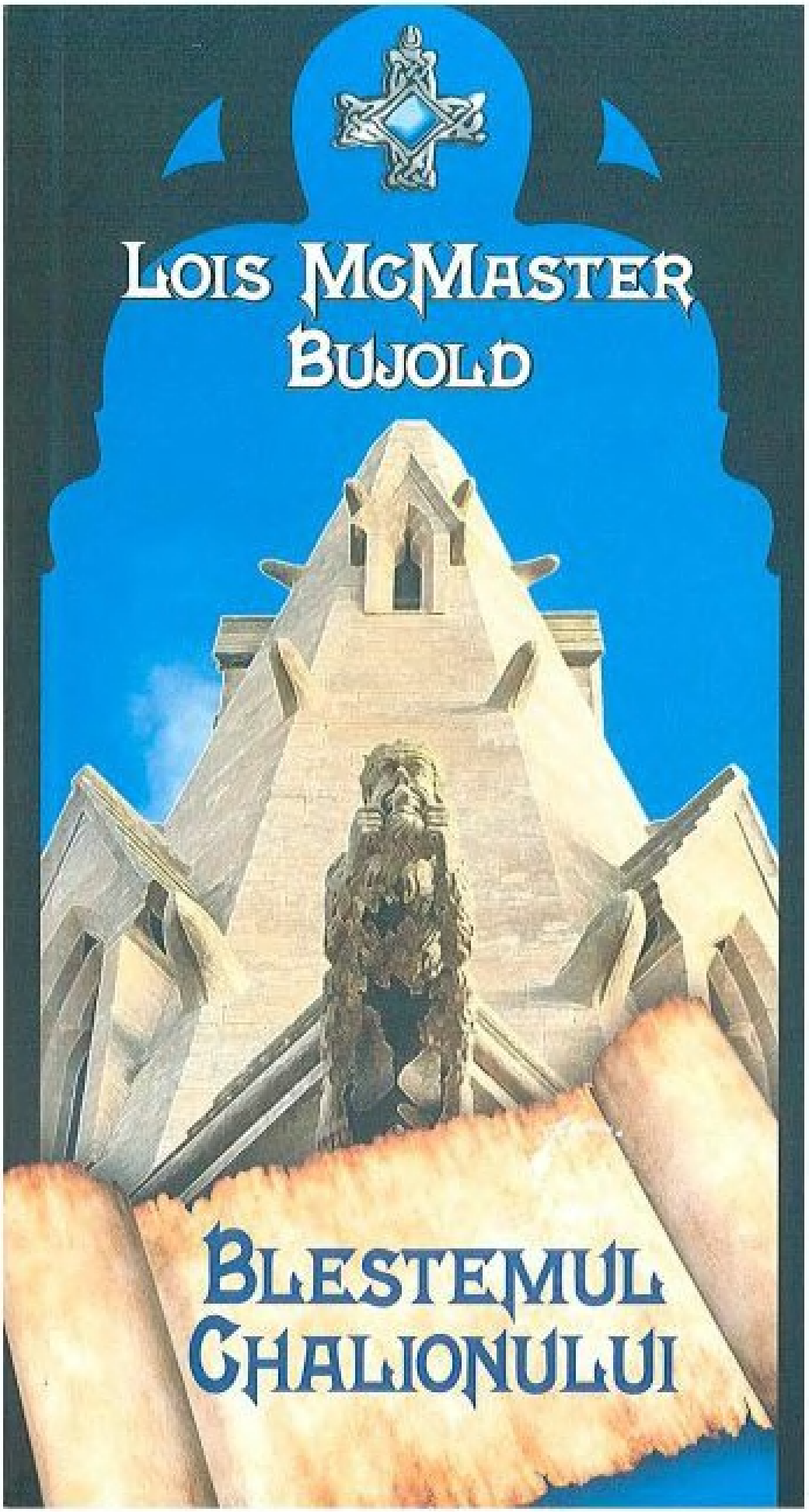
LOIS MCMASTER
BUJOLD
BLESTEMUL
CHALIONULUI

Lois McMaster Bujold
The Curse of Chalion
Copyright © 2001 by Lois McMaster Bujold
Copyright © TRITONIC 2007 pentru prezenta ediție în limba română

TRITONIC Grup Editorial
Str. Coacăzelor nr. 5, București
e-mail: editura@tritonic.ro
tel./fax.: +40.21.242.73.77

www.fiction.ro
www.tritonic.ro

Colecția: fiction.ro
Coordonator: MICHAEL HAULICA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
McMASTER BUJOLD, LOIS
Blestemul Chalionului / Lois McMaster Bujold ; trad. Raluca Chirvase - Bucuresti . Tritonic, 2007
ISBN (10) 973-733-112-5 ; ISBN (13) 978-973-733-112-0

I. Chirvase, Raluca (trad.)

821.111-31=135.1

Coperta: ALEXANDRA BARDAN
Ilustrația copertei: Artur Bogacki I Dreamstime.com;
pusă la dispoziție de Dreamstime.com
Redactor: CRISTINA ILINCA
Tehnoredactor: OFELIA COȘMAN

Comanda nr. T 282 / octombrie 2006
Bun de tipar: februarie 2007
Tipărit în România: Monitorul Oficial R.A.

LOIS McMASTER BUJOLD

BLESTEMUL CHALIONULUI

Traducere de RALUCA CHIRVASE

TRITONIC
fiction.ro

Lois McMaster Bujold s-a născut în Columbus, Ohio, în 1949. Din 1995 trăiește în Minneapolis, Minnesota. A început să citească SF la nouă ani și a scris primele texte înainte de a intra la liceu. A scris primul roman (*Shards of Honor*) în 1983, iar în următorii doi ani încă două (*The Warrior's Apprentice* și *Ethan of Athos*), pe care le-a trimis unor edituri din New York. În 1984 a vîndut prima povestire la Twillight Zone Magazine. În octombrie 1985 Baen Books i-a cumpărat toate cele trei romane, pe care le-a publicat în 1986. Cel de-al patrulea roman, *Falling Free*, i-a fost publicat în serial de Analog Magazine (1987-1988) și i-a adus primul premiu Nebula, în 1989. Pe al doilea l-a cîștigat în anul următor, pentru nuvela „The Mountains of Mourning" (care i-a adus și Premiul Hugo în 1990). Este foarte cunoscută datorită seriei Miles Vorkosigan, începută în 1986, din care a publicat pînă în prezent 12 romane. În 2006 a început o nouă serie, Sharing Knife, din care a publicat *Beguilement*, iar un al doilea roman, *Legacy*, va apărea în iulie.

În curînd în colecția

fiction.ro

Paladinul sufletelor

Premiile Hugo și Locus 2004, Nebula 2005

Vînătoarea sfîntă

Nominalizare Mythopoeic 2006

Mulțumiri

Autoarea dorește să-i mulțumească profesorului William D. Phillips Junior pentru *Istoria 3714*, cele mai cu folos patru sute de dolari și zece săptămîni pe care le-am cheltuit vreodată în școală; lui Pat: „Ei, hai, o să fie amuzant!", lui Wrede, pentru jocul de litere care l-a scos pentru prima oară din străfundurile subconștientului meu la lumina zilei pe întîiul Cazaril, clipind și împleticindu-se; și bănuiesc că trebuie să le mulțumesc și companiilor de utilități din Minneapolis pentru acel duș fierbinte dintr-o zi rece de februarie, cînd cele două elemente s-au ciocnit pe neașteptate în mintea mea, ca să dea naștere unei lumi noi, cu tot ceea ce o populează.

Capitolul 1

Cazaril auzi tropotul cailor pe drum înainte să-i zărească pe călăreți venind. Privi în treacăt peste umăr. Poteca bătătorită din urma sa făcea un ocol în jurul unei movile rotunde ce părea un deal pe acele podișuri înalte bătute de vînt, înainte să se afunde din nou în mocirla de iarnă tîrzie a pămîntului sterp din Baocia. La picioarele sale, un făgaș prea mic și lipsit de un curs continuu de apă ca să fie nevoie să i se construiască un podeț, se prelingea alene, încărcat de buruieni, tăind de-a curmezișul calea care cobora de pe pășunile din deal. Bătaia copitelor, zăngănitul harnașamentelor, clinchetul clopoțeilor, scrîșnetul armurilor și ecoul nepăsător al vocilor se apropiau cu prea mult tumult ca să fi fost vorba de vreun țăran cu carul său tras de-o pereche de cai ori de niscai negustorași cărpănoși care-și mînau catîrii.

Cavalcada făcu înconjurul dealului la trap și, călărind doi cîte doi, o duzină de oameni își făcură apariția, în toată măreția defilării lor. Nu erau tîlhari — răsuflă ușurat Cazaril, simțind cum stomacul îi revine la loc. Nu că s-ar fi ales cu ceva tîlharii de la el, în afară de nițică alergătură. Se feri în lături de pe cărare și se întoarse să-i privească în vreme ce treceau.

Cămășile din zale ale călăreților erau argintate, lucind în lumina lăptoasă a zorilor doar de fală, fără vreun folos practic. Livrelele lor vopsite-n albastru, aproape aidoma una cu alta, aveau emblema Crăiesei Primăverii, lucrată cu fir alb. Pelerinele cenușii le

fluturau în urmă ca niște stindarde întinse de goana cailor, prinse la umeri cu paftale din argint, cărora li se dusese lustrul de altădată. Ostași din frăție care mergeau la paradă, nicidecum la război, cu siguranță că n-ar fi avut poftă să-și păteze *asemenea* straie cu sîngele lui Cazaril.

Spre mirarea acestuia, căpitanul lor ridică o mînă în aer în timp ce se apropiau. Cei din coloană se opriră deodată de-a valma la semnalul căpitanului, în scrîșnet de copită tîrîtă prin praf într-un asemenea hal că l-ar fi făcut pe dresorul de cai al tatălui lui Cazaril să-mproaște răcnind ocări înverșunate și totodată hazlii unei asemenea adunături de derbedei. Dar, bine...asta contează mai puțin.

— Hei, omule! Bătrîne! strigă la Cazaril conducătorul oștii din șaua pe care era înfipt drapelul.

Cazaril, care era singur pe drum, abia se abținu să nu întoarcă capul să vadă cine era strigat în felul acela. Îl luaseră drept un țărănoi, care tîndălea pe drumul către piață, ori era însărcinat cu vreun comision, iar el bănui că arăta, într-adevăr, așa: cu niște cizme vechi, încărcate de noroi, îmbrăcat cu o grămadă de bulendre pestrițe, de căpătat, care-i fereau ciolanele de vîntul aspru dinspre miazăzi. Of, le era recunoscător tuturor zeilor cumpenei dintre ani pentru fiecare nenorocită de cusătură din acele zdrențe care-i acopereau goliciunea. Barba, nerasă de două săptămîni, îi dădea mîncărimi pe obraz. Om, de bună seamă. Căpitanul ar fi putut la fel de bine să-i găsească apelative cu mult mai disprețuitoare. Bine-bine, dar ... bătrîn?

Căpitanul arătă cu degetul în jos, spre locul în care cărarea se întretăia cu o alta.

— Ăsta-i drumul care duce la Valenda?

Fusese, pe vremuri. Cazaril fu nevoit să se oprească și să socotească în minte, iar cifra îl uimi. Șaptesprezece ani trecuseră de cînd a străbătut călare ultima oară acel drum, pornind nu la paradă, ci la război adevărat, în armata provincarului de Baocia. Cu toată amărăciunea

că trebuia să meargă la război pe-o mîrțoagă jugănită și nu pe-un cal mai de soi, purta și el pe atunci părul la fel de lucitor și era tot așa de tînăr și de țanțoș și de fudul de straiele sale ca și armăsarii aceia arătoși, care priveau acum în jos la el. *M-aș mulțumi azi și c-un biet măgar, deși a trebuit să mă milogesc pînă și pentru o pereche de încălțări, ca să nu-mi tîrăsc picioarele desculțe prin noroi.* Cazaril le răspunse cu un zîmbet ostenilor din frăție, dîndu-și seama cît de supte le erau pungile cu băierile larg căscate în spatele acelor înfățișări prospere.

Cu toții îl măsurară din priviri, ca și cum l-ar fi adulmecat de la distanță. Nu era el omul pe care să vrea să-l impresioneze, nu era vreun nobil nici vreo cucoană de rang mare care să-i milostivească cu ceva, așa cum o puteau face ei cu el; în schimb, nu era nici el chiar de lepădat căci își puteau măsura ifosele de aristocrați pe seama lui. Pesemne că luară drept admirație felul în care se uitase la ei, ori doar un soi de nerozie.

Fu cît pe-aci să cadă pradă ispitei de a-i îndruma intr-aiurea, către vreun staul de oi ori în orice altă parte unde ar fi putut duce acea răscruce mare și înșelătoare. Nu era nici o ispravă să-i duci de nas pe cei din gărzile personale ale Fiicei taman în ajun de Ziua Fiicei. În plus, oamenii care făceau parte din sfintele ordine militare nu se remarcau în mod special prin simțul umorului și ar fi putut să dea din nou nas în nas cu ei, pentru că se îndrepta și el către același oraș. Își drese vocea, căci nu mai schimbase o vorbă cu nimeni de două zile.

— Nu, căpitane. Drumul către Valenda-i marcat cu borne regale. *Sau, cel puțin, așa era înainte*, se gîndi el. E la vreo două-trei mile mai încolo. Și n-aveți cum să-l luați drept altul.

Spunînd acestea, își scoase o mînă afară din falduri-le călduroase ale hainei și-o flutură făcînd semn înainte. Nu-și putea ține degetele drepte, așa că se pomeni fluturînd un fel de gheară. Aerul rece îi mușcă încheieturile

umflate și își cuibări degrabă mîna înapoi în adăpostul hainelor.

Căpitanul făcu un semn cu capul către purtătorul drapelului, un individ lat în umeri, care își sprijini prăjina steagului în îndoitura cotului, scotocind după punga cu bani. Scotoci în ea, dibuind fără îndoială după vreo monedă de valoare cît mai mică și scoase la lumină între degete vreo două, chiar cînd calul său se smuci într-o parte. Una din monede, — un real de aur, nu o vaidă de aramă! — îi scăpă din strînsoare și se-afundă în noroi. Se holbă după el, înspăimîntat, dar imediat își controlă mimica. N-ar fi descălecat de față cu tovarășii lui ca să rîme-n mocirlă după ban, așa cum s-ar fi așteptat s-o facă țăranul de Cazaril. Ca să se consoleze, își ridică mîndru bărbia în aer și rînji mînzește, așteptîndu-se ca acesta să plonjeze cu frenezie ca un caraghios după un așa chilipir picat pe nepusă masă.

În schimb Cazaril se înclină și intonă:

— Fie ca binecuvîntarea Crăiesei Primăverii să se coboare asupra domniei voastre, tinere stăpîn, asemeni mărinimiei fără pizmă de care dați dovadă față de un vagabond de la marginea drumului.

Dacă tînărul frate-soldat ar fi fost un pic mai isteț ar fi putut cu ușurință să descopere batjocura din vorbele așa-zisului țărănoi și acesta și-ar fi încasat o bine-meritată cravașă peste ochi. Prea puține șanse însă, judecînd după căutătura de bovină a cătanei, cu toate că buzele căpitanului se strînseseră într-o grimasă de enervare. În ciuda celor întîmplate, căpitanul scutură din cap și făcu semn coloanei s-o ia înainte.

Dacă purtătorul drapelului era prea vanitos să se tîrască de-a bușilea prin mocirlă, Cazaril era mult prea obosit ca s-o facă. Așteptă pînă ce un cîrd de bagaje, o adunătură veselă de servitori și catîri îl ajunseră din urmă și îl depășiră, ca să se chircească pe vine cu greutate și să găsească pata lucitoare din apa rece care se prelingea în urma lăsată de copita unui cal. Durerea care-l ținea de spate îl fulgeră. *Oh, pe toți zeii! Chiar*

că mă mișc ca un hodorog! Își trase răsuflarea și se ridică în picioare, simțindu-se ca la o sută de ani, ca un gunoi de pe drum, lipit de tocul cizmelor Părintelui Iernii la vremea la care-și dădea duhul.

Curățâ moneda de noroi — destul de micuță, chiar dacă era din aur — și scoase la iveală propria-i pungă de bani. Era o băsică goală. Dădu drumul piesei subțirele de metal prin gura punguței din piele și se uită în jos la lucirea ei stingherâ. Oftă și o strînse la loc. Acum borfașii aveau din nou motiv să-l tîlhărească. Acum avea și el un motiv să se teamă. Meditâ la noua lui povară, atît de mare față de greutatea ei, și-o porni împiedicîndu-se pe drum în sus, în văzul soldaților. Mai că nu făcea tot efortul. Mai că nu făcea. Aur... Ispită pentru cei slabi, istovire pentru cei înțelepți ... ce-o fi însemnînd el oare pentru un taur de soldat cu privirea nătîngă, stingherit de propria-i mărinimie întîmplătoare?

Cazaril privi în jur la peisajul arid. Nu prea erau copaci sau posibile ascunzișuri, cu excepția mărăcinișului crescut de-a lungul firului de apă din depărtare, care își profila cenușiul de mangal al ramurilor goale în lumina aceea lăptoasă. Singurul adăpost existent cît vedeai cu ochii era o moară de vînt abandonată pe o culme la stînga sa, cu acoperișul dărîmat și cu aripile prăbușite și putrezite. Și totuși...pentru orice eventualitate...

Cazaril se abătu din drum și începu să urce cu greutate în sus pe costișă. Era doar un delușor, în comparație cu trecătorile din munți pe care le străbătuse cu o săptămînă în urmă. Urcușul era totuși anevoios; aproape că nu putea înainta. Rafalele de vînt de-aici, de sus, erau mult mai puternice, revărsîndu-se peste pămîntul înghețat, vălurind smocurile alb-gălbui de iarbă uscată. Se retrase din aerul mușcător de afară în întunecimea umbroasă a morii și urcă pe o scară ciudată și șubredă care șerpuia în sus, pe jumătate din peretele interior. Se uită cu băgare de seamă pe fereastra văduvită de obloane.

Pe drumul ce urca din vale venea un om biciuind zdravăn crupa unui murg. Nu era unul din frăția ostașilor, ci unul din servitorii lor, care ținea hățurile într-o mînă și o măciucă vîrtoasă în cealaltă. Să fi fost oare trimis îndărăt de stăpînul lui ca să stoarcă gologanul ajuns din întîmplare în buzunarul vagabondului de la marginea drumului? Își mînă calul pe drumul cotit, apoi, după numai cîteva minute, trecu înapoi. Se opri în dreptul delușorului noroios, se foi înainte și înapoi în șa ca să scruteze versantele pustii dimprejur, scuturâ capul a dezgust și-și îmboldi calul ca să-și ajungă din urmă tovarășii.

Cazaril se pomeni rîzînd. Avu un sentiment straniu, nemaiîntîlnit, un fior îi scutură umerii brusc, fior care nu era nici de frig, nici de spaimă, nici vreo crampă la stomac. Și o ciudată absență găunoasă a ... ce oare? Invidie mușcătoare? Dorință arzătoare? Nu și-ar fi dorit să-i urmeze pe cei din frăția oștenilor, n-ar fi vrut nici măcar să-i mai îndrume. N-ar fi vrut să fie ca ei. Se uitase la procesiunea lor la fel de absent cum ar fi privit cineva o reprezentație surdo-mută într-o piață. *Pe toți cei cinci zei! Îs frînt de oboseală.* Și-nfometat. Mai avea de mers cale de-un sfert de zi pînă la Valenda, unde putea găsi un cămătar să-i schimbe realul pe vaide de aramă mult mai folositoare. În seara aceea, cu binecuvîntarea Crăiesei, ar fi putut să înnopteze la un han, nu într-un grajd. Avea cu ce să-și cumpere o masă caldă. Își permitea un bărbierit, și-o baie chiar...

Își întoarse privirea, obișnuită de acum cu semiobscuritatea dinăuntrul morii. Atunci dădu cu ochii de un corp întins pe dărîmăturile împrăștiate pe podea.

Înțepeni de groază, dar își recăpătă îndată suflarea văzînd că trupul nu avea deloc așa ceva. Nici un om viu n-ar fi putut să zacă neclintit într-o asemenea postură, îndoit pe spate. Cazaril nu se temea de morți. Indiferent de ce-ar fi murit ei, de-acuma...

Cu toate că trupul era țeapăn, Cazaril desprinse un pietroi de pe jos înainte să se apropie de el. Un bărbat

buhăit, cam între două vîrste, judecînd după părul încărunțit din barba-i tunsă îngrijit. Fața de sub barbă era umflată și învinețită. Sugrumat? Nu era nici un semn vădit pe beregata mortului. Îmbrăcămintea îi era sobră, însă de mare finețe și totuși îi venea rău, strîmtă, stînd să-i plesnească. Roba maronie de lînă și mantia neagră fără mîneci brodată cu firet de argint puteau fi veșmintele unui negustător înstărit ori ale vreunui nobil de rang mic ori, la fel de bine, ale unui cărturar cu pretenții. Cu siguranță nu era un țăran sau un meșteșugar. Nici ostaș. Mîinile, acoperite de pete galbene și vineții și umflate la rîndul lor, n-aveau pic de bătături, ci erau — Cazaril privi la propria-i mînă stîngă, la care lipsa vîrfurilor a două degete stătea mărturie a proastei inspirații de a se lupta cu frînghia — fără cusur. Bărbatul nu purta nici un fel de podoabe, nici un lanț, nici un inel ori paftale care să se potrivească la îmbrăcămintea scumpă. Să fi trecut vreun hultan hrăpăreț pe-acolo inaintea lui Cazaril?

Acesta scrîșni din dinți, în timp ce se apleca să se uite mai îndeaproape, mișcare pedepsită de junghiurile dureroase din propriu-i trup. Fără să fi fost prost clădit sau gras corpul era nefiresc de umflat și el, asemeni chipului și mîinilor. Totuși, oricine aflat în starea aceea avansată de descompunere ar fi trebuit să fi îmbîcsit adăpostul acela trist cu duhoarea lui, îndeajuns să-l fi făcut pe Cazaril să se sufoce de îndată ce a pătruns pe ușa spartă. Nici urmă de mirosuri nu era pe aici, în afară de o umbră de parfum de mosc sau tămîie, de fum de lumînare și de sudoare rece de stîrv.

Cazaril alungă primul gînd ce-i venise, că bietul om fusese omorît pe drum și-apoi tîrît pînă aici, la loc ferit, și jefuit aruncîndu-și privirea peste petecul de podea din jurul omului, unde mizeria groasă fusese măturată. Lîngă el erau cinci cioturi de lumînări: albastru, roșu, verde, negru, alb arse pînă la capăt. Niște grămăjoare de ierburi și cenușă, împăștiate care-ncotro. Un maldăr micuț de pene negre smulse, care se dovedi a fi, abia

deslușită în întuneric, o cioară moartă, cu gîtul sucit. Căutînd mai departe, zări și hoitul șobolanului ce se potrivea cu restul tabloului, cu gîtul lui mic tăiat. Șobolanul și cioara, sacre în ochii Bastardului, zeul tuturor dezastrelor întîmplătoare: tornade, cutremure, secete, potopuri, avorturi și crime... *Ai vrut să-i îndupleci pe zei, nu-i așa?* Nefericitul se dedase la magia morții, după toate aparențele, și plătise obișnuitul preț al întunecatei lucrări. Fusese singur?

Fără să atingă ceva, Cazaril se ridică în picioare și dădu o raită pe dinăuntrul dărăpănăturii și pe-afară. Nici o boccea, nici o mantie sau altfel de lucruri care să-i fi aparținut, lepădate prin vreun cotlon. Unul sau mai mulți cai fuseseră priponiți de curînd pe partea cealaltă a drumului, judecînd după bălegarul ce-l lăsaseră în urmă, dar erau duși de-acum.

Cazaril suspină. Nu era treaba lui, dar nici nu se cădea să lase un om mort abandonat, pradă putreziciunii, fără o slujbă de-ngropăciune. Numai zeii știau cît timp avea să mai treacă pînă să-l găsească altcineva. Era limpede că fusese un om cu stare — pesemne că era căutat. Nu era omul care să dispară fără urmă și să nu i se simtă lipsa, asemeni unui vagabond zdrențăros. Cazaril abia se abținu să nu coboare din nou spre potecă și să spele putina, prefăcîndu-se că nu l-a văzut niciodată pe bietul om.

O luă la vale, pe cărarea care pornea din spatele morii. Trebuia să fie vreo fermă la capătul ei, oameni, ceva. Nu-i fu dat să meargă mai mult de cîteva minute și întîlni un om care mîna un măgar, încărcat cu vreascuri și cioturi de lemne, urcînd pe drumul cotit. Omul se opri și îi aruncă o privire bănuitoare.

— Stăpîna Primăverii îți dă binețe, domnule! spuse Cazaril politicos.

Ce rău era în a-l „domni" pe un țăran? Fusese în stare să-i sărute și picioarele unui lepros de mult mai joasă condiție, în vremea teroarei sclaviei mizerabile de la galere.

După ce-l măsură din cap pînă-n picioare, omul înclină ușor din cap și îngăimă:

— 'răiască Stăpîna dumitale!

— Locuiești pe-aici, prin preajmă?

— Îhî, încuviință omul.

Era cam între două vîrste, bine hrănit, iar mantaua cu glugă cu care era îmbrăcat era simplă ca și a lui Cazaril, dar trainică. Avea aerul de parcă ar fi fost însuși proprietarul pămîntului pe care pășea, cu toate că probabil nu stăpînea mai mult decît petecul acela.

— Eu, ăăă..., Cazaril arătă înapoi pe cărare, m-am abătut de pe drum o clipă, ca să mă adăpostesc la moara din deal — și nu era cazul să mai intre în amănunte cît privește motivul pentru care căutase adăpost — și am dat peste un om mort.

— Aha, zise omul.

Cazaril se codi, gîndindu-se că mai bine nu dădea drumul la pietroiul smuls din paviment.

— Știai de el?

— I-am văzut calul priponit aici azi dimineață.

— Oh...

La urma urmei, ar fi putut să-și vadă înainte de drumul lui, fără să mai intre în bucluc.

— Ai cumva idee cine-o fi fost bietul om?

Fermierul dădu din umeri și scuipă.

— Nu-i de pe-aici, asta-i tot ce pot să spun. L-am sculat din somn pe preotul Templului nostru, de îndată ce mi-am dat seama ce blestemății se petreceau acolo astă noapte. El i-a luat omului toate bunurile aflate la-ndemînă, ca să le păstreze pînă va veni să le reclame cineva. Calul lui e la mine-n hambar. E-un tîrg cinstit în schimbul lemnului și a uleiului, ca să sfîrșim cu el mai repede. Preotul a zis că nu trebuie să apuce căderea serii.

Făcu un gest înspre ditamai maldărul de lemne protăpite pe spinarea măgarului, trase vîrtos de funia cu care erau legate și porni din nou pe cărare la deal. Cazaril își potrivi pasul după el.

— Ai habar ce făcea individul ăla acolo? întrebă Cazaril.

— E limpede ca bună-ziua ce făcea, spumegă țăranul. Și a primit ce merita pentru asta.

— Ăăă... sau împotriva cui o făcea?

— Habar n-am! O las în seama Templului. Numa' că tare mi-aș mai fi dorit să n-o fi făcut pe pământul meu. Să semene ghinionul lui jur-împrejur... să bîntuie tot locul după aia. O să-l curăț prin foc și-o să ard pînă-n temelii și blestemata aia de moară odată cu el, da-da. Nu-i bine s-o mai las în picioare, îi prea aproape de drum. Atrage — și aruncă un ochi înspre Cazaril — necazuri.

Cazaril îl mai însoți un timp. În cele din urmă, întrebă:

— Ai de gînd să-i dai foc cu tot cu hainele de pe el?

Țăranul îl cercetă dintr-o parte, observîndu-i straiele de calic.

— *Eu* nu m-ating de nimic din ce-i a lui. N-aș fi luat nici calul, da' nu-mi făceam nici o pomană cu bietul animal dacă-l lăsam slobod să flămînzească.

Cazaril zise timid:

— Atunci te-ai supăra dacă aș lua eu hainele?

— Nu mie trebuie să-mi ceri, nu crezi? Tratează cu el. Dacă ai curaj. Io n-am să te opresc.

— Am să... te ajut să grijești de-nmormîntare.

Țăranul clipi.

— Ei, asta n-ar strica.

Cazaril se gîndi că țăranul era în sinea lui mai mult decît mulțumit să lase cadavrul în seama lui. Vrînd-nevrînd, trebui să-l lase pe țăran să pună stivă bușteni cei mai mari pentru rugul construit înăuntrul clădirii morii, cu toate că-și dăduse și el cu părerea în ce privește felul în care trebuiau așezați aceștia ca să prindă curentul cel mai bun și să fie siguri că se va prăbuși tot ce mai rămăsese din toată construcția. Ajută și el la căratul vreascurilor mai subțiri.

Țăranul se ținu deoparte în timp ce Cazaril dezbrăca cadavrul, smucind rîndurile de veșminte de pe membrele înțepenite. Omul se buhăise și mai tare decît părea la început, abdomenul umflîndu-i-se indecent atunci cînd Cazaril îi scoase, în cele din urmă, cămașa din bumbac fin brodată. Era destul de înspăimîntător. Dar n-avea cum să fie molipsitor în definitiv, nu cu lipsa aceea nefirească de miasme. Cazaril se întrebă ce s-ar întîmpla dacă trupul nu era ars pînă la căderea serii, dacă era posibil să plesnească sau să se spargă, și dacă s-ar fi întîmplat așa, ce-ar fi ieșit din el ... sau ar fi intrat în el. Făcu sul îmbrăcămintea, doar un pic pătată, cît de repede putu. Încălțările erau prea mici, așa că le lăsă. Împreună cu fermierul săltară cadavrul pe rug.

Cînd totul fu gata, Cazaril se lăsă în genunchi, închise ochii și incantă rugăciunea pentru morți. Fără să știe care dintre zei îi luase sufletul omului, deși avea el o vagă bănuială, se adresă tuturor celor cinci din Sfînta Familie pe rînd, vorbind clar și deschis. Orice ofrandă trebuia să fie din ce avea omul mai bun, chiar dacă tot ce putea da erau numai vorbe.

— Miluiește-ne, Tată și tu, Mamă, miluiește-ne, Soră și tu, Frate. Milă din partea Bastardului cerem, de cinci ori milă, Înălțimilor Voastre, vă implorăm.

Oricare ar fi fost păcatele comise de străin, plătise cu vîrf și îndesat.

— Milă, Preaînalților!

Nu dreptate, vă rog, nu dreptate. Am fi cu toții niște naivi să ne rugăm pentru dreptate.

Cînd sfîrși, se ridică cu mișcări rigide înapoi în picioare și se uită împrejur. Cu mare grijă, adună șobolanul și cioara și adăugă micuțele cadavre la cel al omului, la capul și la picioarele acestuia.

Ziua lui Cazaril fusese spre norocul zeilor, pe cît se părea. Se întreba care din ei se va dovedi a fi de data asta.

O dîră groasă de fum unsuros se ridica din moara în flăcări, în vreme ce Cazaril pornea încă o dată pe

drumul spre Valenda, cu hainele omului legate mănunchi la spinare. Deși nu erau la fel de îmbîcsite ca acelea pe care le purta el, avea de gînd să găsească o spălătoreasă și să le curețe bine înainte să le îmbrace. Vaidele lui de aramă se împuținau dureros în socoteala din mintea lui, însă serviciile unei spălătorese le vor merita pe deplin.

Dormise cu o noapte în urmă într-un hambar, tremurînd în paie, iar masa lui fusese o jumătate de felie de pîine veche. Jumătatea rămasă îi servise drept mic dejun. Erau aproape trei sute de mile din orașul port Zagosur, de pe coasta domoală a Ibrei, pînă în mijlocul Baociei, provincia centrală a Chalionului. Nu fusese în stare să parcurgă nici pe departe atît de repede distanța pe care și-o pusese în gînd. În Zagosur, Spitalul-Templu al Milostivirii Mamei era închinat ocrotirii tuturor naufragiaților, în orice fel ar fi fost ei aruncați pe țărm de apele mării. Punguța milei pe care slujitorii lăcașului de ocrotire de acolo i-o dăruiseră se subțiase, iar apoi se golise cu desăvîrșire, înainte ca el să-și fi atins ținta. Tocmai cînd era pe punctul de a ajunge la destinație. *Încă o zi*, își spuse el, *mai puțin de o zi*. Numai de-ar fi putut să pună pas după pas, preț de încă o zi, și ar fi găsit un adăpost în care să se refugieze.

Cînd pornise la drum din Ibra își plăsmuise-n minte cum să-i ceară Văduvei moștenitoare a provincarului un adăpost în casa ei, de dragul vremurilor trecute. Chiar și la piciorul mesei sale. Ceva, orice-ar fi, atît timp cît nu era prea mare osteneala. Pretențiile i se împuținau pe măsură ce își îndrepta anevoios pasul către răsărit, peste trecătorile din creierii munților, spre înălțimile înghețate ale podișului central. Poate că intendentul castelului ei ori maestrul de echitație îl va lăsa să stea într-un colțișor din grajdurile ei sau în vreun ungher de bucătărie, și n-ar mai fi fost nevoie s-o deranjeze defel pe nobila doamnă. De-ar fi putut să cerșească un loc ca ajutor de bucătar, nici măcar n-ar mai fi fost nevoie să-și dea în vileag numele adevărat.

Se îndoia că mai rămăsese vreun slujitor în gospodăria ei care să-l fi cunoscut din vremurile bune, pe cînd era paj în slujba defunctului provincar de Baocia.

Gîndul la un loc liniștit, ferit, lîngă vatra focului din bucătărie, neobservat, fără ca altcineva mai primejdios decît un bucătar să răcnească la el, fără vreo altă corvoadă mai rea decît scosul apei din fîntînă sau căratul lemnelor de foc, îl împinsese în viforul iernii, care acum era pe sfîrșite. Mirajul tihnei îl mînase asemenea unei obsesii, asta și conștiința faptului că fiecare pas hotărît pe care-l făcea mai adăuga un metru între el și coșmarul mării. Pe drumul pustiu își amăgise simțurile ore în șir, născocind la nesfîrșit nume noi, slugarnice, potrivite cu noua lui identitate neștiută. Acum, însă, se părea că nu mai era nevoie, la urma urmei, să se înfățișeze înaintea privirilor contrariate de la curtea alteței sale înveșmîntat în straiele lepădate de-un sărăntoc. *În schimb, Cazaril cerșește de la un țăran veșmintele unui mort și le este recunoscător amîndurora pentru mărinimia lor. Este. Este. Cu multă smerenie recunoscător. Cu cea mai mare smerenie.*

Orașul Valendei se răsfira pe culmea dealului pe care fusese ridicat, ca un macat bogat, țesut cu roșu și auriu; roșu pentru acoperișurile din țiglă, auriu pentru piatra din partea locului, amîndouă strălucind în soare. Cazaril își închise ochii încețoșați la vederea culorilor care te năuceau, nuanțele binecunoscute ale pămîntului lui de baștină. Casele din Ibra, scăldate în lumina albă, prea strălucitoare în fierbințile amieze nordice, te orbeau cu albeața lor. Acest galben de gresie era tenta de culoare ideală pentru o casă, un oraș, o țară — o mîngîiere pentru priviri. Pe coama dealului, ca o adevărată coroană de aur, se ridica maiestuos castelul provincarei, ale cărui ziduri de apărare păreau acum că văluresc în lumină. Se uită subjugat la el, descurajat pentru o clipă, apoi își tîrșîi picioarele înainte, pășind cumva mai repede

decît o făcuse de-a lungul călătoriei sale, în pofida istovitorei dureri care-i făcea picioarele să șovăie.

Trecuse ora de tîrg, așa că străzile erau liniștite și lipsite de agitație în vreme ce el își croia drum înspre piața principală. La poarta templului se apropie de o femeie mai în vîrstă, care nu părea că ar fi fost în stare să-l urmărească ca să-l jefuiască și-i ceru să-l îndrume către un cămătar. Acesta îi umplu pumnul cu o cantitate mulțumitoare de vaide din aramă în schimbul realului său micuț și îi arătă calea către spălătoreasă și către baia publică. Făcu doar un scurt popas pe drum, numai cît îi trebui să cumpere o turtă cu semințe de la un vînzător ambulant și s-o înfulece.

Vărsă mai multe vaide pe tejgheaua spălătoresei și se tîrgui ca să împrumute o pereche pantaloni de in, strînși cu șnur în talie și o tunică, împreună cu o pereche de sandale din paie cu care să tragă o fugă în jos pe stradă, în aerul după-amiezei blînde, către baie. Femeia luă cu mîinile ei înroșite de muncă bulendrele lui oribile și cizmele împuțite. Bărbierul de la baia publică îi tunse părul și barba în timp ce stătea așezat, țeapăn, într-un scaun adevărat, oh, minunat! Băiatul de acolo îi servi ceai. După asta merse înapoi în curtea cu baia propriu-zisă, să stea pe lespezile mari de piatră și să-și curețe trupul cu săpunuri parfumate, așteptînd ca băiatul de la baie să vină și să-l limpezească cu o găleată de apă încropită. Într-o așteptare plină de mulțumire, Cazaril ochi uriașul cazan din lemn cu fundul din aramă, în care încăpeau șase bărbați ori tot atîtea femei, în zilele rezervate lor, dar pe care, prin norocul de care se bucura la ora aceea, se părea că l-ar fi putut avea doar pentru el. Soba cu jar de sub cazan păstra apa aburindă. Ar fi putut să stea la înmuiat acolo toată după-amiaza, în timp ce spălătoreasa îi fierbea îmbrăcămintea.

Băiatul de la baie se cățără pe un scăunel și-i turnă apă deasupra capului, în timp ce Cazaril se răsucea și se scutura sub șuvoiul de apă. Deschise ochii și îl surprinse pe băiat holbîndu-se la el, cu gura căscată.

— Sunteți ... sunteți dezertor? întrebă băiatul înecîndu-se.

Aha! Spinarea lui, duiumul de cicatrici roșii, ca funiile, îngrămădite una peste alta și atît de întinse încît nu-i mai rămăsese nici o fîșie de piele nevătămată, mărturie a ultimei bătăi cu biciul pe care stăpînii galerelor din Roknari i-o trăseseră. Aici, în regatul Chalionului, dezertorii de la oaste se numărau printre puținii nelegiuiți pedepsiți atît de sălbatic, prin chiar acea metodă.

— Nu, spuse Cazaril răspicat. Nu sînt un dezertor!

Proscris, cu siguranță; trădat, posibil. Dar niciodată nu dezertase dintr-un post, nici măcar din cele mai funeste dintre ele.

Băiatul se lovi cu palma peste gură de uimire, scăpă din mînă găleata de lemn cu un pocnet și o zbughi din loc. Cazaril suspină și se îndreptă către cazan.

Abia ce apucă să-și cufunde trupul dureros pînă la bărbie în dogoarea binefăcătoare, cînd proprietarul băii păși apăsat în curtea micuță acoperită cu țiglă.

— Afară! răcni proprietarul. Tu de-acolo, afară!

Cazaril se trase îndărăt înspăimîntat în vreme ce omul îl înșfăcă de păr și-l tîrî cu totul afară din apă.

Ce se-ntîmpla?

Omul azvîrli tunica, pantalonii și sandalele de-a valma înspre el și îl trase furios, apucîndu-l de-un braț, afară din curte, pînă în fața prăvăliei.

— Hei, stai un pic, ce faci? Nu pot să ies dezbrăcat pe stradă!

Bărbatul îi dădu un brînci învîrtindu-l și îi dădu drumul pentru o clipă.

— Îmbracă-te și ieși afară. Eu sînt patronul unui stabiliment respectabil! Nu-i pentru cei de teapa ta! N-ai decît să te duci la bordel. Sau, și mai bine, aruncă-te în rîu!

Năucit și leoarcă de apă, Cazaril își trase cu stîngăcie tunica pe cap, smuci în sus de pantaloni și căută să-și strecoare picioarele înapoi în sandalele de paie în timp

ce-și ținea cu o mînă băierile pantalonilor și era înghiontit înapoi către ușă. I se trînti ușa-n nas pe cînd se întorcea cu spatele și fu pătruns de înțelesul celor întîmplate: cealaltă nelegiuire care era pedepsită printr-o biciuială soră cu moartea în ținutul Chalionului era violarea unei fecioare sau a unui copil. Obrajii îi luară foc.

— Dar n-a fost — dar n-am făcut așa ceva — am fost vîndut corsarilor din Roknar..., bîigui el.

Rămase acolo în picioare, tremurînd. Se gîndi să bată la ușă și să stăruiască la cei dinăuntru să-i asculte lămuririle. *Of, vai și-amar de onoarea mea!*

Bărbatul de la baie era tatăl băiatului, își dădu seama Cazaril.

Rîdea. Și plîngea în același timp. Clătinîndu-se, pe marginea colțuroasă a... ceva care-l înfricoșa chiar mai mult decît scandalizatul bărbat de la baia publică. Își trase suflarea. N-avea forță să se certe și, chiar dacă i-ar fi convins să-l asculte, de ce l-ar fi crezut? Se frecă la ochi cu mîneca moale din pînză a cămășii. Avea un miros pătrunzător, plăcut, pe care numai urma unui fier bine încins o poate lăsa. Asta îi trezi deodată amintiri ale traiului într-o casă, nu prin șanțuri. I se părea că se-ntîmplase în urmă un veac.

Se lăsă păgubaș; se întoarse și se împletici șovăielnic de-a lungul străzii către ușa vopsită în verde a spălătoresei. Clopoțelul agățat la ușă sună cînd el intră sfios înăuntru.

— Aveți vreun colțișor unde-aș putea să mă așez, doamnă? o întrebă cînd se ivi, avertizată de chemarea clopoțelului. Am ... sfîrșit mai devreme decît ... și graiul i se stinse înăbușit de rușine.

Femeia ridică din umerii ei viguroși.

— A, da. Hai înapoi cu mine. Așteaptă!

Se afundă în spatele tejghelei sale și apăru înapoi cu o cărticică micuță, cît palma lui Cazaril, legată în piele netăbăcită.

— Uite-ți cartea. Ai noroc mata că am căutat prin buzunare, altfel ar fi ieșit o murdărie făr' de hal acuma, crede-mă cum îți zic.

Tresărind a surprindere Cazaril o ridică. Pesemne că zăcuse ascunsă în stofa groasă a pelerinei mortului; n-o simțise la pipăit atunci cînd înfășurase veșmintele în grabă, la moară. Asta se cădea să ajungă în mîinile clericului aceluia de la Templu, laolaltă cu lucrurile care aparținuseră celui mort. *Oricum nu mă mai întorc eu acolo în seara asta, asta-i sigur.* Avea s-o înapoieze de îndată ce ar fi fost în stare s-o facă.

Deocamdată doar îi mulțumi spălătoresei, urmînd-o într-o curte interioară cu o fîntînă adîncă, asemănătoare cu cea a vecinului cu baia comunală. Un cazan era pe foc și vreo patru tinere frecau și împroșcau cu stropi în albiile de spălat. Îi făcu semn cu mîna înspre o bancă lîngă perete, departe de ploaia de stropi, unde el se așeză privind pierdut, într-un soi de binecuvîntare imaterială, la imaginea aceea pașnică a harnicelor femei. Era o vreme cînd nu și-ar fi coborît privirile la un cîrd de fete îmbujorate de la țară, păstrîndu-și ocheadele pentru doamnele delicate. Cum de nu-și dăduse niciodată seama cît de frumoase erau spălătoresele? Puternice și vesele, mișcîndu-se de parcă dantuiau, și cu un suflet ca pîinea caldă, atît de omenos...

În cele din urmă își mișcă mîna, reînviindu-i curiozitatea de a se uita în carte. Poate că purta numele omului care murise, rezolvînd misterul. O deschise, răsfoindu-i paginile, și descoperi că erau înțesate cu un scris încîrligat, cu cîteva desene mîzgălite ici și colo. Cu totul și cu totul încriptate.

Clipi și se aplecă mai aproape de carte, ochii lui descompunînd în bucăți acel cifru, aproape în ciuda voinței sale. Era un scris în oglindă. Chiar și cu o tehnică de înlocuire a unor litere putea fi anevoios de descifrat. Dar providența făcu ca un cuvînt scurt, de trei ori repetat pe-o pagină, să-i pună la îndemînă cheia. Neguță-

torul alesese cel mai copilăresc dintre cifruri, schimbînd fiecare a doua literă, fără să-și mai dea osteneala să modifice șablonul apoi. Numai că... nu era în limba ibrană vorbită, în vreunul din dialectele ei diferite din regatele Ibrei, Chalion și Brajar. Era în darthacană, vorbită în provinciile din extrema sudică a Ibrei și a imensei Darthaca de peste munți. Iar scrisul omului era îngrozitor, cu ortografia stătea și mai rău de atît, cît despre stăpînirea gramaticii darthacane, aproape că era străin de aceasta. Avea să fie și mai greu decît își închipuise Cazaril. Va avea nevoie de hîrtie și peniță, de un loc liniștit și o lumină bună dacă voia să aleagă vreo noimă din încîlceala aceea. Dar putea fi și mai rău. Putea fi încifrată într-o roknari proastă.

Era aproape sigur că erau însemnările bărbatului asupra experimentelor lui vrăjitorești. Măcar de-atîta lucru își putea da seama Cazaril. Destul cît să-i aducă condamnarea sau spînzurătoarea, dacă n-ar fi fost deja mort. Pedepsele pentru practicarea — ba nu, pentru *tentativa* — de a practica magia morții, erau crîncene. Pedeapsa pentru reușită era, în linii mari, considerată de prisos, de vreme ce nu exista vreun caz de care Cazaril să aibă cunoștință care să nu-l fi costat viața pe cel care arunca vraja. Oricare ar fi fost mijlocul prin care practicantul îl provoca pe Bastard să-și slobozească cîte vreun demon pe lume, acela venea mereu înapoi cu două suflete ori nu venea cu nici unul.

Astfel stînd lucrurile, ar fi trebuit să mai existe încă o ființă omorîtă, undeva pe tărîmul Baociei, cu o noapte în urmă. Prin însăși natura sa, magia morții nu era foarte populară. Coasa ei cu două tăișuri nu admitea înlocuitori ori mandatați. A omorî însemna să-ți iscălești propria sentință. Pumnalul, sabia, otrava, măciuca, aproape orice altă cale era o alegere mai bună, dacă voia cineva să supraviețuiască crimei sale. Dar, din amăgire ori disperare, oamenii încă mai încercau să o facă din cînd în cînd. Hotărît lucru, cartea trebuia să ajungă

înapoi la preoteasa aceea de la sat, ca ea să o dea mai departe unuia dintre mai marii Templului zeilor, care ar fi avut menirea de a încheia investigarea cazului pentru regat. Cazaril își încreți fruntea și se ridică, închizînd volumul acela aducător de neliniști. Aburii călduți, ritmul muncii, vocile femeilor și osteneala pe care o simțea îl ispitiră să se culce pe o parte, încovrigat pe bancă, cu cartea în chip de pernă sub obraz. Va închide ochii un pic...

Se trezi cu o tresărire, gîtul îi pocni supărător, degetele îi se încleștaseră pe o povară neașteptată de lînă... Una dintre spălătorese aruncase o pătură peste el. Scăpă un suspin involuntar de mulțumire în fața unei astfel de binefaceri dezinteresate. Se smuci în picioare și se uită să vadă cum cădea lumina. Curtea era învăluită aproape în întregime în umbră de-acum. Însemna că dormise aproape toată după-amiaza. Zgomotul care îl trezise era bufnitura cizmelor lui, curățate și, în măsura în care era posibil, lustruite, lăsate jos din mîna spălătoresei. Ea așeză maldărul de rufe ale lui Cazaril, pe cele frumoase și pe cele ponosite deopotrivă, pe bancă, lîngă el.

Amintindu-și reacția băiatului de la baia publică, Cazaril întrebă cu sfiiciune:

— Aveți cumva o încăpere unde aș putea să mă îmbrac?

— Cum să nu?

Ea încuviință cu bunăvoință și îl îndrumă către un dormitor modest din spatele casei, unde îl lăsă singur. Lumina de la apus se prelingea prin fereastra îngustă. Cazaril își sortă hainele curate și se uită plin de aversiune la bulendrele jerpelite pe care le purtase săptămîni în șir. Oglinda ovală așezată pe o poliță într-un ungher era cea mai bogată podoabă din odaie, observă el.

Într-o doară, adresînd o altă rugăciune de mulțumire spiritului celui plecat dintre cei vii al cărui moștenitor neașteptat devenise, își puse pantalonii ecosez din bumbac, proaspăt spălați, cămașa cu broderie fină, roba

maronie din lînă — rămasă caldă de la fierul de călcat, deși hurmuzurile mai erau un picuț umede — și în cele din urmă mantaua neagră, fără mîneci, care-i cădea în falduri groase de stofă și în sclipiri argintii pînă la glezne. Veșmintele celui mort erau destul de lungi, dacă nu chiar lălîi pentru constituția sfrijită a lui Cazaril. Se așeză pe pat și-și trase cizmele cu tocuri scîlciate și tălpile atît de uzate de ajunseseră abia un pic mai groase ca un pergament. Să fi fost vreo... trei ani de cînd nu se mai văzuse într-o oglindă mai mare sau mai bună decît o bucată de oțel lustruit. Asta era din sticlă și era înclinată în așa chip încît să se poată vedea pe jumătate, ori din cap pînă-n picioare.

Se zgîia la el un străin. *Pe toți cei cinci zei, cînd mi-a încărunțit atîta barba?* Și atinse cu o mînă tremurîndă netezimea firelor tunse scurt. Cel puțin părul abia tuns cu foarfeca nu apucase încă se i se retragă prea mult de pe frunte. Dacă ar fi încercat să spună a ce semăna mai mult, a negustor, nobil ori cărturar în acea ținută, ar fi trebuit să zică cărturar, unul din soiul acela de fanatici, cu ochii afundați în orbite și oarecum nebun. Îmbrăcămintea aceea cerea lanțuri din aur sau argint, peceți, o centură cu butoni sau giuvaericale, inele groase cu pietre lucitoare, ca să-l califice în vreun rang mai înalt.

În orice caz, vagabondul de la marginea drumului dispăruse. Oricum... nu era un om care să cerșească să fie tocmit ca ajutor în bucătăria unui castel.

Se gîndise să-și ia un pat pentru o noapte la un han de restul vaidelor care-i rămăseseră în buzunar și să se prezinte dinaintea provincarei a doua zi de dimineață. Neliniștit, se întrebă dacă nu cumva bîrfele celui de la baia publică apucaseră să se împrăștie prin tot orașul. Și dacă i s-ar fi refuzat accesul în orice casă sigură și respectabilă...

Acum, în seara asta. Du-te! Va urca pînă la castel și va afla dacă putea să ceară adăpost au ba. *Nu mai pot îndura încă o noapte fără să știu.*

Înainte de căderea nopții. *Înainte să mă lase inima.*

Ascunse carnetul cu însemnări înapoi în buzunarul interior al pelerinei, care îl ținuse mascat pînă atunci. Lăsînd hainele de vagabond într-o grămăjoară pe pat se întoarse și păși afară din cameră.

Capitolul 2

În vreme ce urca ultima porțiune de deal către poarta principală a castelului, Cazaril avu o strîngere de inimă că nu fusese chip să-și facă rost de o sabie. Cei doi străjeri, îmbrăcați în livrele negru cu verde, culorile provincarului de Baocia, îl priviră apropiindu-se neînarmat, fără să se alarmeze, dar în același timp și cu nepăsare, semn al lipsei de respect. Cazaril îl salută pe cel care purta la pălărie cocarda de sergent, doar cu o înclinare austeră, calculată, din cap. Servilismul pe care și-l tot repetase în minte era destinat uneia dintre porțile dosnice, nicidecum pentru aceasta, nu și dacă se aștepta să ajungă undeva mai sus. Oricum, datorită hainelor sale fusese în stare să-și procure și numele potrivite.

— Bună seara, sergent! Îl caut pe intendentul castelului, pe ser dy Ferrej. Sînt Lupe dy Cazaril, zise, lăsîndu-l pe aprod să ghicească, de preferat în mod greșit, dacă fusese chemat.

— În ce problemă, domnule? întrebă străjerul politicos, însă deloc impresionat.

Cazaril se îndreptă de umeri; nu știa din ce ungher ascuns în străfundurile inimii sale răzbătu o voce tăioasă și poruncitoare totodată:

— Într-o problemă care îl privește, soldat!

Automat, sergentul pocni din călcîie.

— Da, domnule!

Cu o mișcare din cap, acesta îi ordonă tovarășului său să rămînă la post, iar el îl invită pe Cazaril să îl urmeze prin poarta deschisă.

— Pe aici, domnule. Am să întreb dacă intendentul vă poate primi.

Inima lui Cazaril tresăltă privind împrejur vasta curte pietruită dindărătul porților castelului. Cîte pingele nu tocise el, alergînd cît îl țineau picioarele pe acele pietre, făcînd comisioane pentru înalta casă? Superiorul pajilor se plînsese că în ritmul acela avea să ajungă la ruină cu bocancii, pînă cînd provincara l-a întrebat rîzînd dacă ar prefera un paj trîndav, care să-și tocească mai degrabă dosul pantalonilor, căci dacă lucrurile stăteau într-adevăr așa, îi putea găsi ea vreo cîțiva cu care să-l pricopsească.

Părea că aceasta încă își mai gospodărea acareturile cu un ochi ager și o mînă fermă. Livrelele gardienilor erau în stare excelentă, pietrele cu care era pavată curtea luceau de curățenie, iar arbuștii ornamentali desfrunziți din ciubere, care flancau intrările cele mari, aveau poalele îmbrăcate cu grație de bulbi timpurii care se desfăceau în boboci strălucitori și fără de cusur tocmai la timp pentru sărbătoarea Zilei Fiicei de a doua zi.

Străjerul îi făcu semn lui Cazaril să aștepte pe banca de lîngă perete, care mai purta încă binecuvîntarea căldurii soarelui de peste zi, în vreme ce el se îndreptă înspre ușa lăturalnică care ducea către clădirea administrativă, unde vorbi cu un slujitor din casă care ar fi putut sau nu să-l cheme afară pe intendent pentru acest străin. Nu apucă să facă nici pe jumătate calea întoarsă la postul său, că tovarășul lui își iți capul pe după poartă ca să strige:

— Se înapoiază Altețile lor!

Sergentul își întoarse capul către odăile slujitorilor, răcnind la rîndu-i:

— Se înapoiază Altețile lor. Atenție, voi de-acolo! și își iuți pașii.

Valeți și slugi ieșiră de-a valma pe mai multe uși dimprejurul curții, pe cînd dincolo de porți se auzi un tropot de copite amestecat cu larma unor voci. Mai întîi își făcură apariția prin arcadele din piatră două tinere, însoțite de o adevărată fanfară de chiote prea puțin demne de niște doamne, însă de-a dreptul triumfătoare, călare pe niște cai care abia mai puteau răsufla, cu burțile stropite de noroi.

— Am cîștigat, Teidez! strigă peste umăr cea dintîi.

Era îmbrăcată cu o vestă de călărie din catifea albastră, cu o fustă despicată din lînă de aceeași culoare. Părul îi ieșise de sub boneta din dantelă cumva piezișș, căzînd în zulufi de o culoare nici blondă, nici roșcată, ci lucind chihlimbariu în lumina amurgului. Avea o gură cu buze pline, o piele palidă și niște ochi adumbriți de pleoape grele, mijiți acum de hohotele de rîs. Tovarășa ei, o brunetă înaltă, îmbrăcată în roșu, care purta pantaloni, rînji complice și se foi în șa în timp ce restul cavalcadei le ajunse din urmă.

Un chiar mai tînăr decît ele domnișor, într-o jachetă cu broderii din fir de argint întruchipînd fiare sălbatice, veni după ele călare pe un cal și mai impresionant, de un negru lucios, cu coada mătăsoasă fluturînd în vînt. Era flancat de doi valeți cu fețe încremenite și escortat de un domn încruntat. Avea părul aidoma... surorii? — da, cu siguranță — surorii lui cîrlionțate, numai că un pic mai roșcat și o gură cărnoasă, mai bosumflată decît a ei.

— Cursa s-a terminat la picioarele dealului, Iselle. Ați trișat!

Ea schiță o strîmbătură gen — ei, așa! — înspre regalul său frate. Înainte ca slujitorul care venea fuga înspre ea, ducînd scăunelul pe care să descalece doamnele, să poată ajunge își dădu drumul din șa, tropăind pe vîrfurile ghetuțelor. Și prietena ei cea cu părul întunecat fu mai iute decît servitorul său la descălecat și-i înmînă acestuia frîiele calului ei, zicîndu-i:

— Mai plimbă tu bietele animale pînă își revin, Deni. Le-am alergat într-un hal fără de hal.

Și, parcă pentru a-și întări vorbele, îi dădu un sărut calului ei țintat în mijlocul stelei din frunte și, în vreme ce animalul o înghionti cu capul ca pentru a o liniști, îi strecură pe furiș din buzunar ceva de rontăit.

Rămasă în urmă cu vreo două minute bune, intră ultima pe poartă o femeie mai în vîrstă, roșie la față.

— Iselle, Betriz! Mai încet! Oh, Sfîntă Mamă și Fiică, fetelor, nu se poate să goniți mai bine de jumătate din țara Valendei ca două smintite!

— Păi, am încetinit. Ba chiar ne-am și oprit! remarcă logic bruneta. Nu ne putem lua la întrecere cu limba ta ascuțită, scumpo, oricît am încerca. E mai iute decît cel mai rapid cal din Baocia.

Femeia mai în vîrstă făcu o mutră de exasperare și așteptă ca rîndașul ei să-i așeze scăunelul pentru descălecat.

— Bunica ta ți-a cumpărat minunăția aia de catîr alb, prințesă, de ce nu-l iei niciodată la plimbare? Ar fi mult mai potrivit.

— Și muuult mai încet, îi aruncă rîzînd fata cu părul chihlimbariu. Și, oricum, bietul Fulg-de-Nea e spălat și țesălat pentru procesiunea de mîine. Grăjdarilor li s-ar fi rupt inima dacă l-aș fi scos la alergat prin noroi. Au de gînd să-l țină ca scos din cutie peste noapte.

Gîfîind toată, femeia îi permise rîndașului ei s-o ajute să descalece. Cînd se văzu iar jos începu să-și scuture fustele și se îndreptă de spatele care, după toate aparențele, o cam ținea. Băiatul plecă înconjurat de o mînă de slujitori grijulii, iar cele două tinere, nestînjenite de bombănelile necontenite ale doamnei lor de companie, se luară la întrecere una cu alta pînă la poarta donjonului principal al castelului. Ea le urmă clătinînd din cap a dezaprobare.

Cînd se apropiară de poartă, un bărbat rotofei între două vîrste, îmbrăcat auster în negru, ieși și le făcu

observație în timp ce treceau, pe un ton lipsit de răutate, dar pe deplin ferm:

— Betriz, dacă mai gonești vreodată calul la deal înspre casă în halul ăsta o să ți-l iau. Așa că o să-ți folosești energia *debordantă* alergînd după prințesă pe jos.

Ea îi făcu o plecăciune grăbită și strecură un timid:

— Da, tată!

Fata cu părul ca ambra luă poziție de îndată.

— Vă rog să o scuzați pe Betriz, ser dy Ferrej. Vina îmi aparține. Ea n-a avut încotro și a fost nevoită să mă urmeze pe unde am condus eu cavalcada.

Sprînceana acestuia zvîcni și îi făcu o mică plecăciune:

— În cazul acesta ați putea să cugetați, Înălțimea Voastră, cu privire la demnitatea unui conducător care își tîrăște adepții în greșeală, știind bine că el însuși va scăpa de pedeapsă.

Fata cu părul de chihlimbar își schimonosi buzele la auzul acestor vorbe. După ce-i aruncă o privire prelungă pe sub gene îi schiță și ea interlocutorului ei o jumătate de reverență și apoi ambele fete se strecurară înăuntru, ca să evite alte pedeapse. Bărbatul în negru scăpă un oftat. Doamna de companie, care dădu fuga în urma lor, dădu din cap aprobator.

Chiar și fără aceste indicii, Cazaril l-ar fi putut identifica pe bărbat drept intendentul castelului, datorită clinchetului cheilor de la chimirul său smălțuit cu argint și lanțului de la oficiu pe care-l avea în jurul gîtului. Se ridică brusc cînd bărbatul se apropie de el și schiță o blestemată de plecăciune ciudată, țintuit de durerile de spate.

— Ser dy Ferrej? Numele meu este Lupe dy Cazaril. Vă solicit o întrevedere cu văduva moștenitoare provincară, dacă... dacă binevoiește să mă primească.

Vocea i se stinse sub privirile încruntate ale intendentului.

— Nu vă cunosc, domnule, spuse acesta.

— Cu îndurarea zeilor, provincara și-ar putea aminti de mine. Am fost pe vremuri paj aici — arătă cu mîna împrejur–, la această curte. Pe cînd bătrînul provincar era în viață.

Era ceea ce putea numi acasă, o casă de unde plecase, se gîndi el. Cazaril se săturase să fie un străin peste tot.

Sprînceana încărunțită se ridică cercetător:

— Mă voi interesa dacă provincara vrea să vă primească.

— E tot ceea ce vă cer.

Tot ceea ce îndrăznea să ceară. Se lăsă înapoi pe banca sa și își împreună degetele în vreme ce intendentul pășea apăsat înapoi spre donjonul principal.

După cîteva minute groaznice de așteptare încordată, în timp ce servitorii care treceau se zgîiau la el cu coada ochiului, Cazaril căută cu privirea plină de nădejde întoarcerea intendentului. Dy Ferrej se uită la el uluit.

— Înălțimea Sa, provincara, vă acordă o întrevedere. Urmați-mă!

Trupul îi înțepenise stînd în frigul înțepător; se poticni un pic și-și blestemă mersul șontîcăit în timp ce-l urma pe intendent înăuntru. Abia dacă avea nevoie de o călăuză. Amintiri despre acea așezare i se năpustiră în minte, învălmășindu-se una după alta. Prin acest hol, peste acea pardoseală cu model albastru cu galben, sus pe scara asta și apoi pe cealaltă, printr-o odaie interioară văruită toată în alb și apoi în sala dinspre zidul de vest, în care ea a preferat întotdeauna să stea la acea oră din zi, cu cea mai bună lumină pentru lucrul ei sau pentru lectură.

Fu nevoit să-și aplece un pic capul sub pragul scund al ușii, așa cum n-o mai făcuse vreodată; părea singura schimbare. Dar ușa era aceeași.

— Iată bărbatul, așa cum ați poruncit, Înălțime, îl anunță sec intendentul pe Cazaril, refuzînd să sprijine, dar totodată și să nege identitatea pretinsă a acestuia.

Văduva provincară era așezată într-un scaun mare din lemn, căptușit cu perne pentru a fi confortabil pentru bătrînele ei mădulare. Purta un veșmînt sobru de un verde închis, corespunzător cu statutul ei de văduvă de rang înalt, dar lipsit de boneta de văduvă. Alesese în schimb să-și țină părul încărunțit în două cozi încolăcite și împreunate cu funde verzi, prinse cu clame bătute cu pietre prețioase. Avea o doamnă de companie aproape la fel de bătrînă ca și ea, așezată alături, tot o văduvă, judecînd după îmbrăcămintea de mirean slujitor al Templului, pe care o purta. Însoțitoarea își încleștă degetele pe lucrul de mînă și îi azvîrli lui Cazaril cu o privire bănuitoare.

Rugîndu-se ca trupul să nu îl trădeze acum cu vreun junghi sau tremur, Cazaril se lăsă în genunchi înaintea scaunului ei și își plecă capul într-un salut respectuos. Hainele ei împrăștiau un miros de lavandă și de om bătrîn. Se uită în sus, căutînd pe fața ei un semn că l-ar recunoaște. Dacă nu-l recunoștea acum, avea să devină cu adevărat un nimeni și asta imediat.

Ea privi înapoi și își mușcă buza a mirare.

— Pe toți cei cinci zei, murmură ea încet. Ești chiar tu! Milord dy Cazaril! Îți urez bun venit în casa mea.

Îi întinse mîna să i-o sărute.

Înghiți în sec, rămas aproape fără suflare, înclinîndu-și capul deasupra mîinii întinse. Fusese rumoasă și albă odată, cu unghii perfecte, șlefuite ca niște perle. Acum degetele îi erau noduroase, iar pielea subțiată acoperită cu pete maronii, deși unghiile erau încă la fel de bine întreținute ca pe vremea cînd era o doamnă respectabilă, în floarea vîrstei. Nu schiță nici un gest atunci cînd simți cîteva lacrimi de neputință căzute pe dosul mîinii sale, dar buzele i se arcuiră abia percep-

tibil. Mîna i se retrase din strînsoarea lui ușoară ca să-i atingă barba brăzdată de fire albite:

— Vai de mine, Cazaril, așa de mult am îmbătrînit?

Clipi repede uitîndu-se în sus la ea. Nu, n-avea să izbucnească în plînsete ca un copil cu nervii la pămînt...

— A trecut multă vreme, Alteță.

— Mda!

Își întoarse mîna, iar degetele ei uscate îl bătură pe obraz.

— Ăsta-i felul tău de-a spune că nu m-am schimbat deloc. Oare nu te-am învățat să minți o doamnă mai convingător de atît? Habar n-aveam ca m-am ramolit într-atît.

Apoi, cu un calm perfect, își retrase mîna și dădu din cap aprobator către companioana sa.

— Permite-mi să ți-o prezint pe verișoara mea, lady dy Hueltar. Tessa, ți-l prezint pe nobilul meu domn, castillarul dy Cazaril.

Cazaril îl zări cu colțul ochiului pe intendent care, cu un oftat de ușurare îi dădu de înțeles gardianului său că totul era în ordine și își încrucișă brațele, sprijinindu-se de cadrul ușii. Îngenuncheat în continuare, Cazaril se înclină stîngaci în direcția cucernicei devote a Templului.

— Sînteți prea bună, Alteță, dar de vreme ce nu mai sînt în posesia domeniului Cazaril, nici a castelului, nici a altei bucăți din pămînturile tatălui meu, nu mai revendic nici acest titlu.

— Încetează cu prostiile, castillare!

Dincolo de tonul persiflant din vocea ei se simțea o duritate.

— Scumpul meu provincar a murit acum zece ani, dar aș fi în stare să dezlănțui toți demonii Bastardului asupra primului om care ar îndrăzni să nu mă respecte ca pe o provincară ce sînt. Avem ceea ce putem păstra, băiete dragă, dar să nu lași niciodată să ți se vadă slăbiciunea sau greșeala.

De-a dreapta ei, devota se îmbățoșă a dezaprobare la auzul acestor vorbe directe, dacă nu chiar din pricina atitudinii din spatele lor. Cazaril se gîndi că ar fi imprudent să atragă atenția că titlul de drept aparținea acum nurorii provincarei. Fiul acesteia, actualul provincar, și soția sa ar fi găsit și ei, pesemne, la fel de imprudentă o asemenea remarcă.

— Înălțimea Voastră veți fi întotdeauna cea mai mare doamnă în ochii mei, cea pe care o veneram de departe pe vremuri, o gratulă Cazaril.

— Acum e mai bine, aprobă ea. Mult mai bine. Îmi place omul care-și pune mintea la contribuție. Îi făcu cu mîna intendentului.

— Dy Ferrej, adu un scaun pentru castillar! Și unul pentru dumneata; stai proțăpit acolo ca o cioară!

Aparent obișnuit cu acest soi de adresare, intendentul zîmbi și spuse din vîrful buzelor:

— Desigur, Înălțimea Voastră.

Și trase un scaun sculptat pentru Cazaril, scoțînd un murmur de solicitudine gen „Vreți să luați loc, domnule?“, apoi găsi un altul pentru el, din camera alăturată, așezîndu-l un pic mai încolo de stăpîna sa și de oaspetele acesteia.

Cazaril se ridică în picioare cu greutate și se cufundă în binecuvîntatul confort al scaunului. Îndrăzni în cele din urmă să se lanseze în discuție:

— Nu cumva erau prințul și prințesa cei pe care i-am văzut venind călare cînd am ajuns aici, Înălțimea Voastră? Nu ar fi trebuit să vă tulbur cu venirea mea, de-aș fi știut că aveți asemenea oaspeți.

De fapt, n-ar fi îndrăznit oricum.

— N-au venit în vizită, castillare. Locuiesc aici cu mine pentru o perioadă. Valenda e un oraș liniștit, curat, și... fiica mea se simte cam rău. Îi face bine să se retragă aici, după tot tumultul de la curte. O umbră de osteneală licări în privirea ei.

Pe toți zeii, era și lady Ista aici? Văduva moștenitoare, roina Ista, se grăbi Cazaril să-și corecteze gîndurile. Cînd a ajuns pentru prima oară în slujba regatului Baociei, necopt ca orice băiat de seama lui, fiica mezină a provincarei, Ista, părea o femeie în toată firea, deși era cu doar cîțiva ani mai mare decît el. Din fericire, chiar și aflat la acea vîrstă nesăbuită, el nu fusese într-atît de nechibzuit încît să-i mărturisească cuiva patima deznădăjduită cu care tînjea după ea. Căsătoria ei princiară la scurt timp după asta, cu riga Ias însuși — prima ei căsătorie și a doua pentru el — părea să fie destinul cel mai potrivit frumuseții ei, în ciuda diferenței de vîrstă a cuplului regal. Cazaril presupuse că văduvia timpurie a Istei era de așteptat, chiar dacă nu atît de curînd cum s-a dovedit a fi.

Provincara își alungă oboseala cu o fluturare nerăbdătoare a degetelor și-l întrebă:

— Și în ceea ce te privește? N-am mai auzit nimic de dumneata de cînd erai sol în slujba provincarului de Guarida.

— Asta a fost... cu niște ani în urmă, Înălțimea Voastră.

— Cum ai ajuns aici?

Îl cercetă cu privirea și sprîncenele i se coborîră a surprindere:

— Unde îți este sabia?

— Oh, sabia... Își duse mîna ușor într-o parte, unde nu purta nici cingătoare, nici sabie. Am pierdut-o la... Cînd marchizul dy Jironal conducea forțele armate ale Regelui Orico înspre nordul coastei, în campania de iarnă în urmă cu ... trei? da, trei ani; mă făcuse străjerul fortăreței de la Gotorget. Apoi, dy Jironal a făcut nefericita mișcare de a schimba planul... am ținut piept timp de nouă luni forțelor din Roknari. Cum se-ntîmplă de obicei, știți. Vă jur că nu mai rămăsese nici un nenorocit de șobolan care să nu fie făcut friptură în toată fortăreața Gotorget, cînd am primit de veste că dy Jironal

a încheiat un pact din nou și ni s-a ordonat să depunem armele, să ne retragem și să predăm fortăreața în mîinile dușmanilor.

Schiță un zîmbet amar; mîna stîngă i se răsuci în poală.

— Am rămas să mă consolez cu vestea că fortăreața noastră l-a costat pe prințul din Roknari încă trei sute de mii de reali în plus atunci, în cortul tratativelor. În plus față de cît a cheltuit pe cîmpul de luptă în timpul celor nouă luni, am socotit eu. *Slabă consolare, în schimbul vieților pe care le-am pierdut!* Generalul roknar a pretins sabia tatălui meu; spunea că are de gînd s-o agațe-n cortul lui, să-i aducă aminte de mine. Așa că atunci mi-am văzut pentru ultima oară tăișul spadei. După asta...

Vocea lui Cazaril, devenită tot mai înflăcărată pe măsură ce-și depăna amintirile, se frînse. O drese și continuă:

— S-a produs o greșeală, o încurcătură. Cînd a venit lista cu numele oamenilor care urmau să fie răscumpărați, odată cu un cufăr plin cu reali, am aflat că numele meu fusese cumva omis. Ofițerul roknar și-a dat cuvîntul că nu se făcuse nici o greșeală, întrucît sumele de bani echivalau cu numărul celor răscumpărați, cu toate astea... sigur era o greșeală. Toți ofițerii mei fuseseră salvați... Eu am fost trecut laolaltă cu cei nerăscumpărați și am fost cu toții duși la Visping, pentru a fi vînduți corsarilor roknari ca sclavi la galere.

Provincara trase aer în piept. Intendentul, care se aplecase din ce în ce mai mult afară din scaun urmărind relatarea, izbucni:

— Ați protestat desigur, nu?

— Of, pe toți cei cinci zei, da! Am protestat tot drumul către Visping. Încă mai protestam cînd m-au tîrît pe pasarela corabiei și m-au legat în lanțuri de vîsla care îmi revenea. Am tot protestat pînă cînd am fost lăsați la apă, dar apoi... am învățat să tac.

Zîmbi din nou, dar ai fi zis că avea o mască de clovn pe față. Din fericire, nimeni nu sesiză acea mică *greșeală*.

— Și-așa am trecut de pe un vas pe altul timp de... mult timp.

Nouăsprezece luni și opt zile, socotise el mai tîrziu. La vremea aceea, nu era în stare să deosebească zilele unele de altele.

— Și apoi, am avut parte de cel mai mare noroc; corsarul meu a dat peste flota rigăi din Ibra, aflată în larg pentru manevre. Și, credeți-mă, voluntarii ibranezi vîsleau mult mai repede decît noi, așa că în curînd ne-au ajuns din urmă.

Doi dintre vîslași fuseseră decapitați așa legați în lanțuri cum erau, de către roknarii din ce în ce mai disperați, pentru că își încurcaseră în mod voit — ori accidental — ramele. Unul dintre ei stătuse lîngă Cazaril, fusese tovarașul său de bancă luni la rînd. Cîteva picături de sînge împroșcat îi țîșniseră direct în gură; încă îi mai simțea gustul de cîte ori făcea greșeala să se gîndească la asta. Și acum îl simțea. După ce corsarul a fost luat prizonier, ibranezii i-au atîrnat pe roknari la pupa, cîțiva din ei încă vii, tîrîndu-i de funii răsucite din propriile lor mațe, pînă i-au înghițit peștii cei mari. Cîțiva dintre sclavii de la galere eliberați au ajutat la vîslit, din proprie voință. Cazaril nu a mai fost în stare. Ultima biciuială pe care o primise de la roknari îl adusese aproape de a fi azvîrlit peste bord de către stăpînul galerei, ca fiind bun de nimic. În timpul luptei de pe vas a zăcut, scuturat de un tremur continuu și vărsînd lacrimi în neștire.

— Ibranezii au fost cumsecade și m-au adus la țărm, în Zagosur, unde am căzut la pat timp de cîteva luni. Știți cum e cînd un om scapă deodată de o trudă îndelungată. Poate deveni... aproape ca un copil.

Zîmbi în chip de scuză la cei care îl ascultau. El clacase, răpus de febră pînă i s-au vindecat pe jumătate

rănile de pe spinare, apoi a dat peste el dezinteria, apoi crizele de friguri. Și, de-a lungul acestor suferințe, accesele de plîns necontrolat. Plînsese și cînd unul dintre salvatori i-a adus de mîncare. Cînd răsărea soarele și cînd apunea. Cînd s-a speriat de-o pisică. Cînd era dus la culcare. Sau mai tot timpul, fără motiv.

— Cei de la Spitalul-Templu al Milostivirii Mamei m-au luat la ei. Cînd mi-am mai revenit — adică atunci cînd a mai încetat cu plînsul, iar discipolii Templului au ajuns la concluzia că nu era nebun, ci doar cu nervii slăbiți — mi-au dat niște bani și am venit încoace. Am umblat trei săptămîni pe drumuri.

În încăpere era o mutenie totală.

Își ridică privirea și văzu că buzele provincarei se crispaseră de mînie. Spaima îi făcu stomacul să se revolte.

— Era singurul loc la care mă puteam gîndi! se scuză el degrabă. Îmi pare rău. Îmi pare tare rău.

Intendentul respiră adînc și se lăsă înapoi în scaun, holbîndu-se la Cazaril. Doamna de companie făcuse ochii mari.

Pe un ton tremurător, provincara declamă:

— Ești castillarul dy Cazaril. Trebuia să-ți dea un cal. Trebuia să-ți ofere escortă.

Cazaril dădu din mîini, înspăimîntat:

— Nu, nu, Doamna Mea! A fost... a fost de ajuns.

În fine, aproape. Își dădu seama, clipind năucit că nu pe *el* era mînioasă. Ooh... I se puse un nod în gît, privirea i se încețoșă. *Nu, nu din nou, nu aici...* Continuă grăbit:

— Vroiam să mă pun în slujba Domniei Voastre, dacă considerați că mai sînt bun la ceva. Recunosc... nu prea pot să fac multe. Deocamdată.

Provincara se rezemă pe speteaza scaunului, sprijinindu-și bărbia ușor într-o mînă și îl cîntări din priviri. După un răstimp, zise:

— Cîntai foarte frumos din lăută pe vremea cînd erai paj.

— Uf...

Mîinile schilodite și bătătorite ale lui Cazaril dădură să se ascundă una în cealaltă într-o clipă de spasm. Zîmbi din nou a scuză și le lăsă la vedere pe genunchi:

— Socot că acum nu, Doamna Mea.

Ea se aplecă în scaun; privirea i se opri un moment asupra mîinii lui stîngi sfîrtecate.

— Înțeleg.

Se lăsă înapoi în scaun, strîngîndu-și buzele îngrijorată.

— Îmi aduc aminte că ai citit toate cărțile din biblioteca soțului meu. Mai-marele pajilor se plîngea mereu de tine din cauza asta. I-am zis să te lase în pace. Visai să devii poet, din cîte îmi amintesc.

Cazaril nu era sigur că mai putea ține o peniță cu mîna dreaptă, acum.

— Socot că Chalionul a fost salvat de o groază de poezii proaste atunci cînd am plecat la război.

Ea ridică din umeri.

— Haide, haide, castillare, chiar mă uimești cu propunerea de a mi te pune în slujbă. Nu prea cred că Valenda are destule posturi pe care să le poți ocupa. Ai fost curtean, căpitan, străjer la castel, mesager...

— N-am mai fost curtean de dinainte să moară riga Ias, Doamnă. Cît despre căpitan... Am dat o mînă de ajutor la pierderea bătăliei de la Dalus.

Și i-au putrezit oasele aproape un an în temnițele regatului Brajar, după aceea.

— Pe cînd eram intendent la castel am pierdut asediul. Cînd eram sol, era cît pe ce să fiu spînzurat ca spion. De două ori.

Căzu pe gînduri. *Și de trei ori torturat pentru întreruperea unor negocieri.*

— Acum... ei bine, acum știu să trag la rame. Și mai cunosc vreo cinci feluri de a găti șobolani.

Adevăru-i că mi s-ar părea o delicatesă o porție de șobolan gătit acum.

Nu-și dădea seama ce vedea ea pe fața lui, căci ochii ei ageri îl tot scrutau. Poate citea osteneala, dar el spera ca ea să vadă mai degrabă foamea. Era aproape sigur că asta vedea, căci, în cele din urmă, ea zîmbi mînzește.

— Atunci vino să iei masa cu noi, castillare, deși mă tem că bucătarul meu nu-ți poate servi șobolan. Nu e sezonul de vînătoare la șobolani în pașnica Valendă. Dar am să mă gîndesc la cererea ta.

Dădu din cap cu gratitudine, neavînd încredere că vocea nu-i va ceda dacă mai rosti un cuvînt.

Fiind încă iarnă, masa principală a zilei fusese servită la prînz, oficial, în sala mare. Cina era un fel de ospăț mai ușor, combinînd, după chibzuința de care dădea dovadă provincara, pîinea și carnea rămase de la prînz, dar în același timp, din demnitate, acestea erau din cele mai alese; la care se adăuga o generoasă libație din vinurile ei excelente. Pe căldurile toride ale verii de pe platourile acelea înalte se obișnuia ca, dimpotrivă, masa de după-amiază să fie o hrană ușoară, iar masa principală să fie luată după înserat, cînd baocienii de toate rangurile ieșeau în curțile lor răcoroase să mănînce la lumina felinarelor.

S-au așezat la masă doar opt meseni, într-o încăpere intimă din clădirea cea nouă, chiar în apropierea bucătăriilor. Provincara ocupă partea de mijloc a mesei, făcîndu-i lui Cazaril onoarea de a-l așeza la dreapta sa. Acesta fu uluit să o găsească pe prințesa Iselle lîngă el și pe prințul Teidez în fața ei. Îi mai veni inima la loc atunci cînd prințul alese să-și omoare timpul cît aștepta ca toată lumea să se așeze aruncînd cocoloașe de pîine în sora lui mai mare, manevră suprimată cu asprime de bunica lor. Cazaril observă în treacăt o sclipire trecătoare de răzbunare în ochii prințesei, distrasă imediat de tovarășa ei, Betriz, așezată de cealaltă parte a mesei, un pic mai jos de el. Lady Betriz îi zîmbi pe deasupra mesei lui Cazaril cu o curiozitate prietenoasă, dezvăluind o ușoară gropiță în obraz și păru că vrea să

spună ceva tocmai cînd trecu un servitor printre ei cu un vas în care mesenii să-și spele mîinile. Apa călduță era parfumată cu verbină. Mîinile lui Cazaril fură scuturate de un tremur cînd și le cufundă în vas și apoi și le sterse cu prosopul de pînză, o slăbiciune pe care și-o mască ascunzîndu-și-le în poală. Scaunul din fața lui rămase gol.

Cazaril dădu din cap în direcția acestuia și o întrebă pe provincară cu sfiiciune:

— Ni se va alătura și Majestatea Sa roina, Alteță?

Gura i se crispă:

— Ista nu se simte prea bine în seara asta, din păcate. Ea... își ia de cele mai multe ori masa în camera ei.

Cazaril își înăbuși un început de neliniște și se gîndi să întrebe pe altcineva, mai tîrziu, ce o tulbura mai precis pe regina-mamă. Acel rictus de pe fața provincarei sugera că era vorba de ceva cronic sau de durată, ori ceva prea dureros pentru a fi discutat. Văduvia ei îndelungată o scutise pe Ista de alte pericole ce o puteau pîndi la nașterea unor copii, năpasta ce cădea pe capul tuturor tinerelor, dar mai erau și celelalte tulburări femeiești care puteau pune stăpînire pe o mamă de familie...

Ca a de-a doua soție a rigăi Ias, Ista se măritase cînd el era între două vîrste, cînd fiul și moștenitorul lui, Orico, era deja flăcău. În scurta perioadă în care Cazaril slujise la curtea Chalionului, cu ani în urmă, o văzuse doar de la distanță discretă; părea a fi fericită, lumina ochilor regelui ei atunci cînd erau proaspăt căsătoriți. Ias era topit după țîncul de Iselle, care abia făcea primii pași și după Teidez, un bebeluș în brațele dădacei lui.

Fericirea lor fusese adumbrită în timpul nefericitei tragedii a trădării lordului dy Lutez, care îl îndurerase atîta pe bătrînul rege, încît mulți erau de părere că îi grăbise sfîrșitul.

Cazaril nu se putu abține să nu se întrebe dacă boala care o îndepărtase atît de evident pe roina Ista de la

curtea fiului ei vitreg nu avea cumva un iz politic. Însă noul rigă, Orico, fusese respectuos cu mama sa vitregă și cu frații săi vitregi, după cîte auzise el.

Cazaril își drese vocea ca să-și acopere ghiorăitul mațelor și își opri privirea asupra tutorelui prințului, așezat la capătul celălalt al mesei, dincolo de lady Betriz. Cu o înclinare regească a capului provincara îl rugă pe acesta să spună rugăciunea către Sfînta Familie, pentru a binecuvînta apropiata masă. Cazaril se rugă ca masa să fie într-adevăr apropiată. Misterul scaunului neocupat fu rezolvat atunci cînd intendentul castelului, ser dy Ferrej, intră grăbit, cerîndu-și iertare de la cei din jurul mesei, și se așeză pe scaun.

— Am fost reținut de preotul Ordinului Bastardului, explică el în timp ce mesenii își treceau din mînă în mînă pîine, carne și fructe uscate.

Cazaril, care abia se stăpînea să nu se năpustească asupra mîncării ca un cîine hămesit, se arătă în mod politicos interesat de subiect în timp ce lua prima înghițitură.

— Cel mai cinstit tînăr, dar vorbă-lungă, explică dy Ferrej.

— Ce mai vrea acum? întrebă provincara. Alte donații pentru spitalul de copii părăsiți? Am trimis o tranșă săptămîna trecută. Servitorii de la castel nu mai vor să renunțe la hainele lor vechi.

— Nu, doici, zise dy Ferrej mestecînd.

— Nu de la curtea *mea*! se încruntă provincara.

— Nu, dar m-a rugat să dau de veste că Templul ar avea nevoie. Spera că cineva ar avea vreo rudă binevoitoare, care să-și facă pomană. Au găsit un alt nou-născut abandonat la intrarea din dos a Templului săptămîna trecută și se mai așteaptă și la alții. Se pare că-i perioada aceea a anului.

Prin logica teologiei sale Ordinul Bastardului clasa nașterile nedorite printre lucrurile neprevăzute care făceau parte din atribuțiile acestui zeu: incluzînd copiii

din flori — firește — și pruncii lepădați din fașă de părinți prea tineri. Spitalele de copii părăsiți ale Templului și orfelinatele se numărau printre principalele preocupări ale ordinului. Cazaril se gîndi că unui zeu care se presupunea că ar mîna legiuni întregi de demoni nu ar trebui să îi fie atît de greu să stoarcă danii pentru lucrările sale cele bune.

Își turnă atent apă în paharul cu vin; era o crimă să tratezi astfel un asemenea vin nobil, dar, flămînd cum era, sigur i s-ar fi urcat la cap. Provincara clătină din cap înspre el, dar imediat intră într-o dispută cu vara sa pe aceeași temă, dispută din care ieși parțial învingătoare, cu jumătate de pahar de vin nediluat.

Ser dy Ferrej continuă:

— Cuviosul a avut și o poveste pe cinste, cu toate astea; cine credeți că a murit astă noapte?

— Cine, tată? întrebă lady Betriz îndatoritoare.

— Ser dy Naoza, celebrul spadasin.

Numele nu-i spunea nimic lui Cazaril, însă provincara pufni:

— Era și timpul. Groaznic om! Eu nu l-am primit niciodată, deși bănuiesc că au fost destui nebuni care au făcut-o. Și-a subestimat în sfîrșit o victimă — adică, vreau să zic, vreun oponent?

— Ei, aici devine interesantă povestea. A fost, după toate aparențele, asasinat prin magie neagră.

Povestitor abil, dy Ferrej își dădu de dușcă vinul în timp ce vorbele lui stîrneau murmure de uimire în jurul mesei. Cazaril îngheță, oprindu-se din mestecat.

— Și Templul va încerca să elucideze misterul? întrebă prințesa Iselle.

— Nu-i nimic misterios în toată istoria asta, deși îmi dau seama că a fost mai degrabă o nenorocire. Cam în urmă cu un an, dy Naoza a fost îmbrîncit pe stradă de unicul fiu al unui negustător de lînă din provincie și era de așteptat ce avea să urmeze. În fine, Naoza a pretins că a fost urmarea unui duel, însă cei aflați la fața locului

au spus că a fost crimă curată. Nu știu cum, dar nici unul dintre ei nu a fost de găsit să depună mărturie atunci cînd tatăl băiatului a încercat să-l dea pe Naoza pe mîna justiției. Se zvonise că erau și niște semne de întrebare cu privire la probitatea morală a judecătorului.

Provincara țîstîi. Cazaril îndrăzni să înghită și spuse:

— Continuați!

Încurajat, intendentul își urmă povestea:

— Negustorul era văduv, iar băiatul pe care-l avea nu era doar singurul lui fiu, ci și unicul copil. Și care era pe cale să se însoare, pe deasupra. Magia morții e o afacere urîtă, e adevărat, dar nu pot să nu simt o umbră de compasiune pentru săracul negustor. Bine, unul bogat, presupun, însă mult prea bătrîn ca să se apuce să ia lecții de scrimă și să ajungă atît de abil în mînuirea spadei încît să-i facă față unuia ca dy Naoza. Așa că nu i-a mai rămas altceva de făcut decît să recurgă la ceea ce a crezut că e singura sa soluție. Și-a petrecut tot anul studiind magia neagră — de unde și-a însușit el toată această învățătură e încă un mister pentru slujbașii Templului, vă spun eu! — și-a lăsat baltă afacerea, mi s-a spus, și astă-noapte și-a luat tălpășița către o moară părăsită la vreo șapte poște de Valenda, unde a încercat să invoce un demon. Și, pe numele Bastardului, a reușit! Cadavrul lui a fost găsit azi dimineață.

Părintele Iernii era zeul care patrona decesele naturale și justiția; pe lîngă celelalte nenorociri pe care le avea în sarcina sa, Bastardul era și zeul călăilor. Și, cu adevărat, zeu al unei întregi palete de alte ticăloșii. *Se pare că negustorul s-a dus la locul potrivit ca să-și înfăptuiască miracolul.* Caietul de însemnări din vesta lui Cazaril se îngreună brusc, de parcă ar fi cîntărit zece livre; imaginația începu să-i joace feste, simți că îi pîrjolește hainele, izbucnind în flăcări.

— Ei bine, eu nu simt nici o milă pentru el, zise prințul Teidez. A fost o lașitate din partea lui!

— Da, dar la ce te poți aștepta din partea unui negustor? remarcă tutorele lui din partea cealaltă a mesei. Oamenii din tagma lui nu sînt instruiți după codul onoarei pe care îl învață un adevărat gentilom.

— Dar e așa de trist! protestă Iselle. Vreau să zic, povestea cu fiul pe cale să se însoare.

Teidez pufni.

— Ce ți-e și cu fetele astea! Numai la măritiș vă stă gîndul. Dar care e pierderea cea mai mare pentru regat? Un cărpănos de vînzător de lînă sau un spadasin? Orice duelgiu așa de iscusit nu poate fi decît un bun soldat pentru rigă!

— Nu și potrivit experienței mele de viață, zise sec Cazaril.

— Adică, ce vrei să spui? ripostă imediat Teidez.

Intimidat, Cazaril, îngăimă:

— Scuzați-mă. M-a luat gura pe dinainte.

— Dar care-i diferența? insistă Teidez.

Provincara bătu cu un deget în fața de masă și îl țintui cu o privire de nedescris.

— Vă rog să explicați, castillare.

Cazaril ridică din umeri și înclină capul ușor în chip de scuză în direcția băiatului.

— Diferența, prințe, e că un oștean iscusit te scapă de dușmani, în vreme ce un duelgiu îndemînatic îți omoară aliații. Te las pe dumneata să ghicești pe care dintre cei doi preferă un comandant înțelept să-l aibă în tabăra sa.

— Oh, zise Teidez.

Tăcu, căzînd pe gînduri.

Se vădea, gîndi Cazaril, că nu era nici o grabă să predea carnetul negustorului autorităților abilitate, și nici greu nu era s-o facă. Putea să-l caute pe preotul Templului Sfintei Familii de-aici, din Valenda, a doua zi, cînd putea s-o facă în tihnă și să înmîneze obiectul pentru ca acesta să ajungă unde trebuia. Trebuia să fie descifrat; scriitura aceea încriptată li se părea unora

dificilă ori plicticoasă, însă Cazaril găsise întotdeauna odihnitoare o asemenea muncă. Se gîndi dacă se cădea să se ofere el, din politețe, să-i descîlcească sensul. Își mîngîie roba din lînă și se bucură că se rugase pentru acel om, înainte de arderea lui grăbnică pe rug.

Betriz întrebă, încrețindu-și fruntea:

— Cine a fost judecătorul, tată?

Dy Ferrej ezită un moment, apoi dădu din umeri:

— Venerabilul Vrese.

— Aha, zise provincara. El! Și strîmbă din nas, ca și cum ar fi adulmecat un miros urît.

— Atunci înseamnă că spadasinul l-a terorizat cu amenințări? întrebă prințesa Iselle. N-ar fi trebuit — nu putea să ceară ajutor sau să-l închidă pe dy Naoza?

— Mă îndoiesc că pînă și unul ca dy Naoza s-ar fi încumetat să-l amenințe pe justițiarul unui provincii, spuse dy Ferrej. Deși e foarte posibil să-i fi intimidat pe martori. Vrese era, hmm, ușor de convins mai degrabă prin mijloace pașnice.

Își aruncă o bucată de pîine în gură și își frecă degetul mare de cel arătător ca pentru a indica pe cineva care freacă o monedă.

— Dacă judecătorul și-ar fi făcut treaba cinstit și cu curaj negustorul nu s-ar mai fi îndreptat către magia morții, spuse Iselle încet. Doi oameni au murit ca niște damnați, cînd putea fi doar unul... și chiar dacă ar fi fost executat, dy Naoza tot ar fi avut timp să-și curețe conștiința înainte de a ajunge să dea socoteală zeilor. Și dacă toate astea se cunosc, de ce mai este acel om încă judecător? Bunico, nu poți face nimic în privința asta?

Provincara strînse din buze.

— Numirea justițiarilor provinciei nu-mi intră în atribuții, draga mea. Nici îndepărtarea lor din funcție. Altfel, aș fi făcut eu ordine în acel departament, crede-mă.

Luă o înghițitură de vin și, văzînd privirea încruntată a nepoatei sale, adăugă:

— Mă bucur de privilegii înalte în Baocia, copilă. Dar nu și de o mare putere.

Iselle privi spre Teidez, apoi înspre Cazaril, înainte de a relua, cu un ton serios, întrebarea fratelui său:

— Care-i diferența?

— Una e dreptul de a guverna — și îndatorirea de a apăra! Alta e să ai dreptul de a primi protecție, replică provincara. Diferența dintre un provincar și o provincară nu constă doar într-o literă, din păcate.

Teidez mustăci.

— Oh, așa cum e deosebirea dintre un prinț și o prințesă, nu?

Iselle se întoarse către el și ridică din sprîncene;

— Ooh? Și cum propui să fie îndepărtat judecătorul cel corupt, privilegiatule?

— Terminați, amîndoi! spuse provincara aspru, ca o bunică autoritară ce era.

Cazaril își ascunse un zîmbet. Între acei pereți, era o conducătoare pe cît se poate de corectă, după un cod mai vechi decît cel al Chalionului. Statul ei era unul micuț, dar suficient.

Conversația se îndreptă înspre chestiuni mai puțin grave în timp ce servitorii aduceau la masă prăjituri, brînzeturi și un vin de Brajar. Cazaril se îndopase, nebăgat de seamă, spera el, cu destule. Dacă nu se oprea, avea să i se aplece în curînd. Dar vinul auriu de la desert mai că îi umplu ochii de lacrimi în prezența mesenilor; pe acela l-a băut nebotezat, deși cu greu reuși să se limiteze la un singur pahar.

La sfîrșitul mesei se spuseră din nou rugăciuni, iar prințul Teidez fu luat pe sus la lecții de către tutorele lui. Iselle și Betriz fură trimise să-și vadă de lucrul de mînă. Plecară ca o furtună, urmate cu pași calmi de dy Ferrej.

— Oare chiar vor sta liniștite să lucreze? o întrebă Cazaril pe provincară, urmărind foșneala fustelor care părăseau încăperea în goană.

— Stau la bîrfă și chicotesc pînă mă scot din minți, dar în ceea ce privește broderia, da, sînt foarte îndemînatice, recunoscu provincara, căreia căldura din ochi îi dezmințea expresia de dezaprobare.

— Nepoata dumneavoastră e o tînără încîntătoare.

— Pentru un bărbat aflat la o anumită vîrstă, toate tinerele încep să pară încîntătoare. Ăsta-i primul semn de senilitate.

— Așa este, doamna mea. Și buzele îi tremurară.

— A istovit deja două guvernante și e pe cale s-o termine și pe cea de-a treia și, à propos, femeia se plînge de ea. Și totuși...

Tonul dur din vocea provincarei scăzu în intensitate.

— Trebuie să fie puternică. Într-o bună zi, în mod inevitabil, va fi trimisă departe de mine. Și n-am să mai fiu în stare să o ajut... să am grijă de ea...

O prințesă tînără, atrăgătoare, proaspătă era un pion, nu un jucător în politica Chalionului. Mirele ei va fi de viță înaltă, dar o căsătorie favorabilă din punct de vedere financiar și politic s-ar putea să se dovedească a nu fi și una bună într-un sens mai intim. Provincara fusese fericită în viața personală, dar de-a lungul anilor ei avusese fără îndoială ocazia să observe fel și fel de destine matrimoniale de care aveau parte femeile aristocrate. Oare Iselle avea să fie trimisă către îndepărtata Darthaca? Să fie dată pe după vreun văr din regatul Brajar cu care Chalionul avea legături extrem de strînse? Feresc zeii să fie dată la schimb celor din Roknari în scopul vreunui tratat temporar de pace și să fie exilată în Arhipelag!

Îl scrută din profil, la lumina brațelor generoase ale candelabrelor, care fuseseră dintotdeauna preferatele ei.

— Cîți ani ai dumneata acum, castillare? Cred că n-aveai mai mult de treisprezece ani cînd te-a trimis tatăl tău în slujba scumpului meu provincar.

— Cam așa, da, Înălțimea Voastră. Acum am treizeci și cinci.

— Aha! Ar trebui să-ți razi încîlceala asta de pe față, în cazul acesta. Te face să arăți mai bătrîn cu cinsprezece ani.

Cazaril se gîndi să facă un spirit de glumă cu privire la cît de mult te poate îmbătrîni o raită pe galerele roknarilor, dar nu se simți în stare. În schimb, zise:

— Sper că nu l-am supărat pe prinț cu bombăneala mea, doamnă!

— Cred, mai degrabă, că i-ai dat lui Teidez o temă de reflecție. Ceea ce nu se întîmplă în fiecare zi. Mi-aș dori ca și tutorele lui să reușească s-o facă mai des.

Bătu darabana scurt cu degetele ei fine pe fața de masă și-și termină de băut vinul din paharul ei micuț. Îl așeză pe masă și zise:

— Nu știu pe la ce han întesat de purici ai tras tu de cu seară, castillare, dar am să trimit un paj să-ți aducă lucrurile încoace. Ai să înnoptezi aici în seara asta.

— Vă mulțumesc, Alteță. Vă accept invitația cu recunoștință.

Și cu mare zor.

Le mulțumea zeilor, oh, de cinci ori fiecăruia dintre cei cinci, că fusese adăpostit, cel puțin pentru o vreme. Încurcat, îndrăzni să zică:

— Dar, aaa... nu-i nevoie să-l deranjați pe pajul Vostru.

Ea ridică întrebător dintr-o sprînceană:

— Ăsta-i rostul lor. După cum probabil îți amintești.

— Da, dar — zîmbi scurt, arătînd cu mîna înspre el însuși — acestea sînt lucrurile mele.

La privirea ei mîhnită, adăugă slab:

— Aveam și mai puțin cînd am debarcat de pe galera ibraneză în Zagosur.

N-avea pe el decît niște nădragi mizerabili și plini de rîie. Discipolii de la templu îi arseseră cu prima ocazie zdreanța cu care fusese înfășurat.

— Atunci, pajul meu, spuse provincara cu o voce sigură, privindu-l în ochi, te va însoți pînă camera dumitale, milord castillar!

Și adăugă în timp ce se ridică, urmată în grabă de verișoara companioană:

— Mîine o să stăm din nou de vorbă.

Odaia era una dintre cele aflate în vechiul donjon, rezervată oaspeților înalți, mai degrabă pe considerentul că acolo fuseseră găzduite unele fețe istorice, decît pentru confortul desăvîrșit; Cazaril îi servise chiar el pe acești oaspeți în nenumărate rînduri. Patul avea trei saltele, de paie, de pene și de puf, înfățate cu cele mai moi și mai curate cearșafuri și acoperite cu o plapumă lucrată de doamnele din casă. Înainte să plece pajul veniră două slujnice care aduseră apă de spălat, apă de băut, prosoape, săpun, scobitori și o cămașă de noapte brodată, scufie și papuci. El se gîndise să doarmă îmbrăcat cu cămașa mortului.

Era dintr-o dată mult prea mult. Se așeză pe marginea patului cu îmbrăcămintea pentru culcare în mînă și izbucni în suspine sfîșietoare. Înghițind un nod, le făcu semn servitorilor încremeniți să-l lase singur.

— Ce se-ntîmplă cu el? auzi el vocea servitoarei pe cînd pașii li se îndepărtau pe coridor și simți lacrimile alunecîndu-i pe nas.

Pajul răspunse dezgustat:

— O fi vreun nebun, presupun.

După o scurtă pauză, vocea slujnicei susură ca răspuns:

— Ei, atunci o să se simtă acasă aici, nu-i așa...?

Capitolul 3

Forfota din casă — strigăte care răzbăteau din curte, un zăngănit de oale undeva prin bucătărie — îl treziră pe Cazaril în lumina cenușie de dinaintea zorilor. Deschise ochii într-un moment de panică, fără să știe unde era, însă îmbrățișarea reconfortantă a patului de puf îl îmbie din nou la moțăială. Nu stătea pe o bancă tare. Nu se clătina în sus și-n jos. Stătea pe loc, oh, pe toți zeii! Ăsta era raiul pe pămînt. Culcușul acela călduț îi făcea atît de bine la spinarea lui vărgată de răni.

Sărbătoarea Zilei Fiicei ținea din zori pînă-n noapte. Poate că o să trîndăvească și el pînă cînd toată lumea de la curte va pleca în procesiune, apoi o să se scoale tîrziu din pat. O să se strecoare afară neobservat și-o să zacă la soare cu pisicile de la castel. Cînd i se va face foame — își rechemă el în minte amintiri de demult, din zilele în care era paj — se pricepea să-l învăluiască pe bucătar să-i oprească vreo delicatesă în plus față de ce primea la masă.

O bătaie vioaie în ușă îi întrerupse dulcea visare. Cazaril tresări, apoi se relaxă la auzul vocii lui Betriz:

— Milord dy Cazaril? V-ați trezit? Castillare?

— Un moment milady, strigă Cazaril. Se tîrî înspre marginea patului, smulgîndu-se din moliciunea saltelei. Dădu cu picioarele goale de o scoarță țesută întinsă pe jos, care nu lăsa răceala pietrei să-i pătrundă în oase. Își trase în jos pînza largă a cămășii de noapte ca să-și

acopere picioarele, își tîrșîi pașii pînă la ușă, care se deschise cu un scîrțîit:

— Da?

O găsi stînd pe coridor, ținînd într-o mînă un felinar sub globul căruia pîlpîia o lumînare, iar în cealaltă un vraf de stofe, fîșii de piele și încă ceva care-i atîrna ciudat sub braț, cu o zăngăneală metalică. Era gata îmbrăcată de sărbătoare, într-un veșmînt albastru peste care purta o mantie albă fără mîneci, care-i cădea amplu de pe umeri pînă în pămînt. Părul negru îi era împodobit cu flori și frunze. Ochii căprui catifelați îi luceau veseli în flacăra lumînării. Cazaril nu putu să nu zîmbească la rîndu-i.

— Alteța Sa, provincara îți urează o binecuvîntată Zi a Fiicei! declamă ea, luîndu-l prin surprindere pe Cazaril, care sări înapoi după ce ea dădu un brînci ușii ca s-o dea în lături. Își legănă șoldurile grele, făcîndu-și loc în cameră, îi dădu lui să-i țină lumînarea cu un: „Ia, ține asta!" și își aruncă povara pe marginea patului: teancuri de stofe albastre și albe, o sabie și o centură.

Cazaril așeză lumînarea pe cufărul de la picioarele patului.

— V-a trimis astea să vă îmbrăcați și, dacă binevoiți, vă roagă să vă alăturați nouă tuturor în sala strămoșilor la slujba de dimineață. După care vom dejuna într-un loc bine-știut de dumneata, zice ea.

— Într-adevăr, milady.

— De fapt, eu i-am cerut tatei sabia asta. E aproape cea mai bună pe care o are. A zis că va fi onorat să ți-o împrumute dumitale.

Zicînd acestea, îi aruncă o privire plină de interes.

— E-adevărat că ați luptat în ultimul război?

— Ăă... în care dintre ele?

— Ați fost la luptă în mai multe? Ochii ei se măriră, apoi se îngustară la loc.

În toate care s-au purtat în ultimii șaptesprezece ani, cred. Ba nu. Fusese închis în temnițele Brajarului cea mai mare parte a campaniei eșuate duse împotriva Ibrei

și lipsise din acea expediție necugetată pe care riga o trimisese în sprijinul Darthacăi, întrucît fusese ocupat să îndure chinurile ingenioase pe care i le pricinuise generalul roknar, cel cu care provincarul de Guarida încheiase un tîrg atît de stupid. În afară de astea două, socoti că nu existase vreo înfrîngere în ultimii zece ani pe care să o fi ratat.

— Pe ici, pe colo, de-a lungul anilor, răspunse el vag.

Își dădu seama, cu groază, că între goliciunea trupului său și ochii ei neprihăniți nu se afla decît un strat subțire de pînză. Se încovoie, strîngîndu-și brațele în jurul pîntecelui și îi aruncă un zîmbet slab.

— Oh, făcu ea observîndu-i gestul. Te-am făcut să te simți stînjenit? Dar tata zice că soldații nu au nici urmă de timiditate, dat fiind faptul că trebuie să trăiască laolaltă pe cîmpul de luptă.

Își întoarse privirea către fața lui, care ardea de rușine. Reuși să îngaime:

— Mă gîndeam mai curînd la stînjeneala pe care v-am pricinuit-o eu, milady.

— Nu face nimic, răspunse ea voioasă.

Dar nu se clinti.

Atunci el arătă cu capul înspre mormanul de haine:

— N-aș vrea să fiu un oaspete nepoftit pe capul familiei în timpul sărbătoririi. Sînteți sigură...?

Ea își încrucișă brațele, uitîndu-se la el tot mai insistent.

— Dar nu se poate să nu faceți parte din alai și e musai, musai, *musai* să asistați la ceremonia de primire a ofrandelor de Ziua Fiicei, care va avea loc la templu. Prințesa Iselle o să joace rolul Crăiesei Primăverii în acest an.

Se bîțîi pe vîrfurile picioarelor în timp ce-l pisa cu insistențele.

Cazaril îi zîmbi cu sfială.

— Foarte bine, dacă așa vă e voia.

Cum ar fi putut să reziste acelei încîntătoare și imperioase presiuni? Prințesa Iselle ar trebuit să aibă aproape șaisprezece ani; se întrebă oare cîți avea lady Betriz. *Oricum, prea tînără pentru tine, bătrîne.* Desigur că o admira cu o apreciere pur estetică, mulțumindu-le zeilor că o înzestraseră cu acea tinerețe, frumusețe și vervă, oricum ar fi fost acele haruri împărțite. Înfrumusețau lumea ca niște flori.

— Mai mult de-atît, îl luă la sigur lady Betriz, provincara ți-o cere.

Cazaril prinse ocazia să-și aprindă lumînarea de la a ei și sugerîndu-i că era timpul ca ea să se retragă, să-l lase să se îmbrace, îi înapoie flacăra din globul de sticlă. Lumina sporită care o făcea pe ea să arate mai încîntător, îl dezavantaja fără îndoială pe el. Dădu să plece, cînd Cazaril își aminti de întrebarea prudentă, la care nu primise răspuns cu o seară înainte.

— Așteptați, doamnă!

Ea se întoarse cu o sclipire curioasă în ochi.

— N-am vrut s-o tulbur pe provincară sau să întreb de față cu prințul și prințesa, dar ce o necăjește pe roina Ista? N-aș vrea să spun sau să fac vreun gest greșit, din neștiință...

Sclipirea din ochii ei păli un pic. Ridică din umeri.

— E... slăbită. Și agitată. Nimic mai mult. Sperăm să se simtă mai bine odată cu venirea soarelui. Întotdeauna pare să se simtă mai bine pe timpul verii.

— De cînd locuiește cu mama sa?

— De șase ani, domnule.

Făcu o scurtă reverență.

— Acum trebuie să merg la prințesa Iselle. Să nu întîrziați, castillare!

Își dezvălui gropițele din obraji într-un zîmbet și țîșni ca din praștie. Nu și-o putea imagina întîrziind în vreun loc. Dădea dovadă de-o energie ieșită din comun. Dînd din cap a mirare, deși zîmbetul pe care i-l povocase ea îi mai stăruia încă pe buze, se întoarse să cerceteze noua

căpătuială. Se ridica acum cu siguranță la un rang mai înalt în rîndul zdrențăroșilor. Tunica era dintr-un brocart albastru, pantalonii din olandă grea bleumarin, iar pelerina pînă la nivelul genunchiului, țesută din lînă albă, erau toate curate, iar micile cîrpăceli și petele abia dacă se băgau de seamă; echipamentul festiv care nu-i mai veneau bine lui dy Ferrej, pesemne, sau poate chiar erau haine păstrate de la defunctul provincar. Nu mai conta că erau lălîi, dată fiind schimbarea proprietarului. Cu sabia atîrnată la șoldul stîng, o greutate care încetase să-i fie familiară, sau poate că nu, Cazaril se grăbi în jos pe scări, afară din donjon și traversă curtea cenușie către sala strămoșilor, aflată într-o anexă a castelului.

Aerul din curte era răcoros și umed, făcînd ca bolovanii din pavaj să fie alunecoși sub tălpile subțiri ale cizmelor lui. Cîteva stele mai zăboveau pe cer. Cazaril deschise încet ușa imensă, din lemn masiv, care dădea înspre sală și se uită atent înăuntru. Lumînări, siluete; întîrziase oare? Se strecură înăuntru încercînd să se obișnuiască cu întunericul.

Nu întîrziase, dimpotrivă, venise prea devreme. În fața lojilor cu plăcuțele memoriale ale familiei din partea din față a sălii ardea o jumătate de duzină de mucuri de lumînări. Două femei înfofolite în șaluri stăteau în primul rînd de bănci, veghind asupra unei a treia.

Văduva roină Ista stătea prosternată în fața altarului, într-o atitudine de adîncă implorare, întinsă la pămînt, cu brațele desfăcute. Își strîngea și desfăcea în continuu degetele cu unghiile roase din carne. O învălmășeală de cămăși de noapte și șaluri adăstau în jurul ei. Părul cîrlionțat ce îi cădea în valuri, răspîndindu-se ca un evantai în jurul ei, fusese cîndva auriu; se închisese cu timpul la culoare, ajungînd la un cenușiu închis. Cazaril se gîndi pentru o clipă dacă nu cumva adormise, atît de neclintită stătea. Dar pe chipul ei palid, întors într-o parte, cu obrazul fin lipit direct pe dalele reci, îi

văzu ochii deschiși, cenușii, încremeniți, plini de lacrimile pe care nu le vărsase.

Cea mai adîncă durere se citea pe chipul ei; lui Cazaril îi veniră în minte chipurile oamenilor pe care-i văzuse, înfrînți nu doar trupește, ci și sufletește, de temniță ori de oroarea galerelor. Sau chiar al său, pe care și-l privise nedeslușit într-o oglindă din oțel șlefuit în așezămîntul de caritate al Mamei din Ibra, atunci cînd discipolii îi bărbieriseră fața vlăguită și îl încurajaseră să se uite: „Nu-i așa că e mai bine?" Cu toate astea, era destul de sigur că roina nu ajunsese în viața ei în apropierea rău mirositoare a vreunei temnițe, nu a simțit pe pielea ei mușcătura biciului și poate că niciodată mîna vreunui bărbat nu s-a ridicat asupra ei cu mînie. *Ce are atunci?* Rămase încremenit, cu gura căscată, fiindu-i teamă să scoată un cuvînt.

Deodată, auzind un scîrțîit și pași în spatele său, se întoarse și o văzu pe văduva provincară strecurîndu-se înăuntru, escortată de verișoara sa. Îl privi în trecere, ridicînd o sprînceană; el se înclină cu un tremurat. Doamnele de companie care o însoțeau pe roină tresăriră și se ridicară, făcînd tăcute reverențe.

Provincara se îndreptă cu pași mari printre rîndurile dintre bănci și o cercetă pe fiica sa cu o figură impasibilă.

— De cît timp stă aici?

Una dintre doamnele de companie schiță o scurtă reverență din nou.

— S-a trezit tîrziu în noapte, Alteță. Ne-am gîndit că e mai bine s-o lăsăm să vină jos, decît să ne luptăm cu ea. Așa cum ați poruncit...

— Da, bine, bine — dădu din mînă nervoasă provincara la auzul acestei scuze deplorabile. Măcar a apucat să doarmă vreun pic?

— Un ceas sau două, cred, milady.

Provincara suspină și îngenunche lîngă fiica ei. Vocea ei deveni blîndă, toată asprimea se scursese; și,

pentru prima oară, lui Cazaril îi fu dat să audă vîrsta trădată de tonul ei.

— Ista, draga mea. Ridică-te și du-te înapoi la culcare. Se vor ocupa alții de rugăciuni astăzi.

Buzele femeii întinse pe jos se mișcară de două ori, înainte să-i iasă vorbele șoptite din gură:

— Dacă zeii ar auzi... Dacă aud, nu vorbesc. Și-au întors fața de la mine, mamă.

Într-un chip foarte ciudat, bătrîna îi mîngîie părul.

— Alții vor închina rugăciunile astăzi. Vom aprinde din nou toate lumînările și vom încerca iarăși. Lasă-le pe doamnele tale să te ducă în pat acum. Hai, ridică-te!

Roina oftă, clipi și se ridică cu greutate. La un semn din cap al provincarei doamnele de companie se grăbiră să o conducă pe roină afară din sală, adunîndu-i din urmă șalurile care-i tot cădeau. Cazaril îi cercetă chipul cu neliniște în timp ce trecea, dar nu văzu nici o urmă de boală nimicitoare, nici o tentă bolnăvicioasă pe piele sau în ochi, nici un semn de epuizare. Nu păru că l-a văzut pe Cazaril; nici o urmă că l-ar fi recunoscut pe străinul bărbos nu licări în privirea ei. Bine, nici nu avea motive să-l fi recunoscut, fusese doar unul dintre zecile de paji care se perindaseră la curtea lui dy Baocia de-a lungul anilor.

Provincara își întoarse capul în vreme ce ușa cea mare se închise în urma fiicei sale. Cazaril era destul de aproape ca să-i observe suspinul mut.

Îi făcu o plecăciune adîncă.

— Vă mulțumesc pentru aceste straie de sărbătoare, Înălțimea Voastră. Dacă... ezită el. Dacă-mi stă în putere să fac ceva să vă ușurez povara, doamnă, ori pe a roinei, spuneți-mi numai.

Ea îi zîmbi, îi luă mîna și i-o bătu ușor cu palma, aproape absentă, însă nu-i răspunse. Merse apoi să deschidă obloanele ferestrei din partea de răsărit, să lase să pătrundă înăuntru lumina roșiatică a zorilor.

În jurul altarului, lady dy Hueltar sufla în lumînări și aduna toate capetele de lumînări arse într-un coș special pregătit în acest scop. Provincara și Cazaril se duseră să o ajute să înlocuiască tristele rămășițe din candelabre cu lumînări neîncepute, din ceară de albine. Cînd zecile de lumînări noi stăteau drept ca niște soldați, cîte una în dreptul fiecărei tăblițe inscripționate, provincara dădu un pas înapoi și aprobă mulțumită din cap.

Începuse să se arate și restul personalului casei, iar Cazaril luă loc într-un colț ferit, pe o bancă din spate. Bucătari, slujitori, grăjdari, paji, vînătorul și purtătorul șoimului, șeful servitorilor, precum și intendentul castelului, toți îmbrăcați cu hainele lor cele mai bune, cu cît mai mult albastru și alb se putea, umplură sala și se așezară. Apoi lady Betriz o conduse înăuntru pe prințesa Iselle, un pic cam țeapănă în robele complicate, cu multe straturi și brodate strălucitor ale Crăiesei Primăverii, al cărei rol fusese aleasă să-l interpreteze în acea zi. Se așezară cu grijă pe o bancă din față și reușiră să nu se-ndemne una pe alta la chicoteală. După ele și-a făcut intrarea un preot al Sfintei Familii de la templul din oraș, ale cărui straie se schimbaseră de asemenea, din robele negre-gri ale Tatălui, în cele albastru-cu-alb ale Fiicei. Preotul ținu în fața adunării o scurtă slujbă dedicată schimbării anotimpului și pentru pacea morților ale căror rude se aflau de față și, pe măsură ce primele raze ale soarelui se strecurau prin fereastra dinspre răsărit, stinse ritualic ultima lumînare care mai ardea, ultima flacără rămasă în tot castelul.

Sparseră apoi postul printr-un mic dejun rece așezat pe niște capre în curte. Rece, dar nu frugal; Cazaril își spuse că nu era nevoie să compenseze cei trei ani de lipsuri într-o singură zi și că mai erau suișuri și coborîșuri care îl așteptau cît de curînd. Cu toate astea, era ghiftuit și bucuros atunci cînd catîrul alb al prințesei fu adus în scenă.

Animalul era, de asemenea, ornat, avînd coama și coada împletite cu panglici albastre și flori proaspete timpurii. Podoabele care-l încărcau erau lucrate cu măiestrie, purtînd toate simbolurile Crăiesei Primăverii. Gătită cu straiele de templu, cu părul aranjat astfel încît să-i curgă unduind ca o cascadă de culoarea mierii pe umeri, de sub coroana de flori și frunze, a fost urcată cu grijă în scări, drapajele și pliurile rochiei ei complicate fiind cu grijă aranjate de slujitori. De data aceasta, se folosi de un calapod pentru a încăleca, precum și de ajutorul a doi paji tineri și robuști. Preotul luă căpăstrul albastru din mătase al catîrului ca s-o conducă afară pe poartă.

Provincara a fost urcată pe o iapă cuminte, castanie, cu ciobotele de un alb curat, împodobită cu flori și panglici și condusă de intendent. Ascunzîndu-și un inoportun rîgîit Cazaril urmă grăbit semnul lui dy Ferrej și, oferindu-i curtenitor brațul doamnei dy Hueltar, se așeză în spatele doamnelor călare. Restul curtenilor care mergeau în procesiune veneau, de asemenea, pe jos.

Întreaga adunare veselă coborî șerpuit pe străzile cetății către vechea poartă de est, unde avea să înceapă procesiunea în mod oficial. Vreo două sute de oameni așteptau acolo, inclusiv cincizeci și ceva de călăreți care făceau parte din asociațiile gărzii Fiicei, adunați din toate colțurile Valendei. Cazaril păși chiar sub nasul soldatului lat în spete, care-i scăpase moneda grcșită în noroi cu o zi în urmă, dar individul se uită la el fără să-l recunoască, înclinîndu-și doar capul în semn de apreciere pentru mătăsurile și sabia sa. Și pentru tunsoarea și baia sa, presupuse Cazaril. *Cît de ciudat sîntem orbiți de pojghița lucrurilor!* Se presupune că zeii vedeau dincolo de ea. Se întreba dacă și pentru zei acest lucru era la fel de neplăcut, cum fusese pentru el în ultimele zile.

Își lăsă gîndurile deoparte în timp ce se forma procesiunea. Preotul predă conducerea alaiului Isellei

celui mai bătrîn gentilom, care fusese ales să joace rolul Părintelui Iernii. În timpul procesiunii de iarnă un tînăr tată luase locul zeului, învești mîntat cu o robă neagră, impecabilă ca a unui judecător, și mersese călare pe o frumusețe de cal negru pe care îl ducea de hățuri un pricăjit și rufos Fiu al Toamnei. Bătrînul de astăzi era îmbrăcat cu o grămadă de zdrențe cenușii, care făceau ca îmbrăcămintea pe care o purtase Cazaril în ultima vreme să pară chiar burgheză, avea țeasta pleșuvă și barba presărată cu cenușă. Bătrînul zîmbi în sus spre Iselle, glumind și făcînd-o și pe ea să rîdă. Cavalerii din gardă se încolonară în urma perechii, iar întreaga paradă își începu traseul de-a lungul pereților cetății, sau pe cît de aproape de aceștia îi permitea noile clădiri ridicate de jur împrejur. Cîțiva dintre discipolii Templului se alăturară, amestecați în mulțime, ca să dea tonul la cîntările înălțate și să-i îndemne pe ceilalți să întrebuințeze cuvintele adecvate și nu versiunile vulgare.

Toți locuitorii cetății care nu făceau parte din convoi erau spectatori; ei aruncau cu flori și alte plante înspre procesiune. Cazaril văzu alergînd în fața alaiului cîteva femei nemăritate, care se repezeau să atingă veșmintele Fiicei, ca să aibă noroc să-și găsească bărbat în anotimpul care venea, apoi se fereau în lături, chicotind. După o plimbare sănătoasă de dimineață — mulțumind cerurilor pentru minunata vreme blîndă, căci într-o primăvară de pomină țînuseră procesiunea pe-o zloată de neînchipuit — întregul alai răzlețit șerpui înspre poarta de răsărit încă o dată și apoi se înșirui către templul din inima orașului.

Templul era așezat pe o latură a pieței orașului, împrejmuit de o fîșie de grădină și un zid jos de piatră. Era construit după obișnuitul tipar în cruce, ca un trifoi cu patru foi în jurul curții interioare. Zidurile acestuia erau ridicate din piatra galbenă specifică locului — cea la vederea căreia inima lui Cazaril se bucurase atîta — acoperită cu țigla roșie autohtonă. Fiecare din brațele

domului adăpostea cîte un altar pentru fiecare dintre zeii celor patru anotimpuri; turnul rotund dedicat Bastardului, chiar în spatele porții Mamei, adăpostea altarul acestuia.

Lady dy Hueltar îl înșfăcă cu barbarie de braț pe Cazaril și îl tîrî în fruntea coloanei în timp ce prințesa era coborîtă de pe catîrul ei și condusă dincolo de porticul templului. Observă că lady Betriz se oprise lîngă el și își tot lungea gîtul să o vadă pe Iselle. Mireasma proaspătă a florilor și a frunzișului pe care le purta împletite în jurul capului, amestecată cu parfumul călduț al părului ei îi părură lui Cazaril respirația primăverii înseși. Mulțimea îi înghesui, făcîndu-i să înainteze printre porțile larg deschise.

Înăuntru, pe cînd umbrele piezișe ale dimineții încă mai cădeau pe lespezile din curtea principală, Părintele Iernii curăță ultima urmă de cenușă din vatra ridicată în inima focului cel mai mare și sfînt și și-o presără deasupra capului. Discipolii se grăbiră să aștearnă din nou iască și lemne proaspete, pe care preotul le binecuvîntă. Bărbosul acoperit de cenușă a fost apoi alungat din încăpere cu huiduieli, miorlăieli, bătut cu bețigașe la capătul cărora zornăiau clopoței și proiectile din lînă moale în chip de bulgări de zăpadă. Era îndeobște considerat un an ghinionist — cel puțin de cel care-l întruchipa pe zeu — anul în care mulțimea putea arunca spre acesta cu bulgări de zăpadă adevărați.

Crăiasa Primăverii, în persoana Isellei, fu apoi condusă ca să aprindă noul foc cu iască și cremene. Ea îngenunche pe pernuțele care-i fuseseră pregătite și își mușcă buza în chip fermecător în concentrarea ei în timp ce făcea stivă rumegușul uscat și ierburile sacre. Toti își țineră respirația; existau vreo duzină de superstiții în ceea ce privește numărul de încercări care îi erau necesare celui ce-l întruchipa pe zeu pentru a aprinde focul în fiecare anotimp.

Trei lovituri iuți, o ploaie de scîntei, o suflare tînără; flăcăruia se aprinse. Repejor, preotul se aplecă să aprindă o lumînare firavă înainte să se întîmple vreun ghinion și să se stingă focul. Nimic rău nu se întîmplă. Un murmur de aprobare ușurată se ridică în jur. Micuța flacără a fost mutată în vatra cea sfîntă, iar Iselle arătînd mulțumită de sine și ceva-ceva mai liniștită, a fost ajutată să se ridice în picioare. Privirea ei, de un cenușiu oțelit, părea să ardă la fel de tare și de vioi ca flacăra cea nouă.

A fost apoi condusă către tronul zeului aflat la putere și principala obligație a dimineții începu: colecta trimestrială pentru templu, care îi asigura funcționarea în următoarele trei luni. Fiecare cap de familie pășea în față pentru a-și așeza punguța cu bănuți sau orice altă ofrandă în mîinile Crăiesei Primăverii, pentru a primi binecuvîntarea acesteia și a înregistra suma donată la secretarul templului, pe o masă din dreapta Isellei. Fiecare era condus apoi să-și primească lumînărica aprinsă de la focul cel nou, cu care să se întoarcă acasă. Familia provincarei a fost prima, prin ordinea rangului; punga pe care intendentul castelului a pus-o în mîna Isellei era încărcată cu aur. Alți oameni de vază au pășit apoi în față. Iselle zîmbea, primea și binecuvînta; preotul zîmbea, transfera banii și mulțumea; secretarul zîmbea, trecea în registru și așeza banii în grămăjoare.

Alături de Cazaril, Betriz se încordă de...emoție?! Îl apucă repede de brațul stîng.

— Cel care vine la rînd e judecătorul acela infam, Vrese, îi șuieră ea în ureche. Privește!

Un individ cu înfățișare severă, trecut de vremea tinereții, purtînd straie de preț din catifea albastră și lanțuri din aur, urcă pe scări îndreptîndu-se către tronul Crăiesei, cu punga de bani într-o mînă. Cu un zîmbet acru, o întinse.

— Casa Vrese își prezintă ofrandele închinate zeiței. intonă el pe nas. Binecuvîntează-ne în anotimpul ce va veni, milady!

Iselle își strînse mîinile în poală. Își înălță bărbia, se uită înspre Vrese cu o sfidare desăvîrșită, cu privirea fixă și spuse pe un ton răspicat:

— Fiica Primăverii primește ofrande din inimă. Nu acceptă șperțuri. *Onorabile* Vrese, aurul dumitale înseamnă mai mult pentru dumneata decît orice altceva. Poți să-l păstrezi!

Vrese se dădu un pas înapoi împleticindu-se, cu gura căscată de uimire și încremeni. Tăcerea mormîntală se risipi în valuri către marginile mulțimii adunate, ca să se întoarcă într-un murmur crescînd de *Ce? Ce-a spus? N-am auzit... Cum?* Fața preotului se scurse de sînge. Secretarul care făcea înregistrarea ridică privirea, cu o expresie îngrozită.

Un bărbat bine îmbrăcat care aștepta în primul rînd, scăpă un hohot ascuțit de rîs, plin de încîntare; buzele i se retraseră apoi într-o mimică care avea prea puțin în comun cu umorul, ci mai cu seamă cu aprecierea față de o justiție cosmică. Lîngă Cazaril, lady Betriz țopăi pe vîrful picioarelor, țîstîind printre dinți. Un zumzet de chicoteli înăbușite urma explicațiilor date în șoaptă, prelingîndu-se prin adunarea de cetățeni ca un pîrîiaș care se revarsă preschimbîndu-se în potop.

Judecătorul își mută privirea către preot și schiță un zvîcnet înfrînat al mîinii care ținea ofranda, îndreptînd-o către acesta. Mîinile preotului se desfăcură, apoi pumnii i se strînseră atîrnînd pe lîngă corp. Se uită insistent și rugător la avatarul înscăunat al zeiței.

— Domniță Iselle, șopti el din colțul gurii, nu îndeajuns de încet, nu poți... nu putem... *zeița* îți spune să faci asta?

Iselle îi replică, nici pe departe la fel de încet:

— Ea vorbește în inima mea. Nu face la fel și în inima dumitale? Și în plus de asta, I-am cerut acordul

rugînd-o să îmi aprindă flacăra din prima, ceea ce a și făcut.

Cu o stăpînire de sine perfectă, se aplecă în jilț pe după judecătorul încremenit, zîmbi larg către următorul cetățean așezat la rînd, pe care-l invită:

— Dumneata, domnule?

Forțat de-mprejurări judecătorul păși în lături, cu atît mai mult cu cît următorul din rînd, rînjind, nu avu nici o ezitare să urce pe scară, făcîndu-și loc cu umărul.

Unul dintre discipoli tresări la o privire a superiorului său și se grăbi să-l invite pe judecător să meargă undeva ca să lămurească în liniște acest inconvenient neprevăzut. Gestul ușor al acestuia, îndreptat către punguța cu ofranda, a fost retezat scurt de o privire glacială pe care i-o aruncă prințesa; omul își duse mîinile la spate neputiincios și se înclină în fața judecătorului care spumega de furie. În colțul opus al curții, așezată, provincara se ciupi de vîrful nasului, prinzîndu-și-l între degetul mare și arătător, apoi își trecu mîna peste gură și se holbă exasperată la nepoată-sa. Iselle își mai ridică un pic bărbia și continuă cu blîndețe să schimbe favorurile zeiței pe darurile trimestriale, pentru un lung șir de tîrgoveți care, dintr-o dată, nu mai erau nici plictisiți, nici neatenți.

Pe măsură ce cobora printre gospodăriile cetății, plocoane precum găini, ouă și un vițel erau colectate afară și numai purtătorii intrau în incinta lăcașului de cult ca să-și primească binecuvîntarea și focul cel nou. Lady dy Hueltar și Betriz se alăturară provincarei pe banca de onoare pe care stătea, iar Cazaril se opri în spatele ei împreună cu intendentul, care o gratulă cu o încruntătură părintească plină de suspiciuni pe fiica sa, care-și luase un aer nevinovat. Cea mai mare parte din mulțime se scursese; prințesa își îndeplini veselă îndatorirea pînă la absolut ultimul om, mulțumindu-le unui tăietor de lemne, unui cărbunar și unui cerșetor — care cîntă un imn în dar — pe același ton neschim-

bat, cu care-i binecuvîntase pe oamenii de frunte ai Valendei.

Furtuna de pe chipul provincarei nu se dezlănțui pînă cînd întreagul alai familial nu se înapoie la castel pentru festinul de după-amiază.

Cazaril se pomeni ducîndu-i calul de căpăstru, după ce intendentul ei, dy Ferrej, apucă cu o mînă fermă și prudentă hamurile catîrului alb al Isellei. Planul lui Cazaril de a dispărea discret fu zădărnicit cînd, ajutată de slujitori să descindă de pe iapa sa castanie, provincara porunci scurt:

— Castillare, dă-mi brațul dumitale!

Îl apucă strîns și cu o tremurătură. Adăugă printre buzele subțiate:

— Iselle, Betriz, dy Ferrej, intrați! Făcu un semn din cap înspre ușile placate ale sălii strămoșilor, de dincolo de curtea castelului.

Iselle își lăsase podoabele festive la templu odată ceremonia încheiată și acum era din nou doar o femeie tînără îmbrăcată în frumoase haine albastru cu alb. Ba nu, reflectă Cazaril, privindu-i bărbia încăpățînată ridicîndu-se iar, era doar prințesă din nou. Sub aparența nepăsătoare, sclipea o alarmantă încăpățînare. Cazaril ținu ușa în lături în timp ce toți ceilalți intrară, inclusiv lady dy Hueltar. Pe cînd era un tînăr paj, se gîndi el cu mîhnire, instinctul care-l prevenea de un pericol iminent l-ar fi pus pe goană într-un astfel de moment. Însă dy Ferrej se opri și îl așteptă, așa că intră și el.

Sala era tăcută și goală acum, deși scăldată într-o lumină caldă, pe care o răspîndeau șirurile de lumînări de pe altar, lăsate să ardă toată ziua pînă aveau să se termine. Băncile din lemn, lustruite de generații de ocupanți pioși sau doar obosiți, aveau un luciu mat în lumina lumînărilor. Provincara păși în fața încăperii și se întoarse către cele două fete, care se traseră una lîngă alta sub privirea ei severă:

— Ei bine. Care dintre voi două a fost cu ideea?

Iselle făcu o jumătate de pas în față, însoțit de o mică reverență.

— A fost ideea mea, bunico, zise ea pe-o voce asemănătoare cu cea pe care o adoptase în curtea templului.

După un alt moment adăugă, țintuită de privirea cea neînduplecată:

— Deși Betriz s-a gîndit să cerem prima flacără pentru confirmare.

Dy Ferrej se întoarse către fiică-sa:

— Știai că o să se-ntîmple asta? Și nu mi-ai zis?

Betriz făcu o reverență adîncă, ca un ecou al celei făcute de Iselle, dar menținîndu-și șira spinării dreaptă.

— Înțelesesem că am fost numită mîna dreaptă a prințesei, tată. Nu spionul cuiva. Dacă loialitatea mea trebuia destinată altcuiva decît Isellei, nimeni nu mi-a spus. „Apără-i onoarea cu viața ta", mi-ai poruncit.

După o clipă adăugă mai cu grijă, tăind un pic din elanul acestui discurs ingenios:

— Pe lîngă asta, nici n-aveam cum să știu că se va întîmpla, pînă cînd nu a aprins focul din prima.

Dy Ferrej o lăsă în pace pe tînăra sofistă și făcu un gest neajutorat către provincară.

— Tu ești mai mare, Betriz, îi spuse provincara. Noi ne-am gîndit că vei avea o influență potolitoare pentru ea. Că o vei învăța pe Iselle îndatoririle unei fecioare pioase.

Își frămîntă buzele.

— Ca atunci cînd Beetim, vînătorul, duce la împerecheat dulăii cei tineri cu cei mai bătrîni. Păcat că nu i-am încredințat lui creșterea ta, în locul acestor guvernante inutile.

Betriz clipi și mai făcu o reverență:

— Da, milady.

Provincara îi azvîrli o privire, bănuind-o că-i arde de glume sub masca pocăinței pe care o afișa. Cazaril își mușcă buza.

Iselle trase aer adînc în piept.

— Dacă a tolera nedreptatea și a închide ochii la osînda tragică și inutilă a oamenilor se numără printre îndatoririle unei fecioare pioase, atunci înseamnă că preoții au uitat să mă învețe asta!

— Nu, desigur că nu, răbufni provincara. Și pentru prima dată, vocea ei aspră se îndulci, căpătînd un ton convingător. Dar săvîrșirea dreptății nu intră în atribuțiile tale, draga mea.

— Cei în a căror atribuții intră, par să o fi neglijat. Eu nu-s vreo lăptăreasă. Am privilegii mai mari de atît în Chalion și, desigur, am și mai mari îndatoriri. Preotul și prea-cucernica dumitale vară mi-au spus asta! Și-o fulgeră sfidător cu privirea pe amenințătoarea doamnă dy Hueltar.

— Eu mă referem la faptul că trebuie să-ți vezi de învățătura ta, Iselle, protestă lady dy Hueltar.

— Atunci cînd preoții ți-au vorbit despre îndatoririle tale pioase, Iselle, adăugă dy Ferrej, ei nu au vrut să... n-au vrut să...

— N-au vrut să-i iau în serios? întrebă ea cu o drăgălășenie dezarmantă.

Dy Ferrej dădu în clocot. Cazaril nu putu să nu-i dea dreptate fetei. Era o inocentă, avînd avantajul moralității de partea sa, care se lupta cu morile de vînt, neluînd în seamă primejdiile pe care și le atrăgea asupra sa, la fel ca și cățelandrii cu care o comparase provincara — Cazaril se simțea profund recunoscător că nu fusese implicat în toată povestea asta.

Nările provincarei se umflară.

— Deocamdată, puteți să vă duceți amîndouă în camerele voastre și rămîneți acolo. V-aș da la amîndouă să citiți scripturile pentru a vă-ndeplini penitența, dar... Am să mă hotărăsc mai tîrziu dacă vă voi permite să veniți la petrecere. Prea-bună devotă, urmați-le și asigurați-vă că fac întocmai ce le-am zis. Duceți-vă! dădu ea din mînă imperios. Cum Cazaril dădu să le urmeze și

el, brațul ei fîlfîi în aer și apoi împunse ferm în jos cu arătătorul.

— Castillare, dy Ferrej, așteptați un moment!

Lady Betriz aruncă o privire curioasă peste umăr în timp ce era condusă afară. Iselle defilă cu capul sus și nu privi în urmă.

— Ei bine, spuse vlăguit dy Ferrej după un timp, doar am sperat că se vor împrieteni.

Odată ce tînărul auditoriu fusese îndepărtat, provincara își permise un zîmbet compătimitor.

— Din păcate, da.

— Cîți ani are lady Betriz? întrebă curios Cazaril, privind lung la ușa care abia se-nchisese.

— Nouăsprezece, răspunse tatăl ei oftînd.

Ei, totuși vîrsta ei nu era într-atît de nepotrivită cu a lui, așa cum se gîndise Cazaril, deși experiența ei era, mai mult ca sigur.

— Eu chiar am crezut că Betriz va avea o influență pozitivă, adăugă dy Ferrej. Se pare că a funcționat taman de-a-ndoaselea.

— O acuzi cumva pe nepoata mea că ți-a corupt fata? îl chestionă cu o mină crispată provincara.

— Aș spune, mai degrabă, o influență inspirantă, făcu dy Ferrej ridicînd din umeri posac. Dar într-un fel care mă-nspăimîntă. Mă-ntreb dacă nu... mă-ntreb oare n-ar fi mai bine să le despărțim?

— Ei, atunci să te ții — ce urlete-ar urma!

Epuizată, provincara se așeză pe o bancă, făcîndu-le semn bărbaților să facă la fel:

— Nu-mi trebuie nici un ghimpe-n coastă.

Cazaril își împreună mîinile între genunchi așteptîndu-i porunca, oricare ar fi fost aceasta. Că doar nu-l adusese pînă aici degeaba. Ea îl fixă cu privirea îngîndurată un răstimp.

— Tu ai un ochi proaspăt, Cazaril, spuse ea în cele din urmă. Ai vreo sugestie?

Sprîncenele lui Cazaril se ridicară a mirare.

— Eu am avut pe mînă pregătirea tinerilor soldați, doamnă. Niciodată pe cea a tinerelor fecioare. Chiar mă simt depășit în situația asta.

Se codi un pic, apoi deschise gura aproape în ciuda voinței sale.

— Se pare că-i un picuț cam tîrziu ca Iselle să-nvețe să fie o lașă. Dar i-ați putea atrage atenția în privința felului în care s-a pripit să tragă concluzii fără să aibă dovezi solide. Cum poate fi atît de sigură că judecătorul era într-atît de vinovat pe cît îl acuză zvonurile? Dacă-s vorbe de clacă, bîrfe? Chiar și dovezile evidente pot fi înșelătoare.

Cazaril se gîndi cu tristețe la presupunerile bărbatului de la baia publică, după ce băiatul lui îi văzuse spinarea.

— N-ar salva cu nimic incidentul de astăzi, însă, pe viitor, ar mai putea-o pondera.

Și adăugă cu o voce mai seacă:

— Iar dumneavoastră ați putea să căutați să discutați mai cu grijă tot felul de bîrfe în prezența ei.

Dy Ferrej sări ca ars.

— În prezența amîndurora, zise provincara. Patru urechi, o singură minte — sau o singură conspirație.

Își pungi gura și-și îngustă ochii, studiindu-l.

— Cazaril... tu știi să vorbești și să scrii în darthacană, e-adevărat?

Cazaril clipi nedumerit la această turnură glumeață pe care o luă conversația lor.

— Da, milady... ?

— Și roknara?

— Roknara mea, hm, curtenească... cam scîrțîie în prezent. Dar vă garantez că roknara vulgară pe care o vorbesc e chiar fluentă.

— Și geografia? Cunoști geografia Chalionului, a Ibrei, a principatelor din Roknari?

— Pe toți zeii, pe astea chiar le cunosc, milady. Tărîmurile pe care nu le-am străbătut cu calul, le-am bătut

pe jos, iar peste cele pe care n-am putut să păşesc, am fost tîrît cu forţa. În lung şi-n lat. Am toată ţărîna geografiei întipărită în piele. Şi am tras la rame în jurul a cel puţin jumătate din Ahipelag.

— Şi ştii să scrii, să codifici şi să ţii registre — ai conceput scrisori, rapoarte, tratate, ordine logistice...

— Îmi cam tremură mîna acum, însă e adevărat, am făcut toate astea, recunoscu el într-un tîrziu cu o îngrijorare crescîndă.

Oare ce urmărea cu toată iscodeala asta?

— Da, da! bătu ea din palme.

Zgomotul strident îl făcu pe Cazaril să tresară.

— Cu siguranţă zeii mi te-au adus la îndemînă. Şi să mă ia toţi dracii Bastardului dacă n-o să mă ducă mintea să profit de asta!

Cazaril schiţă zăpăcit un zîmbet întrebător.

— Cazaril, mi-ai zis că eşti în căutarea unei slujbe. Am una pentru tine.

Se sprijini triumfătoare pe spateaza scunului.

— Secretar-tutore — al prinţesei Iselle!

Cazaril simţi că i se dislocă falca de jos. Se uită prostit la ea.

— Cum?

— Teidez are deja propriul lui secretar, care-i ţine registrele apartamentelor, îi redactează scrisorile, aşa cum sînt ele... e timpul ca şi Iselle să aibă propriul ei gardian, la graniţa dintre lumea ei femeiască şi lumea cea mare cu care va trebui să dea piept. Şi pe lîngă asta, nici una dintre guvernantele alea nătîngi n-au fost în stare vreodată s-o ţină în frîu. Are nevoie de o mînă fermă de bărbat, asta e! Tu ai şi rangul şi experienţa necesare...

Provincara... rînji, numai aşa putea fi numită expresia aceea înfiorătoare de satisfacţie.

— Ce părere ai, milord castillar?

Cazaril îşi înghiţi nodul din gît.

— Cred... cred că dacă mi-ați da acum un brici, ca să-mi iau gîtul cu el, am scuti o grămadă de timp. Vă implor, Alteță!

Provincara pufni.

— Bine, Cazaril, foarte bine! Vai, cît îmi place un om care nu-și subestimează situația.

Dy Ferrej, care îl privise mai întîi uimit și alarmat, se uita acum cu un nou interes la Cazaril.

— Fac rămășag că *tu* ai putea să-i schimbi ideile preconcepute despre Darthaca. La urma urmei, tu ai fost acolo, lucru pe care nici una dintre femeile astea nebune nu l-au făcut, continuă provincara cu însuflețire. Și cu roknarii la fel, deși ne rugăm cu toții să nu aibă parte de asta. Citește-i poezie brajară, îmi amintesc că îți plăcea tare mult pe vremuri. Învață-o cum să se comporte — doar ai slujit la curtea rigăi, zeii sînt martori. Hai, hai, Cazaril, nu te uita la mine ca un vițel pierdut. Ar fi o muncă ușoară pentru tine, cît încă mai ești în convalescență. Eh, să nu-ți închipui că nu-s în stare să-mi dau seama cît de bolnav ai fost, adăugă ea la încercarea lui de a nega. N-ar fi nevoie să răspunzi decît la două scrisori pe săptămînă cel mult. Poate chiar mai puțin. Și ai făcut curierat — cînd ai pleca călare cu fetele, n-aș mai fi nevoită să suport gîfîielile și miorlăielile de după, la adresa rănilor provocate de șa, din partea acelor femei cu coapse precum coca dospită. Cît despre ținutul registrelor apartamentelor ei, după ce ai condus o întreagă fortăreață, ar trebui să fie o joacă de copil pentru tine. Ce spui, Cazaril?

Tabloul i se înfățișă ispititor, dar în același timp înfricoșător.

— N-ați putea să-mi dați o fortăreață sub asediu în loc?

Cheful de glumă se stinse pe fața ei. Se aplecă în scaun și-l bătu pe genunchi; vorbele îi căzură sacadat:

— Va fi, destul de curînd. Făcu o pauză și îl măsură din priviri. M-ai întrebat dacă poți face ceva să-mi

ușurezi poverile. În mare parte răspunsul e nu. Nu mă poți întineri, nu poți... îmbunătăți multe lucruri.

Cazaril se întrebă din nou cît de mult apăsa pe umerii săi starea fragilă și ciudată de sănătate a fiicei sale.

— Dar nu poți să-mi răspunzi cu un mic da?

Îl implora. *Ea.* Îl implora pe *el.* Totul era așa de anapoda.

— Sînt al dumneavoastră, cereți-mi orice, Doamnă, sigur că da, sigur că da. Numai că... sînteți sigură?

— Nu ești un străin aici, Cazaril. Iar eu am nevoie disperată de un om în care să pot avea încredere.

Inima i se topi. Sau poate că spiritul din el. Își plecă capul.

— Atunci sînt al dumneavoastră.

— Al Isellei.

Cu coatele pe genunchi, Cazaril se uită în sus la ea dintr-o parte, apoi își mută privirea la încruntatul dy Ferrej căzut pe gînduri și apoi înapoi la figura concentrată a bătrînei.

— În...țeleg.

— Sînt convinsă că înțelegi. Și din cauza asta, Cazaril, te vreau pentru ea.

Capitolul 4

Și așa se pomeni Cazaril a doua zi în camera de studiu a tinerelor, provincara în persoană făcînd prezentările. Camera micuță și aerisită era plasată pe partea estică a donjonului, pe nivelul de sus, care era ocupat de prințesa Iselle, lady Betriz, doamna lor de companie și o cameristă. Prințul Teidez își avea apartamentele în reședința lui similară din clădirea cea nouă, în partea opusă a curții, acelea fiind mai spațioase, bănui Cazaril și cu șeminee mai bune. Camera de studiu a Isellei era simplu mobilată cu două mese micuțe, scaune, o singură bibliotecă pe jumătate goală și vreo două cufere. Acum cînd se afla înăuntru și Cazaril, care se simțea prea înalt și ciudat sub grinzile joase, împreună cu cele două tinere, camera devenise neîncăpătoare. Veșnic prezenta doamnă de companie fu nevoită să-și ia broderia și să se ducă în camera alăturată, deși ușile fură lăsate deschise între ei.

După cît se vedea Cazaril părea a avea o clasă, nu doar un elev. O fecioară de rangul Isellei nu trebuia să fie mai niciodată lăsată singură, și, cu atît mai puțin, în prezența unui bărbat, chiar dacă acesta era îmbătrînit de timpuriu, convalescent și făcea parte din suita de la curtea sa. Cazaril habar n-avea cum priviseră cele două domnișoare acest aranjament tacit, dar el se simțea ușurat în sinea lui. Niciodată nu-i fusese dat să se simtă mai rușinat de faptul că era bărbat — grosolan, stîngaci și decăzut. Altfel spus, această atmosferă feminină veselă și liniștită era atît de departe de banca

vîslașului din galera roknară, încît abia le putea cuprinde cu mintea pe amîndouă și trebui să-și înghită un chiot de bucurie frenetică la priveliștea acestui contrast, în timp ce-și apleca capul pe sub pragul de sus al ușii și păși înăuntru.

Provincara îl prezentă scurt drept noul tutore-secretar al Isellei:

— Așa cum are și fratele tău.

Un dar neașteptat, cu siguranță, pe care Iselle, după ce bătu din gene surprinsă, îl acceptă fără nici cea mai mică împotrivire. Judecînd după privirea ei calculată, noutatea creșterii statutului său, din vreme ce era instruită de un bărbat, îi era chiar pe plac. Și lady Betriz, de asemenea, observă Cazaril prinzînd curaj, păru mai degrabă vioaie și interesată, decît circumspectă sau ostilă.

Cazaril era încredințat că arăta destul de savant ca să le păcălească pe tinerele domnișoare, cu roba impecabilă din lînă maronie a negustorului, strînsă la brîu cu centura încrustată cu argint a intendentului, dar fără spadă. Avusese inspirația să se aprovizioneze cu toate cărțile în darthacană pe care le putuse găsi după o cercetare rapidă printre rămășițele bibliotecii defunctului provincar: vreo jumătate de duzină de volume luate la întîmplare. Le lăsă să cadă pe una din măsuțe cu o bufnitură, ca să facă impresie, și le gratulă pe cele două noi eleve cu un deliberat zîmbet sinistru. Dacă asta se asemăna cît de cît cu pregatirea tinerilor soldați, a cailor sau a șoimilor, cheia era să preia inițiativa din primul moment și să mențină controlul mai apoi. Putea fi la fel de gol ca și o tobă, atît timp cît suna la fel de tare.

Provincara plecă la fel de rapid cum venise. Avînd interesul să simuleze faptul că ar avea un plan în minte, în timp ce concepea unul, Cazaril începu abrupt prin a-i verifica prințesei cunoștințele de limbă darthacană. A pus-o să citească o pagină la întîmplare din unul dintre volume, care se nimeri să fie parcă prin voia providenței despre un subiect care lui Cazaril îi era familiar:

minarea și săpatul tranșeelor de fortificație în timpul asediilor. Cu mult ajutor și suflat, Iselle se împotmoli de-a lungul a trei paragrafe greoaie. Două sau trei întrebări puse în darthacană o provocară să explice conținutul celor citite și o făcură să bolborosească și să se împleticească.

— Accentul dumitale este îngrozitor, îi spuse el cinstit. Un darthacan n-ar înțelege mai nimic din ceea ce vorbești.

Ea își înălță capul și îl fulgeră cu privirea.

— *Guvernanta* mea zicea că mă prezint destul de bine. Zicea că am o intonație foarte melodioasă.

— Într-adevăr; vorbiți ca o nevastă de pescar din sudul Ibrei, care-și îndeamnă mușteriii să-i cumpere marfa. Și intonația lor sună foarte melodios. Însă orice boiernaș darthacan, iar ei sînt cu toții aroganți ca niște viespi atunci cînd vine vorba despre limba lor îngrozitoare, v-ar rîde în nas.

Cel puțin îi rîseseră lui Cazaril odată.

— Guvernanta dumitale n-a făcut decît să te flateze, prințesă.

Se încruntă la el.

— Să-nțeleg că dumneata nu prea te vezi ca un flateur, castillare?

Tonul și termenii folosiți de ea erau un pic mai cu dublu sens decît s-ar fi așteptat el. Plecăciunea ironică pe care i-o adresă, de unde era așezat, pe un cufăr tras de partea cealaltă a mesei ei, a fost oarecum scurtată și mai puțin apologetică decît o voise, din pricina junghiurilor care-i străbăteau spinarea.

— Consider că nu sînt un mocofan. Dar dacă doriți ca un bărbat să vă adreseze minciuni plăcute cu privire la priceperea dumneavoastră și astfel să împiedice orice nădejde de a excela cu adevărat, sînt convins că puteți găsi un astfel de om oriunde. Nu toate închisorile sînt făcute din bare de fier. Unele sînt făcute din paturi de puf, Alteță.

Nările ei fremătară, buzele i se subțiară. Într-un tîrziu îi veni lui Cazaril ideea că poate aceasta era abordarea greșită. Era doar o ființă fragedă, un pic mai mare decît o fetiță — poate că ar fi trebuit să-și înmoaie tonul — iar dacă i s-ar fi plîns provincarei de el, ar fi putut pierde...

Iselle dădu pagina.

— Haideți, spuse ea pe un ton înghețat, să continuăm!

Pe toți cei cinci zei! avusese ocazia să vadă exact aceeași expresie de frustrare reprimată în ochii tinerilor bărbați care se ridicaseră, își scuipaseră țărîna din gură și o luaseră de la capăt, ca să devină mai apoi cei mai buni locotenenți ai lui. Ei, poate că n-avea să fie chiar atît de greu la urma urmei. Cu mare chin, își preschimbă rînjetul larg de pe față într-o încruntătură gravă și-i făcu un semn de permisiune tutorială din cap augustei sale eleve.

— Continuați!

O oră încheiată zbură pe nesimțite în această slujbă plăcută și ușoară în care era angajat. Bine, ușoară pentru el. Cînd observă că prințesa își freca tîmplele, iar cutele dintre sprîncene i se adînciseră, o lăsă în pace și luă cartea înapoi.

Lady Betriz o urmărise pe Iselle, mișcîndu-și buzele în șoaptă în timp ce prințesa citea. Cazaril o puse să repete exercițiul. Avînd exemplul Isellei înainte, ei îi veni totul mai ușor, dar din păcate suferea de aceeași meteahnă a accentului lătăreț din sudul Ibrei, pesemne că din pricina aceleiași instructoare pe care o avuseseră fetele și care provenea din zona respectivă. Iselle i-a ascultat cu atenție în timp ce avansau cu corecturile. Cu toții și-au cîștigat o bine-meritată cină în acea după amiază, gîndi Cazaril; însă el mai avea de îndeplinit o sarcină neplăcută, pe care provincara i-o trasase cu strictețe. Se rezemă de speteaza scaunului în vreme ce fetele se foiau să se ridice de la masă și își drese vocea.

— Ați săvîrșit un gest spectaculos ieri la templu, prințesă.

Colțurile gurii ei se ridicară într-un surîs; ciudatele ei pleoape moi se alungiră de plăcere.

— Vă mulțumesc, castillare!

Expresia feței lui se transformă într-un surîs intenționat amar.

— A fost o insultă pe cît se poate de impertinentă la adresa unui om constrîns să se conformeze și să nu riposteze. Cel puțin alde pierde-vară care erau adunați pe-acolo s-au distrat pe cinste, dacă e să ne luăm după rîsetele care s-au stîrnit.

Buzele ei se crispară de neliniște.

— Se-ntîmplă multe nedreptăți în Chalion în privința cărora nu pot să fac nimic. Am făcut și eu ce-am putut.

— Foooarte frumos! zise el, clătinînd din cap dezamăgit. Spuneți-mi, prințesă, ce măsuri ați întreprins înainte de asta, ca să vă asigurați de vinovăția acelui om?

Dădu să-și ridice capul cu trufie:

— Ser dy Ferrej... a spus asta despre el. Iar eu îl știu un om cinstit.

— Ser dy Ferrej a spus, iar eu îmi amintesc precis care au fost cuvintele domniei sale, căci a zis așa: că a auzit vorbindu-se că judecătorul ar fi primit mituiala spadasinului. Nu a pretins că are cunoștințe certe despre această faptă. Ați încercat să verificați cumva după cină felul în care domnia sa a ajuns la această concluzie?

— Nu... dacă aș fi spus cuiva ce aveam de gînd, mi s-ar fi interzis cu desăvîrșire.

— Aaa, cu toate astea i-ați făcut confidențe domnișoarei Betriz.

Cazaril dădu din cap spre tînăra cu ochi întunecați.

Înghețînd, Betriz replică cu prudență:

— Tocmai de aceea i-am sugerat să ceară prima flacără drept aprobare.

Cazaril dădu din umeri.

— Aa, prima flacără. Dar aveți o mînă tînără, puternică și sigură, domniță Iselle. Sînteți sigură că prima flacără nu vi se datorează întru totul?

Se încruntă mai tare.

— Locuitorii cetății au aplaudat...

— Într-adevăr. În mare, jumătate dintre reclamanții care ajung în fața unui judecător sînt nevoiți să plece supărați și dezamăgiți. Dar asta se întîmplă nu neapărat din cauză că au fost nedreptățiți.

Această observație lovi direct la țintă; prințesa făcu fețe-fețe. Schimbarea de expresie, de la sfidare la panică, nu era un lucru tocmai plăcut vederii.

— Bine dar..., dar...

Cazaril oftă.

— Eu nu spun ca ați greșit, prințesă. De data asta. Spun doar că v-ați aruncat cu capul înainte, legată la ochi. Și dacă n-ați dat cu capul orbește de un copac, asta s-a întîmplat prin mila zeilor și nu din grija dumneavoastră.

— Ah!

— Se poate să fi calomniat un om onest. Sau poate ați adus o ofensă justiției. Nu știu. Ideea e că... nici dumneavoastră nu știți asta.

Regretul care urmă de această dată fu atît de înăbușit, încît aproape că rămase neauzit. Acea parte atît de îngrozitor de iscusită a judecății lui Cazaril care îl făcuse să dea o lovitură după alta nu suporta replică.

— Și corect sau nu, ceea ce am mai văzut este că v-ați făcut un dușman pe care l-ați lăsat în viață în urma dumneavoastră. Halal generozitate! O tactică cum nu se poate mai proastă!

Drace, asta nu era o remarcă demnă de o fecioară pașnică... cu mari strădanii se abținu să nu-și dea o palmă peste gură, gest care nu l-ar fi avantajat în postura sa de învățător cinstit și luminat.

Iselle ridică din sprîncene și rămase încremenită la asemenea vorbe. La fel și lady Betriz.

După un răstimp îndelung de tăcere încordată, Iselle spuse încet:

— Îți mulțumesc pentru sfaturile dumitale înțelepte, castillare.

El îi răspunse plecîndu-și capul. Bun. Dacă reușise să treacă cu bine de acest hop, înseamnă că erau pe drumul cel bun. Și acum, slavă zeilor, spre la masa generoasă a provincarei...

Iselle se sprijini de spătarul scaunului și își puse cuminte mîinile în poală.

— Dumneata vei fi și secretarul, nu doar tutorele meu, Cazaril, nu-i așa?

Cazaril se lăsă și el la loc în scaun.

— Așa este, milady. Doriți cumva ajutor la întocmirea vreunei scrisori?

Fu cît pe ce să completeze, *după masă*?

— Ajutor. Da. Dar nu cu o scrisoare. Ser dy Ferrej zicea că pe vremuri erați mesager, corect?

— Pe vremuri eram sol în slujba provincarului de Guarida, milady. Cînd eram mai tînăr.

— Mesagerii sînt spioni.

Privirea ei deveni în mod alarmant tot mai atentă.

— Nu neapărat, deși de multe ori e greu să... convingi lumea de contrariu. Noi eram mesageri de încredere, mai întîi de toate. Nu că n-ar fi trebuit să fim cu ochii în patru și să raportăm toate observațiile pe care le făceam.

— Asta-i bine!

Bărbia ei voluntară își reluă poziția.

— În cazul ăsta prima mea însărcinare pentru dumneata este una de observație. Vreau să afli dacă am greșit sau nu. Eu nu prea pot să cobor în oraș sau să pun întrebări primprejur — sînt obligată să rămîn în vîrful acestui deal în — și făcu o grimasă — patul meu de puf. Însă dumneata — dumneata poți s-o faci.

Îl privi direct în ochi cu o tulburătoare încredere. Cazaril simți deodată un gol imens în stomac, de parcă era o tobă, iar asta nu avea nici o legătură cu lipsa

mîncării. După toate aparențele, jucase un pic cam *prea* convingător.

— A..., ă... imediat?

Ea se foi în scaun cu nerăbdare.

— Discret. De îndată ce se ivește prilejul.

Cazaril înghiți în sec.

— Voi face tot ce-mi stă în putință, milady.

În timp ce cobora scările înspre camera lui, aflată cu un nivel mai jos, îi apăru o imagine în gînd, dintr-una din zilele lui ca paj la acest castel. Pe vremea aceea se credea un pui de spadasin, pe considerentul că era o idee mai priceput decît o mînă de alți mocofani de neam cu care-și împărțea îndatoririle și pregătirea la curtea provincarului. Într-una din zile sosi un nou paj, un băiat mic la stat și posac; maestrul de scrimă al provincarului îl invită pe Cazaril să îl înfrunte într-o partidă de scrimă. Cazaril își meșteșugise vreo două tipuri de împunsături frumușele, printre care și o înfloritură prin care, dacă ar fi mînuit o spadă adevărată, ar fi găurit cu abilitate urechile mai tuturor camarazilor lui. Își încercă fandarea lui specială pe pielea noului tovarăș, oprindu-se triumfător cu vîrful floretei sale butonate la tîmpla noului-venit — ca să se uite apoi în jos și să vadă lama ușoară de exercițiu a partenerului său îndoită aproape de la jumătate, cu vîrful înfipt în propria-i burtă.

Pajul acela plecase, auzise Cazaril, ca să devină maestrul de scrimă al rigăi din Brajar. Cu timpul Cazaril a devenit un spadasin obișnuit — interesele sale fuseseră dintotdeauna mult prea diverse ca să-și mențină vie obsesia necesară pentru mînuirea spadei. În schimb, nu a uitat niciodată acel moment, privind surprins în jos, la moartea batjocoritoare. Îl uimi faptul că prima lui lecție cu frageda Iselle îi răscolise în minte acea amintire de demult. Izbucniri de văpaie ciudat de puternice să ardă în ochi atît de diferiți... cum se numea acel paj oare...?

Descoperi că alte cîteva perechi de tunici și pantaloni ajunseseră pe patul lui în timp ce fusese plecat, relicve ale zilelor tinereții intendentului, care pe atunci era cu mult mai zvelt, dacă nu cumva ghicise el greșit proveniența hainelor. Se duse să le pună în cufărul de la capătul patului și își aminti de cărțulia negustorului cel mort, înfășurată în pelerina neagră fără mîneci. O luă în mînă, gîndindu-se să se ducă pînă jos în vale, la templu, în acea după-amiază, dar apoi o puse la loc. Poate că acele pagini încriptate ar putea ascunde ceva ce-i putea da prințesei siguranța morală pe care o căuta — pe care chiar el o provocase să o caute — vreo dovadă mai clară împotriva sau în sprijinul judecătorului pus la stîlpul infamiei. O va cerceta el mai întîi. Poate că îl va călăuzi către unele din secretele peisajului local al Valendei.

După masa de după-amiază, Cazaril se întinse să tragă un pui de somn. Abia începea să facă ochi într-o dulce leneveală, cînd ser dy Ferrej îi ciocăni în ușă ca să-i predea cărțile și registrele camerelor Isellei. La foarte scurt timp, urmă Betriz cu o cutie de scrisori pentru ca el să le pună în ordine. Cazaril își petrecu restul serii apucîndu-se să organizeze vraful de hîrtii aruncate la întîmplare și să se familiarizeze cu chestiunile pe care acele documente le conțineau. Evidența financiară era destul de simplă — achiziționarea vreunui flecușteț de jucărie sau vreunui gablonț, liste cu cadouri primite sau oferite; o listă un pic mai meticulos întocmită a bijuteriilor de o valoare indiscutabilă, moșteniri sau cadouri. Îmbrăcăminte, calul de călărie al Isellei, catîrul Fulg-de-Nea și valtrapurile fiecăruia dintre ei. Piesele de lenjerie sau de mobilier erau pesemne subsumate socotelilor provincarei, dar aveau să intre pe viitor în grija lui Cazaril. O femeie de rang mare se ducea de obicei să se mărite departe de casă, însoțită de care încărcate — Cazaril spera ca zestrea să nu fie măsurată în corăbii încărcate — cu bunuri de preț, iar Iselle se cuvenea cu siguranță să înceapă să-și strîngă de pe acum zestrea

pentru călătoria ei din viitor. Să se treacă și el oare în capul listei pe acel inventar al miresei?

Își imagină înregistrarea cu pricina: *secr'tar-tutore, una bucată. Dar din partea bunicii. Vîrsta: treișcinci. Șubrezit rău pe galeră. Valoarea... ?*

Alaiul miresei nu mai făcea calea-ntoarsă în mod obișnuit, cu toate că mama Isellei, văduva rigăi se înapoiase... *distrusă*, Cazaril își alungă gîndul. Lady Ista îl nedumirea și-l făcea să se simtă stînjenit. Se spunea că nebunia năpăstuia anumite familii nobile. Nu și pe a lui Cazaril — familia lui ajunsese în schimb la colaps financiar și la alianțe politice nefericite, care cu timpul se dovediseră a fi la fel de devastatoare. Era Iselle supusă riscului... ? *Cu siguranță că nu!*

Corespondența Isellei era sporadică, totuși interesantă. Cîteva vechi scrisori amabile din partea bunicii ei, de cînd roina nu se strămutase încă de la curte cu familia sa înapoi acasă, pline de sfaturi de felul: să fii cuminte, să o asculți pe mama, să-ți spui rugăciunile, să dai o mînă de ajutor la îngrijirea frățiorului tău. Vreo două bilete din partea unchilor și mătușilor, celelalte odrasle ale provincarei. Iselle nu avea rude din partea tatălui ei, răposatul rigă Ias, acesta fiind singurul supraviețuitor din familia tatălui său, cel lovit de blestem. O serie de scrisori regulate cu prilejul zilelor de naștere și al sărbătorilor, primite din partea mult mai vîrstnicului ei frate vitreg, actualul rigă, Orico. Acelea erau scrise chiar de mîna rigăi, observă Cazaril dînd aprobator din cap, sau, cel puțin, era încredințat că Orico nu tocmise vreun secretar cu un asemenea scris indescifrabil. Erau în mare parte scurte misive scorțoase, efortul unui bărbat în toată firea, care încerca să fie prietenos cu un copil, mai puțin atunci cînd erau întrerupte de bucăți de descriere a menajeriei mult-îndrăgite a rigăi. Atunci deveneau spontane și cursive pe durata unui paragraf sau două, scrise cu entuziasm și poate, încredere că cel puțin aici, cei doi frați de tată ar putea împărtăși același interes, în egală măsură.

Sarcina aceea plăcută fu întreruptă înspre seară de vestea, adusă de un paj, cum că lui Cazaril i se cerea acum să participe la plimbarea cu calul a celor două tinere. Își puse grăbit sabia de împrumut și găsi caii gata înșeuați, așteptînd în curte. Cazaril nu mai pusese piciorul în scara unui cal de aproape trei ani; pajul îl privi surprins și cu dezaprobare atunci cînd ceru scăunelul ca să se ajute la urcatul în șa. Îi dăduseră un animal blînd, același roib scopit pe care o văzuse călărind pe doamna de companie a prințesei în prima zi cînd ajunsese el la curte. În timp ce se pregăteau să plece, doamna de companie ieși la o fereastră din donjon, fluturîndu-le o batistă albă cu o vădită bunăvoință. Dar cursa cu caii se dovedi mult mai domoală și mai liniștită decît o anticipase Cazaril, o simplă plimbare în jos pînă la rîu și înapoi. De vreme ce le anunțase pe fete la plecare că toată conversația grupului va trebui să se desfășoare în darthacană a fost totodată și o plimbare mai degrabă tăcută, sporind impresia generală de tihnă.

Urmă masa de seară, apoi se duse la el în cameră, unde-și făcu de lucru încercînd noile haine primite, împăturindu-le și încercînd să deslușească primele pagini ale cărțuliei bietului negustor nebun care murise. Dar își simți ploapele grele în munca aceea anevoioasă pe care și-o asumase și adormi neîntors pînă dimineață.

Și totul continuă în același fel și în zilele următoare. De dimineață, lecții cu cele două domnițe încîntătoare, de darthacană ori roknară, ori de geografie, ori de aritmetică, ori geometrie. Pentru orele de geografie, el șterpeli hărțile cele bune ale tutorelui lui Teidez și îi ținu vie atenția prințesei cu istorisiri ajustate adecvat ale cîtorva dintre cele mai exotice călătorii trecute ale sale în jurul Chalionului, Ibrei, Brajarului, a măreței Darthaca sau a celor cinci principate roknare veșnic aflate în conflict, răsfirate de-a lungul coastei nordice.

În ceea ce privește retrospectivele lui de dată mai recentă, din perioada sclaviei în arhipelagul Roknari, pe acestea le cenzură mult mai drastic. Dezinteresul

fățiș pe care-l manifestau Iselle și Betriz pentru limba curtenească roknară, descoperi el, se preta exact la același soi de leac pe care îl încercase el odată pe spinarea a doi paji de la curtea provincarului de Guarida, pe care fusese însărcinat să-i învețe limba cu pricina. Se învoi să le învețe cîte un cuvînt din roknara vulgară (chiar dacă nu *cea* mai vulgară) la fiecare douăzeci de cuvinte din registrul elevat al roknarei pe care dovedeau că le-au memorat. Nu că ar fi fost nevoie vreodată să întrebuințeze acel vocabular, dar ar fi bine pentru ele să învețe să recunoască anumite lucruri spuse în prezența lor. Și ele chicoteau încîntate.

Cazaril își abordă cu discreție prima însărcinare trasată, cercetînd plin de îngrijorare probitatea justițiarului provinciei. Întrebările ocolite adresate provincarei și lui dy Ferrej îl ajutară să-și facă o părere de ansamblu, fără să-i dea certitudini, întrucît nici unul dintre cei doi nu se confruntase cu individul în exercițiul funcțiunii, ci doar în împrejurări obișnuite, de natură socială. Cîteva drumuri întreprinse jos, în oraș, în încercarea de a găsi pe cineva care îl cunoscuse pe Cazaril în urmă cu șaptesprezece ani și care ar fi putut vorbi deschis cu el, se dovediră un pic descurajante. Singurul om care îl recunoscuse din vedere, fără urmă de dubiu, era un brutar mai în vîrstă, care își menținuse o carieră îndelungată și profitabilă vînzînd dulciuri la toate paradele pentru paji de la castel, însă acesta era un om pașnic, fără vreo aplecare pentru procese.

Cazaril avansa cu lucrul la carnetul negustorului pagină cu pagină, pe cît de repede îi permiteau celelalte îndatoriri. Cîteva experimente vremelnice, cu adevărat dezgustătoare, de invocare a demonilor Bastardului, fuseseră cu totul ineficace, observă Cazaril ușurat. Numele duelistului mort nu apărea decît însoțit de unele adjective care fuseseră șterse, sau cîteodată erau trecute doar epitetele; numele judecătorului aflat în viață nu apărea în mod explicit. Dar chiar înainte ca el să

descîlcească sensurile pe jumătate revelate, problema fu preluată din mîinile sale inexperte.

Un Ofițer de Investigații al curții provincarului de Baocia sosi din aglomerata cetate Taryoon, unde fiul Văduvei își mutase capitala, în urma moștenirii lăsate de tatăl său. Trecuseră, socoti Cazaril în mintea sa, exact atîtea zile cîte i-ar fi trebuit unei epistole din partea provincarei către fiul ei să fie scrisă, trimisă și citită, să fie transmise ordine Cancelariatului de Justiție al Baociei și ca anchetatorul să-și pregătească echipa și să pornească la drum. Un privilegiu, într-adevăr. Cazaril nu putea băga mîna-n foc în privința credinței nestrămutate a provincarei în procesele legii, însă putea face prinsoare că lăsarea în voia sorții a unor dușmani întîmplători îi dăduse bătaie de cap unei femei atît de înțelepte cum era ea.

A doua zi se descoperi că judecătorul Vrese spălase putina în timpul nopții, împreună cu vreo două slugi și cîteva cufere și boccele împachetate la repezeală, lăsînd în urmă o gospodărie făcută vraiște și o vatră plină de cenușa unor hîrtii cărora le dăduse foc.

Cazaril încercă să o descurajeze pe Iselle în a lua aceasta drept o dovadă de vinovăție, dar era o încercare cam forțată pînă și pentru judecata lui înceată. Cealaltă posibilitate — ca Iselle să fi fost atinsă de harul zeiței în acea zi — îl punea serios pe gînduri. Zeii, după cum îi asigurau pe oameni învățații teologi ai Sfintei Familii, acționau pe căi subtile, secrete și mai presus de toate, parcimonioase: prin lume, nu în lume. Chiar și în cazul strălucitelor, extraordinarelor miracole ale vindecărilor — sau a întunecatelor miracole ale dezastrelor și morții — liberul arbitru al oamenilor era cel care deschidea o poartă prin care binele sau răul se concretiza. Cazaril cunoscuse la viața lui vreo două-trei persoane pe care le bănuia că ar fi fost atinse de zei și alte cîteva pe care le credea cu toată convingerea a fi așa. Nu era prea comod să fii în prezența unor asemenea oameni.

Cazaril era ferm convins că Fiica Primăverii plecase de acolo mulțumită de cele întreprinse de avatarul ei.

Sau doar plecase...

Iselle nu prea avea contacte cu casa fratelui ei din partea cealaltă a curții, cu excepția întîlnirilor de la masă ori cînd plecau împreună într-o cavalcadă prin împrejurimi. Cazaril își dădu seama că cei doi copii fuseseră mai apropiați înainte ca izbucnirea pubertății să-i despartă, ducîndu-i spre cele două lumi separate, cea a bărbaților și cea a femeilor.

Sumbrul secretar-tutore al prințului, ser dy Sanda, părea să fie descurajat, fără vreun motiv întemeiat, de rangul de castillar, lipsit de valoare, al lui Cazaril. Ridicase pretenții la un loc mai privilegiat la masă ori în procesiuni, deasupra simplului tutore al fetelor, cu un zîmbet nesincer de scuză care nu făcea — la fiecare masă — decît să-l pună într-o lumină tot mai nefavorabilă. Cazaril crezu de cuviință să încerce să-i explice omului că el nu se sinchisea cîtuși de puțin de o asemenea poziție, însă se îndoia că îl va putea face să înțeleagă, așa că se mulțumea doar să-i întoarcă acestuia zîmbetele, reacție care îl făcea pe dy Sanda să-și piardă de tot cumpătul, luîndu-le drept un fel de tactică subtilă. Cînd dy Sanda își făcu apariția într-o bună zi în sala de studiu a Isellei ca să-și recupereze hărțile, se părea că se așteptă la Cazaril să tragă de ele cu dinții, ca de niște documente secrete de stat. Cazaril i le înapoie de îndată, cu mulțumiri pline de amabilitate. Dy Sanda fu nevoit să se retragă cu coada între picioare.

Lady Betriz își arătă colții imediat.

— Și individul ăsta! Se comportă ca un, ca un...

— Ca una dintre pisicile de la castel, completă Iselle, atunci cînd apare vreo pisică străină prin apropiere. Ce i-ai făcut de se zbîrlește la dumneata în felul ăsta, Cazaril?

— Vă jur că nu mi-am marcat teritoriul prin fața ferestrei lui, făcu Cazaril o glumă ce-o făcu pe Betriz să se înece într-un chicot de rîs — ah, poate că ar fi fost

mai bine s-o fac — și se uită în jur vinovat să se asigure că doamna de companie era prea departe de ei ca să audă.

Oare fusese prea necioplit? Era sigur că încă nu-și atrăsese simpatia tinerelor, însă nu se plînseseră de el, în ciuda problemelor cu darthacana.

— Am o bănuială că își închipuie că aș prefera postul lui. Dar nu-mi vine să cred că ar putea crede una ca asta.

Sau poate că așa stăteau lucrurile, își dădu seama brusc Cazaril. Cînd se născuse Teidez, succesiunea lui la tron, în urma fratelui lui dinspre tată, proaspăt căsătoritul Orico, fusese foarte puțin probabilă. Dar, pe măsură ce se scurgeau anii și roina lui Orico continua să nu poată concepe copii, interesul — poate un interes cam nesănătos — pentru Teidez începu să se trezească mai mult ca sigur la curtea Chalionului. Poate că din această cauză părăsise Ista capitala, luîndu-și copiii din acea atmosferă clocotitoare și aducîndu-i în aceast colț liniștit și curat de țară. O mișcare înțeleaptă, fără îndoială.

— Oh, nu, Cazaril, zise Iselle. Rămîi aici sus, cu noi. E mai plăcut.

— Într-adevăr, o asigură el.

— Nu-i corect deloc. Dumneata ai de două ori mai multă minte decît dy Sanda și ai călătorit de zece ori mai mult ca el! Cum de-l suporți așa, așa de... Betriz păru să-și fi pierdut cuvintele. De resemnat? Încheie ea într-un tîrziu. Își mută privirea în gol o clipă, ca și cum i-ar fi fost teamă ca el să nu creadă că își înghițise un termen mai puțin flatant.

Cazaril rînji mînzește, descoperindu-și neașteptatul susținător.

— Credeți că l-ar ajuta cu ceva dacă m-aș arăta drept o țintă a propriei lui prostii?

— E limpede că da!

— Ei bine, atunci, întrebarea dumneavoastră și-a găsit deja răspunsul.

Ea rămase cu gura căscată, apoi tăcu, zăpăcită. Iselle aproape că se înecă într-un acces scurt de rîs.

Cu toate astea, lui Cazaril i se făcu milă și mai tare de dy Sanda cînd apăru, într-o dimineață, aproape verde la față, cu vestea îngrijorătoare cum că alteța sa regală dispăruse fără urmă, că nu era de găsit nici în castel, nici în bucătărie, nici în cotețul cîinilor, nici în grajd. Cazaril își încătărămă sabia la brîu și se pregăti să plece împreună cu ceilalți în căutarea lui Teidez, răscolind în mintea sa deja toată țara și cetatea, cîntărind probabilitățile ca acesta să fie rănit, posibili tîlhari, rîul... cîrciumile? Oare era Teidez destul de mare să încerce să meargă la prostituate? Un motiv în plus ca el să se descotorosească de însoțitorii care-i atîrnau de coadă.

Nici nu terminase bine Cazaril să-i arate lui dy Sanda la cîte se puteau aștepta, acesta din urmă ținînd-o una și bună că era mîna unor bandiți, cînd însuși Teidez intră la trap în curte, înnoroit din cap pînă în picioare, cu o arbaletă aruncată peste umăr, cu un rîndaș tinerel în urma lui și cu o vulpe moartă atîrnată de șa. Teidez se holbă la cavalcada pe jumătate organizată, cu o spaimă plină de trufie. Cazaril renunță să mai urce pe calul său și astfel să-și mai stîrnească vreun junghi dureros; se așeză pe scăunelul lui pentru încălecat, cu hățurile animalului său jugănit în mînă și privi fascinat cum patru oameni în toată firea tăbărîră cu gura pe băiat, deși era clar ce se întîmplase. „Pe unde-ai umblat?“ O întrebare care nu-și prea avea rostul. „De ce-ai făcut asta?“ — de asemenea, „De ce n-ai spus nimănui?“ — se putea observa lesne cu fiecare minut care trecea. Teidez îndură totul cu dinții strînși în cea mai mare parte. Cînd dy Sanda luă o gură de aer, Teidez își împinse prada roșcovană și schilodită înspre Beetim, vînătorul.

— Ține, jupoaie-mi și mie asta! Îi vreau pielea.

— Pieile nu sînt bune în sezonul ăsta, tinere gentilom, spuse Beetim sever. Mai toată toată blana e subțire și năpîrlește.

Scutură amenințător cu degetul înspre sfîrcurile negre ale vulpii, grele de lapte:

— Și e de rău augur să ucizi mama unor pui în anotimpul Fiicei. Va trebui să-i ard mustățile, altfel stafia ei o să se-ntoarcă, să-mi atîțe cîinii cît e noaptea de lungă. Și puii unde-au rămas, hm? Trebuia să-i omori și pe ei, dacă tot te-ai pus pe vînat; e o cruzime să-i lași să moară de foame. Ori i-ați ascuns pe undeva, ei?

Și zicînd astea, îi azvîrli o căutătură feroce rîndașului tinerel, care se făcuse mic de frică.

Teidez își aruncă arbaleta pe bolovanii din pavaj și mîrîi exasperat:

— Am căutat bîrlogul. N-am reușit să-l găsim.

— Da, iar tu... ! se întoarse dy Sanda înspre nefericitul rîndaș. Știai doar că trebuia să vii la mine !

Începu să-i care acestuia ocări mult mai grele decît ar fi îndrăznit să profereze la adresa prințului, sfîrșind cu porunca:

— Beetim, du-te și dă-i o bătaie băiatului astuia pentru prostia și obrăznicia de care a dat dovadă!

— Ba bine că nu, domnule! spuse fioros Beetim și o porni înspre grajduri înșfăcînd vulpea de ceafă cu o mînă, iar cu cealaltă pe cea a băiatului care se chircise tot de frică.

Cei doi grăjdari mai în vîrstă duseră caii în staulele lor. Cazaril renunță cu dragă inimă să mai încalece și se gîndi la micul dejun — care în clipa asta părea să nu mai fie amînat la nesfîrșit. Dy Sanda, care din îngrozit devenise acum mînios, confiscă arbaleta și îl conduse pe țîfnosul Teidez înăuntru. Vocea lui mai răsună încă o dată înainte ca ușa să se trîntească în urma acestei perechi, încercînd să riposteze:

— Dar mă plictisesc îngrozitor...!

Cazaril pufni în rîs. Pe toți cinci zeii, ce vîrstă dificilă era asta pentru orice băiat! Cu toții erau impulsivi și plini de energie, năpăstuiți de adulții neînțelegători și samavolnici cu idei prostești, care nu admiteau chiulul de la rugăciunile de dimineață pentru o partidă de vînătoare de vulpi, într-o dimineață superbă de primăvară — se uită în sus, la cerul azuriu care începea să

se însenineze în urma ceților dimineții ce se topeau. Pacea de la curtea provincarei, un adevărat balsam pentru sufletul lui Cazaril, era, fără îndoială, insuportabilă pentru încorsetatul Teidez.

Orice sfat care ar fi venit din partea proaspătului angajat, Cazaril, nu prea ar fi fost bine-primit de dy Sanda, dată fiind starea tensionată care se crease între ei. Dar se părea că dacă dy Sanda căuta să-și asigure viitoarea influență asupra prințului, cînd acesta avea să devină major, în deplinătatea puterii și a privilegiilor conferite unui lord de rang înalt aflat la cîrma cel puțin a Chalionului, atunci proceda exact pe dos. După toate semnele, Teidez avea să se lepede de el cu prima ocazie.

Cu toate astea, dy Sanda era un om conștiincios, fu nevoit Cazaril să recunoască. Un om mîrșav, care ar fi nutrit asemenea ambiții, ar fi putut foarte bine să dea frîu liber mofturilor lui Teidez în loc să încerce să i le stăvilească, cîștigînd astfel astfel nu loialitate, ci dependență. Cazaril cunoscuse vreo doua vlăstare de viță nobilă corupte de cei aflați în slujba lor... însă nu la curtea Baociei. Atîta vreme cît se afla la conducere provincara Teidez nu prea avea șanse să întîlnească asemenea paraziți. Împăcîndu-se cu acest gînd, Cazaril se ridică în picioare de pe scăunelul de încălecat pe care se odihnise.

Capitolul 5

Aniversarea de șaisprezece ani a prințesei Iselle căzu la mijlocul primăverii, cam la șase săptămîni după ce Cazaril venise la Valenda. Darul de ziua ei trimis în acest an din capitala de la Cardegoss, din partea fratelui ei, Orico, era o iapă cenușie, bălțată, de toată frumusețea, o idee inspirată, fie că fusese calculată dinainte, fie că fusese o alegere norocoasă, avînd în vedere că Iselle se entuzismă peste măsură la vederea minunatului animal. Cazaril trebui să recunoască: era un dar regesc. Și reuși să evite încă o dată inconvenientul pricinuit de scrisul lui schilodit de mînă, de vreme ce nu-i era greu să o convingă pe Iselle să aștearnă cu mîna ei scrisoarea de mulțumire, pe care să o trimită prin curierul regal la întoarcere.

Totuși, Cazaril se pomeni supus, în zilele următoare, celui mai minuțios, mai atent, stînjenitor, interogatoriu din partea lui Iselle și a lui Betriz referitor la starea lui de sănătate. Mici daruri, alese dintre cele mai bune fructe și vinuri, erau trimise la masă să-i îmbie apetitul; era îndemnat să meargă devreme la culcare și să bea cîte puțin vin, dar nu prea mult; amîndouă domnițele îl convingeau să iasă împreună pentru frecvente scurte plimbări prin grădină. Abia cînd lui dy Ferrej îi scăpă o glumă întîmplătoare adresată provincarei în prezența sa, înțelese Cazaril că Iselle și companioana sa fuseseră constrînse să-și mai domolească galopul cailor din considerație față de presupusa sănătate fragilă a noului secretar. Cazaril își depăși indignarea chiar la timp,

confirmînd această bîrfă cu o față neclintită și un mers țeapăn convingător. Deși... nu prea era nevoie să joace teatru.

Atît vremea care se îndrepta, cît și, ca să spunem adevărul, starea lui generală care se ameliora, îl făcură să se mai îmblînzească. La urma urmei, foarte curînd, arșița verii avea să se pogoare asupra lor, încetinind ritmul vieții. Urmărindu-le pe cele două fete aplecate în șa, gonind în jos, peste bușteni, pe cărările șerpuitoare de-a lungul rîului, împroșcînd cu stropi galben-verzui sub umbra rară a frunzișului tînăr, grija lui pentru siguranța lor se potoli. Calul *lui* fu cel care, ferindu-se brusc în lături, speriat de o căprioară dintr-un desiș, îl trînti violent peste o adunătură de bolovani și rădăcini de copaci, lăsîndu-l fără suflare și făcîndu-i spinarea să trosnească. Rămase întins pe jos, respirînd cu greutate, cu privirea împăienjenită de lacrimi de durere, pînă cînd două chipuri de femei speriate îi jucară în fața ochilor, pe fundalul alcătuit din frunze și cer. A fost nevoie de ajutorul ambelor, precum și de un trunchi de copac căzut ca să se urce din nou pe calul lui, care fusese prins între timp. Călătoria pe coasta dealului, înapoi la castel, a fost incredibil de cuminte, demnă de niște doamne, ca să nu mai amintim de sentimentul de vinovație care plutea în aer, o plimbare așa cum și-ar fi dorit dintotdeauna orice guvernantă a fetelor. Lumea încetase să se mai învîrtă în zvîcnituri ciudate în capul lui Cazaril cînd au trecut prin arcada porții, însă durerea ascuțită pe care o resimțea în spate era o adevărată agonie, însemnată de o umflătură cît un ou de mare, pe sub tunică. Se părea că o să i se învinețească și că vor trece săptămîni pînă să i se dezumfle. Ajuns în cele din urmă în siguranță la castel nu mai avu ochi decît pentru scăunelul pentru descălecat și pentru rîndaș, ca să reușească să se dea jos întreg de pe blestematul acela de cal. Sigur pe pămîntul pe care călca acum, își lăsă capul să se rezeme de șaua calului, schimonosindu-se de durere.

— Caz!

Vocea bine-cunoscută îi lovi auzul din senin. Își înălță capul; se uită nedumerit de jur împrejur. Călcînd cu pași mari și cu brațele larg deschise venea înspre el un bărbat înalt, bine-făcut cu părul închis la culoare, îmbrăcat cu o tunică elegantă din brocart roșu și cizme de călărie cu carîmbi înalți.

— Pe toți cei cinci zei! șopti Cazaril, după care își spuse în sinea lui, nevenindu-i să creadă, *Palli*?

— Caz, Caz! Sărut mîinile dumitale! Sărut picioarele!

Bărbatul cel înalt îl apucă în brațe, mai-mai să-l dărîme din picioare, punîndu-și în aplicare prima parte a salutului și transformînd-o pe cea de-a doua într-o îmbrățișare.

— Caz, omule! Credeam că ai murit!

— Nu, nu... Palli...

Simțind că i se mistuiseră durerile aproape în întregime îl apucă pe bărbatul brunet de mîini la rîndul său și se întoarse spre Iselle și Betriz, care-și lăsaseră caii pe mîna grăjdarilor și se apropiaseră, împinse de curiozitate.

— Prințesă, lady Betriz, permiteți-mi să vi-l prezint pe ser dy Palliar — a fost mîna mea dreaptă la Gotorget — pe toți zeii, Palli, ce cauți aici?

—Te-aș putea întreba același lucru și cred că am mai multe motive s-o fac! răspunse Palli, adresîndu-le o plecăciune domnițelor, care îi aruncau ocheade cu un interes crescînd.

Trecuseră mai bine de doi ani și în Gotorget se întreprinseră multe pentru se remedia starea de după asediu, cînd supraviețuitorii arătau cu toții ca niște sperietori de ciori.

— Prințesă, milady, am onoarea — doar că acum sînt marchiz dy Palliar, Caz.

— Oh, spuse Cazaril și își ceru iertare cu o plecăciune. Condoleanțele mele! L-ați pierdut de curînd?

Palli îi răspunse cu o mișcare a bărbiei în semn de înțelegere:

— S-au făcut doi ani de acum. Bătrînul a suferit un atac de apoplexie pe vremea cînd noi încă mai eram sub asediu la Gotorget, dar a rezistat pînă cînd am ajuns acasă, grație Părintelui Iernii. M-a recunoscut, am reușit să-l văd în ultima zi a vieții lui, i-am povestit despre campanie — te-a binecuvîntat, să știi, în ultima lui zi, în ciuda faptului că amîndoi credeam că ne rugăm pentru un mort. Caz, omule, unde te-ai dus?

— N-am... fost răscumpărat.

— N-ai fost răscumpărat? Cum adică *n-ai fost răscumpărat*? Cum se putea să nu fii tocmai *tu* răscumpărat?

— S-a făcut o greșeală. Numele meu a fost omis de pe listă.

— Dy Jironal a spus că roknarii te-au dat mort din pricina unui atac de febră neașteptat.

Cazaril zîmbi forțat.

— Nu. Am fost vîndut la galere.

Palli scutură din cap neputînd să creadă:

— O greșeală! Nu, stai puțin, nu mai înțeleg nimic...

Grimasa pe care o văzu pe chipul lui Cazaril și mîna cu care-și apăsa pe piept îl făcură pe Palli să contenească cu protestele, deși nu i-au putut șterge uluirea din priviri. Palli era întotdeauna în stare să priceapă o aluzie, dacă îi dădeai de înțeles. Mișcă din buze ca pentru a spune, *Foarte bine, dar am să te descos eu mai tîrziu !* —, dar atunci cînd se întoarse spre dy Ferrej, apărut și el să privească această adunare cu o expresie plină de interes, zîmbetul lui vesel se instalase la loc.

— Milord dy Palliar e invitat să servească niște vin împreună cu provincara în grădină, explică intendentul castelului. Rogu-te,vino și dumneata, Cazaril!

— Vă mulțumesc.

Palli îl luă la braț și se întoarseră amîndoi pentru a-l urma pe dy Ferrej afară din grădină și apoi în spatele castelului, către parcela de pămînt unde grădinarul provincarei cultiva flori. Cînd era vreme frumoasă, aceasta își făcuse din acel umbrar de verdeață un loc

preferat, unde obișnuia să stea la aer. Doar după trei pași Cazaril începu să-și tîrască picioarele; Palli își încetini brusc pasul, văzîndu-l pe Cazaril că se-mpiedică și îl privi îndelung cu coada ochiului. Provincara îi așteptă să vină cu un zîmbet răbdător, întronată sub o arcadă împletită din nuiele acoperită de trandafiri cățărători, încă neînfloriți. Le făcu semn să se așeze pe scaunele pe care servitorii le scoseseră afară. Cazaril se lăsă pe o pernă cu o tresărire bruscă și un geamăt ciudat.

— Fir-ar dracii Bastardului să fie! zise Palli printre dinți, te-au schilodit roknarii?

— Numai pe jumătate. Domnița Iselle — uff! — pare să le desăvîrșească lucrarea. Se lasă pe spate cu băgare de seamă. Și calul ăla nenorocit!

Provincara se încruntă la cele două domnișoare care se ținuseră de coada lor, neinvitate.

— Iselle, iar ai gonit caii? întrebă ea amenințător.

Cazaril dădu din mînă, abătînd atenția provincarei.

— A fost din vina nobilului meu fugar, milady — care s-a crezut atacat de o căprioară mîncătoare de cai. El s-a ferit în lături, eu nu. Mulțumesc.

Primi cu recunoștință un pahar cu vin din partea servitorului, și-l sorbi repede, încercînd să nu dea pe-alături. Tremurul neplăcut pe care-l simțea în stomac începu să-i mai treacă.

Iselle îi adresă o privire recunoscătoare, care nu-i scăpă bunică-sii. Provincara pufni cu o ușoară neîncredere. Drept pedeapsă, spuse:

— Iselle, Betriz, duceți-vă să vă schimbați hainele alea de călărie cu ceva mai potrivit pentru cină. Om fi noi de la țară, dar nu-i cazul să ne purtăm ca niște sălbatici.

Se retraseră cam fără tragere de inimă, aruncînd cîteva ocheade în urmă, la musafirul acela fascinant.

— Dar cum de-ai venit aici, Palli? întrebă Cazaril, după ce dublul motiv care le distrăgea atenția dispăru dincolo de donjon. Palli, la rîndul lui, se uita pierdut după ele și păru că trebuie să se scuture ca să se trezească

din reverie. *Închide gura, omule*, se gîndi Cazaril năucit. *Și eu trebuie s-o fac.*

— A! Sînt în drum spre Cardegoss, să asist la balul de la curte. Tatăl meu făcea mereu popas aici, fiind prieten la cataramă cu bătrînul provincar — cînd treceam prin apropierea Valendei mi-am permis îndrăzneala de a trimite un mesager. Și milady — înclină el din cap către provincară– a fost atît de amabilă încît să-mi ofere adăpost.

— Ți-aș fi tras o scatoalcă pe cinste dacă m-ai fi lipsit de prezența dumitale, spuse provincara cu prietenie, dar cu o admirabilă lipsă de logică. Nu l-am mai văzut pe tatăl dumitale, nici pe dumneata de mult prea mulți ani. Mi-a părut tare rău să aud că a plecat dintre noi.

Palli încuviință. Își reluă explicațiile pentru Cazaril:

— Avem de gînd să lăsăm caii să se odihnească peste noapte și să ne continuăm mîine drumul la pas, în tihnă — vremea e prea frumoasă ca să ne grăbim. Drumurile sînt împînzite de pelerini care merg la toate altarele și templele — și de cei care-i prăduiesc, din păcate! — s-a dus vestea că umblă tîlhari prin trecătorile dintre munți, însă noi n-am întîlnit nici unul.

— I-ați căutat? zise Cazaril, derutat. Să nu dea peste tîlhari fusese singura lui dorință cît bătuse drumul încoace.

— Hei! Doar sînt lord consacrat în Ordinul Fiicei de la Palliar acum, bagă de seamă! Am luat locul tatălui meu. Am responsabilități.

— Și mergi însoțit de frăția-oștenilor?

— Mai degrabă cu suita de bagaje. Totul se rezumă la ținerea registrelor, colectarea arendelor, urmărirea rulajelor și la logistică. Distracțiile unei funcții de conducere — ei, știi tu. Doar ți-am fost discipol. O parte glorie, zece părți răscolirea bălegarului.

Cazaril rînji.

— Oho, bună proporție! Ești un fericit.

Palli îi răspunse și el tot cu un rînjet și luă brînza și prăjiturile pe care i le întinsese un servitor.

— Mi-am cazat trupa jos, în oraș. Dar tu, Caz! De îndată ce am rostit Gotorget, am fost întrebat dacă te — am rămas trăsnit cînd milady mi-a spus că ai apărut aici, după ce-ai străbătut pe jos — pe jos! — drumul tocmai din Ibra și că arătai precum ceva ce a scuipat pisica.

Provincara ridică din umeri scurt, ca și cum ar fi vrut să spună că nu se căia de cuvintele ei, atunci cînd Cazaril îi aruncă o privire timidă de reproș.

— Le-am depănat istorisiri din vremea războiului în ultima jumătate de ceas, continuă Palli. Ce-ți mai face mîna?

Cazaril și-o încovoie în poală.

— S-a mai vindecat.

Și se grăbi să schimbe subiectul.

— Și ce-ai de gînd să faci la curte?

— Ei bine, încă n-am avut prilejul să depun în mod oficial jurămîntul față de Orico, de cînd a murit tata, și de asemnea, am să reprezint Ordinul Fiicei de Palliar la învestitură.

— Învestitură? întrebă Cazaril absent.

—Aaa, Orico a desemnat în cele din urmă pe cineva în rangul de general al Ordinului Fiicei? întrebă dy Ferrej. Mi-a ajuns la ureche vorba cum că, de cînd a murit bătrînul general, fiecare familie de rang din Chalion l-a bătut la cap, reclamînd această favoare.

— Îmi pot imagina, zise provincara. O funcție destul de profitabilă și de puternică, chiar dacă e mai puțin însemnată decît cea subordonată Fiului.

— Mda! încuviință Palli. N-a fost încă făcut public, dar se știe — va fi conferită lui Dondo dy Jironal, fratele mai mic al cancelarului.

Cazaril înlemni și luă o gură de vin ca să-și ascundă spaima. După o pauză destul de lungă, provincara spuse:

— Ce alegere stranie! Oricine s-ar aștepta ca generalul unui ordin militar să fie mai... sobru ca persoană.

— Bine, dar, îngăimă dy Ferrej, cancelarul Martou dy Jironal deține rangul de general al Ordinului Fiului!

Doi, în aceeași familie? E o concentrare primejdioasă de putere.

Provincara spuse, cu buzele strînse:

— Martou dy Jironal e pe cale să devină și provincar dy Jironal, dacă ceea ce se zvonește e adevărat. De îndată ce bătrînul dy Ildar va înceta din viață.

— *Asta* n-am mai auzit-o, zise Palli, luat prin surprindere.

— Da, zise sec provincara. Familia Ildar nu e prea fericită. Cred că se așteptau la titlul de provincar pentru unul din nepoții bătrînului.

Palli dădu din umeri.

— Frații Jironal se avîntă cu siguranță sus în ierarhia Chalionului, grație favorurilor lui Orico. Cred că dacă aș fi mai inteligent aș găsi o cale să mă pun la adăpostul mantiilor lor și să mă înalț împreună cu ei.

Cazaril se încruntă cu nasul în paharul său cu vin și dibui după vreun alt subiect ca să abată discuția.

— Ce alte vești ți-au mai ajuns la urechi?

— Ei bine, în ultimele două săptămîni moștenitorul Ibrei și-a ridicat iar stindardul în sudul teritoriului împotriva bătrînului vulpoi de taică-său. Toată suflarea a crezut că pactul încheiat în vara trecută va dura, dar se pare că au avut un diferend neștiut toamna trecută, iar riga l-a repudiat. Din nou.

— Moștenitorul, zise provincara, a luat-o de bună. Dar Ibra mai are un fiu, la urma urmei.

— Orico l-a sprijinit pe Moștenitor ultima oară, observă Palli.

— Pe cheltuiala Chalionului, murmură Cazaril.

— Mie mi se pare că Orico are orientări largi. În final, își dădu cu părerea Palli, desigur că Moștenitorul trebuie să cîștige. Într-un fel sau altul.

— Are să fie o victorie amară pentru bătrîn dacă fiul lui va pierde, zise dy Ferrej pe un respectuos ton molcom. Nu, pun rămășag că vor mai risipi multe vieți omenești, iar apoi vor face pace iarăși între ei, peste aceste cadavre.

— O afacere tristă, zise provincara, cu o frămîntare a gurii. Nu va ieși nimic benefic din toate astea. Eh, dy Palliar, dă-mi și-o veste bună! Spune-mi că roina lui Orico așteaptă un copil!

Palli nega din cap cu parere de rău.

— Din cîte am auzit, se pare că nu, doamnă.

— Ei bine, atunci, haideți să mergem să luăm cina și să sfîrșim cu discuțiile despre politică. Îmi dau dureri de cap, iar bătrînețile mele nu le mai îngăduie.

Dacă își simțise mușchii crispîndu-se în timp ce stătea așezat, în ciuda vinului, cînd dădu să se ridice, aproape că se prăbuși. Palli îl prinse de cot și-l ajută să-și recapete echilibrul, încruntîndu-se urît. Cazaril îi mulțumi printr-o mișcare slabă din cap și se duse să se spele și să se schimbe. Și să-și cerceteze vînătăile, ferit de privirile altora.

Cina se petrecu într-o atmosferă veselă și aproape toată casa provincarei luă parte la ea. Dy Palliar, care nu era un mototol la masă cînd venea vorba de mîncare sau de povestiri, captivă cu istorisirile lui atenția tuturor, începînd cu lordul Teidez și lady Iselle, pînă la cel mai tînăr paj. În ciuda cantității însemnate de vin pe care o dăduse gata se ținu demn și întreținu atmosfera cu povestiri vesele, în care el era mai mult ciuca bătăii decît erou. Istorisirea despre cum l-a urmat el într-o noapte pe Cazaril într-o misiune împotriva trupelor speciale roknare care lucrau la săparea tranșeelor și despre cum i-au cumințit ei pe inamici pentru o lună, atrase priviri uimite asupra lui Cazaril, dar și asupra sa. Mesenilor le venea în mod clar cam greu să și-l închipuie pe secretarul acela timid al prințesei, care vorbea mereu cu o voce scăzută, rînjind amenințător prin glod și cenușă, tîrîndu-se de-a bușilea printre dărîmăturile în flăcări ale fortăreței, cu un pumnal în mînă. Cazaril constată că nu se simțea deloc în largul său cu toate privirile acelea ațintite asupra lui. Ar fi vrut să fie... invizibil, în acest loc. Palli încercă în două

rînduri să-i ridice mingea conversației la fileu, ca distracția să fie și mai mare, însă Cazaril a aruncat-o de ambele dăți înapoi în terenul lui Palli sau al lui dy Ferrej. După ce și a doua încercare i-a dat greș, Palli renunță să-l mai scoată din carapacea lui.

Masa ținu pînă tîrziu, dar în cele din urmă veni și ceasul după care Cazaril tînjea, dar și de care se temea în aceeași măsură, cînd toți se retraseră la culcare, iar Palli ciocăni la ușa lui. Cazaril îl pofti să intre, împinse cufărul la perete, aruncă o pernă pe el pentru musafirul său și se așeză și el pe pat; atît el, cît și patul scîrțîiră din toate încheieturile. Palli îl privi îndelung din cealaltă parte a camerei în lumina slabă răspîndită de două lumînări și deschise discuția pe un ton direct, care-i dezvăluia clar intențiile.

— Greșeală, Caz? Te-ai gîndit bine la asta?

Cazaril suspină.

— Am avut nouăsprezece luni la dispoziție s-o fac, Palli. Am întors pe toate fețele și cea mai slabă dintre posibilități, în mintea mea. M-am tot gîndit la asta pînă mi s-a făcut o lehamite de moarte gîndindu-mă și-am încheiat povestea. S-a sfîrșit.

De astă dată, Palli își dădu cu bănuiala cam departe.

— Crezi că a fost mîna roknarilor care au vrut să se răzbune pe tine, ascunzîndu-te de noi, iar nouă spunîndu-ne ca ai murit?

— Asta ar fi o variantă. Numai că eu am și văzut lista.

— Ori te-a lăsat cineva înadins pe dinafară? insistă Palli.

— *Lista era scrisă chiar de mîna lui Martou dy Jironal.* Asta a fost concluzia mea.

Palli șuieră zgomotos.

— Mîrșăvie! Ce trădare mîrșavă, după tot ce-am îndurat — fir-ar al dracului, Caz! Cînd o s-ajung la curte, am să-i spun marchizului dy Jironal toate astea. El e cel mai puternic om din Chalion, o știu și zeii. Împreună, mă prind că o să-i dăm de capăt.

— Nu! țîșni Cazaril ca ars de pe pernele lui, plin de groază. Să n-o faci, Palli! Nici măcar să nu-i spui lui dy Jironal că trăiesc! Să n-aduci vorba, să nu-i amintești de mine — dacă lumea crede că am murit, cu atît mai bine. Dacă mi-aș fi dat seama că lucurile stau așa, aș fi rămas în Ibra. Las-o moartă... atît îți cer.

Palli se holbă.

— Dar... Valenda nu prea-i un capăt de lume. Cu siguranță că lumea va afla că trăiești.

— E un loc pașnic, tihnit. Nu deranjez pe nimeni aici.

Unii oameni erau curajoși înainte de toate, alții erau mai puternici; dar ceea ce îl făcuse pe Palli locotenentul preferat al lui Cazaril la Gotorget era istețimea. Un singur fir îi era de ajuns ca să se-apuce să dezgroape... ochii i se îngustară, lucind în lumina blîndă a lumînării.

— *Dy Jironal?* Chiar el? Dar ce i-ai făcut tu *lui*, pentru numele zeilor?

Cazaril șovăi stînjenit.

— Nu cred că a fost ceva personal. Cred că i-a făcut cuiva o mică ...favoare. O mică, nevinovată favoare.

— Atunci, cel puțin doi oameni cu siguranță știu adevărul. Pe toți zeii, Caz, care-s oamenii ăștia doi?

Palli avea de gînd să-și bage nasul adînc în asta, Cazaril trebuia ori să-i spună adevărul, ori să-i ascundă totul — deja prea tîrziu ! — sau, oricum, îi spusese cam multe ca să-l mai oprească. Cum nu umbla cu jumătăți de măsură, Palli era pe cale să dezlege ițele tărășeniei ăsteia — și chiar asta făcea acum.

— Cine ar fi în stare să te urască în așa hal? Întotdeauna ai fost cel mai cumsecade om, ți se dusese buhul că refuzai provocările la duel și că-i făceai pe scandalagii să arate ca niște proști ce erau făcînd întodeauna pace, convingîndu-i prin cei mai neașteptați termeni concilianți, evitînd vrajba — pe focul Bastardului, tu nici măcar nu pariai la jocurile de noroc! *„O mică, nevinovată favoare ..."*! Cum ai putut *tu* să-ți atragi o asemenea pizmă neîndurătoare?

Cazaril își frecă fruntea, care începea să-l doară, iar asta nu de la vinul din acea seară.

— Cred că de frică.

Palli își strîmbă gura de mirare.

— Iar dacă se află că și tu știi, se vor teme și de tine. Nu-i un lucru pe care să vreau să-l văd căzînd asupra ta, Palli. Vreau să te știu în afara oricărui pericol.

— Dacă-i vorba de-o temere de așa proporții, simplul fapt că am stat de vorbă mă va transforma într-un suspect. Teama lor, plus necunoștința mea de cauză — în numele zeilor, Caz! Nu mă arunca în luptă legat la ochi!

— Nu vreau să mai trimit nici o ființă în luptă vreodată!

Înverșunarea din propria-i voce îl surprinse pînă și pe Cazaril. Palli mări ochii de uimire. Dar soluția, calea de a folosi curiozitatea nepotolită a lui Palli împotriva lui, îi veni în minte lui Cazaril în acel moment.

— Dacă îți spun ceea ce știu și cum de știu, îmi dai cuvîntul tău — bagă de seamă, cuvîntul tău! — că ai s-o lași în voia sorții? Să nu urmărești s-o scoți la capăt, să nu amintești nimănui nimic, să n-aduci vorba de mine, fără aluzii, fără să bați monedă pe tema asta.

— Adică cum? Așa cum procedezi dumneata acum? zise Palli cu răceală.

Cazaril gemu, pe jumătate amuzat, pe jumătate din cauza durerilor care nu-l slăbeau.

— Exact!

Palli, se sprijini de perete și-și trecu mîna peste gură gînditor.

— Halal negustor! zise el împăciuitor. Să mă faci să cumpăr un porc dintr-o desagă, fără măcar să mă lași să văd animalul.

— Guiț, murmură Cazaril.

— Mă mulțumesc și numai cu guițatul, știai doar al naibii de bine asta. Nu te-am văzut niciodată să ne fi mînat prin smîrcuri ori în vizuina dușmanului. Mă încred în judecata ta — la fel de mult cum contezi tu pe discreția mea. Ai cuvîntul meu!

O replică desăvîrșită. Cazaril nu putu să n-o admire. Suspină.

— Prea bine.

Păstră apoi un moment de tăcere după această — binevenită — dublă capitulare, al cărei ecou îi stăruia în gînd. De unde să-nceapă? Bine, nu se punea problema că n-ar fi revizuit iar și iar și iar povestea asta în mintea lui. Nu mai rostise niciodată vreo poveste atât de șlefuită în toate detaliile.

— Nu-i mult de povestit. L-am întîlnit pe Dondo dy Jironal pentru prima oară în urmă cu patru, ba nu, cu cinci ani. Eram în oastea Guaridei, în timpul acelui război mărunt de graniță împotriva turbatului aceluia de prinț roknar, Olus — îl știi, cel care-și făcuse un obicei din a-și îngropa dușmanii pînă la brîu în fecale și apoi să le dea foc de vii? — cel care a fost omorît un an mai tîrziu de propriile lui gărzi de corp?

— A, da. Am auzit de el. A sfîrșit înecat în scîrnă, se zice.

— Există mai multe variante. Însă pe vremea aceea se afla încă la putere. Lordul de Guarida îi încolțise armata — mai bine zis gloata lui Olus — sus, în regiunea deluroasă de la marginea principatului său. Lordul Dondo și cu mine am fost trimiși ca soli, sub drapelul tratativelor, să-i dăm un ultimatum lui Olus și să stabilim termenii armistițiului, precum și răscumpărările. Lucrurile au luat o întorsătură... urîtă în timpul negocierilor, iar Olus a hotărît că nu avea nevoie decît de un singur mesager care să se întoarcă cu mesajul său de sfidare adresat adunării lorzilor din Chalion. Așa că ne-a întins o capcană, mie și lui Dondo, în cortul lui, înconjurați de patru dintre gardienii lui monștruoși, înarmați cu săbii și ne-a pus să alegem. Care dintre noi se încumeta să-i ia capul celuilalt urma să fie lăsat să plece cu el înapoi în tabăra noastră. În cazul în care refuzam amîndoi, aveam să murim, iar el urma să ne trimită capetele la ai noștri cu o catapultă.

Palli deschise gura, dar tot ceea ce putu să articuleze fu un „ah!“

Cazaril își trase răsuflarea.

— Am fost primul care a avut dreptul să aleagă. Am refuzat sabia. Olus îmi șuieră în ureche cu vocea lui stranie și insinuantă, „N-ai cum să cîștigi jocul ăsta, lord Cazaril“. Am răspuns că știu, dar că-l pot face pe el să-l piardă. El a tăcut un moment, apoi doar a rîs. S-a întors și i-a dat lui Dondo șansa să-și scape pielea; Dondo care se făcuse verde la față, ca un mort...

Palli se agită pe locul lui, dar nu-l întrerupse; îi făcu semn lui Cazaril să zică mai departe.

— Unul din gardieni m-a doborît în genunchi și m-a apucat de păr, punîndu-mi gîtul pe un scăunel. Dondo... și-a dat lovitura.

— Peste brațul gardianului? întrebă Palli nerăbdător.

Cazaril șovăi.

— Nu, spuse el în cele din urmă. Însă în ultimul moment, Olus și-a împins sabia între noi, iar arma lui Dondo a căzut cu latul și a alunecat.

Lui Cazaril încă îi mai persista în auz scrîșnetul ascuțit al fiarelor.

— M-am ales cu o vînătaie de-a lungul cefei care a rămas neagră timp de o lună. Doi dintre ceilalți gardieni i-au înșfăcat înapoi sabia lui Dondo. Apoi am fost urcați amîndoi pe caii noștri și trimiși înapoi în tabăra din Guarida. În vreme ce îmi legau mîinile de șa, Olus s-a apropiat și mi-a șoptit: „Acum să vedem noi cine pierde“.

— Nici unul din noi n-a scos o vorbă pe drumul de întoarcere. Asta pînă cînd am ajuns în apropierea taberei. Atunci Dondo s-a întors și s-a uitat la mine, amenințîndu-mă că dacă voi spune cuiva cele întîmplate acolo, o să mă omoare. Iar eu i-am răspuns: „Nu vă temeți, lord Dondo! Eu povestesc numai lucruri *amuzante* la masă.“ Probabil că ar fi fost mai bine să jur că voi păstra tăcerea. Știu mult mai bine lucrul ăsta acum și totuși... poate că nici aceasta n-ar fi fost de ajuns.

— Dar îți datorează viața!

Cazaril clătină din cap și-și feri privirea.

— I-am văzut sufletul dezgolit, în toată hidoșenia lui. Mă îndoiesc de faptul că ar fi în stare să mă ierte pentru asta. Bine, n-am suflat o vorbă nimănui despre asta, am lăsat-o moartă. Și-am crezut că s-a terminat. Dar apoi a urmat Gotorgetul, iar mai apoi... mă rog. Ce-a urmat după Gotorget. Iar acum sînt de două ori sortit pieirii. Dacă află vreodată Dondo, dacă își dă seama că știu exact cum am ajuns să fiu vîndut ca sclav la galere, ce crezi că s-ar alege de viața mea? Dar dacă n-am să scot un cuvînt, dacă n-am să întreprind nimic, nimic care să-i aduc aminte... poate că a și uitat pînă acum. Vreau doar să fiu lăsat în pace în locul ăsta tihnit. Cu siguranță că are inamici mult mai periculoși în ziua de azi.

Își întoarse fața către Palli și-i spuse agitat:

— Să nu cumva să aduci vorba despre mine vreodată în fața vreunuia dintre frații Jironal. Niciodată! N-ai auzit niciodată povestea asta. Abia dacă mă cunoști. Dacă ai ținut la mine vreodată, Palli, *lasă lucrurile așa cum sînt.*

Palli strînse din buze, legămîntul pe care-l făcuse îl va ține în frîu, se gîndi Cazaril. Dar lăsă să-i scape un gest de mîhnire cu toate astea.

— Cum ți-e voia, dar, dar... la naiba! La naiba!

Se uită lung la Cazaril prin obscuritatea odăii ca și cum ar fi căutat să-i citească cine-știe-ce pe chip.

— Nu-i doar un jalnic pretext pentru că ți-ai lăsat barba să-ți crească!? Te-ai schimbat mult.

— Chiar așa? Ei, asta e.

— Cît de... Palli n-avu curaj să-l mai privească în ochi. Cît de rău a fost? Sincer! La galere?

Cazaril ridică din umeri.

— Eu am fost un norocos cu toate nenorocirile pe care le-am îndurat. Am rămas în viață. Unii n-au mai apucat.

— Lumea aude tot soiul de povești înfiorătoare despre cum sînt supuși sclavii la teroare ori... cum sînt maltratați...

Cazaril își scărpină mult ponegrita-i barbă. Era cam *mult* de povestit.

— Poveștile nu sînt atît neadevărate, cît răstălmăcite, exagerate — cazuri de excepție sunt luate drept întîmplări la ordinea zilei. Cei mai de treabă căpitani se purtau cu noi așa cum un bun fermier se poartă cu animalele sale, cu un fel de bunătate indiferentă. Mîncare, apă — hm — exerciții — curățenie, atîta cîtă să ne ferească de boli și să ne mențină într-o condiție fizică bună. Să bați un om fără noimă înseamnă să-l aduci într-o stare în care să nu mai fie capabil să tragă la rame, înțelegi? În orice caz, acel fel de disciplină... fizică era necesară doar în porturi. Odată ce eram în larg, marea le înlocuia pe toate.

— Nu pricep.

Cazaril ridică din sprîncene.

— De ce să jupoi un om de viu sau să-i iei capul, cînd poți să-i frîngi voința doar azvîrlidu-l peste bord, în apă, să se zbată ca un vierme la cheremul peștilor celor mari? Roknarii n-aveau de așteptat prea mult pînă să ne vadă înotînd în urma corabiei, cerșind și implorînd îndurarea și plîngînd după sclavia noastră.

— Tu ai fost întotdeauna un bun înotător. Cu siguranță că asta ți-a fost de folos și-ai suportat mai ușor decît ceilalți.

Din vocea lui Palli răzbătea speranța.

— Ba mă tem că dimpotrivă. Cei care se scufundau ca bolovanii, căpătau îndurarea imediat. Gîndește-te, Palli! Și eu am făcut-o!

Se mai gîndea încă, stînd drept ca un pilon în întuneric, așa cum o făcuse cînd apele se închideau deasupra sa, înghițindu-l.

— ... sau, mai degrabă, nu m-am gîndit prea bine. Odată, vîntul s-a stîrnit din senin în timp ce căpetenia vîslașilor se distra supunîndu-l la acest joc pe un ibranez îndărătnic, iar căpitanul, nerăbdător să acostăm în port înainte să se dezlănțuie furtuna, a refuzat să mai întoarcă corabia ca să-l recuperăm pe nefericitul acela. Stri-

gătele ibranezului au răsunat în ecou din ce în ce mai încet, deasupra apelor, în timp ce vasul se pierdea în zare... Căpitanul i-a tăiat din simbrie vinovatului costul înlocuirii sclavului, drept pedeapsă pentru nesocotința de care dăduse dovadă, fapt care l-a făcut să rămînă ursuz săptămîni în șir.

După un moment de tăcere, Palli scoase un „oh!" „Of" într-adevăr. Putea să o mai spună o dată.

— Îți dau cuvîntul meu ca din pricina mîndriei — și-a gurii mele slobode — mi-am luat o bătaie cruntă cînd am fost aruncat prima oară peste bord, dar și atunci îmi mai imaginam că sînt un lord al Chalionului. M-am lecuit de mîndria asta... mai tîrziu.

— Dar n-ai fost... nu te-au transformat într-un obiect al... vreau să spun, doar nu te-au folosit pentru așa o degradantă... ăăă.

Lumina era prea difuză ca să-și dea seama dacă Palli roșise, dar în cele din urmă pe Cazaril îl străfulgeră ideea că tovarășul său încerca să-l descoasă, în felul lui stîngaci și împleticit, dacă fusese victima unui viol. Cazaril schiță un zîmbet înțelegător.

— Confunzi flotele din Roknari cu cele din Darthaca, am impresia. Mă cam tem că legendele astea sînt numai fructul născocirilor unora. Credința eretică roknară în cele patru divinități incriminează acele moduri ciudate de iubire pe care Bastardul le proteguiește la noi. Teologii roknari susțin că Bastardul este un demon, ca și tatăl său, și nu un zeu, după sfînta sa mamă; așadar ne numesc pe noi adoratori ai maleficului — ceea ce înseamnă o puternică ofensă adusă Doamnei Verii, cred eu, ca de altfel și Bastardului însuși, căci a cerut el oare să se nască? Ei torturează și spînzură oamenii surprinși în actul sodomiei; pînă și cei mai omenoși stăpîni de corăbii roknari nu tolerează astfel de lucruri la bordul vaselor lor, fie că s-ar petrece între ei ori în rîndul sclavilor.

— Ah, răsuflă Palli ușurat.

Dar apoi, curios din fire cum era, se gîndi să mai întrebe:

— Și cei mai răi stăpîni ai galerelor din Roknari?

— Puterea lor discreționară putea fi fatală. Mie nu mi s-a întîmplat — îmi închipui că eram prea ciolănos — dar cîțiva dintre tineri, băieții cei mai fragezi... Noi, sclavii știam că ei erau sortiți sacrificiului și încercam să ne purtăm mai cu blîndețe cu ei cînd ajungeau înapoi pe bănci. Unii plîngeau. Alții au învățat să-și folosească șansa în schimbul unor favoruri... cîțiva din noi îi pizmuiam pentru porțiile de mîncare pe care le primeau în plus ori pentru alte privilegii triviale atît de scump plătite. Era un joc primejdios, căci roknarii care aveau o înclinare tainică pentru ei se puteau întoarce oricînd împotriva lor și-i puteau ucide, ca și cum și-ar fi putut ucide astfel propriul păcat.

— Mi se zbîrlește părul de groază. Credeam că le știu pe toate cîte se întîmplă pe lumea asta, dar... eh. Măcar ai fost scutit de ce-a fost mai rău.

— Nu știu care-i cel mai rău lucru care se putea întîmpla, zise Cazaril, căzut pe gînduri. Într-una din dăți am fost la cheremul toanelor lor abjecte pe toată durata unei după-amiezi infernale, într-un asemenea hal încît ceea ce li se întîmplase unora dintre acei băieți ar fi putut părea în ochii unora drept un gest prietenesc, însă nici un roknar nu ar fi riscat să fie spînzurat din cauza asta.

Cazaril își dădu seama că nu mai destăinuise nimănui acest incident, nici discipolilor acelora binevoitori de la templul-spital și, cu siguranță, nici unei persoane de la casa provincarei. N-a avut pe nimeni căruia să-i împărtășească suferințele prin care trecuse, pînă acum. Se arătă aproape nerăbdător să-și continue istorisirea.

— Corsarul nostru a făcut greșeala să-l ridice la bord pe un negustor de cherestea din Brajar și să observe prea tîrziu în zare galerele care-l escortau. Pe cînd eram puși pe fugă, am clacat lîngă rama la care trăgeam și-am leșinat în arșița acelei după-amiezi. Ca să-mi găsească

un folos în ciuda celor întîmplate, căpetenia vîslașilor m-a tîrît din lanțurile în care eram legat, m-a despuiat de haine și m-a atîrnat de cîrsteiul de la pupa, cu mîinile legate de glezne, în chip de batjocură față de cei care ne goneau din urmă. N-aș putea spune dacă săgețile care țîșneau din arbaletele hăitașilor noștri și care loveau puntea din spate a vasului și drugul de fier de care spînzuram eu, erau țintite bine sau prost de arcașii brajari, nici prin minunea cărui zeu n-am dat ortu' popii cu cîteva înfipte-n fund. Poate că s-au gîndit că eram roknar. Poate că încercau să-mi curme supliciul.

Ca să-l cruțe pe Palli, ai cărui ochi se lărgeau îngroziți, Cazaril a trecut peste unele dintre cele mai grotești amănunte.

— Tu știi prea bine, am trăit cu frica-n oase luni în șir la Gotorget, pînă cînd ne-am obișnuit; un soi de junghi sîcîitor în măruntaie pe care ne-am învățat să nu-l mai luăm în seamă, dar care nu s-a vindecat de fapt niciodată.

Palli încuviință.

— Dar am descoperit că... asta-i chiar ciudat. Nici nu prea știu cum s-o numesc.

Niciodată nu avusese ocazia să încerce să transpună în cuvinte acea stare pe care a simțit-o acolo, pînă în clipa aceea.

— Am descoperit că există un loc dincolo de frică. Atunci cînd trupul și mintea nu mai pot face față. Lumea, timpul... se reașează. Bătăile inimii îmi încetiniseră, sudoarea și saliva încetaseră să-mi mai curgă... eram ca într-un fel de transă sfîntă. Cînd roknarul m-a spînzurat de catarg, plîngeam de frică și de rușine, într-o agonie plină de dezgust. Atunci cînd brajarii au virat în retragere în cele din urmă, iar căpetenia vîslașilor m-a dat jos, pîrjolit de soare din cap pînă-n picioare... rîdeam. Roknarii au crezut că am înnebunit și la fel au crezut și tovărașii mei de osîndă cu toții, pînă la unul, numai eu nu. Lumea întreagă era... cu totul alta. Desigur, întreaga lume se întindea la cîteva zeci de pași

în jurul meu, era alcătuită din lemn și se clătina pe apă... tot timpul din lume făcea doar cît ai întoarce o clepsidră cu susul în jos. Îmi închipuiam că viața de dinainte-mi ar dura doar un ceas, așa cum își plănuiesc alții existența în decurs de un an. Toți oamenii erau buni și frumoși, fiecare în felul său, roknarii și sclavii deopotrivă, fie că erau de sînge nobil sau proveneau din rîndul vulgului, iar eu eram prieten cu fiecare dintre ei și le zîmbeam. Nu-mi mai era teamă. Cu toate astea, am avut grijă să nu mai leșin pe vîslă altă dată.

Vorba îi deveni meditativă.

— Așa că, ori de cîte ori frica îmi cuprinde inima, o iau drept un semn că nu sînt nebun la urma urmei. Sau poate că în sfîrșit încep să-mi revin. Mi-am făcut din teamă un prieten.

Își ridică privirea cu un zîmbet fugar, de scuză. Palli stătea înmărmurit, lipit de perete, cu picioarele încordate și cu ochii lui negri, măriți cît farfuriile, cu un zîmbet încremenit pe figură. Cazaril izbucni în rîs.

— În numele celor cinci zei, Palli, iartă-mă. N-am avut de gînd să te transform într-un cărăuș al confidențelor mele, să-ți împovărez spinarea cu greutatea lor și să mă scapi de ele.

Sau poate că asta și intenționase, căci Palli urma să plece a doua zi, la urma urmei.

— Ar însemna să te împovărez cu o menajerie pestriță. Îmi pare rău.

Palli îi respinse scuzele cu o mînă ca și cum ar fi gonit o muscă supărătoare. Dădu din buze; înghiți în sec și reuși să îngaime:

— Ești sigur că n-a fost din cauză că te-a bătut soarele-n cap?

Cazaril chicoti.

— Oh, m-am ales și cu o insolație, bineînțeles. Dar dacă nu te ucide, insolația îți trece în cîteva zile. Treaba asta însă... a durat luni de zile.

Pînă cînd se petrecuse acel ultim incident cu tînărul insolent și îngrozit din Ibra, iar Cazaril își încasase ultima pedeapsă corporală.

— Noi, sclavii...

— Încetează! strigă Palli trecîndu-și nervos mîinile prin păr.

— Ce să-ncetez? întrebă Cazaril nedumerit.

— Nu mai spune „noi sclavii". Tu ești un nobil al Chalionului!

Zîmbetul lui Cazaril se schimonosi. Spuse cu blîndețe:

— Noi, lorzii de la rame, atunci? Noi, lorzii care asudam, urinam, înjuram, grohăiam? Nu prea cred, Palli. La galere nu ne puteam numi lorzi, cu greu ne mai puteam numi oameni. Eram oameni sau animale, iar felul în care dovedeam că aparțineam uneia dintre cele două categorii nu avea nimic de-a face cu proveniența sau cu sîngele. Cea mai nobilă ființă pe care am cunoscut-o acolo era un tăbăcar și aș fi în stare să-i sărut picioarele în clipa asta, de bucurie să-l știu totuși în viață. Noi sclavii, noi lorzii, noi smintiții, noi bărbații și femeile, noi muritorii, noi jucării în mîna divinităților — e totuna, Palli. Sînt toți o apă și-un pămînt pentru mine acum, Palli.

După ce trase adînc aer în piept, Palli schimbă brusc subiectul, abătînd discuția înspre chestiunile mărunte legate de conducerea escortei sale din ordinul militar al Fiicei. Cazaril se pomeni comparînd tertipuri folositoare pentru tratarea putreziciunii pielii și a aftelor infectate din copitele cailor. La scurt timp după aceasta, Palli se retrase — sau fugi — la culcare. Era o retragere firească, însă Cazaril recunoscu motivul care îl făcuse să plece.

Rămas în urmă, se culcă cu durerile și amintirile lui. În ciuda ospățului și a vinului, somnul se lăsa așteptat. Putea să-și fi făcut el din frică un aliat, dacă nu cumva era doar o cacialma și-o fanaronadă jucată de dragul lui Palli, dar frații dy Jironal nu erau în mod clar parte a acestora. *Roknarii te-au dat mort din pricina febrei* era o minciună desăvîrșită, inteligentă și destul de

imposibil de verificat, pînă acum. Ei bine, aici, în Valenda, se afla la adăpost sigur.

Nădăjduia că l-a pus îndeajuns de bine în gardă pe Palli, ca acesta să păsească cu grijă în Cardegoss și să nu dea cu bîta-n baltă, pe nepusă masă. Cazaril se întoarse pe partea cealaltă în întuneric și înălță o rugă șoptită către Crăiasa Primăverii pentru siguranța lui Palli. Se mai rugă și la ceilalți zei, precum și la Bastard, pentru izbăvirea tuturor celor aflați pe mare în acea seară.

Capitolul 6

La procesiunea fastuoasă organizată la Templu pentru sărbătorirea venirii verii Iselle nu mai fu invitată să reia rolul Crăiesei Primăverii, căci această partitură îi revenea, potrivit tradiției, unei femei proaspăt căsătorite. O foarte tînără și sfioasă mireasă îi cedă tronul celei care o întruchipa pe regina zeilor unei femei de vîrstă mijlocie, la fel onorabilă, care purta un prunc în pîntece. Cazaril îl surprinse cu coada ochiului pe preotul Sfintei Familii scoțînd un suspin de ușurare în vreme ce se sfîrșea ceremonialul, de astă dată fără vreo surpriză de ordin spiritual.

Viața își încetinea ritmul. Elevele lui Cazaril suspinau și căscau în sala de clasă, devenită înăbușitoare, în timp ce soarele după-amiezii cocea zidurile donjonului, și întocmai făcea și profesorul; astfel că, într-una din acele amiezi sufocante, el cedă și anulă subit toate orele de învățătură de după masa de prînz, pentru restul verii. Așa cum prevăzuse Betriz, starea roinei Ista părea să se îmbunătățească pe măsură ce ziua devenea mai lungă și vremea tot mai caldă. Ea începu să vină tot mai des la mesele luate în familie și stătea în fiecare după-amiază cu doamnele ei de companie la umbra pomilor fructiferi cu ramuri răsucite din capătul grădinii cu flori a provincarei. Totuși, nici unul dintre gardienii ei nu o lăsa să se cațere pe culmile amețitoare, bătute de briză de pe crestele castelului, care erau preferatele Isellei și ale lui Betriz atunci cînd vroiau să

scape atît de arșița zilei, cît și de dezaprobarea cîtorva persoane mai vîrstnice, care nu erau adeptele cocoțatului.

Gonit din dormitorul lui de aerul greu ca o răsuflare de cîine, într-o zi cețoasă și fierbinte de după o ploaie torențială nocturnă neobișnuită, Cazaril se aventură în grădină, căutînd și el o nișă mai confortabilă. Cartea pe care o ducea sub braț era una dintre puținele rămase în biblioteca sărăcăcioasă a castelului pe care nu o citise, nu că ar fi fost tocmai o pasiune de-a lui acea *„Calea încincită a sufletului: despre adevăratele metode ale teologiei cvinteriene"*, adică Ordol. Poate că foile acestei cărți, filfiind moale în poala sa, i-ar fi făcut moțăiala la care avea de gînd să se dedea mai savantă în ochii trecătorilor. Dădu ocol arborelui de trandafir și se opri descoperind-o pe roină, însoțită de una din doamnele ei, cu un gherghef în mînă, stînd tocmai pe banca pe care avea de gînd să se așeze el. În timp ce femeile se uitară în sus la el, se feri de vreo două albine nebune și se înclină în chip de scuză în fața lor pentru deranjul neașteptat pe care li-l pricinuise.

— Rămîneți, castillar dy... Cazaril, nu-i așa? murmură Ista, văzîndu-l că dădea să se retragă. Cum se descurcă fiica mea la studiul pe care-l face cu dumneata?

— Foarte bine, milady, zise Cazaril întorcîndu-se și făcînd o plecăciune din cap. Este foarte isteață la aritmetică și la geometrie și foarte, mmm, perseverentă în privința limbii darthacane.

— Bine, zise Ista. Asta-i bine.

Aruncă o privire fugară peste grădina scăldată într-o lumină topită. Însoțitoarea se aplecă peste gherghef ca să lege un fir. Lady Ista nu broda.

Cazaril auzise niște vorbe de la o slujnică cum că doamnele lucraseră de vreo jumătate de an la o pînză de mare finețe, cu broderie complicată, destinată Templului. De îndată ce ultimele cusături fuseseră terminate, roina apucase lucrătura din senin și o aruncase în vatra focului din camera sa, într-un moment în care

femeile sale o lăsaseră singură în încăpere. Fie că era o poveste adevărată, fie că nu, în mîinile ei nu se afla nici un ac în ziua aceea, doar un trandafir.

Cazaril se uită mai atent spre fața ei, în speranța că îl va recunoaște.

— Mă întrebam dacă... am vrut să vă întreb, milady, dacă vă mai amintiți de mine de pe timpul cînd eram în slujba tatălui domniei voastre, ca paj aici. Mult amar de vreme a trecut de atunci, așa că n-ar fi de mirare dacă m-ați fi uitat.

Încercă un zîmbet.

— Pe vremea aceea nu purtam barbă.

Vrînd parcă să-i împrospăteze memoria, își acoperi cu palma partea de jos a feței.

Ista îi zîmbi și ea, apoi sprîncenele ei se coborîră într-un efort de a-și aminti, dar care se vădea a fi în van.

— Îmi pare rău. Regretatul meu tată a avut mulți paji de-a lungul anilor.

— Un mare senior, într-adevăr. Dar nu are importanță.

Cazaril își trecea cartea dintr-o mînă în alta pentru a-și ascunde dezamăgirea și zîmbi și mai stînjenit. Se temea ca neputința ei de a-și aminti să nu aibă nimic de a face cu starea ei nervoasă. Tot ce era posibil ca el nu-și fi făcut niciodată simțita prezența în fața ei, o tînără plină de energie, ce-și îndrepta privirile întotdeauna înainte și în sus, nicidecum înapoi ori în jos.

Scotocind în cutia ei cu fireturi colorate, însoțitoarea roinei strecură printre dinți un, „Drace!" și aruncînd o privire rugătoare către Cazaril,

— Milord dy Cazaril, zise ea cu un zîmbet îndatoritor, dacă nu vă deranjează, ați putea să rămîneți un pic să-i țineți doamnei companie cît dau eu o fugă pînă în cameră să caut mătasea mea verde întunecat?

— Nici un deranj, zise Cazaril mecanic. E chiar o, îmm...

Aruncă o privirea înspre Ista, care se uită și ea la el ca la un prieten, cu o umbră tulburătoare de ironie în priviri. În orice caz, nu părea că ar fi pe cale s-o apuce pandaliile și țipetele. Chiar și lacrimile pe care le zărea cîteodată în ochii ei izvorau în tăcere. Se înclină ușor către însoțitoare, în timp ce aceasta se ridica de la locul ei; ea îl apucă de braț și îl trase pe după arbore.

Se ridică pe vîrfuri, ca să-i șușotească la ureche:

— O să fie bine. Numai să nu aduceți vorba de lordul dy Lutez. Și nu vă mișcați de lîngă ea pînă mă întorc. Iar dacă începe din nou să bată cîmpii despre bătrînul lord dy Lutez, să n-o lăsați... cu nici un chip.

Zicînd acestea, o rupse din loc.

Cazaril se întrebă ce șanse ar fi fost s-o fi făcut. Strălucitul lord dy Lutez fusese, vreme de treizeci de ani, cel mai apropiat sfetnic al răposatului monarh: prieten din copilărie, frate de arme, tovarăș de petreceri. De-a lungul anilor, Ias a pogorît asupra lui toate onorurile cu care-l putea învrednici, l-a numit provincar în două ținuturi, cancelar al Chalionului, mareșal al trupelor casei sale regale și comandant al somptuosului ordin militar al Fiului — ca să poată controla și stoarce mai mult, cîrteau în taină oamenii. Vrăjmașii, dar și supușii deopotrivă șușoteau că dy Lutez era adevăratul rigă în Chalion, mai puțin cu numele. Și că Ias era roina sa...

De multe se întrebase Cazaril dacă Ias dădea dovadă de slăbiciune ori de înțelepciune, dîndu-i mînă liberă lui dy Lutez în treburile murdare ale regatului, atrăgîndu-și astfel asupra-și mînia și bombăneala înalților lorzi, lasîndu-l pe stăpînul său doar cu numele de Ias cel Bun. Cu toate că, fu nevoit Cazaril să recunoască, nu i se spusese niciodată Ias cel Puternic, nici cel Înțelept, nici măcar, zeii erau martori, Ias cel Norocos. Dy Lutez fusese cel care a pus la cale cea de-a doua căsătorie a lui Ias, cea cu lady Ista, dezmințind cu siguranță zvonurile insistente care circulau în rîndul nobi-

limii din Cardegoss în privința iubirii nefirești dintre rigă și prietenul său de-o viață. Și, cu toate astea...

La cinci ani după această căsătorie dy Lutez căzuse în dizgrația rigăi și a fost decăzut din drepturi subit și mortal. Acuzat de trădare, murise în torturi în temnițele din Zangre, marele turn al palatului regal din Cardegoss. Dincolo de zidurile curții Chalionului se zvonise că adevărata trădare de care se făcea vinovat era dragostea pe care i-o purta tinerei roine, Ista. În cercurile mai intime de la curte se șoptea și mai ferit cum că Ista îl convinsese în cele din urmă pe soțul său să-l distrugă pe mult-dușmănitul ei rival în dragostea pentru rigă.

Oricum ar fi fost aranjate piesele din acest triunghi, în neîngăduitoarea geometrie a morții figura se redusese de la trei puncte la două, iar mai apoi, după ce Ias s-a întors cu fața la perete și a murit, la nici un an după dy Lutez, la unul singur. Iar Ista își luase copiii și fugise din Zangre ori fusese izgonită din acel loc.

Dy Lutez. *Să nu aduceți vorba de dy Lutez.* Să nu vorbim așadar, despre cea mai mare parte a istoriei Chalionului de-a lungul ultimei generații și jumătate. Cum să nu!

Cazaril se întoarse la Ista și, oarecum prudent, se așeză pe locul însoțitoarei plecate. Ista se apucase să-și rupă trandafirul, nu cu sălbăticie, ci foarte delicat și metodic, smulgînd petalele și așezîndu-le pe bancă lîngă ea, după un model care imita forma originală, în cercuri concentrice, așezate în spirală.

— Sufletele moarte ale oamenilor pe care i-am pierdut m-au vizitat azi-noapte în vis, păru Ista a continua o conversație începută. Deși au fost numai vise înșelătoare. Ai tăi vin la tine vreodată în vis, Cazaril?

Cazaril clipi și își dădu seama că era prea conștientă de ceea ce spunea ca să fie suspectată de demență, chiar dacă era cam lapidară. Și-n plus de asta, nu i-a fost greu

să înțeleagă ce-a vrut să spună, ceea ce nu s-ar întîmpla în cazul în care ar fi nebună.

— Din cînd în cînd îi visez pe tata și pe mama. Și-atunci, pentru un timp infim, vorbesc și se mișcă așa cum o făceau pe vremea cînd trăiau... așa că îmi pare rău cînd mă trezesc și trebuie să-i pierd din nou.

Ista încuviință.

— Visele false sînt triste în felul ăsta. Dar visele adevărate sînt dureros de crude. Să te ferească zeii să visezi vreodată visele adevărate pe care Ei le pot trimite, Cazaril!

Cazaril se încruntă și clătină din cap.

— Toate visele mele sînt numai o învălmășeală năucitoare care se topește ca un fum sau ca un abur atunci cînd mă trezesc.

Ista își aplecă capul către trandafirul ei dezbrăcat de petale; împrăștia acum pulberea aurie a staminelor, subțiri ca firele destrămate dintr-o bucată de mătase, un evantai minuscul în mijlocul cercului de petale.

— Visele adevărate cad greu ca plumbul în inimă și în stomac. Atît de grele sînt încît... ne pot *îneca* sufletele în tristețe. Visele adevărate apar ziua în amiaza mare. Și totuși pot fi înșelătoare, la fel cum orice ființă în carne și oase e în stare să-și înghită înapoi promisiunile pe care le-a vărsat, așa cum face un cîine cu cina pe care-a vomitat-o. Să nu te-ncrezi în vise, castillare! Ori în promisiunile făcute de un om!

Își ridică privirile de pe grămăjoara ei de petale, iar ochii îi deveniră deodată atenți. Cazaril își drese vocea stînjenit.

— Nu, Alteță, ar fi o nebunie. Dar e plăcut să-l văd pe tata din cînd în cînd. Căci nu-l voi mai întîlni niciodată în alt chip.

Ea îi adresă un zîmbet ciudat, forțat.

— Nu te temi de morții tăi?

— Nu, milady. În vise nu.

— Poate că morții tăi nu-s prea înfiorători.

— În mare parte nu, doamnă, se arătă el de acord.

Aproape de vîrful turnului, sus, rama unei ferestre se deschise larg, iar însoțitoarea Istei se aplecă în jos, uitîndu-se înspre grădină. Aparent liniștită la vederea stăpînei sale angajată într-o discuție amiabilă cu ponositul ei curtean, le făcu cu mîna și dispăru din nou.

Cazaril se întrebă cum își petrecea Ista timpul. După toate aparențele nu se îndeletnicea cu lucrul de mînă, nici nu părea a fi o cititoare, nici nu avea muzicieni în slujba sa. Cazaril o văzuse destul de rar la slujbele de rugăciune, în cîteva rînduri, stînd ore în șir în sala strămoșilor sau în fața altarului micuț pe care-l avea în camerele ei, sau, și mai rar, escortată de doamnele ei și de dy Ferrej, mergînd jos, la Templul din cetate, deși nu în momentele în care era multă forfotă. În alte dăți treceau săptămîni la rînd, iar ea părea să nu dea nici cea mai mică atenție zeilor.

— Găsiți vreo consolare în rugăciune, milady? întrebă el curios.

Își ridică privirea, iar zîmbetul i se stinse.

— Eu? Nu prea găsesc consolare nicăieri. Cu siguranță că zeii își rîd de mine. Le-aș întoarce favorul, dar inima și răsuflarea îmi sînt prizoniere ale capriciilor lor. Copiii mei sînt prozonieri ai sorții. Iar soarta a luat-o razna în Chalion.

Încercă să-i vină în ajutor, șovăielnic:

— Cred că sînt pe lumea asta închisori mai rele decît acest castel însorit, doamnă.

Ridică din sprîncene, apoi spuse resemnată:

— Oh, da. Ai fost vreodată în Zangre, din Cardegoss?

— Da, cînd eram mai tînăr. Nu de curînd. Era un labirint nesfîrșit. Mi-am petrecut jumătate din vreme rătăcind prin el.

— Ciudat. Și eu m-am rătăcit prin el... e bîntuit, știai?

Cazaril luă acest comentariu drept unul realist.

— Nu m-ar mira. E-n firea lucrurilor, doar e o fortăreață uriașă și mulți mor construind-o, cîștigînd-o, pierzînd-o... oameni din Chalion, renumiți zidari roknari cu mult înaintea noastră, primii regi și lumea de dinaintea lor care sînt sigur că s-a tîrît prin grotele sale, demult, în negura timpurilor. E un loc încărcat de istorie.

Fiind casă regală și adăpost al multor familii nobile era inevitabil ca generații de-a rîndul — șiruri întregi de bărbați și femei — să-și fi sfîrșit zilele în Zangre, unii dintre ei în mod chiar impresionant... alții destul de misterios.

— Zangre e chiar mai veche decît însuși Chalionul. Cu siguranță că se... adună multe.

Ista începu să desprindă încet spinii de pe tulpina trandafirului său și să-i alinieze într-un șirag asemenea dinților unui fierăstrău.

— Da. *Se adună.* Ăsta este cuvîntul cel mai nimerit. Strînge năpasta ca un bazin, așa cum jgheaburile și canalele sale adună apa de ploaie. Ai face bine să te ții departe de Zangre, Cazaril!

— N-am nici cea mai mică dorință să fiu prezent la curte, milady.

— Eu mi-am dorit asta, odată. Cu toată ființa. Cele mai cumplite blesteme ale zeilor cad asupra noastră în chip de răspuns la rugile noastre, să știi. Rugăciunea e o afacere primejdioasă. Sînt de părere că ar trebui să fie scoasă în afara legii.

Începu să-și cojească tulpina de trandafir, îndepărtînd șuvițe subțiri și verzi, ca să dezvelească dungile fine și albe de măduvă.

Neavînd idee ce ar trebui să spună, Cazaril zîmbi nesigur.

Ista începu să sfîșie în lung vergelele de măduvă.

— Lordului dy Lutez i s-a prezis că nu se va îneca decît de pe vîrful unui munte. Și, din momentul profeției, a fost netemător chiar și în fața celor mai aprige valuri,

căci oricine știe că nu există apă pe culmea unui munte; întotdeauna curge la vale.

Lui Cazaril i se puse un nod în gît de spaimă și aruncă o privire furișă împrejur sperînd să se întoarcă însoțitoarea roinei. Umbla vorba că lordul dy Lutez murise torturat sub apă, în pivnițele din Zangre. E-adevărat, sub temeliile castelului, dar îndeajuns de sus, pe culmile cetății din Cardegoss. Își trecu limba peste buzele amorțite și încercă o explicație rațională.

— Să știți că n-am mai auzit asta în timp ce trăia. Părerea mea e că vreun izvoditor de născoceli a ticluit-o mai tîrziu, ca să te facă să ți se zbîrlească părul de groază. Potrivirile... tind să sporească după moartea cuiva, mai cu seamă în cazul unei prăbușiri atît de incredibile cum a fost a lui.

Buzele ei se desfăcură în cel mai straniu zîmbet. Trase de ultimele fibre din tulpină, le alinie una lîngă alta pe genunchi și le presă.

— Bietul Cazaril! Cînd ai devenit atît de-nțelept?

Fu salvat în încercarea lui de a găsi un răspuns de însoțitoarea Istei, care apăru din nou pe poarta turnului, cu un mănunchi de mătăsuri colorate în mînă. Cazaril sări în picioare și dădu din cap înspre roină.

— Buna dumneavoastră doamnă iată, se întoarce...

Se înclină ușor trecînd pe lîngă doamna de companie, care îi șopti insistentă:

— A fost înțelegătoare, milord?

— Da, întru totul. *În felul ei...*

— Nu l-a pomenit pe dy Lutez?

— Nimic... interesant.

Cu siguranță nimic din ceea ce ar fi putut să îl intereseze pe el.

Doamna de companie răsuflă ușurată și trecu mai departe, înțepenindu-și un zîmbet pe figură. Ista o privi cu o îngăduință plictisită în timp ce aceasta începu să flecărească enumerînd toate lucrurile pe care trebuise să le dea peste cap și să le răscolească din nou ca să-și

găsească jurubița rătăcită. Pe Cazaril îl fulgeră gîndul că fiica provincarei și mama Isellei n-avea cum să fie vreo nătîngă.

Dacă Ista le vorbea multora dintre plictisitoarele ei însoțitoare în același chip, sărind de la una la alta și în acel limbaj misterios, așa cum o făcuse cu el, nu era de mirare că se vorbea pe seama nebuniei ei, și totuși... lipsa transparenței discursului ei în unele momente îi părea lui a fi mai degrabă un cod ascuns decît o bîiguială fără sens. Un cod al unui înțeles adînc pe care nu-l putea desluși; doar dacă ar fi avut o cheie a lui! Cheie pe care, hotărît lucru, n-o avea. Nu că n-ar mai fi văzut pînă atunci și alte feluri de nebunie care să semene cu comportarea ei...

Cazaril pocni coperțile cărții și o luă din loc să caute un alt loc umbrit, mai puțin tulburător.

Vara trecea într-un ritm lent, picurînd alinare în mintea și trupul lui Cazaril. Numai bietul Teidez era sîcîit de lipsa activității, vînătoarea fiind oprită din pricina arșiței, a sezonului și a tutorelui său. Mai prindea el cîte un iepure cu arbaleta în diminețile cețoase prin preajma castelului, în bine-meritatele aplauze și-n admirația paznicilor de la castel. Băiatul era atît de nepotrivit cu anotimpul acela moleșit de căldură, neliniștit și greoi — căci dacă într-adevăr se născuse un om pentru a fi dedicat Fiului Toamnei, zeul vînătorii, al războiului, al timpului răcoros Cazaril se gîndi cu bună dreptate că acela era cu siguranță Teidez.

Cazaril rămase un pic surprins să fie oprit din drum, pe cînd se ducea la masă, într-o după-amiază călduroasă, de Teidez și tutorele lui.

— Lord Caz! îl strigă Teidez, cu răsuflarea întretăiată. Nu-i așa că și fostul maestru de scrimă al bătrînului provincar îi lua cu el pe paji la abator, ca să omoare tauri în putere — să-i învețe ce-nseamnă curajul, într-o luptă adevărată, nu așa... așaaa..., doar să se zbîntuie în jurul ringului de duel?

— Ba da...

— Vezi? Ce ți-am spus? strigă Teidez la dy Sanda.

— Dar exersam și în ring, adăugă Cazaril imediat, din spirit de solidaritate, în caz că dy Sanda avea nevoie de-un asemenea ajutor.

Tutorele făcu o grimasă:

— Întărîtarea taurilor este o practică învechită, care se purta pe la țară, prințe. Nepotrivită pentru antrenamentul celor de neam ales. Ție îți este scris să fii un gentleman — cel puțin! — nicidecum ucenicul vreunui măcelar.

Provincara nu ținea un maestru de scrimă la curtea ei în prezent, așa că se asigurase că tutorele prințului era un om deprins în arta mînuirii spadei. Cazaril, care asistase ocazional la ședințele practice ale lui Teidez, avea un mare respect pentru precizia cu care manevra această armă. Dy Sanda era un spadasin destul de dibaci, chiar dacă nu strălucit. Avea ținută sportivă. Era cinstit. Dar dacă dy Sanda cunoștea și viclesugurile disperate și brutale, cu ajutorul cărora puteai supraviețui pe cîmpul de luptă, atunci cu siguranță nu i le dezvăluise și lui Teidez.

Chipul lui Cazaril se strîmbă într-un surîs amar.

— Instructorul nostru nu ne antrena ca să fim niște aristocrați delicați. Ne pregătea pentru a deveni soldați. Și am toată încrederea în metoda asta a lui, așa învechită cum e ea, avînd în vedere că orice cîmp de bătălie pe care am pus piciorul în viața mea semăna mai degrabă cu o măcelărie, decît cu un ring de duel. Era oribil, dar ne învăța ceea ce trebuia să știm. Și nimic din toate cele învățate n-a fost în van. Nu prea cred că la sfîrșitul zilei taurilor le păsa dacă mureau după ce erau fugăriți vreun ceas, în jurul țarcului, de cîte un nebun cu o sabie în mînă sau dacă erau pur și simplu închiși în staul și izbiți vîrtos în cap cu maiul.

Cu toate astea lui nu-i plăcuse să-ntindă coarda, așa cum o făceau alți tinerei, făcînd jocuri sinistre și peri-

culoase cu animalele înnebunite. Cu puțin exercițiu, învățase să-și trimită vita pe lumea cealaltă cu o lovitură de sabie țintită aproape la fel de rapid cum ar fi făcut-o și casapul.

— Îți dau cuvîntul meu, pe cîmpul de luptă nu mîncam ceea ce omoram, cu excepția cailor, cîteodată.

Dy Sanda pufni cu dispreț. Îi propuse împăciuitor lui Teidez:

— Mîine poate luăm șoimii și ieșim, milord, dacă vremea se menține frumoasă. Și dacă vă terminați problemele de cartografie.

— Un sport pentru doamne — cu șoimi și porumbei — porumbei! Ce-mi pasă mie de porumbei?

Și cu o voce plină de jind, Teidez continuă:

— La curtea rigăi din Cardegoss se vînează mistreți sălbatici în pădurile de stejar cînd vine toamna. Ăsta-i un sport adevărat, un sport pentru bărbați. Se spune că mistreții aia sînt periculoși!

— Foarte adevărat, zise Cazaril. Cei cu colții mari sînt în stare să sfîrtece burta unui cîine sau a unui cal. Sau a unui om. Mult mai repede decît te-ai putea aștepta.

— Ai vînat vreodată în Cardegoss? îl întrebă Teidez nerăbdător.

— L-am însoțit pe lordul meu, dy Guarida, acolo în cîteva rînduri.

— La Valenda nu există mistreți, oftă Teidez. Dar tauri avem! E și asta ceva. Ceva mai răsărit decît porumbeii — sau iepurii!

— O, dar să vînezi iepurii de-aproape este, de asemenea, un antrenament folositor pentru soldați, încercă Cazaril să-l consoleze. În cazul în care ești nevoit să vînezi șobolani ca să mănînci. E cam același gen de vînătoare.

Dy Sanda îi azvîrli o privire ucigătoare. Cazaril zîmbi și se înclină pentru a se retrage din mijlocul acelei discuții contradictorii, lăsîndu-l pe Teidez cu bătaia lui de cap.

La masa de prînz, Iselle atacă refrenul unui cîntec asemănător, cu toate că autoritatea pe care o luă cu asalt fu cea a bunicii și nu a tutorelui.

— Bunico, e îngrozitor de cald! N-am putea să ne ducem să facem baie în rîu, așa cum face Teidez?

Pe măsură ce vara devenea tot mai clocotitoare plimbările de după-amiază ale prințului, însoțit de nobilul său tutore și alaiul său de paji și valeți, fuseseră înlocuite cu înotul într-un bazin amenajat pe cursul rîului, în amonte de Valenda, același loc în care obișnuiții casei încinși de căldura verii îl frecventau în vremea tinereții lui Cazaril. Doamnele erau, firește, excluse din aceste excursii. Cazaril refuzase politicos invitațiile de a se alătura gupului vesel, invocînd-și îndatoririle către Iselle. Adevăratul motiv era că, dacă se dezbrăca de haine ca să înoate, ar fi dezvăluit toată acea istorie dezastruoasă întipărită în carnea lui, istorie asupra căreia nu ar fi avut chef să dea lămuriri. Neînțelegerea cu bărbatul de la baia publică încă îl mai necăjea ori de cîte ori îi revenea în minte.

— Nici nu mă gîndesc! Ar fi absolut indecent, zise provincara.

— Dar nu *cu el*, ripostă Iselle. Ne-am face grupul nostru separat, al doamnelor. Se întoarse spre Cazaril. Ziceați că doamnele de la castel înotau și ele pe vremea cînd erați paj!

— Servitoarele, Iselle, sări prudentă bunica. Oamenii de rang jos. Nu e un mod adecvat în care să-ți petreci tu timpul.

Iselle se trînti pe scaun, bosumflată, cu obrajii arzînd. Spre deosebire de ea, Betriz nu se îmbujoră de rușine, ci doar își plecă capul cu sfială pe locul ei, pleoștită și palidă. Se servi supa. Toată lumea trase cu ochiul la bolurile aburinde, într-un moment de stînjeneală generală. Păstrînd convenientele — ca întotdeauna — provincara își luă lingura și sorbi hotărît.

Pe neașteptate, Cazaril interveni:

— Dar lady Iselle știe să înoate, nu-i așa, Înălțimea Voastră? Adică, presupun că a fost învățată cînd era mai mică...

— Bineînțeles că nu, răspunse provincara.

— Oh, făcu Cazaril. Oh, biata de ea.

Se uită de jur împrejurul mesei. Roina Ista nu venise de data aceasta la masă; ușurat de grija unui anume subiect își făcu curaj:

— Asta îmi amintește de o cumplită tragedie.

Ochii provincarei deveniră atenți, dar nu înghiți momeala. Totuși Betriz căzu în plasă:

— Oh, ce anume?

— S-a întîmplat pe vremea cînd eram în slujba provincarului de Guarida, în timpul unei încăierări cu prințul roknar, Olus. Trupele lui Olus au trecut granița la adăpostul nopții și-al unei furtuni. Mie mi s-a dat sarcina de a le evacua pe femei din casa lui dy Guarida înainte să fie împresurată cetatea. Puțin mai înainte de ivirea zorilor, după ce umblasem călare jumătate din noapte, am traversat o apă repede de munte. Una dintre doamnele de companie ale provincarei a fost doborîtă de ape de pe calul ei și cărată la vale de forța curentului, împreună cu pajul care s-a aruncat după ea. Pînă cînd am reușit eu să-mi întorc calul, dispăruseră din vedere... Le-am căsit cadavrele în josul rîului, a doua zi. Rîul nu era chiar atît de adînc, dar ea intrase în panică, neavînd habar să înoate. Așa că un pic de antrenament ar fi putut transforma un accident fatal într-o experiență înfricoșătoare doar și ar fi fost salvate trei vieți.

— Trei vieți? întrebă Iselle nedumerită. Doamna, pajul...

— Era însărcinată...

— Oh.

O tăcere cît de poate de descurajantă se așternu printre meseni. Provincara își frecă bărbia gînditoare și privi spre Cazaril.

— O poveste adevărată, castillare?

— Da, suspină Cazaril. Carnea ei era învinețită din cauza loviturilor, era rece, căpătase o tentă albăstrie, fiind inertă ca și noroiul pe care îl ținea în degetele ei încleștate; veșmintele îi erau grele de apă, dar nu mai grele decît inima lui.

— Eu am fost cel care a trebuit să-i ducă soțului ei vestea.

— Uh, mormăi dy Ferrej.

Era cel mai priceput povestitor de la masă, dar nu încercă să adauge nici un comentariu la această poveste.

— Nu e o experiență prin care să vreau să mai trec, adăugă Cazaril.

Provincara mîrîi ceva și se uită în lături. După un moment, zise:

— Nepoata mea nu poate să se apuce de activități fizice de genul ăsta, să umble despuiată ca un țipar prin apele rîului.

Iselle sări în picioare.

— Dar gîndește-te că am purta, ... ăăă, rufărie de in.

— E-adevărat, dacă ești silit să înoți la ananghie, cel mai probabil e că o s-o faci cu hainele pe tine, îi veni Cazaril în ajutor.

Căzută în revrie, Betriz zise și ea:

— Și ne-am putea răcori îndoit. O dată cînd am înota și a doua oară cînd am sta să ne uscăm.

— N-ar putea nici o doamnă de aici să o instruiască? încercă să o înduplece Cazaril pe bătrînă.

— Nici ele nu știu să înoate, zise provincara ferm.

Betriz dădu din cap aprobator:

— Ele doar se bălăcesc. Aruncă o ocheadă în sus.

— N-ai putea să ne înveți dumneata, lord Caz?

Iselle bătu din palme:

— Oh, da!

— Eu, ăăă... se bîlbîi Cazaril. Pe de altă parte... într-o asemenea companie ar fi putut să-și păstreze cămașa pe el fără să iște observații. Cred că da... dacă doamnele

voastre de companie vă vor însoți. Aruncă o privire înspre provincară. Și cu permisiunea bunicii voastre.

După o tăcere îndelungată, provincara mormăi înciudată:

— Aveți grijă să nu răciți cu toții.

Precaute, Iselle și Betriz își reprimară strigatele de triumf, dar îi aruncară ocheade de recunoștință lui Cazaril. Îi fulgeră prin minte gîndul că ele își închipuiau că scornise povestea cu fuga pe timp de noapte și înecatul la rîu.

Lecția începu chiar în acea după-amiază, Cazaril stînd în mijlocul rîului, încercînd să convingă două domnișoare cam încordate că nu se vor îneca de îndată ce li se va uda părul. Teama lui de a fi exagerat cu avertizările în privința grozăviilor care le păsteau trecu încet-încet, pe măsură ce fetele se relaxară și învățară cum să lase apa să le țină la suprafață. Ele erau, firesc, mult mai vioaie decît Cazaril, deși lunile petrecute la masa provincarei șterseseră, în mare parte, expresia aceea de lup sfrijit de pe chipul întesat de barbă.

Răbdarea lui se dovedi pe deplin justificată. Cînd vara era pe terminate fetele se scăldau și se scufundau ca niște vidre în firul acela de apă secătuit de arșiță. Cazaril trebuia doar să stea în apă mică, pînă la brîu, pentru a le face eventuale observații. Alegerea acelei poziții dominante era legată de faptul că trebuia să-și mențină cumpătul. Provincara avusese dreptate, trebuia și el să recunoască — înotul *avea* ceva lasciv. Iar îmbrăcămintea aceea lejeră, complet udă, care se lipea de trupurile lor mlădioase, era doar o bătaie de joc la adresa sfiiciunii pe care ele încercau să și-o păstreze, cu un efect uluitor pe care el avu grijă să nu-l remarce în fața celor două fete zglobii care-i fuseseră date în grijă. Ceea ce era mai rău era că efectul acela acționa în două direcții. Lenjeria de corp care-i atîrna spînzurată de șale dezvăluia o stare de spirit — mai degrabă o

condiție fizică, de fapt, un trup care se înzdrăvenea — pe care, se ruga el cu toată ardoarea, ar fi fost de dorit ca ele să nu-l observe. În orice caz, Iselle nu prea părea s-o facă. Dar nu era cu totul sigur în ceea ce o privea pe Betriz. Doamna lor de companie, o femeie între două vîrste, Nan dy Vrit, care refuzase orice lecție, dar se foia într-o parte și-n alta prin apă, complet îmbrăcată, cu fustele sumese pînă la pulpe, nu scăpa nimic din ochi și era în mod evident nevoită să le mai reteze din chicoteli. Binevoitoare, femeia părea convinsă de buna lui credință și nu rîdea de el, nici nu-l pîrî la provincară. Cel puțin așa își imagina...

Cazaril era dureros de conștient că devenea pe zi ce trece mai sensibil în privința lui Betriz. Nu chiar în pragul freneziei de a-i strecura pe sub ușă anonime cu poezii penibile, slavă zeilor pentru fărîmele de judecată care îi mai rămăseseră! Să-i cînte din lăută pe sub ferestre era, poate din fericire, un dar pe care nu-l mai stăpînea. Și totuși... în vara aceea lungă și tihnită petrecută la Valenda, îndrăznise să se gîndească la o viață pe care ar fi putut-o avea în perspectivă, nu doar de azi pe mîine.

Betriz îi zîmbea — asta era limpede! —, nu se amăgea de unul singur. Și era bună cu el. Dar zîmbea și era la fel de bună și cu calul ei. Curtoazia ei sinceră și prietenoasă era cu greu un fundament pe care să-și construiască conacul visurilor sale și să aștepte să se umple de la sine cu paturi și așternuturi, ca apoi să se instaleze confortabil acolo. Și totuși... ea *chiar* îi zîmbea.

Își alungă în repetate rînduri acea idee din minte, dar apărea mereu — împreună cu alte lucruri, vai, mai ales în timpul lecțiilor de înot. Dar își jurase să se înfrîneze — nu era nevoie să se facă de rîs, pe toți dracii. Erecția aceea jenantă putea fi un semn că forțele îi reveneau, dar la ce bun? Era tot atît de lipsit de pămînturi și de bani ca în zilele lui ca paj aici și cu mult mai lipsit de speranțe. Era o nebunie să dea frîu viselor de

dragoste ori poftelor trupești, și totuși... Tatăl lui Betriz era și el un nobil rămas fără pămînturi, care-și ducea traiul de pe urma unui serviciu. Cu siguranță nu putea să disprețiască pe cineva aflat în aceeași situație ca și el.

Nu l-ar fi disprețuit pe Cazaril, nu — dy Ferrej era suficient de înțelept să nu facă asta. Dar era tot atît de înțelept încît să-și dea seama că frumusețea fiicei sale și apropierea ei de prințesă făceau cît o zestre însemnată, care i-ar fi aranjat o casătorie mult mai avantajoasă decît cea cu scăpătatul Cazaril sau chiar cu boiernașii aceia de țară care slujeau la curtea provincarei în momentul de față ca paji. Oricum, Betriz îi privea în mod vădit pe băieții ăia ca pe niște cățelandri nesuferiți. Dar unii dintre ei aveau frați mai mari, moștenitori ai unor averi modeste.

În ziua aceea, se scufundă în apă pînă la bărbie, prefăcîndu-se că nu o urmărea printre gene în timp ce se cățăra pe o stîncă, cu cămașa transparentă șiroind de apă, cu părul căzut în șuvițe peste formele ei tremurînde. Își întinse brațele în soare înainte să plonjeze cu burta pe suprafața apei, plescăind și stropind-o pe Iselle, care se lasă la fundul apei, apoi țipă și o stropi la rîndul ei. Zilele se micșorau de-acum, nopțile deveneau mai răcoroase, la fel și după-amiezile. Festivalul ascensiunii Fiului Toamnei se apropia. Toată săptămîna care se scursese fusese prea rece ca ei să meargă să înoate — se părea de-acum că puține zile calde le mai rămăseseră ca aceste excursii intime și ude să mai poată fi tolerate. Cavalcadele furtunoase și vînătoarea aveau să le ademenească în curînd pe domnițele lui către niște plăceri mai puțin umede. Iar el avea să devină din nou un om cu capul pe umeri, după aceste rătăciri de-o vară. Sau poate că nu?

Lumina piezișă și aerul răcoros goni din apă grupul de înotători, care căutară să stea la uscat o vreme pe un banc stîncos. Cazaril era afundat într-o leneveală atît de dulce, încît uitase să le spună fetelor să poarte discu-

ția lor măruntă în darthacană sau în roknară. În cele din urmă își apucă pantalonii grei, de călărie, cizmele — cizme bune, noi, un dar din partea provincarei — și cingătoarea cu sabia. Strînse chingile cailor care păș-teau, le dezlegă hățurile și le ajută pe domnițe să încalece. Cu părere de rău, cu multe ocheade înapoi înspre lucirile rîului din codru care curgea în spatele lor, micuța cavalcadă porni pe cărarea șerpuită care urca în sus, pe deal, pînă la castel.

Într-un impuls de nesăbuință, Cazaril își îndemnă calul înainte ca să-și potrivească pasul cu cel al lui Betriz. Ea îi aruncă o ocheadă, arătîndu-și gropițele din obraji pentru o clipă. Oare din vina lipsei de curaj sau din vina lipsei de înțelepciune îți simți limba înțepe-nindu-i, incapabilă să scoată o vorbă? Și una și alta, hotărît lucru. El și lady Betriz o însoțeau împreună pe Iselle zi de zi. Dacă încercarea sa de flirt s-ar fi dovedit inoportună, ar fi putut oare să distrugă acel echilibru prețios care se crease între ei în serviciul prințesei ? Nu — trebuie, ar trebui să zică ceva — numai că bidiviul ei porni în galop la vederea porții castelului, iar prilejul se pierdu.

La zgomotul pe care-l făcea bătaia copitelor cailor lor răsunînd pe pavajul pietruit cînd intrară în curte Teidez țîșni de pe o ușă lăturalnică strigînd:

— Iselle! Iselle!

Mîna lui Cazaril se duse repede către mînerul spadei — șocat la vederea băiatului ale cărui tunică și panta-loni erau stropite cu sînge — apoi se liniști, zărindu-l pe prăfuitul și sinistrul dy Sanda venind din urma protejatului său. Înfățișarea sîngeroasă a lui Teidez era doar rezultatul unei după-amiezi de antrenament în curtea măcelarului din Valenda. Nu groaza îl făcuse să scoată strigatele acelea nerăbdătoare, ci încîntarea. Fața rotundă pe care o ridicase înspre sora lui strălucea de bucurie.

— Iselle, s-a întîmplat cel mai minunat lucru posibil! Ghicește! Ghicește!

— Păi cum aș putea să ghicesc... începu ea rîzînd.

Arzînd de nerăbdare, dădu din mînă întrerupînd-o; noutățile i se rostogoliră de pe buze.

— Tocmai a venit un curier din partea rigăi Orico. Tu și cu mine avem ordin să fim prezenți în toamna asta la curte, în Cardegoss! Iar mama și bunica *nu* sînt invitate. O să scăpăm din Valenda!

— Mergem la *Zangre*? țipă Iselle și alunecă din șa, ca să-l apuce pe fratele ei de mîinile urît mirositoare și să-l învîrtă prin toată curtea. Betriz stătea în șaua calului ei privind; buzele i se desfăcură într-un zîmbet de încîntare.

Doamna de companie zîmbi un pic mai reținut, nepărînd la fel de încîntată. Cazaril îi surprinse privirea lui dy Sanda: tutorele princiar era teribil de încruntat.

Cu stomacul ghiorțăind de foame trase concluziile asupra viitorul apropiat care se contura. Prințesa Iselle avea ordin să fie prezentă la curte; așadar, tot personalul ei urma să o însoțească la Cardegoss. Inclusiv domnișoara ei de onoare, lady Betriz.

Și secretarul ei.

Capitolul 7

Caravana prințului și a prințesei se îndrepta înspre Cardegoss pe drumul de miazăzi. Urcară cu mare greutate pe un dîmb, ca să scruteze cîmpia care se întindea cît vedeai cu ochii, de la picioarele lor pînă în leagănul munților.

Cazaril inspiră adînc, cu nările fremătîndu-i în bătaia vîntului aspru. Ploaia rece căzută în acea noapte curățase bine aerul. Grămada de nori albăstrii care se prăvăleau parcă deasupra lor se destrăma înspre răsărit, îngînînd linia încrețită a lanțurilor muntoase vineții care îmbrățișau zarea. Lumina apusului ce străbătea de-a latul cîmpia părea aidoma tăișului unei săbii. Ridicîndu-se pe stînca ei, care se proiecta semeață deasupra punctului de la confluența a două rîuri, dominînd apele, întinderile cîmpiei, trecătorile din munți și privirile oricărui trecător, Zangre capta toată lumina și lucea ca aurul topit pe cortina întunecată a norilor goniți de vînt. Turnurile sale din piatră galbenă erau încununate cu acoperișuri din plăci de ardezie de culoarea norilor ce lunecau deasupra sa, aidoma unei înșiruiri de coifuri din fier purtate de-o oștire de viteji. Cetate de scaun predilectă a capetelor încoronate ale Chalionului generații de-a lungul Zangre părea, de pe acea poziție sfidătoare, o fortăreață în adevăratul sens al cuvîntului, nicidecum un palat, fiind tot atît de dedicată îndeletnicirilor războinice ca și orice suflet din frăția-oștenilor, jurat ordinelor sfinte ale zeilor.

Prințul Teidez își înghionti armăsarul său negru ca să ajungă din urmă roibul lui Cazaril și se lăsă furat de priveliștea țelului lor, cu figura luminată de o lăcomie încărcată de venerație. Era, desigur, flămînd după promisiunea unui trai mai permisiv, scutit de constrîngerile grijulii ale mamei și bunicii, își închipui Cazaril. Însă Teidez ar fi fost cu adevărat nătîng dacă nu ar fi dat dovadă, cum făcea atunci, că se gîndea că acel miracol scînteietor din piatră ar putea fi al lui într-o bună zi. Căci oare de ce fusese chemat băiatul la curte, dacă nu din cauză că Orico, deznădăjduit în cele din urmă că va mai obține un moștenitor din trupul și sîngele lui, avea de gînd să îl indice pe el în calitate de succesor al său?

Iselle își opri murgul cel pătat și privi în zare, aproape la fel de nerăbdătoare ca Teidez.

— Ciudat. Mi-o aminteam oarecum mai mare de-atît.

— Așteaptă să ajungem mai aproape, spuse Cazaril sec.

Ser dy Sanda, aflat în ariergardă, le făcu semn să pornească mai departe și întreg alaiul de călăreți și măgari încărcați cu desagi porniră din nou în jos, pe drumul plin de glod: cele două vlăstare regale, secretarii lor care-i aveau în grijă, lady Betriz, slujitori, valeți, călărețiii înarmați care însoțeau cortegiul, învești mîntați în livrelele negru-cu-verde ale Baociei, caii de rezervă, Fulg-de-Nea — care în acest moment putea fi numit mai degrabă Strop-de-Noroi — și tot bagajul lor voluminos. Veteran în ale suitelor doamnelor de viță nobilă, care de obicei îți scot peri albi de enervare, Cazaril aprecie înaintarea convoiului ca pe o minune de expediție. Le luaseră numai cinci zile să parcurgă drumul de la Valenda, de fapt patru zile și jumătate. Prințesa Iselle, secondată cu pricepere de Betriz, își condusese suita cu vervă și eficiență. Nici una dintre întîrzierile inevitabile într-o călătorie n-a putut fi pusă pe seama capriciilor ei feminine.

De fapt, atît Teidez, cît și Iselle își forțaseră anturajul să înainteze pe cît de repede posibil din momentul în care plecaseră din Valenda în goana cailor, ca să lase în urmă vaietele sfîșietoare ale Istei, care răzbăteau pînă după zidurile de fortificație. Iselle își astupase urechile cu mîinile și-și mînase calul din genunchi, pînă ce ecoul gemetelor bizare a mamei sale nu se mai auzi.

Vestea că îi era ridicată autoritatea asupra copiilor ei o aruncase pe văduva roină, dacă nu într-o absolută demență, cel puțin într-o adîncă confuzie și disperare. Vărsase un potop de lacrimi, se rugase și protestase, însă, ajunsă la capătul puterilor, deveni tăcută, ca într-un soi de ușurare. Dy Sanda îi mărturisise lui Cazaril cum ea l-a încolțit într-o zi, încercînd să-l mituiască ca să fugă cu Teidez, neștiind prea bine unde și cum. Dy Sanda o descrisese bolborosind lucruri nedeslușite, încleștîndu-se de el, mai-mai să facă spume la gură. Îl încolțise și pe Cazaril, în odaia lui, în timp ce-și împacheta desagii în noaptea de dinaintea plecării. Discuția lor a decurs în mod diferit, sau, în orice caz, orice s-sr fi putut spune despre acea conversație, dar nu că a fost o bolboroseală. Ea îl privise tăcută și descurajată un timp îndelungat, înainte să zică brusc:

— Cazaril, ți-e frică?

Cazaril își cumpăni răspunsul, iar în cele din urmă spuse simplu și cinstit:

— Da, milady!

— Dy Sanda e un prost. Cel puțin, tu nu ești.

Neștiind ce răspuns să dea la o astfel de afirmație, Cazaril înclină din cap politicos.

Ea trase aer adînc în piept, făcu ochii mari și-i zise:

— Ai grijă de Iselle. Dacă ai ținut vreodată la mine sau la onoarea dumitale, apăr-o pe Iselle. Jură-mi, Cazaril!

— V-o jur.

Îl căută cu privirea, dar spre surprinderea lui, nu mai ceru de el alte declarații solemne ori promisiuni repetate.

— De ce anume ar trebui să o feresc? întrebă Cazaril precaut. De ce vă este teamă, lady Ista?

Ea rămase mută în lumina lumînării. Cazaril își aminti cum rugămintea stăruitoare pe care i-o adresase lui Palli avusese efect.

— Doamnă, vă rog, nu mă aruncați în bătălie legat la ochi!

Icni, ca și cum ar fi primit o lovitură în stomac; dar apoi clătină din cap a disperare, se învîrti împrejur și ieși în goană din încăpere. Însoțitoarea ei, îngrijorată la culme, oftă din toți rărunchii și o urmă.

În ciuda amintirii Istei, cu neliniștea ei molipsitoare, Cazaril își simți sufletul ușurat de groaza aceea apăsătoare, stimulat fiind de entuziasmul tinerilor pe măsură ce se apropiau de scopul călătoriei lor. Drumul îi purtă pînă la cursul rîului care izvora din Cardegoss și șerpuia de-a lungul acestuia pînă cînd se afunda într-o zonă împădurită. În depărtare, celălalt rîu al provinciei se zărea întîlnindu-l pe cel principal. Un curent de aer rece străbătea valea aceea umbrită. Pe cealălalt mal al rîului, un perete înalt de trei sute de picioare țîșnea din pămînt și se avînta în sus. Ici și colo, din crăpăturile din stîncă atîrnau copăcei și o puzderie de ferigi erau împrăștiate pe toată suprafața stîncoasă. Iselle făcu un popas, nemaisăturîndu-se să admire acele înălțimi. De aici, de jos, nici nu puteai zări poalele a ceea ce zidiseră oamenii în chip de umilă încununare a acelui zid natural de apărare.

— Oh, exclamă Iselle copleșită.

— Sfinte, adăugă Betriz, alăturîndu-li-se celorlalți, care-și lungeau gîturile cuprinși de admirație.

— Zangre, îi lămuri Cazaril, n-a fost niciodată asediată de-a lungul istoriei sale.

— Evident, zise Betriz, cu respirația tăiată de uimire.

Cîteva frunze îngălbenite zburătăcite, semn că toamna era pe-aproape, se răsuciră într-un vîrtej în josul torentului de apă întunecat. Călătorii își îndemnară caii mai departe, luînd pieptiș versantul din față pentru a ieși pe buza văii, unde se întindea, de-o parte și de alta a rîului, o măreață arcadă de piatră, ce ducea către una din cele șapte porți ale cetății. Cardegoss împărțea acel podiș săpat de ape cu fortăreața. Meterezele cetății se întindeau pînă la crestele defileelor, dînd naștere unei forme ca de corabie, avînd Zangrele la prora, apoi se întorcea spre interior, într-un zid lung, care forma pupa corabiei.

Privită în lumina limpede a acelei după-amiezi înviorătoare cetatea nu avea nimic sinistru. Piețele, răspîndite de-a lungul străzilor, erau înveselite de culoarea fructelor și florilor, înțesate de bărbați și femei. Brutari și bancheri, țesători, croitori, șelari și bijutieri împreună cu atîtea și-atîtea meșteșuguri și îndeletniciri cîte nici cu mintea nu gîndeai, te îmbiau cu mărfurile lor. Alaiul princiar se îndrepta spre greșit numitul Templu din Piață, care avea cinci laturi, cîte una pentru fiecare dintre marile casele regionale ale Mamei, care făceau parte din sfintele ordine ale zeilor. Clerici, discipoli și devoți băteau străzile, arătînd mai degrabă ca niște birocrați hărțuiți, decît ca niște asceți. În vastul centru pavat al pieței se ridica masiv Templul Sfintei Familii din Cardegoss, construit în binecunoscuta formă de cruce cu turnuri, cu mult mai impunător decît modesta lui variantă din Valenda.

Spre nerăbdarea greu ascunsă a lui Teidez, Iselle le ceru să facă un popas aici și îl trimise degrabă pe Cazaril în vasta curte interioară a templului ca să depună o ofrandă în monede pe altarul Crăiesei Primăverii, în semn de recunoștință pentru că au ajuns cu bine la destinație. Unul dintre slujbașii templului primi ofranda cu mulțumirile de rigoare și se holbă plin de

curiozitate la Cazaril; Cazaril îngînă la repezeală o rugăciune și se grăbi să încalece din nou.

Urcară pe versantul domol și interminabil către Zangre, străbătură străzi pe care erau aliniate una lîngă alta case senioriale, înalte și dreptunghiulare, clădite din piatră fasonată și avînd grilaje din fier, meșteșugit lucrate, pe la ferestre și uși. Văduva roină locuise într-o astfel de casă la începutul văduviei sale. Iselle arătă emoționată înspre trei astfel de cămine posibile în care și-a petrecut copilăria, pînă cînd, năucită complet, îl puse pe Cazaril să-i promită că o va ajuta mai tîrziu să stabilească clar care din acele case era cea cu pricina.

În cele din urmă ajunseră în vîrf, în fața porții celei mari a grandiosului Zangre. O despicătură naturală ce tăia de-a curmezișul podișul se căsca chiar în fața acesteia, într-o o fisură adîncă și neagră, mai înspăimîntătoare decît orice sanț de apărare. Pe malul celălalt, bolovani imeși formau brîul pietruit care stătea la baza zidurilor; neregulați, însă potriviți atît de perfect încît nici măcar lama unui cuțit n-ar fi putut pătrunde printre ei. Deasupra acestora fuseseră lucrate, în stilul rafinat al meșterilor roknari, ornamente decorative geometrice, care păreau mai curînd a fi din zahăr, decît din piatră. Peste acestea, alte rînduri de pietre, și mai fin tăiate, se avîntau din ce în ce mai sus, de ziceai că oamenii ar fi vrut să se ia la întrecere cu zeii care aruncaseră în acel loc imensa stîncă pe care se sprijinea întregul edificiu. Zangre era singurul castel dintre cele în care intrase Cazaril unde îl apucară ametelile stînd la picioarele sale și uitîndu-se înspre turnuri.

De sus sună un corn, apoi oșteni purtînd livreaua rigăi Orico salutară în timp ce treceau pe podul basculant, prin arcada îngustă, pătrunzînd în curtea castelului. Lady Betriz își încleștase mîinile pe hățuri și se uita pierdută de jur împrejur cu gura căscată. Deasupra curții interioare se ridica impunător un turn imens, înalt, dreptunghiular, ceva mai nou și mai solid,

operă din timpul domniei rigăi Ias și lordului dy Lutez. Cazaril se întrebase întotdeauna dacă mărimea lui impresionantă era măsura puterii oamenilor... sau a temerilor lor. Îndărătul acestuia, aproape la fel de înalt, se contura un turn rotund în colțul corpului central. Acoperișul din ardezie al acestuia era prăbușit înăuntru, iar vîrful său înalt, măcinat și spart.

— Pe zeii prea-înalți, se minună Betriz holbîndu-se la turnul acela pe jumătate căzut în ruină, ce s-a-ntîmplat aici? De ce nu-l repară?

— Ah, zise Cazaril, reluîndu-și din nou tonul tutorial, mai mult pentru liniștea lui decît a lui Betriz, acela este turnul rigăi Fonsa cel Înțelept. Cunoscut după moartea sa mai mult sub numele de Fonsa cel Prea-Înțelept. Se zice că umbla pe vîrful acestui turn cît e noaptea de lungă, încercînd să citească în aștri voința zeilor și soarta Chalionului. În noaptea în care a săvîrșit miracolul magiei morții împotriva Generalului de Aur, o furtună năprasnică și limbi de foc pogorîte din cer au doborît acoperișul, care s-a aprins, iar văpaia nu s-a stins decît abia în zori, în ciuda torentelor de ploaie căzute.

Cînd pătrunseseră invadatorii roknari pentru prima dată dinspre mare, cotropiseră aproape întreg Chalionul, Ibra și Brajarul în năvala lor năprasnică; trecuseră chiar și peste Cardegoss, pînă la picioarele lanțului muntos de la miazăzi. Însăși Darthaca a fost amenințată de trupele lor de avangardă. Dar din cenușa firavelor Vechi Regate și a asprului leagăn al munților se zămisliseră alți oameni care au luptat generații de-a rîndul pentru a recîștiga ceea ce se pierduse în acei primi cîțiva ani. Războinici-jefuitori, ei întemeiaseră o economie a raidurilor de pradă. O replică în oglindă a sistemului impus de roknari, a căror idee de colectare a taxelor era aceea a unor șiruri întregi de soldați care cutreierau regatele în lung și-n lat și luau totul prin tăișul spadei, asemeni unor cohorte de lăcuste. Corupția peste corupție a dat

peste cap coloanele asupritoare, pînă cînd Chalionul a devenit scena unui dans încrucișat al armatelor contabilizatoare cu contabilii înarmați. În decursul timpului, roknarii au fost împinși înapoi în nord, către mare, din nou, lăsînd în urmă, drept moștenire, rămășițe de castele și violență. În linii mari, în urma invaziei roknare rămăseseră cinci principate puse mereu pe sfadă, dispuse pe coasta de la miazănoapte.

Generalul de Aur, Leul din Roknar, căutase să răstoarne în favoarea sa declinul istoriei. Prin război, viclenie și căsătorie reușise să unească, de-a lungul a zece ani de glorie, toate cele cinci principate aproape pentru prima oară de cînd debarcaseră aici strămoșii săi. La nici treizeci de ani ai săi, adunase în mîinile sale o mare de oameni, pregătindu-se să spulbere iarăși tot ținutul de miazănoapte, amenințînd că va șterge de pe fața pămîntului, trecîndu-i prin foc și sabie, pe toți ereticii cvinterieni laolaltă cu acel cult al Bastardului de care se făceau vinovați în ochii lui. Disperate și dezbinate, Chalionul, Ibra și Brajarul pierdeau teren în fața lui, pe toate fronturile.

Pentru că încercările obișnuite de asasinat dăduseră greș, recursese la magia morții de mai bine de douăsprezece ori în încercarea de a-l suprima pe geniul de aur, dar fără folos. Din studiile sale aprofundate, Fonsa cel Înțelept a înțeles că Generalul de Aur nu putea fi decît un ales al zeilor și nici un alt sacrificiu de mai mică însemnătate decît cel al unui suveran n-ar fi putut contrabalansa destinul măreț al acestuia. Fonsa pierduse cinci fii moștenitori, unul după altul, în războaiele nordului. Ias, ultimul și cel mai tînăr dintre toți, era prins într-o încleștare infernală cu trupele roknare pentru cucerirea unor trecători din munți, ultima frontieră care le bloca căile invadatoare. Într-o noapte furtunoasă, luînd cu el numai un preot al Bastardului în care avea mare încredere și un tînăr paj loial, Fonsa a urcat în turnul său, încuind ușa în urma sa...

Curtenii din Chalion au scos de sub dărîmături a doua zi trei trupuri carbonizate; numai datorită dimensiunilor diferite au putut face deosebirea între sacerdot, paj și monarh. Consternată și îngrozită, întreaga curte a așteptat cu sufletul la gură ca soarta să-i fie pecetluită. Solul din Cardegoss, care gonea înspre miazănoapte ducînd vestea pierderii și-a doliului, l-a întîlnit pe cel din partea lui Ias, care se îndrepta către miazăzi cu știrea victoriei. Funaraliile și încoronarea s-au desfășurat simultan în interiorul zidurilor din Zangre.

Cazaril privi în jur la acele ziduri acum.

— Cînd prințul moștenitor — devenit ulterior rigă — Ias s-a întors de la război, continuă el, povestindu-i lui Betriz, a poruncit ca ferestrele și ușile de a intrarea în turnul răposatului său tată să fie zidite și a hotărît ca nimeni să nu mai pună piciorul înăuntru vreodată.

O formă neagră, fîlfîind, se desprinse din vîrful acelui turn, iar Betriz trase un țipăt și se chirci de frică.

— Ciorile și-au făcut cuib acolo de atunci, observă Cazaril, aplecîndu-și capul într-o parte pentru a urmări silueta neagră ce se rotea în înaltul senin. Cred că e același stol de corbi sacri pe care preoții Bastardului îi hrănesc în curtea templului. Inteligente păsări! Discipolii le-au transformat în animale de companie și le învață să vorbească.

Iselle, care se trăsese mai aproape de Cazaril în timp ce acesta depăna povestea destinului bunicului ei, întrebă:

— Și ce spun?

— Nu prea multe, recunoscu Cazaril, adresîndu-i un rînjet fugitiv. N-am văzut niciodată vreuna care să aibă un vocabular mai bogat de trei croncăneli. Cu toate că discipolii o țin una și bună cum că ciorile zic mult mai multe.

Alertați de unul dintre călărețiii care îi însoțise în călătorie și pe care dy Sanda îl trimisese înainte să dea de veste, un furnicar de rîndași și servitori ieșise în

grabă să întîmpine oaspeții care soseau. Intendentul de la Zangre așează cu mîinile lui un piedestal ca s-o ajute pe prințesa Iselle să descindă de pe cal. Devenită probabil conștientă de demnitatea pe care trebuia să o arate acestui gentilom care-și plecase capul încărunțit, acceptă să pășească pe scară, desprinzîndu-se de cal plină de grație. Teidez își azvîrli hățurile în mîinile unui valet care se plecase în fața lui și privea în jur cu ochii sclipitori. Intendentul îi convocă de îndată pe dy Sanda și Cazaril pentru a stabili o serie de detalii practice, de la distribuirea în grajduri a cailor și a servitorilor, pînă la — Cazaril rînji scurt — cea a prințului și-a prințesei în apartamentele care le erau destinate. Intendentul le escortă pe odraslele regești pînă în apartamentele lor, în aripa stîngă a corpului central, urmați de un cortegiu de servitori care duceau bagajele. Lui Teidez și însoțitorilor lui li se alocase o jumătate de etaj, iar surorii lui, împreună cu doamnele acesteia de companie, pe cel de deasupra. Lui Cazaril i se repartiză o cameră micuță pe palierul domnilor, dar chiar în capăt. Își puse întrebarea dacă se presupunea că trebuie să păzească scările de acolo.

— Odihniți-vă și primeniți-vă, îi îndemnă intendentul. Riga și roina vă vor primi la banchetul dat în cinstea venirii voastre în această seară, la care va participa întreaga curte.

Un val de servitori aducînd apă pentru spălat, lenjerii curate, pîine, fructe, plăcinte, brînzeturi și vin îi asigurară pe vizitatorii din Valenda că nu erau lăsați să flămînzească pînă la banchet.

— Unde sînt fratele meu, regele, și cumnata mea? îl întrebă Iselle pe intendent. Acesta se înclină ușor.

— Roina se odihnește. Riga își vizitează menajeria, care e o mare alinare pentru domnia sa.

— Aș vrea s-o văd și eu, zise ea, arătîndu-se dornică. Mi-a scris adeseori despre ea.

— Am să-l înștiințez. Și el o să vrea să vi-o arate, o asigură intendentul cu un zîmbet.

Doamnele se apucară imediat să desfacă preocupate și pline de frenezie bagajele ca să-și aleagă gătelile pentru banchet, o activitate la care nu era, în mod clar, nevoie de părerea nepricepută al lui Cazaril. El le ceru slujitorilor să-i ducă cufărul în cămăruța lui îngustă și să părăsească încăperea, își lăsă pe pat boccelele pe care le purtase agățate la șa și scormoni prin ele ca să găsească misiva către Orico, pe care provincara i-o încredințase cu strictețe să o predea în mîinile lui și nu ale altcuiva, în primul moment propice care avea să apară după sosirea lor. Se opri numai cît să-și spele mîinile încărcate de colbul de pe drum și să arunce un ochi pe fereastră. Rîpa adîncă de pe partea aceasta a castelului părea să se desfacă pornind direct de sub pervazul geamului său. Lucirea amețitoare a unui fir de apă se întrezărea printre coroanele copacilor aflați pe fundul prăpastiei.

Cazaril greși doar o dată drumul către menajerie, care se afla în afara zidurilor și dincolo de grădini, o anexă a grajdurilor. Dacă n-ar fi avut nici un indiciu, ar fi putut-o identifica după mirosul înțepător, usturător și ciudat de excremente, care nu erau nici umane, nici cabaline. Cazaril privi îndelung de-a lungul unui coridor plin de arcade al clădirii din piatră, ca ochii să i se obișnuiască cu întunericul răcoros și păși rezervat înăuntru. Vreo două boxe de grajd fuseseră transformate în cuști pentru o pereche minunată de urși negri, cu blana lucioasă. Unul dormea pe un maldăr de paie aurii, curate, celălalt se uită în sus la el, ridicîndu-și botul și adulmecînd ca și cum ar fi așteptat ceva de la Cazaril, care trecea pe lîngă ei. Pe partea cealaltă a aripii grajdurilor își aveau adăpostul niște animale foarte bizare, pe care Cazaril nici nu știa cum să le numească, ca niște capre cu picioare lungi, dar cu gîturi zvelte și curbate, cu ochi blînzi și translucizi, avînd trupul acope-

rit cu o blană deasă și moale. Într-o încăpere de pe o latură vreo duzină de păsări mari, viu colorate, cocoțate pe ditamai picioroangele se spilcuiau cu ciocurile într-un chirăit continuu, iar altele micuțe, nu mai puțin strălucitoare, ciripeau și fluturau din aripi în cuști aliniate de-a lungul peretelui. Pe partea cealaltă a aviariului, într-o nișă deschisă, găsi și niște oameni în cele din urmă: un rîndaș, îmbrăcat impecabil în livreaua casei regale, și un bărbat corpolent, care stătea cu picioarele încrucișate pe o masă, ținînd un leopard de zgarda montată cu pietre prețioase. Cazaril îngheță fără suflare cînd omul își aplecă capul exact în dreptul fălcilor deschise ale uriașei pisici. Bărbatul țesăla animalul cu putere. Un norișor de peri aurii și negri se ridică deasupra ciudatei perechi în timp ce leopardul se răsturnă pe masă, în ceea ce era, recunoscu Cazaril după o clipă, extazul felinei. Captivat complet de imaginea leopardului îi luă cîteva minute bune ca să-și dea seama că bărbatul era nimeni altul decît riga Orico.

Cei doisprezece ani scurși de cînd îl zărise Cazaril ultima oară fuseseră nemiloși cu acesta. Orico nu fusese niciodată un bărbat chipeș, nici chiar în floarea tinereții sale. Era un pic mai scund decît oamenii de înălțime medie, cu un nas mic, din păcate rupt într-un accident de călărie în adolescență, care acum arăta mai degrabă ca o ciupercă strivită în mijlocul feței. Pe vremuri avea părul castaniu-roșcat și creț. Acum era cenușiu, creț și subțire. Părul era, dealtfel, singurul lucru subțire în toată înfățișarea lui; trupul i se lăbărțase în chip grosolan. Chipul îi era palid și puhav, cu pleoape pungite.

Își alintă pisica cea pătată imitîndu-i torsul, iar ea își frecă capul de tunica rigăi, împrăștiind și mai multă blană, apoi îi linse cu putere materialul din care era lucrată, scoțînd o limbă mare cît un șervet, urmărind evident o pată mare de sos care i se scursese la vale pe burdihanul impresionant. Riga avea mînecile sumețite, dezvelind o grămadă de zgîrieturi încrustate care-i

brăzdau brațele. Pisica uriașă îi apucă un braț dezgolit și îl ținu în dinții săi galbeni un moment, dar fără să-și închidă fălcile. Cazaril își descleștă degetele de pe mînerul spadei și își drese vocea răgușită. Cînd riga întoarse capul, Cazaril căzu în genunchi.

— Alteță, vă transmit salutările respectuoase ale văduvei provincare de Baocia, aveți aici scrisoarea din partea domniei sale.

Îi întinse hîrtia și adăugă, în caz că nimeni nu-l înștiințase încă:

— Prințul Teidez și prințesa Iselle au ajuns cu bine, sire.

— A, da.

Riga făcu un semn din cap către servitorul cel vîrstnic, care se apropie să-l scape pe Cazaril de scrisoare, cu o înclinare respectuoasă.

— Înălțimea sa, văduva Moștenitoare, mi-a dat ordin să nu vi-o predau decît domniei voastre personal, adăugă Cazaril ezitant.

— Da, da... o clipă numai.

Făcînd un efort considerabil, Orico se aplecă în față peste burta lui mare ca să își îmbrățișeze din nou felina, apoi îi agăță de zgardă un lanț de argint. Scoțînd alte cîteva sunete de alint la ea, o îndemnă să facă un salt ușor de pe masă. Își coborî și el picioarele, ceva mai greu, și zise scurt:

— Aici, Umegat!

Acesta era, după toate aparențele, numele servitorului și nu al pisicii, căci omul făcu un pas înainte și luă lesa de argint în locul scrisorii. Conduse animalul către cușca lui, un pic mai jos, în aceeași aripă, îmboldindu-l fără scrupule cu un genunchi în dos, cînd acesta se opri să se scarpine de barele cuștii. Cazaril își recăpătă suflul cînd slujbașul închise lacătul cuștii.

Orico rupse sigiliul, împrăștiind ceară peste podeaua din șipci, proaspăt măturată. Îi adresă un semn absent lui Cazaril să se ridice în picioare și începu să parcurgă

încet scrisul plin de înfloriturі al provincarei, oprindu-se ca să apropie sau să depărteze hîrtia, privind chiondorîș din cînd în cînd. Reluîndu-și din nou rolul de curier, Cazaril își împreună mîinile la spate și așteptă cu răbdare să i se pună întrebări sau să fie concediat, după voia lui Orico.

Cazaril îi aruncă o privire servitorului — mai marelui servitorilor? — în timp ce aștepta. Chiar și fără să-i fi auzit numele, omul era evident un descendent din neamul roknarilor. Umegat fusese destul de înalt la viața lui, însă acum era adus de umeri. Pielea-i, care pesemne că fusese de un auriu aprins în tinerețe, avea acum un aspect tăbăcit, iar culoarea i se preschimbase într-un alburiu ca fildeșul. Riduri fine îi înconjurau ochii și gura. Părul creț ca de bronz, încărunțit, și-l purta strîns în jurul capului, în două împletituri care porneau de la tîmple înspre creștet, ca să se întîlnească la spate într-o coadă perfectă, după străvechiul stil roknar. Îl făcea să pară un roknar pur-sînge, deși Chalionul era plin de metiși roknari; pînă și riga Orico număra vreo două prințese roknare prin arborele lui genealogic, atît din partea chalioneză, cît și din cea brajară, la originea moștenitorilor familiei regale. Servitorul purta livreaua de serviciu specifică Zangrelui, tunică și jambiere și o manta din zale cu simbolul Chalionului, un leopard regal furios însăilat peste imaginea unui castel stilizat. El arăta mult mai îngrijit și mai pretențios decît stăpînul său. Orico sfîrși de citit scrisoarea și oftă:

— Roina Ista-i supărată, așa-i? făcu el înspre Cazaril.

— Era, bineînțeles, tulburată de despărțirea de copiii ei, zise Cazaril precaut.

— Mi-era teamă de asta. N-am ce-i face. Atîta vreme cît e tulburată în Valenda și nu în Cardegoss. Nu-i pot permite să locuiască aici. E mult prea... dificilă.

Își trase nasul, ștergîndu-și-l de dosul mîinii.

— Transmite-i Înălțimii Sale, provincara, toată stima din partea mea și încredințeaz-o că viitorul nepoților

domniei sale mă preocupă îndeaproape. Ei se bucură de protecția fratelui lor.

— Am de gînd să-i scriu chiar în această seară, sire, ca să o asigur că am ajuns în siguranță. Am să-i transmit cuvintele domniei voastre.

Orico încuviință scurt, se frecă la nas din nou și îi aruncă o căutătură piezișă lui Cazaril.

— Te cunosc cumva?

— N-aș... prea crede, sire. Am fost numit recent de către văduva provincară drept secretarul prințesei Iselle. Am servit în timpul domniei provincarului de Baocia ca paj, în tinerețe, adăugă el, în chip de recomandare.

Nu aminti nimic de serviciul pe care-l îndeplinise în armata lui dy Guarida, lucru care ar fi putut să-l edifice mai degrabă pe rigă, chiar dacă făcuse parte din marea masă a oamenilor lui dy Guarida. Se bucura de o mică deghizare nedeliberată datorită bărbii pe care și-o lăsase de curînd să crească, părul cu șuvițe încărunțite și șubrezeala lui generală — dacă nu-l recunoscuse Orico, era vreo șansă oare ca nici ceilalți să n-o facă? Se întrebă cît putea să reziste aici, la Cardegoss, fără să-și trădeze numele. Dar vai! — era prea tîrziu să și-l mai schimbe de-acum.

Putea să-și mai păstreze identitatea anonimă încă puțin, se părea, căci Orico aprobă aparent satisfăcut de răspuns și flutură din mînă, semn că era liber să plece.

— Veți fi prezent la banchet, atunci. Spuneți-i frumoasei mele surori că abia aștept să o văd acolo.

Cazaril făcu o plecăciune și se retrase.

Își mușcă îngrijorat buza de jos pe cînd își croia drum înapoi înspre poarta castelului. Dacă se aștepta ca toată lumea de la curte să participe la banchetul din acea seară, cancelarul Martou dy Jironal, sfetnicul și șeful său de stat major, nu putea să lipsească; și unde mergea el, fratele său, lord Dondo, îl însoțea de obicei.

Poate că nici ei nu-și vor mai aminti de mine. Trecuseră mai bine de doi ani de la căderea — *vînzarea* rușinoasă a — Gotorgetului, și mai mult de la incidentul neplăcut din cortul nebunului aceluia de prinț Olus. Existența lui Cazaril nu fusese niciodată mai mult decît o sîcîială măruntă pentru acești seniori puternici. Ei n-aveau de unde ști că el își dăduse seama că vînzarea lui ca sclav la galere fusese premeditată drept trădare și nu doar ghinionul lui. Dacă nu făcea nici un gest care să atragă atenția asupra sa, ei nu-și vor aduce aminte de ceea ce uitaseră, iar el va fi în siguranță.

Sper ca un prost.

Băgă capul între umeri și mări pasul.

Ajuns înapoi în camera sa înaltă, Cazaril își pipăi roba sobră de culoare maronie și mantaua cea neagră fără mîneci. Dar, ascultînd de ordinele trimise de la etajul de sus printr-o slujnică care abia își trăgea sufletul din pricina alergăturii pe scări, își puse un veșmînt mai înzorzonat, o tunică sinilie cu odăjdii din brocart de culoarea turcoazului și pantaloni bleumarin din garderoba bătrînului provincar, mirosind ușor încă a tot soiul de mirodenii cu care fuseseră împachetate ca să le ferească de molii. Cizmele și sabia îi completau ținuta de curtean, chiar dacă îi lipsea bogăția inelelor și-a lanțurilor.

La strigătul nerăbdător al lui Teidez Cazaril sări pe scări să vadă dacă doamnele erau gata, ca să descopere că el era ultimul din grup. Iselle era gătită cu cele mai alese straie ale sale: rochie și mantie în culorile ei preferate, albastru și alb, pe cînd Betriz și doamna de companie purtau haine de gală în tonuri de turcoaz și, respectiv, bleumarin. O persoană din grup făcea notă discordantă prin austeritate: Iselle era împodobită cu bijuterii potrivite unei fecioare, simple diamante scînteindu-i în urechi, o broșă la decolteu, o centură smălțuită și două inele. Betriz etala restul inventarului de giuvaericale, luate cu împrumut. Cazaril își îndreptă

ținuta, fără să regrete lipsa de strălucire a straielor sale, dar hotărît să rămînă demn de rolul său în slujba lui Iselle.

După vreo șapte sau opt întîrzieri pentru schimbări de ultim moment și retușuri la îmbrăcăminte și găteli, Cazaril le urni pe toate în jos pe scări ca să li se alăture lui Teidez și anturajului său micuț de rang nobil, format din dy Sanda, căpitanul baocian care îi păzise pe timpul călătoriei, împreună cu sergentul major al acestuia, ultimii doi purtînd livrelele cele mai bune și săbii cu mînere încrustate cu pietre de preț. Foșnind și clinchetind, îl urmară cu toții pe pajul regal care fusese trimis să-i îndrume către sala tronului lui Orico.

Se opriră pentru o clipă în anticameră, unde se aranjară într-o ordine adecvată, sub directivele șoptite ale intendentului castelului. Ușile se dădură în lături, se auzi un sunet dulce de corn, iar intendentul anunță pe un ton tunător:

— Prințul Teidez dy Chalion! Prințesa Iselle dy Chalion! Ser dy Sanda — și continuă cu numele celorlalți din grup în ordinea strictă a rangului, terminînd cu — lady Betriz dy Ferrej, castillar Lupe dy Cazaril, sera Nan dy Vrit!

Betriz ridică privirea spre Cazaril, ochii ei mari și căprui se-nveseliră brusc și întrebă cu glas scăzut:

— Lupe? Numele dumitale cel mic e Lupe?

Cazaril își luă libertatea de a nu răspunde în situația în care se aflau — căci de bună seamă că vorbele i-ar fi ieșit trunchiate. Încăperea era plină ochi de curteni și doamne, sclipind și șușotind, aerul era greu de miros de parfum, tămîie și freamăt. În această mulțime, își dădu seama Cazaril, veșmintele sale păreau modeste și șterse; în cele austere, negru cu maroniu, ar fi arătat ca o cioară printre păuni. Pînă și pereții erau drapați în brocart roșu.

Pe un podium ridicat în capătul încăperii, acoperit cu un baldachin din brocart roșu, tivit cu o împletitură

din aur, riga Orico și roina lui erau așezați pe scaune aurite, unul lîngă altul. Orico arăta mult mai bine astă seară, ferchezuit și cu haine curate, chiar și cu bujori în obrajii lui durdulii; avea un aspect aproape regesc sub coronița lui din aur, lucrată după un stil greoi, cam perimat. Roina Sara era îmbrăcată elegant, cu straie de ceremonie asortate în nuanțe de stacojiu și stătea foarte țeapănă, pozînd în tronul ei. La cei treizeci și cinci de ani drăgălășenia din anii tinereții începuse să pălească, avînd un aer cam trecut. Expresia feței ei era împietrită, iar Cazaril se gîndi ce amestecătură de sentimente stranii trebuia să zacă în sufletul ei la această recepție regească. Din pricina sterilității sale dăduse greș în principala ei îndatorire față de regatul Chalionului — în caz că vina îi aparținea. Chiar și pe vremea cînd Cazaril se aflase vremelnic la curte, cu ani în urmă, se șușotea cum că Orico n-avusese niciodată un copil din flori, deși la vremea respectivă, această lipsă era atribuită unei fidelități exagerate pe care o nutrea pentru așternutul matrimonial. Afirmarea lui Teidez însemna, de asemenea, recunoșterea publică a celei mai intime deznădejdi a cuplului regal.

Teidez și Iselle înaintară la rîndul lor către postamentul cu tronurile suveranilor. Schimbaseră frățești săruturi de bun venit, pe mîini, cu riga și roina; ceremonialul integral al săruturilor formale de supunere, pe frunte, mîini și picioare nu se impunea în aceasta seară. Fiecărui membru al anturajului lor i se acordă favoarea de a îngenunchea și de a săruta mîinile monarhilor. Cazaril le simți pe cele ale Sarei reci, ca de ceară, cînd își depuse sărutul respectuos.

El își făcu datoria de a rămîne alături de Iselle și se propti bine, căci avea de așteptat, în vreme ce frații de neam regesc se pregăteau să întîmpine o coloană lungă de curteni, din rîndurile cărora nu puteau jigni pe nici unul, omițîndu-l ori negîndu-i dreptul de a se prezenta personal. Lui Cazaril i se tăie răsuflarea recu-

noscînd prima și cea mai importantă pereche de bărbați care se apropiau pentru a face onorurile.

Marchizul dy Jironal era înveșmîntat în ținuta completă de curte pe care i-o conferea gradul de general al sfîntului ordin militar al Fiului, căzînd în falduri maronii, portocalii și galbene. Dy Jironal nu se schimbase prea mult de cînd îl văzuse ultima oară Cazaril, în urmă cu trei ani, atunci cînd acceptase cheile Gotorgetului și preluase comanda din mîinile acestuia în cortul lui de campanie. Era tot uscățiv, încărunțit, cu o privire rece, viguros, avînd aparența unui om care a uitat să zîmbească. Centura sabiei late cu care era încins peste piept era acoperită cu smalț și nestemate, care întruchipau simbolurile Fiului: arme și animale și poloboace cu vin. Lanțul greu din aur, al serviciului de cancelar al Chalionului, îi înconjura gîtul. Trei inele mari cu peceți îi împodobeau mîinile, cea a îndestulatei sale case, cea a Chalionului și cea a Ordinului Fiului. Nu mai avea nici un altul care să-i acopere degetele — nici o altă bogăție de giuvaeruri n-ar fi putut face o impresie mai puternică decît acea demostrație de putere.

Lord Dondo dy Jironal purta și el odăjdiile unui sfînt general, în culorile albastru cu alb, aparținînd Ordinului Fiicei. Mai îndesat decît fratele lui, avînd o nefericită tendință de a asuda abundent, la vîrsta de patruzeci de ani încă mai radia de dinamismul tipic familiei lor. Exceptînd noile onoruri de care se bucura acum, părea neschimbat, neîmbătrînit față de omul pe care-l văzuse ultima oară Cazaril în tabăra fratelui său. Cazaril își dădu seama că sperase ca Dondo să se fi îngrășat ca Orico, date fiind libertățile scandaloase pe care și le permitea la masă, în pat și în orice altă plăcere cu putință, dar era numai un pic burtos. Strălucirea de pe mîini, ca să nu mai amintim de urechi, brațe și pintenii din aur de la călcîiele cizmelor sale compensau refuzul fratelui său de a etala bogăția familiei.

Privirea lui dy Jironal trecu peste Cazaril fără vreun semn că l-ar fi recunoscut, dar sprîncenele negre ale lui Dondo se coborîră în timp ce își aștepta rîndul și se încruntă la vederea expresiei de indiferență cordială de pe figura lui Cazaril. Încruntătura i se adînci pe neașteptate. Numai că privirea inchizitorială a lui Dondo fu abătută de la Cazaril cînd fratele său făcu semn unui servitor ca să aducă darurile pe care i le oferea prințului Teidez: o șa și un căpăstru bătute cu argint, o arbaletă deosebită de vînătoare și o suliță de frasin pentru mistreți cu vîrf gravat în oțel, care arunca sclipiri crude în jur. Mulțumirile entuzismate ale lui Teidez fură cu totul și cu totul sincere.

După ce trecu de formalele prezentări, lord Dondo pocni din degete, iar un servitor care ținea o casetă micuță păși în față și o deschise. Cu un gest dramatic, Dondo scoase din ea un enorm șirag de perle pe care le ridică cît putu de sus, ca toată lumea să le vadă.

— Prințesă, vă urez bun venit la Cardegoss în numele ordinului meu sfînt, al strălucitei mele familii și al nobilei mele persoane! Dați-mi voie să vă ofer măsura îndoită a domniei voastre în perle — flutură șiragul, care era într-adevăr la fel de lung pe cît era de înaltă uimita Iselle — și mulțumesc zeilor că nu sînteți mai înaltă, altfel aș fi fost ruinat!

Un chicotit general răsună printre curteni la auzul acestei glume. El îi adresă un zîmbet de cuceritor și îi șopti:

— Îmi permiteți?

Și fără să mai aștepte răspunsul, se aplecă și îi atîrnă funia aceea de gît; ea tresări neplăcut surprinsă cînd mîna lui îi atinse în treacăt obrazul, dar mîngîie cu degetele sferele lucitoare și îi zîmbi uimită. Gîngăvi niște mulțumiri drăgălașe, iar Dondo îi făcu o plecăciune — mult *prea* adîncă, se gîndi țîfnos Cazaril; gestul păru a avea o tentă de batjocură în ochii lui. Abia atunci găsi Dondo un moment ca să-i șușotească fratelui său la

ureche. Cazaril nu deslușI cuvintele rostite cu voce scăzută, dar i se păru că citea pe buzele din barba lui Dondo cuvîntul Gotorget. Ochii lui Dy Jironal se rotiră către Cazaril într-o căutătură surprinsă și tăioasă, pentru o clipă, dar apoi amîndoi bărbații trebuiră să facă loc următorului nobil care-și aștepta rîndul. O grămadă copleșitoare de plocoane scumpe și inedite se îngrămădiră peste prinț și prințesă. Cazaril se pomeni avînd grijă de grămada Isellei, cu ajutorul lui Betriz, care însemna cu grijă numele celor de la care erau primite, pentru a le adăuga mai tîrziu la inventarul casei. Curtenii roiau în jurul tinerilor, obsevă sec Cazaril, asemeni mușteloor care se strîng la un borcan cu miere risipită. Teidez se înveselise într-atît, încît rîdea în hohote; dy Sanda era un pic cam țeapăn; satisfăcut în sinea lui, dar încordat. Deși se vedea limpede că se simțea măgulită, Iselle se purta cu o sublimă demnitate. S-a neliniștit doar o dată, cînd un trimis roknar al unui principat de la miazănoapte, înalt, cu pielea smeadă și părul roșcățiu, prins în cozi meșteșugit împletite, i-a fost prezentat. Veșmintele lui brodate fin fluturară ca niște drapeluri în vînt cînd acesta i se închină respectuos. Făcu și ea o reverență stăpînită, fără să zîmbească și mulțumi pentru frumoasa cingătoare din coral sculptat, pietre de jad și legături de aur.

Cadourile lui Teidez erau mai diversificate, deși grosul lor consta în arme. Ale Isellei erau în mare parte bijuterii, dar includeau nu mai puțin de trei cutii muzicale de mare finețe. Într-un final, toate darurile cu care cei doi nu se împodobiseră deocamdată fură depuse pe o masă păzită de doi paji pentru a fi admirate: o etalare a bogăției, inteligenței sau generozității donatorilor care, la urma urmei, era mai bună decît scopul cu care fuseseră oferite majoritatea acestor prinoase — și, cu aceasta, mulțimea elitei din Cardegoss se revărsă în sala de banchete.

Prințul și prințesa fură conduși la înalta masă și așezați de o parte și de alta a lui Orico și a roinei sale. Erau flancați la rîndul lor de frații Jironal, cancelarul dy Jironal zîmbind un pic cam încordat la băiatul de paisprezece ani pe mîna căruia avea să încapă regatul, Dondo încercînd în mod evident să intre în grațiile Isellei, cu toate că se vedea cu ochiul liber că rîdea mai tare decît ea la spiritele de glumă pe care le făcea. Cazaril era așezat la una din mesele lungi puse de-a curmezișul părții din față a camerei, avînd toată sarea și piperul sub nas, iar în ochi pe tînăra care-i fusese dată în grijă. Descoperi că bărbatul între două vîrste care stătea așezat la dreapta lui era un emisar ibranez.

— Ibranezii m-au tratat tare bine în timpul ultimei mele șederi în țara voastră, se aventură politicos Cazaril după ce se prezentară reciproc, dar hotărîndu-se să se ferească să menționeze vreun amănunt. Dumneata cum ai ajuns în Cardegoss, milord?

Ibranezul zîmbi prietenos.

— Sînteți omul prințesei Iselle, nu? Ei bine, în afară de atracțiile netăgăduite ale vînătorii toamna în Cardegoss, riga din Ibra m-a însărcinat să intervin pe lîngă riga Orico ca să nu-l susțină pe Moștenitor în noua răzmeriță din sudul Ibrei. Moștenitorul acceptă ajutor din parta Darthacăi; cred că acest dar de care se bucură acum se va întoarce împotriva lui în timp.

— Rebeliunea condusă de moștenitorul său e o lovitură dureroasă pentru riga din Ibra, zise Cazaril pe bună dreptate, însă cu o neutralitate studiată.

Bătrînul vulpoi din Ibra jucase pe două fronturi în relațiile cu Chalionul de prea multe ori în trecut ca să nu fie considerat un prieten îndoielnic și un vrășmaș primejdios — dar dacă acest teribil război reînceput cu fiul său era pedeapsa zeilor pentru viclenia de care dădea dovadă, atunci mînia zeilor era un lucru de temut.

— Nu știu ce gîndește riga Orico, dar mi se pare că să sprijini tinerețea împotriva bătrîneții înseamnă să

faci un pariu sigur. Ei trebuie să se împace din nou, în caz contrar timpul își va spune cuvîntul. Ca un om bătrîn să-și învingă propriul fiu, înseamnă să se înfrîngă pe sine.

— Nu și de această dată. Ibra mai are un fiu.

Trimisul se uită în stînga și-n dreapta, apoi se dădu mai aproape de Cazaril, coborîndu-și vocea:

— Lucru care nu a scăpat atenției Moștenitorului. Ca să-și asigure spatele, a lansat în toamna trecută în secret un atac infam asupra fratelui său — deși acum pretinde că nu el l-a ordonat, ci a fost lucrătura lipsită de scrupule a favoriților săi, care i-au interpretat greșit niște vorbe scăpate la întîmplare. Pe care le-au înțeles prea bine, aș putea spune eu. Încercarea de a-l lichida pe tînărul prinț Bergon a fost zădărnicită, slavă zeilor, iar Bergon salvat. Numai că Moștenitorul a împins, în cele din urmă, îngăduința tatălui său peste limită. De astă dată, nu se va mai face pace între ei fără capitularea abjectului sud al Ibrei.

— Tristă treabă, spuse Cazaril. Sper să le vină la toți mintea la cap.

— Îhî, fu de acord emisarul. Zîmbi sec, în semn de apreciere față de eschiva evidentă a lui Cazaril de a-și da pe față preferințele și renunță la demersul său ingenios de a-și cîștiga adepți.

Bucatele de la Zangre erau nemaipomenite și îl îmbiară pe Cazaril să se îmbuibe pînă la saturație. Curtea se mută în sala de primire, unde avea să se țină balul și unde riga Orico ațipi subit în scaunul său, spre invidia lui Cazaril. Muzicienii de la curte se dovediră excelenți, ca întotdeauna. Nici roina Sara nu dansa, însă chipul său rece se mai îmblînzi, într-o aparentă delectare pe sunetul muzicii, bătînd ritmul cu mîna pe brațul jilțului său. Cazaril își mută trupul îngreunat de atîta mîncare către o latură a sălii, unde își sprijini confortabil umerii de un perete și îi privi pe cei mai tineri și mai în putere, ori pe cei mai puțin îmbuibați legănîn-

du-se grațios pe acordurile delicate. Nici Iselle, nici Betriz, nici chiar Nan dy Vrit nu duseră lipsă de parteneri. Cazaril își încreți fruntea văzînd-o pe Betriz luînd o poziție de dans cu cel de al treilea, ba nu, al cincilea june nobil care o invitase. Roina Ista nu fusese singurul părinte îngrijorat care-l încolțise înainte să părăsească Valenda; la fel a procedat și ser dy Ferrej. *Să ai grijă de Betriz a mea,* îl rugase el. *Ar fi trebuit s-o aibă alături pe mama ei sau o altă doamnă trecută prin viață care să o povățuiască, dar, din păcate...* Dy Ferrej se văzuse prins între teama de dezastru și speranța unei oportunități. *Ajut-o dumneata să se păzească de nepricopsiți, de fanfaroni, de alde pierde-vară scăpătați, știi dumneata genul.* Cei ca el? *Pe de altă parte, dacă ar fi să-ntîlnească pe cineva cu o situație solidă, onorabilă, n-aș fi împotrivă să aleagă cu inima... știi, un om de bine, cum ar fi, oh, să zicem, prietenul dumitale, marchizul dy Palliar...* Acel exemplu luat din senin nu sună chiar atît de întîmplător în urechile lui Cazaril. Să fi început oare Betriz să nutrească vreo tandrețe tainică? Numai că Palli nu era, din păcate, prezent aici astă seară, întorcîndu-se în provincia lui după instalarea lordului Dondo în sfînta funcție de general. Altfel ar fi întîlnit și Cazaril o figură cunoscută și binevoitoare în toată mulțimea asta.

Atenția îi fu atrasă de o mișcare într-o parte, unde privirea îi întîlni o figură cunoscută, dar neprietenoasă, în ciuda zîmbetului rece. Cancelarul dy Jironal schiță înspre el o mică plecăciune de salut; el se sprijini de perete și îi întoarse curtoazia. Mintea lui se lupta prin pîcla mîncării și-a băuturii să rămînă trează.

— Dy Cazaril. Chiar dumneata ești. Te crezusem mort.

Nici nu mă-ndoiesc de asta.

— Nu, milord. Am scăpat.

— Unii dintre prietenii dumitale s-au temut că ai dezertat...

Nici un prieten de-al meu nu s-ar teme de un asemenea lucru.

— Dar roknarii au raportat că muriseși.

— O minciună sfruntată, domnule.

Cazaril nu spuse și cine lansase minciuna aceea.

— M-au vîndut la galere, împreună cu oamenii care n-au fost răscumpărați.

— Ce mîrșăvie!

— Așa m-am gîndit și eu.

— E o minune că ai supraviețuit întregului calvar.

— Da. Așa e. Cazaril clipi și zîmbi suav. Cel puțin v-ați recuperat banii de răscumpărare pe măsura acelei înșelăciuni? Sau vi i-a șterpelit vreun hoț? Mi-ar plăcea să cred că cineva tot a plătit pentru marea dezamăgire pe care ați suferit-o în urma pierderii mele.

— Nu-mi amintesc. Trebuia să intre în atribuțiile ofițerului însărcinat cu încartiruirea.

— Mă rog, a fost un ghinion îngrozitor, dar totul s-a sfîrșit cu bine în final.

— Într-adevăr. Va trebui să-mi povestești ceva din aventurile dumitale cîndva.

— Oricînd veți binevoi, milord.

Dy Jironal încuviință cu austeritate, zîmbind, apoi trecu mai departe, în mod evident liniștit. Cazaril îi zîmbi și el, mulțumit de stăpînirea de sine pe care o afișase — dacă nu era cumva de fapt doar frică bolnăvicioasă. Ar fi putut, se părea, să zîmbească întruna, fără să se asmută la beregata mincinosului aceluia nemernic. *Deja am intrat în pielea unui curtean în toată regula, hm?!*

Odată ce i se mai domoliseră cele mai negre temeri, Cazaril renunță la încercarea deșartă de a se face invizibil și își luă inima-n dinți ca s-o invite pe lady Betriz la un rondel. Se știa înalt, lălîu și mai deloc grațios în mișcări, dar cel puțin nu cădea din picioare de beat, ceea ce îi dădea un avantaj net față de jumătate din tinerii care se aflau aici acum. Asta ca să nu mai amintim de

lord Dondo dy Jironal, care, după ce a pus stăpînire pe toate dansurile cu Iselle o vreme, și-a luat tălpășița înconjurat de gloata lui de scandalagii buni de nimic să caute alte plăceri, mai grosiere, ori vreun coridor întunecat în care să vomite. Cazaril speră la a doua variantă. Ochii lui Betriz sclipeau de bucurie în timp ce se legăna cu el în pașii de dans.

În cele din urmă Orico se trezi, muzicienii dădură semne de oboseală, iar seara se apropie de final. Cazaril îi mobiliză pe paji, pe lady Betriz și pe Nan dy Vrit să care darurile Isellei și să le pună la loc sigur. În ceea ce-l privea pe Teidez, care arătase un dispreț profund pentru dănțuială, acesta se îndeletnicise cu spectaculoasele platouri cu dulciuri mai mult chiar decît cu băutura. Drept urmare, dy Sanda avu de furcă cu o previzibilă criză de indigestie pînă la ivirea zorilor. Totuși, era clar că băiatului i se urcase la cap mai mult atenția care i se dăduse, decît vinul pe care-l băuse.

— Lord Dondo mi-a spus că oricine mi-ar fi dat optsprezece ani! îi spuse el Isellei triumfător.

Se înălțase atît de mult în acea vară încît o întrecea cu un cap pe sora lui mai mare și ăsta fusese un motiv să se împăuneze în fața ei și să o ia în derîdere. Se îndreptă înspre camera lui, abia atingînd podeaua cu picioarele.

Cu mîinile încărcate de bijuterii, Betriz îl întrebă pe Cazaril în vreme ce așezau podoabele în dulăpioarele cu lacăt din anticamera ei:

— Așadar, de ce nu-ți folosești numele, lord Caz? Mai ales că e chiar un nume de bărbat *puternic*!

— Am o aversiune mai veche pentru el, oftă el. Fratele meu mai mare și tovarășii lui obișnuiau să mă necăjească urlînd și hămăind pînă izbucneam în lacrimi de furie, — ceea ce mă înverșuna și mai tare —; din păcate, pînă am crescut eu destul cît să-l iau la bătaie, nu mai făcea glume pe seama mea. Asta mi s-a părut și mai nedrept din partea lui.

Betriz hohoti.

— Înțeleg!

Cazaril se retrase clătinîndu-se în liniștea dormitorului său, dar își aduse aminte că uitase să-și îndeplinească promisiunea fermă făcută provincarei, de a-i trimite cît de curînd un bilet liniștitor. Chinuit de somn și de datorie, oftă și își scoase penele, hîrtia și ceara, însă darea de seamă fu mult mai scurtă decît raportul cu lux de amănunte pe care-și pusese în gînd a i-l trimite, cîteva rînduri lapidare, încheiate cu, *Totul e bine în Cardegoss.* Îl sigilă, trimise un paj care moțăia să-l încredințeze vreunui curier ce urma să plece din Zangre și se prăbuși în pat.

Capitolul 8

Banchetul de bun-venit din prima seară fu urmat mult prea curînd de micul dejun de a doua zi, de cină și de o serată care includea și un bal mascat. Mîncărurile excelente continuară să curgă în valuri și în ziua următoare, pînă cînd Cazaril, în loc să mai gîndească despre rigă că s-a îngrășat în mod nefericit, începu să se minuneze cum de acesta se mai putea ține pe picioare. Cel puțin bombardamentul inițial cu cadouri asupra odraslelor regești încetă cît de cît. Cazaril își aduse la zi inventarul și începu să se gîndească unde și cu ce ocazii putea fi redăruită o parte din această bogăție. Lumea se aștepta din partea unei prințese să fie darnică.

Se trezi în cea de-a patra dimineață dintr-un vis neclar în care se făcea că alerga prin Zangre cu mîinile pline de giuvaericale pe care nu fusese în stare să le ducă persoanelor potrivite la timpul potrivit și mai era și un șobolan imens vorbitor care îl îndruma în tot felul de direcții aberante. Se frecă la ochi ca să se dezmeticească și jură să renunțe să mai bea din vinurile tari ale lui Orico sau să mai mănînce dulciurile de la curte, care erau făcute cu prea multă cremă de migdale, nu era sigur care din ele erau de vină. Se întrebă cu ce meniuri va trebui să mai dea piept în acea zi. Și apoi rîse din toată inima pe seama sa, amintindu-și de rațiile din perioada asediului. Se rostogoli din pat, cu rînjetul pe buze.

Își scutură tunica pe care o purtase cu o zi înainte și își descîlci dintre dantelele manșetei jumătatea de

felie de pîine pe care Betriz îl rugase să o dosească în mîneca lui largă atunci cînd picnicul regesc de pe malul rîului fusese întrerupt de niște averse de ploaie, obișnuite în acel anotimp, dar care lor numai bine nu le-a picat. Se gîndi nedumerit dacă rostul mînecilor acestor curteni fusese ascunderea proviziilor, la început, cînd a fost creat acest detaliu vestimentar. Își scoase cămașa de noapte, își trase pantalonii, legîndu-le șnururile și apoi se duse spre lighean să se spele.

Un fîlfîit moale de aripi sună în fereastra lui larg deschisă. Cazaril se uită într-o parte, speriat de acel zgomot, și văzu una din ciorile de la castel care tocmai se lăsa pe pervazul din piatră, întinzîndu-și căpșorul către el. Croncăni de vreo două ori, apoi scoase niște murmure scurte ciudate. Amuzat, își șterse fața cu prosopul și, culegînd bucata de pîine de pe jos, se apropie încet de pasăre să vadă dacă era una din cele îmblînzite, care ar fi putut să-i ciugulească din mînă.

Părea să iscodească bucata de pîine, căci nu se repezi s-o înhațe în timp ce el se apropia. Îi întinse o bucățică. Lucioasa pasăre îl privi atentă o clipă, apoi înșfăcă rapid cu ciocul fărîmitura dintre degetele lui. Cazaril își ascunse tresărirea cînd pasărea îl lovi cu ciocul ei negru ascuțit, fără să-l rănească. Pasărea țopăi și bătu din aripi, înfoindu-și coada din care lipseau două pene. Mai bolborosi ceva, apoi croncăni din nou, un sunet strident, ascuțit care răsună cu ecou între pereții odăii.

— N-ar trebui să zici *cra-cra*, vorbi Cazaril cu ea. Ar trebui să zici *Caz-Caz*!

Se mai distră — și o mai distră ! — preț de cîteva minute, încercînd să o învețe să vorbească într-o limbă nouă, reușind chiar să o facă să scoată niște triluri care aduceau pe jumătate a *Cazaril! Cazaril!*, în ceea ce-și închipuia el ca fiind accentul păsăresc, dar în ciuda mituielii generoase cu pîine, părea și mai îndărătnică decît Iselle în privința limbii darthacane.

Un ciocănit la ușa camerei lui întrerupse lecția, iar el strigă indiferent:

— Da?

Ușa se dădu de perete; cioara își luă zborul, plonjînd de la fereastră. Cazaril se aplecă în afară o clipă să-i urmărească zborul. Pasărea căzu vertiginos în gol, apoi își deschise aripile cu un plesnet și se avîntă în sus din nou, rotindu-se în depărtare pe un curent de aer rece care se ridica de-a lungul povîrnișului abrupt al defileului.

— Milord dy Cazaril, ă ...

Vocea îngheță brusc. Cazaril se ridică de pe pervazul ferestrei și se întoarse ca să găsească îndărătul lui un paj cu o față șocată, stînd în cadul ușii. Cazaril își dădu seama, în timp ce-l trecu un val de rece de transpirație, că nu se îmbrăcase încă cu cămașa.

— Da, băiete?

Fără să lase impresia că se grăbea, întinse mîna după tunică, o mai scutură o dată și și-o trase pe el.

— Ce s-a întîmplat?

Vorba lui tărăgănată nu lăsa loc la nici un comentariu sau întrebare pe seama grămezii de cicatrici vechi de pe spinarea lui. Pajul înghiți un nod și își recăpătă glasul.

— Milord dy Cazaril, prințesa Iselle vă roagă să o însoțiți la micul dejun, care va fi servit de îndată în sala verde.

— Mulțumesc, zise Cazaril cu răceală.

Dădu apoi din cap, în semn că pajul se putea retrage. Acesta își luă repede picioarele la spinare.

Excursia matinală în care îi ceruse Iselle s-o escorteze se dovedi a fi nu departe, pe cîmp, ci chiar mult-promisul tur al menajeriei lui Orico. Însuși riga urma să-și conducă sora, numai că, intrînd în sale verde, Cazaril îl găsi pe acesta dormitînd într-un scaun, trăgînd un pui de somn ca după micul-dejun. Orico se dezmetici și se frecă la frunte, ca și cum l-ar fi durut capul. Își scutură fărîmiturile lipicioase de pe tunica mare, adună un șervet pătrat în care împachetă ceva și își conduse sora, pe Betriz și pe Cazaril afară pe poarta castelului

și apoi dincolo de grădini. În curtea grajdurilor se întîlniră cu grupul lui Teidez, care se pregătea pentru partida de vînătoare matinală. Teidez se ținuse aproape de capul tuturor de cînd sosise la Zangre, să i se facă plăcerea asta. Se părea că lord Dondo aranjase astfel încît să-i împlinească dorința băiatului, iar acum era în fruntea grupului care includea încă vreo șase alți curteni, rîndași și hăitași, trei perechi de cîini, și pe ser dy Sanda. Călare pe armăsarul lui negru, Teidez își salută, vesel nevoie mare, sora și pe suveranul său frate.

— Lord Dondo spune că-i cam devreme să dăm de vreun mistreț, le zise el, pentru că n-a căzut încă frunza din copaci. Dar s-ar putea să avem noroc.

Servitorul lui Teidez, care venea din urmă pe calul său, era arhiîncărcat cu un veritabil arsenal de arme pentru orice eventualitate, inclusiv noua arbaletă și sulița pentru mistreți. Iselle, care, după cum se vedea, nu fusese invitată, se uita la ei cu un fel de invidie.

Dy Sanda zîmbea satisfăcut, pe cît era el în stare să zîmbească, de acest sport nobil, în timp ce lord Dondo chiui și îndrumă cavalcada afară din curte la trap. Cazaril îi privi în timp ce o luau din loc și încercă să-și dea seama ce anume îi provoca neliniște din tot tabloul acela autumnal minunat pe care cei plecați la vînătoare îl compuneau. Îi veni în minte faptul că nici unul din oamenii aceia care îl înconjurau pe Teidez nu avea mai puțin de treizeci de ani. Nici unul nu-l urma pe băiat din prietenie, nici măcar din anticiparea unei prietenii; toți erau acolo numai din interes personal. Dacă vreunul din acei curteni ar avea destulă minte, cugetă Cazaril, și-ar aduce fiii la curte acum și le-ar da libertate de mișcare, lăsînd natura să-și urmeze cursul firesc. O imagine nu lipsită de pericole, dar...

Orico se urni greoi înspre adăpostul pentru animale; doamnele și Cazaril îl urmară. Îl găsiră pe mai-marele rîndaș, Umegat, înștiințat desigur, așteptîndu-i cuviincios lîngă ușile menajeriei, deschise larg pentru a lăsa înăuntru soarele și boarea dimineții. Își plecă

capul cu cozile împletite cu grijă, în fața stăpînului său și a oaspeților acestuia.

— Ăsta-i Umegat, îi zise Orico surorii lui, în chip de prezentare. I-am dat în grijă locul ăsta. E roknar, dar un om bun, oricum.

Iselle își controlă o tresărire vizibilă de spaimă și își înclină capul cu grație. Într-o roknară curtenească pasabilă, chiar dacă gramatical improprie unei adresări de la stăpîn la servitor, ci mai degrabă în stilul folosit în relația stăpîn — războinic, îi zise:

— Fie ca binecuvîntarea Celor Sfinți să se pogoare asupra ta în această zi, Umegat!

Umegat făcu ochii mari, iar reverența lui deveni mai adîncă. Îi răspunse:

— Fiți binecuvîntată de Înălțimea Lor și dumneavoastră, stăpînă!

Vorbele erau rostite în cel mai pur accent din Arhipelag și în forma gramaticală reverențioasă a sclavului care se adresează stăpînului său.

Cazaril ridică din sprîncene de uimire. Pe cît se vădea, Umegat nu era, totuși, un metis chalionez. Se întrebă ce căi întortocheate ale vieții l-or fi purtat pe acest om aici. Interesul lui față de roknar crescu și îndrăzni să-i spună:

— Departe de casă ai mai ajuns, Umegat! în registrul folosit de un servitor în relația cu alt servitor, de spiță mai joasă.

Un zîmbet trecu peste buzele rîndașului:

— Aveți o ureche pe cinste, stăpîne! Ăsta-i un lucru rar în Chalion!

— Lord dy Cazaril e cel care mă instruiește, adăugă și Iselle.

— În cazul acesta aveți un profesor de nădejde, domniță. Dar, — întorcîndu-se înspre Cazaril, schimbă stilul, acum ca de la supus la cărturar, un registru mai politicos chiar decît acela de la servitor la stăpîn — Chalion este casa mea acum, Înțelepciunea Voastră.

— Hai să-i arătăm animalele surorii mele, interveni și Orico, plictisit evident de amabilitățile lor bilingve.

Ridică mîna în care ținea șervetul din pînză și rînji conspirativ:

— Am furat un fagure cu miere pentru urșii mei de pe masa de la micul dejun și o să mi se scurgă tot prin pînza asta dacă nu scap de el mai repede.

Umegat zîmbi și el și îi conduse în clădirea răcoroasă din piatră. Locul era și mai curat în dimineața asta decît deunăzi, de departe mai curat decît sălile de benchetuială ale lui Orico. El se scuză și se coti în lături deodată, intrînd într-una din cuștile urșilor. Ursul se sculă și se așeză în șezut; Orico se lăsă și el pe vine pe fînul lucitor și cei doi se priviră în ochi. Riga desfăcu șervetul și rupse o bucată de fagure, iar ursul o adulmecă și începu să-i lingă degetele cu o limbă lungă rozalie. Iselle și Betriz se minunară în fața blănii dese și frumoase a ursului, dar nu se clintiră din loc ca să i se alăture rigăi în cușcă.

Umegat le îndrumă către creaturile care aduceau a capre și care aveau în mod evident preferințe mai ierbivore și de data asta domnițele se încumetară să păsească în staule ca să mîngîie animalele și să le admire cu invidie pentru ochii lor mari, căprui, umbriți de gene lungi. Umegat le spuse că se numeau vele și erau aduse de undeva de dincolo de Arhipelag. Le dădu o provizie de morcovi, cu care fetele hrăniră velele, într-o continuă chicoteală și cu mulțumire de ambele părți. Iselle își scutură de pe fustă ultimele bucățele de morcov amestecate cu salivă de velă și apoi îl urmară cu toții pe Umegat către cotețele păsărilor. Rămas în urmă cu ursul lui, Orico le făcu semn apatic să se ducă înainte fără el.

O formă întunecată se năpusti de afară în aripa cu arcade de piatră și aterizâ cu un fîlfîit de aripi și o chirăială pe umărul lui Cazaril; acesta mai-mai că sări din cizme de spaimă. Aruncă o privire pe umăr ca să descopere că era cioara care venise pe geamul lui de

dimineață, judecînd după mănunchiul de pene zdrențuite din coada ei. Își potrivi mai bine ghearele pe umărul lui și țipă:

— Caz, Caz!

Cazaril izbucni în rîs.

— Era și timpul de-acum, pasăre nebună ce ești! Numai că n-o să-ți folosească la nimic acum — am rămas fără pic de pîine.

Ridică din umeri, dar pasărea se agăță cu încăpățînare și țipă din nou: „Caz, Caz!", chiar în urechea lui, dureros de tare.

Betriz rîse; buzele ei arătau uimire.

— Cine-i prietena dumitale, lord Caz?

— Mi-a venit la fereastră de dimineață și am încercat s-o învăț, ăă, vreo cîteva cuvinte. Nu cred că am reușit...

— Caz, Caz! insistă cioara.

— Ar trebui să-ți dai mai multă silință la darthacană, milady! glumi Cazaril. Hai, Ser dy Păsăroi, fugi de-aici. Nu mai am pîine. Du-te și-ți caută vreun pește zăpăcit sub cascade sau vreo drăgălașă de oaie moartă și-mputită sau altceva... hușt!

Își scutură umărul, dar pasărea se ținu agățată cu încăpățînare.

— Ciorile astea de la castel sînt cele mai lacome păsări. Cele de la țară sînt nevoite să zboare de colo-colo și să-și caute singure de mîncare. Creaturile astea puturoase așteaptă să le pui mîncarea direct în plisc.

— Într-adevăr, zise Umegat cu un zîmbet șiret, păsările de la Zangre sînt niște veritabili curteni în rîndul ciorilor.

Cazaril își înghiți un acces de rîs un pic cam tîrziu și-i strecură o altă privire furișă impecabilului rîndaș roknar — fost roknar. În fine, dacă Umegat muncise aici mult timp, avusese destul timp să-i studieze pe curteni.

— Adulația asta ar fi și mai măgulitoare dacă ai fi vreo pasăre gustoasă. Ușiii!

Îi făcu vînt ciorii de pe umăr, dar aceasta nu zbură decît ca să i se așeze pe creștetul capului, afundîndu-și ghearele în scalpul său.

— Au!

— Cazaril! țipă ascuțit cioara de unde se proțăpise.

— Înseamnă că sînteți un adevărat maestru în ale limbilor străine, milord Cazaril.

Umegat zîmbi și mai tare.

— Te-am auzit, o asigură el pe cioară. Dacă vă aplecați capul, milod, o să încerc să vă îndepărtez pasagerul.

Cazaril îl ascultă. Murmurînd ceva în roknară, Umegat convinse pasărea să se coboare pe brațul său, o duse pînă la ușă și îi dădu drumul în sus. Își văzu de zborul ei, croncănind, spre ușurarea lui Cazaril, alte cîrîieli mai obișnuite.

Purceseră spre aviariu, unde Iselle avu un succes la fel de mare printre păsărelele colorate, ca și Cazaril la cioara lui ferfenițită; săriră pe mîneca ei, iar Umegat îi arătă cum să le facă să ciugulească semințe dintre dinții ei. Se întoarseră către păsările pe picioroange. Betriz o admiră pe una mare, de un verde lucitor, cu pieptul galben și gușa roșie. Pasărea cloncăni din ciocul ei gros și galben, fîțîindu-se de colo-colo, și scoase o limbă subțire și neagră.

— Asta-i venită destul de recent, le spuse Umegat. Cred că a avut o viață grea, de pribegie. E destul de îmblînzită, dar a fost nevoie de timp și răbdare să o facem să fie așa.

— Vorbește? întrebă Betriz.

— Da, spuse Umegat, dar numai înjurături. În roknară, poate că din fericire. Cred că a fost pe vremuri pasărea unui corsar. Marchizul dy Jironal a adus-o de la miazănoapte în primavara aceasta, ca pradă de război.

Mai multe relatări și zvonuri despre acea campanie fără nici un rezultat ajunseseră la Valenda. Cazaril se întrebă dacă nu cumva chiar și Umegat fusese captură de război — așa cum fusese el — dacă nu cumva așa a

fost adus el pentru prima oară în Chalion. Zise apoi pe un ton impersonal:

— Frumușică pasăre, dar se pare că-i un tîrg nenorocit în schimbul a trei orașe și controlul asupra unei trecători.

— Am impresia că lord dy Jironal a cîștigat mai multe bunuri transportabile decît atît, spuse Umegat. Cînd s-a întors la Cardegoss, a durat un ceas să intre tot convoiul lui pe porți.

— Am avut și eu de a face cu catîri din aceia leneși, mormăi Cazaril neimpresionat. Chalionul a pierdut mai mult decît a cîștigat dy Jironal în acea aventură prost gîndită.

Sprîncenele Isellei se arcuiră.

— Dar n-a fost o victorie?

— Prin definiție? Noi și principatele roknare ne-am tot împins încoace și-ncolo peste granițe zeci de ani în șir. Pe vremuri acea zonă era un pămînt fertil — acum a ajuns un prăpăd. Livezilor și plantațiilor de măslini li s-a dat foc, fermele au fost abandonate, animalele au fost lăsate de izbeliște să se sălbăticească și să flămînzească — pacea, nicidecum războiul, e cea care aduce bunăstarea unei țări. Războiul doar transferă avuțiile de la cei slabi la cei puternici. Mai rău, ceea ce e cîștigat cu prețul sîngelui, e vîndut pe bani și apoi furat din nou.

Căzu pe gînduri și apoi adăugă cu amărăciune.

— Bunicul tău, riga Fonsa, a cîștigat Gotorgetul cu prețul vieții fiilor lui. Cetatea a fost vîndută de marchizul dy Jironal pe trei sute de mii de reali. E o shimbare uimitoare să vezi cum sîngele unui om e prefăcut în banii altuia. Convertit în aur, se-alege praful de el.

— Nu se poate face pace deloc în zona de miază-noapte? întrebă Betriz, surprinsă de o asemenea vehemență.

Cazaril dădu din umeri.

— Nu atîta timp cît se obține un asemenea cîștig din război. Prinții roknari joacă și ei același joc. E o corupție universală.

— *Cîștigarea* războiului i-ar pune capăt, spuse Iselle gînditoare.

— Acum e doar un vis, suspină Cazaril. Dacă riga ar fi în stare să-l concretizeze, fără ca nobilimea să-și dea seama că-și va pierde în viitor mijloacele de trai. Dar nu. Nu-i chip să se-mplinească un asemenea vis. Chalionul, de unul singur, n-ar putea dovedi cele cinci principate și, chiar dacă printr-un miracol ar face-o, nu deține expertiza navală ca să mențină coasta sub control ulterior. Dacă toate regatele cvinteriene ar fi să-și unească forțele și să lupte din răsputeri timp de o generație, un rigă extrem de puternic și de hotărît ar putea să răzbească și să unească toate ținuturile. Dar ar însemna o cheltuială uriașă de oameni și energie și bani.

Iselle întrebă pe-un ton meditativ:

— Mai mare decît costul acestui nesfîrșit sacrificiu de sînge și virtute care se scurge spre miazănoapte? Dacă s-a făcut o dată — doar o dată — e de ajuns pentru totdeauna.

— Dar nu e nimeni care să o facă. Nici un om care să aibă curaj, viziune și voința necesară. Riga din Brajar e un bețivan îmbătrînit, care face întreceri sportive cu doamnele de la curte, Vulpoiul din Ibra e legat de mîini și de picioare de revoltele civile, Chalionul...

Cazaril ezită, dîndu-și seama că emoțiile lui stîrnite îl ispiteau să cadă într-o onestitate nediplomată.

— Teidez, începu Iselle și apoi trase aer în piept. Poate că aceasta va fi menirea lui Teidez, cînd va ajunge la vîrsta bărbăției.

Nu era o menire pe care Cazaril să i-o dorească vreunui om și cu toate astea băiatul părea să aibă niște talente native în direcția aceasta, numai dacă educația din următorii ani le-ar putea direcționa către acest scop precis.

— Cucerirea nu este singura cale de a uni popoarele, sublinie Betriz. Mai există și mariajul.

— Da, dar nimeni nu poate uni prin casătorie trei regate și cinci principate, replică Iselle, încrețindu-și năsucul. Nu pe toate deodată, în orice caz.

Nervoasă probabil de faptul că nu se mai afla în centrul atenției publicului său, pasărea cea verde alese acest moment ca să dea drumul unei fraze extrem de obscene în roknara vulgară. Pasărea unui marinar, într-adevăr — pasărea unui corsar de la galere, își dădu seama Cazaril. Umegat rînji mînzește la mîrîitul de dezaprobare pe care Cazaril îl scoase fără să vrea, dar ridică ușor din sprîncene văzîndu-le pe Iselle și Betriz că au rămas mute și-și aruncau priviri furișe una alteia, înroșindu-se și încercînd să-și înăbușe chicotele de rîs. Încet-încet, întinse mîna după o glugă și i-o aruncă deodată pe cap păsării.

— Noapte bună, verdele meu prieten! îi spuse el. Bag de seamă că nu prea ești pregătit să fii o companie politicoasă. Poate că lord Cazaril ar trebui să-și facă timp să te-nvețe roknara curtenească, ei, ce zici?

Cazaril tocmai se gîndea că Umegat părea perfect capabil să predea de unul singur roknara de curte, cînd fu surprins de zgomotul unui pas apăsat în ușa aviariului. Era nimeni altul decît Orico, care-și ștergea balele de urs de pe pantaloni, zîmbind. Cazaril ajunse la concluzia că spusele din prima zi ale intendentului castelului erau adevărate: menajeria părea a fi într-adevăr o consolare pentru rigă. Avea privirea limpede și culoarea îi venise în obraji din nou; era în mod evident într-o stare mult mai bună față de extenuarea care-l moleșise imediat după micul dejun.

— Trebuie să veniți să-mi vedeți pisicile, le spuse el domnițelor.

Cu toții îl urmară în aripa din piatră, unde le arătă plin de mîndrie niște cuști în care erau două pisici aurii, cu smocuri în vîrful urechilor, din munții din sudul Chalionului și o pisică de munte rară, albinoasă, cu ochi albaștri, din aceeași specie, ale cărei urechi moțate erau în mod surprinzător, negre. În această aripă mai era o cușcă conținînd o pereche de ceea ce Umegat numea vulpi de nisip din Arhipelag, care arătau ca niște lupi

costelivi subdimensionați, cu niște urechi enorme triunghiulare și niște mutre cinice.

Cu un gest de încîntare Orico se întoarse în cele din urmă către, evident, preferatul său, leopardul. Lăsat afară din cușcă în lanțul lui din argint, acesta se frecă de picioarele rigăi, scoțînd niște mîrîituri ușoare. Cazaril își ținu răsuflarea văzînd că Iselle, încurajată de fratele ei, îngenunche să-l mîngîie, coborîndu-și fața exact lîngă fălcile lui puternice. Ochii aceia galbeni, transparenți, numai prietenoși nu-i păreau lui Cazaril, dar animalul își închise pe jumătate pleoapele de plăcere, iar nasul cel lat, de culoarea cărămizii, se înfioră în timp ce Iselle îl scărpina cu putere sub bărbie și își trecea degetele răsfirate prin blana lui splendid pătată. Totuși, cînd îngenunche și Cazaril, răgetul înfundat al fiarei luă o turnură ostilă, iar privirea ei de ambră nu-i permise și lui aceleași libertăți. Cazaril își ținu, prudent, mîinile acasă.

Cum riga alese să mai zăbovească o vreme ca să se sfătuiască cu rîndașul său, Cazaril le conduse pe domnițele lui înapoi la Zangre, în timp ce acestea se ciondăneau amical pentru a hotărî care fusese cea mai interesantă fiară din menajerie.

— Dumneata pe care o consideri cea mai ciudată dintre creaturile de acolo? îl atacă Betriz cu întrebarea.

Cazaril cumpăni o clipă răspunsul, dar în final se decise pentru adevăr.

— Umegat.

Deschise gura să obiecteze față de presupusa lui frivolitate, dar o închise la loc văzînd că Iselle îi aruncă lui Cazaril o privire tăioasă. Se lăsă o tăcere mormîntală, care domni tot drumul pînă la porțile castelului.

Scăderea zilei, datorită anotimpului, nu era resimțită ca o pierdere de către locuitorii Zangrelui, căci nopțile, care se lungeau, continuau să fie strălucitoare la lumina candelabrelor, a zaiafeturilor și a sărbătorilor. Curtenii se întreceau în a se da în spectacol, punîndu-și la bătaie,

fără nici o opreliște, banii și istețimea. Teidez și Iselle erau amețiți; din fericire Iselle nu-și pierduse pe de-a-ntregul capul: cu ajutorul observațiilor făcute cu voce joasă de Cazaril ea începu să caute înțelesuri și mesaje ascunse, să fie atentă la intenții, să chibzuiască la ceea ce oferea și la ce se putea aștepta.

Din cîte își putea da seama Cazaril, Teidez înghițea de toate, fără să mai digere. Semnele indigestiei nu întîrziară să apară. Teidez și dy Sanda începură să se-ncontreze din ce în ce mai abitir, fără perdea, pe măsură ce acesta din urmă persista în efortul său lipsit de șanse de cîștig, în a menține disciplina pe care o impusese asupra băiatului la curtea așezată a provincarei. Chiar și Iselle începu să se îngrijoreze din pricina tensiunilor crescînde dintre fratele ei și tutorele lui, după cum deduse Cazaril cînd Betriz îl înghesui într-o dimineață, aparent întîmplător, în colțul unei ferestre cu priveliște înspre confluența rîurilor și jumătate din ținutul Cardegossului.

După cîteva remarci asupra vremii, care era în ton cu anotimpul, și asupra vînătorii, care era la fel, ea se abătu dintr-o dată la chestiunea care o adusese la el, coborîndu-și vocea și întrebînd:

— Ce-a fost cu încăierarea aceea îngrozitoare dintre Teidez și sărmanul dy Sanda la voi pe coridor azi noapte? Se auzea tărăboiul prin ferestre și prin podea.

— Uf...

Pe toți cei cinci zei! Cum să-i spună? Hmm, fecioarele astea... Mai că-și dorea ca Iselle s-o fi trimis pe Nan dy Vrit să-l iscodească. Cu siguranță că văduva aceea cu capul pe umeri era în stare să poarte orice fel de discuție femeiască care putea apărea din senin. Da, era mai bine să fie grosolan decît greșit înțeles. Și cu mult mai bine era să vorbească pe șleau cu Betriz, decît cu Iselle însăși. Betriz, care nu mai era un copil, și mai presus de orice, nu era unica soră a lui Teidez, era mai în măsură să hotărască ce putea trece mai departe la urechile Isellei, cu mult mai bine decît o putea face el.

— Dondo dy Jironal i-a adus lui Teidez o tîrfă în așternut azi noapte. Dy Sanda a dat-o afară. Teidez a fost furios.

Furios, stingherit, probabil ușurat în sinea lui, și, mai tîrziu, seara, amețit de vin. Ah, măreața viață de curte!

— Oh, îngăimă Betriz.

O șocase un pic, dar nu prea mult, fu el mulțumit să observe.

— Oh!

Tăcu căzută pe gînduri cîteva clipe, fixînd cu privirea cîmpurile aurii unduite de vînt, de dincolo de rîu și valea întinsă a acestuia. Recolta era aproape strînsă. Își mușcă buza de jos și se uită la el cu ochi îngrijorați.

— Nu e... cu siguranță că nu e... e ceva foarte ciudat să vezi un om de patruzeci de ani, ca lord Dondo, agățîndu-se de mîneca unui băiat de paisprezece ani.

— Să se agațe de un băiat? Ar fi ciudat într-adevăr! Să se agațe de un prinț, viitorul său rigă, viitorul distribuitor de poziții, bogății, preferințe, oportunități militare — ei, bine, e mai ușor de înțeles, nu? Pun prinsoare că dacă Dondo ar da drumul la partea lui din mîneca aceea, ar apuca-o imediat alți trei oameni. E o... chestiune de *uzanțe*, aici e necazul.

Ea își strîmbă buzele a dezgust.

— Într-adevăr. O tîrfă, îh. Și lord Dondo... e ceea ce se cheamă un codoș, nu-i așa?

— Mm, mai sînt și alte denumiri mai triviale. Nu că... nu că Teidez n-ar fi pe punctul să devină bărbat și toți bărbații trebuie să învețe cîndva...

— Dar căsătoria nu-i de ajuns? Cu toții trebuie să învățăm atunci.

— Bărbații... de obicei se însoară mai tîrziu, încercă el o explicație, hotărîndu-se că acesta era un motiv pe care era mai bine să nu-l invoce, și în plus, se simțea și jenat de amintirea inițierii lui întîrziate. Cu toate astea, un bărbat are de obicei un prieten, un frate sau măcar un tată sau un unchi care să-i explice, ăă... cum

să se poarte. Cu doamnele. Însă Dondo dy Jironal nu e nimic din toate astea pentru Teidez.

Betriz se încruntă.

— Teidez nu are pe nimeni în sensul ăsta. Bine, cu excepția... cu excepția rigăi Orico, care îi este și frate și tată, într-un fel.

Își întîlniră privirile și Cazaril își dădu seama că nu mai era nevoie să adauge cu glas tare ce gîndea: *Dar nu prea-i e de folos.*

După un moment de gîndire și mai îndelungat, spuse și ea:

— Și nu mi-l imaginez pe ser dy Sanda...

Cazaril se abținu să nu pufnească în rîs.

— Of, bietul Teidez. Nici eu nu pot.

Se codi un pic și apoi spuse:

— E o vîrstă dificilă. Dacă Teidez ar fi fost la curte de la bun început s-ar fi obișnuit cu atmosfera, să nu mai fie atît de... impresionat. Sau dacă ar fi fost adus aici la o vîrstă matură, se putea să fi avut un caracter mai statornic, o gîndire mai fermă. Nu că această curte n-ar fi amețitoare la orice vîrstă, mai cu seamă dacă te pomenești trîntit exact în centrul întregii roți. Și totuși, dacă Teidez e pe cale să devină moștenitorul lui Orico, e timpul să înceapă să se pregătească pentru asta. Cum să facă față plăcerilor, dar și îndatoririlor, păstrînd măsura în toate.

— Chiar se pregătește atît de intens? Eu nu-mi dau seama. Dy Sanda încearcă din răsputeri, dar...

— E depășit numeric, conchise el posac. De aici pornește necazul.

Fruntea i se încreți de gînduri.

— La curtea provincarei dy Sanda avea sprijinul ei, autoritatea ei, care să o completeze pe a sa. Aici, în Cardegoss, riga Orico ar trebui să preia rolul acesta, dar nu se arată deloc interesat. Dy Sanda a fost lăsat să se lupte de unul singur cu morile de vînt.

— Curtea asta are...

Betriz se încruntă, încercînd în mod clar să exprime în cuvinte idei noi.

— Curtea asta are un centru?

Cazaril scoase un suspin precaut.

— O curte bine condusă are întotdeauna o autoritate morală. Dacă nu riga, atunci poate roina, cineva asemeni provincarei, care să dea tonul, să păstreze standardele. Orico este...

Nu putea să spună slab, nu îndrăznea să spună bolnav.

— ...dezinteresat să și-o asume, iar roina Sara...

Roina Sara i se părea o stafie lui Cazaril, palidă și evazivă, aproape invizibilă.

— ...nu o face nici ea. Asta duce la cancelarul dy Jironal. Care este mult prea absorbit de afacerile de stat și nu se preocupă nici măcar să-și țină propriul frate în frîu.

Betriz miji ochii.

— Încerci să spui că el îl asmute pe Dondo?

Cazaril își duse degetul la buze în semn de avertisment.

— Îți amintești glumița făcută de Umegat pe seama ciorilor de la curtea din Zangre? Încearcă să ți-o imaginezi invers. Ai văzut vreodată vreun stol de ciori încercînd să prade cuibul altei păsări? De obicei, una distrage atenția păsărilor părinți, în timp ce alta se repede asupra ouălor sau a puișorilor...

Vocea i se uscă în gît.

— Din fericire, mulți dintre curtenii de la Cardegoss nu lucrează împreună la fel de inteligent ca stolurile de ciori.

Betriz oftă.

— Nici măcar nu sînt sigură dacă Teidez își dă seama că toate astea sînt în detrimentul lui.

— Tare mă tem că dy Sanda, cu toată grija lui reală, nu i-a explicat întreaga problemă de-a dreptul. Și te asigur că e nevoie să fii tare direct, ca să răzbată ceva

prin ceața lingușitoare în care plutește Teidez în momentul de față.

— Dar dumneata o faci cu Iselle tot timpul, se-mpotrivi Betriz. Îi spui, păzește-te de acest om, uită-te care-i următorul lui pas, vezi de ce se mișcă în felul ăsta — după ce s-a dovedit că ai nimerit-o în plin de șapte-opt ori, noi n-aveam încotro decît să ascultăm — după cea de-a zecea sau a douăsprezecea oară, am început să ne convingem cu propriii noștri ochi. Nu poate dy Sanda să procedeze la fel cu prințul Teidez?

— E mai ușor să vezi paiul din ochiul altuia, decît bîrna din ochiul tău. Haita de curteni nu a dat năvală peste Iselle nici pe departe la fel de mult cum o face cu Teidez. Slavă zeilor! Cu toții știu că probabil va fi vîndută de la curte, va fi trimisă poate chiar și din Chalion și nu le este sortită lor. Teidez va fi viitoarea lor sursă de trai.

Pe nota aceea neconcludentă și nesatisfăcătoare au fost nevoiți s-o lase baltă pentru o vreme, însă Cazaril era bucuros să știe că Betriz și Iselle deveneau tot mai alerte la lucrurile ceva mai subtile care se petreceau la curte. Veselia era năucitoare, seducătoare, un festin pentru priviri, avînd puterea să îmbete și clatine rațiunea, așa cum o făcea cu trupul. Pentru anumiți curteni și doamne, presupuse Cazaril, era chiar un joc vesel și nevinovat — chiar dacă unul costisitor — se părea. Pentru alții, era un dans al aparențelor, al mesajelor subliminale, lovitură și contra lovitură la fel de serioase, dacă nu chiar mortale, așa cum se întîmpla într-un duel. Ca să rămîi în picioare trebuia să deosebești atacatorul de atacat. Dondo dy Jironal era un atacator în toată puterea cuvîntului, și totuși... dacă fratele lui mai mare nu-i dirija chiar fiecare mișcare, se putea spune cu certitudine că el îi dădea libertatea de mișcare.

Nu. Nu se putea spune. Doar se putea să o gîndești.

Oricît de înnegurată era părerea lui asupra moravurilor de la curte, trebuia să recunoască faptul că

muzicienii lui Orico erau foarte buni, reflectă Cazaril, ciulindu-și urechile cu lăcomie cu ocazia balului dat în seara următoare. Dacă roina Sara avea și ea o mîngîiere care să facă pereche cu cea a lui Orico, atunci aceasta consta, desigur, în cîntecul menestreilor de la Zangre. Ea nu dansa niciodată, zîmbea foarte rar, dar nu rata nici o serbare unde se cînta muzică, fie stînd alături de soțul ei abrutizat de băutură, care moțăia în permanență, ori, dacă Orico se ducea împleticindu-se la culcare devreme, zăbovind pe după un paravan sculptat în compania doamnelor ei, în balconul din fața muzicanților. Cazaril se gîndi că era de înțeles setea ei pentru această alinare, în timp ce se sprijinea de peretele sălii, acolo unde își stabilise locul său obișnuit, bătînd ritmul din picior și urmărindu-le blajin pe domnițele lui alunecînd în cercuri pe podeaua din lemn lustruit.

Muzicanții și dansatorii făcură o pauză ca să-și tragă sufletul, după un rondel vioi, iar Cazaril își aduse contribuția la aplauzele lipsite de vlagă ale curtenilor, cărora le dăduse tonul roina de după paravanul unde stătea. O voce cu totul neașteptată îi sună în ureche.

— Ehei, castillare. Acum mai arăți ca-n vremurile tale bune!

— Palli! își stăpîni Cazaril surprinderea ce-i dăsuse tendința de a sări îndărăt, preschimbînd-o într-o plecăciune.

Învești mîntat cu ținuta lui formală, cu pantaloni și tunică albastre, precum și livreaua albă a ordinului militar al Fiicei, cu cizmele lustruite și sabia lucindu-i la cingătoare Palli izbucni în rîs și se înclină la fel de ceremonios, dar își urmă gestul cu o strîngere fermă și scurtă de mîini cu Cazaril.

— Ce vînt te-aduce prin Cardegoss? îl întrebă Cazaril nerăbdător.

— Dreptatea, în numele zeiței! Și o slujbă pe cinste pentru anul care vine. Am venit aici în sprijinul cuviosului lord provincar dy Yarrin, într-o mică aventură de căutare spirituală a dumisale. Am să-ți spun mai

multe, dar, oh — Palli aruncă o privire în jur, prin încăperea aglomerată, unde dansatorii se grupau din nou — poate nu aici. Se pare că ai scăpat întreg în urma călătoriei la curte — ai trecut și peste criza aceea nervoasă, sper?

Cazaril strîmbă din gură.

— Pînă în clipa de față. Am să-ți spun mai multe, dar — nu aici.

O privire împrejur îl asigură că nici lord Dondo, nici fratele lui mai în vîrstă nu erau de față în acel moment, deși vreo jumătate de duzină de indivizi pe care-i știa a fi oamenii lor avea cu siguranță să le dea raportul cu privire la această întîlnire și salutul călduros dintre cei doi vechi prieteni. Fie ce-o fi!

— Hai să căutăm un loc mai răcoros, în cazul ăsta.

O luară la pas, ca într-o plimbare întîmplătoare și intrară în camera alăturată, unde Cazaril îl conduse pe Palli către o nișă de lîngă frereastra care dădea înspre curtea luminată de razele lunii. De partea cealaltă a curții ședea un cuplu într-o postură intimă, dar Cazaril consideră că nici nu-i puteau auzi și nici nu ar fi fost interesați de discuția lor.

— Și ce-are de gînd bătrînul dy Yarrin de a venit ca din pușcă la curte? întrebă Cazaril curios. Provincarul de Yarrin era nobilul de cel mai înalt rang din tot cuprinsul Chalionului care jurase credință sfîntului ordin militar al Fiicei. Cei mai mulți dintre tinerii care dovedeau aplecare pentru cariera militară se dedicau mult mai strălucitorului Ordin al Fiului, care se mîndrea cu o tradiție în lupta împotriva invadatorilor roknari. Chiar și Cazaril depusese jurămîntul de laic dedicat Fiului, în tinerețe — și apoi s-a dezis de toată devoțiunea lui, cînd... în fine, nu mai avea importanță. Mult mai neînsemnatul ordin militar al Fiicei se ocupa cu provocări mult mai domestice, ca de pildă paza templelor, patrularea drumurilor către locașele de cult ale pelerinilor; prin extensie, controlul asupra jafurilor la drumul mare, urmărirea hoților de cai și vite,

asistența în capturarea criminalilor. De bună seamă, penuria numerică a soldaților zeiței era compensată de cele mai multe ori de dăruirea romantică cu care o slujeau. Palli se născuse pentru asta, se gîndi Cazaril cu un rînjet și, cu siguranță, își găsise chemarea în cele din urmă.

— Curățenia de primăvară. Palli zîmbi pentru o clipă, ca una din vulpile de nisip ale lui Umegat. O mizerie urît mirositoare din interiorul zidurilor templului va fi curățată pînă la urmă. Avînd în vedere situația cu bătrînul general bolnav și muribund de atîta vreme, Dy Yarrin avea o bănuială de ceva vreme în privința trezorierului ordinului de aici, din Cardegoss, cum că ar subția fondurile ordinului ce îi trec prin mîini.

Și Palli își zdrăngăni spre ilustrare propria-i pungă.

— ...în punga personală.

Cazaril mormăi:

— Nenorocitul.

Palli ridică din sprînceană la el.

— Nu te miră lucrul ăsta?

Cazaril ridică din umeri.

— Nu în linii mari. Asemenea lucruri se mai întîmplă din cînd în cînd, atunci cînd oamenii sunt supuși unor ispite mai mari decît voința lor. N-am auzit nimic concret împotriva trezorierului Fiicei cu toate astea, nu, în afară de calomniile obișnuite proferate la adresa fiecărui oficial din Cardegoss, fie că-i cinstit, fie că nu-i, vorbe pe care toți proștii le repetă.

Palli încuviință.

— Dy Yarrin adună de mai bine de-un an dovezi și martori în sensul ăsta. L-am luat pe nepregătite pe trezorier — cu tot cu registrele lui — acum vreo două ore. Acum e închis în pivnița din casa Fiicei, sub pază. Dy Yarrin va prezenta cazul mîine în zori Consiliului Ordinului. Trezorierul va fi decăzut din funcție și rang pînă mîine după-amiază și predat Cancelariei din Cardegoss pentru a-și primi pedeapsa pînă mîine seară. Ha!

Și-și strînse pumnul, anticipînd triumful.

— Bravo! Mai rămîi pe aici și după asta?

— Sper să rămîn vreo săptămînă-două, ca să merg la vînătoare.

— Ohoho, minunat!

Aveau vreme să discute, iar un om inteligent și de o cinste considerabilă cu care să vorbească, era deja un lux îndoit.

— Am poposit în cetate, la palatul lui Yarrin — nu pot să mai rămîn aici în seara asta. Am urcat pînă la Zangre împreună cu dy Yarrin, ca să-și prezinte omagiile rigăi Orico și generalului Dondo dy Jironal.

Palli făcu o pauză.

— Să-nțeleg după aspectul tău sănătos că grijile tale legate de frații Jironal erau nefondate?

Cazaril tăcu mîlc. Adierea vîntului de seară care răzbătea prin deschiderea din zid în dreptul căreia stăteau era tot mai răcoroasă. Pînă și amorezii din curte se retrăseseră înăuntru. Spuse în cele din urmă:

— Am grijă să nu tai calea nici unuia din Jironali. Sub nici o formă.

Palli se încruntă și păru că își reține cu greu un discurs care îi stătea pe limbă.

Doi servitori împingeau prin anticameră înspre sala de dans un cărucior în care duceau o oală cu vin fiert, din care se ridica un miros îmbietor de mirodenii și zahăr. O tînără domniță chicotea încîntată, urmărită îndeaproape de un curtean care hohotea de rîs; amîndoi dispărură pe ușa cealaltă, dar rîsetele lor amestecate rămaseră agățate în aer. Acordurile muzicii se auziră din nou, răzbătînd afară din sală ca niște flori purtate de o adiere.

Expresia încruntată de pe chipul lui Palli se mistui.

— A venit și lady Betriz dy Ferrej în suita prințesei Iselle de la Valenda?

— N-ai văzut-o printre dansatori?

— Nu — pe tine te-am zărit primul, prăjină ce ești, rezemînd pereții. Cînd am auzit că prințesa se află aici am venit să te caut, în speranța că am să te găsesc și

pe tine, deși, din felul în care mi-ai vorbit cînd ne-am întîlnit ultima oară, nu eram sigur că am să te găsesc pe-aici. Crezi că am timp să prind un dans înainte ca dy Yarrin să sfîrșească de discutat în cabinetul lui Orico?

— Dacă tu crezi că ai forța să-ți croiești drum prin mulțimea care o înconjoară, poate că da, spuse Cazaril sec, îndemnîndu-l să se ducă. Eu nu fac față celorlalți de obicei.

Palli reuși să o facă fără vreun efort vizibil și, la scurt timp, manevra o Betriz surprinsă și veselă, înăuntru și în afara figurilor de dans, cu un aplomb însuflețit. Făcu un dans de asemenea și cu prințesa Iselle. Amîndouă păreau încîntate să-l revadă. În timp ce-și trăgea suflarea fu salutat de patru sau cinci gentilomi pe care aparent îi cunoștea, pînă cînd se apropie un paj care-l atinse discret pe cot și îi șopti un mesaj la ureche.

Palli făcu reverențele de rigoare și plecă, pesemne să îl urmeze pe tovarășul său, lordul devot dy Yarrin, și să-l escorteze la conacul acestuia.

Cazaril spera ca noul general al Fiicei, lordul Dondo dy Jironal să fie bucuros să i se facă curățenie în casă a doua zi. Spera din tot sufletul.

Capitolul 9

Cazaril își petrecu următoarea zi într-o anticipare plină de zîmbet a deliciilor pe care vizita lui Palli la curte avea să le aducă rutinei sale. Betriz și Iselle aduceau și ele numai vorbe de laudă la adresa tînărului marchiz, ceea ce-l făcu pe Cazaril un pic taciturn. Palli, în mediul lui, își va da întreaga măsură a farmecului său. *Și ce dacă?* Palli era un om împlinit, cu bani, chipeș, plin de farmec și de responsabilități onorabile. Presupunînd că el și lady Betriz ar fi atrași unul de celălalt, era vreunul din ei mai puțin demn de celălalt? În ciuda acestor gînduri, Cazaril se pomeni urzind în sinea lui, fără să vrea, planuri de distracție împreună cu Palli care nu le includeau pe domnițele lui.

Dar, spre dezamăgirea lui, Palli nu-și făcu apariția la curte în acea seară — și nici provincarul dy Yarrin. Cazaril presupuse că ziua obositoare în care își prezentaseră mărturiile la casa Fiicei în fața cine-știe-cărei comisii de justiție care se întrunise acolo, se complicase și se întinsese pînă dincolo de momentul cinei. Dacă acel caz le-ar fi luat mai mult timp decît prevăzuse cu optimism Palli, atunci cel puțin avea să lungească durata ședерii lui la Cardegoss.

Nu-l mai văzu pe Palli pînă a doua zi dimineață, cînd marchizul se ivi deodată în ușa deschisă a biroului lui Cazaril, care era o anticameră a șirului de camere ocupate de Iselle și doamnele ei. Cazaril își ridică mirat privirea de la masa lui de scris. Palli renunțase la ținuta

lui de curte și era îmbrăcat ca pentru drum, cu o pereche de cizme uzate, cu carîmbi înalți, cu o tunică groasă și o mantie scurtă pentru călărit.

— Palli! Stai jos — îi arătă Cazaril un scăunel.

Palli îl trase cu o mînă și se așeză cu un mormăit obosit.

— Numai pentru o clipă, bătrîne. Nu puteam să plec fără să-mi iau rămas bun de la tine. Eu, dy Yarrin și trupele noastre am primit ordin să părăsim Cardegossul pînă astăzi la prînz; plecăm cu durerea în suflet de a fi expulzați din ordinul sfînt al Fiicei.

Zîmbetul lui era tensionat ca un odgon întins.

— *Cum?!* Ce s-a întîmplat?

Cazaril își lăsă pana și împinse într-o parte registrul cu socoteli tot mai complicate ale acareturilor Isellei.

Palli își trecu o mînă prin părul lui cel negru și clătină din cap de parcă nu-i venea nici lui să creadă.

— Nu cred că pot să vorbesc despre asta fără să răbufnesc. Asta a fost tot ce-am putut să fac azi-noapte, ca să nu-mi scot sabia și să nu-i vărs pe loc mațele nenorocitului care rînjea atotștiutor. Caz, i-au anulat cazul lui dy Yarrin! I-au confiscat toate probele, i-au recuzat toți martorii — nechemați! neauziți! —, i-au dat drumul viermelui ăluia mincinos de trezorier din temniță...

— Cine a făcut toate astea?

— Prea-„*sfîntul*“ nostru general, Dondo dy Jironal și... și....*creaturile* lui din consiliul Fiicei, cîinii lui cîrîitori — să mă trăsnească zeița dacă mi-a mai fost dat să văd vreodată o asemenea șleahtă de lingăi blestemați — o rușine pentru culorile pure ale zeiței!

Palli își încleștă pumnul pe genunchi, împroșcînd.

— Cu toții știam că instituția ordinului din Cardegoss era lăsată de izbeliște de ceva vreme. Cred că ar fi trebuit să înaintăm o petiție rigăi să-l elibereze din funcție pe vechiul general atunci cînd s-a îmbolnăvit prea tare ca să le mai țină pe toate în frîu, dar nimeni

n-a avut inima să-i dea o asemenea lovitură — cu toții am crezut că un alt om, mai tînăr și în putere, va pune niște temeiuri noi acestui ordin. Dar asta, asta, asta e mai rău decît dacă l-ar fi lăsat în voia sorții. E o maleficitate activă! Caz, l-au achitat pe trezorier și l-au expulzat pe dy Yarrin — abia dacă s-au uitat la scrisorile și la dovezile lui, pe numele zeiței, avea două cufere cu hîrtii — jur că hotărîrea a fost luată înainte să fie convocată întîlnirea.

Cazaril nu-l mai văzuse pe Palli să spumege de mînie în felul acela de cînd vestea vînzării Gotorgetului fusese adusă garnizoanei lihnite de foame și zdrobite de curierul cel gras al regelui, care trecuse printre liniile roknare. Se lăsă pe spate și se trase de barbă.

— Am o bănuială — ba nu, sînt încredințat în adîncul inimii — că lord Dondo a fost plătit să împartă astfel dreptatea. Dacă nu cumva e cel care-i poruncește acum trezorierului și cele două cufere cu documente sînt puse pe focul care arde în altarul Fiicei; Caz, generalul nostru cel nou conduce Ordinul Fiicei ca pe o vacă de lapte numai bună de muls. Ieri, pe scări, am auzit de la un discipol — și omul tremura cînd mi-a șoptit asta la ureche — că tot el a pus la dispoziția Moștenitorului din Ibra șase batalioane din rîndul soldaților Fiicei, în sudul Ibrei; nici mai mult, nici mai puțin, ca pe niște mercenari plătiți. Nu asta-i menirea lor, nu în asta stă lucrarea zeiței — e mai rău chiar decît furtul de bani, e furt de sînge!

Un foșnet și un zgomot de respirație tăiată le atraseră privirile ambilor bărbați înspre cadrul ușii din interior. Lady Betriz stătea acolo cu mîna sprijinită de tocul ușii, iar prințesa Iselle trăgea cu ochiul peste umărul ei. Amîndouă fuseseră acolo în tot acel timp în care ei vorbiseră.

Palli deschise și închise gura la loc, înghiți, apoi sări în picioare și se înclină în fața lor.

— Prințesă. Lady Betriz. Din păcate, mă văd nevoit să-mi iau rămas bun de la voi. Mă întorc în Palliar în dimineața asta.

— O să ne pară rău că ne vei lipsi de compania dumitale, marchize, zise prințesa abia șoptit.

Palli se întoarse înspre Cazaril.

— Caz — dădu din cap în chip de scuză — îmi pare rău că m-am îndoit de vorbele tale cu privire la frații Jironal. La urma urmei nu tu erai nebun. Aveai dreptate în toate privințele.

Cazaril clipi, pus în încurcătură.

— Eu eram convins că m-ai crezut...

— Bătrînul dy Yarrin era la fel de prudent ca tine. A bănuit necazul ăsta de la bun început. Îl întrebasem de ce credea că aveam nevoie să venim cu o așa armată după noi la Cardegoss. Atît a zis: „Nu, băiete, asta-i pentru a *pleca* din Cardegoss". N-am înțeles gluma lui. Pînă acum.

Și Palli izbucni într-un hohot de rîs amar.

— Și-ai să te mai — n-ai să te mai întorci aici? întrebă Betriz cu o voce pierită.

Își acoperi imediat buzele cu mîna.

— Mă jur în fața zeiței — Palli își duse mîna la frunte, la buze, la ombilic și în dreptul vintrelor și apoi și-o lăsă pe inimă, cu degetele răsfirate schițînd gestul sacru încincit. N-am să mă mai întorc la Cardegoss decît la moartea lui dy Jironal. Doamnelor — luă o poziție demnă și le făcu o plecăciune.

— Caz...

Îi apucă mîinile lui Cazaril peste masă și se aplecă să le sărute; Cazaril se grăbi să-i întoarcă gestul de respect.

— Cu bine!

Palli se întoarse și părăsi încăperea.

Locul pe care îl lăsase gol părea să se prăbușească în absența lui, ca și cum ar fi plecat patru oameni, nu unul. Betriz și Iselle fură atrase înăuntru; Betriz păși

pe vîrfuri pînă la ușa care dădea în afară și privi cu încordare în jur, ciulind urechea la sunetul pașilor lui pe coridor.

Cazaril își luă pana și-i frămîntă nervos capătul între degete.

— Cît ați auzit din discuția noastră? le întrebă.

Betriz se uită înapoi la Iselle și răspunse:

— De la cap la coadă, cred. Vorbea cu voce tare.

Traversă încet anticamera, cu o tulburare care i se citea pe chip. Cazaril bîjbîi în căutarea unei căi de a pune în gardă acest auditoriu neașteptat.

— Sînt treaburile unui consiliu secret, din cadrul unui sfînt ordin militar. Palli n-ar fi trebuit să vorbească despre acest lucru în afara Casei Fiicei.

Iselle spuse:

— Dar un lord devot care face parte din acel consiliu nu are și el la fel de multe drepturi — obligații! — să ia cuvîntul, ca oricare dintre ei?

— Ba da, dar... cum e el cu firea lui clocotitoare, a adus niște acuzații grave împotriva propriului său general, pe care nu are... puterea să le demonstreze.

Iselle îi azvîrli o privire tăioasă.

— Dumneata îl crezi?

— În cazul ăsta nu contează ceea ce cred eu.

— Dar dacă e adevărat e o crimă, chiar mai grav decît o crimă. Un act de impietate strigător la cer și o încălcare a credinței nu doar față de rigă, ci și față de divinitatea de deasupra noastră, din partea celor care i-au jurat credință.

Întrevede consecințele în ambele direcții! Bine! Nu, așteaptă, nu se poate!

— Noi n-am văzut dovezile. Poate că cei din consiliu l-au îndepărtat în mod justificat. N-avem de unde știi.

— Dacă nu putem vedea dovezile așa cum le-a văzut marchizul dy Palliar, putem să judecăm oamenii și motivele din spatele acestui caz?

— Nu, spuse Cazaril ferm. Chiar și un mincinos notoriu poate să spună adevărul uneori, la fel cum un om cinstit poate fi tentat să mintă dacă e nevoie, la un moment dat.

Tresărind, Betriz interveni și ea:

— Crezi că prietenul dumitale a mințit?

— De vreme ce e prietenul meu nu, sigur că nu, dar... s-ar fi putut înșela.

— Toate astea sînt prea de nepătruns, spuse Iselle pe un ton decisiv. Mă voi ruga la zeiță să mă călăuzească.

Amintindu-și de ultima dată cînd ea a mai recurs la aceeași metodă, Cazaril se repezi:

— Nu-i nevoie să cauți așa de sus pentru călăuzire, prințesă. Ai auzit o confidență din întîmplare. Ai datoria fermă de a nu o repeta. Cu cuvîntul sau cu fapta.

— Dar dacă e adevărat, contează. Are o importanță imensă, lord Caz!

— Cu toate astea, faptul că agreezi sau nu pe cineva nu ține loc de dovadă, la fel cum se întîmplă și cu zvonurile.

Iselle se încruntă gînditoare.

— E adevărat că nu-mi place lord Dondo. Are un miros ciudat, iar mîinile-i sînt fierbinți și umede tot timpul.

Betriz adăugă cu o strîmbătură de dezgust:

— Da și mereu te atinge cu ele. Îh!

Pana plesni în mîna lui Cazaril, împroșcîndu-și o pată micuță de cerneală pe mînecă. Așeză bucățile rupte la o parte.

— A, da? spuse el, pe un ton pe care-l considera neutru. Cînd s-a întîmplat asta?

— O, peste tot, la baluri, la dineuri, prin săli. Adică, vreau să zic, mulți gentilomi de aici flirtează, unii chiar o fac într-un mod agreabil, însă lord Dondo... prea întinde coarda. Există destule doamne drăguțe aici, la

curte, de-o vîrstă apropiată cu a lui. Nu știu de ce nu încearcă să le seducă pe ele.

Lui Cazaril aproape că-i veni să o întrebe dacă vîrsta de treizeci și cinci de ani îi părea la fel de înaintată ca și cea de patruzeci, dar își mușcă limba și, în loc de asta, spuse:

— Își dorește influență asupra lui Teidez, desigur. Și, prin urmare, dorește să intre în grațiile surorii lui, direct sau prin intermediul apropiaților acesteia.

Betriz răsuflă ușurată.

— O, chiar crezi? Mi se făcuse rău de-a binelea gîndindu-mă că ar putea fi cu adevărat îndrăgostit de mine. Dar dacă doar mă flatează pentru foloasele lui personale, e în regulă.

Cazaril se mai frămînta încă cu gîndul acesta, cînd Iselle spuse:

— Are o părere cu totul greșită asupra caracterului meu dacă e încredințat că seducîndu-mi apropiații îmi va intra în grații! Și nu cred că are nevoie să cîștige mai multă influență asupra lui Teidez, căci, din ce am văzut pînă acum, are de ajuns. Vreau să zic: dacă ar avea o influență pozitivă, nu am vedea rezultate benefice? La urma urmei s-ar cădea să-l vedem pe Teidez studiind tot mai mult, să fie mai sănătos, să-și deschidă mintea pentru a înțelege tot mai multe lucruri.

Cazaril își înfrînă observația că, într-un anume fel, Teidez le deprindea cu siguranță pe acesta din urmă de la lord Dondo.

Iselle continuă pe un ton și mai însuflețit:

— N-ar trebui ca Teidez să fie inițiat în arta guvernării? Măcar să vadă cancelaria la treabă, să ia parte la consilii, să audieze emisarii? Dacă nu în arta guvernării, atunci în cea a războiului? Vînătoarea e bună, dar n-ar trebui să-și facă instrucția militară cu oameni? Cura lui spirituală pare să fie numai cu bomboane și fără carne. Ce fel de rigă au de gînd să-l învețe să fie?

Poate unul ca Orico — un beţivan şi-un bicisnic — care să nu concureze cu cancelarul dy Jironal pentru putere în Chalion. Dar ceea ce îndrăzni Cazaril să spună cu voce tare fu:

— N-am idee, prinţesă.

— Cum pot să ştiu? Cum aş putea să ştiu ceva cu siguranţă?

Măsură nervoasă cu pasul încăperea în lung şi-n lat, cu spinarea încordată de frustrare şi-nvolburîndu-şi fustele.

— Mama şi bunica şi-ar dori ca eu să-l ocrotesc. Cazaril, n-ai putea totuşi să afli dacă e adevărată vînzarea oamenilor Fiicei în folosul Moştenitorului din Ibra? Măcar lucrul ăsta nu poate fi nici un secret de mare subtilitate!

Avea dreptate în privinţa asta. Cazaril înghiţi în sec.

— Am să încerc, milady. Dar, apoi ce s-ar întîmpla?

Îşi înăspri vocea, ca să dea mai multă greutate spuselor sale.

— Dondo dy Jironal e o forţă pe care nu trebuie să-ndrăzneşti să o tratezi altfel decît cu cea mai mare curtoazie.

Iselle îşi roti fustele împrejur şi se uită la el cu o privire plină de înţeles.

— Indiferent cît de coruptă ar fi acea forţă?

— Cu cît e mai corupt omul, cu atît mai mică e siguranţa în care te afli în preajma lui.

Iselle îşi ridică bărbia.

— Aşadar, castillare, spune-mi, cît de periculos este, după părerea dumitale, lord Dondo dy Jironal?

Era prins cu mîţa-n sac; n-avea replică. *S-o spunem pe şleau — Dondo dy Jironal e cel mai periculos om din Chalion, după fratele său.* În loc de asta, Cazaril luă o altă pană din vasul de lut şi începu s-o ascută cu cuţitaşul pentru peniţe. După cîteva clipe, zise:

— Nici mie nu-mi plac mîinile lui transpirate.

Iselle pufni nemulțumită. Însă Cazaril fu scutit de orice alt interogatoriu, datorită lui Nan dy Vrit, care le chemă pe fete în legătură cu o chestiune vitală privind niște eșarfe și niște perle rătăcite, iar cele două domnițe se întorseră înapoi în camerele lor.

În după-amiezele reci cînd nu mai aveau loc partide captivante de vînătoare, prințesa Iselle își potolea neastîmpărul adunîndu-și suita și pornind în plimbări călare prin pădurile de stejari din preajma Cardegossului. Cazaril, împreună cu lady Betriz și cu o mînă de paji care gîfîiau, abia trăgîndu-și suflarea, se țineau la galop mic pe urmele iepei sale bălțate, pe panta unui deal înverzit, în aerul înțepător, smălțuit cu frunze căzătoare, cînd urechea lui prinse din zbor tropotul furtunos al unor copite străine, care cîștigau teren în urma lor. Se uită peste umăr și își simți deodată stomacul zbătîndu-i-se; o cavalcadă de mascați răpăia în jos pe potecă. Adunătura aceea îi ajunse din urmă, într-un vacarm de nedescris. Apucase să-și tragă pe jumătate sabia din teacă cînd recunoscu caii și echipamentul unor curteni mai tineri de la Zangre. Oamenii erau îmbrăcați într-o grămadă de zdrențe, cu brațele dezgolite și picioarele mînjite cu ceva care aducea a văcsuială pentru ghete.

Cazaril trase adînc aer în piept și se aplecă scurt în șa, încercînd să-și încetinească bătăile inimii în timp ce gloata care rînjea la unison, le „captura" pe prințesă și pe lady Betriz și își lega prizonierii, inclusiv pe Cazaril, cu panglici de mătase. Și-ar fi dorit cu ardoare să-l fi avertizat și pe el cineva în legătură cu aceste glume, din timp. Lordul dy Rinal, care nu mai contenea cu rîsetele, fusese la un pas, deși el părea să nu-și fi dat seama, să se aleagă cu beregata tăiată de o lamă oțelită, mînuită din reflex. Pajul lui cel rotofei, care galopa de cealaltă parte a lui Cazaril, putea să moară dintr-o lovitură în spinare, iar sabia lui Cazaril ar fi avut

timp să se înfigă în pîntecele unui al treilea om, dacă ar fi fost bandiți adevărați, înainte să-și fi putut uni forțele cu toții ca să-l doboare. Și totul s-ar fi petrecut cu atîta repeziciune, încît Cazaril n-ar fi apucat să gîndească ceva sau să țipe după ajutor. Cu toții hohotiră din toată inima la vederea expresiei de teroare pe care o surprinseră pe fața lui și îl necăjiră cu glume pe seama faptului că dăduse să-și scoată spada; el le zîmbi blajin și se hotărî să nu dea explicații în legătură cu amănuntul care îl lăsase fără sînge în obraji.

Purceseră către „tabăra bandiților", un luminiș întins din pădure, unde mai mulți servitori de la Zangre, de asemenea îmbrăcați în zdrențe artistice, frigeau căprioare și vînat mai mic la proțap, deasupra unor focuri mari. Femei bandite, păstorițe și niște cerșetoare cu o ținută mai degrabă maiestuoasă îi întîmpinară pe răpitori în urale. Iselle chițăi, prefăcîndu-se ultragiată, în timp ce regele bandiților, dy Rinal, îi tăia o buclă din părul zulufat și o ridică în aer pentru a fi răscumpărată. Mascarada nu luase încă sfîrșit, căci la acest semn o armată de „salvatori" în alb și albastru, condusă de lord Dondo dy Jironal, se năpusti la galop în tabără. Urmă un simulacru de bătaie cu săbiile, incluzînd chiar și niște momente alarmante și mizerabile, care implicau bășici de porc pline cu sînge, înainte ca toți bandiții să fie uciși — unii încă se mai plîngeau de lipsa de fair-play a jocului — iar zuluful de păr să fie răscumpărat de Dondo.

O caricatură de preot din slujba Fratelui intră apoi în scenă și-i ridică miraculos din morți pe toți bandiții, cu un burduf de vin, iar toată adunătura de petrecăreți, așezată pe bucați de pînză împrăștiate pe pămînt, se puse pe băut și petrecut.

Cazaril pe pomeni împărțind aceeași bucată de țesătură cu Iselle, Betriz și lord Dondo. Se așeză picior peste picior la o margine, molfăind carne de căprioară și pîine și se uita și asculta cum Dondo o distra pe prințesă cu ceea ce suna în urechile lui a isteține de bădă-

ran. Dondo o imploră pe Iselle să-i dea în dar bucla de păr, în semn de răsplată pentru salvarea îndrăzneață de care dăduse dovadă și-i oferi în schimb, cu un pocnet din degete către pajul lui care stătea pregătit, o casetă îmbrăcată în piele cu ornamente în relief, care conținea doi piepteni minunați, din carapace de țestoasă, încrustați cu nestemate.

— O comoară pentru altă comoară și sîntem chit, îi spuse Dondo și piti ostentativ bucla de păr într-un buzunar interior al mantiei lui, în dreptul inimii.

— Totuși e un dar crud, pară Iselle remarca lui, să-mi dai în dar piepteni dar să nu-mi lași părul pe care să mi-l prind cu ei.

Ridică în aer un pieptene și îl întoarse, lucind translucid în lumina soarelui.

— Dar are să-ți crească păr la loc, prințesă.

— Dar dumitale are să-ți crească la loc altă comoară?

— La fel de ușor cum îți crește dumitale părul, te asigur.

Se sprijini într-un cot lîngă ea zîmbindu-i, cu capul aproape lăsat în poala ei. Zîmbetul amuzat al Isellei pieri.

— Găsești că noul dumitale post a atît de profitabil, în cazul ăsta, Sfinte General?

— Într-adevăr.

— Ai fost distribuit într-un rol nepotrivit, atunci. Poate că ar fi trebuit s-o faci pe regele banditilor astăzi.

Zîmbetul lui Dondo se acri.

— Dacă lumea n-ar fi clădită astfel, cum aș putea să cumpăr atîtea perle încît să le fac pe plac frumoaselor domnițe?

Obrajii Isellei se aprinseră și își lăsă ochii în jos. Dondo zîmbi cu satisfacție. Cazaril își mușcă limba, se întinse după un flacon de argint cu vin, dar, cum era cu ochii în șapte părți, îl scăpă din greșeală pe ceafa Isellei. Din fericire flaconul era gol. Spre marea lui ușurare Iselle luă o îmbucătură de pîine cu carne în

momentul următor, fără să mai dea ocazia altor discuții cu Dondo. Se putu observa, cu toate astea, cum își trase fustele de lîngă Dondo cînd își schimbă poziția.

Răcoarea serii de toamnă se ridica odată cu umbrele nopții din văi cînd convivii ghiftuiți se retraseră pe cai, înapoi la Zangre, după picnicul banditilor. Iselle își struni din frîu iapa cea pătată și i se alătură lui Cazaril la un moment dat.

— Castillare. Ai descoperit pînă la urmă, așa cum te-am rugat, adevărul despre zvonurile privitoare la vînzarea trupelor Fiicei ca mercenari?

— Vreo doi oameni mi-au spus același lucru, dar nu e ceea ce aș putea numi o știre confirmată.

Era, de fapt, pe deplin confirmată, însă Cazaril chibzui că era imprudent să spună acest lucru Isellei tocmai în momentul de față. Ea se încruntă fără să mai spună o vorbă și își înghionti calul ca să o ajungă din urmă pe lady Betriz.

În seara aceea benchetuiala, care fu mai frugală ca de obicei, se sparse înaintea dansului, iar doamnele și curtenii, osteniți, se retraseră mai devreme la culcare sau pentru alte plăceri intime. Cazaril se pomeni cu lord Dondo urmîndu-l în anticameră.

— Hai să ne plimbăm puțin, castillare. Cred că trebuie să stăm de vorbă.

Cazaril dădu din umeri îndatoritor și îl urmă pe Dondo, prefăcîndu-se a nu-i fi observat pe cei doi ucigași plătiți, o pereche de cuțitari, tovarăși cu Dondo, care mergeau la cîțiva pași în uma lor. Ieșiră afară din turnul cel mare, înspre capătul cel mai îngust al fortăreței, pe o mică esplanadă pătrățoasă, cu laturi inegale, care dădea înspre confluența celor două rîuri. La un semn al lui Dondo, cei doi tovarăși se opriră lîngă ușă, sprijinindu-se de zidurile din piatră ca două santinele obosite și plictisite.

Cazaril își calculă șansele. Îl avea pe Dondo la îndemînă și, în ciuda bolii care îl aruncase la pat după lunile în care trăsese la rame pe galere, avea mai multă putere în brațe decît arăta. Cei doi cuțitari erau tineri. Un pic băuți, dar tineri. Nici măcar nu era nevoie de o încăierare cu săbiile într-un raport de trei-la-unu. Un secretar inabil și care mai era și băut după supeu, aflat într-o plimbare pe meterezele castelului, putea aluneca în hău, de pe blocul de stîncă care se ridica la trei sute de picioare din apele rîului care curgea la poalele sale, iar trupul lui zdrobit putea să fie găsit a doua zi fără nici o rană de cuțit drept mărturie a mișeliei la care a fost supus.

Cîteva făclii prinse în nișele din pereți aruncau o lumină portocalie pîlpîitoare de-a lungul lespezilor de piatră de pe jos. Dondo făcu un semn cu mîna, invitîndu-l să ia loc pe o bancă sculptată în granit, de lîngă zidul exterior. Cazaril simți atingerea rece și aspră a pietrei pe picioare, iar briza nocturnă îi bătea umedă în ceafă. Scoțînd un mormăit, Dondo se așeză și el, aranjîndu-și mecanic poalele mantiei, ca să-și elibereze mînerul spadei.

— Așadar, Cazaril, începu Dondo. Observ că ai parte de confidențe cu prințesa Iselle, în ultima vreme.

— Postul de secretar al domniei sale presupune responsabilități însemnate. Cel de tutore implică chiar mai mult de atît. Eu îmi iau îndatoririle foarte în serios.

— N-am nici o îndoială în privința asta — întotdeauna ai luat totul prea în serios. Cînd are prea multe calități un om poate cădea în greșeală, să știi.

Cazaril ridică din umeri.

Dondo se lăsă pe spate și își încrucișă gleznele, ca și cum s-ar fi făcut comod pentru o discuție cu o persoană intimă.

— De pildă — și-și flutură o mînă înspre turnul masiv care se înălța în fața lor — o fată de vîrsta și clasa ei ar trebui să înceapă să se înfierbînte în prezența băr-

baților și, cu toate astea, o găsesc ciudat de rece. O iapă ca aceasta e făcută pentru împreunare — are niște șolduri late, frumoase, numai bune să legene un bărbat.

Și le scutură de vreo două ori pe-ale sale ca pentru ilustrare.

— Să sperăm că a scăpat de acea tentă nefericită a sîngelui moștenit și că ăsta nu e cumva vreun semn timpuriu al acelui gen de, ah, probleme mintale care au doborît-o pe mama ei.

Cazaril se hotărî să nu abordeze acest subiect.

— Mm, spuse el.

— Să sperăm. Și totuși, dacă nu e cazul să ne gîndim pînă acolo, se pune întrebarea firească dacă nu cumva... o persoană mult prea serioasă s-a apucat să-i învenineze mintea împotriva mea.

— La curtea asta e o puzderie cleveteli. Și de clevetitori.

— Într-adevăr. Și, ah... dar dumneata cum îi vorbești de mine, Cazaril?

— Cu grijă.

Dondo se rezemă și-și încrucișă brațele pe piept.

— Bine. Asta-i bine. Tăcu pentru o clipă. Și totuși, cred că aș prefera s-o faci cu căldură. Cu căldură ar fi mult mai bine.

Cazaril își umezi buzele.

— Iselle este o fată inteligentă și sensibilă. Sînt sigur că și-ar da seama dacă aș minți-o. Mai bine să lăsăm lucrurile așa cum sînt.

Dondo sforăi.

— Ah, iată-ne ajunși și la problema asta. Îmi închipuiam eu că încă îmi mai porți ranchiună din cauza acelui joc răutăcios al nebunului de Olus.

Cazaril schiță un gest de negare.

— Nu. Am trecut peste asta, milord.

Apropierea lui Dondo, la fel ca în cortul lui Olus, mirosul lui ușor ciudat, îi aduse în minte cu toată intensitatea fiecare amănunt, răscolind ecouri, disperarea

care-l lăsase fără suflare, scrîșnetul, lovitura aceea puternică...

— S-a întîmplat cu mult timp în urmă.

— Hm, îmi plac oamenii cu memorie maleabilă, și totuși... cred în continuare că ai nevoie de mai multă căldură. Presupun că ai rămas la fel de sărac ca-ntotdeauna. Unii oameni nu capătă niciodată deprinderea să se descurce în lume.

Dondo își desfăcu brațele și, cu puțină greutate, își răsuci un inel de pe unul din degetele lui groase și umede. Vergeaua din aur era subțire, dar în montura lui strălucea o piatră mare și verde cu multe fațete. I-l întinse lui Cazaril:

— Fie ca acesta să-ți înmoaie inima față de mine. Și limba.

Cazaril rămase neclintit.

— Am tot ce-mi trebuie din partea prințesei, milord.

— Într-adevăr.

Dondo își încruntă sprîncenele negre; ochii lui negri luciră în lumina făcliilor.

— Poziția pe care o ai îți dă cu vîrf și-ndesat prilejul să-ți umpli buzunarele, presupun.

Cazaril își încleștă dinții, ascunzîndu-și tremurul de mînie.

— Dacă te-ndoiești de probitatea mea, milord, ai putea să te gîndești și la viitorul prințesei Iselle și cred că încă nu mi-am pierdut inteligența cu care m-au înzestrat zeii. Azi are o casă. În altă zi, ar putea avea vreun regat ori un principat.

— Chiar așa crezi?

Dondo se rezemă de perete, scoțînd un rînjet ciudat, apoi izbucni în rîs.

— Ah, bietul Cazaril. Dacă n-ai grijă de vrabia din mînă, cu gîndul la stolul din copaci, e foarte posibil să nu te mai alegi cu nici o pasăre pînă la urmă. Cît de inteligent ești în cazul ăsta?

Așează încet inelul pe piatra dintre ei.

Cazaril își desfăcu palmele și le ridică deasupra pieptului într-un gest de ușurare. Le așeză apoi ferm pe genunchi și spuse cu o blîndețe sinceră.

— Păstrați-vă comoara, milord, ca să vă cumpărați cu ea alt om, care valorează mai puțin. Sînt sigur că veți găsi unul.

Dondo își adună înapoi inelul și se încruntă fioros la Cazaril.

— Nu te-ai schimbat deloc. Ai rămas același infatuat fățarnic. Tu și cu nebunul ăla de dy Sanda sînteți tot o apă și-un pămînt. Nu-i de mirare, presupun, avînd în vedere că baba aia din Valenda v-a ales pe amîndoi.

Se ridică și se retrase tiptil înăuntru, trăgîndu-și înapoi inelul pe deget. Cei doi care așteptau se uitară mirați la Cazaril și se întoarseră să îl urmeze.

Cazaril suspină și se întrebă dacă momentul acela de satisfacție furibundă nu l-a costat prea scump. Poate că ar fi fost mai înțelept să accepte mituiala și să-l lase pe Dondo fericit și liniștit cu impresia că își mai cumpărase un om de partea sa, unul de teapa lui, ușor de înțeles și sigur de controlat. Cum era foarte ostenit, se ridică în picioare și se îndreptă spre scările dinspre dormitorul său.

Tocmai își descuia lacătul de la ușă cînd dy Sanda trecu pe lîngă el pe coridor, căscînd. Schimbară murmure de salut destul de cordiale.

— Stai un moment dy Sanda.

Dy Sanda îi aruncă o privire peste umăr.

— Castillare?

— Fii sigur că ușa dumitale stă închisă zilele astea, iar cheia stă la dumneata!

Dy Sanda își încreți fruntea a mirare și se întoarse.

— Am un cufăr cu un lacăt bun, zdravăn în care-mi țin tot ce aș avea de păzit.

— Nu-i de ajuns. Trebuie să-ți feresti întreaga încăpere.

— Ca să nu mi se fure ceva? Am prea puține lucruri care...

— Nu. Pentru ca nimic furat să nu fie strecurat înăuntru.

Dy Sanda rămase mut de uimire; stătu o clipă pe gînduri și apoi își ridică ochii ca să se uite la Cazaril.

— Oh, zise el în cele din urmă.

Și dădu ușor din cap spre el, schițînd o plecăciune.

— Mulțumesc, castillare. La asta nu m-am gîndit.

Cazaril îi răspunse și el cu o plecăciune și intră în cameră.

Capitolul 10

Cazaril stătea în dormitorul său, în lumina unei abundențe de lumînări, avînd în față clasicul roman cavaleresc brajar în versuri, *Legenda copacului înverzit*, scoțînd suspine de delectare. Biblioteca de la Zangre, celebră în zilele de aur ale cîrmuirii lui Fonsa-cel-Înțelept, fusese lăsată în paragină de atunci; acest volum, judecînd după colbul care-l acoperea, nu mai fusese scos din raft din vremea lui Fonsa. Însă luxul atîtor lumînări era cel care făcea ca lectura de noapte să fie un deliciu și nu un efort, la fel de plăcut ca și harul lui Behar de a scrie în versuri, care-i umplea sufletul de bucurie. Și mai era și-un sentiment de vină — risipa atîtor lumînări din ceară de calitate pe cheltuiala casei Isellei avea să se adune după un timp și să pară un pic stranie. Cu mintea furată de ritmul cadențat și răsunător al lui Behar își umezi degetul și întoarse o pagină.

Strofele lui Behar nu erau singurul lucru de pe-aici care tuna și răsuna. Aruncă o privire în sus, auzind prin tavan bocăneli rapide și scrîșnete, precum și rîsete înfundate și strigăte. Îndatorirea de a o trimite pe Iselle la culcare la ore rezonabile îi revenea, din fericire, lui Nan dy Vrit. Își concentră din nou atenția asupa imaginilor fictive, încărcate de simbolism teologic, ale poetului, nemailuînd în seamă larma de deasupra, pînă cînd se auzi un guițat supărător. Nici chiar marele Behar nu putea rivaliza cu *acest* mister. Făcu o grimasă de exasperare, puse cartea jos cu coperțile desfăcute și își scoase picioarele încă îmbrăcate în pantaloni afară

din pat, își încheie găitanele tunicii, își strecură picioarele în pantofi și apucă un sfeșnic cu un glob de sticlă ca să-și lumineze calea pînă sus pe scări.

Dădu nas în nas cu Dondo dy Jironal, care cobora. Dondo era îmbrăcat în ținuta lui obișnuită de protocol, tunică din brocart și pantaloni din stofă albastre, deși mantia albă îi atîrna într-o mînă, laolaltă cu sabia din teacă și cingătoarea. Fața încordată îi era purpurie. Cazaril deschise gura, încercînd să-i adreseze un salut politicos, dar cuvintele îi pieriră pe buze cînd Dondo îi aruncă o căutătură feroce și trecu furtunos pe lîngă el, fără nici un cuvînt.

Cazaril țîșni spre coridorul din capătul scărilor, pe care îl găsi inundat de lumina revărsată de candelabrele din pereți, aprinse pînă la una, precum și o inexplicabilă adunare de oameni. Nu numai Betriz, Iselle și Nan dy Vrit erau acolo, ci și lord dy Rinal, unul din prietenii săi, o altă doamnă, precum și ser dy Sanda erau cu toții adunați de jur împrejur și rîdeau. Cu toții se împrăștiară pe lîngă pereți în timp ce Teidez și un paj țîșniră din mijlocul lor, fugărind un purceluș spălat și împopoțonat cu panglici, care tîra după el un cot de voal. Pajul îl înghesui pe purceluș la picioarele lui Cazaril, iar Teidez chiui triumfător.

— În sac cu el! Băgați-l în sac! strigă dy Sanda.

Acesta se apropie împreună cu lady Betriz în timp ce Teidez, împreună cu un paj, se străduia să bage creatura guițătoare într-un sac mare de pînză groasă, unde nu vroia cu nici un chip să intre. Betriz se aplecă să scarpine în fugă pe după urechile lui clăpăuge animălușul care se zbătea.

— Mulțumim, domniță purcelușă! Ți-ai jucat rolul de minune. Dar e timpul să te întorci la tine acasă.

Pajul își urcă sacul greu la spinare, salută mulțimea adunată și plecă bălăbănindu-se pe picioare, cu un zîmbet viclean pe chip.

— *Ce* se întîmplă aici? vru să știe Cazaril, neștiind dacă să rîdă sau să se alarmeze.

— Oh, a fost o farsă nemaipomenită! strigă Teidez. Trebuia să fi văzut ce față a făcut lord Dondo!

Cazaril tocmai văzuse asta, numai că nu-i inspirase nici un fel de veselie. Simți un mare gol în stomac.

— Ce-ați făcut?

Iselle dădu din cap.

— Nici aluziile mele, nici vorbele pe care Betriz i le-a zis de-a dreptul n-au fost de vreun folos ca să tăiem elanul cu care ne copleșea lord Dondo sau să-l facem să înțeleagă faptul că atențiile lui nu sînt deloc binevenite; de aceea am conspirat cu toții să-i facem lui Dondo declarația de dragoste pe care și-o dorea. Teidez s-a angajat să ne facă rost de actorul de care aveam nevoie, de la grajduri. Așa că, în loc de fecioara pe care lord Dondo se aștepta să o găsească, cînd s-a dus pe furiș la patul lui Betriz prin întuneric, a găsit-o pe... Domnița Purcelușă!

— Oh, dar o nedreptățești pe biata purcelușă, prințesă! strigă lord dy Rinal. Poate că era și ea o neprihănită, la urma urmelor!

— Sînt convinsă că era, altfel n-ar fi guițat în halul acela, interveni și doamna care stătea rîzînd la brațul lui.

— E mai mare păcatul, spuse dy Sanda cu sarcasm, că n-a fost pe gustul lui lord Dondo. Mărturisesc că sînt tare mirat. După tot ce am auzit despre el, credeam că e în stare să se culce cu orice creatură.

Aruncă priviri fugare într-o parte, să vadă ce efect au vorbele lui asupra lui Teidez, care rînjea.

— Și mai ales după ce am udat-o toată cu cel mai bun parfum darthacan al meu, oftă din greu Betriz.

Veselia din ochii ei nu se putea compara cu mînia mocnită și adînca satisfacție pe care le resimțea.

— Trebuia să-mi fi spus, începu Cazaril.

Ce să-i spună? Ce puneau la cale? Era limpede că știau că le-ar fi dejucat planul. Despre *insistențele* necontenite ale lui Dondo? De cînd dura toată tărășenia asta? Își strînse pumnii pînă i se înfipseră unghiile în

palme. Și ce-ar fi putut să facă în privința asta? Să se ducă la Orico, la roina Sara? Ar fi fost zadarnic...

Lord Rinal spuse:

— Va fi cea mai tare poveste a săptămînii din tot cuprinsul Cardegossului — și cea mai tare nadă în aceleași timp, chiar dacă a fost una încîrligată. Și acum mai aud guițatul acela. N-are să mai mănînce luni întregi carne de porc fără să-i sune în urechi. Lord Dondo n-a mai fost făcut de ocară de mulți ani și cred că-i cam venise rîndul. Prințesă, lady Betriz — se înclină adînc în fața lor — vă mulțumesc din adîncul inimii.

Cei doi curteni însoțiți de acea doamnă își luară tălpășița, probabil să împrăștie vestea renghiului pe care i-l jucaseră lui Dondo tuturor prietenilor lor care mai erau treji la ora aceea.

Încercînd să-și înghită primele observații care-i stăteau pe vîrful limbii, Cazaril o certă pe Iselle în cele din urmă:

— Prințesă, ăsta n-a fost un lucru deloc înțelept.

Iselle se încruntă la el, neintimidată defel:

— Omul ăsta poartă veșmîntul Crăiesei Primăverii și în același timp se încumetă să fure castitatea femeilor, care e sacră pentru Ea, la fel cum fură... mă rog, fie cum spui dumneata, că n-avem dovezi în privința altor lucruri pe care le fură. Dar în privința asta avem destule dovezi, pentru numele Zeiței! Ar trebui să-l învețe măcar atîta lucru: că nu-i înțelept să fure din casa mea. Se presupune că ne aflăm la o curte regală în Zangre, nu într-un ocol de vite!

— Destinde-te, Cazaril, îl sfătui dy Sanda. Omul ăsta nu poate să se răzbune pentru orgoliul lui terfelit împotriva prințesei și a prințului.

Se uită precaut în jur; Teidez se dusese de-a lungul coridorului să adune fundele călcate în picioare, pe care porcul le împrăștiase în încercarea lui de a o zbughi. Coborîndu-și vocea, mai spuse:

— De altfel, a meritat tot tămbălăul ăsta ca Teidez să-și vadă, hm, eroul într-o lumină mai puțin măgulitoare.

Cînd amorezul de Dondo a ieșit împleticindu-se din dormitorul Betrizei, cu băierele nădragilor în mînă, i-a găsit pe toți martorii noștri aliniați și așteptînd. Domnița Purcică aproape că l-a dat jos, scăpînd printre picioarele lui. Arăta ca un mare prostănac. E cea mai bună lecție pe care am fost în stare să i-o dau în toată luna asta de cînd sîntem aici. Poate că ar fi cazul să începem să mai cîștigăm din terenul pe care l-am pierdut în direcția aceasta, nu crezi?

— Mă rog să ai dreptate, zise Cazaril circumspect.

Nu dădu glas gîndului cum că prințesa și prințul erau singurii oameni pe care Dondo nu se putea răzbuna. În ciuda celor întîmplate, nu se ivi nici un semn de revanșă în zilele care urmară. Lord Dondo înfruntă batjocura lui dy Rinal și a prietenilor lui cu un zîmbet încremenit, dar cu toate astea zîmbet. Cazaril se aștepta la fiecare masă să vadă pe masa prințesei cel puțin un porc fript, gătit cu funde în jurul gîtului, însă nu apăru nici un astfel de meniu. Betriz, pe care Cazaril o molipsise la început cu temerile lui, se mai liniștise. Dar Cazaril nu. Cu tot temperamentul lui vulcanic, Dondo demonstrase cu vîrf și-ndesat cît de mult era în stare să aștepte ocazia potrivită, fără să uite de ofensa care i se adusese.

Spre ușurarea lui Cazaril, guițăturile de pe culoarele castelului se stinseră în mai puțin de două săptămîni, timp în care alte chiolhanuri și renghiuri și bîrfe le luară locul. Cazaril începu să spere că lord Dondo era pe cale să-și înghită doctoria, care i se administrase în mod atît de public, fără să scuipe. Pesemne că fratele lui mai mare, care era un om cu vederi mai largi decît mica societate din interiorul zidurilor Zangrelui, își asumase rolul de a curma orice revanșă necuvenită. Erau destule vești care veneau din lumea de afară și care să capteze toată atenția bărbaților: ascuțirea conflictului în războiul civil din Ibra de Sud, banditii din provincii, vremea rea care închisese trecătorile înalte mult prea devreme.

În lumina acestor vești recente, Cazaril începu să se preocupe de logistica privind strămutarea casei prințesei, în cazul în care curtea se hotăra să plece din Zangre și să se retragă la sediul tradițional de iarnă înainte de Ziua Tatălui. Într-una din zile, pe cînd stătea în biroul lui făcînd socoteala cailor și a măgarilor, unul din pajii lui Orico apăru în ușa anticamerei.

— Milord dy Cazaril, riga vă cheamă să veniți în Turnul lui Ias.

Cazaril ridică din sprîncene, își lăsă pana jos, întrebîndu-se oare ce serviciu mai dorea riga de la el. Tot ce-i trăsnea lui Orico prin cap avea o nuanță de excentricitate. În două rînduri îi poruncise lui Cazaril să-l însoțească în drumurile lui la menajerie, ca acolo să se găsească în postura de a-i face niște servicii nu mai complicate decît ar fi putut să facă un paj sau un rîndaș, cum ar fi să-i țină zgărzile animalelor sau să-i aducă perii ori mîncare. Ba nu chiar — riga îi mai pusese și întrebări de maximă importanță în legătură cu Iselle, într-o manieră aparent întîmplătoare. Cazaril prinsese astfel prilejul de a-i face cunoscută groaza pe care fata o simțea la ideea de a fi dată la schimb celor din Arhipelag sau oricăruia dintre prinții roknari și sperase ca urechile rigăi să fi fost mai atente decît se vădea după dispoziția lui somnoroasă.

Pajul îl conduse în sala cea lungă de pe palierul al doilea din Turnul lui Ias, pe care dy Jironal o folosea în serviciul Cancelariei atunci cînd curtea își avea reședința la Zangre. Avea de-a lungul pereților rafturi ticsite cu cărți, pergamente, dosare, precum și un șir de ranițe sigilate, de prins la coburii șeilor, pe care le foloseau curierii regali. Cei doi gardieni îmbrăcați în livrele, care stăteau de pază, îi urmară și își reluară posturile înăuntru. Cazaril le simți privirea în ceafă. Riga Orico stătea așezat împreună cu cancelarul îndărătul unei mese încărcate cu hîrtii împrăștiate. Orico arăta extenuat. Dy Jironal era sobru și puternic, purtînd în acea zi veșmintele obișnuite de curte, dar cu lanțul

de la oficiul său prins la gît. Un curtean, pe care Cazaril îl recunoscu ca fiind dy Maroc, meșterul armurier și costumier al rigăi, stătea la un capăt al mesei. Unul din pajii lui Orico, arătînd destul de îngrijorat, stătea la celălalt.

Cel care-l escorta pe Cazaril anunță:

— Castillarul dy Cazaril, sire, iar după ce-i aruncă o ocheadă celuilalt, se retrase, făcîndu-se nevăzut după peretele din capăt.

Cazaril se înclină:

— Sire, cancelare?

Dy Jironal își mîngîie barba sură, se uită la Orico, care ridică din umeri, și spuse cu o voce pierită:

— Castillare, Majestatea Sa v-ar rămîne recunoscătoare dacă ați vrea să vă scoateți tunica și să vă întoarceți.

Vocea glacială îi înnoda vorbele-n gîtlej. Cazaril strînse din buze, încuviință din cap o singură dată și-și descheie nasturii de la tunică. Își scoase tunica cu tot cu mantie și le plie cu grație pe braț. Încordat, cu o atitudine milităroasă, luă poziție de drepți. Auzi doi oameni în spatele lui, cu răsuflarea gîtuită, iar o voce tînără șopti: „Am avut dreptate. Am văzut doar". Of! Era pajul acela. Da.

Cineva își drese vocea; Cazaril așteptă să i se astîmpere văpaia care-i cuprinsese fața, apoi se întoarse brusc la loc. Spuse liniștit:

— Asta a fost tot, sire?

Orico se codi un pic și-apoi spuse:

— Castillare, umblă vorba că... ești acuzat... s-a făcut o acuzație la adresa ta... că ai fost condamnat pentru o nelegiuire, pentru viol în Ibra și ai fost biciuit pe butuci.

— Asta-i o minciună, sire. Cine a spus așa ceva?

Se uită la dy Maroc, care păli ușor atunci cînd Cazaril se întoarse cu spatele la el. Dy Maroc nu era în serviciul direct al nici unuia dintre frații Jironal și nu era, din

cîte știa Cazaril, nici vreunul dintre cuțitarii lui Dondo... să fi fost mituit? Sau era un fraier cinstit?

O voce sonoră se auzi de pe culoar.

— Ba am să-l văd pe fratele meu și asta chiar acum! Am tot dreptul!

Gărzile lui Orico făcură un salt înainte, apoi se retraseră înapoi, după ce prințesa Iselle, urmată de lady Betriz, care arăta foarte palidă, precum și de ser dy Sanda, dădură năvală înăuntru. Iselle își făcu imediat o imagine asupra celor ce se petreceau. Își ridică bărbia și strigă:

— Ce-nseamnă asta, Orico? Aud de la dy Sanda că mi-ai arestat secretarul! Fără măcar să mă pui în gardă!

Luîndu-ne după grimasa de enervare de pe chipul cancelarului dy Jironal, intervenția aceasta nu făcea parte din planurile lui.

— Nu, nu, nu-i *arestat*! Nimeni n-a arestat pe nimeni. Ne-am adunat aici ca să investigăm o acuzație.

— Ce acuzație?

— Una foarte gravă, prințesă, și care nu-i pentru urechile dumitale, zise dy Jironal. Ați face bine să vă retrageți.

Neluîndu-l în seamă în mod vădit, își trase un scaun și se trînti pe el, punîndu-și brațele cruciș.

— Dacă e o acuzație gravă la adresa celui mai de încredere slujbaș de la casa mea, atunci e mai ales pentru urechile mele. Cazaril, despre ce-i vorba?

Cazaril îi făcu o reverență ușoară:

— Se pare că a apărut o calomnie, din partea unor persoane care n-au fost numite încă, cum că cicatricile de pe spatele meu sînt semnul pedepsei care mi s-a dat pentru o crimă săvîrșită.

— Toamna trecută, se băgă dy Maroc speriat, în vorbă. În Ibra.

După ochii măriți și respirația întretăiată a lui Betriz, Cazaril își dădu seama că fata, ca și Iselle, reușise să se uite bine la mulțimea de dungi de pe spinarea lui. Dy Sanda se cutremură și el.

— Pot să-mi pun tunica la loc, sire? adăugă Cazaril țeapăn.

— Da, da.

Orico făcu un semn grăbit de încuviințare.

— Natura nelegiuirii sale, prințesă, interveni dy Jironal, este în măsură să arunce îndoieli serioase cu privire la credibilitatea care ar trebui să i se acorde unui slujitor al casei dumitale ori al oricărei alte doamne.

— Ce?! Viol???!!! zise Iselle în zeflemea. *Cazaril?* Asta e cea mai absurdă minciună pe care am auzit-o vreodată.

— Și, cu toate astea, există cicatricile lăsate de flagel.

— Un dar, zise Cazaril printre dinți, din partea unei căpetenii de vîslași din Roknari, în schimbul unei sfidări nechibzuite. Toamna trecută și în largul coastei ibraneze, numai atît e adevărat din ce s-a spus.

— Plauzibil, și totuși... ciudat, spuse dy Jironal pe un ton judicios. Cruzimile care se întîmplă la galere sînt renumite, dar cine ar putea crede că o căpetenie de vîslași capabilă ar aduce cu bună știință un sclav într-un asemenea hal; acela n-ar mai fi bun de nimic.

Cazaril îi aruncă un zîmbet forțat:

— L-am provocat.

— Cum așa, Cazaril? întrebă Orico, rezemîndu-se de speteaza scaunului și strîngîndu-și între degete grăsimea din bărbie.

— Înfășurîndu-i lanțul de la vîslă pe după gît și străduindu-mă să-l sugrum. Și aproape că reușisem. Dar m-au tras alții deoparte un pic prea devreme.

— Zeilor prea-puternicilor! zise riga. Încercai să te sinucizi?

— Nu... știu nici eu. Credeam că-mi trecuse furia, dar... mi se adusese un nou coleg de bancă, un băiat din Ibra; cred că n-avea mai mult de cincisprezece ani. Fusese răpit, din cîte îmi spusese el. Și l-am crezut. Se vedea că venea dintr-o familie bună, delicat, cuviincios, iar mîinile-i sîngerau pe vîslă. Era speriat, sfidător, rușinat... zicea că-l cheamă Danni, dar nu mi-a spus niciodată care-i era numele de familie. Căpetenia vîsla-

șilor a îndrăznit să abuzeze de el într-o manieră nepermisă roknarilor, iar Danni l-a scos din fire. Înainte ca eu să-l pot opri. Era un lucru extrem de nebunesc, dar băiatul nu-și dădea seama... și m-am gîndit — de fapt, nu eram în stare să gîndesc prea limpede, dar m-am gîndit că dacă l-aș enerva și mai tare i-aș distrage atenția mai-marelui vîslașilor, care începuse cu represalii asupra băiatului.

— Ca să se răzbune pe tine în locul lui? întrebă Betriz.

Cazaril dădu din umeri. Înainte să-l gîtuie cu lanțul îi trasese un genunchi în boașe cu toată setea, ca să se asigure că n-o să-i mai vină pofta de drăgoșteală timp de o săptămînă, dar o săptămînă avea să treacă repede; și după aceea?

— A fost un gest zadarnic. Ar fi fost zadarnic, dar, din fericire flota navală ibraneză ne-a tăiat calea în dimineața imediat următoare și am fost cu toții salvați.

Dy Sanda îl încurajă:

— Ai martori, în cazul ăsta. Chiar un număr destul de mare, se pare. Băiatul, sclavii de la galere, marinarii ibranezi... ce s-a ales de băiat în final?

— Nu știu. Am zăcut în Templul-Spital al Milostivirii Maicii din Zagosur timp de, de, destul de mult timp, iar toți ceilalți se împrăștiaseră și plecaseră de acolo pînă, ăăă, am plecat eu.

— E-o poveste eroică, zise dy Jironal, pe un ton sec, intenționînd să le pună în vedere ascultătorilor că aceea era doar versiunea lui Cazaril.

Își luă o mină gravă și se uită în jur, la mulțimea care se adunase, poposind cu privirea asupra lui dy Sanda și apoi a Isellei, care era scandalizată.

— Cu toate astea... presupun că i-ai putea cere permisiunea prințesei să te învoiască o lună ca să mergi în Ibra și să dai de acești, ah, martori care s-au împrăștiat în mod atît de convenabil pentru dumneata. Dacă poți.

Să le lase pe fete nepăzite timp de o lună, aici? Și oare avea să iasă viu și nevătămat din această călătorie? Ori avea să fie ucis și îngropat într-un mormînt săpat la repezeală, în pădure, la două ore de Cardegoss, lăsîndu-i pe cei de la curte să-i tălmăcească vina din presupusa lui fugă? Betriz își acoperi buzele albite cu mîna, dar era toată numai ochi în direcția lui dy Jironal. Iată, în sfîrșit, era cineva care credea în cuvîntul lui Cazaril și nu în stigmatul lui. Luă o poziție mai demnă.

— Nu, grăi el în cele din urmă. Am fost ponegrit pe nedrept. E cuvîntul meu împotriva unui zvon. Și dacă nu aveți ceva mai solid în sprijinul calomniei voastre nefondate, neg această minciună. Cine mă acuză? Cumva dumneata, dy Maroc?

Se uită amenințător la curtean.

— Explică-te, dy Maroc, îl invită dy Jironal, cu o fluturare nepăsătoare din mînă.

Dy Maroc trase aer adînc în piept.

— Am auzit-o de la un negustător de mătăsuri din Ibra, cu care m-am tîrguit pentru garderoba rigăi, îl recunoscuse pe castillar, mi-a zis, din temnița unde erau biciuiți nelegiuiții în Zagosur și a fost din cale afară de mirat să-l vadă aici. Mi-a zis că a fost un caz urît: castillarul se pare că a siluit-o pe fiica unui om care i-a oferit adăpost și de aceea își amintea toate astea foarte bine, pentru că a fost o mișelie îngrozitoare.

Cazaril își scărpină barba:

— Ești sigur că nu m-a confundat cu un altul?

Dy Maroc îi răspunse înțepat:

— Nu, căci știa numele dumitale.

Cazaril își miji ochii. Nu era nici o greșeală aici; a fost o minciună din capul locului, cumpărată și plătită. *Limba cui oare fusese cumpărată? A curteanului, a negustătorului?*

— Unde este acum negustătorul? interveni și dy Sanda.

— A plecat cu caravana lui înapoi în Ibra, înainte să-l prindă iarna pe drum.

Cazaril spuse, pe un ton blînd:

— Mai exact, cînd ați aflat povestea asta?

Dy Maroc se fîstîci, ca și cum ar fi încercat să-și reînnoade firul amintirilor, căci se vedea cum își scutura degetele într-un tic nervos de parcă ar fi numărat.

— În urmă cu trei săptămîni a plecat călare de aici. A plecat imediat după ce stătusem de vorbă.

Acum știu cine minte, da. Lui Cazaril îi înflori un zîmbet disprețuitor pe chip. Că existase un anumit negustător de mătăsuri care părăsise Cardegossul călare în urmă cu trei săptămîni, n-avea nici o îndoială. Însă ibranezul plecase cu mult înainte de încercarea de șperțuială cu smaraldul a lui Dondo, iar Dondo nu s-ar fi deranjat să inventeze această cale ocolită ca să se debaraseze de Cazaril, decît după ce n-ar fi izbutit să-l cumpere pe de-a dreptul. Din nefericire, asta nu era o logică pe care Cazaril să o aducă în apărarea sa.

— Negustătorul de mătăsuri, adăugă dy Maroc, n-ar fi avut nici un motiv să mintă.

Însă tu ai. Mă întreb care o fi acela.

— Știai de acuzația aceasta gravă de peste trei săptămîni și, cu toate astea, ai adus-o abia acum în atenția stăpînului dumitale? Cît de ciudat din partea dumitale, dy Maroc!

Dy Maroc îi azvîrli o privire ucigătoare.

— Din moment ce ibranezul a dispărut, se lamentă Orico, e imposibil să descoperim cine spune adevărul.

— Atunci, lui milord dy Cazaril ar trebui să i se acorde prezumpția de nevinovăție, propuse dy Sanda, stînd drept, neclintit. Poate că domniile voastre nu-l cunosc, însă provincara dy Baocia, care și-a pus toată încrederea în el, îl cunoștea; îi slujise răposatului ei soț timp de șase sau șapte ani cu totul.

— Cînd era tînăr, zise dy Jironal. Oamenii se shimbă, să știți. Mai ales în ororile războiului. Dacă planează cel puțin o suspiciune asupra acestui om, n-ar trebui să i se încredințeze un asemnea post delicat și, îndrăznesc s-o spun — se uită insistent la Betriz — tentant.

Răbufnirea de mînie pe care Betriz și-o înăbușise în tot acest timp dădea să erupă, dar, din fericire, Iselle îi tăie elanul, țipînd la rîndul ei:

— Oh, prostii! În mijlocul ororilor războiului, însuți dumneata i-ai încredințat acestui om cheile fortăreței Gotorget, care era pivotul întregii linii de bătălie a Chalionului din partea de miazănoapte. Cu siguranță că aveai toată încrederea în el atunci, marchize! Iar el nu ți-a trădat încrederea.

Dy Jironal își încleștă fălcile, dar zîmbi forțat.

— Ia te uită, cît de militant a devenit Chalionul, dacă fiecare fecioară din cuprinsul lui caută să ne dea lecții cu privire la strategiile noastre.

— Ar fi cu neputință să ne dea unele mai proaste, mormăi în barbă Orico.

O singură căutătură aruncată iute în lături îl dădu de gol pe dy Jironal că îl auzise. Dy Sanda întrebă nedumerit.

— Da, dar de ce nu a fost castillarul răscumpărat odată cu restul ofițerilor săi, cînd ai capitulat și ai dat Gotorgetul pe mîna dușmanului, dy Jironal?

Cazaril scrîșni din dinți. *Tacă-ți gura, dy Sanda.*

— Roknarii ne-au raportat că murise, răspunse scurt cancelarul. L-au ascuns din răzbunare, am presupus, cînd am auzit că era în viață totuși. Cu toate că, dacă negustătorul de mătăsuri a spus adevărul, poate că au făcut-o din rușine. Probabil că a evadat de la ei și a tras în Ibra pentru o vreme, pînă la, hm, nefericita lui arestare.

Se uită la Cazaril, apoi își mută privirea în lături. *Știi că minți. Și eu știu că minți.* De fapt, dy Jironal nu știa cu siguranță nici chiar acum dacă dy Cazaril știa că el mințea. Nu prea părea cine-știe-ce avantaj. Era un moment prost pentru contraatac. Defăimarea aceasta îi tăiase deja pe jumătate craca de sub picioare, indiferent care ar fi fost rezultatul inchizitoriului lui Orico.

— Ei bine, eu unul nu pricep cum o asemenea pierdere a fost trecută cu vederea fără să se facă nici un fel de investigație, zise dy Sanda, uitîndu-se fix la dy Jironal. Omul ăsta a fost *comandantul* fortăreței.

Iselle interveni și ea gînditoare:

— Dacă v-ați asumat răscumpărarea lui, înseamnă că ați considerat că i-a costat scump pe roknari pe cîmpul de bătălie, ca ulterior ei să se folosească de el într-un asemenea fel.

Dy Jironal făcu o grimasă, nefiindu-i pe plac, în mod evident, linia pe care o luase logica ei. Se lăsă pe spate în scaun și dădu din mînă ca să pună capăt digresiunii care se formase.

— Am ajuns în impas, atunci. Cuvîntul unui om, împotriva cuvîntului altui om și nimic care să poată înclina balanța. Vă sfătuiesc cu toată seriozitatea să fiți prudent, sire. Porunciți să i se atribuie un post mai puțin însemnat milordului Cazaril ori să fie trimis înapoi la Văduva din Baocia.

Iselle sări de la locul ei:

— Și să lăsăm această calomnie neelucidată? Nu! N-am să permit una ca asta!

Orico se frecă la cap, de parcă l-ar fi durut și aruncă priviri într-o parte, înspre marele lui sfetnic glacial și înspre sora lui vitregă furioasă. Scoase un geamăt.

— Oh, zeilor! Tare nu-mi plac lucrurile astea...

Însă expresia de pe fața lui se preschimbă de îndată și se îndreptă în scaun:

— Ah! Desigur! Asta-i soluția... exact soluția justă, heh, heh...

Îi făcu un semn pajului care îl convocase pe Cazaril și îi șuflă ceva la ureche. Dy Jironal privea încruntat, dar, din cîte se părea, nici el nu reușise să priceapă vorbele șoptite. Pajul își luă picioarele la spinare.

— Care este soluția dumneavoastră, sire? întrebă temător dy Jironal.

— Nu-i soluția mea. A zeilor. Îi vom lăsa pe zei să hotărască cine-i nevinovat și cine minte.

— Doar nu vă gîndiți să-i puneți la încercare prin luptă în duel? întrebă dy Jironal cu un glas realmente oripilat.

Cazaril putea doar să-i împărtășească oroarea — și întocmai făcea și dy Maroc, judecînd după sîngele care i se scursese de pe figură.

Orico clipi.

— Ei nu chiar. Iată, am un alt gînd.

Se uită la dy Maroc și la Cazaril.

— În plus, par să fie amîndoi pe măsură. Dy Maroc e mai tînăr, desigur, și se descurcă foarte bine pe arena din ringul meu de scrimă, dar experiența contează și ea.

Lady Betriz privi la dy Maroc și se încruntă cu o anume îngrijorare. La fel și Cazaril, dintr-un motiv opus. Dy Maroc era, într-adevăr, un bun dansator în ring. Însă într-o confruntare brutală pe cîmpul de luptă ar fi putut face față cel mult cinci minute. Privirea lui dy Jironal se încrucișă cu cea a lui Cazaril poate pentru prima oară de la începutul inchizitoriului, iar Cazaril își dădu seama că și el își făcea aceleași calcule. Cazaril își simți stomacul răscolit la gîndul de a fi forțat să-l măcelărească pe tînărul acela, chiar dacă era o unealtă și un mincinos.

— Eu nu știu dacă ibranezul a mințit sau nu, zise dy Maroc precaut, eu știu doar ce am auzit.

— Da, da.

Orico dădu din mînă, plictisit.

— Cred că planul meu e mai bun.

Strănută, își șterse nasul de mîneca hainei și aștepta. Se lăsă o tăcere lungă și apăsătoare, care fu spartă odată cu reîntoarcerea pajului, anunțînd:

— Umegat, sire.

Rîndașul roknar cel spilcuit intră și se holbă, prefăcîndu-se surprins la vederea mulțimii adunate, dar păși direct către stăpînul său, în fața căruia făcu plecăciunea de curtoazie.

— Cu ce pot să vă fiu de folos, milord?

— Umegat, zise Orico, vreau să te duci afară și să prinzi prima cioară sfîntă care-ți iese în cale și să o aduci apoi aici. Tu — gesticulă către paj — du-te să-i fii martor. Hai, acum, repede, repede!

Orico bătu din palme nerăbdător. Fără să manifeste nici o urmă de surpriză ori curiozitate Umegat se înclină din nou și făcu calea întoarsă. Cazaril îl surprinse pe dy Maroc aruncîndu-i lui dy Jironal o privire rugătoare de genul „Și acum, ce mă fac?"; dy Jironal își încleștă dinții și se făcu că nu observă.

— Acum, spuse Orico, cum să procedăm? Da, știu — Cazaril, dumneata du-te să stai într-un colț al camerei. Dy Maroc, în celălalt.

Ochii lui dy Jironal se mutară de colo-colo calculînd nesigur posibilele avantaje. Îi făcu un semn abia perceptibil cu capul lui dy Maroc înspre capătul camerei la care era o fereastră deschisă. Cazaril se pomeni exilat în colțul mai întunecat, în unghi închis.

— Voi toți ceilalți — Orico făcu semn Isellei și cohortei sale — dați-vă în lături, să fiți martori. Tu și cu tine și cu tine, la fel!

Îndemnul din urmă era pentru gardieni și pajul care rămăsese. Orico se săltă în picioare și păși împrejurul mesei ca să-și aranjeze tabloul uman după placul său. Dy Jironal rămase așezat unde era, privind mînios în timp învîrtea o pană în mîini.

Într-un timp mai scurt decît s-ar fi așteptat Cazaril, Umegat se întoarse cu o cioară nervoasă, oploșită sub brațul său și cu pajul tulburat, bălăngănindu-se pe lîngă el.

— A fost prima cioară pe care ai văzut-o? îl întrebă Orico pe băiat.

— Da, milord, răspunse pajul cu respirația întretăiată. Bine, tot stolul zbura deasupra Turnului lui Fonsa, așa că presupun că am văzut șase sau opt deodată. Așa că Umegat n-a făcut decît să stea în curte cu brațul întins și ochii închiși, aproape nemișcat. Iar aceasta a coborît la el și a aterizat direct pe mîneca lui!

Cazaril își încordă privirea ca să vadă dacă pasărea, care scotea niște sunete înăbușite, ar putea avea două pene lipsă din coadă.

— Foarte bine, spuse Orico fericit. Acum, Umegat, vreau să stai exact în mijlocul camerei și, la semnalul meu, să-i dai drumul ciorii celei sfinte. O să vedem la care om va zbura și atunci vom ști! Așteptați! Fiecare trebuie să spună o rugăciune în sufletul lui pentru ca zeii să ne arate calea.

Iselle se reculese, Betriz privi în sus.

— Dar, sire, noi ce trebuie să știm? Cioara va trebui să zboare la mincinos, ori la omul cinstit? Fata se uită insistent la Umegat.

— Oh, îngăimă Orico. Hm.

— Și dacă va zbura doar în cerc? spuse dy Jironal, din vocea lui răzbind exasperarea.

Atunci vom ști că zeii sînt la fel de nelămuriți ca și noi, își spuse Cazaril în sinea lui.

Mîngîind pasărea ca să o liniștească, Umegat făcu o scurtă plecăciune.

— Așa cum adevărul este sacru pentru zei, fie ca cioara să zboare la omul onest, sire.

Nu se uită la Cazaril.

— Oh, foarte bine. Continuați, atunci.

Umegat luă o poziție, pe care Cazaril o suspectă ca fiind elaborată pentru a obține un efect teatral, la o distanță egală de cei doi acuzați și ținu pasărea pe brațul său întins, îndepărtîndu-și încet mîna cu care o controla. Rămase o clipă într-o tăcere pioasă. Cazaril se întrebă oare ce înțelegeau zeii din toată acea cacofonie de rugăciuni contradictorii care, fără îndoială, se ridicau din cameră în acel moment. Apoi Umegat îi făcu vînt păsării în aer și își coborî brațul. Cioara țipă și își întinse aripile, vînturîndu-și o coadă din care lipseau două pene. Dy Maroc își întinse brațele în lături, plin de speranță, întrebîndu-se dacă îi era permis să atingă creatura aceea în zbor, în timp ce cioara trecu pe lîngă el. Cazaril, care era gata să strige *Caz, Caz*, pentru mai multă siguranță,

fu deodată copleșit de o curiozitate teologică. El știa deja adevărul — ce altceva avea să mai dezvăluie această probă? Rămase nemișcat și drept, cu buzele întredeschise, și privea cu o fascinație tulburată cum cioara trecu pe lîngă fereastra deschisă fără să o ia în seamă și fîlfîi din aripi, direct la el pe umăr.

— Bine, îi șopti el păsării, în timp ce-și înclești ghearele de el și se muta de pe un umăr pe altul. Bine.

Pasărea își aplecă ciocul, uitîndu-se la el cu ochii ei lipsiți de expresie, ca două mărgele lucitoare.

Iselle și Betriz începură să țopăie și să chiuie, îmbrățișîndu-se, aproape speriind pasărea din nou. Dy Sanda zîmbi îndîrjit. Dy Jironal scrîșnea din din dinți; dy Maroc părea oarecum îngrozit. Orico își frecă mîinile durdulii.

— Bun. Cu asta am lămurit-o. Acum, în numele zeilor, vreau să-mi iau cina.

Iselle, Betriz și dy Sanda îl înconjurară pe Cazaril ca niște paznici de onoare și îl conduseră afară din turnul lui Ias, în curte.

— Cum ați știut să-mi veniți în ajutor? îi întrebă Cazaril. Aruncă o privire pe furiș în sus; nici o cioară nu se mai vedea dînd roată turnului acum.

— Am aflat de la un paj cum că urma să fii arestat în dimineața asta, zise dy Sanda. Și m-am înfățișat de îndată prințesei.

Cazaril se întrebă dacă dy Sanda își rezervase, ca și el, un buget aparte să plătească pentru veștile proaspete din partea diverșilor observatori din preajma Zangrelui. Și se mai întrebă cum de propriul lui aranjament nu funcționase un pic mai bine în cazul acesta.

— Vă mulțumesc că mi-ați ținut — își înghiți cuvîntul spate — parte. Aș fi fost mazilit pînă acum, dacă nu mi-ați fi sărit în ajutor.

— Nu-i nevoie de mulțumiri, spuse dy Sanda. Cred că și dumneata ai fi făcut măcar tot atît pentru mine.

— Fratele meu are nevoie de cineva care să-l sprijine, zise Iselle cu o oarecare amărăciune. Dacă nu, el se lasă

influențat de orice forță care izbucnește mai cu putere în apropierea lui.

Cazaril nu știa dacă să o laude pentru ingeniozitatea ei sau să-i reteze franchețea. Îi aruncă o privire lui dy Sanda.

— Din cîte știi dumneata, de cînd umblă vorba asta în legătură cu mine, aici la curte?

El dădu din umeri:

— De patru sau cinci zile, cred.

— Dar asta-i pentru prima oară cînd am auzit noi de ea! zise Betriz indignată.

Dy Sanda își depărtă mîinile în chip de scuză.

— De asemenea, părea un lucru mult prea grosolan ca să-l încredințez urechilor voastre caste, milady.

Iselle se uită la el plină de mînie. Dy Sanda acceptă mulțumirile înnoite ale lui Cazaril și ceru permisiunea să plece ca să vadă de Teidez.

Betriz, care devenise tăcută dintr-o dată, spuse cu o voce gîtuită:

— A fost numai vina mea, nu-i așa? Dondo a lovit în dumneata ca să se răzbune pentru farsa cu porcul. Oh, lord Caz, îmi pare rău!

— Nu, milady, răspunse Cazaril ferm. Există o afacere veche între mine și Dondo, ceva care s-a petrecut demult, înainte de... înainte de Gotorget.

Chipul ei se lumină, spre ușurarea lui; cu toate astea, nu scăpă ocazia să adauge prudent:

— Să știi însă că păcăleala cu porcul n-a fost de folos și n-ar trebui să mai faceți un lucru ca acela niciodată.

Betriz suspină, dar apoi zîmbi puțin.

— Ei bine, măcar a încetat cu presiunile asupra mea. Așa că, măcar pentru atîta lucru, și tot a fost de folos.

— Nu pot să neg că și ăsta-i un cîștig, însă... Dondo rămîne un om puternic. Vă implor — pe amîndouă — să fiți cu băgare de seamă și să vă țineți departe de el.

Îi văzu privirea Isellei scăpărînd. Ea spuse pe un ton calm:

— Sîntem sub asediu aici, nu-i așa? Eu, Teidez și oamenii noștri.

— Cred că nu-i chiar atît de grav, oftă Cazaril. Numai să fiți prevăzătoare de acum înainte, bine?

Le escortă pe amîndouă înapoi în camerele lor din donjon, dar nu se apucă din nou de calcule. În loc de asta coborî iarăși scările și trecu de grajduri, înspre menajerie. Îl găsi pe Umegat în aviariu, încercînd să le facă pe păsările cele mici să se scalde într-un bazin cu cenușă, ca să se apere de păduchi. Roknarul cel impecabil, care își legase un șorț în față ca să-și protejeze livreaua, se uită în sus la el și zîmbi.

Cazaril nu-i răspunse la zîmbet.

— Umegat, zise el fără nici o introducere, trebuie să știu. Tu ai ales cioara sau ea te-a ales pe tine?

— Are importanță pentru dumneata, milord?

— Da!

— De ce?

Cazaril deschise gura, dar rămase fără cuvinte. În cele din urmă, o luă de la capăt, aproape rugător.

— A fost un vicleșug, nu? I-ai păcălit, aducînd aceeași cioară căreia îi dădusem de mîncare la fereastră. Zeii n-au avut nici o contribuție în acea cameră, corect?

Umegat ridică din sprîncene.

— Bastardul e cel mai subtil dintre zei, milord. Doar pentru că un lucru poate fi un vicleșug, nu-i o garanție că nu ești protejat de zei.

Adăugă apoi, scuzîndu-se:

— Mă tem că tocmai asta-i calea prin care divinitatea lucrează asupra noastră. Ciripi la păsărica viu colorată, care părea să fi terminat cu scăldatul în cenușă, o ademeni în căușul palmelor sale cu o sămînță pe care o scoase din buzunarul șorțului și apoi îi dădu drumul înapoi în colivia ei.

Cazaril își urmă vorba, contrazicîndu-l:

— Era aceeași cioară căreia îi dădusem de mîncare. Și tu ai hrănit-o, nu-i așa?

— Eu hrănesc toate ciorile sfinte din Turnul lui Fonsa. La fel fac și pajii și doamnele, oaspeții care vin la Zangre, precum și discipolii și toți preoții de la toate casele Templului din cetate. Miracolul cu ciorile astea e că nu ajung într-atît de grase încît să nu mai poată zbura.

Cu o mișcare precisă, făcută din încheietura mîinii, Umegat prinse o altă pasăre și o cufundă în baia de cenușă.

Cazaril se retrase un pas de lîngă el cînd pasărea începu să împroaște cu cenușă și se încruntă:

— Tu ești roknar. Nu ești de credință cvadriană?

— Nu, milord, răspunse Umegat cu seninătate. Sînt un cvinterian credincios încă din tinerețile mele tîrzii.

— Te-ai convertit cînd ai venit în Chalion?

— Nu, cînd încă mai eram în Arhipelag.

— Și cum se face că n-ai fost spînzurat pentru erezie?

— M-am urcat pe o corabie care pleca înspre Brajar, înainte să fiu prins. Zîmbetul lui Umegat deveni amar.

Într-adevăr, mai avea întregi degetele mari de la mîini. Cazaril deveni mai atent, studiind trăsăturile fine ale acelui om.

— Ce era tatăl tău în Arhipelag?

— Un cap pătrat. Foarte credincios, însă în felul lui, care nu admitea decît patru direcții.

— Nu asta te-am întrebat.

— Știu, milord, însă e mort de douăzeci de ani. Nu mai are nici o importanță. Eu sînt mulțumit de ceea ce sînt acum.

Cazaril își scărpină barba, în timp ce Umegat încerca să schimbe păsările.

— De cînd ești responsabil de menajeria aceasta?

— De la începuturile ei. De vreo șase ani. Am ajuns odată cu leopardul și primele păsări. Cu toții am fost dăruiți.

— Din partea cui?

— Oh, din partea arhipreotului din Cardegoss și a Ordinului Bastardului. Cu ocazia zilei de naștere a rigăi,

înțelegi? Au mai fost aduse multe animale frumoase de atunci.

Cazaril digeră spusele lui pentru o clipă.

— E o colecție cu totul neobișnuită.

— Da, milord.

— Cît de neobișnuită?

— Foarte.

— Nu poți să-mi spui mai multe?

— Vă rog să nu mă întrebați mai multe, milord.

— De ce nu?

— Pentru că nu vreau să vă mint.

— De ce nu? *Toți ceilalți o fac doar.*

Umegat trase aer în piept și-i aruncă un zîmbet viclean, privindu-l în ochi pe Cazaril.

— Pentru că, milord, cioara a fost cea care m-a ales pe mine.

Zîmbetul de politețe pe care i-l întoarse Cazaril deveni un pic încordat. Îi făcu lui Umegat o plecăciune și se retrase.

Capitolul 11

Vreo trei zile mai tîrziu, pe cînd Cazaril tocmai se pregătea să iasă din dormitor, în drum spre masa de dimineață, un paj care abia își mai putea trage suflarea îl acostă, apucîndu-l de mîneca hainei.

— Milord dy Cazaril! Intendentul castelului vă roagă să-l însoțiți de îndată în curte!

— De ce? Ce s-a-ntîmplat?

Docil în fața unei asemenea urgențe, Cazaril începu să fugă și el alături de băiat.

— E vorba de ser dy Sanda. A fost atacat azi-noapte la drumul mare de niște tîlhari și-a fost prădat și-njunghiat.

Cazaril mări pasul.

— Cît de grav a fost rănit? Pe unde zace acum?

— N-a fost rănit, milord. Ucis!

Oh, zeilor, nu! Cazaril îl lăsă pe paj în urmă, tropăind în jos pe scări. Se grăbi înspre curtea din fața Zangrelui chiar la timp să-l vadă pe un om îmbrăcat în livreaua poliției din Cardegoss și pe un altul, îmbrăcat ca un fermier, coborînd un trup țeapăn de pe spinarea unui catîr și așezîndu-l pe lespezile de pe jos. Încruntat, intendentul de la Zangre se lăsă pe vine lîngă cadavru. Vreo doi dintre străjerii rigăi priveau ținîndu-se deoparte, ca și cum rănile de cuțit ar fi fost molipsitoare.

— Ce s-a întîmplat? vru să știe Cazaril.

Fermierul își scoase pălăria de lînă într-un soi de salut, în fața ținutei sale de curtean.

— L-am găsit pe malul rîului de dimineață, domnule, cînd mi-am dus vitele la adăpat. Pe unde face rîul coturi

— găsesc de multe ori tot felul de lucruri aduse de apă la mal. Săptămîna trecută am găsit o căruță. Întotdeauna mă duc să văd ce mai apare. Morți n-apar prea des, slavă Maicii Preamilostive. N-a mai fost nici unul de cînd s-a înecat doamna aceea, acum doi ani — dădu din cap în același timp cu ofițerul de poliție, amintindu-și amîndoi de acel eveniment. Ăsta de-acuma n-arată a om înecat.

Pantalonii lui dy Sanda erau încă îmbibați cu apă, însă părul i se uscase. Cei care îl găsiseră îi scoseseră tunica; Cazaril zări țesătura din brocart împăturită, pusă peste greabănul catîrului. Apele rîului îi spălaseră rănile de sînge, iar acum arătau ca niște pliuri întunecate, tăiate în pielea galbenă, pe spate, pe burtă și pe gît. Cazaril numără mai bine de zece lovituri adînci și puternice.

Stînd pe călcîie, intendentul castelului arătă cu degetul o urmă de rosătură ca de funie, în dreptul brîului lui dy Sanda.

— I-au tăiat punga cu bani de la brîu. Erau pe fugă.

— Dar n-a fost doar o tîlhărie, zise Cazaril. Una sau două din aceste lovituri ar fi fost de ajuns ca să-l pună la pămînt, dacă ar fi opus rezistență. N-aveau nevoie să... s-au asigurat doar că a murit.

Să fi fost mai mulți sau numai unul? N-avea de unde ști cu siguranță, însă dy Sanda n-ar fi fost nici ușor și nici sigur de doborît. Așa că se gîndi că mai degrabă fuseseră mai mulți.

— Presupun că i s-a luat sabia.

O fi avut timp să o scoată din teacă? Ori prima lovitură s-o fi abătut asupra lui pe nepregătite, din partea vreunui om de încredere, care mergea alături de el?

— I-a fost luată ori s-a pierdut în rîu, spuse fermierul. N-ar mai fi fost împins de ape la mal atît de curînd, dacă l-ar fi tras la fund cu greutatea ei.

— Avea inele ori alte bijuterii? întrebă omul poliției.

Intendentul dădu afirmativ din cap.

— Mai multe și un inel din aur la ureche.

Nu mai avea nimic acum.

— Vreau o descriere a fiecărei piese de bijuterie, milord, spuse polițistul, iar intendentul dădu din cap aprobator.

— Știți unde a fost găsit, zise Cazaril. Știți și locul unde a fost atacat?

Omul scutură din cap:

— E greu de spus. Undeva jos, probabil.

Capătul de jos al Cardegossului, atît din punct de vedere social, cît și topografic, se înghesuia de ambele părți ale zidului care se întindea între cele două rîuri

— Există numai vreo șase locuri de unde s-ar putea arunca un trup peste zidurile cetății, avînd siguranța că și nimerește în torent. Unele sînt mai izolate decît altele. Cînd l-au văzut cei de aici pentru ultima dată?

— L-am văzut eu la supeu, zise Cazaril. Nu mi-a spus că ar avea de gînd să coboare în cetate. Erau cîteva locuri exact aici, în Zangre, de unde ar fi putut fi aruncat trupul, direct în apele rîului de la poale... Are ceva oase frînte?

— Nu, din cîte mi-am putut da seama, domnule, spuse ofițerul de poliție.

Și într-adevăr, nu se vedeau lovituri mari pe trupul livid.

Din cercetările întreprinse în rîndul străjerilor de la castel s-a descoperit că dy Sanda plecase din Zangre, singur și pe jos, în jur de miezul nopții, cu o seară înainte. Cazaril renunță la gîndul care-i încolțise în minte, de a lua la puricat fiecare din coridoarele lungi ale castelului sau ungherele în care ar fi putut găsi urme de sînge proaspăt. Mai tîrziu, în cursul după-amiezii, oamenii poliției găsiră trei martori care au spus că îl văzuseră pe secretarul prințului trăgînd la măsea într-o tavernă de la picioarele fortăreței și apoi plecînd neînsoțit; unul se jurase chiar că-l văzuse mergînd pe trei cărări. Pe acel martor și-ar fi dorit Cazaril să-l ia un timp la întrebări, între patru ochi, într-una din celulele de piatră din Zangre, aflate în tunelele străvechi care

coborau pînă la rîuri, care nu lăsau să răzbată nici un sunet. Poate că un alt adevăr ar fi fost scos de la el acolo. Cazaril nu-l văzuse niciodată pe dy Sanda să-și bea mințile, niciodată.

Sarcina de a inventaria și împacheta grămăjoara de bunuri lumești care-i aparținuseră lui dy Sanda căzu în seama lui Cazaril. Lucrurile lui urmau să fie trimise cu un căruțaș la fratele mai mare al omului, care trăia undeva, într-o provincie din Chalion. În timp ce oamenii poliției răscoleau în van locurile de la picioarele cetății, Cazaril avea o bănuială în privința presupușilor tîlhari și de aceea întoarse cu susul în jos fiecare bucățică de hîrtie din odaia lui dy Sanda. Dar orice convocare mincinoasă l-ar fi ademenit la picioarele cetății ori o primise prin viu grai ori o luase cu el.

Cum dy Sanda nu avea nici o rudă destul de apropiată care să fie așteptată pentru înmormîntare, aceasta avu loc chiar a doua zi. Serviciile funerare fură onorate cu prezența sobră a prințului, prințesei și a supușilor lor, așa că anumiți curteni doritori să le intre în grații acestora se alăturară și ei. Ceremonia despărțirii, ținută în sala Fiului, în afara curții pricipale a templului, fu una scurtă. Asta îl făcu pe Cazaril să se gîndească ce om singuratic fusese dy Sanda. N-avea prieteni care să i se înghesuie la capul catafalcului ca să aducă elogii pioase, cu care să se mîngîie unul pe altul de pierderea lui. Doar Cazaril rosti cîteva cuvinte formale de regret în numele prințesei și izbuti să-și spună discursul scutindu-se stînjeneala de a arunca un ochi pe hîrtia pe care le înșirase în grabă de dimineață și pe care și-o dosise în mîneca hainei.

Cazaril coborî de pe catafalc, ca să facă loc binecuvîntării animalelor, care urmau să stea în fața altarului împreună cu micuța adunare îndoliată. Discipolii, fiecare îmbrăcat în culorile zeului ales, își aduseră animalele înăuntru și rămaseră așezați în jurul raclei defunctului, în cinci puncte egal distribuite.

În templele din țară, cea mai pestriță adunătură de animale era folosită pentru asfel de ritualuri; Cazaril asistase odată la un asemenea ritual, închinat fiicei moarte a unui om sărman, dus la bun sfîrșit de un singur discipol suprasolicitat, care ducea un coș cu cinci pisoi ce aveau funde diferit colorate legate la gît. Roknarii foloseau adesea pești, deși în număr de patru, nu cinci; preoții cvadrieni îi vopseau pe fiecare în parte și tălmăceau voința zeilor după forma în care înotau într-o albie. Indiferent de metodele folosite, semnul care se arăta prevestea o mică minune pe care zeii le-o rezervau fiecărei persoane, indiferent cît de umilă ar fi fost aceasta, cu prilejul acestui rit de trecere.

Templul din Cardegoss avea resursele necesare pentru a dispune de cele mai frumoase dintre animalele sacre, alese după culorile și sexele cuvenite. Discipolul Fiicei, îmbrăcat în odăjdiile ei albastre, purta cu el o gaiță superbă, cu creastă și pene albastre, ieșită din ou în primăvară. Femeia care o reprezenta pe Mamă, cu veșminte verzi, ducea pe braț o pasăre mare, verde, rudă apropiată, se gîndi Cazaril, cu exemplarul lui Umegat din menajeria lui Orico. Discipolul Fiului, în mantiile lui ruginii, ducea o mîndrețe de cîine-vulpe tînăr, a cărui blană lucitoare părea să lumineze ca focul în umbrele sumbre ale capelei boltite, pline de ecouri. Discipolul Tatălui, în cenușiu, își făcu intrarea cu un lup viguros, bătrîn și extrem de mîndru. Cazaril se aștepta ca discipolul Bastardului să poarte una din ciorile sfinte ale lui Fonsa, dar, în loc de asta, văzu o femeie înveșmîntată în alb, care ținea în brațe doi șobolani dolofani și curioși, cu blană albă.

Preotul se prosternă ca zeii să-i aducă un semn, apoi se retrase la căpătîiul lui dy Sanda. Discipolii, în straiele lor viu colorate, își îndemnară pe rînd animalele să înainteze către trupul neînsuflețit. La o smucitură a încheieturii mîinii discipolului său, gaița cea albastră fîlfîi în aer, dar apoi se așeză la loc pe umăr, așa cum făcu și pasărea Mamei. Cîinele-vulpe, eliberat din zgarda

lui de aramă, adulmecă, fugi înspre catafalc, scheună, sări în două labe și se cuibări lîngă dy Sanda. Își odihni boticul pe inima mortului și oftă adînc.

Lupul, care era în mod evident obișnuit cu asemenea lucruri, nu arătă nici o urmă de interes. Discipola Bastardului dădu drumul șobolanilor ei pe pietrele din paviment, dar aceștia nu făcură decît să se cațere înapoi pe mînecă, vîrîndu-și boticurile în urechile ei, agățîndu-și gheruțele în părul ei, încît trebuiră să fie descîlciți mai apoi.

Nici o surpriză pe ziua de astăzi. Dacă mortul nu-și consacrase sufletul unui zeu anume, sufletele fără copii se ridicau de obicei la Fiică sau la Fiu, cele ale părinților decedați erau luate de Mamă sau de Tată. Dy Sanda nu avusese copii și servise în tinerețea sa în chip de laic devot al ordinului militar al Fiului.

Era în firea lucrurilor ca sufletului lui să fie luat de Fiu, deși nu era un lucru nemaiîntîlnit ca o înmormîntare să fie cea care semnala un membru din familie rămas în viață, în cazul în care cel îngropat avea pe undeva vreun copil neștiut.

Bastardul îi lua la El pe toți care făceau parte din ordinul Său și pe toate celelalte suflete disprețuite de zeii mai mari. Bastardul era zeul șansei celei de pe urmă, un refugiu final, chiar dacă ambiguu, al celor care își bătuseră joc de propria lor viață.

Ascultînd de alegerea clară făcută de superba vulpe a Toamnei, discipolul Fiului păși în față pentru a încheia ceremonia, invocînd binecuvîntarea aparte a Fiului, întru odihna sufletului pe care și-l dăduse dy Sanda. Adunarea îndoliată se apropie de catafalc pentru a lăsa mici daruri pe altarul Fiului, în amintirea celui mort.

Cazaril aproape că-și străpunse palmele cu unghiile, urmărindu-l pe Dondo dy Jironal trecînd prin tot felul de stări de pioșenie mișcătoare. Teidez era înmărmurit și tăcut, regretîndu-și, spera Cazaril, răbufnirile de nemulțumire cu care îi împuiase capul exigentului, dar

loialului său secretar-tutore atît timp cît fusese în viață; ofranda lui fu un morman imens de aur.

Iselle și Betriz erau și ele la fel de tăcute, atît în timpul slujbei, cît și după aceea. Comentară ceva pe seama clevetelilor sîcîitoare de la curte care circulau în jurul crimei, numai că refuzară invitațiile de a coborî în cetate, găsind scuze ca să se convingă, de patru-cinci ori pe seară, dacă tutorele lor mai era încă în viață.

Cei de la curte șoșoteau în privința misterului. Se propuneau pedepse noi, draconice împotriva unor asemenea nemernici de joasă speță care se dovedeau a fi pungașii și tîlharii. Cazaril nu scotea o vorbă. Pentru el, moartea lui dy Sanda nu era legată de nici un mister, mai puțin în ceea ce privea găsirea dovezilor incriminatorii la adresa fraților dy Jironal. Își frămîntă mințile în fel și chip, dar nu găsi nici o cale să o facă. Nu îndrăzni să riște nici o acțiune pînă cînd nu avea să-și pregătească minuțios toate demersurile pînă la ultima; în caz contrar, putea sfîrși la fel și el, cu beregata retezată și astfel avea să se ducă totul de rîpă.

Doar dacă, își zise el, s-ar fi găsit vreun tîlhar ghinionist sau vreun pungaș căruia să-i fie pusă în cîrcă această vină. Atunci... ce-ar rămîne de făcut? Cît mai cîntărea cuvîntul său acum, după defăimarea care dăduse greș în legătură cu stigmatele săpate de bici pe spatele lui? Cei mai mulți de la curte fuseseră impresionați de mărturia ciorii, ceilalți nu. Nici nu era greu de spus care erau aceia, din felul în care unii aristocrați își retrăgeau poalele mantiilor din preajma lui Cazaril sau din felul în care unele doamne se fereau de atingerea lui. Dar nici un țăran, care să fie luat drept țap ispășitor, nu fu încătușat de oamenii legii, iar veselia, renăscută la curte, făcu uitat neplăcutul incident, asemeni unei cruste care se închide deasupra unei răni supurînde.

Lui Teidez i se desemnă un nou secretar, ales din Cancelaria rigăi chiar de mîna lui dy Jironal cel vîrstnic. Era un individ cu o figură de om meschin, care nu avu nici o inițiativă de a se împrieteni cu Cazaril. Dondo

dy Jironal se angajă în mod public să-i abată atenția tînărului prinț de la jalea lui, oferindu-i cele mai delectabile distrații. Cam cît de delectabile erau ele, Cazaril știa destul de bine, văzîndu-le pe prostituatele și pe derbedeii lui Teidez intrînd și ieșind din odaia lui, tîrziu în noapte. O dată Teidez se năpusti, împiedicîndu-se, în camera lui Cazaril, încurcînd ușile, și vomită aproape un litru de vin roșu la picioarele lui. Cazaril îl luă, așa inconștient și bolnav cum era, și-l duse înapoi la slugile lui să-l curețe.

Cu toate astea, Cazaril simți că-și iese din minți în seara în care zări o strălucire verde pe mîna căpitanului gardian din slujba lui Teidez, omul care îi însoțise din Baocia. Cel care, înainte ca ei să părăsească Baocia, le jurase mamei și bunicii, solemn și în genunchi, să îi apere pe cei doi tineri cu prețul vieții sale... Mîna lui Cazaril țîșni ca să-i înșface mîna căpitanului, aflat în trecere, ridicîndu-i-o pentru o clipă. Privi piatra cea latră și binecunoscută.

— Frumos inel, spuse după o clipă.

Căpitanul își trase mîna înapoi, încruntîndu-se.

— Și eu mă gîndeam la fel.

— Sper că n-ai dat prea mult pe el. Cred că piatra e falsă.

— E un smarald veritabil, milord!

— Dacă aș fi în locul dumitale, m-aș duce la un giuvaergiu să mă încredințeze că așa e. Nu contenesc să mă tot minunez la minciunile pe care oamenii din ziua de azi le spun pentru a obține diverse lucruri.

Căpitalul își acoperi mîna cu cealaltă.

— Este un inel bun.

— Comparativ cu ceea ce ai dat la schimb pentru el, aș zice că-i un gunoi.

Căpitanul rămase mut. Dădu din umeri și se îndepărtă șovăielnic.

Dacă ăsta e un asediu, își spuse Cazaril în sinea lui, atunci sîntem pe cale să pierdem bătălia.

Vremea deveni rece și ploioasă, rîurile se umflau pe măsură ce anotimpul Fiului se apropia de sfîrșit. La serata muzicală de după supeu, într-una din acele seri de beție, Orico se aplecă spre sora lui și îi șopti:

— Adu-ți oamenii în sala tronului mîine, la ora prînzului, ca să asistați la învestitura lui dy Jironal. Am de făcut niște anunțuri fericite după aceea, către întreaga curte. Și să îmbraci cele mai festive straie pe care le ai. A, și perlele pe care le-ai primit — lord Dondo zicea chiar aseară că nu te-a văzut niciodată purtîndu-i perlele.

— Nu cred că mă pot înlocui pe mine, replică Iselle. Îi aruncă o ocheadă lui Cazaril, așezat alături, apoi din nou la mîinile care i se strîngeau în poală.

— E absurd, cum pot înlocui niște perle o fecioară?

Riga se lăsă pe spate și aplaudă piesa vioaie care tocmai se sfîrșise. Iselle își ținu gura în privința acestui sfat, pînă cînd Cazaril își escortă domnițele pînă în anticamera care-i ținea loc de birou. Tocmai se pregătea să le ureze somn ușor și să plece căscînd, la culcare, cînd ea izbucni:

— N-am de gînd să port perlele hoțului ăluia de lord Dondo. Le-aș înapoia Ordinului Fiicei, dar sînt sigură că ar fi o insultă adusă zeiței. Sînt pătate. Cazaril ce pot să fac cu ele?

— Bastardul nu-i un zeu năzuros. Dați-le preotului de la căminul de copii părăsiți să le vîndă pentru orfani, îi sugeră el.

Pe buzele ei înflori un surîs.

— Nu-i așa că *asta* l-ar scoate din sărite pe lord Dondo? Și nici măcar n-ar putea să protesteze! Bună idee! Ai să le duci orfanilor, cu dragă inimă din partea mea. Iar pentru mîine am să îmbrac mantia de catifea roșie peste rochia mea albă din mătase, care o să fie cu siguranță festivă, precum și setul bătut cu granate de la mama. Nimeni nu mă poate mustra că port bijuteriile mamei mele.

Nan dy Vrit zise:

— Dar ce credeți ca a vrut să spună fratele dumneavoastră prin „anunțuri fericite"? Nu credeți oare că s-a hotărît asupra alesului dumneavoastră?

Iselle încremeni, clipind, dar apoi spuse pe un ton hotărît:

— Nu, nu e cu putință. Trebuie să fie luni de negocieri mai întîi: ambasadori, scrisori, schimburi de daruri, tratate în privința zestrei și consimțămîntul meu obținut. Să mi se facă portretul. Și eu voi cere un portret al omului, oricine s-ar dovedi a fi el. Un portret corect și fidel, făcut de un artist pe care eu însămi îl voi trimite. Dacă prințul meu e gras, sașiu ori chel ori îi atîrnă limba pe-afară, așa să fie, dar cel puțin n-am să fiu înșelată de penel.

Betriz se strîmbă la imaginea astfel invocată.

— Eu chiar sper că ai să ai parte de un lord chipeș atunci cînd va veni vremea.

Iselle oftă.

— Ar fi frumos, dar avînd în vedere majoritatea marilor lorzi pe care i-am văzut, puțin probabil. Ar trebui să mă hotărăsc la unul sănătos, cred eu, să nu-i mai năpăstuiesc pe zei cu rugăciuni imposibile. Unul sănătos și de credință cvinteriană.

— E o alegere foarte înțeleaptă, interveni Cazaril, încurajînd această gîndire practică, cu scopul de a-și ușura și propria-i viață în viitorul apropiat.

Betriz spuse neliniștită:

— S-au perindat mulți emisari din principatele roknare pe la curte în toamna asta.

Iselle se crispă.

— Mmm.

— Nu sînt prea multe alegeri cvinteriene, dintre lorzii cei mari, recunoscu Cazaril.

— Riga din Brajar a rămas văduv din nou, sări și Nan dy Vrit, țuguindu-și buzele a îndoială.

Iselle flutură din mînă, alungînd această presupunere.

— În nici un caz. Are cincizeci și șapte de ani, are gută și mai are și un moștenitor în toată firea, care-i însurat. Care ar putea fi avantajul ca eu să am un fiu, prieten cu unchiul lui, Orico, sau cu unchiul Teidez, dacă ar fi să fie așa — dacă n-o să domnească peste teritoriul său?

— Există un nepot în Brajar, zise Cazaril.

— În vîrstă de șapte ani! Ar trebui să mai aștept încă alți șapte ani...

N-ar fi — gîndi Cazaril — *un lucru chiar atît de rău.*

— Acum e prea curînd, dar să aștept atît, ar fi prea mult. Orice se poate întîmpla în șapte ani. Oameni care mor, țări care intră în război...

— E adevărat, spuse Nan dy Vrit, tatăl dumitale, riga Ias, te-a sortit la vîrsta de doi ani unui prinț roknar, dar bietul băiat s-a îmbolnăvit de febră și a murit la scurt timp după asta, așa că n-a dus la nimic aranjamentul ăsta. Altfel ai fi fost luată în principatul lui acum doi ani.

Betriz interveni, tachinînd-o pe Iselle:

— Vulpoiul din Ibra e și el văduv.

Iselle se înecă:

— Are peste șaptezeci de ani!

— Dar nu-i prea gras. Și presupun că n-ar trebui să-l suporți pentru mult timp.

— Ha! Ar fi în stare să mai trăiască încă douăzeci de ani, numai de ciudă, cred — are destulă ciudă în el. Iar Moștenitorul lui e însurat, de asemenea. Cred că cel de-al doilea fiu al lui este singurul prinț din tot ținutul care e de o vîrstă apropiată cu a mea, dar nu este moștenitor.

— Nu ți se va oferi nici un ibranez anul acesta, prințesă. Vulpoiul e mînios la culme pe Orico, pentru intervenția lui stîngace în războiul din sudul Ibrei.

— Da, dar... se zice că înalții lorzi ibranezi sînt pregătiți ca ofițeri de marină, spuse Iselle cugetînd asupra acestui lucru.

— Bine și cît de folositor îi va fi acest lucru lui Orico? mîrîi dy Vrit. Chalionul nu are nici măcar o bucată de țărm.

— Spre dezavantajul nostru, murmură Iselle.

Cazaril regretă și el:

— Cînd aveam Gotorgetul aveam control asupra acelor trecători și eram cît pe ce să ne lăsăm la vale și să punem stăpînire pe portul din Visping. Am pierdut acele pîrghii de-acum... în fine. Părerea mea, prințesă, e că sînteți destinată unui lord din Darthaca. Așa că haideți să analizăm aceste posibilități în săptămîna care vine, bine?

Iselle strîmbă din nas, dar dădu din cap ascultătoare. Cazaril zîmbi și se plecă în fața doamnelor, cerînd permisiunea de a se retrage. Dacă nu-i era sortit un rigă aflat la putere, pe el nu l-ar deranja un lord de la granița cu Darthaca pentru Iselle, se gîndi Cazaril în timp ce cobora scările. Cel puțin un lord dintr-una dintre provinciile mai calde de la miazănoapte. Ori distanța, ori puterea ar fi de ajuns ca să o ferească pe Iselle de... greutățile de la curtea din Chalion. Și, cu cît mai curînd, cu atît mai bine.

Pentru ea sau pentru tine?

Pentru amîndoi.

La vederea tabloului care i se înfățișa Nan dy Vrit își acoperi ochii cu mîna și tresări; Cazaril fu de părere că Iselle arăta răpitoare și învăpăiată în mantia ei carmin, cu buclele de ambră curgîndu-i în valuri pe spate, pînă la talie. Dată fiind aluzia, el îmbrăcă o tunică din brocart roșu care aparținuse fostului provincar și mantia lui albă, din lînă, fără mîneci. Betriz, de asemenea, purta culoarea ei roșie favorită; Nan, care se plîngea că o dor ochii, alesese un veșmînt sobru, negru cu alb. Nuanțele

de roșu erau o idee cam frapante, dar sfidau ploaia, cu siguranță.

Trecură în fugă cu toții peste lespezile ude din curte, înspre marele Turn al lui Ias. Ciorile din Turnul lui Fonsa se cuibăriseră pe undeva — ba nu, nu chiar toate. Cazaril își lăsă capul în jos în timp ce o anumită pasăre nebună, careia îi lipseau două pene din coadă, plană în jos prin ploaia măruntă care cădea și trecu pe lîngă el, croncănind, *Caz! Caz!* Se feri de ea, fiind atent să-și ferească mantia albă de găinat de păsăre. Se ridică în cercuri înapoi pînă la țiglele distruse, scoțînd niște țipete sinistre.

Sala tronului, tapetată cu brocart roșu, era strălucitor luminată, cu toate sfeșnicele ei, în contrast cu cenușiul toamnei; două sau trei duzine de curteni și doamne o încălzeau pe deplin. Orico purta straiele lui festive obișnuite și coroana, însă roina Sara nu se afla lîngă el astăzi. Lui Teidez i se dăduse un jilț mai jos, la dreapta lui Orico.

Cei din suita prințesei îi sărutară mîinile și își reluară locurile, Iselle într-un scaun la stînga tronului gol al Sarei, restul rămînînd în picioare. Zîmbind, Orico își începu ziua aceasta, în care se simțea foarte generos, dăruindu-i lui Teidez veniturile din alte patru cetăți din regat, în beneficiul propriei sale case, dar pentru care fratele lui mai mic îi mulțumi cu adecvatele sărutări de mîini și o cuvîntare scurtă. Dondo nu îl ținuse treaz cu o noapte în urmă, așa că arăta mai puțin verde la față și ofilit ca de obicei.

Orico îi făcu semn apoi cancelarului să îngenuncheze în fața Majestății sale. După cum se anunțase, riga acordase scrisorile și sabia și primise în schimb jurămîntul, formalități care îl desemnau pe seniorul dy Jironal cel vîrstnic drept provincar de Ildar. Cîțiva dintre lorzii de rang mai mic din Ildar îngenunchează la rîndul lor, jurîndu-i supunere acestuia. Cei doi se întoarseră și-i transferară titlul nobiliar de marchiz de

Jironal, împreună cu cetățile și taxele colectate de la aceastea, chiar lordului Dondo — devenit acum marchiz.

Iselle fu surprinsă, dar evident încîntată, cînd veni rîndul ca fratele ei să-i acorde veniturile a șase cetăți în sprijinul casei sale. Nu înainte de vreme, ca să fim cinstiți — dota ei pînă în acest moment fusese extrem de limitată pentru o prințesă. Ea îi mulțumi cu drăgălășenie, în timp ce mintea lui Cazaril se lansase deja în socoteli. Și-ar putea permite Iselle propria ei companie de gardă, în locul oamenilor împrumutați din Baocia pe care îi împărțise pînă acum cu fratele ei? Și oare i-ar putea alege Cazaril cu mîna lui? Și-ar putea lua oare o casă, care să fie numai a ei, în cetate, unde să fie păzită de propriii ei oameni? Iselle se întoarse la locul ei de pe podium aranjîndu-și poalele rochiei, cu chipul eliberîndu-i-se de o anumită încordare, care nu fusese vizibilă pînă în acel moment.

Orico tuși, pregătindu-se să ia cuvîntul.

— Cu bucurie vă anunț că am ajuns la cea mai fericită dintre toate răsplățile, bine meritate, și, ăă, mult dorite de astăzi. Iselle, ridică-te — Orico se ridică și el în picioare și îi întinse mîna surorii lui vitrege, care, încurcată, dar păstrîndu-și zîmbetul, se ridică și i se alătură în fața podiumului.

— Marchize dy Jironal, apropie-te, continuă Orico.

Lord Dondo, în costumația completă a înaltului titlu de general al Ordinului Fiicei, însoțit de un paj purtînd livreaua lui dy Jironal veni în dreptul celeilalte mîini întinse a lui Orico.

Cazaril simți că i se zbîrlise pielea de pe ceafă, privind toată scena aceea de pe o latură a sălii. Ce avea de gînd Orico...?

— Mult îndrăgitul și credinciosul meu cancelar și provincar dy Jironal mi-a cerut drept hatîr o mostră de sînge din partea casei mele și, după adînci cugetări, am hotărît că este o bucurie pentru sufletul meu să-i îndeplinesc dorința.

Nu arăta deloc bucuros. Arăta neliniștit.

— Mi-a cerut mîna surorii mele Iselle, în numele fratelui său, noul marchiz. De bună voie, i-o promit în căsătorie și i-o acord.

Întoarse palma groasă a lui Dondo în sus și o așeză pe cea fină a Isellei peste ea, le uni într-o strînsoare în dreptul pieptului său, apoi făcu un pas înapoi.

Chipul Isellei deveni livid și împietrit. Rămase neclintită, uitîndu-se cu ochii măriți de groază la Dondo, ca și cum nu-i venea să creadă ceea ce i se întîmpla. Sîngele bubui cu putere în urechile lui Cazaril, asemeni apelor năvalnice ale unei cascade, încît abia mai putu respira. *Nu, nu, nu...!*

— Ca dar de logodnă, scumpa mea prințesă, mi-am permis să ghicesc ceea ce-și dorește mai mult inima dumitale pentru a-ți completa trusoul, îi spuse Dondo și făcu un gest pajului său pentru a-i prezenta darul.

Iselle, care îl privea în continuare cu aceeași privire înghețată, zise:

— Ați ghicit că îmi doresc o cetate pe coasta mării, cu un port admirabil?

Rămas fără replică pe moment, Dondo scoase un hohot de rîs puternic și îi întoarse spatele. Pajul desfăcu capacul cutiei îmbrăcate în piele, descoperind o tiară delicată din argint și perle, iar Dondo o scoase ca să o arate întregii curți. Un ropot de aplauze razbătu din mulțime din partea grupului său de prieteni. Cazaril își încleștă pumnul pe garda spadei. Dacă ar scoate-o și ar fanda, împungînd cu ea înainte... ar fi doborît la pămînt înainte să apuce să ajungă în partea cealaltă a sălii.

Văzîndu-l pe Dondo că ridică în aer tiara ca sa i-o așeze pe cap, Iselle se trase în lături ca un cal nărăvaș.

— Orico...

— Această logodnă este ceea ce doresc și vreau, draga mea soră, spuse Orico pe un ton gîtuit.

Cum pesemne că nu vroia să fugă după ea prin toată sala cu tiara în mînă, Dondo se opri și îi azvîrli o privire sugestivă rigăi.

Iselle simți un nod în gît. Era limpede că mintea ei se zbătea nebunește să iasă din impas. Își înăbuși prima pornire de a țipa de mînie și fu destul de înțeleaptă încît să nu se prăbușească, simulînd un leșin. Rămase prinsă în capcană, dar cu mintea alertă.

— Sire, așa cum a spus provincarul din Labran atunci cînd forțele armate ale Generalului de Aur au început să-i escaladeze zidurile cetății... asta e o surpriză cu adevărat neașteptată.

Un chicot de rîs destul de reținut se auzi în rîndurile curtenilor la această remarcă spirituală.

Coborînd tonul vocii, murmură printre dinți:

— Mie nu mi-ai spus. Nici nu m-ai întrebat.

Orico îi răspunse în aceeași tonalitate:

— O să vorbim după asta.

După un alt moment de tăcere stînjenitoare, ea acceptă, cu o mică plecare a capului. Dondo reuși să scape de coronița cu perle. Făcu o plecăciune și îi sărută mîna. Fu destul de inspirat să nu-i mai ceară și sărutul de mulțumire, așa cum făcea de obicei; după expresia de dezgust încremenit de pe fața Isellei, avea toate șansele ca ea să-l fi mușcat.

Preotul de curte al lui Orico, în veșmintele de sezon ale Fratelui, păși în fața adunării și invocă binecuvîntarea tuturor zeilor asupra perechii.

Orico anunță:

— De azi în trei zile ne vom reuni cu toții aici și vom asista la jurămintele matrimoniale și la celebrarea căsătoriei. Vă mulțumesc tuturor!

— Trei zile! *Trei zile!* strigă Iselle, răbufnind pentru prima dată. N-ați vrut să spuneți cumva trei ani, Majestate?

— Trei zile, spuse Orico. Pregătește-te!

Și el se pregăti să o tulească afară din sala tronului, chemîndu-și slujitorii în jurul lui. Cei mai mulți dintre curteni plecară odată cu frații dy Jironal, copleșindu-i cu felicitările lor. Cîțiva dintre cei mai curajoși curioși zăboviră prin preajma celor doi frați regali, să tragă cu urechea la discuția lor.

— Cum în trei zile!? Nu e timp nici mcar să trimit un curier în Baocia, numai să aflu un răspuns din partea mamei și a bunicii...

— Mama ta, așa cum toți știu, e prea bolnavă ca să îndure efortul unei călătorii la curte, iar bunica ta trebuie să rămînă în Valenda că să aibă grijă de ea.

— Dar eu nu...

Se pomeni vorbind cu spatele lat al suveranului ei frate, în timp ce Orico se grăbea să iasă mai repede din sala tronului.

Ea se avîntă după el în camera alăturată, cu Betriz, Nan și Cazaril pe urmele ei.

— Dar Orico, nu doresc să mă mărit cu Dondo dy Jironal!

— O doamnă de rangul tău nu se mărită după bunul plac, ci în folosul casei sale, îi spuse el sever, cînd ea îl încolți, ajungîndu-l din urmă și postîndu-se în calea lui.

— Chiar așa? Atunci poate îmi spui și mie ce avantaj aduci Casei Regale din Chalion aruncîndu-mă — irosindu-mă — în folosul fratelui mai mic al unui lord inferior? Soțul meu ar trebui să ne aducă un regat pentru o asemenea zestre!

— Asta îi leagă pe frații Jironal de mine — și de Teidez.

— Zi mai degrabă că ne leagă pe noi de ei! Avantajul e numai de-o parte, după cîte observ!

— Ai zis că nu vrei să te măriți cu un prinț roknar și nu te-am dat nici unuia din ei. Și asta n-a fost din lipsă de propuneri — am refuzat două în toamna asta. Gîndește-te la asta și fii bucuroasă, surioară scumpă!

Cazaril nu era sigur dacă Orico o amenința sau o implora.

El vorbi mai departe:

— N-ai vrut să pleci din Chalion. Foarte bine, n-ai să pleci din Chalion. Ai vrut să iei în căsătorie un lord cvinterian — ți-am dat unul, un general respectabil pe deasupra!

— Mai mult decît atît, continuă el, cu o mișcare de iritare din umeri, dacă te-aș fi dat unei puteri prea apropiate de hotarele mele, te-ar fi putut folosi drept scuză ca să-și revendice o parte din teritoriile mele. Mie-mi convine această alegere pentru a asigura pacea viitoare în Chalion.

— Lord Dondo are patruzeci de ani! Este un hoț, un stricat, un profan! Un delapidator! Un desfrînat! Mai rău de-atît! Orico, nu-i cu putință să-mi faci una ca asta!

Tonul din vocea ei creștea.

— N-am de gînd să te ascult, spuse Orico și își astupă urechile cu mîinile. Trei zile. Vino-ți în fire și îngrijește-te de garderobă.

Fugi de lîngă ea, ca și cum ar fi fost un turn aprins.

— Nu vreau să mai aud nimic!

Și chiar era ferm în decizia sa. De patru ori încercă Iselle în acea după-amiază să-l caute în apartamentele lui, ca să-și ducă pînă la capăt rugămintea, și tot de atîtea ori își puse el străjerii să o respingă.

După aceasta plecă de tot din Zangre, ca să se retragă într-o cabană de vînătoare, în inima pădurii de stejari, o mișcare de o remarcabilă lașitate. Cazaril nu mai putea spera decît să-i plouă în regescul lui cap prin acoperișul spart al cabanei.

Cazaril avu o noapte de coșmar. Aventurîndu-se în sus pe scări a doua zi dimineață, găsi trei femei înfricoșate, care păreau să nu fi închis un ochi toată noaptea. Iselle, care avea pleoapele grele de nesomn, îl trase de mînecă în camera ei de zi, îl așeză la fereastră și își coborî vocea într-o șoaptă înfiorată.

— Cazaril. Poți să faci rost de patru cai? Sau trei? Sau doi sau chiar unul? M-am gîndit la toate consecințele. Singura soluție este fuga.

El oftă.

— M-am gîndit și eu pînă la capăt. În primul rînd, sînt supravegheat. Cînd am vrut să plec din Zangre, noaptea trecută, doi dintre străjerii rigăi m-au urmărit. Că să mă apere, chipurile. Aș putea să-l ucid sau să-l mituiesc pe unul dintre ei, dar mă îndoiesc că aș putea s-o fac cu amîndoi.

— Am putea să plecăm călare, ca și cum ne-am duce la vînătoare, îl contrazise Iselle.

— Pe ploaia asta? îi arătă Cazaril burnița care cădea necontenit dincolo de fereastra înaltă, încețoșînd valea astfel încît privirile nu puteau străbate nici pînă la rîul de jos, făcînd crengile desfrunzite ale copacilor să pară negre ca cerneala în cenușiul lăptos dimprejur. Și chiar dacă ne-ar lăsa să pornim călare, cu siguranță ar trimite o armată să ne escorteze.

— Dacă am putea măcar porni...

— Și dacă am putea, ce s-ar înîmpla apoi? Dacă — nu dacă, ci cînd! — ne-ar ajunge din urmă pe drum primul lucru pe care l-ar face ar fi să mă tragă jos de pe cal și să-mi reteze capul și să-mi lase stîrvul drept hrană pentru vulpi și ciori. Și apoi v-ar lua înapoi. Și dacă, printr-o minune, nu ne-ar da de urmă, unde ne-am duce?

— La graniță. Orice graniță.

— Brajarul și sudul Ibrei v-ar trimite înapoi ca să-i facă pe plac lui Orico. Cele cinci principate sau Vulpoiul din Ibra v-ar lua ostatecă. Cît privește Darthaca... s-ar presupune că am reușit să traversăm jumătate din Chalion și tot sudul Ibrei. Mă tem că nu, prințesă.

— Ce altceva pot face?

Vocea ei tînără era pe culmea disperării.

— Nimeni nu poate forța o căsătorie. Ambele părți trebuie să-și dea consimțămîntul liber în fața zeilor.

Dacă veți avea curajul pur și simplu să stați în fața lor și să spuneți „Nu", toată tărășenia asta nu va putea continua. Nu aveți curajul să faceți asta?

Ea își strînse buzele.

— Bineînțeles că aș putea. Și ce-aș rezolva? Acum încep să cred că dumneata ești cel care nu s-a gîndit pînă la capăt. Chiar crezi că lord Dondo se va da bătut, odată ajuns aici?

El clătină din cap.

— Căsătoria nu e valabilă dacă e impusă cu forța, oricine știe acest lucru. Țineți-vă de acest plan.

Ea scutură din cap, frămîntîndu-se între durere și exasperare.

— Dumneata nu înțelegi.

Ar fi putut considerat tînguiala ei drept un moft tineresc, dacă nu și-ar fi făcut apariția chiar Dondo în persoană, în acea după-amiază, în odaia Isellei, ca să-și convingă logodnica să fie docilă, așa cum se cuvenea. Ușile de la camera prințesei fură lăsate deschise, dar în dreptul fiecăreia se postase cîte un străjer înarmat, ținîndu-i la distanță atît pe Cazaril de o parte, cît și pe Betriz și Nan dy Vrit de cealaltă. N-apucă să audă mai mult de un cuvînt din trei din harța care se iscase mocnit între cel mai grosolan dintre curteni și fecioara cu părul de foc. Dar la sfîrșitul acesteia Dondo păși maiestuos afară din cameră, cu un rînjet de satisfacție animalică pe figură, iar Iselle se prăbuși pe locul de la fereastră, cu răsuflarea tăiată, atît era de sfîșiată de sentimentele de groază și furie.

Se agăță de Betriz și spuse sugrumată:

— Mi-a zis... că dacă nu răspund cum se așteaptă, o să mă ia cu forța oricum. I-am zis că Orico nu o să-l lase să-i siluiască sora. El mi-a răspuns, de ce să nu? Doar ne-a lăsat să-i violăm soția. Cînd roina Sara nu vroia să dea naștere la copii sau nu putea s-o facă, iar Orico era prea impotent să facă un bastard indiferent de cît de multe doamne și fecioare și tîrfe i s-au adus,

și, și alte lucruri și mai dezgustătoare, frații Jironal l-au convins într-un sfîrșit să o lase pe mîna lor, ca să încerce... Dondo a zis că el și fratele lui au încercat în fiecare seară timp de un an, cîte unul pe rînd ori amîndoi deodată, pînă cînd ea a amenințat că se va sinucide. Mi-a zis că o să mă reguleze pînă cînd sămînța lui va da rod în pîntecele meu, iar cînd am să plesnesc de coaptă, atunci mă voi tîrî la picioarele lui și-am să-l consider bărbatul meu cu-adevărat.

Clipi cu ochii încețoșați de lacrimi la Cazaril, mușcîndu-și buzele.

— Mi-a spus că o să mi se umfle destul de tare pîntecele pentru că-s scundă. Cît de mult curaj crezi că îmi trebuie, Cazaril, pentru acel simplu „Nu"? Și ce se va întîmpla atunci cînd curajul nu va însemna nimic, chiar nimic?

Credeam că singurul loc în care curajul nu face doi bani era pe galerele roknare cu sclavi. M-am înșelat. Șopti umplut de scîrbă:

— Nu știu, prințesă.

Neputincioasă și deznădăjduită, se puse pe postit și pe rugăciuni; Nan și Betriz o ajutară să-și instaleze un altar în odaia ei, unde să se roage la zei și adunară tot felul de simboluri ale Crăiesei Primăverii pe care le putură găsi ca să-l împodobească. Hăituit de cei doi străjeri, Cazaril coborî în Cardegoss și găsi o florăreasă care vindea violete timpurii, pe care i le aduse ei și le puse într-un vas de sticlă de pe altar. Se simți ca un prost și un inutil, cu toate că prințesa lăsă să-i cadă o lacrimă pe mînă atunci cînd îi mulțumi. Refuzînd mîncarea și apa se lungi pe podea într-o prosternare adîncă, semănînd atît de mult cu roina Ista, atunci cînd o zărise Cazaril pentru prima dată în sala străbunilor, încît îl făcu să se simtă scurs de vlagă și să iasă în fugă din cameră. Pierdu ore în șir, colindînd prin împrejurimile Zangrelui, încercînd să se gîndească, dar gîndindu-se numai la grozăvii.

În seara aceea, tîrziu, lady Betriz îl chemă sus, în biroul din anticameră, care devea tot mai mult un loc de coșmar treaz.

— Am găsit răspunsul! îi spuse ea. Cazaril, învață-mă cum să ucid un om cu cuțitul.

— Ce?

— Gardienii lui Dondo știu destul de multe despre tine ca să nu te lase în preajma lui. Dar eu am să stau lîngă Iselle în dimineața nunții ei, ca să-i fiu martoră la jurămintele de credință. Nimeni n-o să se aștepte la nimic din partea mea. Am să-l ascund în corsaj. Cînd o să se apropie Dondo și se va apleca să-i sărute mîna, am să-l lovesc, de două ori, de trei ori, înainte ca cineva să mă poată împiedica. Dar nu știu exact unde și cum să tai ca să fiu sigură. La gît, da, dar în ce parte?

Ca să-i arate că vorbea foarte serios scoase un pumnal de sub poalele rochiei și i-l arătă.

— Arată-mi. Am să exersez pînă cînd o să-mi iasă toate mișcările, precis și rapid.

— Pe toți zeii, nu, lady Betriz! Renunță la planul ăsta nebunesc! Te vor doborî și apoi te vor spînzura.

— Dacă îl omor eu pe Dondo mai întîi merg mulțumită la spînzurătoare. Am jurat s-o apăr pe Iselle cu propria-mi viață. Ei bine, așa să fie!

Ochii negri îi străluceau pe chipul palid.

— Nu, spuse el cu fermitate, luîndu-i cuțitul și nemaidîndu-i-l înapoi. De unde făcuse rost de el oare? Asta nu-i treabă de femeie!

— Aș spune că-i o treabă pentru oricine are ocazia să o facă. Șansa mea e cea mai bună. Arată-mi!

— Ascultă, nu. Numai... așteaptă. O să, o să încerc să văd ce pot să fac.

— Poți să-l ucizi pe Dondo? Iselle stă închisă acolo, rugîndu-se la zeiță să îi ia viața ori ei ori lui Dondo înaintea nunții. Ei bine, mie îmi pasă care din ei doi moare. Cred că ar trebui ca acela să fie Dondo.

— Sînt de acord întru totul, lady Betriz. Așteaptă, ai numai un pic de răbdare. Am să văd ce pot să fac.

Dacă zeii nu-ți ascultă ruga, lady Iselle, pe toți zeii că am s-o fac eu.

Petrecu ore la rînd a doua zi, ultima rămasă înaintea căsătoriei, încercînd să-l urmărească pe lord Dondo prin Zangre, ca pe un mistreț într-o pădure de piatră. Nu reuși niciodată să se apropie într-atît încît să-l poată lovi. Cînd era soarele în chindie, Dondo se întoarse din oraș la marele palat al fraților Jironal, unde Cazaril nu izbuti să treacă de zidurile și porțile sale. La cea de-a doua sa încercare, cuțitarii plătiți aflați în slujba lui Dondo îl azvîrliră afară, unul ținîndu-l și celălalt lovindu-l de nenumărate ori în piept, stomac și vintre, ca să-l facă să se întoarcă la Zangre pe trei cărări, ținîndu-se cu mîinile de pereți, ca un om beat. Gărzile rigăi, de care scăpase printr-un vicleșug printre aleile Cardegossului, sosiră chiar la timp ca să vadă atît bătaia, cît și cum se tîra înapoi înspre casă. Se feriră să se amestece.

Într-un moment de inspirație, îi veni în minte pasajul secret care făcea legătura între Zangre și reședința celor din familia Jironal, care înainte fusese proprietatea lordului dy Lutez. Se știa că Ias și dy Lutez îl frecventau zilnic, pentru consfătuiri, ori noaptea, pentru dovezi de dragoste, povestea varia în funcție de povestitor. Descoperi că tunelul ajunsese acum la fel de secret ca și strada principală din Cardegoss și avea străjeri la fiecare capăt, precum și porți ferecate. În încercarea lui de a-i cumpăra nu se alese decît cu înghionteli și înjurături, dar și amenințarea unei noi snopeli în bătaie.

Halal asasin mai sînt și eu, se gîndi el cu amărăciune, în vreme ce se împleticea pe picioare înspre camera lui cînd se lăsa amurgul, prăbușindu-se cu un geamăt în pat. Cu capul zvîcnind și trupul îndurerat, rămase întins ceva vreme, apoi se ridică în cele din urmă ca să aprindă măcar o lumînare. Ar fi trebuit să se ducă

sus, să vadă ce făceau doamnele lui, dar nu credea că va putea suporta să le asculte plînsetele. Sau să-i dea lui Betriz vestea că încercările lui dăduseră greș sau ce avea ea să-i ceară după asta? Dacă nu putuse să-l ucidă pe Dondo, ce drept mai avea el să zădărnicească efortul ei?

Aș muri bucuros dacă aș putea să împiedic monstruozitatea asta de mîine...

Chiar vorbești serios?

Rămase nemișcat pe gînduri, întrebîndu-se dacă ultima voce fusese chiar a lui. Limba i se mișcase îndărătul dinților, cum făcea de obicei cînd bolborosea pentru sine.

Da.

Sări înspre marginea patului, căzu în genunchi și dădu pe spate capacul cufărului său. Scotoci adînc printre hainele împăturite, parfumate cu cuișoare împotriva moliilor, pînă cînd dădu de o mantie de catifea neagră împăturită peste o robă din lînă maronie. Roba era înfășurată în jurul unui carnet cu însemnări încriptate, pe care nu-l terminase de descifrat atunci cînd judele cel corupt fugise din Valenda și pe care se părea că era cam tîrziu să-l înapoieze Templului fără să fie nevoit să dea explicații stînjenitoare. Îl scoase din ladă înfrigurat și aprinse mai multe lumînări.

N-a mai rămas prea mult timp. Aproape un sfert fusese lăsat netradus.

Să lăsăm deoparte experimentele care au dat greș. Du-te la ultima pagină: ei?

Chiar și printre rîndurile prost încifrate, disperarea neguțătorului de lînă ieșea la suprafață, cu o simplitate ciudată, luminoasă. Ocolind toate redactările lui minuțioase anterioare, care mai de care mai stranii, ajunse să dea, la ultima pagină, nu peste magie, ci peste o sinceră rugăciune. Șobolanul și cioara erau numai pentru a duce ruga la cer, lumînările numai ca să-i lumineze calea, ierburile numai ca să-i ușureze sufletul

cu aromele lor și să-i limpezească mintea întru puritatea voinței sale; o voință încredințată cu toată inima pe altarul zeilor. *„Ajută-mă! Ajută-mă! Ajută-mă!"*

Acestea erau ultimele cuvinte care apăreau în acel carnet.

Pot să fac și eu asta, își spuse Cazaril cu îndoială.

Și dacă încercarea lui n-avea sorți de izbîndă, atunci... ar rămîne totuși Betriz și cuțitul ei.

N-am să dau greș. Am dat-o-n bară practic cu toate, în viața asta a mea. N-am să ratez în privința morții.

Își strecură cărțulia sub pernă, încuie ușa în urma lui și plecă să caute un paj.

Băiatul somnoros pe care îl alese aștepta pe coridor la bunul plac al lozilor și doamnelor care benchetuiau în sala de bal a lui Orico, unde absența Isellei era, fără îndoială, subiectul multor bîrfe care nici măcar nu erau spuse în șoaptă de vreme ce nici unul din capetele încoronate nu era de față. Dondo chefuia într-un cerc intim, la palatul său; Orico se mai ascundea încă în pădure.

Cazaril pescui un galben din pungă și îl ținu la vedere, zîmbind prin cercul pe care îl făcea degetul lui cel mare și arătătorul.

— Hei, băiete. Ai vrea să cîștigi un real?

Pajii de la Zangre învățaseră să fie precauți; un real făcea destul cît să cumpere servicii cu adevărat intime din partea celor care vindeau asemenea servicii. Și destul cît să îi facă precauți pe cei care nu vroiau să joace asemenea jocuri.

— Ca să fac ce anume, milord?

— Să-mi prinzi un șobolan.

— Un șobolan, milord? De ce?

Ah! De ce. De ce, ca să pot înfăptui crima prin practica magiei morții împotriva celui care e aproape cel mai puternic lord în Chalion, desigur! Nu.

Cazaril se rezemă cu umerii de pereți și zîmbi privind în jos, ca și cum i-ar fi făcut o confidență rușinoasă.

— Pe vremea cînd eram în fortăreața din Gotorget, în timpul asediului, acum trei ani — știai că am fost comandantul fortăreței? Asta pînă cînd viteazul nostru general ne-a vîndut-o de sub nas, adică — am învățat să mîncăm șobolani. Sînt niște animăluțe destul de gustoase dacă prinzi destule. Chiar mi-e dor de savoarea unei pulpe zdravene de șobolan, friptă la lumînare. Prinde-mi unul mare și gras și ai să mai primești încă un real pe lîngă ăsta. Cazaril dădu drumul monedei în palma pajului, lingîndu-și buzele și întrebîndu-se cît de nebun părea în acel moment.

Pajul se ținu cît mai departe de el.

— Știi unde e camera mea?

— Da, m'lord?

— Adu-l acolo. Într-un sac. Cît de repede poți. Mi-e foame.

Cazaril plecă de acolo, clătinîndu-se de rîs. Rîzînd din toată inima, nu prefăcîndu-se. O bucurie ciudată, nebună îi umplu inima.

Dură pînă cînd ajunse în camera lui din nou și se apucă să-și urzească restul planului, rugăciunea cea întunecată, propria-i moarte. Era noapte, cioara n-ar fi zburat la fereastra lui, nici măcar pentru bucata de pîine pe care o furase din sala de banchete înainte să se întoarcă în clădirea cea mare. Frămîntă cocoloșul de pîine în mîini. Ciorile se aciuaseră în Turnul lui Fonsa. Dacă ele nu vroiau să zboare la el, atunci se putea el cățăra pînă la ele, pe țiglele acoperișului. Să alunece în neștire prin întuneric? Și apoi să se întoarcă din nou în odaia lui, cu o legăturică cîrîitoare sub braț?

Nu. Mai bine să fie legăturica acel șobolan înfășurat în sac. Dacă își înfăptuia necurata lucrare acolo, în umbra acoperișului spart pe cine-știe-ce platformă pîrjolită și tremurătoare mai rămăsese înăuntru, ar trebui să facă doar un singur drum. Iar... magia morții mai funcționase acolo și înainte, nu?

În mod spectaculos, chiar pentru bunicul Isellei. Avea oare spiritul lui Fonsa să-i dea ajutor păcătosului de soldat din slujba nepoatei sale? Turnul său era un loc de coșmar, sacru pentru Bastard și animalele Sale, mai cu seamă noaptea, la miezul nopții, pe o ploaie rece. Trupul lui Cazaril nu trebuia să fie găsit niciodată, nici să fie înmormîntat. Ciorile se puteau înfrupta din rămășițele lui, un tîrg cinstit pentru prădăciunea pe care o plănuia asupra bietelor tovarășe. Animalele erau inocente, chiar și sinistrele ciori; inocența lor le făcea cu siguranță să aibă măcar un dram de sacralitate.

Dubiosul paj sosi mai repede decît își imaginase Cazaril că ar putea, cu o desagă care se scutura. Cazaril îi verifică conținutul — șobolanul care mușca și sîsîia cîntărea cu siguranță o livră și jumătate — și plăti după cum promisese. Pajul își vîrî moneda în buzunar și plecă, holbîndu-se peste umăr. Cazaril legă strîns gura sacului și o încuie în ladă ca să-l împiedice pe condamnatul prizonier să scape.

Își scoase veșmintele de curtean și îmbrăcă roba și mantia din lînă în care murise neguțătorul, doar pentru noroc. Să-și pună cizme, pantofi, să rămînă desculț? Care ar fi mai sigure, pe zidurile de piatră și pe țiglele lunecoase? Cu picioarele goale, se hotărî el. Dar își trase pantofii totuși, pentru o ultimă expediție practică.

— Betriz? strigă el încercînd să nu facă prea mult zgomot prin ușa biroului său din anticameră. Lady Betriz? Știu că-i tîrziu — poți veni pînă afară?

Ea era încă îmbrăcată în ținuta de zi, tot palidă și extenuată. Îl lăsă să o apuce de mîini și își lăsă pentru o clipă fruntea pe pieptul lui. Parfumul cald al părului ei îl duse înapoi în timp, într-o clipă amețitoare, amintindu-și de cea de-a doua lui zi la Valenda, stînd lîngă ea, în înghesuiala din Templu. Singurul lucru care rămăsese neschimbat din acea zi era fidelitatea ei.

— Cum se simte prințesa? o întrebă Cazaril.

Ea se uită în sus la el, în lumina slabă a lumînării.

— Se roagă neîncetat la Fiică. Nu a mîncat și n-a băut nimic de ieri. Nu știu unde s-au ascuns zeii, nici de ce ne-au abandonat.

— N-am putut să-l omor pe Dondo astăzi. N-am reușit să mă apropii de el.

— Mi-am dat seama măcar de lucrul ăsta. Altfel am fi auzit ceva.

— Mi-a mai rămas un singur lucru de-ncercat. Dacă nu merge... Am să mă întorc mîine dimineață și vom vedea ce-i de făcut cu cuțitul tău. Dar am vrut ca tu să știi... în caz că nu mă mai întorc mîine dimineață, că sînt bine. Și să nu vă îngrijorați pentru mine sau să mă căutați.

— Ne abandonezi? mîinile ei se strînseră într-un spasm în ale lui.

— Nu, niciodată.

Ea clipi nedumerită.

— Nu înțeleg.

— Nu-i nimic. Să ai grijă de Iselle. Să nu ai încredere în cancelarul dy Jironal niciodată.

— N-am nevoie să-mi spui dumneata asta.

— Mai e ceva. Prietenul meu, Palli, marchizul dy Palliar, cunoaște adevărata poveste despre cum am fost trădat după căderea Gotorgetului. Cum am ajuns la cuțite cu Dondo... nu are importanță, dar Iselle ar trebui să știe că fratele lui mai mare m-a șters cu bună știință de pe lista cu oamenii care urmau să fie răscumpărați ca să mă dea pe mîna corsarilor de la galere și a morții. N-am nici un dubiu. Am văzut lista, cu scrisul lui, pe care-l știam bine din ordinele lui militare.

Ea șuieră de mînie printre dinții încleștați.

— Nu se poate face nimic?

— Mă îndoiesc. Dacă aș dovedi-o, cam jumătate din lorzii din Chalion ar trebui să refuze să mai servească sub drapelul lui după aceea. Poate că ar fi suficient ca să poată fi răsturnat de la putere. Sau nu. E o săgeată

de arbaletă pe care Iselle ar trebui s-o țină la păstrare în tolba ei; într-o bună zi s-ar putea să îi fie de folos.

Nu-și mai putea lua ochii de la fața ei, ridicată spre el, în culori de fildeș și coral, cu ochi adînci, adînci ca abanosul, ce păreau imenși în lumina aceea obscură. Cu stîngăcie, se aplecă și-o sărută.

I se tăie respirația, apoi izbucni în rîs, speriată și își acoperi gura cu mîna.

— Îmi pare rău. Barba ta zgîrie.

— Eu... iartă-mă. Palli ți-ar fi un soț pe cinste, dacă te simți atrasă de el. E foarte onest. La fel ca tine. Să-i zici că așa am spus eu.

— Cazaril, ce vrei să...

Nan dy Vrit se auzi strigînd din apartamentele prințesei:

— Betriz? Vino încoace, te rog!

Trebuia să se despartă de toate acum, chiar și de sentimentul de regret. Îi sărută mîinile și fugi.

Cățăratul pe timp de noapte peste vîrfurile castelului Zangre, de la clădirea principală pînă la Turnul lui Fonsa, îi provoca la fiecare mișcare fiori în stomac, așa cum se așteptase. Încă mai ploua. Luna împrăștia o lumină difuză de după nori, dar lucirea ei întunecată nu-i era de mare folos. Oriunde punea piciorul gol simțea ori suprafețe aspre ori atît de alunecoase încît i se tăia răsuflarea. Aproape că-i înțepeniseră tălpile de frig. Cea mai urîtă fu săritura finală, de vreo șase picioare, către vîrful turnului cel rotund. Din fericire, săritura era în jos, nu în sus, așa că nu sfîrși irosindu-se într-o banală sinucidere, împrăștiat pe pietrele de jos.

Cu sacul care zvîcnea în mîna lui, cu răsuflarea șuierătoare printre buzele înghețate, se lăsă pe vine, tremurînd în urma săriturii, sprijinindu-și mîinile de un maldăr de țigle spălate de ploaie. Își imagină cum ar fi putut să se desprindă una din ele, izbindu-se de pietrele de dedesubt, atrăgînd atenția străjerului în

sus... Încet-încet, își croi drum în jur, pînă cînd gaura neagră a acoperișului spart se căscă lîngă el. Se așeză pe marginea ei și bîjbîi cu picioarele. Nu atingea nici o suprafață solidă. Așteptă o rază de lună: era vreo podea acolo jos? Ori vreun rest de drug? O cioară cîrîi în beznă.

Pierdu următoarele zece minute bălăngănindu-se, cu mîinile tremurînde, încercînd să aprindă ciotul de lumînare pe care-l avea în buzunar, după pipăit, cu cremene și iască, în poală. Se fripse, dar obținu după îndelungi sforțări o flacără.

Era acolo o balustradă și o porțiune de podea distrusă. Cineva construise o armătură de susținere în interiorul turnului, după incendiu, pentru a împiedica pietrele să cadă în capul trecătorilor, presupuse Cazaril. Își ținu respirația și își dădu drumul în gol, nimerind pe o platformă rezistentă, dar mică și plină de așchii. Fixă ciotul de lumînare în despicătura dintre două tăblii și aprinse o alta de la ea, își scoase pîinea și pumnalul ascuțit al lui Betriz și se uită de jur împrejur. Să prindă o cioară, hm. Părea atît de simplu, atunci cînd se gîndise la asta la el în dormitor. Nici măcar nu vedea vreo cioară în umbrele aceea pîlpîitoare.

Simți un fîlfîit pe lîngă cap și o cioară care aterizâ pe bară aproape că făcu să-i stea inima-n loc. Tremurînd, întinse o bucată de pîine. Pasărea înșfăcă bucata din mîna lui și zbură din loc. Cazaril înjură, apoi trase aer în piept de cîteva ori și începu să-și pună lucrurile în ordine în minte. Pîine. Cuțit. Lumînări. Sacul de pînză care se zbătea. Omul îngenuncheat. Seninătate în suflet? Cu greu.

Ajută-mă! Ajută-mă! Ajută-mă!

Aceeași cioară, sau sora ei geamănă, se întoarse.

— Caz, Caz! țipă ea, nu foarte tare. Dar sunetul trimise ecouri în josul turnului și înapoi, cu o rezonanță stranie.

— Sigur, zise Cazaril țîfnos. Sigur că da.

Se luptă să scoată șobolanul afară din sacul lui, îi puse cuțitul la beregată și șopti:

— Du-te la stăpînul tău odată cu rugăciunea mea.

Repede și cu precizie, îi vărsă sîngele dătător de viață; lichidul cald și întunecat îi curse pe mînă. Așeză micuțul cadavru jos, lîngă genunchiul său. Întinse mîna după cioară; pasărea îi sări ascultătoare pe mînă și se aplecă să-și înmoaie ciocul în sîngele scurs al șobolanului. Limba ei neagră, care ieșea afară ca să lipăie sîngele, îl sperie atît de tare, încît sări ca ars și fu cît pe ce să scape cioara din mînă. O vîrî la subsuoară și o sărută pe căpșor:

— Iartă-mă. Nevoia mă împinge. Poate că Bastardul îți va da să mănînci din pîinea zeilor și vei putea zbura pe umărul Lui, cînd ai să ajungi la El. Zboară la stăpînul tău și du rugăciunea mea cu tine!

Cu o mișcare scurtă, îi frînse gîtul ciorii. Ea flutură din aripi scurt, tresăltînd, apoi rămase inertă în mîinile lui. O așeză pe jos, lîngă celălalt genunchi al său.

— Stăpîne Bastard, zeu al dreptății atunci cînd dreptatea se năruie, zeu al balanței, zeu al tuturor lucrurilor nepotrivite, zeu al nevoii mele. Pentru dy Sanda. Pentru Iselle. Pentru toți cei care o iubesc — lady Betriz, roina Ista, bătrîna provincară. Pentru nenorocirea care mi-a căzut în spinare. Pentru adevăr împotriva minciunilor. Ascultă-mi rugăciunea.

N-avea nici cea mai vagă idee dacă acelea erau cuvintele corecte, nici dacă existau cuvinte corecte. Respirația îi deveni agitată; poate că plîngea. Se pomeni aplecîndu-se peste animalele moarte. O durere cumplită începu să-i sfîșie măruntaiele, arzîndu-l pe dinăuntru. Oh. Nu știa că avea să doară...

Oricum, e o moarte mai bună decît să fug cu săgețile brajarilor înfipte în fund, pe galeră, fără nici un motiv.

Politicos, își aminti să spună:

— Îți sîntem recunoscători, zeu fără anotimp, pentru binecuvîntarea pe care ai pogorît-o asupră-ne! așa cum

o făcea în rugăciunile lui de copil, înainte să meargă la culcare.

Ajută-mă! Ajută-mă! Ajută-mă!

Oh.

Flăcările lumînărilor pîlpîiră și se stinseră. Universul cel negru se întunecă și mai tare, pînă dispăru.

Capitolul 12

Cazaril deschise ochii în ciuda pleoapelor pe care și le simțea lipite. Se holbă nedumerit în sus, la un crîmpei de cer cenușiu, încadrat de niște rame negre. Își linse buzele crăpate și înghiți în sec. Era culcat pe spate pe niște plăci tari — erau schelele care serveau de întărituri în Turnul lui Fonsa. Frînturi de amintiri din noaptea ce trecuse îi reveneau în minte.

Trăiesc.

Înseamnă că am dat greș.

Căutînd pe orbecăite cu mîna dreaptă în jurul lui, dădu peste o grămăjoară inertă de pene reci și și-o trase înapoi înfiorat. Rămase întins pe jos, gîfîind îngrozit, cu amintirile îmbulzindu-i-se în minte. O crampă dureroasă îi răscoli mațele. Dîrdîia de frig, ud tot, înghețat pînă în măduva oaselor, rece ca un hoit. Dar nu devenise un hoit. Respira. Și tot așa și Dondo dy Jironal ... asta era dimineața nunții lui?

Pe măsură ce ochii i se obișnuiau cu obscuritatea aceea văzu că nu fusese părăsit chiar de tot. Stînd în șir pe balustrada aceea care lega platforma muncitorilor, mai bine de o duzină de ciori moțăiau în umbră, într-o tăcere mormîntală, aproape neclintite. Păreau că se zgîiesc în jos la el cu toatele.

Cazaril își atinse fața, dar nu găsi nici o urmă de rană sîngerîndă; nici una din ciori nu încercase să-l lovească cu ciocul încă.

— Nu, șopti el tremurînd. Nu sînt micul vostru dejun, îmi pare rău.

Una din ele foșni din aripi neliniștită, dar nici una nu-și luă zborul speriată de vocea lui. Chiar și atunci cînd se ridică în capul oaselor, ele se foiră de colo-colo, dar nu se ridicară în aer.

Nu tot ce se întîmplase în noaptea precedentă era cufundat în beznă; fragmente dintr-un vis îi năvăleau ca un șuvoi în minte. Se visase în pielea lui Dondo dy Jironal, într-o bacanală cu prietenii și femeile lui ușoare, pe un hol îmbrăcat într-o lumină aurie răspîndită de niște torțe și lumînări, la o masă întinsă, strălucind de pocale din argint, iar mîinile-i butucănoase erau acoperite de strălucirea mulțimii de inele. Închinase cu glume deșănțate o cupă cu sîngele de sacrificiu al fecioriei Isellei și băuse pînă la fundul pocalului... apoi fusese cuprins de o tuse, care-l zgîndărea pe gîtlej, care apoi se transformă într-o durere ascuțită. Gîtul i se umflase, îngustîndu-i-se, înăbușindu-l, tăindu-i aerul, ca și cum ar fi fost sugrumat dinăuntru în afară. Fețele înroșite ale companionilor săi începuseră să i se învîrtească de jur împrejur, rîsetele lor de batjocură se preschimbară în panică, dîndu-și seama din trăsăturile lui vineții, livide, că nu se prefăcea.

Țipete, cupe cu vin răsturnate, șoapte de groază care rosteau „Otravă!" Nu mai putea stoarce nici un cuvînt din gîtul acela sugrumat pe dinăuntru, de pe limba aceea îngreunată. Numai convulsii mute, o inimă care bătea să-i plesnească, o durere pe măsură, care-i cuprinsese pieptul și capul, nori negri stropiți cu roșu care clocoteau, apoi imaginea i se întuneca tot mai mult...

A fost numai un vis. Dacă eu trăiesc, înseamnă că și el trăiește.

Cazaril se culcă la loc pe plăcile aspre, cît s-ar fi scurs pe jumătate nisipul dintr-o clepsidră, încovoiat de durerea care-i măcina pîntecele, vlăguit, disperat. Șirul de

ciori continua să îl privească într-o tăcere descurajantă. Treptat îi veni în minte că va trebui să se întoarcă. Și nu-și planificase un drum de întoarcere. Ar putea să se coboare pe grinzile de susținere... dar la ce i-ar folosi să ajungă pe fundul unui turn zidit cu cărămizi și, pe deasupra, după ani îndelungați în care se adunaseră acolo dejecțiile șobolanilor și grohotișul prăvălit de sus ca să strige după ajutor? L-ar fi putut auzi cineva prin zidurile groase de piatră? Oare nu s-ar crede că vocea lui înăbușită e un croncănit de cioară sau urletul vreunei stafii? Atunci pe sus? Să se întoarcă pe unde venise?

Reuși să se ridice în picioare, trăgîndu-se în sus cu ajutorul acelui drug — nici chiar acum ciorile nu fugiră — și își întinse mușchii încordați și dureroși. Fu nevoit să ușuiască cîteva ciori de pe bară că să-și facă loc să treacă; ele zburară cu chiu cu vai, dar tot în acea tăcere nefirească. Își sumeți poalele hainei maronii pînă la brîu. Cînd își luă avînt de pe bara aceea, atinse cu ușurință marginea turnului. O apucă bine cu mîinile și se urcă deasupra. Avea brațe puternice și trupul suplu. După un moment oribil, în care își dădu seama de hăul care i se căsca sub picioarele desculțe și nesigure, sări imediat peste pietrele din vîrf și ieși afară, pe țiglele acoperișului. Ceața era atît de groasă, că abia putea zări curtea de jos. Erau zorile sau, în orice caz, era dimineață devreme, ghici el; mai puțin de jumătate din obișnuiții castelului trebuiau să fie treji într-o asemenea zi de toamnă tîrzie. Ciorile îl urmară solemn, zburînd una cîte una prin spărtura din acoperiș ca să se așeze pe cîte o culme. Își întoarseră toate capetele, urmărindu-i înaintarea periculoasă.

Avu o nălucire în care ele se năpusteau asupra lui, zădărnicindu-i următorul salt, de pe turn pe clădirea cea mare, ca să-și răzbune surata. Și apoi, o altă nălucire, în care se tîra în patru labe și brațele îi tremurau și nu se mai puteau ține de marginile ametitoare și se prăbușea în gol, căzînd în brațele morții, pe stîncile

din prăpastie. Stomacul i se răsuci de durere, făcîndu-l să gîfîie. S-ar lăsa în voia sorții, mai puțin în cazul în care ar fi să simtă teroarea bruscă de a supraviețui căderii, cu picioarele zdrobite, și-ar trebui să trăiască schilodit. Numai gîndul ăsta îl mînă să treacă peste streșini și să sară pe țiglele clădirii celei mari. Își simți mușchii plesnindu-i în timp ce se ridica. Palmele îi sîngerau, zgîriate în nebunia cu care se agățase de fiecare muchie.

Nu era sigur, pe o asemenea ceață deasă, pe ferestrele căruia dintre zecile de dormitoare ieșise cu o seară înainte. Dacă venise cineva și le încuiase între timp? Cercetă fiecare palmă de loc, încercîndu-le pe fiecare. Ciorile se țineră după el, urmărindu-l de-a lungul jgheaburilor, fluturînd din aripi în salturi scurte, alunecînd și ele cu ghearele pe țigle din cînd în cînd. Pîcla aceea lăsa boabe de rouă peste penele păsărilor, în barba și în părul lui, țechini argintii pe mantia lui neagră. Rama celei de-a patra ferestre se deschise sub degetele lui răschirate. Era o debara nefolosită. Se strecură înăuntru și o închise în fața escortei sale în livrele negre, chiar la timp înainte ca vreo două dintre păsări să zboare după el. Una se izbi de geam cu o bufnitură.

Se strecură în jos pe scări pînă la etajul său, fără să dea nas în nas cu nici un servitor matinal, intră împiedicîndu-se și închise ușa în urma lui. Cu vezica aproape stînd să-i plesnească și dîndu-i dureri îngrozitoare se folosi de oala de noapte; din măruntaiele lui țîșniră cheaguri de sînge înspăimîntătoare. Mîinile îi tremurau cînd și le spălă în lighean. Cînd deschise fereastra să arunce afară, în rîpă, apa înroșită de sînge cu care se spălase, două ciori care stăteau de pază tăcute pe pervazul din piatră se dădură la o parte. Închise fereastra la loc și încuie ivărul.

Se împletici pe picioare pînă la pat, ca un om beat, se prăbuși pe el și se înfășură în cuvertură. Continuînd să tremure, auzi zgomotele făcute de servitori cărînd

apă sau așternuturi sau oale, tropăind pe scări și pe coridoare și cîte vreo poruncă făcută cu voce joasă.

Se trezise oare Iselle de acum, la etajul de deasupra, ca să fie spălată și gătită, înfășurată în funii de perle, înlănțuită în giuvaeruri, pentru îngrozitoarea întîlnire cu Dondo? Oare apucase să doarmă? Sau plînsese toată noaptea, rugîndu-se la zeii care asurziseră? Ar trebui să se ducă sus, să-i ofere măcar un dram de alinare. Găsise oare Betriz un alt cuțit? *Nu pot să dau ochii cu ele.* Se încovrigă și mai strîns și închise ochii agonizînd.

Încă mai era întins în pat, respirînd cu gîfîieli ce aduceau a suspine, cînd auzi tropăitul unor cizme pe coridor, iar ușa lui se dădu de perete. Vocea cancelarului dy Jironal mîrîi:

— Îl cunosc prea bine. Nu poate fi decît el!

Pașii duduiră pe podeaua din odaie, iar cineva îi smulse cuvertura de pe el. Se rostogoli și se holbă în sus, luat prin surprindere, la barba ca oțelul a lui dy Jironal, care se aplecă, cu o față lucind de mînie, înspre el.

— Trăiești! strigă dy Jironal. În vocea lui se simțea indignarea.

Vreo șase curteni, dintre care pe doi Cazaril îi recunoscu ca fiind cuțitarii lui Dondo, se înghesuiră peste umărul lui dy Jironal să se zgîiască la el. Își țineau mîinile pe săbii, ca și cum erau gata să corecteze, la comanda lui dy Jironal, faptul că cel din pat dădea semne de viață. Riga Orico, îmbrăcat în cămașă de noapte, peste care își ținea strînsă la gît cu degetele-i durdulii o pelerină jerpelită, stătea în spatele mulțimii. Orico arăta... ciudat. Cazaril clipi și se frecă la ochi. Un soi de nimb îl înconjura pe rigă, dar nu de lumină, ci de întuneric. Cazaril îl vedea limpede, așa că nu putea spune că era o ceață sau un nor, căci nu întuneca nimic. Și, cu toate astea, era acolo, mișcîndu-se ca un om, ca o trenă care atîrna.

Dy Jironal își mușcă buza, sfredelindu-i cu privirea chipul lui Cazaril.

— Dacă n-ai fost tu — atunci cine? Trebuie să fie cineva... trebuie să fie cineva apropiat... fetei ăleia! Criminala aia mică!

Se învîrti împrejur și ieși ca o furtună, făcîndu-le un semn scurt oamenilor lui să îl urmeze.

— Ce se întîmplă? îl întrebă Cazaril pe Orico, care se întoarse, bălăbănindu-se ca o rață în urma lor.

Orico se uită înapoi peste umăr și își desfăcu mîinile larg, într-un gest de nedumerire.

— Cununia s-a anulat. Dondo dy Jironal a fost ucis astă noapte, pe la miezul nopții, prin magia morții.

Cazaril rămase cu gura căscată; nu reuși să îngaime decît un suspin de surpriză. Se cufundă înapoi în pat, năucit, în timp ce Orico șovăi în urma cancelarului său.

Nu pricep.

Dacă Dondo a fost omorît și totuși eu trăiesc... nu mi-a fost dat să-nfăptuiesc miracolul morții. Și totuși Dondo este mort. Dar cum?

Cum altfel ar fi putut să i-o ia altcineva înainte lui Cazaril cu fapta?

Într-un tîrziu, același gînd care-l lovise pe dy Jironal, îi veni și lui în minte.

Betriz?

Nu, oh nu...!

Se repezi afară din pat, se răsturnă pe podea, se tîrî de-a bușilea ca să se ridice în picioare și se apoi plecă ametit în urma mulțimii mînioase și nedumerite de curteni.

Ajunse în biroul lui din anticameră, care era invadat, ca să-l audă pe dy Jironal mugind:

— Atunci adu-o afară ca să mă conving! către o Nan dy Vrit răvășită și speriată, care oricum bloca cu trupul ei ușa ce dădea înspre camerele interioare, arătînd de parcă ar fi fost gata să apere un pod mobil.

Cazaril aproape că leșină de ușurare la vederea lui Betriz, cu o încruntătură aprigă pe chip, apărînd din spatele lui Nan. Aceasta era în cămașa de noapte, dar

Betriz, la fel de ciufulită și extenuată, era îmbrăcată tot cu rochia verde pe care o purtase cu o seară înainte. Apucase să doarmă oare? Dar trăiește, trăiește!

— Ce-i cu urletele astea grosolane aici, milord? întrebă Betriz pe un ton rece. Este indecent și mult prea devreme să faceți o așa zarvă.

Dy Jironal căscă gura în barbă; era evident uluit. După un moment, închise gura pocnind din dinți.

— Unde-i prințesa, atunci? Trebuie să o văd.

— A adormit puțin, pentru prima oară după zile în șir de nesomn. N-am să vă las să o deranjați. Va trebui să schimbe visele cu coșmarul realității în curînd.

Nările lui Betriz se umflară cu o ostilitate fățișă. Dy Jironal se îmbățoșă; respirația îi deveni șuierătoare:

— S-o trezești? Poți s-o trezești?

Pe toți sfinții. Oare Iselle a...? Dar înainte ca noul motiv de panică să-i pună un nod în gît lui Cazaril, Iselle însăși apăru, își făcu loc printre doamnele ei și păși glacială în anticameră să-l înfrunte pe dy Jironal.

— Eu nu am somn. Ce doriți, milord?

Ochii ei se îndreptară spre fratele ei, Orico, care plutea undeva, în capătul mulțimii și, abandonîndu-l cu dispreț, își întoarse atenția către dy Jironal. Sprîncenele ei se arcuiră circumspect. Nu era nici un dubiu că înțelesese care fusese puterea care îi impusese acea căsătorie împotriva voinței ei.

Dy Jironal se uita de la o femeie la alta, toate fiind indiscutabil la fel de vii în fața lui. Se roti și se holbă din nou la Cazaril, care clipea înspre Iselle. Avea și ea o aură scînteind în jurul ei, la fel ca și Orico, dar a ei era mult mai colorată, o combinație de adînc tenebros și bleu luminos, asemeni aurorei pe care-i fusese dat să o vadă odată, pe cerul nocturn, îndepărtat, de la miazăzi.

— Oricine ar fi făcut-o, se jură dy Jironal, oriunde... Am găsesc stîrvul nenorocitului aceluia laș, chiar de-ar fi să răscolesc tot ținutul Chalionului.

— Și apoi, ce-ai să faci? îl iscodi Orico, frecîndu-și obrazul neras. Ai să-l spînzuri?

Îi aruncă o ocheadă ironică lui dy Jironal, care îl privea ca turbat; se întoarse pe călcîie împrejur și ieși apăsat din încăpere. Cazaril se feri în lături pentru a face loc anturajului lui dy Jironal să treacă, privind pe ascuns cînd la Orico, cînd la Iselle, comparînd cele două... vedenii? Nici o altă ființă de aici nu avea o... aură?... cum aveau cei doi.

Poate din cauză că-mi e rău. Poate că am înnebunit.

— Cazaril, spuse Iselle, plină de uluire și grabă, în timp ce ultimii oameni ieșeau pe ușa din față — Nan se grăbi să o închidă în urma invadatorilor — ce s-a întîmplat?

— Cineva l-a omorît pe Dondo astă noapte. Prin magia morții.

Mută de uimire, își împreună mîinile la piept, ca un copil căruia i se îndeplinise cea mai fierbinte dorință.

— Oh! Oh! Oh! asta chiar e o veste binevenită! Oh, slavă Stăpînei, oh, mulțumesc Bastardului — am să trimit atîtea ofrande altarului său — oh, Cazaril, cine a fost acela?

Văzînd privirea bănuitoare a lui Betriz îndreptată către el, Cazaril făcu o grimasă:

— Nu eu, după cum se vede. Deși nu pentru că n-aș fi încercat.

— Tu ai... dădu să întrebe Betriz, apoi își strînse buzele. Grimasa lui Cazaril mască aprecierea față de delicatețea ei de a nu pune întrebări cu voce tare, privind încercarea lui de a urzi o crimă capitală. Nici n-ar fi fost nevoie de vreo confirmare din partea lui, bănuiala ardea în privirile ei. Iselle măsură camera cu pași mari, aproape dansînd de bucurie și ușurare.

— Cred că am simțit cînd s-a întîmplat, spuse ea minunîndu-se. În orice caz, am simțit ceva... pe la miezul nopții, ai spus?

Nimeni nu pronunțase acel detaliu în prezența ei.

— O ușurare în adîncul inimii, ca și cum ceva în mine a știut că rugăciunile îmi fuseseră ascultate. Dar nu m-am așteptat niciodată la un asemenea deznodămînt. I-am cerut Stăpînei propria-mi moarte...

Se opri și duse mîna la fruntea ei înaltă și albă.

— ... sau să se facă vrerea Ei!

Vocea i se domoli, căzînd pe gînduri.

— Cazaril... eu am... aș fi putut să fac asta? Ăsta o fi răspunsul pe care mi l-a dat zeița?

— Eu... nu văd cum ar fi cu putință, prințesă. Doar te-ai rugat la Crăiasa Primăverii, nu-i așa?

— Da. Și la Maica Verii, la amîndouă. Dar mai ales la Fiică.

— Cele două zeițe îndeplinesc minuni dătătoare de viață și de vindecare. Nu de moarte.

De obicei. Și toate miracolele sînt rare și după capriciile sorții. Zeii. Cine le poate cunoaște limitele și scopurile?

— N-am simțit răceala morții, recunoscu Iselle. Și, cu toate astea, m-am liniștit. Am luat o îmbucătură de hrană și n-am vărsat-o. Și am ațipit o vreme.

Nan dy Vrit confirmă dintr-un semn al capului.

— Și tare mulțumită am mai fost, milady.

Cazaril trase aer adînc în piept.

— Ei, dy Jironal va descîlci misterul în locul nostru, sînt încredințat. O să meargă pe urmele fiecărui om care și-a dat suflarea astă noapte în Cardegoss — în tot Chalionul, n-am nici o îndoială —, pînă cînd îl va descoperi pe ucigașul fratelui său.

— Binecuvîntat fie acel biet suflet care și-a lăsat planurile infame în mîna sorții.

Pioasă, Iselle își atinse fruntea, buzele, pieptul și pîntecele, răsfirîndu-și degetele peste inimă.

— Și cu un asemenea preț. Fie ca demonii Bastardului să aibă milă de el în veci.

— Amin, completă Cazaril. Să sperăm că dy Jironal nu găsește vreun prieten apropiat sau o rudă asupra cărora să-și verse mînia.

Zicînd acestea, își înfășură brațele în jurul pîntecelui, care începu să-l înjunghie din nou.

Betriz se apropie de el și îl privi insistent în față, întinzîndu-și mîna înspre el, dar apoi retrăgîndu-și-o la loc.

— Lord Caz, arăți îngrozitor. Ai o culoare la față cum e păsatul rece.

— Mi-e... rău. E ceva ce-am mîncat. Trase aer în piept. Așadar, ne pregătim astăzi nu pentru o nuntă de jale, ci pentru o înmormîntare fericită. Doamnelor, îmi închipui că vă veți stăpîni bucuria în public?

Nan dy Vrit pufni. Iselle îi făcu semn să tacă și spuse ferm:

— Vom afișa o pietate decentă, vă promit. Și numai zeii vor ști dacă în inima mea voi simți recunoștință sau regret.

Cazaril încuviință și își frecă gîtul dureros.

— De obicei, o victimă a magiei morții este încredințată flăcărilor înainte de căderea serii, pentru ca trupul, susțin preoții, să nu devină sălașul unor entități stranii, care ar putea să se aciueze în el. După toate aparențele, o asemenea moarte nefirească atrage asemenea lucruri. Vor fi niște funeralii teribil de grăbite, pentru un așa lord de rang mare. Vor trebui să pregătească totul înainte de căderea întunericului.

Aura scînteietoare a Isellei aproape că-i provoca greață. Înghiți și își feri privirea de la ea.

— Atunci, Cazaril, îl îndemnă Betriz, rogu-te, du-te și odihnește-te pînă atunci. Noi sîntem în siguranță, acum. Nu trebuie să mai faci nimic.

Îi luă mîinile reci în ale sale și le strînse în fugă, zîmbindu-i îngrijorată. Reuși la rîndul său să-i răspundă cu un alt zîmbet și se retrase.

Se tîrî înapoi în pat. Zăcu acolo, o oră poate, uluit și tremurînd într-una, cînd ușile de la odaia sa se

deschiseră și Betriz intră pe vîrful picioarelor, uitîndu-se în jos la el.

— Mi-era teamă că ai făcut febră, zise ea, dar ești înghețat tot.

— Am... ăăă, răcit, da. Pesemne că m-am dezvelit peste noapte.

Ea îi puse mîna pe umăr.

— Ai hainele complet ude.

Își miji ochii suspicioasă.

— Cînd ai mîncat ultima dată?

Nu-și putea aminti.

— Ieri dimineață, cred.

— Am priceput.

Se încruntă la el un răstimp, apoi ieși ca o furtună pe ușă.

Peste zece minute sosi o slujnică aducînd niște cărbuni încinși și o plapumă de puf; la cîteva minute după asta, un slujitor cu o carafă cu apă fierbinte și cu instrucțiuni ferme să îl ajute să se spele și să se culce la loc, în schimburi de noapte uscate. Și toate astea, în nebunia dintr-un castel în care orice curtean sau doamnă de onoare încerca să se pregătească pentru o apariție în public de cea mai mare însemnătate. Cazaril nu puse nici o întrebare. Abia terminase servitorul să-l învelească în așternuturile uscate, cînd își făcu din nou apariția Betriz, cu un vas de ceramică pe o tavă. Sprijini ușa de la cameră să rămînă deschisă și se așeză pe marginea patului.

— Mănîncă asta!

Era pîine înmuiată în lapte aburind, îndulcit cu miere. El acceptă prima lingură, îmbătat de surpriză, apoi se smuci îndărătnic printre perne.

— Nu-mi e chiar atît de rău.

Încercînd să-și recapete demnitatea luă castronul din mîinile ei; ea nu se împotrivi, atîta timp cît avea de gînd să mănînce. Își dădu seama că era hămesit ca un lup. Cînd termină de mîncat se opri și din tremurat.

Ea zîmbi satisfăcută.

— Ți-a mai trecut din paloarea aia ca de mort. E bine.

— Cum o mai duce prințesa?

— Mult mai bine. E... vreau să zic, copleșită, dar să nu înțelegi că e dărîmată. E acea ușurare binecuvîntată, care vine atunci cînd o greutate insuportabilă este îndepărtată dintr-o dată. E o bucurie să o privești.

— Da. Înțeleg.

Betriz încuviință.

— Acum se odihnește, pînă vine ora să se îmbrace.

Îi luă castronul gol, îl puse deoparte și își coborî vocea:

— Cazaril, ce ai făcut azi noapte?

— Nimic. Evident.

Ea își strîmbă gura într-un gest de exasperare. Dar la ce ar fi folosit să o împovăreze cu secretul lui? Dacă se confesa, i s-ar fi luat o piatră de pe suflet, dar i l-ar pune pe al ei în pericol în orice investigație care ar fi putut urma și în care ar fi fost nevoită să depună o mărturie sub jurămînt.

— Lord dy Rinal a aflat că ai plătit un paj să-ți prindă un șobolan azi noapte. Vestea asta l-a făcut pe cancelarul dy Jironal să dea buzna în dormitor la dumneata, mi-a spus dy Rinal. Pajul a zis că ai pretins că vrei să-l mănînci.

— Ei bine, așa este. Nu-i nici o crimă ca un om să mănînce șobolani. A fost un ospăț comemorativ, în amintirea asediului Gotorgetului.

— Chiar? Tocmai mi-ai spus că nu mai mîncași nimic de ieri dimineață.

Șovăi, cu o neliniște în priviri.

— Mi-a mai spus și slujnica că a găsit sînge în oala dumitale de noapte, pe care a golit-o azi dimineață.

— Pe toți dracii Bastardului!

Cazaril, care se afundase în învelitorile lui, dădu din nou să se ridice.

— N-a mai rămas nimic neatins de bîrfă în castelul ăsta? Nu mai poate omul să aibă nici măcar o oală de noapte doar a lui?

Ea își întinse brațul în aer, oprindu-l.

— Lord Caz, nu glumi cu așa ceva. Cît de grav bolnav ești?

— Mă doare burta. Mi-a mai trecut acum. E un lucru trecător. Ca să zicem așa.

Făcu o strîmbătură și se hotărî să nu amintească nimic despre halucinațiile pe care le avea.

— Evident, sîngele din oală s-a scurs după ce am măcelărit șobolanul. Iar durerea de burtă, tocmai ce-am meritat pentru că am mîncat asemenea scîrboșenie. Ei?

Ea spuse încet.

— E o poveste bine ticluită. Se leagă toate explicațiile.

— Iată!

— Dar, Caz... oamenii te vor crede un ciudat.

— Pot să-i așez în aceeași tagmă cu ceilalți, care sînt convinși că violez fete tinere. Presupun că mai am nevoie și de o a treia perversiune, care să facă casă bună cu celelalte.

Iată că acum era bănuit că s-ar fi dedat la magia morții. Și aceasta putea face casă bună cu spînzurătoarea.

Ea luă o poziție demnă, încruntîndu-se.

— Foarte bine, n-am să te pisez. Dar mă batea un gînd...

Se cuprinse cu brațele, privindu-l cu înțeles.

— Dacă, să zicem, două persoane ar fi să atenteze la viața aceleiași victime prin magia morții, în același timp, ar putea să ajungă fiecare din ei... pe jumătate mort?

Cazaril se uită înapoia lui — nu, ea nu părea bolnavă — și scutură din cap.

— Nu cred. Date fiind diversele încercări zadarnice pe care oamenii le-au tot făcut de-a lungul timpului

pentru a-i convinge pe zei prin magia morții, dacă s-ar fi putut întîmpla în felul acela, s-ar fi întîmplat cu siguranță pînă acum. Demonul morții al Bastardului e întotdeauna înfățișat în reprezentările sculptate din Templu cu o cobiliță pe după gît și două găleți aidoma, cîte una pentru fiecare suflet. Nu cred că demonul poate face și altă alegere.

Își aminti de vorbele lui Umegat: „*Mă tem că în felul ăsta se-ntîmplă lucrările zeilor.*"

— Nici măcar nu-s sigur că zeul poate face și o altfel de alegere.

Ochii ei se îngustară cu și mai multă suspiciune.

— Ai zis că dacă nu te vei mai întoarce în dimineața asta să nu ne îngrijorăm pentru tine, nici să nu te căutăm. Ai spus că o să-ți fie bine. Și tot tu ai zis că dacă trupurile nu sînt arse cum trebuie, tot felul de lucruri nefirești pot pune stăpînire pe ele.

El se fîțîi stingherit.

— Mi-am luat toate măsurile de siguranță. Într-un fel.

— Ce măsuri? Te-ai furișat, lăsîndu-i pe cei cărora le pasă de tine fără să știe unde să te caute sau măcar dacă trebuie să se roage pentru tine!

El își drese vocea.

— Ciorile lui Fonsa. M-am cățărat pe acoperiș, pînă la Turnul lui Fonsa ca să, ah, să-mi închin rugăciunile astă noapte. Dacă, dacă lucrurile ar fi avut un ăăă, alt final, mi-am închipuit că ele vor curăța mizeria rămasă, tot așa cum confrații lor, corbii, curăță un cîmp de bătaie sau hoitul unei oi rătăcite, căzute de pe buza unei prăpastii.

— Cazaril! strigă ea, plină de indignare, apoi își coborî grabnic tonul vocii, pînă la șoaptă. Caz, asta-i, asta-i... vrei să-mi spui că te-ai tîrît pe-acolo pe sus singur, ca să mori disperat, așteptîndu-te să-ți lași corpul drept hrană pentru... e oribil!

Tresări văzînd lacrimi izvorînd din ochii ei.

— Ei, gata! Nu-i chiar așa de rău. Era un lucru demn de un soldat, m-am gîndit eu.

Dădu să-i atingă lacrimile care i se rostogoleau pe obraji, dar își înfrînă gestul, lăsîndu-și mîinile să-i cadă înapoi pe cuvertură.

Ea își strînse pumnii în poală.

— Dacă ai să mai faci vreodată una ca asta fără să-mi spui — fără să-i spui cuiva — am să, am să te... cîrpesc să nu te vezi, nebunule!

Se frecă la ochi, își șterse obrajii și se ridică în picioare, îmbătoșată. Vocea îi reveni la o tonalitate conversațională.

— S-a stabilit ca funeraliile să aibă loc cu o oră înainte de apus, la templu. Ai de gînd să vii sau ai să rămîi în pat?

— Dacă am să fiu în stare să merg, am să vin. Vreau să văd toată tărășenia asta dusă la capăt. Toți dușmanii lui Dondo vor fi acolo, chiar și numai pentru a demonstra că nu ei au fost făptașii. Va fi, fără îndoială, un eveniment care merită văzut.

Ritualurile funebre de la templul din Cardegoss au avut mult mai mulți participanți în cazul lui Dondo decît cele pentru sărmanul și singuraticul dy Sanda. Riga Orico în persoană, învești mîntat cu sobrietate, merse în fruntea cortegiului dezordonat, de la Zangre pînă la poalele dealului. Roina Sara era purtată într-o lectică. Chipul ei era atît de alb, ca și cum ar fi fost cioplit dintr-un bloc de gheață, însă veșmintele ei săreau în ochi din pricina culorilor vii, un echipament festiv, ca și cum ar fi fost trei zile de sărbătoare unite într-una, împodobită din cap pînă în picioare cu ceea ce părea a fi jumătate din caseta ei cu giuvaeruri. Toată lumea se prefăcu că nu observă acest lucru frapant.

Cazaril o urmărea într-ascuns, dar nu de dragul bizareriei cu care-și alesese gătelile. Cealaltă haină, mantaua de umbră, vizibil-invizibilă și îngemănată cu

a lui Orico, era cea care-i zguduia și răscolea imaginația. Teidez purta și el o astfel de aură întunecată, înnegurîndu-i pașii de-a lungul dalelor de pe drum. Orice ar fi fost acel miraj tenebros, părea să fie o trăsătură de familie. Cazaril se întrebă ce-ar fi văzut dacă ar fi privit-o pe roina Ista în acel moment.

Arhipreotul din Cardegoss în persoană, în odăjdiile lui în cele cinci culori simbolice, supraveghea întreaga ceremonie, care avea atît de mulți participanți, încît era ținută în curtea principală a templului. Procesiunea, care pornise de la palatul fraților Jironal, plasase catafalcul cu trupul lui Dondo jos, la cîțiva pași de vatra zeilor, pe o lespede mare, rotundă, de piatră, cu un soi de cort din aramă perforată ridicat deasupra ei, pe cinci stîlpi subțiri, pentru a proteja focul cel sfînt de elemente.

O lumină cenușie, care nu arunca umbre, umplea curtea pe măsură ce ziua cea rece și umedă se cufunda într-un amurg încețoșat. Aerul avea o nuanță violacee; plutea peste tot o aromă puternică, în care se amestecau mirodeniile arse în timpul rugăciunilor și a ritualurilor de curățire.

Trupul rigid al lui Dondo, care se înfățișa privirilor de pe catafalc, era înconjurat de flori și ierburi aducătoare de noroc și protecție divină — prea tîrziu, se gîndi Cazaril — fusese înveșmîntat în mantia alb-cu-albastru, de general al Ordinului Fiicei. Sabia, potrivită rangului său, odihnea, scoasă din teacă, pe pieptul său, iar mîinile îi erau încleștate pe gardă. Trupul său nu părea a fi chiar umflat sau diform — dy Rinal împrăștiase un zvon care-ți îngheța sîngele-n vine, cum că fusese strîns înfășurat cu benzi de pînză înainte de a fi îmbrăcat. Fața cadavrului nu era cu mult mai puhavă decît într-o dimineață obișnuită de mahmureală a lui Dondo. Trebuia, însă, să fie ars cu inelele pe mîini. N-ar fi fost nimeni în stare să le scoată de pe degetele acelea ca niște cîrnați fără ajutorul unui cuțit de măcelar.

Cazaril reușise să coboare pe jos de la Zangre fără să se împiedice, dar își simțea din nou stomacul sfîșiat de acele crampe și neplăcut revărsat peste cingătoare. Alesese să stea într-un loc în care spera să fie cît mai puțin văzut, în urma lui Betriz și Nan, în timp ce mulțimea cobora de la castel. Iselle a fost luată vrînd-nevrînd, să stea între cancelar și riga Orico, pe poziția de primă îndoliată, căci vremelnicul ei logodnic o părăsise. Încă strălucea dureros, ca aurora, în ochii lui Cazaril. Figura ei era severă și palidă. Vederea trupului neînsufletit al lui Dondo o secătuise parcă de orice pornire de bucurie.

Doi dintre curteni păși în fața mulțimii ca să adreseze niște elogii cu aparență de vorbe din inimă adînc simțite, referitoare la Dondo, pe care Cazaril nu le putea nicicum lega de viața reală extravagantă a omului care zăcea acum sub ochii lor. Cancelarul dy Jironal era mult prea copleșit ca să țină un discurs mai lung, deși nu se putea discerne de sub masca de oțel de pe fața lui ce-l frămînta mai mult acum: durerea ori mînia, ori ambele. El făcu totuși cunoscut faptul că punea la bătaie o pungă cu o mie de reali, drept recompensă pentru informațiile care conduceau la identificarea asasinului fratelui său, singura referire deschisă la maniera abruptă în care sfîrșise Dondo.

Era limpede că fusese așezată o pungă mare pe altarul templului. Se părea că toți enoriașii, discipolii și preoții din Cardegoss fuseseră îndesați într-o masă compactă de robe ca să înalțe rugăciuni și să răspundă la unison și pe un singur ton, ca și cum s-ar fi putut obține mai multă sfințenie prin cantitate.

O femeie din cor, îmbrăcată în roba verde a celor care cîntau pe voce alto, îi atrase atenția lui Cazaril. Era între două vîrste și îndesată și lucea ca o lumînare privită printr-o sticlă verde. Își îndreptă și ea o dată privirile înspre Cazaril, apoi și le întoarse către preotul cel chinuit, care le dirija rugăciunile.

Cazaril o înghionti pe Nan și-i șopti:

— Cine-i femeia aceea, din grupul discipolilor, din capătul celui de-al doilea rînd al cîntăreților Mamei, știi cumva?

Ea își plimbă privirile peste grup.

— Una din moașele care servește în slujba Maicii. Am impresia că e foarte bună, pe cît se spune.

— Aha!

Cînd veni momentul să li se dea drumul animalelor mulțimea deveni neliniștită. Nu era clar cu nici un chip care dintre zei urma să-i ia sufletul lui Dondo dy Jironal. Predecesorii săi, care fuseseră generali ai Fiicei, tatăl și bunicul, fuseseră pe loc revendicați de Crăiasa Primăverii, în serviciul căreia fuseseră timp îndelungat și muriseră. Dondo fusese chiar ofițer în Ordinul Fiului în tinerețea lui. Se știa că procrease o puzderie de bastarzi, împrăștiați care încotro, și mai avea două fiice disprețuite cu răposata lui soție dintîi, lăsate la mila unor neamuri de la țară. Și — un gînd nerostit — de vreme ce sufletul lui fusese luat de demonul aducător de moarte al Bastardului, trecuse cu siguranță în mîinile Bastardului. S-ar fi putut închide acele mîini asupra sa?

Discipola din slujba Fiicei care ducea gaița zeiței pași în față la semnul arhipreotului Mendenal și își înălță mîna. Pasărea dădu din coadă, dar se agăță cu încăpățînare de mîneca ei. Se se uită în sus la cleric, care se încruntă și o îndemnă cu capul să se aproprie de catafalc. Ea își umflă nările, protestînd temătoare, dar înaintă supusă, apucă cu amîndouă mîinile gaița și o așeză cu un gest hotărît pe pieptul cadavrului.

Își retrase mîinile. Gaița își ridică coada, lăsă să-i cadă un strop de găinat și țîșni în sus, trăgînd după ea panglicile de mătase brodată pe care le avea legate de picioare, țipînd strident. Cel puțin trei dintre oamenii care îl înconjurau pe Cazaril, pufniră într-un rîs reținut, dar, văzîndu-l pe dy Jironal dezvelindu-și colții, amuțiră. Ochii Isellei ardeau ca niște flăcări azurii și își ținea

privirea cu modestie în pământ; aura ei avea acum niște culori tulburi. Femeia-discipol păși înapoi la locul ei, ținîndu-și capul ridicat cu mîndrie, urmărind neliniștită zborul păsării. Gaița se proțăpi pe ornamentele din vîrful unui inel al pilaștrilor de porfir care înconjurau curtea și scoase un alt țipăt sfîșietor. Discipola se uită întrebător la arhipreot; acesta îi făcu un semn grăbit cu mîna, permițîndu-i să se retragă, iar ea se înclină și se duse să ademenească pasărea să i se așeze din nou pe mînă.

Și pasărea verde a Mamei refuză să zboare de pe brațul celei care o purta. Arhipreotul Mendenal nu repetă experimentul dezastruos de dinainte, ci îi făcu doar un semn să se retragă înapoi în cercul animalelor. Discipolul Fiului își tîrî vulpea de zgardă pînă la marginea catafalcului. Animalul scheuna și mușca în stînga și-n dreapta, în timp ce zgîria cu ghearele-i negre lespezile, zvîrcolindu-se să scape de-acolo. Arhipreotul îi făcu același semn și acestuia din urmă. Stînd în șezut, cu limba lui roșie atîrnîndu-i printre fălcile deschise, lupul cel mare cenușiu scoase un urlet adînc în timp ce discipolul său în mantii cernite îi ridică sugestiv lanțul de argint, îndemnîndu-l să înainteze. Întreaga curte răsună la acel urlet. Lupul se culcă cu burta pe lespezi, răschirîndu-și labele. Discipolul renunță cu multă băgare de seamă să mai forțeze animalul în vreun fel; privirea lui, îndreptată spre arhipreot țipa pe mutește, *„nu mă ating de el!“* Mendenal nu-l contrazise.

Toți ochii se întoarseră nerăbdători către discipola Bastardului, în straiele ei imaculate, care ținea în brațe șobolanii cei albi.

Cancelarul dy Jironal își frămîntă buzele albite de furia neputinței, dar nu putea face ori spune nimic. Femeia în alb se reculese, păși înspre catafalc și lăsă animalele sacre pe pieptul lui Dondo pentru a întări acceptul zeului de a lua la el acel suflet inacceptabil, disprețuit, decăzut.

În clipa în care mîinile ei lăsară libere micuțele trupuri mătăsoase, amîndoi șobolanii țîșniră care încotro pe postamentul mortului, ca din praștie. Discipola se bîțîi la stînga și la dreapta, ca și cum nu era sigură după care anume dintre cele două creaturi sacre să se ducă mai întîi, repezindu-și mîinile în lături. Primul șobolan alergă să se ascundă după stîlpi. Celălalt scăpă în mulțime, care începu să forfotească în calea lui; cîteva femei țipară nervoase. Un murmur de uimire, neîncredere și spaimă cuprinse armata aceea de curteni și doamne, urmat apoi de un șuvoi de șoapte de uluială.

Betriz se afla printre ei.

— Cazaril, spuse ea neliniștită, înghesuindu-se sub brațul lui ca să-i șușotească la ureche, ce înseamnă asta? Bastardul ia întotdeauna rămășițele. Întotdeauna. Doar este, este... este lucrarea Lui. Nu-i cu putință să nu ia un suflet destrămat — mă gîndesc. Deja a făcut-o.

Cazaril era la fel de uluit.

— Dacă nici unul din zei nu l-a luat la cer pe Dondo... atunci înseamnă că este încă printre noi. Adică dacă nu este acolo, atunci nu are unde să fie decît aici. Pe undeva...

O stafie tăcută, un spirit de strigoi. Împărțit între două lumi și blestemat.

Ceremonia fu curmată cînd arhipreotul și cancelarul dy Jironal se retraseră în jurul vetrei ca să aibă o discuție în șoaptă sau chiar o ceartă, după tonul care se ridica din cînd în cînd și vorbele retezate, care zburau înapoi în mulțimea curioșilor stînd în așteptare. Arhipreotul ieși deodată în fața vetrei sfinte ca să-l cheme pe unul dintre discipolii Bastardului; după un schimb de replici șușotite, tînărul în straie albe o luă la picior. Cerul cenușiu de deasupra se întuneca tot mai mult. Un alt cleric, de rang inferior, dădu tonul unui imn ad-hoc, pe care cei din cor îl înălțară ca să umple golul. Pînă cînd aceștia terminară de cîntat, dy Jironal și Mendenal se reîntoarseră.

Cu toate astea, așteptarea nu luase sfîrșit. Cîntăreții se angajară într-un alt imn. Cazaril se pomeni că-și dorea să fi găsit altă întrebuințare cărții lui Ordol, *Calea încincită*, decît să o fi folosit drept proptea pentru cîte un pui de somn; dar vai, cartea rămăsese tot la Valenda. Dacă spiritul lui Dondo nu fusese dus de către demonul-slujitor înapoi la stăpînul său, unde se afla atunci? Iar dacă demonul nu se putea reîntoarce decît cu ambele găleți pentru suflete pline, pe unde bîntuia acum sufletul împărțit al ucigașului lui Dondo? Și oare unde se afla demonul? Cazaril nu dăduse niciodată în brînci cu lectura teologică. Pentru un motiv sau altul o considerase un studiu prea puțin practic, adecvat doar visătorilor care nu trăiau cu picioarele pe pămînt. Asta pînă se trezise în tot acest coșmar viu.

Un chițăit pe la picioarele sale îl făcu să se uite în jos. Șobolanul cel sacru începuse să se cațere pe cizma lui, amușinînd cu boticul lui roz. Își frecă fețișoara ascuțită de fluierul piciorului lui Cazaril. Se aplecă și îl luă în palmă, vrînd să-l înapoieze stăpînei sale. Animălușul se încovrigă înnebunit de plăcere în căușul palmelor sale și îl linse pe buricul degetului cel mare.

Spre mirarea lui Cazaril, discipolul care plecase val-vîrtej se întoarse în curtea templului împreună cu rîndașul Umegat, îmbrăcat, ca de obicei, în livreaua Zangrelui. Umegat era cel la vederea căruia rămăsese uluit.

Roknarul trimitea raze în jurul său, asemeni unui om care stă în dreptul unei ferestre, în bătaia soarelui care apune în mare. Cazaril închise ochii, cu toate că știa că nu văzuse aceasta cu ochii. Văpaia de lumină topită continua să-i apară și în spatele pleoapelor închise. Mai încolo, o întunecime care nu era întuneric, și apoi alte două, și o aurora liniștitoare, iar deoparte, o scînteiere palidă verzuie. Deschise dintr-o dată ochii. Umegat îl sfredeli cu privirea o fracțiune de secundă, iar Cazaril se simți ca și cum ar fi fost jupuit de viu.

Rîndașul rigăi trecu mai departe, să se înfățișeze cu o plecăciune rezervată în fața arhipreotului, ca apoi să se tragă amîndoi de o parte, pentru o consfătuire de taină.

Arhipreotul o chemă pe discipola Bastardului, care între timp prinsese din nou unul din animăluțele sale; îi înmînă șobolanul lui Umegat, care îl luă pe mînă și se uită la Cazaril. Rîndașul roknar păși prin mulțime pînă la el, cerîndu-și scuze umile din partea curtenilor, care abia îl luau în seamă. Cazaril nu înțelegea de ce nu îi făceau loc acelui arc alb de lumină care izvora din el, așa cum se despică apele mării tăiate de prova unei corăbii. Umegat întinse mîna desfăcută. Cazaril se uita prostit la mîna lui.

— Șobolanul cel sacru, milord? îi suflă cu blîndețe Umegat.

— Ah, da.

Animălușul îi mai sugea încă degetele, gîdilîndu-l. Umegat trase de animalul îndărătnic, care se încleștase de mîneca lui Cazaril, ca și cum ar fi îndepărtat un scaiete, și abia o împiedică pe perechea acestuia să nu-i ia locul. Jonglînd cu cei doi șobolani se îndreptă tăcut înapoi la catafalc, unde îl aștepta arhipreotul. Oare Cazaril își pierdea mințile — *nu răspund la această întrebare* — ori Mendenal se stăpîni cu greu să nu se închine în fața rîndașului? Curtenii de la Zangre nu păreau să vadă nimic deosebit în faptul că arhipreotul îl chemase pe expertul rigăi în mînuirea animalelor într-o asemenea criză stranie. Toți ochii erau ațintiți asupra șobolanilor și nu a roknarului. Singurul care gîndea altfel în toată adunarea aceea era Cazaril.

Umegat ținu în brațe animalele, le șopti ceva și se apropie de cadavrul lui Dondo. Urmă un moment lung în care șobolanii, deși liniștiți, nu făcură nici o mișcare să-l reclame pe Dondo pentru zeul lor. În cele din urmă, Umegat renunță și clătină din cap, cerîndu-i iertare

arhipreotului, încredințînd șobolanii tinerei nerăbdătoare în grija căreia erau.

Mendenal se prosternă între vatra focului cel sfînt și catafalc, într-un moment de slăbiciune, dar se ridică în picioare destul de repede. Credincioșii aduseră făclii ca să aprindă felinarele din zidurile dimprejurul curții care se întuneca tot mai mult. Arhipreotul îi chemă pe cei care duceau giulgiul mortului ca să ridice catafalcul pe rug, iar corul ieși din curte în șir.

Iselle se întoarse la Betriz și Cazaril. Se frecă cu dosul mîinilor la ochi, încercuiți de cearcăne vinețiii.

— Nu cred că sînt în stare să mai suport în continuare. Dy Jironal poate avea și singur grijă de friptura fratelui său. Du-mă acasă, lord Caz.

Grupul micuț al prințesei se despărți de mulțimea îndoliată — și nu erau singurele persoane ostenite care făceau același lucru — apoi ieșiră prin porticul din fața templului în amurgul umed al acelei zile de toamnă.

Așteptînd rezemat de un pilastru rîndașul Umegat se urni de le locul lui, se apropie de ei și se înclină:

— Milord dy Cazaril, putem sta de vorbă un moment?

Cazaril fu aproape surprins să constate că aura acestuia nu se reflecta pe pavimentul umed de la picioarele lui. Cu permisiunea Isellei făcu cîțiva pași împreună cu roknarul. Cele trei femei așteptară la marginea porticului, Iselle sprijinindu-se de brațul lui Betriz.

— Milord, pentru binele domniei tale și cît mai curînd cu putință, vă cer o întrevedere în secret.

— Am să vin la dumneata la menajerie de îndată ce mă voi asigura că Iselle ajunge în apartamentele sale. Cazaril șovăi. Știai că strălucești ca o torță aprinsă?

Rîndașul înclină ușor din cap.

— Mi s-a mai spus asta, milord, din partea cîtorva oameni, care au capacitatea *să vadă*. Nimeni nu se poate vedea pe sine, din păcate. Nici o oglindă lumească nu

poate reflecta imaginea asta. Numai ochii sufletului o pot vedea.

— Era o femeie înăuntru care lucea ca o flacără verde.

— Maica Clara? Da, tocmai mi-a vorbit despre tine. Este cea mai bună moașă cu putință.

— Ce-i cu acea lumină întunecată, atunci?

Cazaril aruncă un ochi înspre locul unde rămăseseră femeile.

Umegat îi puse mîna la gură.

— Nu aici, vă rog, milord.

Gura lui Cazaril se curbă, schițînd un *Oh* mut. Încuviință docil.

Roknarul îi făcu o reverență adîncă. Și, în timp ce se întoarse ca să păsească tăcut în bezna învăluitoare, îi mai spuse peste umăr:

— Dumneata, însă, arăți ca un oraș în flăcări.

Capitolul 13

Prințesa era atît de secătuită de puteri după ce trecuse prin tot calvarul straniilor funeralii ale lui Dondo încît abia se mai putea ține pe picioare atunci cînd urcară din nou la castel. Cazaril le lăsă pe Nan și pe Betriz sfătuindu-se cum să o facă pe Iselle să intre în pat mai repede și să le poruncească servitorilor să le aducă o cină frugală în camerele lor. El porni din nou afară din donjonul central, către porțile Zangrelui. Făcînd un popas, privi în zare, deasupra orașului și văzu o dîră groasă de fum, care încă se mai ridica de la templu. I se păru că observase o reflexie palidă de culoare portocalie printre norii care se lăsau tot mai jos, dar de-acum era mult prea întuneric ca să mai deslușească ceva.

Aproape că-i stătu inima în loc simțind un fîlfîit brusc de aripi în jurul său în timp ce traversa curtea staulelor, dar nu erau decît ciorile lui Fonsa, care se îngrămădeau în jurul său. Le făcu vînt cu mîna la două dintre ele, care vroiau să i se așeze pe umăr și încercă să le gonească, ușuind și bătînd din picior. Se ridicară un pic mai sus, dar nu vroiau să plece, urmîndu-l, în mod izbitor de curios, pas cu pas, tot drumul pînă la menajerie.

Unul din subordonații lui Umegat aștepta sub felinarele din perete care încadrau ușa de la intrarea în culoarul binecunoscut. Era un omuleț în vîrstă, căruia îi lipseau degetele mari de la mîini și care îi arătă un

zîmbet larg lui Cazaril, dezvelind o limbă cu vîrful retezat, urîndu-i bun-venit, dacă era să se ia după gesturile lui prietenoase, căci tot ce-a putut îngăima n-a fost decît un soi de mormăit, ca și cum ar fi fost cu gura plină. Împinse ușa cea groasă numai atît cît să-i facă loc lui Cazaril să intre și goni cu niște onomatopee ciudate ciorile care dădeau să se țină după ei, scoțînd-o afară pe cea mai încăpățînată dintre ele cu piciorul, înainte să tragă ușa după el.

Lumînarea rîndașului, acoperită cu o sticlă în formă de lalea, avea un mîner gros, ca să o poată apuca cu degetele rămase. La lumina asta îl ghidă pe Cazaril în adîncul hrubei. Animalele închise în staulele lor suflau greu și tropăiau în timp ce trecea Cazaril, lipindu-se de gratii ca să se uite la el din întuneric. Ochii leopardului sticliră ca niște scîntei verzi; răgetul lui înfundat răsună de-a lungul pereților, nu gros și ostil, ci vibrînd pe un ton întrebător, cîntat.

Rîndașii de la menajerie își aveau dormitoarele pe jumătate din suprafața nivelului de sus al clădirii, cealaltă jumătate fiind destinată depozitării nutrețurilor și paielor. Era o ușă deschisă prin care lumina unei lumînări pătrundea în întunericul de pe coridor. Rîndașul ciocăni în tocul ușii; se auzi vocea lui Umegat răspunzînd: „Bun. Mulțumesc."

Servitorul îl pofti cu o plecăciune, să intre. Cazaril se aplecă prin ușa scundă și dădu cu ochii de o cămăruță îngustă, dar intimă, cu o fereastră care dădea înspre curtea întunecată a grajdurilor. Umegat trase perdeaua la fereastră, părînd să nu mai aibă astîmpăr în timp ce se foia în jurul unei măsuțe mici, grosolan cioplite în lemn de pin, acoperită cu o față de masă frumos colorată, pe care erau așezate o carafă cu vin, cănuțe din lut și o farfurie cu pîine și brînză.

— Îți mulțumesc că ai venit, lord Cazaril. Intră, rogu-te și ia loc la masă. Mulțumesc, Daris, asta-i tot.

Umegat închise ușa. Cazaril se opri din drumul către scaunul pe care i-l arătase Umegat ca să se zgîiască la un raft înalt, ticsit cu cărți, unde erau titluri în ibraneză, darthacană și roknară. Niște slove aurii de pe cotorul unei cărți îi atrase privirea, părîndu-i-se cunoscută: *Calea încincită a sufletului. Ordol.* Legătura din piele era uzată de o îndelungată folosință, volumul, precum și majoritatea celorlalte care îl înconjurau, fiind lipsite de orice urmă de colb. Cărți de teologie, în cea mai mare parte. *Oare de ce nu mă mir*ă? Cazaril se așeză pe scăunelul din lemn. Umegat întoarse o cănuță cu gura în sus și turnă în ea un vin roșu și gros, zîmbind scurt și oferindu-i-o oaspetelui său. Cazaril o apucă cu mîini tremurînde și cu o nespusă recunoștință.

— Mulțumesc. Chiar aveam nevoie de așa ceva.

— Îmi închipuiam, milord.

Umegat își turnă și el o cană și se așeză la masă în fața lui Cazaril. O fi fost masa aceea simplă și sărăcăcioasă, dar brațele sfeșnicelor generos încărcate cu lumînări de ceară curată revărsau o lumină limpede, bogată. O lumină tocmai potrivită pentru un om care citește.

Cazari își ridică ceașca la buze și sorbi. De îndată ce o așeză la loc, Umegat o și umplu la loc. Cazaril închise ochii și apoi îi deschise. Oricum i-ar fi ținut, Umegat avea aceeași strălucire.

— Ești discipol, ba nu, ești chiar preot, nu-i așa? întrebă Cazaril.

Umegat își drese vocea, cu modestie.

— Da. Din ordinul Bastardului. Dar nu din pricina asta mă aflu aici.

— De ce te afli aici?

— O să ajungem și la asta.

Umegat se aplecă, apucă cuțitul de pe masă și începu să taie hălci de pîine și brînză.

— M-am gîndit... am sperat... m-am întrebat dacă n-ai fost trimis de zei. Ca să-mi arăți calea și să mă păzești.

Buzele lui Umegat se ridicară într-un surîs de mirare.

— Adevărat? Tot așa mă întrebam și eu, dacă n-ai fost trimis de zei ca să-mi arăți calea și să ocrotești asupra mea.

— Oh, atunci... nu prea e bine. Cazaril se chirci un pic în scaunul lui și mai luă o înghițitură de vin.

— De cînd asta?

— Din ziua în care cioara lui Fonsa a țopăit pe creștetul tău, strigînd pur și simplu *Acesta-i acela! Acesta-i acela!* Zeul meu ales este, îndrăznesc să spun, prietenos într-un mod destul de ambiguu din cînd în cînd, dar acel lucru nu-mi putea scăpa, orb să fi fost.

— Atunci aveam vreo aură?

— Nu.

— Cînd am început să, ăăă, lucesc?

— Undeva între ultima oară cînd v-am văzut, adică ieri după-amiază, cînd v-ați întors la Zangre șchiopătînd ca și cum ați fi fost lovit de un cal, și astăzi la templu. Cred că dumneata știi mai bine decît mine *cînd* s-a întîmplat mai exact asta. Nu vreți să luați o îmbucătură de ceva, milord? Nu arătați prea bine.

Cazaril nu mai mîncase nimic de cînd îi adusese Betriz pîinea înmuiată în lapte, la prînz. Umegat așteptă pînă cînd oaspetele său își umplu gura cu brînză și coajă de pîine și apoi făcu următoarea remarcă:

— Una dintre diversele sarcini pe care le îndeplineam ca tînăr preot, înainte să vin la Cardegoss, era aceea de asistent Inchizitor în investigațiile pentru presupusele acuzații de magie a morții.

Cazaril se înecă; Umegat continuă senin:

— Sau miracol al morții, dacă e să vorbim în termeni mai precișii teologici. Am descoperit un număr destul de mare de impostori ingenioși — de obicei se apela la otravă, cu toate că, ah, criminalii mai obscuri abordau metode mai grosolane. Trebuia să le explic faptul că Bastardul nu-i execută niciodată pe păcătoșii care nu

se căiesc cu pumnalul și nici cu barosul. Adevăratele miracole erau mult mai rare decît arăta notorietatea unor astfel de fapte. Însă n-am întîlnit niciodată un caz autentic, în care victima să fi fost nevinovată. Ca să mă exprim mai elevat, ceea ce îngăduie Bastardul întotdeauna este numai miracolul dreptății.

Vocea îi deveni mai aspră, mai fermă, servilismul lui obișnuit se evaporase, la fel ca și cea mai mare parte din dulcele lui accent roknar.

— Ah, murmură Cazaril și mai luă o înghițitură de vin. *Ăsta e cel mai înțelept om pe care l-am întîlnit în Cardegoss, iar eu mi-am petrecut ultimele trei luni fără să-l iau în seamă, doar pentru că poartă haina unui slujbaș.*

Lucru sigur, nici Umegat nu dorea să atragă atenția asupra sa.

— Livreaua de slujbaș e la fel de bună ca și o pelerină care te face invizibil, să știi.

Umegat zîmbi și luă o înghițitură de vin.

— Așa este.

— Așadar... acum te afli în postura de Inchizitor?

Se sfîrșise totul oare? Avea să fie acuzat, condamnat, executat pentru tentativa sa criminală, deși zadarnică, împotriva lui Dondo?

— Nu. Acum nu.

— Dar *ce* ești atunci?

Spre stupefacția lui Cazaril, în jurul ochilor lui Umegat apărură o sumedenie de cute, cînd izbucni în rîs.

— Sînt un sfînt.

Cazaril rămase cu privirea pierdută la el, apoi își dădu peste cap cana cu vin. Prietenos, Umegat i-o umplu iarăși. Cazaril avea prea puține certitudini în seara aceasta, dar, pe undeva, era sigur că Umegat nu era nebun. Nici nu mințea.

— Un sfînt. Al Bastardului.

Umegat încuviință.

— Asta-i o... meserie neobișnuită pentru un roknar. Cum se face că ai ajuns așa ceva?

Întrebarea lui suna prostește, dar după două căni cu vin pe stomacul gol, se simțea deja amețit. Zîmbetul lui Umegat luă o tentă tristă, introspectivă.

— Pentru dumneata — iată adevărul. Presupun că numele nu mai contează. A trecut o viață de om de atunci. Pe vremea cînd eram tînăr nobil în Arhipelag m-am îndrăgostit.

— Oricărui tînăr i se întîmplă lucrul ăsta.

— Iubitul meu avea cam treizeci de ani pe atunci. Era un om cu o minte strălucită și o bunătate sufletească rar întîlnită.

— Oh. Nu se poate! Un asemenea lucru să se întîmple în Arhipelag!

— Chiar așa. Nu mă interesa religia defel. Din motive lesne de înțeles el trecuse în secret la credința cvinteriană. Făcusem planuri să fugim împreună. Eu am ajuns pe un vas care pleca în Brajar. El nu. Mi-am petrecut toată călătoria avînd rău de mare și, disperat fiind, am învățat astfel să mă rog. Speram că va reuși să se urce și el pe un alt vas și că ne vom întîlni în portul cetății pe care o alesesem drept destinație. De-abia peste un an am reușit să aflu cum și-a găsit sfîrșitul, din partea unui negustător roknar care își făcea daraverile pe-acolo și pe care îl cunoscuserăm odată împreună.

Cazaril mai luă o sorbitură.

— Așa cum se întîmplă de obicei?

— Oh, da. Organele genitale, degetele cele mari — ca să nu se mai poată închina la cel de-al cincilea zeu — Umegat își duse degetele la frunte, coșul pieptului, pîntece și inimă, ascunzîndu-și degetul cel gros în palmă în maniera cvadriană, refuzînd cel de-al cincilea deget, care era al Bastardului — i-au lăsat limba la sfîrșit, ca să-i poată vinde cu ea pe alții. El nu a trădat pe nimeni. A murit ca un martir, spînzurat.

Cazaril își duse mîna la frunte, buze, piept, pîntece și inimă, cu degetele răsfirate.

— Îmi pare rău.

Umegat dădu din cap, primindu-i regretele.

— M-am tot gîndit la lucrul ăsta o vreme. Cel puțin, în acele momente cînd nu eram beat, nu vomitam sau nu eram cu mintea blocată. Tinerețea, eh. Nu mi-a venit ușor. În cele din urmă, într-o bună zi, m-am dus la templu și m-am predat.

Luă o gură de aer.

— ...iar Ordinul Bastardului m-a primit în sînul său. Le dădea un acoperiș deasupra capului celor rămași pe drumuri, prieteni celor singuri, cinste celor disprețuiți. Mie mi-au dat de lucru. Am fost... fermecat.

Un preot al templului.

Umegat trecuse peste niște detalii, își dădu seama Cazaril. Patruzeci de ani și mai bine. Dar nu era nimic inexplicabil în legătură cu un om inteligent, energic, credincios, care s-a ridicat în ierarhia Templului la un asemenea rang. Numai partea aceea referitoare la strălucirea lui, așa cum aruncă luna pe raze pe ninsoare, îl făcea să i se învîrtă capul.

— Bun. Minunat. Magnifice lucrări. Cămine pentru copiii abandonați, ăăă..., și, ăăă..., anchete. Acum explică-mi cum de strălucești în întuneric.

Ori băuse prea mult ori nu băuse îndeajuns, își spuse el posac.

Umegat se masă pe ceafă și se trase ușor de coadă.

— Înțelegi ce-nseamnă să fii sfînt?

Cazaril tuși stînjenit.

— Trebuie să fii plin de virtuți, bănuiesc.

— De fapt, nu. Nu e nevoie să fii bun din fire. Nici măcar să fii cumsecade.

Umegat făcu o grimasă din senin.

— ... îți spun cu toată sinceritatea, că odată ce treci prin atîtea experiențe... prin care treci la un moment dat, ți se schimbă gusturile. Ambițiile materiale îți par

imateriale. Lăcomia, mîndria, vanitatea, mînia, ajung mult prea neînsemnate ca să-ți mai bați capul cu ele.

— Pofta trupească?

Chipul lui Umegat se lumină.

— Dorința trupească, sînt fericit s-o spun, pare să fie în linii mari nestingheritǎ. Sau poate că ar fi bine să pariez pe iubire. Căci cruzimea și egoismul, care preschimbă dorința în mîrșăvie, ajung să fie obositoare. Dar eu cred că nu contează atît sporirea virtuților, cît, pur și simplu, înlocuirea viciilor anterioare cu o dependență de zeul tău.

Umegat își goli cana.

— Zeii își iubesc bărbații și femeile cu suflete mari, tot așa cum un artist iubește o marmură fină, dar înțelesul adînc nu e legat de virtute. Ci de voință. Ea este dalta și ciocanul care cizelează. Ți-a citat cineva vreodată predica clasică din Ordol, cea despre căni?

— Cea în care preotul toarnă apă peste tot? Am auzit-o prima oară cînd aveam zece ani. Mi s-a părut destul de amuzantă cînd se ajunge la pasajul în care își udă încălțările, dar încă odată îți spun, aveam zece ani. Mă tem că preotul nostru de la Templul din Cazaril avea un discurs cam monoton.

— Dacă ai asista acum la această predică te asigur că nu te-ai plictisi, zise Umegat, întorcîndu-și cana cu gura în jos pe fața de masă. Voința omului e liberă. Zeii pot să intervină asupra ei tot atît de mult cum sînt eu în stare să torn vin în cana asta, prin fundul ei.

— Nu, nu risipi vinul! protestă Cazaril văzîndu-l pe Umegat întinzînd mîna după carafă. Am mai văzut demostrația asta pînă acum.

Umegat rînji și renunță la gestul său.

— Dar ai înțeles cu adevărat cît de neputincioși sînt zeii, atunci cînd și sclavul cel mai de rînd îi exclude din inima lui? Și dacă îl alungă din inimă, atunci îl alungă din lume la fel, căci zeii nu pot ajunge aici decît prin sufletele vii. Dacă zeii și-ar face un tunel din orice ființă

pe care o aleg ei, atunci oamenii n-ar fi decît niște marionete. Numai dacă iau cu împrumut ori li se încredințează voința unor creaturi hotărîte, abia atunci găsesc un canal micuț prin care pot acționa. Se pot strecura cîteodată în lume prin mintea animalelor. Plantele... necesită multă precauție. Sau — Umegat își îndreptă cana din nou și ridică carafa — cîteodată un om se poate deschide în fața lor și îi lasă să-și picure divinitatea prin intermediul lui în lume. Își umplu cana. Un sfînt nu e un suflet virtuos, ci unul gol. El — sau ea — își oferă de bună voie darul voinței proprii zeului lor. Și, renunțînd la acțiune, fac posibilă acțiunea.

Își duse cana la buze, privi tulburat la Cazaril de peste masa aceea rudimentară și bău. Mai spuse:

— Preotul vostru n-ar fi trebuit să întrebuințeze apă. Nu ține atenția vie. Vin. Sau sînge, un strop. Un lichid care să aibă valoare.

— Mmm, se căzni Cazaril să vorbească.

Umegat se rezemă și îl privi un răstimp. Cazaril era sigur că roknarul nu se uita la trupul lui din carne și oase. *Așadar, spune-mi ce face un renegat de preot roknar templier, care mai și un sfînt cărturar, deghizat în chip de rîndaș, în menajeria din Zangre.* Cu voce tare, nu izbuti să-și rezume gîndul decît la întrebarea jalnică:

— Ce faci aici?

Umegat ridică din umeri.

— Vrerea zeului.

I se făcu milă de privirea exasperată a lui Cazaril și îi explică:

— Vrerea Lui, se pare, e aceea de a-l menține în viață pe riga Orico.

Cazaril se ridică în scaun, luptîndu-se cu mocirla care-i începușa creierii.

— Orico e bolnav?

— Da. O stare tainică, bagă de seamă, deși oricine are destulă judecată și poate căsca ochii mari e în stare

să înțeleagă asta. Cu toate astea — Umegat își apăsă buzele cu degetul, cerîndu-i discreția.

— Bine, dar... eu credeam că vindecarea este atributul Mamei și al Fiicei.

— Atunci cînd boala regelui are o cauză naturală, desigur.

— Cauze nenaturale, atunci? îl iscodi Cazaril. Linţoliul acela întunecat al lui — poți să îl vezi și tu?

— Da.

— Dar Teidez are și el o umbră asemănătoare și Iselle — și roina Sara este la fel de pătată. Ce lucru necurat e acela, de nu m-ai putut lăsa să vorbesc despre el în plină stradă?

Umegat își așeză cana pe masă, își smuci coada de culoarea bronzului oțelit și suspină.

— Totul se trage de la Fonsa-cel-prea-Înțelept și Generalul de Aur. Ceea ce înseamnă doar istorie și legendă pentru tine. Eu am trăit în acele vremuri de restriște.

Adăugă într-un stil familiar:

— L-am văzut pe general o dată, știi. Eram spion în principatul lui la vremea aceea. Uram tot ceea ce reprezenta el și totuși... de mi-ar fi spus un cuvînt, un singur cuvînt și m-aș fi tîrît în genunchi la el. Avea ceva în el, mai mult decît supranatural. Era un avatar încarnat, care se îndrepta cu pași mari către axa lumii la momentul oportun. Aproape. Aproape că-și atinsese ținta atunci cînd Fonsa și Bastardul l-au doborît.

Vocea cultă a lui Umegat, pătrunsă de reminiscențe, se stinse copleșită în amintirea acelor vreme mărețe. Se lăsă dus înapoi în timp.

Privirea lui făcu un salt de la trecutul lui pierdut, la prezentul Cazaril. Aducîndu-și aminte să mai și zîmbească, își ridică mîna, cu degetul cel gros îndreptat în sus, agitîndu-l ușor într-o parte și-n alta.

— Deși e cel mai slab din familia Lui, Bastardul e zeul balanței. Faptul că stă în opoziție cu restul mîinii

îi dă avantajul unei strînsori inteligente. Se zice că dacă vreodată un zeu îi va subsuma pe ceilalți, adevărul va deveni unul singur, și simplu, și desăvîrșit, iar atunci întreaga lume va sfîrși într-o explozie de lumină. Anumiți oameni luminați găsesc ideea asta atrăgătoare. Mie, unul, mi se pare a fi oribilă, dar să nu uităm că eu întotdeauna am avut gusturi modeste. În același timp, Bastardul, care nu e stabil în nici un anotimp, caută să ne apere pe toți fără deosebire.

Și Umegat își uni fiecare deget pe rînd, Fiica — Mama — Fiul — Tatăl, de buricul degetului gros. Apoi, continuă:

— Generalul de Aur a fost ca un reflux al destinului, care se ridicase ca să zdrobească omenirea. Sufletul lui Fonsa se putea măsura cu al lui, dar nu putea contrabalansa menirea lui nețărmurită. Atunci cînd demonul morții le-a strîns sufletele de pe fața pămîntului, acea menire s-a revărsat ca să pună stăpînire asupra urmașilor lui Fonsa, o miasmă de nenorocire și de amărăciune ascunsă. Umbra cea întunecată pe care o vezi este destinul neîmplinit al Generalului de Aur, închegat în jurul vieților dușmanilor săi. Blestemul lui de moarte, dacă vrei.

Cazaril se întrebă dacă acest lucru explica de ce toate campaniile militare ale lui Ias și Orico în care fusese angajat pînă atunci se dovediseră a fi un fiasco.

— Cum... cum poate fi înlăturat blestemul acesta?

Umegat suspină:

— Nu am primit nici un răspuns la întrebarea asta, de șase ani încoace. Poate că se va mistui prin moartea tuturor celor care au fost zămisliți din vintrele lui Fonsa.

Dar asta înseamnă... să moară... riga, Teidez, Iselle!

— Sau poate că, își continuă Umegat presupunerile, chiar și atunci, va dăinui în timp, ca un șuvoi de otravă. L-ar fi ucis pe Orico în urmă cu mulți ani. Atingerea animalelor sacre îl purifică însă pe monarh de efectul

nimicitor al blestemului, dar numai pentru scurt timp. Menajeria întîrzie distrugerea lui, dar zeii nu mi-au spus niciodată de ce.

Vocea lui Umegat deveni sumbră.

— Zeii nu trimit scrisori cu instrucțiuni, să știi. Nici măcar sfinților lor. Le-am sugerat asta în rugăciunile mele. Am stat ore în șir cu pana în aer și cerneala uscîndu-mi-se pe ea, așteptînd cu toată ființa porunca Lui. Și ce-mi trimite în loc? O cioară mai mult decît tulburată, cu un vocabular compus dintr-un singur cuvînt.

Cazaril sări ca ars, împovărat de vină, cu gîndul la sărmana cioară. Adevărul era că se simțea mult mai rău în privința morții ciorii, decît a lui Dondo.

— Așa că asta fac eu aici, zise Umegat. Îi aruncă o privire pătrunzătoare lui Cazaril. Și, prin urmare..., *dumneata* ce cauți aici?

Cazaril își desfăcu mîinile, neajutorat.

— Umegat, zău că nu știu.

Și adăugă plîngător:

— Nu poți să-mi spui? Ai spus... că parcă sînt în flăcări. Arăt ca tine? Sau ca Iselle? Sau, mai degrabă, ca Orico?

— Nu mi-a fost să văd nimic asemănător dumitale, în toată vremea asta, de cînd am fost învrednicit cu puterea de a vedea dincolo de aparențe. Dacă Iselle e ca o lumînare, dumneata arăți ca un incendiu de proporții. Ești... de fapt, chiar imposibil de privit.

— Eu nu mă simt ca un incendiu.

— Cum te simți atunci?

— În momentul ăsta? Ca un morman de bălegar. Bolnav. Beat. Agită vinul roșu pe fundul căniii. Am crampele astea la burtă, care mă apucă din cînd în cînd.

Era calm acum, dar își simțea stomacul tot umflat.

Și obosit. *Nu m-am mai simțit atît de sfîrșit de cînd am zăcut bolnav în Templul Maicii din Zagosur.*

— Părerea mea e, zise Umegat precaut, că este foarte, foarte important să-mi spui adevărul.

Buzele lui zîmbeau, însă privirea lui cenușie îl ardea. Pe Cazaril îl fulgeră ideea că un așa bun preot Inchizitor al Templului ar trebui să-și învăluie interogații cu istorii captivante, să fie un adept al confidențelor calde din partea oamenilor cercetați. Pe nesimțite și îmbătîndu-i.

Ți-ai oferit viața pe tavă. Nu-i drept să mai scîncești după ea acum.

— Am încercat să-l ucid prin magia morții pe lord Dondo dy Jironal noaptea trecută.

Umegat nu păru nici șocat, nici surprins, doar mai atent.

— Da. Unde anume?

— În Turnul lui Fonsa. M-am cățărat pe țiglele acoperișului. Mi-am adus cu mine șobolanul, dar cioara... a venit singură la mine. Nu i-a fost teamă. I-am dat de mîncare, știi...

— Continuă... inspiră Umegat.

— Am ucis șobolanul și apoi i-am frînt gîtul bietei ciori și m-am rugat în genunchi. Și apoi m-a durut. Nu m-am așteptat la asta. Și n-am mai putut respira. Lumînările s-au stins. Și am spus, *Mulțumescu-ți...*, căci am simțit...

Nu putea reda în vorbe ce simțise, acea pace stranie, ca și cum s-ar fi culcat într-un loc aflat în siguranță pentru o odihnă veșnică.

— Și apoi mi-am pierdut cunoștința. Am crezut că eram pe moarte.

— Și apoi?

— Apoi... nimic. M-am trezit într-o ceață, în zorii zilei, mi-era rău și frig și mă simțeam ca un imbecil. Ba nu, stai puțin... avusesem un coșmar în care Dondo se înecase și trăgea să moară. Dar știam că dădusem greș. Așa că m-am tîrît înapoi în pat. Și apoi, a dat buzna peste mine dy Jironal...

Umegat bătu darabana cu degetele în masă o clipă, cercetîndu-l cu ochii ca două lame. Îl privi fix, cu ochii închiși. Apoi îi deschise din nou.

— Milord, îmi permiteți să vă ating?

— Bine...

Pentru un scurt moment, cînd roknarul se aplecă asupra lui, Cazaril se temu de vreun gest inoportun de intimitate, dar atingerea lui Umegat era la fel de profesională ca aceea a unui vraci; îi cercetă fruntea, fața, gîtul, coloana, inima, pîntecele... Cazaril se încordă, însă mîna lui Umegat nu coborî mai jos. Cînd sfîrși, fața lui lui Umegat se umpluse de sudoare. Roknarul se duse să mai aducă un alt ulcior cu vin, dintr-un coș de lîngă ușă, înainte să se așeze la locul lui.

Cazaril încercă să-și ferească cana din calea carafei lui.

— Am băut destul. N-am să pot să mă mai țin pe picioare dacă mai beau un pic.

— Pot să te conducă oamenii mei pînă la dumneata în odaie cît de curînd. Nu?

Umegat își umplu cana și se așeză din nou. Desenă cu degetul un model pe fața de masă, de trei ori la rînd — Cazaril nu era sigur dacă era vreun descîntec sau doar era nervos — și în cele din urmă spuse:

— Dată fiind mărturia animalelor sfinte, nici unul din zei nu a acceptat să primească sufletul lui Dondo dy Jironal. În mod obișnuit, acela e un semn că un suflet neliniștit rătăcește prin lume, iar rudele, prietenii — chiar și dușmanii — încearcă degrabă să cumpere ritualuri și rugăciuni din partea Templului pentru ca el să poată părăsi această lume. Unii o fac de dragul mortului — alții pentru propria lor siguranță.

— Sînt convins, spuse Cazaril cu un iz amar în voce, că Dondo va primi toate rugăciunile din lume, care pot fi cumpărate cu bani.

— Sper.

— De ce? Ce... ?

Ce întrevezi? Ce știi?

Umegat își ridică privirea și trase aer în piept.

— Spiritul lui Dondo a fost luat de demonul morții, dar nu a trecut la zei. Atîta lucru cunoaștem. Bănuiala mea e că demonul morții nu s-a putut înapoia la stăpînul său pentru ca a fost împiedicat să ia și cel de-al doilea suflet, prins și el între două lumi.

Cazaril își umezi buzele și întrebă cu glasul răgușit de emoție.

— Cum adică, împiedicat?

— În momentul în care încerca să facă asta, cred că demonul a fost capturat — constrîns — legat, dacă dorești — de un alt miracol simultan. Judecînd după culorile aparte care țîșnesc din dumneata a fost mîna sfîntă și plină de har a Crăiesei Primăverii. Dacă am dreptate, atunci discipolii de la Templu n-au decît să se ducă la culcare, căci sufletul lui Dondo nu rătăcește prin lume. Este legat de demonul morții, care este legat la rîndul său de locul în care se află cel de-al doilea suflet. Care este acum legat de trupul său, aflat încă în viață. Și degetul lui Umegat se ridică să indice direct înspre Cazaril. Acolo!

Lui Cazaril îi căzu falca. Se uita în jos, la burta care îl durea și se umfla și înapoi la fascinantul... sfînt. Imediat îi veniră în minte ciorile fermecate ale lui Fonsa. O tăgăduială plină de furie îi năvăli pe buze, dar îngheță acolo, oprită la vederea aurei clare din jurul lui Umegat.

— Dar nu m-am rugat la Fiică noaptea trecută!

— Evident, cineva a făcut-o.

Iselle.

— Prințesa a zis că ea s-a rugat. Ai văzut-o și dumneata, așa cum am văzut-o eu astăzi...

Cazaril dădu din mîini, neștiind cum să transpună în cuvinte acel amalgam de culori tulburi din jurul ei.

— Așa mă vezi și pe mine? Mă vede Iselle așa cum o văd și eu?

— Ți-a dat de înțeles ceva în privința asta? îl întrebă Umegat.

— Nu. Dar nici eu n-am făcut-o.

Umegat îl privi iscoditor din nou.

— Ai văzut vreodată, pe vremea cînd erai în Arhipelag, nopțile în care marea primea atingerea Mamei? Felul în care urma unei corăbii în apă sclipea verzuie printre valurile sparte?

— Da...

— Ceea ce ai văzut la Iselle era un astfel de făgaș. Trecerea Fiicei, asemeni unui parfum care rămîne în aer. Ceea ce văd eu în tine nu e o trecere, ci o Prezență. O binecuvîntare. Mult mai puternică. Cununa care te-nconjoară se stinge încet — animalele sacre vor fi mai puțin subjugate de tine în cîteva zile — dar în mijloc e un miez intens, albastru de safir, în care nu pot pătrunde cu privirea. Cred că e o încapsulare.

Zicînd aceestea, își făcu mîinile căuș, ca și cum ar fi ținut în palme o șopîrlă vie.

Cazaril înghiți gîfîind.

— Vrei să spui că zeița mi-a transformat pîntecele într-un mic apendice perfect al Iadului? Un demon, un suflet pierdut, pecetluiți la un loc, ca doi șerpi într-o sticlă?

Mîinile i se încleștară pe stomac, de parcă ar fi fost gata să-și scoată măruntaiele afară pe loc.

— Și numești asta o *binecuvîntare*?

Privirea lui Umegat rămase la fel de gravă, dar sprîncenele i se curbară într-o efuziune de simpatie.

— Bine, dar ce este o binecuvîntare la urma urmei, dacă nu un blestem din punctul de vedere al altora? Dacă te consolează cu ceva, îmi imaginez că Dondo dy Jironal e chiar mai nefericit de întorsătura lucrurilor decît ești dumneata. Adăugă apoi, după un moment de gîndire: și nu-mi imaginez că demonul e prea încîntat de asta nici el.

Cazaril se cutremură în scaunul lui.

— Pe toți cei cinci zei! Cum fac să scap de... de... oroarea asta?

Umegat îl liniști cu un semn al mîinii ridicate în aer:

— Ți-aș... sugera să nu te pripești deloc în privința asta. Urmările ar putea fi mult prea încîlcite.

— Cum, încîlcite? Cum ar putea fi ceva mai încîlcit decît monstruozitatea asta?

— Ei bine — Umegat se rezemă de spătarul scaunului și își împreună mîinile — cea mai la îndemînă cale de a rupe, ăă..., această... binecuvîntare ar fi prin propria-ți moarte. Odată ce sufletul dumitale ar fi eliberat din învelișul lui material, demonul și-ar putea lua zborul cu voi amîndoi.

Pe Cazaril îl trecu un fior, amintindu-și cum era să-l facă să cadă în gol durerea aceea sfîșietoare de pîntece, cînd a sărit prin spărtura din acoperiș în zori. Se refugie din teroarea sa beată într-o sobrietate bruscă, care-l aduse aproape de Umegat.

— A, nemaipomenit! Mai știi să-mi spui și alte metode de vindecare, doctore?

Buzele lui Umegat zvîcniră într-un surîs scurt și flutură din degete.

— După toate aparențele, miracolul ce sălășluiește în dumneata ar înceta în cazul în care Fiica și-ar retrage protecția de care te bucuri — Umegat mimă pe cineva care și-ar deschide mîinile pentru a da drumul unei păsări să zboare —; cred că demonul va încerca imediat să-și împlinească destinul. Nu că ar avea de ales — demonii Bastardului nu au liber arbitru, ca oamenii. Nu te poți certa cu ei și nici nu poți să-i convingi. De fapt, nu are nici un rost să vorbești cu vreunul din ei.

— Așadar, vrei să zici că pot muri în orice moment?!

— Da. Și care-i diferența dintre acest lucru și viața ta de ieri? înclină Umegat din cap, punîndu-i întrebarea nemiloasă.

Cazaril pufni. Era o rece consolare... dar totuși o consolare, ca o lovitură din partea sorții, dată cu dosul

palmei peste obraz. Umegat era un sfînt rezonabil, după toate aparențele. Și nu era tocmai la ce se așteptase Cazaril... să mai fi întîlnit vreun sfînt vreodată? *Cum aș putea să știu? Doar am trecut fără să-mi dau seama și pe lîngă acesta din fața mea.*

Din glasul lui Umegat răzbătu o nuanță de curiozitate scolastică:

— De fapt, aceasta mi-ar putea răspunde la o întrebare pe care mi-am pus-o de mult timp. Oare Bastardul conduce o cohortă de demoni ai morții sau numai unul singur? Dacă toate miracolele morții din lume ar înceta atîta timp cît demonul se află închis în dumneata, ar fi o dovadă convingătoare în favoarea singularității acelei puteri divine.

Un rîs nervos se rostogoli de pe buzele lui Cazaril.

— Am ajuns un cobai în slujba teologiei Cvinteriene! Zeilor — Umegat — ce mă fac? Nu s-a mai întîmplat niciodată un lucru asemănător în familia mea, o astfel de nebunie din pricina atingerii zeilor. Nu sînt potrivit pentru tărășenia asta. Nu sînt un sfînt!

Umegat dădu să zică ceva, apoi renunță. În cele din urmă, zise:

— Te obișnuiești cu ideea în timp. Prima oară cînd am fost subiectul unui miracol, n-am fost nici eu prea încîntat, și doar sînt în branșă, ca să zic așa. Recomandarea pe care ți-o fac cu toată căldura este să te îmbeți turtă în seara asta și să te duci să te culci.

— Ca să mă trezesc dimineață și posedat de demoni și mahmur?

Era limpede, nu și-ar fi închipuit cum altfel ar fi fost în stare să adormă, decît dacă și-ar fi luat o leucă în moalele capului.

— Ei, la mine a mers odinioară. Mahmureala e un tîrg cinstit, ca să poți sta o vreme liniștit, fără să faci vreo tîmpenie.

Umegat privi în lături o clipă.

— Zeii nu fac minuni ca să ne facă nouă pe plac, își urmăresc doar scopurile proprii. Dacă ai devenit unealta lor, atunci asta se întîmplă pentru un motiv nobil, unul care nu mai poate suferi amînare. Dar tu ești doar unealta. Nu ești lucrarea lor. Așteaptă-te să fii prețuit pe măsură.

În timp ce Cazaril se căznea, fără prea mult folos, să descurce ițele acestui mister, Umegat se aplecă peste masă și îi turnă vin proaspăt în cană. Cazaril nu se mai împotrivi cu nici un chip.

După mai bine de o oră, fu nevoie de doi rîndași să-l ajute să-și tîrască picioarele ce-i alunecau pe dalele ude din curtea grajdurilor, să treacă de porți și în sus pe scări, unde îl lăsară să cadă buștean pe pat. Cazaril nu era sigur cînd anume își pierduse cunoștința greu încercată, însă nu fusese niciodată în viața lui mai fericit să o facă.

Capitolul 14

Cazaril fu nevoit să-i recunoască meritele vinului lui Umegat — asta însemna că-și petrecu primele ore de a doua zi dimineață dorindu-și mai degrabă moartea, decît fiind îngrozit de această perspectivă. Își dădu seama că aburii beției începeau să se risipească atunci cînd frica începu să pună stăpînire pe el.

Nu avea prea multe regrete în adîncul inimii din pricina vieții pe care și-o irosise. Văzuse mai multe pe lume decît orice altcineva și își avusese șansele sale, deși numai zeii știau că nu profitase din plin de toate ocaziile pe care viața i le scosese în cale. Frămîntat de gînduri, ascuns sub așternuturile din pat, își dădu seama cu oarecare uimire că dezamăgirea lui cea mai mare era că ar fi putut fi forțat să-și ia rămas bun de la viață lăsînd lucrurile neterminate.

Temerile, pentru care nu avusese timp în ziua cînd îl urmărise pe Dondo, i se înghesuiau acum în minte. Cine avea să aibă grijă de domnițele lui, dacă el avea să moară acum? Cît timp avea la dispoziție să încerce să găsească un adăpost mai bun pentru ele? Cui le putea el încredința, pentru a fi în siguranță? Betriz ar putea fi în pază în calitate de soție, să zicem, a unui lord de țară voinic, așa cum era marchizul dy Palliar. Dar Iselle? Mama și bunica ei nu aveau prea multă putere și erau prea departe, Teidez era prea tînăr. Orico se afla, pe cît se părea, întru totul în puterea cancelarului său. Nu

exista nici o siguranță pentru Iselle, atîta timp cît nu scăpa cu totul din blestemul acestei curți.

O nouă durere în măruntaie îi pironi atenția din nou asupra micului iad din propria-i burtă și trase cu ochiul îngrijorat pe sub învelitorile sub care stătea culcușit la stomacul lui plin de noduri. Cît de tare avea să-l doară moartea asta oare? Nu mai eliminase atît de mult sînge în dimineața aceasta. Privi cu ochii cîrpiți în lumina amiezei acelei zile. Nălucirile stranii, petele încețoșate care-i înconjurau vedeniile, —pe care le pusese mai devreme pe seama vinului băut de cu seară — erau încă prezente. Să fi fost vreun alt simptom?

Un ciocănit energic răsună în ușa camerei sale. Cazaril se trase cu chiu cu vai afară din culcușul lui călduț și, mergînd un pic aplecat, se duse să deschidă ușa. Umegat, ținînd în mînă un ulcior cu dop, îi dădu binețe, păși înăuntru și închise ușa în urma lui. Încă mai radia ușor: din păcate ziua de ieri nu fusese doar un vis bizar.

— Pe cinstea mea, se cruci rîndașul, privind în jur uluit. Dădu din mînă: Uși...! Uși...!

Petele înnegurate se rostogoliră prin odaie și se loviră de pereți.

— Ce sînt lucrurile astea? întrebă Cazaril, lăsîndu-se obosit din nou pe pat. Le vezi și dumneata?

— Strigoi. Poftim, bea asta!

Umegat turnă din urcior în cana smălțuită de lîngă vasul în care se spăla Cazaril și i-o întinse.

— O să-ți mai potolească durerile de stomac și o să-ți limpezească mintea.

Dădu să-l refuze dezgustat, dar descoperi că nu era vin, ci un soi de ceai rece din ierburi. Îl gustă cu reținere. Plăcut amărui, lichidul acela îi spălă în mod plăcut gura încleiată. Umegat trase un scăunel lîngă pat și se așeză voios. Cazaril închise strîns ochii, făcîndu-i deodată mari.

— Strigoi?

— N-am văzut niciodată atîtea dintre stafiile de la Zangre adunate într-un singur loc. Probabil ca se simt atrase de tine, la fel ca și animalele sacre.

— Le mai poate vedea și altcineva?

— Oricine are darul clarviziunii. Iar acești oameni sînt în număr de trei în tot Cardegossul, după știința mea.

Iar doi dintre ei sînt de față.

— Au fost în preajmă în tot timpul ăsta?

— Le mai zăresc din cînd în cînd. De obicei sînt mai străvezii. Nu trebuie să-ți fie teamă de ele. Nu au nici o putere și nu-ți pot face nici un rău. Bătrîne suflete pierdute.

Drept răspuns la căutătura uluită de pe fața lui Cazaril, Umegat mai zise:

— Atunci cînd — se mai întîmplă din cînd în cînd — nici un zeu nu primește la el un suflet împărțit, acesta e lăsat să cutreiere lumea, pierzîndu-și încetul cu încetul conștiința de sine și se topește în aer. La început, stafiile iau forma pe care au avut-o în viață, dar în disperarea și singurătatea lor nu și-o pot păstra.

Cazaril își petrecu brațele în jurul pîntecului.

— Oh.

Mintea lui o luă la galop în trei direcții deodată. Deci care era soarta acelor suflete pe care zeii le acceptau? Și ce anume se întîmpla cu spiritul înfuriat care se afla în chip atît de miraculos și de hidos ascuns în el? Și... cuvintele văduvei roine Ista îi veniră în minte. „*Zangre este bîntuit, știi?*" Nu era nici o metaforă și nici ea nu era nebună; din cîte se părea era o simplă observație. Atunci, ce altceva, din toate lucrurile stranii pe care le spusese ea n-ar trebui fi luat drept o rătăcire, ci adevăr curat — văzut cu ochii cuiva care suferise o schimbare?

Își ridică privirea și-l văzu pe Umegat fixîndu-l gînditor. Roknarul îl întrebă politicos:

— Și cum vă mai simțiți astăzi?

— Mai bine acum, decît azi dimineață.

Adăugă apoi șovăielnic:

— Mai bine decît ieri.

— Ați mîncat ceva?

— Încă nu. Poate mai tîrziu. Își frecă barba cu mîna. Ce se mai întîmplă afară?

Umegat se lăsă pe spate și ridică din umeri.

— Negăsind nici un suspect în cetate cancelarul dy Jironal a plecat pe cai din Cardegoss în căutarea cadavrului celui care i-a omorît fratele și a vreunui posibil complice rămas în viață.

— Sper că nu vor înhăța vreun om nevinovat, pe care să-l facă țap ispășitor.

— Un Inchizitor experimentat din cadrul Templului îl însoțește, iar asta ar trebui să fie de ajuns să nu se întîmple asemenea greșeli.

Cazaril rumegă ideea respectivă. După o clipă, Umegat adăugă:

— De asemenea, o facțiune din cadrul ordinului militar al casei Fiicei a trimis curieri cu mesaje către toți lorzii devoți, convocîndu-i la un consiliu general. Au de gînd să nu-i permită rigăi Orico să le mai vîre pe gît un alt comandant ca Dondo.

— Și cum îl vor înfrunta? Prin răzmeriță?

Umegat alungă cu un gest al mîinii această idee demnă de înaltă trădare.

— Cu siguranță că nu. Prin petiție. Cerîndu-i-o.

— Hm! Credeam la fel că au procedat și ultima dată, dar fără șanse de cîștig. Dy Jironal nu va dori să lase să-i scape din mînă controlul asupra acelui ordin.

— Ordinul militar e susținut în totalitate de toți membrii săi de această dată.

— Și, ăă... ce ai facut azi toată ziua?

— M-am rugat pentru îndrumare.

— Și ai primit vreun răspuns?

Umagat zîmbi ambiguu la el.

— Posibil.

Cazaril se gîndi o clipă cum să-și formuleze mai bine următoarea remarcă.

— Observ că ești la curent cu destule zvonuri interesante. Să-nțeleg că, în cazul ăsta, ar fi de prisos să mă duc pînă în vale la templu și să-i mărturisesc arhipreotului Mendenal crima comisă asupra lui Dondo?

Umegat ridică din sprîncene.

— Presupun, spuse el după o clipă, că n-ar trebui să mă mire faptul că Fiica a ales o unealtă cu lamă ascuțită.

— Ești preot, un Inchizitor pregătit. Nu-mi închipui cum ai putea sau cum ai încălca jurămintele și obligația de a aduce la ordine fapte care încalcă legea. M-ai imobilizat ca să-ți acorzi timp pentru a raporta și discuta în legătură cu fapta mea. Cazaril avu o ezitare. Faptul că încă nu mă aflu sub arest îmi sugerează... ceva în legătură cu acea consfătuire, dar nu sînt sigur ce anume.

Umegat își privi cu atenție mîinile, așezate pe genunchi.

— În calitate de preot, țin cont de părerea superiorilor mei. În calitate de sfînt, însă, nu răspund decît în fața zeului meu. Doar a Lui. Dacă El se încrede în judecata mea, atunci sînt nevoit să o fac și eu. Și întocmai trebuie să facă și superiorii mei.

Privi în sus, iar acum privirea lui deveni neliniștită.

— Dacă zeița te-a pregătit de drum, în interesul Ei — ca mesager — e mai mult decît limpede că veghează oră de oră ca tu să rămîi în viață. Templul se află în serviciul... nu al tău, ci al Ei. Cred că pot să-ți promit asta, nimeni nu se va lega de tine.

Cazaril începu să se văicărească.

— Dar ce ar trebui *să fac?*

Vocea lui Umegat căpătă o nuanță defensivă:

— Vorbind din propria-mi experiență, presupun că... doar îndatoririle dumitale zilnice, așa cum vin ele.

— Asta nu prea îmi e de ajutor.

— Da. Știu.

Umegat schiță un zîmbet sec.

— Așa ne umilesc zeii pe noi, deșteptii, se pare.

Adăugă după un moment:

— Că tot veni vorba de îndatoriri zilnice, trebuie să mă întorc acum la ale mele. Orico nu se simte bine astăzi. Sînteți bine venit să treceți pe la menajerie ori de cîte ori simțiți nevoia, milord dy Cazaril.

— Așteaptă!

Cazaril întinse o mînă în urma lui Umegat în vreme ce acesta se ridica să plece.

— Poți să-mi spui... Orico știe de miracolul pe care-l produc animalele asupra sa? Înțelege — știe măcar — că este sub blestem? Jur că Iselle nu știe nimic de lucrul ăsta, nici Teidez. *Roina Ista, pe de altă parte...* Ori riga știe doar că-i face bine atingerea animalelor?

Umegat dădu scurt din cap.

— Orico știe. Tatăl lui, Ias, i-a spus pe patul de moarte. Templul a făcut multe încercări de a desface acest blestem. Menajeria e singura care pare să aibă un efect benefic.

— Și în privința văduvei roine Ista? Poartă și ea aceeași umbră ca roina Sara?

Umegat se trase de coadă și se încruntă gînditor.

— Mi-aș putea da seama mai bine dacă aș fi întîlnit-o vreodată față în față. Familia dy Baocia a plecat din Cardegoss cu puțin timp înainte să fiu adus aici.

— Cancelarul dy Jironal știe?

Cuta de pe fruntea lui Umegat se adînci.

— Dacă știe, cu siguranță nu de la mine a aflat. L-am avertizat adesea pe Orico să nu discute pe marginea miracolului său, dar...

— Dacă Orico a ținut ceva ascuns de dy Jironal, ar fi o premieră.

Umegat dădu din umeri în semn de încuviințare, dar mai spuse:

— Date fiind primele dezastre petrecute la începutul domniei sale Orico este încredințat că orice acțiune ar îndrăzni să facă pe cont propriu se va dovedi a fi în detrimentul Chalionului. Cancelarul e un fel de clește prin care riga încearcă să mînuiască toate chestiunile de stat fără să-și verse otrava blestemului în jur.

— Unii s-ar putea întreba dacă dy Jironal nu cumva e răspunsul la misterul blestemului, ori face parte din el.

— La început, părea să funcționeze această delegare a responsabilităților.

— Și mai apoi?

— Mai apoi... ne-am dublat rugăciunile la zei pentru ajutor.

— Și cum au răspuns zeii?

— S-ar părea că... trimițîndu-te pe tine.

Cazaril se ridică în capul oaselor, îngrozit și mai tare, încleștîndu-și mîinile pe așternuturi.

— Nu m-a trimis nimeni! Am venit din întîmplare.

— Aș vrea să faceți o socoteală a acestor întîmplări, cîndva, cît se poate de curînd. Cînd veți dori, milord.

Cu o privire sfredelitoare, plină de speranță, care îl băgă în sperieți pe Cazaril aproape la fel de mult ca oricare din observațiile lui de sfînt, Umegat se ploconi și se retrase.

După alte cîteva ore petrecute chircindu-se sub plăpumi, Cazaril se hotărî că numai dacă ar atenta cineva la viața lui ar putea muri în după-amiaza aceea. Sau, dacă era pe moarte oricum, n-avea cum să se împotrivească. Iar stomacul îi ghiorăia într-un chip cu totul supranatural. Cînd lumina aceea rece de toamnă se stinse în amurg, se tîrî afară din pat, își întinse ciolanele care-l dureau îngrozitor, se îmbrăcă și coborî la cină.

Cei de la Zangre erau extrem de potoliți. Odată ce întreaga curte era cufundată în doliu, nu se dădeau petreceri, nici baluri în acea seară. Cazaril găsi puțină

lume în sala de banchete; nici suita Isellei, nici cea a lui Teidez nu erau de față, roina Sara era absentă, iar riga Orico, cu umbra lui neagră agățată de el, mîncă în grabă și părăsi sala imediat după aceea.

Motivul absenței lui Teidez, avea să afle în curînd Cazaril, era acela că dy Jironal îl luase cu el pe prinț în misiunea lui de investigație. Cazaril clipi și rămase mut la această veste. Sigur nu încerca dy Jironal să continue acțiunea de seducție prin corupție pe care fratele lui o ținuse atît de bine în mîini? Cu o ținută austeră, în comparație cu Dondo, acesta nu avea gusturile și nici manierele fratelui său pentru asemenea plăceri puerile. Era imposibil să și-l imagineze cineva pe acesta participînd la orgii cu un copil. Ar fi fost prea mult să spere că își va inversa strategia de control asupra minții lui Teidez, tratîndu-l pe băiat părintește, inițiindu-l în politica de stat? Tînărul prinț era pe jumătate bolnav din pricina leneviei, precum și a distrugerii cauzate de vicii; aproape orice contact cu munca oamenilor trebuia să fie un medicament pentru el. Cazaril se gîndi, simțindu-se depășit de situație, că era mai plauzibilă varianta că dy Jironal nu lăsa să-i scape din mîini nici o clipă controlul asupra viitorului Chalionului.

Așezat peste masă de Cazaril, dy Rinal bătu din buze nemulțumit la vederea salii pe jumătate goale și observă:

— Toată lumea pleacă. Se duc la domeniilor lor din ținut, dacă au așa ceva, înainte de căderea primei zăpezi. O să fie o sărbătoare a Zilei Tatălui tare mohorîtă, ai să vezi! Numai croitorii și cusătoresele mai robotesc ca să reînnoiască veșmintele de doliu.

Cazaril întinse mîna prin pîcla de stafii care planau lîngă farfuria lui și o șterse, luînd o ultimă îmbucătură, spălîndu-și gîtlejul cu un pic de vin cu multă apă. Patru sau cinci dintre strigoi se luară după el prin sală, iar acum stăteau ciorchine pe el, ca niște copiii înfrigurați

înghesuindu-se la foc. Își alesese o ținută sobră în acea seară, se înțelege; se întrebă dacă ar fi trebuit să se deranjeze să-și facă rost de o ținută de doliu completă, cum se cădea, în culoarea lavandei și negru, la fel ca și dy Rinal, care era întodeauna la modă. Oare amalgamul acela abominabil închis în burta lui ar fi putut-o lua ca pe o ipocrizie sau ca pe un gest de respect? Măcar avea cum să știe? Croit acum în trupul său, cît de mult din vechea-i fire repugnantă reținea sufletul lui Dondo? Aceste spirite veștejite păreau să îl privească din afară; îl privea oare și Dondo dinăuntru? Trase un rînjet scurt, ca să nu-l bage pe bietul dy Rinal în sperieți cu un răcnet. Reuși să-i adreseze o întrebare politicoasă:

— Rămîneți sau plecați?

— Cred că am să merg și eu. Am să o escortez pe marchiza dy Heron pînă la domeniul din Heron și apoi am s-o tai prin trecătorile de jos pînă acasă. Bătrîna doamnă s-ar bucura să mai aibă o spadă în slujba ei, de vreme ce m-a invitat să rămîn.

Luă o înghițitură de vin și vorbi pe un ton scăzut:

— Dacă nici Bastardul n-a vrut să-l ia pe lord Dondo dintre noi, vă dați seama că trebuie să fie pe undeva prin preajmă. Se crede că va bîntui palatul Jironal, acolo unde a murit, dar de fapt ar putea fi oriunde în Cardegoss. Și era destul de malefic și înainte să fie omorît; acum s-ar putea răzbuna. Ucis în noaptea de dinaintea nunții sale, zeilor!

Cazaril tuși, ca și cum n-avea nici un amestec în toată treaba asta.

— Cancelarul pare să se încăpățîneze să creadă că a fost magia morții, dar nu m-aș mira să fi fost otrăvit pînă la urmă. N-ai cum să verifici, de-acum trupul a fost ars. Foarte covenabil pentru cineva anume, lucrul ăsta.

— Dar era înconjurat de prietenii lui. Doar nu i-o fi administrat vreunul din ei — dumneata erai acolo?

Dy Rinal făcu o grimasă.

— După toată tărășenia aceea cu Domnița Purcelușă? Nu. Grație guițăturilor ei n-am fost prezent la ospățul acela.

Dy Rinal cercetă cu privirea în jur, ca și cum îi era teamă ca nu cumva o stafie plină de ranchiună să nu tabere pe el, chiar și în acel moment. Că erau cel puțin șase lîngă mîna lui era, evident, invizibil pentru ochii lui. Cazaril dădu cu mîna una la o parte din fața lui, încercînd să nu-și lase privirea să se concentreze la ceea ce trebuia să pară în ochii însoțitorului său un spațiu gol.

Ser dy Maroc, maestrul garderobier al rigăi, se îndreptă spre masa lor zicînd:

— Dy Rinal! Ai auzit veștile din Ibra?

Cu oarecare întîrziere, îl observă pe Cazaril sprijinindu-se cu coatele pe partea cealaltă a mesei și ezită, roșind ușor.

Cazaril zîmbi acru.

— Să sperăm că zilele astea îți afli bîrfele din Ibra de la surse mai de încredere, dy Maroc?

Dy Maroc îngheță.

— Dacă mesagerul Cancelariei e una dintre acestea, da. A venit val-vîrtej — cînd croitorul meu șef retușa ținuta de doliu a lui Orico, că a fost nevoie să o mai lărgească cu patru degete, în fine —, e oficială vestea. Moștenitorul Ibrei a murit săptămîna trecută, brusc, din pricina febrei care dă tuse ce bîntuie prin sudul Ibrei. Facțiunea lui s-a dus de rîpă și oamenii săi s-au grăbit să încheie un tratat cu bătrînul Vulpoi, ca să-și salveze viețile, sacrificîndu-se unul pe altul. Războiul din sudul Ibrei s-a sfîrșit.

— Ei bine!

Dy Rinal se ridică în scaun și își mîngîie barba.

— Să luăm vestea asta drept una bună sau una proastă? E de bine pentru sărmana Ibra, numai zeii știu. Dar Orico a ales *din nou* tabăra greșită.

Dy Maroc încuviință.

— Se zvonește că Vulpoiul e mîniat la culme pe Chalion, pentru că s-a vîrît în oala lor și a mai și întreținut focul, nu că Moștenitorul ar fi avut nevoie de ajutor ca să pună lemne pe foc.

— Poate că setea de gîlceavă a bătrînului rigă va fi îngropată odată cu primul său născut, spuse Cazaril nu prea încrezător.

— Așa că Vulpoiul are un nou Moștenitor — acel copil — cum îl cheamă pe băiat? întrebă dy Rinal.

— Prințul Bergon, completă Cazaril.

— Mda. Un copil, într-adevăr. Iar Vulpoiul ar putea sucomba în orice moment, lăsînd un băiat necopt pe tron.

— Nu chiar atît de necopt ca alții, după toate cîte le-a văzut pînă acum, zise Cazaril. A văzut un asediu pus la cale și terminarea altuia, umblînd în suita mamei sale, și a supraviețuit unui război civil. Și nimeni nu crede că un fiu al Vulpoiului ar putea fi un nătîng.

— Primul a fost, își dădu cu părerea dy Rinal. Să-și lase susținătorii într-un asemenea haos, să se ducă la vale după el.

— Nu poți pune moartea din pricina febrei pe seama lipsei de înțelepciune, zise Cazaril.

— Presupunînd că a fost într-adevăr febra tusei, zise dy Rinal, pungindu-și buzele, lovit de o nouă suspiciune.

— Ce, ai fi în stare să crezi că Vulpoiul și-ar otrăvi propriul fiu? zise dy Maroc.

— Agenții lui, omule.

— Atunci poate că ar fi trebuit să o facă mai devreme și să scutească Ibra de atîta jale.

Cazaril schiță un zîmbet ușor și se ridică de la masă, lăsîndu-i pe dy Rinal și dy Maroc să-și depene povestea. Răul din pricina vinului îi trecuse de acum și se simțise mai bine la cină, dar epuizarea aceea care îl făcea să tremure din toate mădularele și care persista nu era o stare pe care să fie obișnuit să o numească bine.

În lipsa oricărei porunci din partea prințesei plecă cu gînd să se culce.

Ostenit dincolo de frică, adormi destul de curînd. Dar pe la miezul nopții se trezi cu suflarea tăiată. Strigătele unui om îi răsunau adînc în creieri. Țipete și un plînset întretăiat și urlete înecate de furie — țîșni speriat în capul oaselor, cu inima bătîndu-i să-i spargă pieptul, ciulind urechile să înțeleagă de unde venea zgomotul. Slab și ciudat... putea să vină de dincolo de rîpa care înconjura Zangrele sau de jos dinspre rîul de sub fereastra lui? Nimeni de la castel nu părea să răspundă, nu se auzea zgomot de pași, ori strigăte de recunoaștere din partea străjerilor... După alte cîteva clipe, Cazaril își dădu seama că nu cu urechile auzea acele urletele chinuite, tot așa cum nu vedea cu ochii lumești acele pete străvezii care roiau în jurul patului. Și recunoscu vocea.

Se culcă la loc, zgribulindu-se și încolăcindu-se și îndură huietul acela preț de zece minute. Se pregătea oare sufletul damnat al lui Dondo să se elibereze de miracolul Crăiesei Primăverii și să-l tîrască după el în Infern? Tocmai era pe cale să sară din pat și să alerge la menajerie, așa cum era, în cămașa de noapte, să bată la ușa lui Umegat și să-l trezească și să-i ceară ajutor sfîntului — putea Umegat să facă ceva în privința asta? — cînd țipetele se stinseră din nou.

Era ora morții lui Dondo, își dădu el seama. Poate că spiritul dobîndea anumite puteri speciale în acest moment. Nu putea ști dacă fusese la fel sau nu noaptea trecută, de vreme ce fusese atît de beat. Un coșmar neliniștitor se amestecase într-un vîrtej nebun cu alte fragmente de vis.

Putea fi și mai rău de atît, își spuse el simțindu-și inima cum își recăpăta ritmul obișnuit. Dondo ar fi putut vorbi. Gîndul că stafia lui Dondo ar fi putut primi puterea de a-i vorbi nestingherit în fiecare noapte, cu mînie sau grosolănie sau amenințător, îl făcu să se simtă

și mai descurajat decît îl făcuseră urletele și începu să plîngă, cu frica în oase, numai imaginîndu-și asta.

Încrede-te în Crăiasă! Încrede-te în Crăiasă! Șopti cîteva rugăciuni incoerente și, încet-încet, își redobîndi controlul. Dacă Ea l-a împins pînă într-acolo cu un scop anume nu-l va abandona acum.

Un alt gînd oribil îl străfulgeră, repetîndu-și predica lui Umegat în minte. Dacă zeița și-a făcut doar cale în lume odată ce Cazaril a renunțat la voința lui în favoarea Ei, ar putea dorința lui disperată de viață, un act de voință, dacă ar fi să facă unul acum, ar fi destul să o excludă pe Ea și miracolul Ei? Încapsulația ei protectivă ar putea plesni ca o băsică de săpun, dînd frîu liber unui paradox al morții și damnării... Întorcînd raționamentul acesta pe toate fețele fu destul să rămînă treaz cu orele, în timp ce noaptea se consuma. Pătratul ramei de la fereastra camerei lui începuse să se lumineze înainte ca el să cadă din nou într-o binecuvîntată necunoștință.

Și iată-l cum, flancat din toate părțile de însoțitorii săi spectrali, urcă scările a doua zi, cînd dimineața era pe terminate, către biroul său din anticameră. Se simțea ca un prost și măcinat de nesomn, gîndindu-se fără pic de entuziasm la corespondența neglijată de o săptămînă și la registrele cu socoteli din urmă, aruncate în vrafuri dezordonate pe masa lui de lucru din momentul dezastruoasei logodne a Isellei.

Descoperi că doamnele lui erau demult în picioare. Toate hărțile lui cele bune, pe care le folosea la orele de clasă, erau împrăștiate pe masa din camera de zi, care făcea trecerea dintre biroul lui în apartamentele lor. Iselle stătea sprijinită în mîini, uitîndu-se fix la ele. Betriz, care stătea cu brațele încrucișate sub piept, privea peste umărul ei, încruntată. Atît tinerele femei, cît și Nan dy Vrit, care se îndeletnicea cu o broderie, purtau culorile mov cu negru ale doliului formal de la

curte, o disimulare prudentă cu care Cazaril era întru totul de acord.

Păşind în încăpere zări lîngă mîna Isellei un teanc de hîrtii împrăştiate, mîzgălite cu tot soiul de liste, din care unele rînduri erau tăiate, iar altele bifate. Iselle aruncă o căutătură supărată şi arătă cu degetul un punct pe hartă, marcat cu un ac gros de pălărie, spunîndu-i peste umăr domnişoarei ei de companie:

— Dar ăsta nu-i mai bun decît... tăcu brusc, observîndu-l pe Cazaril. Mantia aceea întunecată, invizibilă pentru ochii celorlalţi, atîrna încă în jurul ei şi doar cînd şi cînd un fir subţire de lumină albăstruie mai licărea dintre faldurile ei groase. Petele fantomatice făcură cale-ntoarsă, sărind din calea acelei mantii tenebroase şi, spre uşurarea parţială a lui Cazaril, se făcură nevăzute şi din ochii lui.

— Te simţi bine, lord Caz? îl luă Iselle la întrebări, uitîndu-se atentă la el. Nu arăţi bine deloc.

Cazaril o salută cu o plecăciune.

— Scuzele mele pentru absenţa de ieri, prinţesă. Am avut nişte... colici. Aproape că mi-au trecut acum.

De pe locul unde şedea în colţ, Nan dy Vrit îşi ridică ochii din lucrul ei de mînă, adresîndu-i o privire neprietenoasă:

— Camerista mea a aflat că ai fost adus cu capul greu de băutură, după ce ai băut şi chefuit cu rîndaşii de la grajduri. Zicea că te-a văzut venind la dumneata în odaie, într-un asemenea hal de beat, după funeraliile lui Dondo, că nici nu te ţineai pe picioare.

Conştient de faptul că Betriz îl scruta mîhnită, cu mare atenţie, el se scuză:

— Că am băut, e adevărat, dar că am chefuit, nu! Nu se va mai întîmpla a doua oară, milady.

Adăugă apoi sec:

— Oricum nu mi-a ajutat la nimic.

— E o rușine la adresa prințesei, ca secretarul domniei sale să fie văzut într-o asemenea stare de ebrietate, încît să nu...

— Taci, Nan, îi întrerupse Iselle lecția de morală. Să lăsăm lucrurile așa cum sînt.

— Ce-i asta, prințesă? arătă Cazaril înspre harta prinsă cu ace.

Iselle respiră adînc.

— Mi-am pus mintea la contribuție. M-am gîndit zile în șir. Atîta timp cît rămîn nemăritată, se vor tot țese intrigi în jurul meu. N-am nici o îndoială că dy Jironal va găsi un alt candidat la mîna mea, ca să mă țină legată pe mine și pe Teidez de clanul lui. Și alte grupuri de interese — acum e clar că Orico mă va încredința fără nici o reținere unui lord de rang mai mic, de îndată ce vor începe toți cei din nobilimea joasă să-l bată la cap să mă dea în căsătorie. Singura mea apărare, singurul refugiu ce mi-a rămas, e să fiu măritată deja. Și nu cu vreun lord nepricopsit.

Cazaril își încreți fruntea.

— Vă mărturisesc, prințesă, că și gîndurile mele tot într-acolo s-au îndreptat.

— Și asta repede-repejor, Cazaril. Înainte ca ei să se apară cu un alt candidat și mai repugnant decît Dondo.

Vocea ei era gîtuită de neliniște.

— Pînă și dragul nostru cancelar va găsi că asta e o provocare extrem de îndrăzneață, murmură el sfidător, avînd satisfacția să-i provoace un scurt hohot de rîs.

Își ridică sprîncenele, rămas pe gînduri.

— E mare nevoie, vă asigur, însă pericolul nu e, deocamdată, atît de aproape. Însuși dy Jironal le va tăia elanul nobililor mai mici, sînt sigur. Prima măsură de apărare ar trebui luată față de următorul candidat al lui dy Jironal. Deși, dacă e să ne gîndim la familia sa, nu mi-e deloc clar pe cine ar putea să propună. Fiii lui sînt amîndoi însurați, altminteri l-ar fi propulsat pe unul

dintre ei în locul lui Dondo. Ori s-ar fi oferit el însuși de n-ar fi fost căsătorit la rîndul său.

— Soțiile mai și mor, spuse Betriz pe un ton morbid. Cîteodată mor în mod convenabil.

Cazaril scutură din cap.

— Dy Jironal și-a plănuit aliațele familiale cu mare grijă. Nurorile — ca și nevasta dealtfel — sînt verigile care-l unesc de cele mai mari familii din Chalion, sînt fiice și surori ale unor provincari puternici. Nu spun că n-ar profita de un loc rămas gol, dar nu ar îndrăzni să fie văzut și nici măcar suspectat că ar da curs la așa ceva. Iar nepoții lui abia încep să meargă în picioare. Nu, dy Jironal trebuie să joace un rol răbdător.

— Dar nepoții lui? zise Betriz.

După o pauză de gîndire, Cazaril, scutură iarăși din cap.

— E o legătură prea slabă, asupra căreia nu deține controlul absolut. El își dorește un subordonat, nu un rival.

— N-am să fiu de acord, strecură Iselle printre dinți, să aștept zece ani ca să fiu dată după un băiat cu cincisprezece ani mai mic decît mine.

Cazaril aruncă o privire involuntară la lady Betriz. El însuși era cu cincisprezece ani mai în vîrstă decît — își alungă gîndul descurajant din minte. Malefica barieră dintre ei acum era și mai greu de trecut decît cea a diferenței de vîrstă. *Viața nu se cunună cu moartea.*

— Am înfipt cîte un ac în hartă în dreptul fiecărui cîrmuitor burlac sau moștenitor din cîți ne-au venit în minte, de aici și pînă în Darthaca, îl lămuri Betriz.

Cazaril se apropie și aruncă o privire peste hartă.

— Cum, chiar și în dreptul principatelor roknare?

— Am vrut să am o listă completă, interveni Iselle. Fără ei nu prea am multe opțiuni, deși trebuie să recunosc, nu prea mă încîntă ideea unui prinț roknar. Lăsînd la o parte religia lor de capete pătrate, obiceiul lor de

a-și alege drept moștenitor pe oricare dintre fii, fie că e născut de o soție adevărată, ori de o concubină, face imposibil să știi dacă iei în casătorie un viitor guvernator ori un viitor mormoloc.

— Ori un viitor cadavru, spuse Cazaril.

Jumătate din victoriile repurtate de Chalion vreodată asupra roknarilor erau consecința faptului că se găsise mereu cîte un candidat frustrat că n-a avut acces la tron, care să-și înjunghie pe la spate fratele vitreg, devenit prinț.

— Dar atunci nu ne rămîn decît patru cvinterieni de viță nobilă, făcu Betriz. Riga din Brajar, Bergon din Ibra și fiii gemeni ai înaltului marchiz de Yiss de peste granița cu Darthaca. Care au doisprezece ani.

— N-ar fi un lucru imposibil, gîndi Iselle rațională, numai că marchizul dy Yiss n-ar avea nici un motiv firesc să se alieze cu Teidez, mai tîrziu, împotriva roknarilor. Nu are nici un hotar pe care să-l împartă cu principatele și nici nu are de suferit de pe urma raidurilor lor devastatoare. În plus, îi este fidel seniorului său din Darthaca, care nu are nici un interes să vadă încheiată o alianță puternică între statele ibraneze, în ideea de a pune capăt războiului perpetuu de la miazănoapte.

Cazaril era încîntat să-și audă propriul raționament din gura prințesei; fusese mai atentă în timpul orelor de geografie decît ar fi crezut el. Îi zîmbi încurajator.

— Și în plus de asta, adăugă Iselle nemulțumită, Yiss nu are nici o porțiune de țărm. Mîna îi flutură într-un gest mîhnit deasupra hărții, înspre răsărit. Vărul meu, riga din Brajar, e destul de bătrîn și se zice că a ajuns prea îmbibat de băutură ca să mai pornească la război. Iar nepotul lui e mult prea tînăr.

— Brajarul are și părți bune, spuse Betriz. Adăugă pe un ton sceptic, deși o făcu ca și cum ar fi scos în evidență un avantaj: presupun că nu mai are mult de trăit.

— Da, dar ce la ce i-aș fi de folos lui Teidez în calitate de văduvă a rigăi? N-ar fi ca și cum i-aș spune unui, unui nepot, să zicem, cum să-și desfășoare forțele armate? Mîna Isellei trasă o linie imaginară înapoi, înspre coasta opusă. Fiul cel mare al Vulpoiului din Ibra e însurat, iar cel mic nu e moștenitor, iar țara e zguduită de o revoltă civilă.

— S-a terminat, spuse Cazaril pe neașteptate. Nu v-a spus nimeni cele mai proaspete vești, venite ieri din Ibra? Urmașul la tron a murit. Lovit în sudul Ibrei de o febră a tusei. Nimeni nu se îndoiește de faptul că tînărul prinț Bergon îi va lua locul. I-a rămas loial tătălui său de-a lungul întregii nenorociri.

Iselle întoarse capul și se uită la el pierdută, cu ochii tot mai mari.

— Chiar...?! Și cîți ani ziceai că are Bergon? Cincisprezece, parcă?

— Trebuie să meargă pe șaisprezece, prințesă.

— Mai bine decît la cincizeci și șapte!

Trecu ușor cu degetele de-a lungul coastei Ibrei, peste șiragul de cetăți maritime, pînă la marele port din Zagosur, unde poposi pe un ac lung, cu o perlă sculpată în vîrf.

— Ce știi despre prințul Bergon, Cazaril? E bine înzestrat? L-ai văzut vreodată cînd erai în Ibra?

— Nu cu propriii mei ochi. Se spune că e un băiat chipeș.

Iselle dădu din umeri nervoasă.

— Toți prinții sînt întodeauna descriși ca fiind chipeși, doar dacă nu cumva sînt cu totul și cu totul grotești. Atunci se zice că au caracter.

— Am impresia că Bergon are o constituție destul de robustă, ceea ce pledează, cel puțin, pentru o înfățișare plăcută, sănătoasă. Se spune că a fost antrenat pe mare.

Cazaril zări lucirea de entuzism tineresc din ochii ei și se simți nevoit să mai spună:

— Numai că fratele tău, Orico, a fost la un pas să intre în război cu riga din Ibra în ultimii șapte ani. Vulpoiul nu are la suflet Chalionul nici cît negru sub unghie.

Iselle își împreună mîinile a rugăminte.

— Dar ce cale mai bună de a pune capăt unui război, poate exista, decît o căsătorie prin alianță?

— Cancelarul dy Jironal se va opune cu siguranță. Lăsînd la o parte faptul că vă vrea pe domnia voastră pentru legăturile lui proprii de familie, el vrea ca Teidez să nu aibă nici un aliat, acum sau în viitor, mai puternic decît el însuși.

— Prin logica asta, înseamnă că trebuie să se opună oricărei alegeri bune pe care aș putea-o sugera.

Iselle se aplecă din nou peste hartă, descriind cu mîna un arc amplu, cuprinzînd atît Chalionul, cît și Ibra — două treimi din pămîntul cuprins între mări.

— Dar dacă am să reușesc să-i unesc pe Teidez și Bergon...

Apăsă cu palma peste hartă și alunecă ușor în sus, spre coasta nordică, măturînd cele cinci principate roknare; acele săriră de unde erau înfipte, împrăștiindu-se.

— Da, răsuflă ea.

Ochii i se îngustară, iar maxilarul i se încordă. Cînd privi din nou în sus la Cazaril ochii ei aruncau flăcări.

— Am să-i arăt propunerea mea lui Orico imediat, înainte ca dy Jironal să se întoarcă. Dacă am să-l fac să-mi promită, să declare public că e de acord, cu siguranță că nici chiar dy Jironal nu-l va putea îndupleca să-și ia cuvîntul înapoi.

— Cumpănește bine, prințesă, totul înainte. Gîndește-te la toate inconvenientele. Unul din neajunsuri e, bineînțeles, înfiorătorul socru.

Cazaril își încreți fruntea.

— ... deși, bănuiesc că timpul îl va îndepărta. Iar dacă este cineva capabil să-și învingă sentimentele în favoarea diplomației, atunci acela e bătrînul Vulpoi.

Ea se îndepărtă de masă ca să străbată cu pași grăbiți odaia în lung și-n lat, cu poalele grele ale rochiei foșnind. Nimbul ei întunecat se ținea scai de ea. Roina Sara împărtășea cele mai negre urme ale blestemului regal; pesemne că se încărcase astfel cînd îl luase în casătorie pe Orico. Dacă Iselle s-ar mărita în afara Chalionului și-ar arunca la rîndul său, blestemul asupra familiei ei? Era aceasta o cale pentru ea să scape din acel angrenaj sinistru? Încîntarea lui sporită se domoli dintr-o dată din pricina grijilor. Ori ar urma-o vechiul destin întunecat al Generalului de Aur peste hotarele noii sale țări? Trebuia să se sfătuiască cu Umegat și asta cît mai degrabă.

Iselle se opri și privi prin nișa acelei ferestre unde stătuse cît îndurase avansurile înfiorătoare ale lui Dondo. Se vedea din expesia ochilor ei că era muncită de gînduri. În cele din urmă spuse hotărît:

— Trebuie să încerc. Nu pot, nu vreau să mă las purtată în voia sorții, înspre vreo altă prăbușire dezastruoasă, fără să fac nici un efort a-mi ghida destinul. Am să mă înfățișez cu cererea mea la fratele meu, regele, și asta chiar acum.

Se îndreptă către ușă și porunci tăios, asemeni unui general care-și îndeamnă trupele.

— Betriz, Cazaril, urmați-mă!

Capitolul 15

După ce bătură în sus și-n jos fortăreața în căutarea lui Orico, îl găsiră pe acesta, spre marea uimire a lui Cazaril, în apartamentele roinei Sara din vîrful Turnului lui Ias. Cuplul suveran era așezat la o măsuță lîngă fereastră, jucînd dame. Jocul acela simplu, pe o planșă cioplită pe care înșirau pietricele colorate, părea o preocupare demnă de niște copii sau convalescenți, nicidecum pentru capetele încoronate ale acelui ținut... deși Orico n-ar fi putut fi considerat sănătos de nici un privitor cît de cît experimentat. Umbrele fantomatice care pluteau în jurul cuplului regal păreau doar o subliniere de prisos a tristeții lor bolnăvicioase. Nu se jucau din lipsă de ocupație, își dădu seama Cazaril, ci pentru că jocul era o diversiune împotriva fricii și deznădejdii care îi împresura.

Cazaril rămase mut la vederea veșmîntului Sarei. În locul doliului liliachiu cu negru care se purta la curte, pe care îl purta și Orico, ea era învesmîntată toată în alb, ținuta festivă a Zilei Bastardului, acea sărbătoare intercalată o dată la doi ani, după solstițiul de vară al Mamei, pentru a nu se interveni în procesiunea naturală a echinocțiilor. Pînzeturile albite erau mult prea subțiri pentru o asemenea vreme și se înfășurase într-un șal alb și pufos din lînă, ca să nu simtă răcoarea. Arăta înnegurată, slabă și bolnăvicioasă în învelișurile acelea palide. Mai mult de atît, aducea o insultă și mai acută decît în straiele viu colorate pe care se grăbise să și le

punã la funeraliile lui Dondo. Cazaril se întrebã dacã avea de gînd sã pãstreze albul Bastardului pentru întreaga perioadã de doliu. Și dacã dy Jironal ar fi îndrãznit sã protesteze.

Iselle fãcu o reverențã dinaintea fratelui și a cumnatei ei și se prezentã în fața lui Orico cu ochi strãlucitori, cu mîinile împreunate în față, într-o atitudine de sfiiciune femeiascã, dezmințitã de verticalitatea coloanei sale. Cazaril și lady Betriz, care o însoțeau de o parte și de alta, adresarã și ei plecãciunile de rigoare. Întorcîndu-se de la masa lui de joc, Orico primi salutul surorii sale. Își aranjã burdihanul în poalã și îi aruncã o ochire plinã de neliniște. La o privire mai atentã, Cazaril vãzu unde adãugase croitorul o șuviță de brocart mov asortat, sub brațe, pentru a-i lãrgi circumferința tunicii, precum și o ușoarã decolorare acolo unde cusãturile mînecilor fuseserã desfãcute și apoi cusute la loc.

Roina Sara se înfãșurã mai strîns în șal și se retrase un pic spre speteza jilțului ei.

După o introducere scurtã Iselle se lansã în rugãmintea ei ca riga sã înceapã negocierile formale cu Ibra pentru mîna prințului Bergon. Insistã asupra oportunitãții de a înainta o ofertã de pace, reparînd astfel ruptura care se crease prin sprijinul nefericit pe care i-l arãtase Orico rãposatului Moștenitor, cãci, cu siguranțã, nici Chalionul, nici vlãguita Ibrã nu erau pregãtite sã continue un conflict în acest moment. Scoase în evidențã cît de potrivite erau vîrsta și rangul lui Bergon cu ale ei, precum și avantajul lui Orico — cu multã diplomație se abținu sã adauge *și apoi al lui Teidez* — în anii care aveau sã vinã, de a avea o rudã și un aliat la curtea din Ibra. Îi fãcu un tablou colorat al hãrțuielii din partea lorzilor de rang mai mic din Chalion care rîvneau la mîna ei și pe care Orico îi putea înlãtura elegant, urmînd acest truc, lucru care îl fãcu pe rigã sã scoatã un oftat nostalgic.

Cu toate astea, Orico își începu previzibilul refuz șovăielnic, agățîndu-se chiar de acest ultim aspect:

— Dar, Iselle, doliul te păzește de curtezani pentru o vreme. Nici chiar Martou — adică, Martou nu ar insulta memoria fratelui său, însurîndu-se cu logodnica lui îndurerată, cînd nici nu i s-a răcit bine cenușa.

Iselle pufni la auzul cuvîntului *îndurerată.*

— Cenușa lui Dondo se va răci în curînd. Și atunci, ce se va întîmpla? Orico, n-ai să mă mai forțezi niciodată să iau un bărbat în căsătorie fără acordul meu — adică fără acordul meu preliminar, obținut dinainte. N-am să te mai las.

— Nu, nu, dădu Orico grăbit din mîini, în chip de scuză. Aceea... aceea a fost o greșeală, acum îmi dau seama. Îmi pare rău.

Asta era de la sine înțeles!

— Intenția mea n-a fost să-ți aduc un afront ție, dragă surioară, ori..., ori zeilor. Și Orico aruncă priviri în jur, ca și cum s-ar fi așteptat să se năpustească asupra lui vreun zeu ofensat, dintr-o ambuscadă astrală, în orice moment. Am dorit numai binele pentru tine și Chalion.

Cazaril își dădu seama, deși cu întîrziere, că nimeni de la curte, în afară de el și Umegat, nu știa exact ale cui rugăciuni îl goniseră pe Dondo... bine, nu de pe fața pămîntului, ci din viață — cu toții știau că prințesa se rugase pentru salvarea ei. Nimeni, se gîndi Cazaril, nu o suspecta sau o acuza de a fi încercat efectele magiei morții — desigur, nici pe el nu-l suspecta nimeni —; în orice caz, Iselle era aici, iar Dondo era dus. Orice curtean cu scaun la cap era un pic neliniștit din pricina morții misterioase a lui Dondo, iar unii dintre ei un pic mai mult.

— Nu ți se va mai propune nici o altă căsătorie pe viitor fără acordul tău anterior, spuse Orico, cu o fermitate surprinzătoare. Asta ți-o promit cu prețul capului meu și al coroanei ce-o port.

Era un jurămînt solemn; Cazaril ridică din sprîncene. Orico părea să vorbească foarte serios. Iselle se bosumflă, apoi acceptă promisiunea lui cu o ușoară înclinare a capului, circumspectă.

Se auzi un pufnit sec, al unor nări de femeie — ochii lui Cazaril se îndreptară către roina Sara. Chipul ei era adumbrit de nișa ferestrei, dar gura i se strîmbă într-o expresie de ironie la cuvintele soțului ei. Cazaril se gîndi la promisiunile solemne pe care le încălcase Orico față de ea și își feri privirea, rușinat.

— Și, că tot veni vorba, sări Orico la următoarea lui eschivă, ca un om care traversează un rîu sărind din piatră în piatră — doliul nostru face ca o asemenea ofertă pentru Ibra să fie prea timpurie. Vulpoiul ar putea lua această grabă drept o insultă.

Iselle făcu un gest de nerăbdare.

— Dar dacă stam prea mult pe gînduri se va găsi cine să ni-l sufle de sub nas pe Bergon! Prințul a devenit acum Moștenitor, are o vîrstă potrivită pentru căsătorie, iar tatăl lui își dorește siguranță la hotare. Dacă Vulpoiul e pe cale să-l dea la schimb pentru un aliat — o fiică a marelui marchiz de Yiss, poate, ori vreo femeie de viță nobilă din Darthaca —, atunci Chalionul își va fi pierdut șansa!

— E prea curînd. Prea curînd. Nu neg că argumentele tale sînt întemeiate și s-ar putea materializa cîndva. Într-adevăr, Vulpoiul a făcut niște cercetări diplomatice în ceea ce te privește, nu mai țin minte pentru care din fiii lui te vroia, dar totul a încetat atunci cînd au răbufnit necazurile din sudul Ibrei. Nimic nu e bătut în cuie. Dă-ți seama, biata mea mamă, fiică a Brajarului, a fost promisă în căsătorie de cinci ori pînă cînd a ajuns să se căsătorească cu riga Ias. Ai răbdare, calmează-te și așteaptă un moment mai propice.

— Cred că acum este un moment excelent. Vreau să te văd că iei o decizie, o faci publică și o susții înainte să se întoarcă cancelarul dy Jironal.

— Ah, ăăă, da. Și mai trebuie luat în seamă un aspect. N-am cum să fac un demers de o asemenea importanță fără să mă consult cu căpetenia nobililor mei și ceilalți lorzi din consiliu.

Orico dădu din cap, pentru a-și sublinia greutatea spuselor.

— Nu le-ai cerut părerea celorlalți nobili ultima oară. Eu cred că ți-e teamă, într-un fel cu totul ciudat, să faci ceva fără încuviințarea lui dy Jironal. Cine-i rigă în Cardegoss la urma urmei, Orico dy Chalion ori Martou dy Jironal?

— Am — am — am să mă gîndesc la cele ce mi-ai spus, dragă surioară.

Și Orico făcu ca ultimul fricos, niște mici semne de concediere cu mîinile lui durdulii.

După ce se uită fix la el, cu o intensitate arzîndă, care-l făcu să se chircească în jilțul lui, Iselle îi acceptă sfatul pentru moment.

— Da, chiar te rog să te gîndești la cererea mea, milord. Am să revin și mîine la ea.

Cu această promisiune — sau amenințare — le făcu din nou o reverență lui Orico și Sarei și se retrase, cu Betriz și Cazaril în urma ei.

— Mîine sau în fiecare zi de acum înainte? o chestionă Cazaril cu voce scăzută în timp ce își făcea drum pe coridor, foșnindu-și pornită poalele rochiei.

— În fiecare zi, pînă ce Orico va ceda, îi replică ea cu dinții încleștați. Așa am de gînd, Cazaril.

Lumina gălbuie de iarnă cădea piezișprin norii cenușii, în după amiaza aceea tîrzie, pe cînd Cazaril ieșea din Zangre îndreptîndu-se către grajduri. Își trase pe el haina din lînă frumos împodobită și își afundă gîtul în gulerul ei, ca o țestoasă, să se ferească de vîntul rece și umed. Cînd deschise gura să respire, scotea aburi. Scoase vreo două jeturi de abur în direcția stafiilor care, aproape invizibile în lumina soarelui, se rostogoleau fără

încetare în urma lui. O promoroacă umedă se așternuse peste dalele de piatră de sub picioarele lui. Întredeschise ușa grea de la menajerie, numai atît cît să se poată strecura înăuntru și o închise imediat la loc. Rămase pe loc, obișnuindu-se cu întunericul de dinăuntru și strănută din pricina pulberii dulcege de fîn din aer. Cînd îl văzu rîndașul cel fără degete puse un ciubăr jos, dădu de-a fuga înaintea lui și se înclină, scoțînd tot felul de zgomote de întîmpinare.

— Am venit să-l văd pe Umegat, îi spuse Cazaril.

Bărînelul cel mărunt mai făcu o plecăciune și îi făcu semn să meargă înainte. Îl conduse pe Cazaril de-a lungul hrubei. Superbele animale săriră care mai de care la gratiile cuștilor lor să fornăie la el, iar vulpile de nisip țopăiau și chițcăiau încîntate în timp ce trecea pe lîngă ele.

Încăperea cu pereții de piatră de la capătul tunelului se dovedi a fi o sală de mese, transformată în cameră de odihnă pentru slujbașii de la menajerie. Un foc mic ardea vioi într-un cămin săpat în zidul de piatră, ținînd frigul la distanță. Se simțea o mireasmă plăcută de fum de lemne amestecată cu cea pe piele, metal polizat și săpun. Pernuțele umplute cu lînă de pe scaunele unde-i făcuse argatul semn să se așeze erau decolorate și uzate, iar masa veche de lucru era pătată și încrustată cu tăieturi.

Cu toate astea, încăperea era măturată, iar ferestrele lucioase, de o parte și de alta a căminului în care ardea focul, aveau niște ochiuri de geam curat lustruite. Rîndașul mai scoase niște sunete ciudate și ieși val-vîrtej din încăpere. După cîteva minute apăru Umegat, ștergîndu-și mîinile ude cu o cîrpă și aranjîndu-și livreaua.

— Bun venit, milord, spuse el cu blîndețe.

Cazaril se simți dintr-o dată nesigur de eticheta pe care trebuia să o afișeze, dacă trebuia să rămînă în picioare ca un superior, ori să se așeze, ca un servitor. Nu exista nici o variantă a roknarei curtenești în

conversația ca de la secretar la sfînt. Rămase în picioare și se înclină de la mijloc în jos, în chip ciudat, ajungînd la un compromis.

— Umegat.

Acesta închise ușa, asigurîndu-se că nu asculta nimeni. Cazaril se aplecă înspre el, frămîntîndu-și degetele peste masă și vorbi cu graba cu care un pacient i se confesează medicului.

— Tu poți vedea stafiile de la Zangre. Le și poți auzi vreodată?

— De obicei nu. Dar dumneata?

Umegat trase un scaun și se așeză într-o poziție adecvată față de Cazaril.

— Nu pe acestea — o alungă cu mîna pe cea mai supărătoare, care se luase după el pînă înăuntru.

Umegat bătu din buze și flutură și el cu cîrpa înspre ea, făcînd-o să zboare de colo-colo.

— Pe cea a lui Dondo.

Cazaril îi descrise tumultul interior prin care trecuse cu o noapte în urmă.

— Am crezut că încearcă să scape. Poate reuși? Dacă strînsoarea în care-l ține zeița cedează?

— Sînt sigur că nici o stafie nu se poate măsura cu un zeu, spuse Umegat.

— Ăsta... nu prea-i un răspuns. Cazaril căzu pe gînduri. Poate că Dondo și demonul încercau să-l ucidă prin pură epuizare. Poți să-mi indici un mod în care să-l reduc la tăcere? Nu mi-a fost de nici un ajutor să-mi pun perna-n cap.

— Există un soi de simetrie în toată treaba asta, remarcă Umegat încetișor. Strigoi din afară pe care îi vezi, dar nu îi auzi, strigoi dinăuntru pe care îi poți auzi, dar nu și vedea... dacă e mîna Bastardului la mijloc, trebuie să fie ceva legat de păstrarea unui echilibru. În orice caz, sînt sigur de faptul că păstrarea dumitale în viață nu a fost un accident și nici nu va fi retrasă în mod accidental.

Cazaril cugetă asupra acestui lucru pentru o vreme. Îndatoririle zilnice, deh. Ziua de astăzi a adus niște întorsături curioase. Îi vorbi acum ca de la tovarăș la tovarăș:

— Ascultă, Umegat, am o idee. Noi știm că blestemul Chalionului a urmărit linia bărbătească, de la Fonsa la Ias, apoi la Orico. Cu toate astea, roina Ista poartă o umbră la fel de întunecată ca și cea a lui Orico, iar ea nu este o progenitură țîșnită din vintrele lui Fonsa. Asta înseamnă că a intrat sub puterea blestemului prin căsătorie, nu?

Liniile fine de pe chipul lui Umegat se adînciră.

— Sara împrumutase deja din aura lui Orico atunci cînd am venit eu pentru prima dată aici, dar presupun că... da, așa trebuie să se fi întîmplat.

— Ista la fel, probabil?

— Probabil.

— Așadar, s-ar putea ca Iselle să scape de blestem prin măritiș? Să-l împrăștie odată cu jurămintele de credință, cînd își va părăsi familia în care s-a născut și va intra în familia soțului ei? Ori o va urmări blestemul ca să-i păteze pe amîndoi?

Umegat ridică din sprîncene.

— Nu știu.

— Dar nu știi nici dacă-i imposibil? Mă gîndeam că aceasta ar fi o cale de a salva... ceva.

Umegat se lăsă pe speteaza scaunului.

— Posibil. Nu știu. N-a fost niciodată un truc la care să mă gîndesc pentru Orico.

— Trebuie să știu, Umegat. Prințesa Iselle îl presează pe Orico să deschidă negocierile pentru ca ea să facă o căsătorie în afara Chalionului.

— Cancelarul dy Jironal nu va permite cu siguranță una ca asta.

— Eu n-aș subestima puterea ei de convingere. Ea nu e o a doua Sara.

— Nici Sara nu era așa pe vremuri. Dar ai dreptate. Of, bietul meu Orico, să fie măcinat între asemenea pietre de moară!

Cazaril își mușcă buzele și făcu o pauză îndelungată pînă să rișteurmătoarea întrebare.

— Umegat... dumneata ai tot ținut sub observație această curte de ani de zile. Dy Jironal a fost dintotdeauna un delapidator atît de veninos ori l-a corupt și pe el blestemul încet-încet? Blestemul a atras un asemenea om cu poziția pe care i-o conferă puterea lui sau orice om care încearcă să slujească Casa Chalionului ajunge să fie mistuit în felul ăsta, în timp?

— Îmi pui niște întrebări foarte interesante, lord Cazaril. Sprîncenele cenușii ale lui Umegat se coborîră în vreme ce el căzu pe gînduri.

— Mi-aș dori să-ți pot da niște răspunsuri mai bune. Martou dy Jironal a fost întodeauna un om care și-a impus voința cu forța, inteligent, abil. Să-l lăsăm deoparte pe fratele lui mai tînăr, care și-a făcut o reputație de brat de fier pe cîmpul de bătălie, nu și de minte puternică la curte. Pe vremea cînd acesta a luat în primire postul de cancelar nu l-aș fi considerat pe mai vîstnicul Jironal mai susceptibil să pice în mreaja tentațiilor de la curte și a lăcomiei mai mult decît pe orice alt lord de rang mare din Chalion care avea un clan de întreținut.

O laudă destul de jalnică. Și totuși...

— Totuși, cred... Umegat părea să-i continue chiar gîndul lui Cazaril, ridicîndu-și privirea spre oaspetele său, blestemul nu i-a făcut nici lui prea mult bine.

— Așa că... descotorosindu-ne de dy Jironal, n-am găsi soluția la necazurile lui Orico? Un alt om, poate mai rău de atît, s-ar ridica pur și simplu în locul lui?

Umegat își desfăcu mîinile.

— Blestemul ia sute de forme, răsucind fiecare lucru bun care ar trebui să fie de partea lui Orico, după slăbiciunea firii sale. O nevastă devenită infertilă în loc să-i

dea urmași. Un mare sfetnic corupt în loc să fie loial. Prieteni nestatornici, în loc să fie onești, hrana care-i face rău în loc să-l întărească și așa mai departe.

Un secretar-tutore devenit laș și netot, în loc să fie curajos și înțelept? Sau doar damnat și nebun... Dacă orice om care pășea granițele blestemului era vulnerabil avea să devină și el o năpastă pentru Iselle, așa cum era dy Jironal pentru Orico?

— Teidez și Iselle — trebuie ca toate alegerile ei să devină la fel de bolnăvicioase ca și cele ale lui Orico sau numai el e împovărat în mod special, fiind rigă?

— Cred că blestemul s-a înrăutățit pentru Orico de-a lungul timpului. Ochii cenușii ai roknarului se îngustară. Mi-ai pus o sumedenie de întrebări, lord Cazaril. Permite-mi să-ți adresez și eu una: cum se face că ai ajuns în serviciul prințesei Iselle?

Cazaril deschise gura și se lăsă pe spate, făcînd un salt în urmă, în ziua în care provincara îl luase prin surprindere cu oferta ei de angajare. Dar nu, înainte de asta fusese... și înainte de asta mai fusese... Se pomeni, în loc de asta, povestindu-i lui Umegat despre ziua în care un soldat al Fiicei, călare pe un cal nărăvaș scăpase o monedă de aur în noroi și cum a ajuns el la Valenda. Umegat fierse niște ceai pe focul acela micuț și împinse o cană aburindă în fața lui Cazaril, care se opri din povestit ca să-și înmoaie gîlejul uscat. Îi descrise apoi întîmplarea în care Iselle îl făcuse de ocară pe judecătorul cel corupt de Ziua Fiicei și, în cele din urmă, cum ajunseseră cu toții la Cardegoss.

Umegat se trase de coadă.

— Crezi că pașii ți-au fost predestinați începînd de atunci? Tulburător. Dar zeii sînt zgîrciți și prind ocaziile atunci cînd le întîlnesc.

— Dacă zeii mi-au croit această cale, atunci unde e liberul meu arbitru? Nu, nu se poate!

— Ah. Figura lui Umegat se lumină la auzul acestui argument teologic spinos. Poate că, în loc să ne contro-

leze fiece pas, zeii au pornit la drum o sută de Cazarili și Umegați. Și au ajuns numai aceia care au ales această cale.

— Dar eu sînt primul care ajunge sau ultimul?

— Ei bine, spuse Umegat sec, pot să te asigur că nu ești primul.

Cazaril mormăi în semn că înțelegea ce vroia să spună. După ce-i mai rumegă vorbele, spuse brusc:

— Dar dacă zeii i te-au dat pe tine lui Orico, iar pe mine Isellei — deși cred că Cineva a făcut o sfîntă greșeală —, cine i-a fost dat drept proteguitor lui Teidez? N-ar trebui să fim trei? Un om din partea Fratelui, cu siguranță, deși nu știu dacă e o simplă unealtă ori un sfînt ori vreun nebun — ori au căzut toți din cei o sută de protectori ai băiatului la marginea drumului, unul cîte unul? Poate că acel om nu a ajuns aici deocamdată.

Un alt gînd îi trecu prin minte, tăindu-i respirația lui Cazaril.

— Poate că trebuia să fie dy Sanda.

Se lăsă peste masă, îngropîndu-și fața în mîini.

— Dacă mai stau mult filozofînd aici cu dumneata, jur că o să ajung să mă îmbăt criță din nou, numai ca să-mi opresc gîndurile să mi se învîrtejească fără oprire în țeasta asta mea.

— Dependența de băutură este de fapt un lucru care se întîmplă destul de des în rîndul preoților, spuse Umegat.

— Încep să înțeleg de ce.

Cazaril își înclină din nou capul pe spate ca să-și soarbă și ultima înghițitură de ceai care i se răcise pe fundul cănii, așezînd-o pe masă.

— Umegat... dacă am să-mi analizez fiecare pas, nu numai ca să-nțeleg dacă e bun sau rău, ci dacă e cel pe care trebuie să-l fac, am să înnebunesc. Și mai tare. Am să ajung să stau încolăcit într-un colț, fără să fac nimic, decît poate doar să bolborosesc vorbe neînțelese și să plîng.

Umegat începu să rîdă pe înfundate — cu cruzime, se gîndi Cazaril — dar scutură din cap.

— N-ai cum să ghicești voința zeilor. Fii de partea virtuții — dacă ești în stare să o recunoști — și ai încredere că datoria care-ți apare în cale este cea dorită din partea ta. Și că darurile cu care ai fost hărăzit ar trebui puse în slujba zeilor. Să fii convins că zeii nu cer altceva de la tine decît să te folosești cum se cuvine de ceea ce ei mai întîi ți-au dat. Nici chiar propria-ți viață nu ți-o cer.

Cazaril își frecă fața în mîini și trase aer adînc.

— Atunci am să fac tot ce-mi stă în putere pentru izbînda căsătoriei Isellei, că să se rupă de sub vraja blestemului. Trebuie să mă încred în rațiunea mea, căci altfel de ce-ar fi ales zeii un om cu judecată care să ocrotească asupra ei?

Adăugă cu toate astea, sufocat:

— Cel puțin eram un om cu judecată...

Dădu din cap, mai cu putere decît era convins de cele ce spusese și își împinse scaunul la o parte.

— Roagă-te pentru mine, Umegat.

— În fiecare ceas o fac, milord.

Se lăsa întunericul cînd lady Betriz intră cu un sfeșnic în biroul lui Cazaril, făcîndu-și de lucru cîtva timp, aprinzîndu-i lumînările de pe masă ca să poată citi. El îi zîmbi și îi mulțumi cu un gest de încuviințare. Îi zîmbi și ea și suflă în lumînarea cu care venise, dar se opri în loc, fără să se întoarcă în apartamentele femeilor. Stătea, observă Cazaril, în același loc în care se despărțiseră în noaptea morții lui Dondo.

— Parcă au început să se mai așeze lucrurile de acum, slavă zeilor, făcu ea.

— Da. Oarecum, își lăsă Cazaril pana pe masă.

— Încep să cred că totul va fi bine.

— Da. Stomacul lui se răsculă. *Ba nu.*

Urmă o pauză îndelungă. Își luă în mînă pana din nou, o înmuie în călimară, deși nu mai avea ce să scrie.

— Cazaril, trebuie să crezi că ești pe moarte ca să te încumeți să săruți o femeie? îl întrebă ea pe neașteptate.

El își plecă capul, roșind, apoi tuși stînjenit.

— Scuzele mele sincere, lady Betriz. N-o să se mai întîmple.

Nu îndrăzni să-și ridice privirea, de teamă ca ea să nu încerce din nou să-l determine să-și lase fragila gardă jos. De teamă să nu reușească. *Of, Betriz, nu-ți risipi demnitatea pe un inutil ca mine!*

Vocea ei deveni aspră.

— Îmi pare rău să aud asta, castillare.

El rămase cu privirea fixată pe bucoavna mare pe care o avea deschisă în față, auzindu-i pașii îndepărtîndu-se.

Trecură cîteva zile în care Iselle își menținu atacul asupra lui Orico. Trecură cîteva nopți înspăimîntătoare pentru Cazaril, din pricina urletelor duhului lui Dondo, care se zvîrcolea în chinurile lui tainice. Această prezență străină în măruntaiele lui Cazaril se dovedi a fi, într-adevăr, o reluare pentru un sfert de oră în fiecare noapte, a groazăviei acelei morți. Cazaril nu putea să adoarmă înainte de acel interludiu de la miezul nopții, într-o teroare care-l îmbolnăvea și multă vreme după ce se sfîrșea, din cauza tulburătoarei rezonanțe; chipul îi deveni pămîntiu și obosit. Bătrînele fantasme estompate care se țineau ca scaiul de el deveniră un fel de animale de companie plăcute în comparație cu răcnetele oribile care-l munceau noapte de noapte. Cu nici un chip nu putea îngurgita atîta vin încît să poată dormi buștean, așa că se forță să le îndure.

Orico îndura vizitele surorii lui cu mai puțină tărie de caracter. Începu să o evite în cele mai ciudate chipuri, dar ea dădea peste el oricum, în dormitor, în bucătărie,

o dată chiar, în pofida scandalizatei Nan dy Vrit, în încăperea în care-și făcea baia de aburi. Atunci cînd a plecat călare la cabana lui de vînătoare, în pădurea de stejari, în zorii unei zile, Iselle l-a urmat imediat după masa de dimineață. Cazaril observă ușurat că propriul lui alai spectral rămăsese în urmă, pe măsură ce se îndepărtau de Zangre, ca și cum spiritele acelea ar fi fost legate de locul în care-și dăduseră ultima suflare.

Era limpede că goana cailor îi aducea o bucurie de nedescris Isellei, căci atunci scăpa de nodurile și laturile care îi sufocau existența la castel. O zi petrecută în șa, afară, în aerul înțepător al începutului de iarnă, ducîndu-se la și întorcîndu-se de la o altă audiență zadarnică, îi aducea lumină în ochi și culoare în obraji. Nici lady Betriz nu era mai puțin revigorată. Cele patru gărzi din Baocia, cărora li se poruncise să-i escorteze, de-abia țineau pasul cu ei, cu multe sforțări, snopindu-și caii în bătaie; Cazaril își masca agonia. Eliminase iar sînge în seara trecută, lucru care nu se mai întîmplase de cîteva zile, iar serenadele din fiecare noapte pe care i le ridica Dondo îi zdruncinaseră zdravăn mințile căci, pentru prima dată, urechea aplecată spre interior a lui Cazaril deslușise cuvinte articulate în răcnetele acelea. Nu erau cuvinte care să aibă înțeles, erau indescifrabile. Avea să urmeze ceva mai dihai?

A doua zi înspre prînz, Cazaril urca sleit de puteri scările dinspre apartamentele Isellei, temîndu-se de o altă asemenea ieșire cu caii. Abia ce apucase să se așeze, înțepenit, pe scaunul lui de la birou, că își făcu apariția roina Sara, însoțită de două dintre doamnele ei de companie. Trecu ca o adiere pe lîngă el, învăluită într-un norișor pufos de lînă albă. El se căzni să se ridice în picioare, luat prin surprindere, și se înclină adînc; ea îi luă în seamă prezența cu o înclinare ușoară, absentă, a capului.

Un vîrtej de voci agitate de femeie din camerele interzise de dincolo îi anunțară cumnatei sale vizita. Atît

doamnele de companie ale roinei, cît și Nan dy Vrit fură exilate în salonaș, unde se așezară ca la clacă. După aproape jumătate de oră roina Sara ieși, trecînd din nou pe lîngă Cazaril, cu aceeași nepăsare neclintită pe figură.

Betriz urmă și ea la scurt timp.

— Prințesa vă roagă să veniți în camera de zi a domniei sale, îi spuse ea lui Cazaril.

Sprîncenele ei negre se arcuiseră de îngrijorare. Cazaril se ridică de îndată și o urmă înăuntru.

Iselle ședea într-un scaun sculptat, cu mîinile încleștate pe brațele acestuia, palidă la față și respirînd precipitat.

— E un mîrșav! Fratele meu e un mîrșav, Cazaril! îi zise ea, în timp ce el îi făcea o plecăciune și își trăgea un scăunaș lîngă genunchii ei.

— Milady? se arătă el nedumerit și se așeză cu cea mai mare precauție de care era în stare. Durerile de stomac de noaptea trecută încă mai persistau și îl înjughiau dacă făcea mișcări prea rapide.

— Nici o căsătorie fără consimțămîntul meu, aha, așa mi-a spus cu toată sinceritatea — dar nici fără consimțămîntul lui dy Jironal, de altfel! Sara mi-a șoptit lucrul ăsta. După moartea fratelui său, dar înainte să plece din Cardegoss în căutarea criminalului, cancelarul a avut o discuție secretă cu fratele meu și l-a înduplecat să întocmească un codicil la testamentul său. În eventualitatea morții lui Orico, cancelarul devine regent al fratelui meu, Teidez ...

— Cred că acest aranjament era știut de ceva vreme, prințesă. Există un consiliu de regență înființat ca să-l sprijine, de altfel. Provincarii din Chalion n-ar lăsa să treacă la unul dintre ei o asemenea putere, fără să verifice mai întîi.

— Da, da, știam asta, dar...

— Codicilul nu este cumva o tentativă de abolire a consiliului, nu? întrebă Cazaril alarmat. Asta chiar ar stîrni o revoltă în rîndul lorzilor.

— Nu, aspectul acesta a rămas neschimbat. Dar... înainte eu mă aflam sub tutela bunicii mele și a unchiului meu, provincarul de Baocia. Acum sînt pe cale să fiu dată în paza lui dy Jironal. Nu există nici un consiliu care să verifice acest lucru! Și, fii atent, Cazaril: condițiile tutelei sale sînt stabilite pînă cînd mă mărit, iar permisiunea de a mă căsători este cu totul în mîinile lui! Poate să mă țină nemăritată pînă la adînci bătrîneți, dacă poftește!

Cazaril își ascunse neliniștea și ridică o mînă în aer ca să o potolească.

— Cu siguranță că nu se va întîmpla așa. El o să moară de bătrînețe cu mult înaintea domniei tale. Și înainte de asta, cînd Teidez va ajunge la vîrsta maturității și în deplinătatea puterilor monarhice, vă va putea elibera printr-un decret regal.

— Teidez va ajunge la majorat la douăzeci și cinci de ani, Cazaril!

Cu zece ani în urmă Cazaril i-ar fi împărtășit teama în fața unui așa termen lung. Acum i se părea mai degrabă o idee bună. Dar de bună seamă că nu era așa, în condițiile în care dy Jironal ținea frîiele întregii afaceri.

— Voi avea aproape douăzeci și opt de ani!

Încă doisprezece ani în care blestemul va lucra asupra ei și prin ea... nu, nu era deloc o măsură bună.

— Te-ar putea da afară din serviciul meu într-o clipită!

Mai ai o Proteguitoare, care nu s-a gîndit să mă dea afară din serviciu, încă.

— Vă asigur că aveți motive de îngrijorare, prințesă, dar vă faceți necazuri înainte să fie cazul. Nici una din problemele astea nu există atîta timp cît Orico este în viață.

— Nu se simte deloc bine, mi-a spus Sara.

— Nu prea este în formă, fu de acord Cazaril, cu precauție. Dar nu este, sub nici o formă, bătrîn. Abia a împlinit patruzeci de ani.

După expresia de pe chipul Isellei se vedea că ea considera asta o vîrstă înaintată.

— E mult mai... rău decît arată. Așa mi-a spus Sara.

Cazaril șovăi.

— E chiar în relații atît de intime cu el, ca să știe acest lucru? Credeam că s-au răcit unul de altul.

— Eu nu-i înțeleg, se frecă Iselle cu pumnii la ochi. Of, Cazaril, ce mi-a spus Dondo era adevărat! M-am gîndit, mai tîrziu, că ar fi putut o fi o minciună oribilă, ca să mă bage în sperieți. Sara era atît de disperată să aibă un copil, încît a acceptat să-l lase pe dy Jironal să încerce, atunci cînd Orico... n-a mai putut! Martou n-a fost atît de rău, mi-a spus ea. Măcar a fost cuviincios. Numai atunci cînd a văzut că nici el nu o poate lăsa grea, s-a lăsat lingușit de fratele lui, să-l lase și pe el să încerce. Dondo a fost înfiorător, și îi făcea o plăcere deosebită să o batjocorească. Dar, Cazaril, Orico *știa*. Cu ajutorul lui au înduplecat-o pe Sara să accepte o asemenea insultă atroce. Nu înțeleg de ce, pentru că Orico nu poate să-l urască atît de mult pe Teidez încît să vrea să pună pe tron în locul lui un bastard al lui Jironal.

— Nu. *Și da.*

O progenitură a lui dy Jironal și-a Sarei n-ar fi un descendent din neamul lui Fonsa-cel-prea-Înțelept. Orico trebuie să se fi gîndit că un asemenea urmaș ar putea crește ca să elibereze regatul Chalionului de sub blestemul Generalului de Aur. O măsură disperată, dar care ar fi avut în același timp șanse de reușită.

— Roina Sara, mai spuse Iselle, făcînd o grimasă, spune că dacă dy Jironal îl găsește pe ucigașul lui Dondo, ea are de gînd să plătească pentru funeraliile acestuia, pentru o pensie în ajutorul familiei și ca să i se înalțe rugăciuni fără sfîrșit pentru el, la templul din Cardegoss.

— E bine de știut asta, spuse Cazaril încet.

Cu toate că el nu avea nici o familie care să primească ajutor. Se gheboșă un pic și zîmbi ca să-și ascundă o grimasă de durere. Așadar nici măcar Sara, care-i împuiase urechile neprihănite Isellei cu detalii șocante despre propria-i intimitate, nu amintise nimic despre blestem. Și era convins acum că și Sara cunoștea acest lucru. Orico, Sara, dy Jironal, Umegat, probabil și Ista, chiar și provincara și nici unul dintre ei nu voise să-i împovăreze pe acești copii cu lucruri legate de acel nor negru care atîrna deasupra capetelor lor. Ce drept avea el să trădeze acea complicitate implicită a tăcerii?

Nici mie nu mi-a spus cineva. Și le sînt recunoscător pentru atenție? Atunci, cînd aveau de gînd protectorii lui Teidez și Iselle să le facă cunoscut blestemul tenebros care îi învăluia? Avea de gînd Orico să le spună pe patul de moarte, așa cum o făcuse și tatăl său, Ias, cu el? Avea Cazaril dreptul să-i dezvăluie Isellei secrete pe care păzitorii ei naturali preferaseră să i le ascundă? Era el pregătit oare să-i explice *cum* anume descoperise el totul?

Îi aruncă o ocheadă lui Betriz, așezată pe un alt scăunaș, privind neliniștită la necazul stăpînei sale. Nici chiar Betriz, care știa destul de bine că se dedase la magia morții, nu știa că reușise să o și ducă la îndeplinire.

— Nu știu ce să mai fac de-acum încolo, se tîngui Iselle. Orico e *inutil*.

Putea ea să scape de năpastă fără să fie nevoită să știe de ea? Cazaril trase aer adînc în piept, să-și facă curaj pentru că vorbele pe care avea de gînd să i le spună frizau trădarea.

— Ați putea să faceți demersuri pentru a vă aranja căsătoria domnia voastră însivă.

Betriz se foi pe scaun și țîșni în picioare, căscînd ochii mari la el.

— Cum, într-ascuns? întrebă Iselle. Ferindu-mă de fratele meu, regele?

— Oricum, într-ascuns de cancelarul lui.

— O fi legal?

Cazaril aruncă cu putere aerul afară din piept.

— O căsătorie, încheiată și consumată, nu poate fi contestată nici chiar de rigă însuși. Dacă o tabără destul de numeroasă, de chalionezi, ar fi convinsă să vă susțină în acest demers — și deja există o facțiune de opoziție față de dy Jironal — anularea acelei căsătorii ar fi și mai dificilă.

Iar dacă ea ar pleca din Chalion, ca să se pună sub protecția să zicem, a unui socru viclean, cum era Vulpoiul din Ibra, ar fi avut toate șansele să se descotorosească atît de blestem, cît și de facțiunea lui dy Jironal. Ducerea tratativelor pentru ca ea să nu devină dintr-un prizonier lipsit de putere la o curte, un prizonier neputincios la alta era partea cea mai dificilă. Măcar de-ar fi un prizonier liber de blestem și tot ar fi ceva!

— Ah! ochii Isellei scăpărară plini de speranță. Cazaril, este posibil?

— Există greutăți de ordin practic, recunoscu el. Și la fiecare dintre acestea există soluții practice. Cea mai dificilă este să descoperim un om în care să ai încredere pentru a-ți fi amabasador. Ar trebui să aibă ascuțimea de spirit pentru a vă cîștiga cea mai solidă poziție în negocierile cu Ibra, diplomația necesară pentru a nu aduce o ofensă Chalionului, curaj să treacă peste granițele nesigure, forță pentru a călători, fidelitate dedicată exclusiv domniei voastre și care să nu cedeze. O singură greșeală în această alegere ar fi fatală.

La modul cel mai propriu.

Ea își împreună mîinile și se încruntă.

— Îmi poți găsi un astfel de om?

— Am să-mi aplec atenția înspre aceasta și am să caut în jurul meu.

— Așa să faci, lord Cazaril, suflă ea. Așa să faci.

Lady Betriz spuse pe un ton ciudat de sec.

— Cu siguranță nu va trebui să căutați prea departe.

— Nu pot să fiu eu acela.

Înghițind în sec încurcat, reuși să-și transforme gîndul, *Eu aș putea să cad mort la picioarele voastre în orice clipă*, în:

— Nu îndrăznesc să vă las aici, lipsite de apărare.

— Ne vom gîndi cu toții la acest lucru.

Festivitățile prilejuite de Ziua Tatălui trecură fără prea multă vîlvă. Ploaia rece înmuie ceremonia din Cardegoss și îi ținu pe mulți de la Zangre departe de procesiunea cetății, deși Orico se prezentă, avînd această îndatorire în calitate de rigă și drept urmare, se alese cu o răceală pe cinste. Acuzînd această indispoziție, se retrase la pat, evitînd pe toată lumea din jur. Obișnuiții de la Zangre, care mai purtau încă doliul cel negru cu liliachiu, în urma pierderii lui Dondo, ținură un festin de Ziua Tatălui cu muzică sacră și fără dansuri.

Ploaia înghețată se ținu lanț întreaga săptămînă. Într-una din acele după-amiezi ploioase, Cazaril se găsea împreună cu Iselle și Betriz în biroul său, îmbinînd învățătura teoretică cu cea practică și arătîndu-le acestora cum să-și țină socotelile, cînd se auzi o bătaie fermă în ușă, urmată de vocea timidă unui paj care anunță:

— Marchizul du Palliar dorește o întrevedere cu milord dy Cazaril.

— Palli! se răsuci Cazaril în scaun și se ridică în picioare, sprijinindu-se cu o mînă de masă.

Fețele fetelor se înseninară brusc de încîntare și vioiciune, acesta fiind un motiv întemeiat să le alunge plictisul.

— ... nu te așteptam la Cardegoss atît de curînd!

— Nici eu nu m-aș fi așteptat să mă întorc atît de repede.

Palli făcu o plecăciune înaintea domnițelor și îl gratulă pe Cazaril cu o strîmbătură. Lăsă să cadă o monedă în mîna pajului și apoi smuci din cap, făcîndu-i semn că se putea retrage; băiatul se plecă de două ori, într-o progresie care demonstra o adîncă recunoștință față de generozitatea lui, și apoi o luă din loc.

Palli continuă:

— Mi-am luat doar doi ofițeri și am mers din greu; trupa mea din Palliar vine din urmă la pas ca să nu-și dește caii.

Aruncă o privire prin încăpere și ridică din umerii lui lați:

— Ferească Sfînta! Nu credeam că rostesc vorbe profetice ultima oară cînd am fost aici. Îmi dă niște fiori pe spinare, mai ceva decît ploaia asta nesuferită.

Își lepădă pelerina din lînă pătată cu picături de apă, dezvăluind veșmîntul albastru cu alb, de ofițer înrolat în ordinul Fiicei și își trecu mîhnit cu mîna prin stropii sclipitori care-i împodobeau ca roua părul negru. Își strînse mîinile cu Cazaril și mai spuse:

— Pe toți demonii Bastardului, Caz, arăți îngrozitor!

Din păcate, Cazaril nu avea cum să răspundă la un asemenea comentariu, cum l-ar fi îndemnat inima, cu un „Că bine zici!". Încercă, în schimb, să dreagă observația prietenului său, bălmăjind:

— E de la vreme, presupun. Ne face pe toți să ne simțim posaci și șterși.

Palli se dădu un pas înapoi, cercetîndu-l din cap pînă-n picioare.

— De la vreme? Ultima oară cînd te-am văzut n-aveai pielea pămîntie, n-aveai ochii încercănați ca un lemur și..., și... arătai destul de în formă, nu palid, strîns de nas și cu ditamai burdihanu' în loc de burtă.

Indignat, Cazaril luă o poziție demnă, stăpînindu-și durerea intestinală înfiorătoare, în timp ce Palli arăta cu degetul la el, spunînd:

— Prințesă, ar trebui să vă duceți secretarul la un tămăduitor.

Iselle făcu ochii mari la Cazaril, suprinsă brusc, ducîndu-și mîna la gură de uimire, ca și cum l-ar fi văzut pentru prima oară în ultimele trei săptămîni. Lucru care, își dădu el seama, așa și era; toată atenția ei fusese absorbită de propriile-i necazuri de-a lungul ultimelor nenorociri. Betriz se uita de la unul la altul, mușcîndu-și ușor buza de jos.

— N-am nevoie să consult nici un vraci, spuse hotărît Cazaril, tare și iute. *Și n-am nevoie de nici un alt interogatoriu, pentru numele zeilor.*

— Așa spun toți, de frica bisturiului și a purgativelor, zise Palli neluîndu-i în seamă protestul înțepat. Pe ultimul dintre sergenții mei, care a făcut furuncule de la statul în șa, a trebuit să-l tîrăsc cu de-a sila în ultimul moment la doctorul care pune lipitori. Nu-l asculta, prințesă! Cazaril — expresia lui deveni serioasă, făcîndu-i o plecăciune drept scuză Isellei — pot să-ți vorbesc între patru ochi? Promit să nu-l reții prea mult, prințesă. Nu pot să stau prea mult.

Iselle îi acordă permisiunea, cu gravitate. Grăbindu-se să audă veștile pe care vocea lui Palli le trădau, Cazaril îl conduse nu în biroul din anticameră, ci direct pe scări, la el în odaie. Din fericire pe hol nu era nimeni. Închise bine ușa grea în urma lor, ca să împiedice vreun musafir nedorit să tragă cu urechea. Senilele pete ale duhurilor se dovediră a fi discrete. Cazaril luă un scaun, pe cel mai potrivit să-i ascundă lipsa de grație din mișcări. Palli se așeză pe marginea patului, își împături pelerina lîngă el și își împreună lejer mîinile între genunchi.

— Mesagerul Fiicei la Palliar a fost destul de rapid, în ciuda noroaielor iernii, zise Cazaril numărînd zilele în gînd.

Palli ridică din sprîncene:

— Știai deja de asta? Credeam că e o, ăăă, adunare destul de secretă a conclavului. Deși va deveni evidentă în timp destul de scurt, căci vor mai sosi și alți lorzi devoți în Cardegoss.

Cazaril ridică din umeri.

— Am și eu informatorii mei.

— Nici nu mă-ndoiesc. La fel ca și mine. Palli dădu amenințător din deget la el. Tu ești singura sursă de încredere din toată fortăreața asta, pentru mine, în acest moment. Ce s-a petrecut la curte în ultima vreme, sub ochii zeilor? Cele mai lugubre și mai înzorzonate povești au tot umblat din gură-n gură cu privire la decesul subit al răposatului nostru General Sfînt. Oricît de încîntător ar fi acest tablou, pe undeva tot nu-mi vine să cred că a fost luat pe sus cu tot cu trupul pămîntesc de un stol de demoni cu aripi înflăcărate, invocați de rugăciunile prințesei Iselle.

— Ah... nici chiar așa. S-a înecat și și-a dat duhul în mijlocul unui chiolhan, chiar în noaptea de dinaintea nunții lui.

— Cu propria-i limbă otrăvită și mincinoasă, îndrăznesc să sper.

— Aproape.

Palli strănută.

— Lorzii devoți pe care lordul Dondo i-a scos din minți — care nu sînt doar cei pe care nu i-a putut cumpăra direct, ci și cei care s-au rușinat de alegerea lui de atunci în funcția de comandant — au luat trecerea lui în neființă ca pe un semn al roții care se învîrte. De îndată ce cvorumul nostru se va întruni în Cardegoss, intenționăm să-i smulgem un titlu de marchiz cancelarului și să ne prezentăm propriul candidat la titlul de Sfînt General în fața lui Orico. Sau poate că o listă

de candidați cu trei oameni acceptați de noi, dintre care să poată alege riga.

— Mai bine s-ar feri să apară. E un echilibru fragil între...

Cazaril se abținu să rostească *loialitate și trădare.*

— ... de asemenea, dy Jironal are puteri mari în cadrul Templului, ca și în Zangre. Nu cred c-ați vrea ca acest război intern să devină prea urît.

— Nici chiar dy Jironal n-ar îndrăzni să dezbine templul, asmuțind soldați ai Fiului să lupte cu cei ai Fiicei, replică Palli plin de încredere.

— Hm, murmură Cazaril.

— În același timp, cîțiva dintre lorzii devoți — nu dau nume deocamdată — au de gînd să meargă mai departe, probabil să adune și să prezinte dovezi cu privire la corupția celor doi frați dy Jironal, cu toate mitele, amenințările, spolierile și netrebniciile lor, în fața lui Orico, care îl vor sili să îl îndepărteze pe dy Jironal din funcția de cancelar. Să-l facă pe rigă să ia o poziție fermă.

Cazaril își scărpină nasul și îl avertiză:

— Să-l silești pe Orico să ia o poziție fermă ar fi ca și cum ai încerca să ridici un turn peste o cremă de ouă. N-aș recomanda o asemenea mișcare. Nici nu-l va dezbina de dy Jironal de îndată. Riga are o mai mare încredere în el... decît pot să explic în cuvinte. Dovezile voastre ar trebui să fie completamente covîrșitoare.

— Da, iar asta e partea care mă aduce la tine. Palli se aplecă în față cu gravitate. Ai fi dispus să repeți, sub jurămînt, în fața conclavului Fiicei, istoria pe care mi-ai spus-o în Valenda, despre cum te-a vîndut dy Jironal la galere?

Cazaril șovăi.

— Nu am nici o dovadă în sprijinul meu, decît propriu-mi cuvînt, ceea ce-i prea neînsemnat ca să-l dărîm pe dy Jironal, te asigur.

— Nu, doar cuvîntul tău singur, nu. Dar aș putea fi eu moneda care înclină balanța, paiul care ar aprinde focul.

Doar paiul care iese în evidență dintre celelalte? Avea de gînd să fie luat drept pivotul acestei conspirații? Cazaril își strîmbă gura într-o expresie de spaimă.

— Iar tu ești un om de reputație, continuă Palli convingător.

Cazaril tresări.

— Nu una bună, cu siguranță...!

— Cum, cînd toată lumea îl cunoaște pe secretarul cel inteligent al prințesei Iselle, omul care își este propriul consilier — și al ei de asemenea — bastionul de la Gotorget, căruia-i este total indiferentă averea materială...

— Ba nu, nu-i adevărat, îl asigură cu onestitate Cazaril. Doar mă îmbrac prost. Chiar îmi place huzurul.

— ...și care se bucură de întreaga încredere a prințesei. Și nu te mai preface în fața mea a fi un curtean hrăpăreț — eu, cu ochii mei te-am văzut cum ai trimis la plimbare trei roknari care au încercat să te mituiască ca să trădezi Gotorgetul, ultimul chiar cînd mureai de foame și pot să aduc un martor în carne și oase care să-mi susțină vorbele.

— Bineînțeles că n-am...

— Ai să-ți auzi vocea în consiliu, Caz!

Cazaril oftă.

— Am să... am să mă gîndesc la asta. Am alte datorii mai presante. Să zicem că am să vorbesc într-o sesiune închisă a consiliului dacă, și numai dacă ești convins că mărturia mea va fi de un real folos. Politica internă a templului nu-i treaba mea.

Un junghi care-i străbătu chiar atunci măruntaiele îl făcu să-și regrete alegerea aceea de cuvinte. *Mă tem că sînt chinuit profund de afacerile interne ale zeiței, chiar în acest moment.*

Palli dădu din cap bucuros, luînd vorbele lui Cazaril drept un accept mai ferm decît și-ar fi dorit Cazaril. Se ridică, îi mulțumi lui Cazaril și-și luă rămas bun.

Capitolul 16

Două zile mai tîrziu, Cazaril ședea degajat la masa lui de lucru, meșterind la penele de scris, cînd intră un paj de la Zangre în anticamera lui și anunță:

— A sosit devotul Rojeras, la dispoziția prințesei Iselle, m'lord.

Rojeras era un om la vreo patruzeci de ani, cu un păr roșcat încărunțit, cu un început de calviție pe la tîmple, cu pistrui și ochi albaștri pătrunzători. Se vedea care era îndeletnicirea omului, după robele verzi de laic devot al Templului-Spital al Milostivirii Mamei din Cardegoss, straie care se unduiau la pașii lui sprinteni, și rangul, de asemenea, după împletitura cusută la umăr. Cazaril știu imediat că nu venise pentru vreuna dintre doamne, altminteri Ordinul Mamei ar fi trimis o femeie-doctor. Încremeni de teamă, dar dădu din cap politicos. Se întoarse să ducă mesajul în odăile din interior ca să dea nas în nas cu lady Betriz și prințesa, care erau deja în pragul ușii, zîmbindu-i deloc surprinse noului venit.

Betriz făcu o jumătate de reverență ca răspuns la adînca plecăciune pe care i-o adresă devotul și spuse:

— Acesta e omul despre care v-am vorbit, prințesă. Maica stareță spune că a aprofundat studiul bolilor istovitoare și că are discipoli de pe tot cuprinsul Chalionului care vin să învețe de la el!

Așadar, drumul făcut de lady Betriz ieri, la templu, implicase ceva mai mult decît rugăciuni și acte de

caritate. Iselle avea mai puțin de învățat despre conspirațiile de la curte decît crezuse Cazaril. Reușise, cu destulă abilitate, să ascundă acest lucru de privirile lui vigilente. Se vedea acum încolțit și tocmai de doamnele lui. Zîmbi reținut, înghițindu-și temerea. Omul nu avea nici un semn luminos care să dovedească faptul că deținea puteri de vizionar; ce putea să spună, cercetînd doar trupul lui Cazaril? Iselle se uită la tămăduitor și încuviință mulțumită:

— Preacucernice Rojeras, examinați-l pe secretarul meu și veniți să-mi raportați ce ați constatat.

— Prințesă, nu am nevoie să văd un doctor. *Și mai ales, n-am nevoie ca un doctor să mă vadă pe mine.*

— Atunci nu vom pierde prea mult timp, contracară Iselle, timp pe care zeii ni-l dau în fiecare zi la fel. Cu toată că nu-mi face plăcere, îți poruncesc să mergi cu el, Cazaril.

N-avea cum să interpreteze hotărîrea din vocea ei.

Lua-l-ar toți dracii pe Palli, pentru că nu făcuse numai să-i bage în cap ideea asta, dar o și învățase cum să-l încolțească. Iselle prindea totul din zbor. Totuși... doctorul nu avea decît două posibilități: să diagnosticheze un miracol ori să nu găsească nimic suspect. Dacă l-ar dibui, Cazaril n-avea decît să apeleze la Umegat și să-l lase pe sfînt, care avea tot felul de cunoștințe sus-puse la Templu, să se descurce cu povestea asta. În caz contrar, ce rău putea să-i facă un consult inofensiv?

Cazaril se înclină cu docilitate, chiar dacă înțepat din cauza ofensei, își dădu acordul și îi arătă musafirului său nepoftit drumul înspre odaia lui. Lady Betriz se luă după ei, să se îngrijească ca ordinele stăpînei sale de rang princiar să fie duse la îndeplinire. Îl privi cu un zîmbet de scuză, dar în ochii ei licărea neliniștea în timp ce Cazaril îi închise ușa în nas.

Rămas singur cu Cazaril vindecătorul îl așeză lîngă fereastră ca să îi ia pulsul și să-i examineze ochii,

urechile și gîtul. Îl rugă pe Cazaril să urineze, pentru ca apoi să-i miroasă mostra și să o studieze într-un tub de sticlă în lumină. Îl întrebă de durerea de intestine, iar Cazaril recunoscu cu chiu-cu-vai că elimina și sînge. I se ceru apoi să se dezbrace, să se culce și să îndure ca omul să îl asculte inima și respirația, cu urechea lipită de piept, iar apoi să se lase împuns și înghiontit pe tot corpul de degetele lui reci și repezi. Cazaril trebui să explice cum se pricopsise cu cicatricile care-i brăzdau spinarea; comentariile lui Rojeras pe marginea acestora se limitară numai la niște sugestii care te făceau să ți se scoale părul de groază, cu privire la cum ar fi putut să-l scape pe Cazaril de durerile reminiscente de spate, în caz că pacientul ar fi dorit și și-ar fi făcut curajul necesar. Astfel, Cazaril ajunse la concluzia că ar prefera să aștepte să mai cadă o dată de pe cal, lucru pe care i-l și spuse tămăduitorului și care-l făcu pe acesta să pufnească în rîs.

Zîmbetul îi pieri lui Rojeras de pe buze cînd se aplecă la o examinare mai atentă și mai amănunțită asupra burții lui Cazaril, pipăindu-l și apăsîndu-l în fel și chip.

— Vă doare aici?

Hotărît să sfîrșească odată pentru totdeauna cu tărășenia asta, spuse convingător:

— Nu.

— Dar cînd apăs aici?

Cazaril chelălăi de durere.

— Aha. Deci o durere tot există.

Apoi alte înghionteli. Și alte dureri chinuitoare. Rojeras se opri o clipă, odihnindu-și vîrfurile degetelor pe pîntecele lui Cazaril și privind preocupat în gol. Apoi păru că se scutură ca să se dezmeticească. Îi amintea lui Cazaril de Umegat.

Rojeras încă mai zîmbea atunci cînd Cazaril își trăgea hainele pe el, dar privirea lui era adumbrită de gînduri.

Cazaril îi sări în ajutor, încurajîndu-l:

— Vorbiți, doctore. Sînt un om rațional și n-am să mă fărîm în bucăți la auzul veștii.

— Adevărat? Bun. Rojeras trase aer adînc în piept și îi vorbi fără ocolișuri. Milord, aveți o tumoare destul de mare care se simte la pipăit.

— Asta... era? făcu Cazaril cu tact, așezîndu-se din nou pe scaun.

Rojeras ridică privirea brusc.

— Lucrul ăsta nu vă surprinde?

Nu la fel de mult ca ultimul diagnostic pe care l-am aflat. Cazaril se gîndi cu alean la cît de ușurat ar fi să afle că durerea aceea de burtă care nu-i dădea pace ar fi putut duce la o moarte atît de firească, de naturală. Dar, vai, era destul de conștient de faptul că, în general, tumorile de care suferă oamenii nu se apucă să zbiere la ei în toiul nopții tot felul de măscări.

— Aveam motive să cred că lucrurile nu sînt tocmai în regulă. Dar asta ce înseamnă? Ce credeți că se va întîmpla?

Își păstră un ton pe cît posibil de indiferent, în glas.

— Ei bine...

Rojeras se așeză pe marginea patului rămas gol, împletindu-și degetele.

— Există atîtea soiuri de excrescențe! Unele sînt împrăștiate, altele ca niște noduri sau încapsulate, unele ucid rapid, altele rămîn așa cu anii și nu deranjează mai cu nimic. A dumitale pare a fi încapsulată, ceea ce e îmbucurător. Există un tip comun, un fel de chist care se umple cu lichid, de care și o femeie, pe care am avut-o în grijă, a suferit și care a dus-o așa mai bine de doisprezece ani.

— Oh, făcu Cazaril, cu un zîmbet îmbărbătat.

— Se făcuse grea de vreo sută de livre atunci cînd a murit femeia, își duse vraciul ideea mai departe. Cazaril se trase înapoi cu oroare, însă Rojeras continuă fără griji. Și mai există un fel de formațiune, cea mai interesantă din cîte mi-a fost dat să văd și cu care m-am

întîlnit doar de două ori în toți anii mei de studiu — o masă rotundă care, odată deschisă, s-a dovedit a conține noduli de carne amestecate cu păr și dinți și oase. Pe una am găsit-o în burta unei femei, lucru care avea o noimă, dar cealaltă era închistată în piciorul unui bărbat. Teoria mea este că au fost generate de un demon evadat, care încearca să ia formă umană. Dacă demonul ar fi reușit, sînt ferm convins că și-ar fi croit drum și ar fi venit pe lume în carne și oase, ceea ce ar fi fost de bună seamă o monstruozitate. Mi-am dorit de mult timp să mai găsesc o asemenea formațiune într-un pacient care să fie în viață, ca să o studiez ca fenomen și să mă conving că teoria mea e corectă.

Îi aruncă o ocheadă circumspectă lui Cazaril.

Făcînd un efort supraomenesc, Cazaril se abținu să nu sară ca ars, urlînd. Aruncă o privire plină de groază în jos la burta care i se umflase peste măsură și apoi își abătu privirea într-o parte grijuliu. Credea că năpasta care-i picase pe cap era de ordin spiritual, nu fizic. Nu-i trecuse prin minte că puteau fi ambele deodată. Aceasta era o intruziune a supranaturalului în material, fapt care părea a fi de necontestat, date fiind circumstanțele. Tuși:

— Se fac și astea de o sută de livre?

— Cele două pe care le-am excizat eu erau mult mai mici, îl asigură Rojeras.

Cazaril ridică privirea, însuflețit brusc de speranță.

— Atunci înseamnă că puteți să le scoateți?

— Oh — numai din cadavre, se scuză vraciul.

— Dar, dar... s-ar putea face o asemenea operație?

Dacă un om găsea curajul să se așeze pe masă și să-și ofere trupul, cu sînge rece, lamei tăioase a lanțetei... dacă abominația putea fi dată afară cu viteza brutală a unei amputații... Era cu putință să fie excizat pur și simplu un miracol, dacă acel miracol căpătase formă fizică?

Rojeras clătină din cap.

— De pe un braț sau un picior, poate. Dar în cazul ăsta... Dumneata ai fost ostaș — cu siguranță că ai văzut ce se întîmplă cu rănile urîte din abdomen. Chiar dacă ai avea norocul să scapi de pe urma șocului și a durerii, te-ar ucide febra în cîteva zile.

Vocea lui deveni din ce în ce mai onestă.

— Am încercat s-o fac de trei ori și numai pentru faptul că pacienții au amenințat cu sinuciderea dacă n-am să încerc. Au murit toți. Nu vreau să mai ucid oameni nevinovați în felul ăsta. Să nu te lași necăjit și tulburat de posibilitatea unor astfel de încercări disperate. Profită de viață atît cît mai poți. Și roagă-te!

Numai rugăciunea m-a adus în halul ăsta — ori a băgat chestia asta în mine...

— Să nu-i spuneți prințesei!

— Milord, spuse doctorul grav, trebuie!

— Dar eu nu trebuie — nu acum — nu trebuie să mă trimită la pat! Nu pot să plec din slujba ei!

Din glasul lui Cazaril răzbătea panica.

Rojeras ridică din sprîncene.

— Fidelitatea față de stăpîna dumitale te domină, lord dy Cazaril. Calmează-te! Nu-i nevoie să te retragi la pat pînă nu vei simți nevoia. Într-adevăr, asemenea activități ușoare, ca acelea cu care te confrunți dumneata în serviciul prințesei ți-ar fi de ajutor ca să-ți ții mintea ocupată și să te resemnezi.

Cazaril respiră adînc și se hotărî să nu-l deziluzioneze pe Rojeras de convingerile lui în privința atribuțiilor din serviciul Casei Chalionului.

— Atîta timp cît o să-i explicați că nu trebuie să fiu îndepărtat din postul meu.

— Atîta timp cît ai să înțelegi că asta nu e o învoire ca să te spetești muncind nejustificat, îi replică aspru Rojeras. E clar ca lumina zilei că ai nevoie de mai multă odihnă decît ți-ai îngăduit pînă acum.

Cazaril încuviință grăbit, încercînd să pară vioi și, în același timp, demn de încredere.

— Mai este un alt lucru important, adăugă Rojeras, foindu-se ca și cum ar fi vrut să-și ia rămas bun, dar fără să se ridice deocamdată. Îți cer acest lucru pentru că, așa cum ai spus și dumneata, ești un om cu judecată și cred că ai să înțelegi.

— Da? zise Cazaril cu băgare de seamă.

— După decesul dumitale — care, să ne rugăm să fie cît mai tîrziu cu putință — mi-ai putea scrie o împuternicire cu mîna dumitale prin care să îmi permiți să îți extirp tumoarea pentru colecția mea?

— Colecționați asemenea orori? se crispă Cazaril. Cei mai mulți oameni se mulțumesc cu picturi, cu săbii antice sau sculpturi din fildeș.

În sufletul lui se dădu o luptă între jignirea ce îi fusese adusă și curiozitate, care cîștigă.

— Ăăă... și cum le păstrați?

— În borcane cu alcool din vin.

Rojeras zîmbi, o ușoară roșeață de stînjeneală colorîndu-i pielea albă.

— Știu că pare grotesc, dar nu încetez să sper... dacă aș învăța destul, într-o bună zi am să înțeleg, într-o bună zi am să fiu în stare să găsesc o cale să opresc chestiile astea să mai omoare oamenii.

— Cu siguranță sînt darurile întunecate ale zeilor, dar noi, cei pioși, n-ar trebui să le facem față?

— Putem face față la cangrene, prin amputare cîte o dată. Facem față la o infecție la maxilar, scoțînd dintele stricat. Facem față la febră, prin aplicarea de prișnițe calde și reci și cu îngrijire adecvată. Pentru fiecare remediu, trebuie să fi existat un antecedent.

Rojeras tăcu. După un moment, zise:

— E limpede că prințesa îți poartă o mare stimă și afecțiune.

Neștiind prea bine ce să răspundă la remarca asta, Cazaril zise doar atît:

— Sînt în slujba ei de astă primăvară, de la Valenda. Mai servisem pe vremuri la castelul bunicii ei.

— Nu cumva o mai apucă istericalele din cînd în cînd? Femeile de rang înalt au... asemenea năravuri, fu cît pe ce să zică vindecătorul, dar în loc de asta preferă să dea din umeri cu înțeles.

— Nu, trebui să recunoască Cazaril. Nimeni din familia ei nu este așa. Ba dimpotrivă.

Apoi se grăbi să mai spună:

— Dar, desigur că nu e nevoie să le spuneți doamnelor și să le amărîți atît de... de curînd?

— Ba bine că nu, zise doctorul, deși pe un ton blînd. Se ridică în picioare. Cum ar putea să ia prințesa măsurile juste fără să fie în cunoștință de cauză?

Iată un argument imbatabil. Cazaril înghiți în sec stînjenit, urmîndu-l pe devot înapoi pe scări.

Betriz se aplecă peste balustrada scărilor, auzindu-i apropiindu-se.

— O să fie bine? îl chestionă ea pe Rojeras.

Rojeras îi potoli avîntul, ridicînd o mînă în aer.

— Un moment, milady.

Intrară cu toții în salonul prințesei, unde Iselle aștepta într-o ținută demnă, în jilțul ei sculptat, cu mîinile strînse în poală. Făcu un gest de încuviințare la plecăciunea adresată de Rojeras. Cazaril nu vroia să asiste, dar vroia să știe ce se vorbea, așa că se așeză pe scaunul pe care neliniștită, Betriz i-l trase mai aproape și pe care i-l indică și Iselle.

Rojeras rămase în picioare în prezența prințesei.

— Milady, îi spuse Rojeras Isellei, plecîndu-se din nou, ca și cum s-ar fi scuzat pentru lipsa de menajamente, secretarul domniei voastre este afectat de o tumoare intestinală.

Isellei îi ieșiră ochii din orbite, șocată la auzul acestora. Betriz păli. Iselle înghiți și spuse:

— Nu este... pe moarte, sper?

Privi cu teamă înspre Cazaril.

Lăsînd la o parte principiile lui deontologice privind francheța, pus în această situație, Rojeras bătu în retragere, disimulînd cu o delicatețe curtenitoare:

— Toți oamenii mor, invariabil. Un pronostic în privința timpului pe care îl mai are lord Cazaril de trăit mă depășește.

Aruncă o privire în lături, la chipul disperat, rugător al lui Cazaril și adăugă cu convingere:

— Nu văd nici un motiv pentru care nu și-ar putea continua activitățile de secretar atîta timp cît se simte încă în putere. Cu toate astea, n-ar trebui să-i permiteți să se suprasolicite. Cu îngăduința domniei voastre, aș vrea să fac cîte o vizită săptămînală, pentru a-l reexamina.

— Desigur, răspunse Iselle cu o voce pierită.

După alte cîteva indicații referitoare la dieta și sarcinile lui Cazaril, Rojeras se retrase curtenitor.

Cu ochii jucînd în lacrimi, Betriz izbucni în plîns:

— N-am crezut că o să fie — dacă ți-ai fi dat seama atunci — Cazaril, nu vreau să mori!

Cazaril replică întristat:

— Ei bine, nici eu nu vreau să mor, așa că sîntem doi care trăim cu teama asta.

— Trei, zise Iselle. Cazaril, ce putem face pentru dumneata?

Cît pe ce să răspundă, nimic, Cazaril profită de ocazie să le-o trîntească cu fermitate:

— În primul și-n primul rînd, cu toată bunăvoința de care sînteți în stare, să nu discutați treaba asta cu toți bîrfitorii de la castel. E cea mai fierbinte dorință a mea ca acest lucru să rămînă secret atîta timp cît... atît timp cît va putea rămîne ascuns.

Pe de o parte, vestea că el era pe moarte i-ar putea da idei lui dy Jironal cu privire la moartea fratelui lui. Cancelarul avea să se reîntoarcă la Cardegoss în curînd, poate că îndeajuns de nemulțumit încît să înceapă să se gîndească din nou la problema pe care o avea cu lipsa cadavrului doveditor.

Iselle încuviință cu o plecare ușoară a capului, iar lui Cazaril i s-a îngăduit să se întoarcă în anticamera

lui, unde nu se mai putu concentra asupra registrelor de evidență. De trei ori a venit lady Betriz în vîrful picioarelor ca să-l întrebe dacă nu vroia ceva, o dată la îndemnul prințesei și de două ori din proprie inițiativă. Cazaril le zădărnici eforturile declarînd că era vremea pentru o lecție de gramatică, preocupare pe care o neglijaseră de prea mult timp. Dacă ele n-aveau de gînd să-l lase singur, putea și el la fel de bine să profite de compania lor. Elevele lui erau foarte supuse, ca niște femei docile și ascultătoare în acea după-amiază. Chiar dacă virtutea aceea de sfioșenie studioasă era ceva după care el tînjea de multă vreme, se pomeni dorindu-și ca atitudinea lor să nu țină prea mult.

În ciuda așteptărilor lui, fetele se descurcară cu toate lecțiile destul de bine, chiar și cu nesuferitele modalități gramaticale ale roknarei curtenești. Purtarea lui înțepată nu dădea loc la consolări. Domnițele, binecuvîntată fie înțelepciunea lor trainică, nici nu încercară să-l blagoslovească cu asemenea purtări. La sfîrșitul lecțiilor, cele două domnițe se purtau cu el aproape la fel de firesc ca întotdeauna, asa cum își și dorea din toată inima de altfel, deși în jurul gurii lui Betriz nu mai apăru nici o gropiță care să-i bucure sufletul.

Iselle se ridică să-și scuture amorțeala, plimbîndu-se agale prin cameră, se opri să privească pe fereastră la ceața rece, hibernală, care invadase pereții defileului de la picioarele Zangrelui. Își frecă absentă mîneca veșmîntului și spuse pe un ton lamentat:

— Nu-mi place culoarea asta violetă. Mă simt de parcă aș purta o vînătaie. Prea multă moarte în Cardegossul ăsta. Tare aș vrea să nu fi venit aici niciodată.

Considerînd că ar fi fost nepolitic să se arate de acord, Cazaril se mulțumi să facă o plecăciune și se retrase ca să se pregătească pentru a coborî la cină.

Primii fulgi de zăpadă albiră străzile și zidurile din Cardegoss în săptămîna aceea, dar se topiră în timpul

după-amiezelor. Palli îl ținu pe Cazaril la curent în legătură cu sosirea tovarășilor lui, lorzii devoți al Fiicei, care se strecurară unul cîte unul în capitală, aflînd la rîndul său zvonurile care circulau pe la Zangre de la prietenul său. Era vorba de un sprijin și o încredere reciproce, medită Cazaril asupra acestui schimb de informații, dar în același timp o dublă breșă în zidurile edificiilor la ridicarea cărora cei doi ajutau. Și de-ar fi fost vreodată să aleagă de partea cui erau: a Templului ori a Zangrelui, Chalionul ar fi avut de pierdut.

Dy Jironal, cu Teidez după coada lui, se întoarse de parcă i-ar fi mînat din urmă vîntul de miazăzi, care mai lăsă în plus și-o promoroacă pe străzile orașului ca să-i întîmpine la întoarcere. Spre ușurarea lui Cazaril, cancelarul venise cu mîna goală, împiedicat de lipsa unei prăzi în urmăririle lui pentru dreptate și răzbunare. Nu se putea spune de pe chipul îndîrjit al lui dy Jironal dacă renunțase la vînătoarea lui sau doar fusese adus înapoi de spioni, care fugeau mîncînd pămîntul să-i ducă vestea despre forțele care se adunau în Cardegoss și pe care nu el le convocase.

Teidez se tîrî în apartamentele lui de la castel, cu o înfățișare ostenită, îmbîcsită și nefericită. Cazaril nu era deloc surprins. Să adulmeci pe urmele fiecărui deces din trei provincii petrecut în noaptea trecerii în neființă a lui Dondo fusese o experiență destul de neplăcută chiar și fără impedimentele vremii aceleia nemiloase.

Tot timpul în care fusese cu mințile luate de lingușelile cu care Dondo îl copleșise, Teidez neglijase compania surorii sale mai mari. Cînd veni să o vadă pe Iselle în apartamentele ei în acea după-amiază, s-au îmbrățișat amîndoi ca frații, el părînd a fi mult mai nerăbdător să stea de vorbă cu ea decît se dovedise a fi în ultima vreme. Cazaril se retrase discret în anticameră și rămase cu registrele deschise în față, frămîntînd între degete penița pe care i se uscase cerneala. De cînd Orico desemnase în proprietatea Isellei veniturile

ridicate de la trei cetăți, ca dar de logodnă, și nu i le mai luase înapoi atunci cînd funeraliile luaseră locul nunții, calculele și corespondența lui Cazaril deveniseră mult mai complicate.

Ascultă gînditor prin ușa deschisă cum vocile tinerilor se ridicau și coborau în ritmul conversației. Teidez îi povesti de-a fir a păr surorii lui, care asculta plină de interes, cum decursese călătoria: despre drumurile înnoroite și caii care înaintau cu greu prin smîrcuri, oamenii nervoși și urîcioși, mîncarea pe apucate, odăile reci și neprimitoare. Pe un ton care trăda mai degrabă invidia decît compătimirea, Iselle îi atrase atenția că acela fusese un bun antrenament pentru viitoarele lui campanii pe timp de iarnă. Motivul călătoriei lui abia dacă fusese amintit de vreunul dintre ei, Teidez simțindu-se încă nedumerit și jignit de faptul că sora lui îl respinsese pe răposatul lui erou, iar Iselle nefiind aparent dispusă să-l împovăreze cu explicații ale groteștilor cauze ale antipatiei ei.

Lăsînd la o parte șocul provocat de natura subită și înfiorătoare a asasinării lui Dondo, Teidez era probabil unul dintre puținii oameni care îl cunoscuseră pe acest om și care îi jelea cu adevărat moartea. Și, de bună seamă, Dondo îl măgulise și îl lingușise pe Teidez cu gesturi atît de ademenitoare! Îl copleșise cu o avalanșă de daruri și favoruri, unele dăunător de nepotrivite pentru vîrsta lui; cum ar fi putut Teidez să-și dea seama că viciile oamenilor maturi nu mergeau împreună cu virtuțile acestora?

Dy Jironal cel bătrîn se dovedise probabil un tovarăș rece și necomunicativ în comparație cu cel mort. Expediția lăsase în urmă, după toate aparențele, senzația unei dislocări, pe măsură ce investigațiile deveneau din ce în ce mai aspre și mai nemiloase, în frustrarea care-l motiva pe dy Jironal. Mai rău de atît, dy Jironal, care avea o nevoie disperată de Teidez, nu era un adept desăvîrșit al disimulării și nu putut

ascunde cît de puțin îl îndrăgea, așadar îl lăsase în grija celor însărcinați să-l păzească — secretarul-tutore, gărzile și servitorii — tratîndu-l mai degrabă ca pe o tinichea agățată de coadă, decît ca pe un locotenent.

Și dacă, — iar vorbele lui trădau acest lucrŭ —, Teidez începuse să arate reciprocitate în aversiunea față de protectorului său șef, asta se întîmpla din motive greșite. Dacă noul lui secretar recuperase ceva din nobila lui educație care fusese abandonată, acest lucru nu reieșea din povestirile lui Teidez.

În cele din urmă Nan dy Vrit îi rugă pe tineri să se pregătească pentru cină și puse capăt vizitei. Teidez plecă cu pași rari prin anticamera lui Cazaril, cu privirile plecate în pămînt. Băiatul crescuse aproape la fel de înalt ca și fratele lui vitreg, Orico, chipul lui rotund arătînd că în viitor ar putea să devină la fel de planturos ca și Orico, deși acum avea încă musculatura suplă a tinerilor.

Cazaril întoarse o pagină din registrul lui, la întîmplare, își înmuie din nou penița și ridică privirea cu un zîmbet nesigur.

— Cum o mai duceți, milord?

Teidez ridică din umeri, dar apoi, ajuns la jumătatea încăperii, se întoarse și se apropie de masa lui Cazaril. Pe chipul lui nu se citea îmbufnarea — ori nu în primul rînd îmbufnarea —, ci oboseala și neliniștea. Bătu scurt darabana cu degetele-n lemnul mesei și privi în jos la teancul de bucoavne și hîrtii. Cazaril își strînse mîinile la piept și-i aruncă o privire întrebătoare, de încurajare. Teidez spuse deodată:

— Se întîmplă ceva rău în Cardegoss, nu-i așa?

Erau atîtea lucruri rele în Cardegoss, încît Cazaril nu știu cum să interpreteze vorbele lui Teidez. Îi zise precaut, în schimb:

— Ce vă face să credeți asta?

— Orico e tot timpul bolnav și nu conduce așa cum se cuvine. Doarme atît de mult, ca un bătrîn, dar nu e

chiar atît de bătrîn. Și toată lumea spune că și-a pierdut — Teidez se îmbujoră ușor și făcu un gest vag — știi dumneata... nu se comportă cum ar trebui să o facă un bărbat cu o femeie. Nu ți s-a părut niciodată că e ceva necurat în legătură cu boala asta ciudată?

După o scurtă ezitare, Cazaril căută să cîștige timp de gîndire:

— Observațiile domniei voastre sînt pertinente, prințe.

— Moartea lordului Dondo a fost la fel de dubioasă. Cred că totul se leagă!

Băiatul judeca; minunat!

— Ar trebui să-i împărtășiți gîndurile domniei voastre... *nu lui dy Jironal*, fratelui vostru, Orico. El reprezintă autoritatea cea mai în drept căreia să i le aduceți la cunoștință.

Cazaril încercă să și-l închipuie pe Teidez obținînd un răspuns ferm din partea lui Orico și oftă la gîndul ăsta. Dacă Iselle, cu toată puterea ei pătimașă de convingere nu îl dovedise, ce șansă avea unul ca Teidez, care abia dacă știa să se exprime? Orico avea să ocolească răspunsul, dacă cumva ajungea să îi asculte întrebarea.

Ar trebui să preia Cazaril în mîinile proprii tutela băiatului? Nu numai că nu avea autoritatea de a dezvălui secretul de stat, dar nici măcar nu se știa că îl cunoște. Și... trebuia ca informațiile depre blestemul Generalului de Aur să vină direct din gura rigăi, nu fără știrea acestuia și nici împotriva dorinței lui, ca să nu capete o tentă de complot. Păstrase tăcerea prea multă vreme. Teidez se sprijini de masă, cu ochi bănuitori și îi șopti:

— Lord Cazaril, ce știi despre asta?

Știu că nu trebuie să te mai las prea mult timp fără să știi. Nici pe Iselle, de altfel.

— Prințe, am să vă vorbesc despre chestiunea aceasta mai tîrziu. Nu vă pot da un răspuns astă seară.

Teidez strînse din buze. Își trecu mîinile prin buclele de un arămiu închis, într-un gest de nerăbdare. Privirea lui era nesigură, neîncrezătoare, și, se gîndi Cazaril, stingheră.

— Înțeleg, spuse el posac și se întoarse pe călcîie, ca să părăsească încăperea. Murmurul lui se auzi de pe hol:

— Trebuie s-o fac de unul singur...

Dacă asta însemna să vorbească cu Orico, era bine. Cazaril avea să se ducă el primul la Orico, deși, da, dacă acest lucru nu era de ajuns, avea să se întoarcă cu Umegat ca să-l susțină. Își puse penițele în borcan, închise registrele, inspiră adînc ca să se smulgă din gheara junghiurilor care-l străfulgerau la fiecare mișcare bruscă și se ridică în picioare.

Să stabilești o audiență la Orico era cu mult mai simplu decît să ai parte de ea. Luîndu-l drept un ambasador al propunerii ibraneze a Isellei riga dispăru ca măgaru-n ceață cînd îl văzu pe Cazaril că se apropie și îl însărcină pe ușierul său să-i prezinte zeci de scuze pentru indispoziția în care se găsea. Problema era cu atît mai complicată, cu cît discuția trebuia să se desfășoare între patru ochi și fără a fi întrerupți. Cazaril mergea pe coridor, ieșind de la banchetul dat după supeu, cu capul în pămînt și gîndindu-se cum și-ar putea prinde mai bine la înghesuială prada regală, cînd cineva îl lovi cu putere în umăr, aproape făcîndu-l să se învîrtă în loc.

Ridică privirea și încercarea de a se scuza pentru neatenție îi pieri pe buze. Omul peste care dăduse era ser dy Joal, unul dintre cuțitarii lui Dondo, acum rămas fără ocupație, — și oare ce făceau acum acele suflete putrede ca să facă rost de bani de buzunar? Să fi fost moșteniți de fratele lui Dondo? — flancat de unul din tovarășii lui, arătîndu-și colții, și de dy Maroc, care se încrunta neliniștit. Omul care dăduse peste el, se corectă Cazaril. Lumina candelabrelor se reflecta în pereții

acoperiți cu oglinzi, aruncînd scîntei în privirile atente ale celui mai tînăr.

— Netot neatent ce ești! mugi dy Joal, pe o voce care părea un pic cam exersată pentru rolul pe care-l juca. Cum îndrăznești să mă înghesui în ușă?

— Îmi cer iertare, ser dy Joal, zise Cazaril. Eram cu mintea în altă parte.

Făcu o plecăciune și dădu să plece.

Dy Joal sări în lături ca să-i blocheze drumul și își vîntură capa ca să scoată la iveală garda săbiei sale.

— Am spus că m-ai îngrămădit. Mai îndrăznești să mă și minți?

Era o ambuscadă. Uf!

Cazaril se opri. Strînse din buze, într-o grimasă involuntară, apoi, cu multă precauție, zise:

— Ce dorești, dy Joal?

— Am martori!

Dy Joal făcu un semn înspre tovarășul lui și dy Maroc:

— M-a îmbrîncit!

Tovarășul lui răspunse ascultător:

— Îhî, am văzut!

Cu toate astea, dy Maroc părea mai degrabă nesigur.

— Vreau să-mi dai satisfacție pentru asta, lord Cazaril! zise dy Joal.

— Observ că asta urmărești, replică sec Cazaril.

Dar ce era asta oare: prostie de bețiv sau cea mai simplă formă de asasinat din lume? Duelurile purtate pînă cînd unuia din combatanți îi dădea sîngele erau o practică acceptată, iar curtenii înfierbîntați scăpau întotdeauna de răspundere prin obișnuitele replici: *„Mi-a alunecat sabia, pe onoarea mea! S-a înfipt singur în ea!“*, precum și cu ajutorul martorilor plătiți ca să confirme acestea.

— Eu zic să-mi dai trei picături din sîngele tău ca să fim chit.

Aceasta era provocarea obișnuită.

— *Eu* zic să te duci mai bine să-ți afunzi capul într-o găleată pînă cînd te trezești, băiete. Eu nu mă duelez. Ai înțeles?

Cazaril își ridică brațele, cu mîinile în lături, fluturîndu-și la rîndul lui mantia, ca să arate că nu venea la masă încins cu sabia.

— Lasă-mă să trec!

— Urrac, împrumută-i lașului ăstuia sabia ta! Am cei doi martori de care am nevoie. O să mergem afară acum ca să lămurim chestia asta.

Dy Joal smuci din cap înspre ușile din capătul holului, care dădeau în curtea principală. Tovarășul lui își descătărămă spada, rînji, apoi i-o aruncă lui Cazaril. Cazaril ridică o sprînceană, dar nu și mîna ca să prindă din zbor arma învelită în teacă, lăsînd-o să cadă cu zgomot la picioare. O împinse înapoi cu piciorul la posesor.

— Eu nu mă duelez.

— Pot să-ți zic laș de-a dreptul? întrebă Joal.

Avea buzele întredeschise, iar răsuflarea-i precipitată anticipa entuziastă încăierarea. Cazaril zări cu coada ochiului alți doi bărbați care, atrași de vocile ridicate, se apropiau curioși pe coridor către sămînța aceea de scandal.

— Spune-mi cum dorești, chiar te rog, depinde de cît de prostește vrei să sune. Vorbele dumitale mă lasă rece, suspină Cazaril.

Își dăduse toată silința să dea impresia de apatie plictisită, dar adevărul era că-i năvălise tot sîngele în urechi. De teamă? Nu. *De furie...*

— Văd că porți nume de lord. Onoarea de lord unde ți-ai pierdut-o?

Cazaril ridică un colț al gurii, dar nu era deloc amuzat.

— Confuzia din mintea dumitale, care te face să numești asta drept onoare, este o boală pentru care stăpînii galerelor din Roknari au găsit leac.

— Atunci înseamnă că s-a zis cu onoarea dumitale. N-ai să îndrăznești să-mi refuzi trei picături pentru a mea!

— Nicidecum!

Vocea lui Cazaril deveni pe dată curios de calmă; inima, care-i galopa, își încetini bătăile. Buzele i se întinseră într-un rînjet ciudat.

— Nicidecum! șopti el încă o dată.

Cazaril își ridică mîna stîngă, cu palma îndreptată în afară, iar cu dreapta își scoase de la cingătoare cuțitul, pe care îl folosise ultima oară ca să taie pîine la supeu. Dy Joal își încleștă mîna pe mînerul spadei și dădu un pas înapoi.

— Nu în sala regelui! strigă speriat dy Maroc. Doar știi că trebuie să o faci afară, dy Joal! În numele Fratelui, nu are sabie, nu poți să faci așa ceva!

Dy Joal șovăi; Cazaril, în loc să înainteze după el, își scutură mîneca stîngă — și își trecu lama cuțitului peste încheietura mîinii. Cazaril nu simți nici o durere, absolut nici una. Sîngele gîlgîi, aruncînd sclipiri întunecate de carmin în lumina lumînărilor, dar nu țîșni ca să-i împroaște pe cei din jur. Un soi de pîclă îi încețoșă vederea, țintuindu-i în loc pe cei din jur, dar nu și pe el, chiar și pe nebunul care rînjea acum nesigur și care îl hărțuise ca să-i ceară satisfacție. *Am să-ți dau eu satisfacție.* Înfipse înapoi cuțitul în teaca lui de la cingătoare. Dy Joal, nu foarte precaut, își lăsă sabia să-i alunece înapoi în teacă și ridică mîna de pe mîner. Zîmbind, Cazaril ridică mîinile-n aer, una sîngerînd, alta goală. Apoi făcu o săritură înainte.

Îl apucă pe dy Joal, care înmărmurise, și îl izbi cu spatele de perete. Acesta aterizâ cu o bufnitură ce făcu să răsune tot holul, prinzîndu-și o mînă la spate. Cazaril îl prinse cu mîna dreaptă de gît, ridicîndu-l de la pămînt și țintuindu-l cu ceafa de perete. Îi înfipse genunchiul drept în boașe. Își menținu apăsarea, ca dy Joal să nu-și poată elibera brațul blocat la spate; cealaltă mînă se

repezi să îl apuce, dar o țintui și pe aceea de perete. Mîna lui dy Joal se răsuci în strînsoarea alunecoasă de sînge, dar nu se putu elibera. Tînărul, care se învinețise la față, nu țipă, cu toate că își dădu ochii peste cap, iar de pe buze îi țîșnea o bolboroseală grohăită. Bătea cu călcîiele în perete. Cuțitarii știau că el știa să mînuiască penița; uitaseră că mînuise o armă. Dy Joal nu mai putea pleca nicăieri acum.

Cazaril îi mîrîi în ureche:

— Eu nu mă duelez, băiete. Ucid așa cum o face un soldat, adică în felul unui măcelar, rapid, fără să dau greș și fără să-mi pun, pe cît posibil, viața în primedie. Dacă mă hotărăsc să te omor, ai să mori atunci cînd vreau eu, unde vreau eu, prin ce metodă aleg eu și n-ai să mai apuci să vezi de unde-ți vine lovitura.

Eliberă brațul de acum slăbit al lui dy Joal și își ridică încheietura stîngă, apăsînd cu tăietura însîngerată peste gura tremurîndă, pe jumătate deschisă, a victimei sale îngrozite.

— Vrei trei picături din sîngele meu pentru onoarea ta? Ai să le bei.

Dy Joal scuipa sînge și salivă printre dinții care-i clănțăneau, dar cuțitarul nu îndrăzni nici măcar să încerce să muște.

— Bea, lua-te-ar dracii!

Cazaril apăsă și mai tare, mînjindu-l pe toată fața cu sînge, fascinat de tabloul acela crud, cu dîre roșii contrastînd pe pielea lividă, asprimea țepilor din barbă care i se agățau în rana deschisă, lumina strălucitor-difuză a candelabrelor reflectată în lacrimile care izvorau din ochii aceia ieșiți din orbite. Îl privi și el în ochi, cu privirea încețoșată.

— Cazaril, pentru numele zeilor, lasă-l să respire. Țipătul neputincios al lui dy Maroc străpunse negura roșiatică ce-l învăluise pe Cazaril. Își slăbi strînsoarea, iar dy Joal inhală, tremurînd din toate mădularele. Menținîndu-și genunchiul apăsat, Cazaril își retrase

mîna stîngă, șiroind de sînge și îi aplică cuțitarului, cu mare precizie, o lovitură puternică în stomac, care-l lăsă fără aer din nou; genunchii lui dy Joal zvîcniră odată cu lovitura primită. Abia atunci se dădu Cazaril înapoi, eliberîndu-l.

Dy Joal căzu la podea și se făcu ghem, icnind și tușind, plîngînd, fără să mai încerce să se ridice. După o clipă, vărsă.

Cazaril păși peste amestecătura de mîncare cu vin și cu fiere, către Urrac, care se trase împiedicat înapoi, pînă se opri în peretele cel mai îndepărtat. Cazaril se aplecă peste el și repetă încet:

— Eu nu mă duelez. Dar dacă o cauți cu lumînarea și vrei să mori mătrășit ca un juncan, mai ieși o dată în calea mea.

Se întoarse pe călcîie; dy Maroc, cu chipul scurs de sînge, își alungă din închipuire cu mîna imaginea înfățișată de Cazaril și îi șuieră:

— Cazaril, ai înnebunit?

— Pune-mă la încercare, îi aruncă Cazaril un rînjet sălbatic.

Dy Maroc bătu în retragere. Cazaril păși de-a lungul culoarului, trecînd pe lîngă niște oameni ale căror figuri le zărea ca prin ceață, cu sîngele picurîndu-i de pe degete în timp ce-și legăna brațele pe lîngă corp și ieși în răcoarea izbitoare a nopții. Ușa închisă reteză brusc murmurul de voci stîrnit în urma lui.

Aproape că o luă la fugă pe dalele înghețate din curte, înspre refugiul oferit de clădirea cea mare, atît pașii, cît și răsuflarea precipitîndu-i-se pe măsură ce... lucrul acela... nu știa ce anume era — înțelepciune, groază întîrziată? — i se strecura în minte. Simți o crampă puternică în stomac cînd urcă pe scările de piatră. Degetele îi tremurau tare de tot în timp ce scotocea după cheie ca să poată intra în dormitor, încît o scăpă de două ori pe jos și trebui să se ajute cu amîndouă mîinile, sprijinit de perete, ca să poată nimeri

broasca. Încuie ușa din nou în urma sa și se prăbuși, respirînd greu și gemînd, de-a curmezișul patului. Stafiile ce-l însoțeau se împrăștiaseră care-ncotro în timpul confruntării, dar în momentul acela nu remarcase dispariția lor. Se rostogoli pe o parte și se strînse ghem din pricina durerii de stomac. Abia acum rana de la încheietură începu să-i zvîcnească. La fel și capul.

Văzuse oameni dezlănțuindu-și violența în nebunia luptei. Dar nu-și imaginase niciodată ce fel se simte nebunia aceasta din interior. Nimeni nu-i pomenise despre euforia care te făcea să plutești, îmbătîndu-ți simțurile la fel ca vinul ori ca sexul. O urmare neobișnuită, dar firească, a nervilor, a apropierii morții și a groazei, comprimate într-un spațiu mult prea mic și într-o fracțiune de moment. Nu era un lucru ne-natural. Nu... creatura aceea din pîntecele lui, zbătîndu-se să îi sucească mințile, să îl batjocorească și să-l atragă în ghearele morții, și în brațele eliberării lui...

Oh!

Știi ce i-ai făcut lui Dondo. Acum știi ce-ți face el ție.

Capitolul 17

A doua zi, către prînz, Cazaril avu norocul de a-l zări pe Orico, ieșit la plimbare în buiestru dincolo de porțile Zangrelui, în drum spre menajerie, însoțit doar de un paj. Cazaril îndesă în buzunarul interior al mantalei sale scrisorile cu care se ducea la Cancelarie atunci cînd se întorsese din drum, din Turnul lui Ias, ca să se țină pe urma rigăi. Ușierul rigăi refuzase mai devreme să-i deranjeze stăpînului somnul de după micul dejun; în mod evident, Orico se sculase într-un final, iar acum căuta refugiu și alinare printre animalele lui. Cazaril se întrebă dacă și riga se trezise cu o durere de cap la fel de mare ca a lui.

În vreme ce trecea cu pași mari pe lespezile din curte, Cazaril își repeta în gînd pledoaria. Dacă riga s-ar teme să acționeze, Cazaril i-ar sublinia că pasivitatea era în aceeași măsură dăunătoare datorită influenței malefice a blestemului. Dacă riga ar invoca faptul că tinerii erau prea fragezi, el i-ar atrage atenția că nu ar fi trebuit să fie chemați la curte de la început. Dar acum, dacă tot se aflau aici, iar Orico nu-i putea proteja, avea obligația față de Chalion și de copii să le spună adevărul despre primejdia care-i păștea. Cazaril ar apela la Umegat ca să confirme că riga nu putea să păstreze secretul asupra blestemului, de vreme ce nu-l afecta numai pe el. *Nu-i aruncați în luptă legați la ochi!* avea să-l implore el pe suveran și spera ca strigătul lui Palli

să îl lovească pe Orico direct în inimă, așa cum se întîmplase cu el. Iar dacă nu va fi așa...

Dacă ar fi fost să ia hățurile problemei în propriile-i mîini, ar trebui să-i spună întîi lui Teidez, ca Moștenitor al Chalionului, iar apoi să apeleze la ajutorul său pentru a o proteja pe sora lui? Ori trebuia să fie Iselle prima care află, să recurgă la ajutorul ei pentru a-l pune în gardă pe Teidez, care era mai dificil? Cea de a doua alegere i-ar da mai degrabă șansa să-și ascundă complicitatea pe după fustele prințesei, dar numai dacă secretul vinovăției lui ar supraviețui interogatoriului ei vigilent.

Un ropot de copite îi întrerupse șirul gîndurilor. Își ridică privirea tocmai la timp ca să se ferească din calea cavalcadei care pornise de la grajduri. Prințul Teidez, călare pe superbul lui armăsar negru, era în fruntea grupului din care făceau parte gărzile lui din Baocia, căpitanul lor și alți doi bărbați. Veșmîntul de doliu negru cu violet pe care-l purta prințul îi făcea chipul rotund să pară tras și palid în lumina aceea hibernală. Piatra verde a lui Dondo strălucea pe mîna căpitanului, care se ridicase pentru a răspunde la salutul politicos adresat de Cazaril.

— Unde-ați plecat, prințe? strigă Cazaril. Ați ieșit la vînătoare?

Alaiul era înarmat ca și cum ar fi pornit la vînătoare, cu sulițe și arbalete, săbii și pumnale.

Teidez își struni armăsarul nărăvaș și se uită repede în jos, la Cazaril.

— Nu, dăm doar o fugă de-a lungul rîului. Zangre e... sufocant, în dimineața asta.

Într-adevăr. Și dacă se întîmpla să le iasă în cale și-o căprioară-două, ei bine, erau pregătiți să primească generozitatea zeilor. Dar nu ca într-o vînătoare adevărată, atîta timp cît erau în doliu, nu.

— Înțeleg, spuse Cazaril, înfrînîndu-și un zîmbet.

— O să le prindă bine cailor.

Teidez își ridică frîiele din nou. Cazaril făcu un pas înapoi, dar adăugă dintr-o dată:

— Am să vă vorbesc mai tîrziu, prințe, referitor la chestiunea care vă preocupa ieri.

Teidez îi făcu un semn vag din mînă și se încruntă — nu era tocmai un consimțămînt, dar era de ajuns. Cazaril se înclină în semn de rămas bun, în timp ce ei tropăiră afară din curtea grajdurilor.

Și rămase aplecat cu capul în jos, simțind o durere aprigă, care-l pocni în stomac cu puterea unei copite de cal. Rămase fără aer. Valuri de durere păreau să-i urce prin tot corpul din miezul acela care le genera, ducînd pînă la spasme arzătoare în palme și în tălpi. Îl cutremură o viziune hidoasă a demonului înfățișat de Rojeras, care se pregătea să-i sfîșie abdomenul ca să-și croiască drum la lumină. Să fie doar o singură creatură, ori două? Lipsiți de trupurile care să le țină spiritele separate și închiși sub apăsarea miracolului zeiței, să fi început oare Dondo și demonul să se amestece într-o singură ființă înspăimîntătoare? Era foarte adevărat că el nu distinsese decît o voce, nu un duet, lătrînd la el din pîntece pe timpul nopții. I se înmuiară genunchii și căzu pe lezpezile reci. Trase o gură de aer, tremurînd. Lumea începu să i se învolbureze în jurul capului în zvîcnete scurte, amețitoare.

După vreo cîteva minute, o umbră care lăsa în urma ei un iz puternic de grajd se ivi lîngă umărul lui. O voce răgușită îi mormăi la ureche:

— M'ilord? Vă simțiți bine?

Cazaril clipi în sus și văzu pe unul dintre rîndași, un bărbat de vîrstă mijlocie, cu dinți stricați, aplecîndu-se deasupra lui.

— Nu... prea, izbuti el să îngaime.

— N-ar trebui să mergeți înăuntru, domnule?

— Da... cred că da...

Rîndașul îl ajută să se ridice în picioare, sprijinindu-l cu o mînă pe sub cot și îl ajută să-și țină echilibrul,

însoțindu-l înapoi la porți, înspre corpul central al castelului. Ajuns la piciorul scărilor, Cazaril icni:

— Așteaptă. Nu pleca.

Și se lăsă să cadă cu greutate pe scări.

— Să chem pe cineva, m'lord? Eu ar trebui să mă întorc la treabă.

— E numai o crampă. O să-mi treacă în cîteva clipe. Deja îmi e mai bine. Du-te!

Durerea începea să mai scadă, lăsîndu-l golit și cu un sentiment ciudat.

Rîndașul se încruntă nesigur, uitîndu-se în jos la Cazaril, dar clătină din cap și plecă.

Încet-încet, stînd pe scări, începu să-și recapete suflul și echilibrul, fiind în stare să-și îndrepte spinarea din nou. Nu i se mai învîrteau toate-n cap. Pînă și cele două pete-stafii care se strecuraseră dincolo de ziduri ca să se țină scai de el rămaseră locului. Cazaril le trase o ocheadă, așa cum stăteau, în umbra scărilor, gîndindu-se la cît de rece și de însingurată le era osînda aceea de a fi distruși lent, pierzîndu-și tot ceea ce îi făcuse odată să fie unici, ca bărbați și femei. Oare cum era să-ți simți spiritul putrezind încet în jurul tău, așa cum carnea putrezește pe mădularele moarte? Își simțeau stafiile împuținarea sau li se tocea în timp și conștiința de sine?

Legendarul iad al Bastardului, cu toate chinurile lui pe care și le închipuiau oamenii, părea a fi un fel de paradis în comparație cu suferința acelor suflete damnate.

— Ah, Cazaril!

Vocea surprinsă îl făcu să se uite în sus. Palli stătea cu cizma pe prima treaptă din capul scărilor, flancat de doi oameni care purtau și ei culorile Ordinului Fiicei, pe sub mantiile de călărie din lînă gri cu care călătoriseră.

— Tocmai veneam să te caut. Figura lui Palli deveni gravă. Ce faci acolo, de ce stai pe scări?

— Mă odihneam o clipă, se prefăcu Cazaril cu un zîmbet fugar. Se ridică, deși ținîndu-se cu o mînă de perete, chipurile întîmplător, dar ca să fie sigur că-și menținea echilibrul. Care-i treaba?

— Speram să îți faci timp să facem o plimbare pînă la templu împreună. Și să discuți cu niște oameni în legătură cu — Palli desenă în aer un cerc cu degetul — amănuntul acela de la Gotorget.

— Deja?

— A sosit azi noapte dy Yarrin. Sîntem acum în deplinătate numerică ca să luăm niște decizii hotărîtoare. Și cum dy Jironal s-a întors și el în cetate, e bine să ne facem planul de bătaie fără întîrziere.

Într-adevăr. În cazul ăsta, Cazaril o să-l caute pe Orico imediat ce se va întoarce. Se uită la cei doi companioni ai lui Palli, ca și cum ar fi căutat să se i se facă prezentările, dar întrebînd din priviri: *„Putem vorbi în prezența lor?“*

— Ah, zise Palli vesel. Dă-mi voie să ți-i prezint pe verii mei, Ferda și Foix dy Gura. Au venit cu mine de la Palliar. Ferda este mîna dreaptă a maestrului meu de echitație, iar pe fratele lui mai mic, Foix — ei bine, pe el îl folosim la cărat poveri. Faceți-i o plecăciune castillarului, băieți.

Cel mai scund și mai vînjos dintre cei doi rînji cu o figură nătîngă, dar reușiră să facă amîndoi cîte o plecăciune destul de grațioasă. Aduceau un pic cu Palli, avînd drept trăsături comune de familie conturul puternic al maxilarului și ochii căprui strălucitori. Ferda era de statură mijlocie și suplu, în mod vădit un călăreț, avînd picioarele ușor crăcănate, în timp ce fratele lui era lat în spate și musculos. Făceau o pereche destul de plăcută, de boiernași de țară, sănătoși, veseli și neatinși de cicatrice. Și îngrozitor de tineri. Dar accentul discret pe care îl pusese Palli pe cuvîntul *veri*, îi răspundea la întrebarea lui nerostită.

Cei doi băieți rămaseră în urma lui Cazaril și Palli în timp ce ieșeau pe porțile castelului și coborau în Cardegoss. Or fi fost ei tineri, dar aveau ochi ageri, uitîndu-se tot timpul împrejur și își țineau mînerele săbiilor la vedere, libere de sub adăpostul pelerinelor de călărie. Cazaril era bucuros să știe că Palli nu umbla neescortat pe străzile din Cardegoss, chiar și în această după-amiază însorită de iarnă. Cazaril deveni încordat în timp ce treceau pe sub zidurile înalte ale Palatului Jironal, dar nici un cuțitar nu ieși pe porțile de fier să-i supere. Ajunseră în Piața Templului, fără să întîlnească în cale pe nimeni mai amenințător decît un trio de servitoare. Ele zîmbiră la bărbații îmbrăcați în culorile Ordinului Fiicei și chicotiră una la alta după ce trecură de ei, ceea ce îi alarmă un pic pe frații dy Gura sau cel puțin îi făcu să mărească pasul, îmbățoșați.

Edificiul măreț al casei Fiicei alcătuia un zid de-a lungul uneia dintre cele cinci laturi ale Pieței Templului. Poarta principală era destinată femeilor și fetelor, care erau principalii credincioși, devoților, discipolilor și preoților. Bărbații din ordinul acela militar își aveau intrarea și clădirea lor separate, precum și un grajd pentru caii mesagerilor. Coridoarele comandamentului militar erau răcoroase în ciuda abundenței de făclii aprinse și de tapițerii frumoase și a altor ornamente, țesute și brodate de credincioasele de pe întreg cuprinsul Chalionului, care acopereau pereții. Cazaril se îndreptă către sala principală, însă Palli îl trase pe un alt coridor și apoi sus, pe o scară.

— Nu vă întruniți în Sala Lorzilor Devoți? îl chestionă Cazaril, uitîndu-se peste umăr.

Palli scutură din cap:

— E prea friguroasă, prea mare și prea goală. Ne-am simți foarte expuși acolo. Pentru asemenea conclavuri în care se depun mărturii am ales o cameră în care să ne simțim în majoritate și unde să nu ne înghețe picioarele.

Palli îi lăsă pe frații dy Gura pe hol, să contemple o țesătură viu colorată, care înfățișa legenda fecioarei cu vasul de apă, unde apăreau o fecioară și o zeiță deosebit de voluptoase. Îl îndemnă pe Cazaril să treacă pe lîngă două gărzi ale Fiicei, care se uitară atent la fețele lor și răspunseră la salutul lui Palli, introducîndu-l apoi prin două uși duble, sculptate cu striații împletite. În încăperea de dincolo erau o masă lungă, pusă pe căpriori de lemn și vreo două duzini de oameni; odaia era neîncăpătoare, dar călduroasă și, mai presus de toate, observă Cazaril, intimă. Pe lîngă lumînările din ceară de bună calitate, o fereastră cu vitralii zugrăvind florile de primăvară, preferate de Crăiasă, lupta împotriva mohorelii iernii.

Lorzii devoți, tovarăși ai lui Palli, își îndreptară atenția către noii veniți; erau acolo tineri, dar și bărbi încărunțite, în veșminte albastru-cu-alb, strălucioare, dar și unele roase de vreme, dar toți aveau aceeași expresie gravă și sumbră pe chip. Provincarul dy Yarrin, care deținea în prezent rangul de lord al Chalionului, ocupa locul din capul mesei, sub fereastră. Cazaril se întrebă cîți din toți cei adunați acolo erau spioni, sau cel puțin guri slobode. Grupul părea deja prea numeros și diversificat pentru o conspirație izbîndită, în ciuda precauțiilor lor fățișe de a ține conclavul acela în taină. *Stăpînă, călăuzește-i spre înțelepciune!*

Palli se înclină și spuse:

— Milorzi, iată-l pe castillarul dy Cazaril, care mi-a fost comandant la asediul fortăreței Gotorget, venit aici ca să depună mărturie în fața domniilor voastre.

Palli se așeză pe un jilț gol aflat la jumătatea drumului înspre masă și îl lăsă pe Cazaril să rămînă în picioare. Un alt lord devot îl puse să depună un jurămînt de sinceritate în numele zeiței. Lui Cazaril nu-i fu greu să repete cu sinceritate și fervoare partea care zicea, *Fie ca mîinile Ei să mă cuprindă și să nu-mi mai dea drumul!*

Dy Yarrin era cel care punea întrebările. Era foarte ager la minte și bine pus în temă de Palli, căci scoase de la Cazaril în doar cîteva minute întreaga istorie a urmărilor capitulării fortăreței Gotorget. Pentru cîțiva dintre cei prezenți nici nu era nevoie să o mai facă; remarcă, din felul în care își strîngeau buzele, cît de mult înțeleseseră din ceea ce nu fosese rostit. În mod inevitabil, cineva vru să știe cum ajunsese în primă instanță să intre în vrajbă cu lord Dondo, iar el fu nevoit să repete, cam împotriva inimii, cum fusese la un pas de a fi decapitat în cortul prințului Olus. În mod normal, denigrarea unei persoane moarte era considerată a fi de prost gust, în ideea în care presupusul vinovat nu putea să se apere. În cazul lui Dondo, Cazaril nu era atît de sigur. Dar își făcu relatarea pe cît de succint și de neutru îi fu cu putință. În ciuda conciziei cu care abordă povestea, atunci cînd termină de vorbit stătea sprijinit cu mîinile de masă, simțindu-se îngrozitor de amețit.

Urmă o scurtă dezbatere asupra problemei de a obține probe coroborate, lucru pe care Cazaril îl consideră de nearealizat; cu toate astea, dy Yarrin nu-i împărtăși părerea. Numai că lui Cazaril nu-i trecuse prin minte că ar fi putut să încerce să obțină mărturie din partea roknarilor care mai erau în viață, ori prin intermediul congregațiilor de maici care făceau parte din Ordinul Fiicei, de dincolo de granițe, din principate.

— Dar, milorzi, spuse Cazaril neîncrezător în una din scurtele pauze din șuvoiul de sugestii și obiecțiuni, chiar dacă vorbele mele ar fi dovedite de zeci de ori, problema mea nu este o chestiune atît de importantă încît să doboare un personaj atît de puternic. Nu ca și trădarea lordului dy Lutez.

— *Aceea* nu a fost îndeajuns dovedită nici la vremea aceea, murmură dy Yarrin pe un ton sec.

Palli se amestecă și el în discuție:

— Ce înseamnă o chestiune importantă? Eu cred că zeii nu măsoară măreția după aceiași parametri pe care îi folosesc oamenii. Eu, unul, găsesc distrugerea întîmplătoare a vieții unui om mai respingătoare decît una premeditată.

Cazaril se rezemă mai mult de masă, adunîndu-și toate puterile să nu se prăbușească într-un mod demonstrativ al momentelor dramatice prin care trecea. Palli insistase ca vocea lui să fie ascultată de consiliu; foarte bine, dar măcar să o facă cu prudență.

— Alegerea sfîntului general al propriului vostru ordin face parte din mandatul domniilor voastre, milorzi. Orico ar putea chiar să vă satisfacă cererea, dacă îi facilitați acest lucru. Provocîndu-l pe cancelarul Chalionului și comandantul ordinului vostru înfrățit înseamnă să vă depășiți atribuțiile, iar părerea mea fermă este că Orico nu va putea fi convins niciodată să sprijine acest lucru. Sfatul meu este să nu încercați.

— Totul sau nimic, îl întrerupse unul din bărbații adunați acolo.

— N-o să mai suportăm un alt Dondo niciodată, începu un altul.

Dy Yarrin ridică mîna în aer, curmînd valul de comentarii.

— Vă mulțumim, lord Cazaril, atît pentru mărturie, cît și pentru opinia domniei voastre.

Alegerea cuvintelor lui dy Yarrin le dădu de înțeles confraților lui să fie cu băgare de seamă.

— Trebuie să continuăm dezbaterea noastră în adunare închisă.

I se dăduse de înțeles că trebuia să se retragă. Palli își împinse scaunul înapoi și se ridică în picioare. Îi luară pe frații dy Gura, care așteptau în hol; Cazaril fu un pic surprins cînd escorta lui Palli nu se opri la porțile casei.

— Nu trebuie să te întorci la consiliul tău? întrebă el, dînd colțul străzii.

— Dy Yarrin o să mă pună în temă, cînd am să mă întorc. Vreau să te văd ajuns în siguranță la porțile Zangrelui. N-am uitat povestea pe care mi-ai spus-o despre sărmanul dy Sanda.

Cazaril aruncă un ochi peste umăr la cei doi ofițeri tineri, care își potriveau pasul în urma lor în timp ce traversau piața templului. *Oh!* Escorta aceea înarmată era pentru *el.* Se hotărî să nu protesteze, întrebîndu-l în loc de asta pe Palli:

— Cine ar fi candidatul favorit pentru titlul de sfînt general pe care să i-l prezentați lui Orico? Dy Yarrin?

— Eu pe el l-aș alege, zise Palli.

— Pare a fi o mînă de fier în consiliul vostru. Este cît de cît interesat să se implice?

— Poate. Dar asta înseamnă să-i predea provincariatul fiului său cel mare și să-și dedice toată atenția ordinului, dacă va fi ales.

— Ah! Așa ar fi trebuit să facă și Martou dy Jironal pentru Ordinul Fiului.

— Ei! Are atîtea posturi, cum poate să-și îndeplinească toate îndatoririle corect?

Porniră la deal, croindu-și drum prin cetatea pavată cu piatră, pășind cu băgare de seamă peste rigolele centrale, bine curățate de ploile reci căzute de curînd. Străduțele înguste cu prăvălii făcură loc pieților mai spațioase, cu case frumoase. Cazaril privi spre cea a familiei Jironal, văzînd palatul ivindu-se încă o dată în drumul lor. Dacă blestemul lucra în sensul strîmbării și trădării virtuților, care era lucrul acela bun pe care îl corupsese în persoana lui Martou dy Jironal? Dragostea de familie, probabil, preschimbînd-o în neîncredere în tot ceea ce nu însemna familie. Nădejdea exagerată pe care și-o pusese în fratele lui, Dondo, se transforma cu siguranță în slăbiciune și ruină. Poate...

— Ei bine, sper ca majoritatea aceea de capete din consiliu să-și atingă ținta.

Palli făcu o grimasă.

— Viața de la curte te preschimbă într-un adevărat diplomat, Caz.

Cazaril îl întoarse un zîmbet trist.

— Nici măcar nu îndrăznesc să îți dau de înțeles în ce mă preschimbă viața de la curte — ah!

Își afundă capul între umeri văzînd una din ciorile lui Fonsa țîșnind pe neașteptate de pe acoperișul unei case din apropiere și repezindu-se ca fulgerul înspre capul său, scoțînd țipete ascuțite. Pasărea făcu o tumbă în aer și aterizâ la picioarele lui, țopăind pe pavaj, croncănind și dînd din aripi. Fu urmată imediat de alte două păsări. Una aterizâ pe unul din brațele lui ridicate în aer, chirăind și fluierînd, scurmînd cu ghearele. Vreo cîteva pene negre se învîrtiră repede prin aer.

— Ale naibii păsări!

Crezuse că-și pieduseră interesul pentru el și iată-le înapoi, pline de un elan stînjenitor.

Palli, care făcuse un salt înapoi rîzînd, aruncă o privire în sus, peste țiglele acoperișurilor și spuse:

— Pe cei cinci zei, e ceva care le-a stîrnit! Tot stolul e în aer deasupra Zangrelui. Uită-te la ele cum dau roată!

Ferda dy Gura își duse palma streașină la ochi și se uită încotro arătase Palli, la vîrtejul de forme negre din depărtare, ca niște frunze negre luate de ciclon, plonjînd și prăvălindu-se. Fratele lui, Foix, își puse mîinile la urechi în timp ce ciorile care se încurcau printre picioarele lor continuau să le sfîșie auzul cu țipetele acelea ascuțite și strigă, acoperind toată zarva:

— Și ce larmă fac!

Păsările acelea nu erau în stare de transă, își dădu seama Cazaril, erau cuprinse de isterie. Îi îngheță inima în piept.

— Se întîmplă ceva rău. Haideți!

Nu era în cea mai bună formă ca să alerge la deal. Își tinu mîna apăsată tare peste înțepătura violentă pe

care o simțea într-o parte, pe măsură ce se apropiau de staulele de la marginea fortăreței. Păsările-mesager zburau deasupra capului său, escortîndu-l. Atunci se auziră strigăte de oameni peste țipetele neobosite ale ciorilor, iar Palli și verii săi trebuiră să grăbească pasul ca să-l ajungă din urmă pe Cazaril.

Un rîndaș în livreaua regală a menajeriei se învîrtea împleticindu-se pe picioare, în fața ușilor deschise strigînd și plîngînd, cu fața șiroind de sînge. Doi dintre străjerii baocieni din slujba lui Teidez, îmbrăcați în livreaua verde cu negru, stăteau în fața ușilor cu săbiile scoase, ținîndu-le la distanță pe gărzile de la Zangre care dădeau din colț în colț în fața lor, temătoare, dar care erau, de asemenea, cu săbiile afară din teacă, neîncumetîndu-se să lovească. Ciorilor nu le lipsi curajul să o facă. Coborîră, în mod ciudat, asupra baocienilor încercînd să-i agațe cu ghearele și să-i ciupească cu ciocurile. Baocienii le traseră o înjurătură și le respinseră cu lovituri. Cele două mănunchiuri de pene ajunseră să zacă imediat pe pietrele din curte, una nemișcată, cealaltă zbătîndu-se.

Cazaril se îndreptă cu pași mari înspre menajerie, tunînd:

— Ce se întîmplă aici, în numele Bastardului? Cum îndrăzniți să omorîți ciorile sfinte?

Unul din baocieni împunse cu vîrful săbiei înspre el.

— Dați-vă înapoi, lord Cazaril! Nu aveți voie să intrați! Avem ordine stricte de la prinț!

Mușcîndu-și buzele de furie, Cazaril împinse într-o parte sabia cu un braț învelit în mantie, făcu o fandare înainte și o smulse din strînsoarea gardianului.

— Dă-ncoace asta, nesăbuitule!

O aruncă pe pietre în direcția vagă a gărzilor de la Zangre și a lui Palli, care intrase în panică atunci cînd Cazaril se băgase neînarmat în încăierare. Sabia zăngăni și se învîrti peste pietroaie, pînă cînd se opri sub

cizma lui Foix, care o ridică în mînă cu o privire provocatoare.

Cazaril se întoarse spre cel de-al doilea baocian, care lăsă că-i cadă spada brusc. Ferindu-se din calea lui Cazaril, gardianul strigă degrabă:

— Castillare, facem asta pentru a-i apăra viața rigăi Orico!

— Ce faceți? Orico e înăuntru? *Ce-ați pus la cale aici?*

Un mîrîit de felină, culminînd într-un răget, care se auzi dinăuntru, îl făcu pe Cazaril să intre val-vîrtej și să-l lase pe descurajatul baocian pe mîna gărzilor de la Zangre, care prinseseră acum inimă să avanseze. El mări pasul prin aripa întunecoasă a menajeriei.

Rîndașul cel bătrîn fără limbă era căzut în genunchi pe jos, ca un ghem, scoțînd niște sunete de plîns înecat. Își acoperise fața cu mîinile lipsite de degetele cele groase, iar niște firișoare de sînge i se scurgeau printre degete; își ridică privirea la sunetul pașilor lui Cazaril, cu un tremur de jale în vocea gîngurită ce răzbătea din gura căscată, din care gîlgîia sîngele. Trecînd pe lîngă cuștile ursilor, Cazaril zări două mormane negre inerte în care erau înfipte săgeți de arbaletă, cu blana udă și pătată de sînge. Ușile de la staulul velelor erau deschise, iar ele zăceau de o parte și de alta, în fînul lucitor, cu ochii deschiși și ficși, cu gîturile sfîrtecate. În capătul celălalt al aripii clădirii, prințul Teidez se ridica de lîngă trupul flasc al pisicii pătate. Sări în picioare cu sabia mînjită de sînge și se rezemă în ea, gîfîind, cu fața răvășită de exuberanță. Umbra i se tulbură în jur ca niște nori care se învălmășesc pe timpul unei furtuni cu tunete la miezul nopții. Ridică privirea înspre Cazaril și trase un rînjet înfiorător:

— Ha! țipă el.

Ținînd încă în mînă o pasăre cu gîtul frînt, căpitanul baocian se avîntă afară din aviariu în calea lui Cazaril. Mănunchiuri de pene colorate, păsări de toate dimensiunile, moarte sau care trăgeau să moară, acopereau

podeaua aviariului, unele bătînd încă din aripi, neajutorate.

— Stai pe loc, castillare — începu el. Își înghiți cuvintele de îndată ce Cazaril îl înșfăcă de tunică și îi făcu vînt la pămînt, în calea lui Palli, care venea în urma sa, murmurînd descurajat și uluit:

— Bastardul plînge. Bastardul plînge...

Palli se bîlbîise întocmai în lupta de la Gotorget, atunci cînd sabia i se ridica și se abătea necontenit asupra oamenilor care se cățărau pe scările de frînghii ca să sară creasta zidurilor fortăreței, iar el simțea că nu mai avea suflare ca să strige.

— Ține-l, mîrîi Cazaril peste umăr și păși înspre Teidez.

Teidez își ridică cu mîndrie capul și se întîlni ochi-în-ochi cu Cazaril.

— N-ai cum să mă mai oprești — am făcut-o deja! L-am salvat pe rigă!

— Ce... ce... cee??!...

Cazaril era atît de înspăimîntat și de furios încît mintea și buzele lui abia mai puteau articula cuvinte coerente.

— Copil nebun! Ce nebunie distrugătoare e asta...?

Mîinile i se deschiseră în lături, zvîcnindu-i și tremurîndu-i.

Teidez se aplecă peste el, arătîndu-și colții sticlind.

— Am rupt blestemul, magia neagră care îl ținea bolnav pe Orico. Venea de la animalele astea malefice. Erau un dar secret din partea roknarilor, menite să-l otrăvească încetul cu încetul. Și l-am omorît și pe spionul roknar — cred... Teidez aruncă o privire circumspectă peste umăr.

Numai atunci observă Cazaril ultimul cadavru de pe podea, în celălalt capăt al încăperii. Umegat zăcea pe o parte, făcut grămadă, la fel de nemișcat ca și păsările ori velele. Stîrvurile vulpilor de nisip erau azvîrlite în apropiere. Cazaril nu-l văzuse de la bun

început, căci strălucirea lui albă, translucidă, se stinsese. *Mort?* Cazaril gemu, sări ca din arc la el și căzu în genunchi. Avea o rană deschisă în partea stîngă, coada de culoarea bronzului îi era răvășită și încleiată de sînge închegat. Avea pielea la fel de cenușie ca o cîrpă veche. Dar din pielea capului i se mai scurgea încă încet sîngele, așa că...

— Mai respiră? întrebă Teidez, apropiindu-se ca să tragă cu ochiul peste umărul lui Cazaril. Căpitanul l-a lovit cu mînerul sabiei, dacă n-a vrut să cedeze...

— Smintitule, smintitule, copil smintit!

— Ba nu-s deloc smintit! El era în spatele tuturor relelor. Teidez făcu un semn cu capul înspre Umegat. Era un vrăjitor roknar, trimis să îl sleiască de puteri și să-l ucidă pe Orico.

Cazaril scrîșni din dinți.

— Umegat este un preot al Templului. Trimis de Ordinul Bastardului să aibă grijă de animalele sacre, care au fost dăruite de zeu pentru a-l menține pe Orico în putere. Și dacă nu l-ai omorît, atunci ăsta e singurul noroc în toată treaba asta.

Umegat respira abia simțit, într-un mod straniu; mîinile îi erau reci ca ale unui cadavru, dar respira.

— Nu... scutură Teidez din cap. N-ai dreptate, nu poate să fie...

Pentru prima dată exaltarea eroică de care era cuprins șovăi pe chipul lui. Cazaril își întinse oasele, ridicîndu-se de jos, iar Teidez dădu un pic înapoi. Cazaril se întoarse ca să dea de Palli, care era din fericire în spatele său și Ferda, lîngă umărul acestuia, privind la tot acel măcel cu o uimire îngrozită. Cazaril avea încredere cel puțin în Palli, care știa să dea primul ajutor pe cîmpul de luptă.

— Palli, zise el cu o voce aspră, ia în primire ce avem aici! Îngrijește-te de rîndașii răniți, în special de acesta. Ar putea avea craniul spart.

Și arătă în jos, la trupul învinețit al lui Umegat.

— Ferda!

— Milord?

Emblema și culorile lui Ferda îi putea deschide drumul oriunde în incintele sacre.

— Dă o fugă pînă la Templu. Găsește-l pe arhipreotul Mendenal. Să nu lași să te oprească nimeni și nimic din drumul tău la el. Spune-i despre secretul care a fost desconspirat aici și pune-l să-și trimită tămăduitorii de la Templu aici — spune-i că Umegat are nevoie de moașa Maicii, cea specială. O să-nțeleagă ce-i spui. Fuga!

Îngenunchind lîngă Umegat, Palli mai spuse:

— Dă-mi mantia ta. Și fugi, băiete!

Ferda își aruncă mantia la ordin, se întoarse și dispăru cît ai zice pește. Palli se apucă să înfășoare stofa groasă cenușie în jurul roknarului căzut fără cunoștință.

Cazaril se întoarse la Teidez, ai cărui ochi aruncau săgeți încoace și-ncolo fiind tot mai mult încercat de nesiguranță. Se retrase înspre carcasa golită de viață a leopardului, care măsura aproape doi metri de la nas pînă în vîrful cozii și care zăcea inertă pe plăcile din pardoseală. Blana frumos pătată a animalului ascundea gurile rănilor, avînd pe ambele părți ale corpului pete de sînge închegat. Cazaril se gîndi la trupul ciuruit al lui dy Sanda.

— L-am omorît cu sabia, pentru că era un simbol regal al Casei mele, chiar dacă era vrăjit, sări Teidez cu gura. Și ca să-mi dovedesc curajul. Mi-a sfîșiat piciorul cu ghearele. Se aplecă și se frecă stîngaci la fluierul piciorului drept, unde pantalonii negri erau într-adevăr sfîșiați, atîrnîndu-i în fîșii ude de sînge.

Teidez era Moștenitorul Chalionului și fratele Isellei. Cazaril n-ar fi vrut ca fiara să-i fi sfîrtecat beregata. N-ar fi trebuit, în orice caz.

— În numele tuturor celor cinci zei, cum de ți-a întunecat mințile o asemenea absurditate?

— Nu-i o absurditate! Și dumneata știai că boala lui Orico era nefirească! Am citit lucrul ăsta pe fața dumitale — pe demonii Bastardului, oricine și-ar fi dat seama. Lord Dondo mi-a dezvăluit secretul, înainte să moară. A fost ucis — ucis! — ca să ducă secretul cu el în mormînt, cred eu, dar a fost prea tîrziu.

— De unul singur ai urzit planul ăsta de atac?

Teidez își înălță capul cu mîndrie.

— Nu, dar cînd m-am văzut rămas de unul singur, l-am dus singur la îndeplinire! Urma să o facem împreună, după ce Dondo s-ar fi însurat cu Iselle — să distrugem blestemul și să eliberăm Casa Chalionului de sub puterea lui malefică. Dar apoi mi-a revenit mie sarcina. Așa că m-am transformat în purtătorul lui de drapel, pentru ca brațul lui să iasă de dincolo de mormînt și să dea o ultimă lovitură pentru Chalion!

— Ah! Ah!

Cazaril era atît de copleșit că mergea în neștire pe loc, în cerc. Dar oare Dondo crezuse în propriile-i prostii, ori acesta fusese doar un plan inteligent pentru a-l folosi pe Teidez, indirect și fără să lase dovezi, ca să-l scoată din luptă pe Orico sau să-l asasineze? Răutate sau prostie? Odată ce Dondo era mort, cine putea ști? Nu!

— Lord Cazaril ce facem cu baocienii ăștia? se auzi vocea șovăielnică a lui Foix.

Cazaril își ridică privirea ca să dea de căpitanul gărzilor din Baocia, dezarmat, prins între Foix și unul din gardienii de la Zangre.

— Și tu! se răsti Cazaril pe un ton gutural la el. Unealtă ce ești, descreieratule, te-ai dedat la, la sacrilegiul ăsta necugetat și n-ai spus nimănui? Sau încă mai ești jivina lui Dondo? Ah! Luați-l și pe el și pe oamenii lui și încuiați-i într-o celulă, pînă...

Cazaril ezită. Dondo era în spatele tuturor acestor lucruri, o, da; își întindea tentaculele ca să se răzbune iscînd haos și dezastru, totul purta amprenta lui, dar,

de data aceasta, Martou nu era în spatele lui Dondo. Era taman invers, doar dacă nu intuise el corect.

— ... pînă i se va aduce la cunoștință cancelarului, continuă Cazaril. Tu de-acolo — un semn cu brațul descriind un cerc prin aer în jos îi atrase atenția unui alt gardian de la Zangre. Dă fuga pînă la Cancelarie sau la Palatul Jironal ori unde ai să-l găsești și spune-i ce s-a întîmplat aici. Roagă-l să mă aștepte înainte să se ducă la Orico.

— Lord Cazaril, nu puteți să porunciți să-mi aresteze gărzile! strigă Teidez.

Cazaril era singurul de aici care avea aerul, dacă nu cumva și autoritatea necesară, să ducă la îndeplinire următorul pas.

— Tu ai să te duci direct în camera ta, pînă ce fratele tău îți va porunci să faci altceva. Am să te însoțesc eu însumi.

— Ia-ți mîna de pe mine! scînci Tedez în timp ce strînsoarea de fier a mîinii lui Cazaril îi apuca brațul. Dar nu îndrăzni chiar să se lupte împotriva a ceea e vedea pe chipul lui Cazaril.

Spuse printre dinți, pe o voce din care picura o falsă cordialitate:

— Nu, într-adevăr. Sînteți rănit, tinere lord, iar eu am datoria să vă ajut să mergeți la un doctor. Adăugă apoi cu o voce scăzută, numai pentru auzul lui Teidez:

— ...și-am să te las lat la pămînt și-am să te tîrăsc, dacă mă obligi.

Încercînd să-și păstreze aparenta demnitate, Teidez mormăi către căpitanul gărzilor sale:

— Du-te cu ei fără să te opui, atunci. Am să trimit după voi mai tîrziu, cînd voi fi demonstrat greșeala lordului Cazaril.

De vreme ce căpitanul fusese deja întors pe loc și condus afară de către cei doi care-l luaseră captiv, vorbele lui Teidez ajunseră să i se adreseze spatelui baocianului, sunînd destul de neinteresant. Rîndașii

răniți se tîrîră pînă lîngă Palli și încercară să îl ajute să îl ridice pe Umegat. Palli se uită peste umăr și îi adresă lui Cazaril un semn rapid de asigurare.

Cazaril dădu din cap în semn de înțelegere și, sub pretextul că îi dădea ajutor, înșfăcă brațul prințului tîrîndu-l afară din acel abator de coșmar în care transformase menajeria rigăi. *Prea tîrziu, prea tîrziu, prea tîrziu...* îi bubuia în urechi la ficare pas. Ajunși afară, observă că ciorile nu se mai roteau, țipînd, în aer. Țopăiau agitate pe pietrele din preajmă, părînd a fi la fel de uimite și lipsite de direcție ca și gîndurile lui Cazaril.

Ținîndu-l în continuare pe Teidez înșfăcat de un braț, Cazaril îl duse la porțile Zangrelui, unde acum își făcuseră apariția mai multe gărzi. Teidez își ținu gura și se abținu să mai protesteze, deși înfățișarea lui mînjită, mînioasă și jignită nu prevestea nimic bun pentru Cazaril. Prințul nici măcar nu se sinchisi să se îngrijească pe piciorul rănit, deși lăsa în urmă o dîră de pași însîngerați peste lespezile din curtea principală. Lui Cazaril îi fu atrasă atenția undeva în stînga sa, unde una din doamnele de companie ale Sarei și un paj apărură în ușa Turnului lui Ias.

— Repede! Repede! îl zorea femeia pe băiat, care o șterse înspre porți, cu fața albă ca varul. Aproape că-l dădu jos din picioare pe Cazaril în graba lui.

— Unde-ai plecat, băiete? strigă după el Cazaril.

El se întoarse fugind cu spatele o clipă:

— La templu, domnule. N-am cum să stau — roina Sara — riga a avut o cădere!

Se întoarse și-o luă la sănătoasa pe poartă; gărzile se holbară la el, mutîndu-și apoi privirile neliniștite către Turnul lui Ias.

Brațul lui Teidez se lăsă moale în mîna lui Cazaril. Pe sub privirea lui urîtă, i se strecură în ochi o umbră de frică și se uită într-o parte cu precauție la cel care-l ținea ostatic cu de la sine putere. După o clipă de

nehotărîre Cazaril, care nu-i dăduse drumul lui Teidez, făcu cale-ntoarsă și porni spre Turnul lui Ias. Se grăbi să o ajungă din urmă pe doamna de companie, care dispăruse din nou înăuntru, o strigă, dar pare-se că ea nu-l auzi, alergînd în sus pe scări. Își simțea capul tulbure cînd ajunse și el la nivelul al treilea, acolo unde își avea Orico apartamentele. Se uită speriat de-a lungul coridorului central. Roina Sara, înfășurată în șalul ei alb, cu o doamnă de companie pe urmele ei, mergea grăbită pe hol. Cazaril făcu, plin de neliniște, o plecăciune cînd ea se apropie de scări.

— Milady, ce s-a întîmplat? Pot să vă fiu de ajutor?

Ea își duse mîna la fața îngrijorată.

— Nici nu știu deocamdată, castillare. Orico... îmi citea pe cînd brodam în camerele mele, așa cum mai face el, ca să-mi aducă alinare, cînd deodată s-a oprit și a clipit, s-a frecat la ochi și mi-a spus că nu mai vedea literele și că se făcuse întuneric în încăpere. Dar nu era așa! Apoi a căzut de pe scaun. Am strigat după doamnele mele și l-am pus în patul lui și am trimis la Templu după un vraci.

— L-am văzut pe pajul rigăi, o asigură Cazaril. Fugea cît îl țineau picioarele.

— O, bine...

— Credeți că a fost un atac de apoplexie?

— Nu cred... nu știu. Vorbește puțin și nu respiră cu prea mare efort... Ce era cu țipetele acelea care se auzeau de la staule mai devreme?

Apoi, distrasă, fără să mai aștepte vreun răspuns, trecu pe lîngă el și urcă scările.

Avînd fața ca plumbul, Teidez își umezi buzele și nu mai scoase nici un cuvînt în timp ce Cazaril îl răsuci și îl conduse jos în curte.

Prințul nu-și recăpătă graiul decît atunci cînd urcau scările din corpul central, cînd începu să repete pe nerăsuflate:

— Nu se poate. Dondo mi-a spus că menajeria era curată vrăjitorie neagră, un blestem roknar, care să-l țină pe Orico bolnav și debil. Am văzut cu ochii mei că așa era.

— Un blestem roknar, asta-i adevărat, însă menajeria era o minune albă care îl ține pe Orico în viață în ciuda acestuia. Îl ținea. Pînă acum, adăugă Cazaril cu amărăciune.

— Nu... nu... e totul anapoda. Dondo mi-a spus...

— Dondo se înșela, șovăi Cazaril scurt. Ori Dondo dorea să grăbească înlocuirea regelui care-l avea ca favorit pe fratele lui mai mare, cu unul care să-l aibă pe el ca favorit.

Teidez deschise gura ca să crîcnească, dar nu reuși să scoată nici un sunet. Cazaril nu credea că prințul ar fi putut mima expresia aceea șocată. Singura binecuvîntare a acestei zile, dacă se putea numi așa, era că Dondo putea să-l fi condus pe căi greșite pe Teidez, dar se părea că nu reușise să îl corupă, nu într-atît. Teidez era o unealtă, nu un complotator, nu era autorul unui fratricid voit. Din nefericire, era o unealtă care continuase să lucreze după ce mîna lucrătorului căzuse. *A cui vină era că băiatul înghițise minciunile, cînd nimeni nu îi arătase adevărul?*

Individul cel smead la față care era secretarul-tutore al prințului se uită la ei surprins, stînd la masa lui de lucru, în timp ce Cazaril îi făcu băiatului vînt în camerele lui.

— Ai grijă de stăpînul tău, îi ordonă Cazaril concis. Este rănit. Nu trebuie să părăsească clădirea asta pînă cînd nu este informat asupra celor întîmplate cancelarul dy Jironal, care poate să-i dea permisiunea să iasă.

Mai spuse apoi, cu un iz de amară satisfacție:

— Dacă aveai cunoștință despre nenorocirea care avea să se întîmple și n-ai făcut nimic ca s-o împiedici, cancelarul va fi furios pe tine.

Omul păli și mai tare de nedumerire; Cazaril îi întoarse spatele. Acum să se ducă să vadă ce se întîmpla cu Umegat...

— Dar, lord Cazaril..., tremură vocea lui Teidez. Eu ce trebuie să fac?

Cazaril scuipă cuvintele peste umăr, pornind din nou:

— Roagă-te!

Capitolul 18

În vreme ce se îndrepta către scări Cazaril auzi lipăitul unor papuci de femeie coborînd în grabă. Își ridică privirea și o întîlni pe lady Betriz, cu trena rochiei de culoarea lavandei atîrnîndu-i în urmă, fugind spre el.

— Lord Caz, ce se întîmplă? Am auzit țipete — una din cameriste a strigat că prințul Teidez a înnebunit și a încercat să omoare animalele rigăi!

— Nu a înnebunit: a fost indus în eroare. Cred. Și nu a încercat — a reușit.

În cîteva cuvinte scurte, pline de mîhnire, Cazaril îi descrise oroarea de la grajduri.

— Dar de ce?

Glasul îi era răgușit din pricina șocului.

Cazaril scutură din cap:

— O minciună de-a lui Dondo a provocat totul, pe cît putem spune. El l-a convins pe prinț că Umegat e un vrăjitor roknar care folosește animalele ca să-l înveninеze cumva pe rigă. Ceea ce s-a dovedit a fi tocmai invers; animalele l-au susținut pe Orico, iar acum s-a prăbușit. Pe toți zeii, nu pot să explic totul aici, pe scări. Spune-i prințesei Iselle că am să fiu la dispoziția domniei sale în curînd, dar mai întîi trebuie să am grijă de rîndașii răniți. Stai deoparte — ține-o și pe Iselle departe de menajerie.

Dacă el nu-i permitea Isellei să acționeze, ea avea cu siguranță să-și permită singură...

— Duceți-vă să o ajutați pe Sara, amîndouă; e cu mințile aproape rătăcite.

Cazaril își văzu de drum pe scări, trecu de locul în care fusese momit — deliberat? — de propria-i durere, mai devreme. Duhul demonic al lui Dondo nu mai făcea nici o mișcare ca să-l înhațe acum.

Ajuns înapoi la menajerie Cazaril află că nemaipomenitul Palli și oamenii lui îi duseseră deja pe Umegat și pe celălalt rîndaș grav rănit la spitalul Mamei. Rîndașul care rămăsese în urmă se împleticea de jur împrejur, încercînd să prindă o pasăre micuță, înnebunită, cu penaj galben cu albastru, care îi scăpase cumva căpitanului baocian și se refugiase pe cornișele de sus. Niște servitori de la grajduri veniseră și ei și făceau tot felul de încercări ciudate de a ajuta; unul își scosese livreaua și arunca cu ea în sus, încercînd să doboare pasărea din aer.

— Opriți-vă! se înecă Cazaril panicat.

Tot ceea ce știa era că micuța creatură înaripată era ultimul firișor care îl mai ținea legat pe Orico de viață. Îi trimise în schimb pe așa-zișii oameni de ajutor să adune leșurile animalelor ucise, să le așeze în curtea grajdurilor și să curețe toată mizeria și sîngele de pe pardoseala dinăuntru. Adună un pumn de grăunțe din staulul velelor, rămase de la ultima lor cină întreruptă și chemă micuța pasăre să i se așeze pe mînă, ciripind, așa cum îl văzuse pe Umegat. Spre marea lui mirare pasărea veni la el și se lăsă cuminte să fie pusă din nou în colivia ei.

— Păzește-o cu prețul vieții tale! îi spuse el rîndașului. Apoi adăugă, pentru ca vorbele lui să aibă un impact și mai mare: dacă moare, mori și tu după ea! Era o amenințare goală, deși era de ajuns pentru moment; rîndașii, cel puțin, păreau a fi impresionați. *Dacă moare ea, moare și Orico?* Această perspectivă păru dintr-o dată înfricoșător de plauzibilă. Se întoarse să

dea o mînă de ajutor celor care tîrau afară cadavrele grele ale ursilor.

— Să le jupuim pielea, milord? întrebă unul din ajutoarele de la grajduri, uitîndu-se pierdut la rezultatele vînătorii infernale ale lui Teidez, făcute stivă afară, pe lespezile de pavaj.

— Nu! zise Cazaril.

Nici măcar ciorile lui Fonsa, care încă mai zăboveau prin curtea staulelor, deși se uitau la cadavrele însîngerate cu un vag interes, nu făcură nici o mișcare înspre ele.

— Purtați-vă cu ele... cum ați face-o cu ostașii rigăi care au murit pe cîmpul de luptă. Ardeți-le ori îngropați-le! Nu le jupuiți! Nu trebuie mîncate, de dragul zeilor!

Cu un nod în gît, Cazaril adăugă trupurile celor două ciori moarte la șirul acela de animale.

— S-au comis destule sacrilegii pe ziua de astăzi.

Și slavă zeilor că îl opriseră pe Teidez să ucidă un sfînt, la fel de sacru ca și acele animale.

Un tropăit de copite anunță venirea lui Martou dy Jironal, adus, probabil, de la palatul Jironal; în urma lui veneau, pe jos, patru slujitori, abia trăgîndu-și suflarea. Cancelarul sări de pe calul care fornăia cu capul plecat, îi aruncă hățurile unui servitor care făcea o plecăciune și înaintă ca să se uite uluit la șirul de animale moarte. Blana întunecată a ursilor se zbîrli în bătaia vîntului rece; singura mișcare din tabloul acela încremenit. Pe buzele lui dy Jironal se ghiciră o serie de înjurături mute.

— Ce-i cu toată nebunia asta?

Ridică privirea înspre Cazaril și își miji ochii a bănuială și nedumerire.

— *Dumneata* l-ai pus pe Teidez să facă una ca asta?

Cazaril se gîndi că dy Jironal nu se prefăcea; era la fel de descumpănit ca și el însuși.

— Eu? Nu! Eu nu îl controlez pe Teidez, mai spuse Cazaril acru. Și se pare că nici dumneavoastră. S-a aflat în compania dumneavoastră în permanență în ultimele două săptămîni; n-ați avut nici o bănuială cu privire la asta?

Dy Jironal scutură din cap.

— Teidez a invocat în apărarea lui ideea greșită cum că actul lui îi va fi de folos rigăi într-un fel. Că nu l-a dus mintea să vadă ce greșeală comitea e din vina vîrstei lui; că nu a fost informat mai bine... în cazul ăsta, dumneata și Orico i-ați făcut un deserviciu. Dacă ar fi fost mai în cunoștință de cauză, n-ar mai fi înghițit toate minciunile. Am pus ca gărzile sale baociene să fie puse sub lacăt, iar pe el l-am dus în camerele lui să aștepte...- acum nu-i mai era la îndemînă să zică, *ordinele rigăi.* Cazaril sfîrși — ... ordinele domniei voastre.

Dy Jironal își strînse pumnul.

— Stai! Prințul ...s-a întîlnit ieri în taină cu sora lui ieri. Nu l-ar fi putut determina ea să facă asa ceva?

— Sînt cinci martori care pot spune că nu. Inclusiv Teidez însuși. Nu dădea nici un semn ieri că și-ar fi pus în minte o asemenea acțiune.

Aproape nici un semn. *Ar fi trebuit, ar fi trebuit, ar fi trebuit...*

— Dumneata o controlezi pe prințesă destul de îndeaproape, îi aruncă mușcător dy Jironal. Crezi că nu știu că ai încurajat-o în atitudinea ei sfidătoare? Îmi scapă motivul atașamentului dăunător pe care-l manifestă față de dumneata, dar intenționez să tai această legătură.

— Da, își arătă colții Cazaril. Dy Joal a încercat să manevreze cuțitul dumitale aseară. Va ști să te taxeze mai mult pentru serviciile lui data viitoare. Prețul întîmplării.

În ochii lui dy Jironal se văzu o licărire, semn că înțelesese aluzia; Cazaril respiră ca să se controleze. Schimbul acesta de replici aducea ostilitățile dintre ei

mult prea aproape de suprafață. Ultimul lucru pe care și-l dorea era ca dy Jironal să-și îndrepte toată atenția asupra sa.

— În orice caz, nu există loc de dubiu. Teidez spune că amabilul dumitale frate, Dondo, a complotat aceasta cu el, înainte să moară.

Dy Jironal dădu un pas înapoi, cu ochii măriți de uimire, dar își încleștă dinții fără să manifeste vreo altă reacție.

Cazaril continuă:

— Ceea ce aș vrea din tot sufletul să știu eu acum este dacă — iar dumneata ești mai în măsură decît mine să ghicești răspunsul — era conștient Dondo de efectul pe care îl avea menajeria asupra lui Orico?

Dy Jironal îi azvîrli o privire rapidă:

— Dar dumneata știi?

— Toată lumea din Zangre a aflat de acum: Orico a orbit si a căzut de pe scaun, chiar în timpul în care creaturile lui mureau. Sara și doamnele ei l-au pus în pat și au trimis după vindecătorii de la Templu.

Cu acest răspuns se eschivă de la întrebarea lui dy Jironal și îi redirecționă brusc acestuia atenția; cancelarul se făcu livid și se întoarse val-vîrtej, îndreptîndu-se spre Zangre. Nu mai stătu să întrebe de Umegat, observă Cazaril. Era limpede că dy Jironal știa care era menirea menajeriei: dar înțelegea el oare în ce fel?

Dar dumneata știi?

Cazaril clătină din cap și se întoarse în direcția opusă, ca să mai facă încă un drum obositor pînă în cetate.

Templul-spital al Milostivirii Maicii din Cardegoss era un conac vechi, întortocheat, lăsat prin testament ordinului de către o văduvă pioasă, pe strada de dincolo de casa Mamei din Piața Templului. Cazaril îi depistă pe Palli și pe Umegat prin labirintul acela de coridoare, într-o galerie de la nivelul al doilea, de deasupra unei curți interioare. Remarcă de îndată încăperea cu pricina, văzîndu-i pe frații dy Gura, care stăteau de pază în

fața ușii închise. Ei îl salutară și îl lăsară să treacă înăuntru.

Intră și îl găsi pe Umegat zăcînd inconștient pe un pat. O femeie cu părul alb, învești mîntată în robele verzi ale doctorilor Templului, se aplecă deasupră lui să-i sutureze rana care-i despicase scalpul. Era asistată de binecunoscuta femeie între două vîrste, plinuță, a cărei aură verzuie nu se datora cu nimic robei verzi pe care o purta. Cazaril putea vedea și cu ochii închiși fulguрația blîndă care radia în jurul ei. Arhipreotul din Cardegoss în persoană, în veșmîntul său în cinci culori, se plimba neliniștit de colo-colo. Palli stătea sprijinit de un perete, cu mîinile încrucișate la piept; i se lumină fața și se ridică în picioare la vederea lui Cazaril.

— Cum merge? îl întrebă Cazaril pe Palli cu voce șoptită.

— Bietul om e tot inconștient și înghețat, murmură Palli. Cred că și-a luat o pălitură zdravănă. Și dumneata?

Cazaril spuse din nou povestea prăbușirii bruște a lui Orico. Arhipreotul Mendenal păși mai aproape ca să asculte, iar doftoreasa se uită la ei peste umăr.

— Vi s-a spus despre turnura pe care au luat-o lucrurile, Sfinția Voastră? îl întrebă Cazaril pe arhipreot.

— O, da. Am să-i urmez și eu pe medicii lui Orico la Zangre de îndată ce am să pot.

Dacă vindecătoarea cu părul alb se mira de ce un rîndaș rănit ar trebui să pretindă mai multă atenție din partea arhipreotului decît riga aflat în criză, ea nu dădu mai multe semne de mirare decît o simplă ridicare din sprîncene. Își termină de prins și ultima copcă și înmuie o cîrpă într-un lighean ca să spele de pe scalpul ras sîngele care făcuse crustă în jurul rănii. Se șterse pe mîini, cercetă globii ochilor albiți de sub pleoapele lui Umegat și se ridică. Moașa din slujba Mamei îi adună lui Umegat coada stîngă care-i fusese tăiată, precum și resturile rămase în urma îngrijirii medicale, făcînd

totul lună. Arhipreotul Mendenal își împleti degetele mîinilor și o întrebă pe tămăduitoare.

— Așadar?

— Așadar, craniul nu e fracturat; de asta sînt sigură. Am să-i las rana neacoperită ca să observăm mai bine dacă se umflă sau sîngerează. Nu pot să spun nimic mai mult pînă nu se trezește. Nu mai e nimic de făcut acum, decît să-l încălzim și să îl veghem pînă începe să dea semne că își revine.

— Asta cînd se va întîmpla?

Femeia-doctor aruncă o privire plină de dubii la pacientul ei; la fel făcu și Cazaril. Cu firea lui de cusurgiu, lui Umegat nu i-ar fi plăcut deloc înfățișarea lui neorînduită, pe jumătate tunsă și îngrozitor de amorțită de acum. Carnea lui era tot cenușie ca de moarte, făcîndu-i tenul smead, de roknar, să semene și mai mult cu o cîrpă murdară. Respira chinuit. Asta nu-i a bine. Lui Cazaril îi fusese dat să vadă oameni care arătau așa, ca și cum erau pe cale să se facă bine; dar îi văzuse apoi prăbușindu-se în moarte.

— N-aș putea spune, răspunse într-un final vindecătoarea, dînd glas diagnosticului mental pus de Cazaril.

— Lăsați-ne, atunci. Discipola o să-l vegheze de acum.

— Da, Sfinția Voastră.

Vindecătoarea se înclină și îi dădu instrucțiuni moașei:

— Să-mi trimiți vorbă de îndată ce se trezește, ori face febră, ori îl apucă convulsiile.

Își strînse instrumentele.

— Lord dy Palliar, vă mulțumesc pentru ajutor, spuse arhipreotul. Apoi adăugă: lord Cazaril, vă rog, rămîneți!

Palli spuse doar:

— Cu mare plăcere, Sfinția Voastră.

Apoi, după o clipă de zăbavă, înțelegînd aluzia, mai zise:

— Oh! Ah! Dacă nu mai ai nevoie de nimic, Caz... ?

— Deocamdată.

— Atunci, ar trebui, probabil, să mă întorc la casa Fiicei. Dacă ai nevoie de orice, oricînd, trimite după mine acolo ori la Palatul Yarrin și am să-ți stau la dispoziție de îndată. N-ar trebui să umbli prin împrejurimi de unul singur.

Îi adresă o privire severă lui Cazaril, să fie sigur că vorbele lui erau înțelese ca un ordin, nu ca o bagatelă spusă la plecare. Făcu și el o reverență și apoi, deschizînd ușa ca să iasă vindecătoarea, o urmă și el.

După ce se închise ușa, Mendenal se întoarse înspre Cazaril, cu mîinile în lături și îl întrebă disperat:

— Lord Cazaril, ce să facem?

Cazaril se înspăimîntă:

— Pe toți cinci zeii, *dumneata* mă întrebi pe mine?

Buzele lui Mendenal se schimonosiră într-un zîmbet îndurerat.

— Lord Cazaril, eu sînt arhipreot în Cardegoss numai de doi ani. Am fost ales pentru că sînt un bun administrator, îmi închipui, și ca să fac hatîrul familiei mele, pentru că fratele meu și tatăl meu, înainte de el, au fost provincari foarte influenți. Am fost consacrat Ordinului Bastardului la vîrsta de paisprezece ani, cu o dotă îndestulătoare din partea tatălui meu, care să-mi asigure îngrijirea și ascensiunea. I-am slujit pe zei cu credință toată viața mea, dar... mie nu-mi vorbesc.

Se uită la Cazaril și apoi trase o ocheadă într-o parte, la moașa Mamei, cu un jind deznădăjduit, dar lipsit de ostilitate.

— Cînd un om pios de rînd se găsește în aceeași încăpere cu trei sfinți, aflați în deplinătatea capacităților lor — dacă are vreun strop de minte — caută să fie îndrumat, nu se preface că e în stare să dea îndrumare.

— Eu nu sînt...

Cazaril își înghiți cuvintele prin care vroia să nege statutul la care îl ridica Mendenal. Avea preocupări mai urgente decît să se contrazică asupra definiției teologice

a condiției lui prezente, deși dacă era sfințenie, zeii se întrecuseră pe ei înșiși în a-l osîndi la chinurile veșnice.

— Onorabilă discipolă — îmi cer iertare, am uitat numele dumitale?

— Sînt Clara, milord Cazaril.

Cazaril îi adresă o mică plecăciune.

— Discipolă Clara, îi vezi... nu-i așa că vezi strălucirea lui Umegat? Nu l-am mai văzut cînd... Așa trebuie să se întîmple cînd un om doarme sau e în stare de inconștiență?

Ea dădu din cap.

— Zeii sînt cu noi mereu, fie că sîntem treji sau dormim, milord Cazaril. Sînt sigură că nu am puterea de clarviziune pe care o ai dumneata, dar, într-adevăr, Bastardul și-a retras prezența din preajma Învățatului Umegat.

— Oh, nu! suspină Mendenal.

— Sînteți sigură? zise Cazaril. Nu se poate să fie vreo hibă a puterii mele — sau a dumitale — de a vedea cu ceilalți ochi?

Ea îl privi, sărind ca arsă într-o parte.

— Nu, căci te pot vedea pe dumneata destul de limpede. Puteam să te văd înainte de a intra pe ușă. E aproape dureros să mă aflu în aceeași încăpere cu dumneata.

— Asta înseamnă că miracolul de la menajerie a fost distrus? întrebă Mendenal ca pe ghimpi, arătînd înspre rîndașul inconștient. Nu mai avem nici o piedică acum împotriva acestui torent năvalnic al negrului blestem?

Ea șovăi.

— Umegat nu mai este purtătorul miracolului. Nu știu dacă Bastardul nu l-a transferat voinței unui alt om.

Mendenal se răsuci pe călcîie ca să privească plin de nădejde la Cazaril.

— Poate că lui?

Ea se încruntă la Cazaril, ținîndu-și indiferentă o mînă deasupra sprîncenelor ca și cum și-ar fi umbrit ochii.

— Dacă eu sînt o sfîntă, așa cum m-a numit Învățatul Umegat, înseamnă că sînt doar una mică, domestică. Dacă îndrumarea lui Umegat nu mi-ar fi ascuțit percepțiile de-a lungul anilor, m-aș fi crezut doar norocoasă în profesia mea.

Cazarul nu-și putu înfrîna gîndul că norocul nu fusese experiența lui de căpătîi, de cînd nimerise în labirintul zeilor.

— Și totuși, sînt un fel de canal de comunicare cu lumea pămîntească în mîinile Mamei cîteodată. Lord Cazaril... e ca o văpaie. Din prima zi cînd l-am văzut la funeraliile lui lord Dondo. Lumina albă a Bastardului și limpezimea albastră a Crăiesei Primăverii, ambele în același timp, constanta prezență vie a celor două divinități, amalgamate cu altceva întunecat, pe care nu pot să-l deslușesc. Umegat putea să vadă mai clar. Dacă Bastardul a mai sporit intensitatea luminoasă de atunci, asta nu pot să zic.

Arhipreotul își duse mîna la sprîncene, buze, piept, pîntece și inimă, cu degetele răsfirate și privi captivat la Cazaril.

— Doi zei, doi zei dintr-o dată, în camera asta!

Cazaril se ghemui cu mîinile încleștate, amintindu-și terifiat de strînsoarea cingătorii și de hidoasa extensie din spatele acesteia.

— Nu v-a spus Umegat ce i-am făcut lordului Dondo? Nu ați vorbit cu Rojeras?

— Ba da, ba da, am vorbit și cu Rojeras, cumsecade om, dar desigur nu a putut să înțeleagă...

— A înțeles mai bine decît credeți. Port povara morții și a crimei în pîntecele meu. O atrocitate, din cîte știu, care ia și formă fizică, nu doar o formă mentală, generată de un demon și de duhul blestemat al lui Dondo dy Jironal. Care zbiară la mine în fiecare noapte, a

propos, cu vocea lui Dondo, cu tot arsenalul lui de cuvinte abjecte, iar Dondo are o gură precum canalul colector de la Cardegoss. Fără nici o altă cale de ieșire decît să mă sfîșie. Nu e nimic sfînt aici, e *dezgustător!*

Mendenal se trase înapoi, clipind.

Cazaril se apucă cu mîinile de cap.

— Am niște vise infernale. Și dureri în vintre. Și mă apucă mînia. Și mi-e teamă că Dondo începe să se prelingă pe-afară.

— Oh, zeilor, spuse abia șoptit Mendenal. Habar n-aveam, milord Cazaril. Umegat a zis doar că ești înfricoșat și că ar fi mai bine să te lăsăm pe mîinile lui.

— Înfricoșat, repetă Cazaril găunos. Și, ah, v-am spus despre strigoi?

Asta era cu siguranță o măsură de... ceva ce părea ultima dintre îngrijorările lui.

— Strigoi?

— Toți strigoii de la Zangre mă urmăresc peste tot în jurul castelului și se adună ciotcă în jurul patului meu noaptea.

— Oh, zise Mendenal, arătînd deodată îngrijorat. Ah!

— Ah?

— Te-a avertizat Umegat în legătură cu strigoii?

— Nu, mi-a spus că nu-mi pot face nici un rău.

— Da și nu. Nu-ți pot face nici un rău atît timp cît ești viu. Dar, așa cum mi-a explicat mie Umegat, Miracolul Crăiesei a întîrziat lucrarea miracolului Bastardului, nu a răsturnat-o. Prin urmare, ăăă, dacă mîna Ei s-ar deschide, iar demonul ar zbura cu sufletul dumitale — și cu cel al lui Dondo, bineînțeles — învelișul dumitale ar rămîne cu o anume, ăă, goliciune teologică periculoasă, ceea ce nu e același lucru cu moartea naturală. Iar sufletele moarte ale damnaților surghiuniți vor încerca să, ăăă, îl ocupe.

După un moment de tăcere apăsătoare, Cazaril întrebă:

— Reușesc vreodată să facă asta?

— Cîteodată. Am văzut o dată un caz, pe vremea cînd eram un preot tînăr. Spiritele degradate bălmăjesc tot felul de lucruri prostești, dar e foarte straniu să încerci să le mai scoți afară, odată ce au pus stăpînire pe trup. Trebuie arse... bine, de vii nu este termenul exact. E o scenă foarte urîtă, mai ales dacă rudele nu înțeleg. pentru că, bineînțeles, fiind trupul tău, ele țipă cu vocea ta... N-o să fie la urma urmei, problema dumitale, desigur, dumneata ai fi, ăă, în altă parte la vremea aceea, dar ai scuti lumea de alte necazuri nedorite, dacă te-ai asigura că ai întotdeauna pe cineva în preajmă, care să înțeleagă necesitatea de a-ți arde trupul înainte de apusul soarelui...

Mendenal se îndepărtă tîrîndu-și picioarele, în chip de scuză.

— Vă mulțumesc, Sfinția Voastră, zise Cazaril cu o politețe îngrozitoare. Am să adaug asta la teoria lui Rojeras cu privire la demonul care își dezvoltă un nou trup în tumoarea mea și își croiește drum în afară, dacă mă voi mai afla vreodată în pericolul de a pune geană pe geană. Deși presupun că nu există nici un motiv să se întîmple *ambele* lucruri. Consecutiv.

Mendenal tuși ca să-și recapete vocea.

— Îmi pare rău, milord. Am crezut de cuviință că trebuie să știți.

Cazaril oftă:

— Da... cred că aveți dreptate.

Își ridică ochii la cer, amintindu-și de scena cu dv Joal.

— Este posibil oare... presupunînd că strînsoarea Crăiesei și-a mai pierdut din fermitate... este posibil ca spiritul lui Dondo să se strecoare în mine?

Mendenal ridică din sprîncene.

— Eu nu... Umegat ar ști. Of, ce n-aș da să se poată trezi acum! Presupun însă că stafia lui Dondo ar putea mai curînd să îmbrace forma altui trup decît să crească într-o tumoare. Cred că ar fi prea mică.

Schiță un soi de măsurătoare cu mîinile.

— Nu și dacă e să ne luăm după Rojeras, spuse Cazaril sec.

Mendenal își frecă fruntea gînditor.

— Of, bietul Rojeras. Credea că am devenit brusc interesat de specialitatea lui, atunci cînd am întrebat despre dumneata. Desigur că l-am lăsat să persiste în ignoranța lui. Credeam că o să mă țină toată noaptea de vorbă. În cele din urmă a trebuit să-i promit o pungă cu bani pentru saloanele lui de spital, căci nu avea de gînd să mă lase să plec pînă nu-mi arăta toată colecția lui.

— Și eu aș da bani ca să nu fiu nevoit să văd așa ceva, se arătă Cazaril în asentimentul lui.

După un moment, întrebă plin e curiozitate:

— Sfinția Voastră... de ce nu am fost arestat pentru crima comisă asupra lui Dondo? Cum a reușit Umegat să mușamalizeze fapta asta?

— Crimă? Nu s-a comis nici o crimă.

— Scuzați-mă, dar omul a murit de mîna mea, prin magia morții, ceea ce constituie o crimă capitală.

— O, da, înțeleg. Profanii sînt plini confuzii cu privire la magia morții, de fapt, pînă și numele este dat greșit. Este o temă de reflecție teologică interesantă, vezi dumneata? Încercarea practicii magiei morții este o crimă de intenție, de complot. *Reușita* magiei morții nu mai e deloc magie a morții, ci un miracol al dreptății și nu poate fi o nelegiuire pentru că mîna divinității este cea care ia sufletul victimei — ale victimelor, vreau să zic — că doar nu s-ar apuca riga să-și trimită ofițerii să-l aresteze pe Bastard, nu?

— Credeți că actualul cancelar al Chalionului va lua în seamă această diferență?

— Păi... nu. Tocmai din această cauză Umegat a recomandat ca Templul să adopte o abordare discretă a acestei... chestiuni extrem de complicate. Mendenal își scărpină obrazul, cuprins de o nouă grijă. Nu că

oficiantul unui asemenea act justiționar ar mai fi supraviețuit vreodată înainte... distincția era foarte clară cînd era doar la nivel teoretic. *Două* miracole. Nu m-am gîndit vreodată la două miracole. E fără precedent. Crăiasa Primăverii trebuie că ține foarte mult la dumneata.

— Și unui unui căruțaș îi pasă de dobitocul care îi cară poverile, spuse Cazaril cu o nuanță amară în glas, în timp ce îl îndeamnă cu biciul peste trecătorile înalte din munți.

Arhipreotul părea un pic năucit; doar discipola Clara își răsfrînse buzele într-un semn de înțelegere. Umegat ar fi pufnit la auzul vorbelor lui, se gîndi Cazaril. Începu să înțeleagă de ce îndrăgea atît de mult roknarul să-i împărtășească lui treburi legate de bucătaria internă a acestei sfere atît de puțin accesibilă celorlalți. Numai sfinții erau în stare să facă asemenea glume pe seama zeilor, căci fie glumă, fie țipăt disperat, numai ei știau că zeilor le era totuna.

— Da, dar..., începu Mendenal. Ceea i s-a întîmplat lui Umegat a coincis — o așa protecție extraordinară trebuie să fie menită să aibă un scop ieșit din comun. Nu ai nici... nu ai nici un fel de bănuială?

— Mărite preot, eu nu știu nimic, începu să-i tremure glasul lui Cazaril. Și mi-e... vorbele îi muriră pe buze.

— Da? îl încurajă Mendenal.

Dacă o spun cu voce tare, am să mă desfac în fărîme chiar aici. Își umezi buzele și înghiți în sec. Cînd se sforță să vorbească din nou, nu putu scoate decît o șoaptă răgușită:

— Și mi-e foarte frică.

— Oh, spuse arhipreotul după un un moment îndelungat. Ah. Da, înțeleg că trebuie să fie... numai de s-ar trezi Umegat!

Moașa din serviciul Mamei își drese vocea, făcîndu-și curaj să vorbească.

— Milord dy Cazaril?

— Da, discipolă Clara?

— Cred că am un mesaj pentru dumneata.

— Ce anume?

— Mama mi-a vorbit în vis noaptea trecută. Nu eram sigură de asta, căci creierul meu în somn zămislește lucruri ca acelea care-mi ocupă mintea în mod obișnuit, iar eu mă gîndesc adesea la Ea. Așa că aveam de gînd să mă duc la Umegat astăzi ca să-mi tălmăcească acest vis și să mă îndrume cu sfatul său cel bun. Dar mi-a zis, Ea mi-a zis așa — Clara respiră adînc, își domoli tremurul din voce, în timp ce liniștea i se așternea pe chip —: *„Spune-i mesagerului credincios Fiicei mele mai presus de orice să-și alunge disperarea.“*

— Da? zise Cazaril după o pauză. Și... ?

La naiba, dacă zeii aveau de gînd să se deranjeze să-i trimită mesaje în visele altor oameni, ar fi preferat să-i trimită unele mai puțin criptice. Și mai practice.

— Asta a fost tot.

— Sînteți sigură? întrebă Mendenal.

— Bine... s-ar putea să fi zis la fel de bine „curteanul credincios“ Fiicei Sale. Ori „intendentul“. Ori „căpitanul“. Sau toți la un loc — partea aceasta mi-e încețoșată în memorie.

— Dacă e așa, cine sînt ceilalți trei oameni? întrebă perplex Mendenal.

Ecoul cuvintelor rostite de provincară la Valenda și pe care nu le conștientizase la vremea respectivă, îl îngheță pe Cazaril pînă la marginea durerii răscolitoare de pîntece pe care o simțea.

— Eu... eu sînt, sfinte părinte. Eu sînt.

Îi făcu o plecăciune discipolei și îngăimă înmărmurit:

— Mulțumesc, Clara. Roagă-te la Stăpîna dumitale pentru mine!

Ea îi zîmbi tăcută, înțelegătoare, cu o mică înclinare a capului.

Lăsînd în seama moașei supravegherea atentă a lui Umegat, arhipreotul se scuză, spunînd că trebuia să

meargă să se intereseze cum îi mergea rigăi Orico si, plin de sfiiciune, îl invită pe Cazaril să îl însoțească pînă la porțile Zangrelui. Cazaril îi fu recunoscător pentru îngăduință și îl urmă afară. Îi trecuseră mînia furibundă și groaza pe care le simțise mai devreme, simțindu-se acum lipsit de vlagă și amorțit. Căzu în genunchi pe scări; dar ca să se prindă de balustrada scărilor ar fi fost nevoie să facă o tumbă prin aer, mai mult zburînd. Spre rușinea lui, preotul cel plin de solicitudine insistă ca el să fie cărat la deal în propria lui lectică, purtată pe umeri de patru devoți voinici, în timp ce Mendenal îl însoțea pe jos. Cazaril se simți cu adevărat ridicol. Dar, trebui să recunoască, și foarte recunoscător.

Întrevederea de care se temea Cazaril nu avu loc decît după supeu. Convocat de un paj, urcă fără tragere de inimă în odaia de primire a prințesei Iselle, care îl aștepta încordată în compania lui Betriz; ea îi arătă un scaun pe care să se așeze. Lumînările care ardeau vioi în toate sfeșnicele din pereții acoperiți cu oglinzi nu reușeau să alunge umbra din jurul ei.

— Cum se mai simte Orico? întrebă el neliniștit fetele. Nici una dintre ele nu coborîse la masa de seară în sala de banchete, preferînd să rămînă sus, lîngă roină și riga aflat în criză.

Îi răspunse Betriz:

— Părea să se mai fi liniștit în seara asta, cînd a descoperit că nu a orbit chiar de tot — poate să vadă flacăra unei lumînări cu ochiul drept. Dar nu elimină lichidele din organism cum trebuie, iar doctorul crede că e în pericol de a fi atins de hidropizie. Arată îngrozitor de umflat.

Zicînd acestea, își mușcă buza de jos îngrijorată.

Cazaril înclină din cap înspre prințesă:

— Ați reușit să îl vedeți pe Teidez?

Iselle oftă.

— Da, imediat după ce cancelarul dy Jironal a terminat să-l mustruluiască. Era prea necăjit ca să mai vorbească. Dacă era mai mic, aș fi spus că l-a apucat una din hachițele lui. Îmi pare rău că a crescut așa de mare ca să mai poată fi pălmuit. Nu vrea să mănînce nimic și aruncă cu tot ce-i pică în mînă după servitori, iar acum, după ce i s-a dat voie să iasă din cameră, refuză să o mai facă. Nu-i nimic de făcut cînd îl apucă toanele astea, decît să i se dea pace. O să-și mai revină mîine.

Îl privi pe Cazaril cu ochi bănuitori și strînse din buze:

— Deci, milord... De cît timp știai dumneata mai exact despre acest blestem negru care îl paște pe Orico?

— Sara v-a spus în cele din urmă... nu-i așa?

— Da.

— Ce anume v-a spus?

Iselle făcu un rezumat destul de precis al poveștii lui Fonsa și a Generalului de Aur, precum și a transmiterii din generație în generație a răului fatal, de la Ias la Orico. Ea nu aminti nimic despre ea sau Teidez.

Cazaril se luptă cu nodul care i se pusese în gît:

— În cazul ăsta cunoașteți adevărul numai pe jumătate.

— Eu nu mă mulțumesc cu jumătăți de măsură, Cazaril. Lumea îmi cere să iau decizii corecte fără să mi se pună la dispoziție nici o informație, iar apoi se dă vina pe nepriceperea mea de fecioară, ca și cum fecioria mea e responsabilă de necunoașterea în care mă aflu. Ignoranța nu înseamnă prostie, dar ar putea să însemne și asta. *Iar mie nu-mi place* să mă știu o nătîngă.

Ultimele ei vorbe erau, fără doar și poate, oțelite.

El își plecă capul pentru a-și cere iertare. Ar fi vrut să plîngă pentru ceea ce avea să sacrifice. Nu pentru a proteja inocența ei feciorelnică, sau pe a lui Betiz, păstrase el tăcerea atîta amar de vreme, și nici de teama de a fi arestat. Se temuse să nu piardă paradisul din

privirile lor, și i se făcea rău la gîndul oribil că ar putea deveni o ființă hidoasă pentru ele. *Lașule! Vorbește și sfîrșește odată!*

— Am aflat pentru prima dată de blestem în noaptea care a urmat morții lui Dondo, de la rîndașul Umegat — care nu e defel un rîndaș, ci preot al Bastardului și un sfînt care se îngrijea de minunea de la menajerie pentru binele lui Orico.

Betriz făcu ochii mari.

— Oh. Mie... mie îmi era drag. Cum se mai simte?

Cazaril mișcă dintr-o mînă ușor.

— Rău. E încă inconștient. Și mai rău de atît, și-a... — înghiți ca să-și facă curaj —, *o să o spun, fie ce-o fi,* și-a pierdut strălucirea.

— Și-a pierdut strălucirea? Nu știam că luminează.

— Da. Știu. Nu o puteți vedea. E ceva ce nu v-am spus despre moartea lui Dondo.

— Aha! Măcar de-atîta lucru mi-am dat și eu seama, zise Betriz, așezîndu-se mai dreaptă în scaun.

— Da, dar... ceea ce nu știți e că am reușit. Ar fi trebuit să mor în noaptea aceea, în Turnul lui Fonsa. Dar au intervenit rugăciunile altcuiva. Ale Isellei, cred. Clătină din cap către prințesă.

Ea deschise gura și-și duse mîna la piept.

— Eu m-am rugat ca Fiica să mă cruțe de Dondo!

— Rugăciunea asta m-a cruțat pe mine. Adăugă plin de mîhnire: dar nu de Dondo, așa cum aveam să aflu. Ați văzut cum la funeralii toți zeii au refuzat să certifice faptul că a fost luat la ceruri?

— Da. Și prin urmare a fost surghiunit, osîndit, prins în capcană pe lumea asta, spuse Iselle. Jumătate din cei de la curte s-au temut că a fost lăsat să bîntuie prin Cardegoss și s-au înarmat cu talismane împotriva lui.

— În Cardegoss, da. Să bîntuie... nu. Cele mai multe duhuri sînt legate de locul în care și-au găsit sfîrșitul. Dondo este legat de persoana care l-a ucis.

Închise ochii strîns, nefiind în stare să le vadă chipurile devenite livide.

— Știți tumoarea mea? Nu e o tumoare. Sau, mai bine zis, nu e doar o tumoare. Spiritul lui Dondo a fost închis în mine. Odată cu demonul morții, se pare, dar acest demon, cel puțin, nu scoate nici un sunet, din fericire. Dondo e cel care nu vrea să tacă. Zbiară la mine în fiecare noapte. În fine...

Deschise ochii, dar nu îndrăzni să-și ridice privirea.

— Toată aceastâ... activitate spirituală m-a blagoslovit cu un fel de clarviziune. Umegat o are și el, mai există o moașă din Ordinul Mamei, jos în cetate, care o are și ea, și o am și eu. Umegat are — avea — o sclipire albă. Maica Clara radiază o lumină de un verde pal. Amîndoi mi-au spus că a mea este în mare parte alb cu albastru, nuanțe care se tulbură și scapără ca niște vîlvătăi.

În cele din urmă făcu o sforțare să se uite în ochii Isellei.

— Și pot să văd blestemul care roiește în jurul lui Orico, ca pe o umbră întunecată. Iselle, ascultă, e foarte important! Nu cred că Sara știe asta. Nu e doar o umbră pogorîtă asupra lui Orico. E și asupra domniei tale și a lui Teidez. Toți descendenții lui Fonsa par a fi pătați de lucrul ăsta întunecat.

După o scurtă tăcere, stînd țeapănă și neclintită, Iselle spuse doar atît:

— Asta are o noimă.

Betriz îi arunca priviri furișe. După cum se vedea și după cingătoarea lui, tumoarea nu-și mărise volumul mai mult decît înainte, dar privirea ei îl facea să se simtă monstruos. Se gheboșă un pic să-și mai ascundă din protuberanța pîntecului și reuși să schițeze un rînjet slab în direcția ei.

— Dar cum poți să scapi de... bîntuirea asta? întrebă Betriz încet.

— Ăă... din cîte am înțeles, dacă sînt ucis, sufletul meu nu va mai fi ancorat în trup, iar demonul morții va fi liber să-și săvîrșească lucrarea. Cred. Mă cam tem că demonul va încerca să mă ademenească întru moarte, dacă va putea; pare să nu aibă alt scop. Vrea să se ducă acasă. Sau, dacă Fiica își va retrage protecția cu care mă înconjoară, demonul va fi eliberat și îmi va smulge sufletul din trup și-o să ne ducem cu toții în același fel.

Se hotărî să nu o mai împovăreze și cu cealaltă teorie a lui Rojeras.

— Nu, lord Caz, n-ai înțeles. Vreau să știu cum poți scăpa de asta, *fără să mori.*

— Și eu aș vrea să știu, suspină Cazaril.

Făcînd un efort de voință, își îndreptă șira spinării și reuși să zîmbească mai convingător.

— Nu are importanță. Mi-am dat viața în schimbul morții lui Dondo din proprie inițiativă și mi-am primit răsplata. Achitarea de datoria pe care o am a fost doar întîrziată, nu revocată. După toate aparențele, stăpîna mă ține în viață pentru un serviciu pe care îl mai am de îndeplinit. Altfel m-aș omorî cu mîna mea de atîta scîrbă și aș termina odată cu toate.

Iselle își mijì ochii, se ridică și spuse pe un ton tăios:

— Ei află atunci că eu nu te eliberez din serviciul meu! M-ai înțeles, Cazaril?

El zîmbi de-a binelea acum, pentru o clipă:

— Aha.

— Da, spuse și Betriz, doar nu te așteptai să ni se facă scîrbă doar pentru că ești... locuit. Adică... cu toții avem datoria să ne împărtășim trupurile într-o bună zi. Asta nu ne face să fim îngrozitori, nu-i așa?

Își curmă vorbele, văzînd unde avea să ajungă cu metafora ei.

Cazaril, care se sfiise un timp din cauza aceastei paralele spuse blînd:

— Bine, dar cu Dondo? Amîndouă ați fost ferme în privința lui Dondo.

La drept vorbind, orice om pe care îl omorîse în viața lui trecuse prin brațul în care purtase sabia pînă în amintirea lui și mai era încă prezent într-un fel. *Și astfel ne purtăm în spate păcatele.*

Iselle își duse mîna la gură, speriată dintr-o dată.

— Cazaril... n-are cum *să iasă* de-acolo, nu-i așa?

— Mă rog la Stăpînă să nu o facă. Teama că s-ar putea insinua în mintea mea e cea mai rea dintre toate. Mai rău chiar decît... nu contează. Oh! Asta îmi aduce aminte că ar trebui să vă avertizez în legătură cu stafiile.

În cîteva vorbe, repetă ceea ce îi spusese arhipreotul despre nevoia de a se asigura că trupul avea să-i fie ars, spunîndu-le și motivul. Faptul că își descărcase sufletul îi aducea o ușurare stranie. Erau înspăimîntate, dar numai ochi și urechi; el consideră că putea avea destulă încredere în ele ca să aibă curajul să ia asupra lor această obligație. Dar mai apoi se rușină că nu mizase pe curajul lor mai din timp.

— Dar ascultați, prințesă, continuă el. Blestemul Generalului de Aur i-a urmărit pe urmașii lui Fonsa, dar Sara e și ea atinsă de umbră. Umegat și cu mine credem că s-a molipsit prin căsătoria cu Orico.

— Oricum viața ei a devenit nefericită din cauza asta, consimți Iselle.

— Prin urmare, s-ar putea trage concluzia că domnia voastră ați putea scăpa de umbra blestemului tot prin căsătorie. E o speranță, în orice caz, o speranță însemnată. Cred că ar trebui să ne preocupăm îndeaproape de problema aceasta — am să fac în așa fel încît să vă scot din Cardegoss, de sub blestem, din Chalion la urma urmei, de îndată ce va fi posibil.

— Cu toată zarva care s-a iscat la curte, aranjamentele în vederea căsătoriei sînt în afară de orice discu... Iselle se opri brusc. Dar... ce se va întîmpla cu Teidez? Și cu Orico? Și cu tot Chalionul? Va trebui să

îi abandonez, ca un general care fuge lăsînd în urmă o bătălie pe cale de a fi pierdută?

— Comandanții superiori au responsabilități mult mai mari decît o singură bătălie. Dacă o bătălie nu poate fi cîștigată, dacă generalul nu poate salva o situație aparte, cel puțin această retragere îi poate rezerva victoria de mai tîrziu.

Ea se încruntă în dubii, rumegînd spusele lui. Chipul ei deveni tot mai grav.

— Cazaril... dumneata crezi ca mama și bunica mea știau de misterul acesta întunecat care atîrnă deasupra capetelor noastre?

— Despre bunica domniei voastre, nu știu. Mama voastră însă...

Dacă Ista văzuse stafiile de la Zangre cu ochii ei, înseamnă că fusese hărăzită cu darul clarviziunii pentru o vreme. Ce putea să însemne asta? Cazaril căzu pe gînduri.

— Mama voastră știa ceva, dar nu știu cît de multe. În orice caz, destul încît să se îngrozească atunci cînd ați fost chemați la Cardegoss.

— Eu am crezut că e exagerat de grijulie, scăzu în intesitate glasul Isellei. O credeam nebună, așa cum șușoteau servitorii. Se încruntă tot mai mult. Trebuie să meditez asupra multor lucruri.

Văzînd că se cufundase în tacere Cazaril se ridică și le ură politicos, la amîndouă domnițele, noapte bună. Prințesa îi făcu absentă un semn cu capul. Betriz își încleștă mîinile, privindu-l înnebunită și își îndoi genunchii într-o semi-reverență.

— Așteaptă! îl strigă deodată Iselle, cînd ajunsese la ușă. Se învîrti pe călcîie, iar ea țîșni din jilț, păși către el și îl apucă de mîini.

— Ești prea înalt. Apleacă-ți capul! îi ordonă ea.

El își plecă capul, îndatoritor; ea se ridică pe vîrfuri. Clipi surprins cînd buzele ei fragede depuseră un sărut hotărît și formal pe fruntea lui și apoi pe dosul fiecărei

mîini, pe care o ridică în dreptul gurii. Apoi se lăsă la podea într-un foșnet de mătăsuri parfumate, iar în timp ce el deschise gura, nereușind să articuleze nici un cuvînt de împotrivire, îi sărută fiecare picior încălțat cu cizme cu aceeași fermitate lipsită de șovăială.

— Așa, spuse Iselle ridicîndu-se. Bărbia i se înălță. Acum poți să te retragi.

Fața lui Betriz era scăldată în lacrimi. Mult prea tulburat ca să mai scoată vreun cuvînt, Cazaril se înclină adînc și fugi să se refugieze în patul lui bîntuit.

Capitolul 19

Cazaril găsi Zangre ciudat de tăcut în ziua următoare. După moartea lui Dondo, cei de la curte se alarmaseră, da, dar în același timp erau și incitați, dovedind o aplecare pentru bîrfă și șușoteală. Acum, chiar și șușoteala parcă amuțise. Toți cei care nu aveau îndatoriri directe se țineau deoparte, iar cei care aveau sarcini inevitabile zoreau încoace și-ncolo, într-o tăcere mormîntală.

Iselle și Betriz își petrecură ziua în Turnul lui Ias, stînd la dispoziția Sarei și a lui Orico. La căderea serii Cazaril și sumbrul intendent al castelului supravegheară arderea rămășițelor animalelor. Pentru tot restul zilei Cazaril stătu în cumpănă, cînd încercînd fără tragere de inimă să se ocupe de dezordinea de pe masa lui de lucru, cînd tîrîndu-se cu greu pînă jos în cetate, la templul-spital. Umegat zăcea neschimbat, cenușiu și respirînd cu greutate. După cea de a doua vizită Cazaril se opri chiar la templu, se rugă în șoaptă și se prosternă pe rînd la toți cei cinci zei. Dacă se molipsise cu adevărat de acea boală a sfinților, atunci, la naiba, n-ar fi trebuit să fie bun de ceva?

Zeii nu fac minuni ca să servească scopurilor noastre, ci alor lor, îi spusese Umegat. Da? Lui Cazaril i se părea că acest tîrg trebuie să meargă în ambele sensuri. Dacă oamenii ar înceta să-și mai pună voința la cheremul zeilor, ei, atunci ce-ar mai face zeii? *Ei bine, primul lucru care s-ar întîmpla ar fi acela că aș pica mort.* Asta era. Cazaril stătu culcat un timp îndelung în fața altarului

Crăiesei Primăverii, însă odată ajuns acolo rămăsese mut, fără să poată măcar să-și miște buzele. Stingherit, rușinat, disperat? Dar cu sau fără cuvinte, zeii nu-i răspunseră decît cu aceeași tăcere neagră, de cinci ori la rînd.

Își aminti de insistențele lui Palli să nu cutreiere de unul singur prin cetate atunci cînd, căznindu-se să urce dealul, trecu pe lîngă dy Joal și altă slugă de-a lui dy Jironal, care intrau în palatul Jironal. Mîna lui dy Joal se îndreptă către garda spadei, dar nu o scoase din teacă; cu înclinări ale capului politicoase, temătoare, se evitară unul pe altul de departe.

Ajuns înapoi în biroul lui Cazaril se pomeni cu o durere de cap și își îndreptă gîndurile către mariajul Isellei. Hm, prințul Bergon din Ibra. Băiatul era la fel de bun ca oricare altul, ba poate chiar mai bun decît majoritatea celorlalți, presupuse Cazaril.

Numai că tot acest tumult de la curtea din Chalion făcea imposibilă deschiderea negocierilor; trebuia să găsească un emisar tainic, și asta cît mai curînd. Cînd se apucă să deruleze în minte lista curtenilor capabili de o asemenea misiune diplomatică reieși că nu avea încredere în nimeni. Desfășurînd lista și mai scurtă a oamenilor în care avea încredere, reieși ca nici unul din ei nu era diplomat cu experiență. Umegat era la pămînt. Arhipreotul nu ar fi putut pleca în secret. Palli? Marchizul dy Palliar avea rangul, cel puțin, pentru a se face respectat în Ibra. Încercă să și-l imagineze pe cinstitul Palli negociind subtilitățile contractului de căsătorie a Isellei cu Vulpoiul din Ibra și gemu. Poate... poate dacă Palli ar fi trimis cu o extrem de detailată și de explicită listă cu instrucțiuni... ?

Nevoia ne împinge. O să deschidă subiectul cu Palli mîine.

Cazaril se rugă în genunchi lîngă pat să fie cruțat de visul chinuitor care îi apărea de trei nopți la rînd,

în care Dondo, crescut la dimensiunile lui din viață în stomacul lui Cazaril care se tot umfla, iar apoi îmbrăcat în hainele de înmormîntare și înarmat cu sabia, își croia drum în afară cu ea. Poate că Fiica îi ascultase ruga; în orice caz, se trezi în zori, cu capul și inima zvîcnindu-i din pricina altui coșmar. În acesta, Dondo părea să-i fi absorbit sufletul lui Cazaril în propriul lui pîntece și ieși afară ca să ia și forma trupească a lui Cazaril. Iar apoi se apucase să răpească femei din camerele lor în timp ce Cazaril, care nu avea cum să-l oprească, privea neputincios. Cu groaza asta, în timp ce gîfîia în lumina cenușie a zorilor ca să-și vină în simțuri, Cazaril își dădu seama ca trupul îi era dureros de excitat.

Prin urmare, să fi fost Dondo cufundat într-o închisoare întunecată, izolată de sunete, privată de senzații? Sau avea și el aceleași trăiri ca el, un spion absolut și un voaieur? Cazaril nu-și închipuise cum ar fi fost să facă dragoste cu Be — cu orice femeie — de cînd îl năpădise blestemata de tumoare; își închipui acum un cvartet înghesuit între cearșafuri și se cutremură.

În clipa următoare, Cazaril se imagină sărind pe fereastră. Ar fi putut să-și facă loc cu umerii prin ea și să plonjeze în hău; căderea ar fi fost uluitoare, strivirea de la sfîrșit... rapidă. Ori cu cuțitul, să-și taie venele sau gîtul sau pîntecele sau toate trei... Se ridică în capul oaselor, clipind, ca să vadă vreo șase fantasme adunate cu lăcomie în jurul lui, înghesuindu-se una peste alta, ca hultanii în jurul unui cal mort.

Șuieră, se feri și își vîntură brațul prin aer ca să le împrăștie. Ar fi putut un trup ca al lui, cu capul sfărîmat, să fie însuflețit de vreuna dintre ele? Vorbele arhipreotului așa sugerau. Evadarea prin sinucidere era împiedicată, pe cît se părea, de patrula aceea fantomatică. Temîndu-se să mai adoarmă la loc coborî împiedicat din pat și se duse să se spele și să se îmbrace.

Întorcîndu-se de la un mic dejun frugal din sala de banchete, Cazaril dădu pe scări peste Nan dy Vrit, care abia își trăgea suflarea.

— Milady vă roagă să veniți de îndată, îi zise Nan, iar Cazaril încuviință și sări pe scări. Nu în camerele ei! adăugă Nan, în timp ce el dădea să urce spre al treilea nivel. În ale prințului Teidez.

— Oh, făcu Cazaril, căpătînd o expresie gravă.

Se întoarse, treacînd pe lîngă odaia lui și se îndreptă pe hol, spre Teidez, cu Nan pe urmele sale.

Intrînd în anticamera-birou, după asemănarea încăperii Isellei de la nivelul de deasupra, auzi voci din camerele de dincolo; cea murmurată a Isellei și pe cea otărîtă a lui Teidez:

— Nu vreau să mănînc nimic. Nu vreau să văd pe nimeni! Pleacă de-aici!

Salonul era ticsit cu arme, haine și daruri, azvîrlite claie peste grămadă. Cazaril își croi drum înspre dormitor.

Teidez stătea culcat în perne, aflat încă în cămașa de noapte. Aerul închis și umed din cameră mirosea a sudoarea băiatului și a alt iz ciudat. Secretarul lui tutore se foia de colo-colo pe o parte a patului; Iselle stătea cu mîinile-n șolduri pe partea cealaltă. Teidez zise:

— Vreau să mă culc la loc. Ieșiți afară!

Ridică ochii la Cazaril, se făcu mic și arătă cu degetul la el:

— Și, mai ales, nu vreau să-l văd pe el aici!

Nan dy Vrit îi spuse pe un ton matern:

— Ei, hai, gata cu toate mofturile astea, tinere. Tu știi să vorbești mai frumos de atît cu bătrîna ta Nan.

Țipetele lui Teidez, după un vechi obicei de-al lui, trecură de la aroganță la smiorcăială:

— Mă doare capul.

Iselle spuse hotărîtă:

— Nan, adu o lumină aici. Cazaril, vreau să te uiți la piciorul lui Teidez. Mie mi se pare că arată foarte ciudat.

Nan ridică un sfeșnic, sporind lumina palidă a zilei care se strecura pe fereastră. Mai întîi, Teidez își ținu strînse la piept păturile, dar nu prea îndrăzni să înfrunte privirea aspră a surorii lui celei mari; ea i le smulse din mîini și le împături alături.

Trei răni adînci, paralele, acoperite cu crustă se întindeau în spirală, pe o parte a piciorului drept al băiatului. Ele în sine nu păreau să fie adînci sau periculoase, dar carnea de pe margini se umflase atît de tare încît pielea devenise lucitoare și argintie. Niște impurități transparente de culoare rozalie și un puroi galben se adunaseră pe marginile lor. Cazaril făcu o sforțare pentru a-și păstra calmul, cercetîndu-i dîrele roșiatice care treceau de genunchi și urcau în cercuri pe interiorul coapsei. Ochii lui Teidez străluceau. Scutură cu putere din cap atunci cînd Cazaril dădu să îl atingă.

— Ia mîna de pe mine!

— Stai liniștit! îi porunci Cazaril pe o voce joasă.

Fruntea lui Teidez ardea cînd i-o atinse cu încheietura mîinii.

Ridică ochii la secretarul cu fața smeadă, încruntîndu-se la el:

— De cînd are febra asta?

— Din dimineața asta, cred.

— Cînd a văzut doctorul lui ultima oară chestia asta?

— N-a vrut să audă de nici un doctor, milord Cazaril. A aruncat cu un scaun după mine cînd am încercat să îl ajut și s-a bandajat singur.

— *Și dumneata l-ai lăsat?!!*

Vocea lui Cazaril îl făcu pe secretar să tresară.

Omul ridică din umeri neliniștit.

— Așa a vrut el.

Teidez mormăi:

— *Unii* oameni mi se supun. Și-am să-mi aduc aminte mai tîrziu care sînt ăia.

Îi trase o uitătură urîtă lui Cazaril pe sub pleoapele pe jumătate închise și făcu un bot îmbufnat la sora lui.

— A făcut o infecție. Am să mă îngrijesc ca vindecătorul de la Templu să fie trimis să-l vadă de îndată.

Nemulțumit, Teidez se strecură din nou sub așternuturi.

— Pot să mă întorc la somn acum? Dacă nu vă e cu supărare. Și trageți draperia, mă supără la ochi lumina de afară.

— Da, rămîi în pat, îi spuse Cazaril și se retrase.

Iselle îl urmă și îl întrebă încet:

— Nu-i a bine, nu-i așa?

— Nu. Nu este. Bună observație, prințesă. Ați judecat corect.

Ea îi făcu un semn de mulțumire, iar el se înclină și se îndreptă spre capătul scărilor. După chipul adumbrit al lui Nan dy Vrit, ea își putu da seama cu adevărat cît de îngrijorătoare era situația. Pe tot drumul cît coborî grăbit scările și traversă curtea către Turnul lui Ias, Cazaril nu se putu gîndi la nimic altceva decît la cît de des văzuse un om, indiferent de cît de tînăr sau bătrîn era, care să supraviețuiască unei amputații atît de sus pe coapsă. Mări pasul.

Printr-un noroc chior, îl găsi pe dy Jironal imediat, în Cancelarie. Tocmai își punea sigiliul pe un sac de corespondență ca să îl trimită printr-un mesager la destinație.

— În ce stare sînt drumurile? îl întrebă dy Jironal pe individul care arăta ca un curier tipic, slab și suplu, și care purta livreaua Cancelariei peste o amestecătură ciudată de bulendre groase de iarnă.

— Desfundate, m'lord. O să fie primejdios să le bat călare după lăsarea întunericului.

— Ei, tu fă tot posibilul, oftă dy Jironal și îl bătu pe umăr. Omul salută și trecu pe lîngă Cazaril.

Dy Jironal privi urît la noul lui vizitator.

— Cazaril.

— Milord.

Cazaril făcu o frîntură de plecăciune și intră.

Dy Jironal se așează pe marginea biroului său și își încolăci brațele la piept.

— Încercarea dumitale de a te ascunde în spatele Ordinului Fiicei în tot complotul urzit pentru a mă detrona este sortită eșecului, să știi, îi spuse el pe un ton informativ. Am de gînd ca sfîrșitul acelei facțiuni să fie deplorabil.

Nerăbdător, Cazaril flutură din mînă neinteresat. Ar fi fost mai mult decît surprins să știe că dy Jironal nu avea urechi în consiliul ordinului.

— Aveți necazuri mult mai grave în această dimineață decît orice v-aș putea cauza eu, milord.

Dy Jironal căscă ochii a mirare, plecîndu-și capul într-un interes subit.

— O, da?

— Cum arăta rana lui Teidez atunci cînd ați văzut-o?

— Ce rană? Nu mi-a arătat nici o rană.

— Cea de pe piciorul drept; a fost zgîriat de leopardul lui Orico, după toate aparențele, în timp ce omora bietul animal. De fapt, urmele nu arătau prea adînci, dar s-au infectat. Îi arde pielea. Iar dumneata știi cum poate o rană infectată să dea uneori semne febrile pe piele, nu?

— Hm!..., zise dy Jironal, neliniștit.

— Rănile lui Teidez se întind de la gleznă pînă la încheietura șoldului. Arată de parcă i-ar fi luat dracului tot piciorul foc!

Dy Jironal înjură.

— V-aș recomanda să trimiteți pentru moment toată șleahta aia de vraci inutili care stau pe capul lui Orico în odăile lui Teidez. Ori ați putea pierde două marionete regale într-o singură săptămînă.

Privirea lui dy Jironal o întîlni pe cea a lui Cazaril, ca două tăișuri de sabie care se încrucișează, dar după ce trase o gură de aer cu nesaț, dădu din cap și se puse în mișcare. Cazaril îl urmă afară. O fi fost dy Jironal viciat de lăcomie și orgoliu familial, dar incompetent nu

era. Cazaril își dădu seama de motivul pentru care Orico preferase să îndure atît, în schimbul acelei calități.

După ce se încredință că dy Jironal urca scările către apartamentele lui Orico cu toată graba necesară Cazaril coborî și el în drumul lui. Nu mai aflase nici o veste de la spitalul-templu din noaptea de dinainte, vroia să știe din nou care era starea lui Umegat. Ieși pe porțile Zangrelui, trecînd pe lîngă blestematul loc de la grajduri. Spre surprinderea lui îl zări pe servitorul fără limbă al lui Umegat urcînd dealul către el. Omul flutură din mîinile lui lipsite de degete cînd îl văzu pe Cazaril și grăbi pasul.

Ajunse fără suflare și zîmbitor. Pe fața lui se vedeau urmele unor vînătăi roșii-vineții în jurul unui ochi, de la lupta zadarnică din menajerie, iar nasul spart îi era tot umflat, avînd pe margine o rană neagră care prinsese coajă. Dar ochii îi străluceau în matricea lor schimonosită; aproape că dansa de bucurie pînă să ajungă la Cazaril.

Cazaril ridică din sprîncene.

— Arăți vesel, ce-i, omule, s-a trezit Umegat?

Omulețul dădu cu putere din cap.

Cazaril îi aruncă și el un rînjet, mai să leșine de ușurare.

Omulețul molfăi un soi de gargariseală, din care Cazaril deslușì probabil un cuvînt din patru, dar destul încît să priceapă că avea de făcut un drum urgent. Îi făcu semn lui Cazaril să îl aștepte afară, lîngă tăcuta și întunecata menajerie și se întoarse în cîteva minute cu un săculeț legat la brîu și ținînd strîns o carte pe care o vîntura în aer fericit. Din asta Cazaril înțelese că Umegat nu era doar conștient, dar destul de înzdrăvenit încît să-și ceară și cartea favorită — Ordol, observă Cazaril cu uimire. Bucuros de compania piticului cel viteaz, Cazaril îl însoți jos în cetate.

Cugetă asupra stigmatelor martiriului acestui om, pe care și le expunea aparent cu atîta indiferență. Era

o mărturie mută a chinurilor înfiorătoare, îndurate în numele zeului său. Teroarea aceea durase o oră, o zi, luni în șir? N-avea cum să fie sigur dacă rotunjimea aceea molatică a înfățișării sale era rezultatul castrării sau a vîrstei înaintate. Cazaril nici nu putea să-i ceară să-i spună întreaga poveste. Numai încercarea de a-i asculta sforțările guturale obișnuite presupunea un mare efort la care își supunea urechile și întreaga atenție. Nici măcar nu știa dacă omulețul era chalionez sau ibranez, brajar sau roknar, nici cum ajunsese la Cardegoss sau de cînd slujea la Umegat, îndeplinindu-și îndatoririle zilnice, așa cum apăreau acestea. Călca apăsat acum alături de Cazaril, cu cartea la subraț și cu ochi strălucitori. Iată, deci, cum ajungea să arate într-un final un servitor credincios al zeilor, eroic și iubit.

Ajunseră în camera lui Umegat și îl găsiră stînd în capul oaselor, sprijinit de niște perne. Era palid și spălăcit, cu pielea capului plină de țepi care răzbăteau prin copcile rănii, părul rămas arătînd precum cuibarul răsturnat al unui șobolan, cu buzele crăpate și fața nebărbierită. Servitorul fără limbă răscoli în sacul pe care-l aduse, scoase de acolo un dispozitiv de ras și îl flutură triumfător în aer; Umegat zîmbi stins. Se uită fix la Cazaril, neridicîndu-și capul din perne. Se frecă la ochi și privi pieziș, descumpănit.

Cazaril înghiți.

— Cum te simți?

— Capul, reuși să rostească Umegat. Pufni scurt. În cele din urmă, zise: au murit chiar toate creaturile mele?

Limba îi era încleiată, vocea înceată și un pic neclară, dar părea a fi destul de coerent.

— Aproape toate. A mai rămas o pasăre micuță cu pene albastre și galbene, care a scăpat. Acum e la locul ei, în colivie. N-am lăsat pe nimeni să-și facă trofee din ele. Am avut grijă să fie arse ca niște soldați căzuți pe cîmpul de luptă. Arhipreotul Mendenal și-a asumat răspunderea să așeze cenușa lor la loc de cinste.

Umegat aprobă din cap și apoi avu o tresărire. I se crispară buzele crăpate. Cazaril aruncă o ocheadă la ajutorul lui — da, omul acesta trebuia să fie unul din cei care știau adevărul — apoi își întoarse privirea la Umegat și spuse șovăielnic:

— Știi că ți-ai pierdut strălucirea?

Umegat clipi imediat la el:

— Am... bănuit. Cel puțin dumneata ești mai suportabil la vedere acum.

— Ți-a fost luat și darul celei de-a doua vederi?

— Mmm, clarviziunea e de prisos rațiunii oricum. Trăiești, de aceea știu fără dubiu că ești încă la adăpostul protecției Crăiesei.

Mai spuse după un moment:

— Întotdeauna am știut că mi-a fost hărăzit numai pentru o bucată de vreme. Ei bine, am avut de furcă atîta timp cît a durat — vocea lui deveni șoptită — ...destul de mult.

Își întoarse fața.

— Aș fi putut să suport să mi se ridice. Să mi se smulgă din mîini... Ar fi trebuit să văd cînd a venit.

Zeii ar fi trebuit să te pună în gardă...

Micuțul servitor bătrîn, a cărui față se pleoștise la auzul durerii din vocea lui Umegat, luă cartea și i-o întinse consolator.

Umegat zîmbi slab și o luă cu blîndețe din mîna lui.

— Cel puțin mi-a rămas vechea profesie la care să mă întorc, nu?

Deschise cartea, netezind paginile ușor, ca să ajungă la un paragraf cunoscut și își coborî privirile. Vocea îi deveni tăioasă:

— Ce glumă-i asta?

— Ce glumă să fie, Umegat? E cartea ta, l-am văzut cînd a adus-o de la menajerie.

Umegat se zvîrcoli în chip ciudat că să stea drept.

— Ce *limbă*-i asta?

Cazaril înaintă și privi peste umărul lui:

— Ibrană, bineînțeles.

Umegat răsfoi paginile cărții, cu degete tremurătoare, cu ochii cuprinși de un tic nervos, respirînd din ce în ce mai agitat, arătînd îngrozit.

— E o... e o păsărească. Sînt numai niște, niște... pete micuțe de cerneală. Cazaril!

— E ibrană, Umegat. E numai limba ibrană.

— Ochii mei sînt de vină. E ceva în mine...

Își acoperi fața cu mîinile încleștate, se frecă la ochi și strigă deodată:

— Oh, zeilor! și izbucni în lacrimi. Lacrimile i se preschimbară în suspine convulsionate, aproape la fiecare respirație.

— Am fost pedepsit!

— Cheamă un doctor, adu un doctor, țipă Cazaril la omulețul speriat, iar acesta dădu ascultător din cap și o rupse la fugă.

Umegat smulgea paginile cărții cu degetele ca ghearele unei păsări de pradă, în neștire. Stîngaci, Cazaril încercă să îl ajute, bătîndu-l ușor pe umăr, strîngîndu-i cartea și luîndu-i-o din față. Odată ce inevitabila cădere nervoasă căreia îi ținuse piept cu toată stăpînirea de sine de care era în stare rupsese băierile sufletului lui Umegat, prin această spărtură care cedase bărbatul începu să plîngă — dar nu ca un copil. Nici un copil n-ar fi putut să scoată asemenea suspine înfiorătoare.

După minute întregi de agonie, tămăduitoarea cu părul alb sosi și îi alină durerea preotului răvășit; el se agață de ea plin de nădejde și abia dacă îi dădea drumul la mîini ca să-și poată face treaba. Explicația ei cum că mulți bărbați și femei loviți de paralizie își puteau reveni în scurt timp, că unii erau cărați la spital pe brațe de rudele lor îngrijorate și plecau pe picioarele lor la cîteva zile îl ajută foarte mult pe Umegat să-și recapete controlul de sine spulberat. Își pierduse agerimea minții, căci testele la care îl supuse femeia, trimițînd un devot la bibioteca ordinului, dezvăluiră că își

pierduse abilitatea de a citi și în roknară și în darthacană, ba, mai mult, nu mai putea nici măcar să țină în mîini o peniță și să încondeieze vreo slovă. Pana îi scăpă din strînsoarea degetelor neîndemînatice, mînjind cu cerneală așternuturile, iar el își îngropă fața în mîini, gemînd din nou:

— Sînt pedepsit. Bucuria și refugiul, mi-au fost luate...

— Cîteodată oamenii pot învăța din nou lucrurile pe care le-au uitat, îi spuse precaută vindecătoarea. Și nu v-a fost luată capacitatea de a înțelege cuvintele pe care le auziți, nici recunoașterea persoanelor pe care le știați. Li s-a mai întîmplat acest lucru și altor oameni bolnavi. Ar putea să vă citească cineva cu voce tare...

Ochii lui Umegat îi întîlniră pe cei ai servitorului fără limbă, care stătea de o parte a patului, strîngînd în mîini cartea lui Ordol. Bătrînul își frecă pumnul de gură și scoase un sunet ciudat din gît, un scheunat de disperare neagră. Din colțurile ochilor i se scurgeau lacrimi șiroaie pe fața slutită. Umegat scoase un oftat prelung și clătină din cap; distras de la propriu-i necaz de oglindirea suferinței lui pe chipul acela îmbătrînit, întinse mîna ca s-o apuce pe cea a rîndașului:

— Tțț! Facem o pereche pe cinste acum! Suspină și se cufundă iarăși în perne. Să mai zică cineva că Bastardul n-are simțul umorului!

După o clipă, închise ochii. Era sleit de puteri sau vroia să se izoleze de lumea de afară, Cazaril nu era sigur care din cele două variante era cea adevărată.

Își înăbuși întrebarea care-l chinuia, *„Umegat, ce-i de făcut acum?"* Umegat nu era în măsură să facă nimic, cu atît mai puțin să îi dea îndrumări. Nici măcar să se roage? Cazaril nici nu avea îndrăzneala să-i ceară să se roage pentru Teidez, în condițiile de față.

Respirația lui Umegat deveni mai profundă, apoi căzu într-o moțăială înfrigurată. Încetișor, grijuliu să nu facă nici un fel de zgomot, servitorul puse dispozitivul

de bărbierit pe o consolă și se așează răbdător să aștepte ca Umegat să se trezească din nou. Vindecătoarea făcu niște însemnări și ieși în liniște. Cazaril o urmă afară, în galeria care avea vedere înspre curtea interioară. Fîntîna arteziană din mijlocul acesteia nu curgea pe vremea aceea rece, iar apa din ea era neagră și plină de spume în lumina plumburie de iarnă.

— Chiar este pedepsit? o întrebă Cazaril.

Ea își frecă ceafa cu un gest obosit.

— De unde să știu eu? Vătămările la cap sînt cele mai ciudate ca manifestări. Odată am văzut o femeie ai cărei ochi păreau perfect teferi, dar care a orbit din pricina unei lovituri la ceafă. Am văzut oameni care și-au pierdut vorbirea, care și-au pierdut controlul pe jumătate din corp, dar nu și pe cealaltă jumătate. Să fie oamenii ăștia pedepsiți? Dacă e așa, atunci înseamnă că zeii sînt răi, iar eu asta n-o cred în ruptul capului. Eu cred că e vorba de noroc.

Eu cred că zeii măsluiesc zarurile. Vru să o roage să aibă o mare grijă de Umegat, dar era evident că deja o făcea, iar el nu vroia să pară înnebunit sau să pară că s-ar fi îndoit de îndemînarea sau dăruirea ei. Îi ură, în schimb, să aibă o dimineață bună și se porni să-l caute pe arhipreot ca să-l înștiințeze despre întorsătura urîtă pe care o luase rana lui Teidez.

Îl găsi pe arhipreotul Mendenal în templu, la altarul Mamei, celebrînd o ceremonie de binecuvîntare a nevestei unui negustător de piei bogat și a nou-născutei lor fiice. Cazaril fu nevoit să aștepte pînă ce familia își depuse ofrandele de mulțumire și ieși din incintă înainte să se apropie de el ca să-i șoptească veștile la ureche. Mendenal păli și porni de îndată către Zangre.

Lui Cazaril i se răsturnaseră convingerile cu privire la eficacitatea și siguranța rugăciunii, dar se culcă oricum pe jos, pe pavimentul rece, în fața altarului Mamei, gîndindu-se la Ista. Dacă mai exista vreo speranță că zeii se vor îndura de dragul ei Teidez, care

fusese momit de către Dondo să comită un sacrilegiu strigător la cer, cu siguranță că zeița mamă ar putea găsi un dram de clemență pentru mama lui, Ista, măcar. Mesajul zeiței pentru el, prin intermediul visului discipolei Sale, deunăzi, părea a fi milostiv. Într-un fel. Cu toate că se putea dovedi a fi doar nemilos de practic. Prosternat pe plăcile șlefuite ale pardoselii simțea umflătura aceea mortală care-i dospea în pîntece, ca pe o mizerie stingheritoare ce părea a fi la fel de mare cît doi pumni de-ai lui.

Se ridică într-un sfîrșit și plecă să îl caute pe Palli la palatul vechi de piatră al provincarului dy Yarrin. Un servitor îl conduse într-o cameră de oaspeți din spatele casei. Palli stătea la o masă micuță, făcînd însemnări într-o bucoavnă, dar își așeză pana deoparte cînd intră Cazaril și îi făcu semn să se așeze pe un scaun în fața lui.

De îndată ce servitorul închise ușa în urma lui, Cazaril se aplecă înspre Palli și-i spuse:

— Palli, ai putea, la nevoie, să te duci cu un mesaj pînă în Ibra, în secret, din partea prințesei Iselle?

Palli ridică din sprîncene:

— Cînd?

— În curînd.

Scutură din cap:

— Dacă prin curînd înțelegi acum, nu cred. Sînt foarte prins cu îndatoririle mele ca lord devot — i-am promis lui dy Yarrin că am să iau cuvîntul și am să votez în Consiliu.

— Ai putea să lași un mandatat în sprijinul lui dy Yarrin sau un alt tovarăș de încredere.

Palli își scărpină bărbia rasă și scoase un mormăit de îndoială. Cazaril se gîndi dacă să dezvăluie faptul că era un sfînt în slujba Crăiesei și, astfel, să aibă un cuvînt greu de spus în fața lui Palli, dy Yarrin și a întregului lor ordin militar. Asta ar necesita tot felul de explicații dificile. Ar fi nevoie să divulge și secretul

blestemului lui Fonsa. Ar presupune nu numai să recunoască, dar să își afirme... dereglarea ieșită din comun. Atins de zei. Siluit de zei. Mărturisirea aceasta l-ar fi făcut să pară în ochii lor la fel de nebun, ori chiar mai nebun decît fusese vreodată Ista. Își asumă totuși riscul.

— Cred că ar putea fi în interesul Fiicei.

Lui Palli i se duse gura pînă la urechi.

— Cum poți să spui asta?

— Uite că pot.

— Ei bine, eu nu pot.

— Stai un pic, știu. Înainte să te duci la culcare diseară, roagă-te pentru îndrumare.

— Eu? De ce n-o faci chiar tu?

— Nopțile mele sînt... ocupate.

— Și de cînd ai început să crezi în vise profetice? Știam că întotdeauna ai susținut că sînt niște aberații, că oamenii se amăgesc cu ele sau că pe seama lor își dau o importanță pe care altfel nu ar pretinde-o.

— E vorba despre o... convertire recentă. Uite ce e, Palli: tu fă-o, de dragul experimentului. Ca să-mi faci mie pe plac, dacă dorești.

Palli făcu un gest de resemnare.

— Pentru tine, da. Cît pentru restul...

Sprîncenele lui negre se îmbinară, căzut pe gînduri.

— În Ibra, zici? Și față de cine m-aș ascunde ca să duc acel mesaj?

— Dy Jironal. În principal.

— Aha! Dy Yarrin ar putea fi interesat. E ceva în treaba asta din care să tragă și el vreun folos?

— Nu în mod direct, nu cred.

Cazaril adăugă, cam fără tragere de inimă:

— Și de asemenea, e un secret și pentru Orico.

Palli se lăsă pe spate, băgîndu-și capul între umeri. Lăsă tonul jos.

— Măi să fie, Caz! Ce fel de streang vrei să-mi pui de gît? E vorba de trădare?

— Mai rău, suspină Cazaril. Teologie.

— Cum?

— Na! că era să uit: spune-i lui dy Yarrin că există un spion care-i raportează lui dy Jironal tot ce se întîmplă în consiliul vostru. Deși cred că este destul de prudent încît să-și fi dat deja seama pînă acum, nu știu.

— Din ce în ce mai rău. Tu apuci să te odihnești suficient, Caz?

Un rîset amar ca un lătrat izbucni de pe buzele lui Cazaril:

— Nu.

— Întotdeauna te-ai purtat ciudat în stări de epuizare, adu-ți aminte! În orice caz, eu n-am de gînd să plec călare nicăieri pe baza unor aluzii obscure.

— La timpul potrivit, o să ți se explice totul în detaliu.

— Ei, cînd o să fiu în cunoștință de cauză am să mă pot decide.

— Mi se pare cinstit, suspină Cazaril. Am să vorbesc cu prințesa. Dar n-am vrut să îi propun un om care să îi înșele așteptările.

— Hei! făcu Palli indignat. Dar cînd am înșelat eu așteptările cuiva?

— Niciodată, Palli. Tocmai de aceea m-am gîndit la tine.

Cazaril își dezveli dinții și, scoțînd un geamăt de durere, se ridică în picioare.

— Trebuie să mă întorc la Zangre.

În cîteva cuvinte îi explică cît de neplăcut evolua rana lui Teidez. Expresia lui Palli deveni extrem de gravă.

— Cît de grav este mai exact?

— Nu...

Din precauție, Cazaril își stăpîni francheța.

— Teidez e tînăr, puternic, bine hrănit. Nu văd nici un motiv să nu poată trece peste infecția asta cu bine.

— Pe toți zeii, Caz, el e speranța acestei case regale. Ce se va alege de Chalion dacă nu va rezista? Mai ales că acum e și Orico doborît!

Cazaril șovăi:

— Orico... nu se mai simte bine de multă vreme, dar sînt sigur că dy Jironal nu și-a imaginat niciodată că se vor îmbolnăvi amîndoi deodată. Ai putea să-i atragi atenția lui dy Yarrin că dragul nostru cancelar va fi foarte ocupat zilele astea. Dacă lorzii devoți vor să treacă peste capul lui și să obțină vreo semnătură de la Orico pe patul de boală, acum e cel mai bun moment să o facă.

Se eschivă din fața avalanșei de remușcări ale lui Palli, dar nu putu scăpa de insistențele lui de a-i lua pe frații dy Gura ca escortă. Urcînd dealul încă o dată, calculele lui repetate cu privire la modul în care să o salveze pe Iselle de la dezastrul Casei ei blestemate se reduseră la o hotărîre mult mai simplă, și anume aceea de a nu se prăbuși în fața acelor tineri de treabă, ca să fie tîrît pînă acasă cu mîinile pe după umerii lor.

La întoarcere, Cazaril găsi coridorul celui de-al treilea etaj al corpului central promițător de aglomerat. Doctori-tămăduitori îmbrăcați în robe verzi și discipolii lor, care-i asistau, intrau și ieșeau pe ușă. Servitori aduceau în grabă apă, rufărie, pături, licori ciudate în ulcioare de argint. În vreme ce Cazaril zăbovea prin preajmă întrebîndu-se la ce putea fi de ajutor, arhipreotul ieși din anticameră și plecă pe coridor, cu chipul îngîndurat.

— Sfinția Voastră? îi atinse în treacăt Cazaril mîneca robei în cinci culori. Cum îi mai merge băiatului?

— Ah, milord Cazaril. Mendenal se trase în lături cu iuțeală. Cancelarul și prințesa mi-au dat pungi cu bani pentru rugăciuni în numele lor. Mă duc să mă-ngrijesc de asta.

— Credeți că... rugăciunile fac vreun bine? *Credeți că orice fel de rugăciuni vor fi de ajutor?*

— Rugăciunea e întotdeauna binevenită.

Ba nu, nu este, vru să replice Cazaril, dar își mușcă limba.

Mendenal adăugă sugestiv, coborîndu-și vocea:

— A dumitale ar putea fi deosebit de eficace. La momentul acesta.

Pînă atunci nu fusese, după cum observase Cazaril.

— Prea Sfinția Voastră, eu nu urăsc nici un om din lumea asta îndeajuns, încît să-i pricinuiesc vreun rău prin rezultatul rugăciunilor *mele*.

— Ah, făcu Mendenal neliniștit. Schiță un zîmbet și își luă politicos rămas-bun.

Prințesa Iselle ieși pe coridor, uitîndu-se atentă în stînga și-n dreapta. Îl iscodi pe Cazaril și îi făcu un semn.

El se înclină.

— Prințesă?

Și ea îi vorbi încet; toată lumea de aici părea să vorbească în șoaptă.

— Se discută despre o posibilă amputare. Ai putea dumneata — ai binevoi dumneata — să îl ții, dacă s-ar întîmpla să fie nevoie? Cred că ești familiarizat cu procedura.

— Într-adevăr, prințesă, înghiți Cazaril. Amintiri de coșmar ale unor momente crunte din spitalele de campanie îi zburară atunci prin minte. Niciodată nu fusese în stare să spună hotărît dacă oamenii care încercau să înfrunte cu bărbăție sau cei care-și pierdeau mințile de groază erau cel mai greu de suportat de către cei care îi țineau. Era de departe mai bine în cazul celor care erau inconștienți de la bun început.

— Spuneți-le doctorilor că sînt la dispoziția lor și a prințului Teidez.

Cazaril auzea totul din anticameră, unde stătea sprijinit de un perete în timp ce aștepta ca propunerea să-i fie înaintată lui Teidez. Băiatul părea să facă parte din cea de a doua categorie, după toate aparențele. Răcnea și urla că nu va permite să fie schilodit de

trădători și idioți și azvîrlea cu tot ce-i cădea în mînă după ei. Isteria lui furibundă fu ostoită numai atunci cînd un al doilea doctor opină că nu era vorba despre o gangrenă la urma urmei — nasul lui Cazaril îi confirmă același lucru —, ci doar o infecție a sîngelui, iar amputația i-ar face mai mult rău decît bine. Tratamentul fu redus la o simplă incizie cu lațeta, cu toate că după urletele și zvîrcolelile lui Teidez ar fi putut fi luată drept o amputare. În ciuda drenării rănii, febra lui Teidez crescu; sevitorii aduseră găleți cu apă rece să-l îmbăieze într-o albie de cupru, pusă în camera de primire, dar doctorii trebuiră să se lupte cu el, ca să-l facă să intre în apă.

Știindu-l pe mîna doctorilor, a discipolilor și a servitorilor Cazaril se retrase pentru o vreme în propriul lui birou de nivelul următor. Acolo își abătu gîndurile, adresînd scrisori caustice acelor consilii cetățenești care întîrziaseră cu plățile datorate casei Isellei, adică tuturor. Acestea trimiseseră scrisori de scuză, invocînd recoltele sărăcăcioase, jafurile, ciuma, vremea neprielnică și înșelătoriile colectorilor de taxe. Șase orașe care făceau cît o grămadă de necazuri; Cazaril se întrebă dacă nu cumva Orico o luase înainte cu darul lui de nuntă și scăpase de șase din cele mai rău-platnice de taxe orașe, puse în cîrca Isellei și a lui Dondo, sau dacă întreg Chalionul se afla într-o asemenea dezorganizare.

În încăpere intrară Iselle și Betriz, cu niște figuri îngrijorate și tensionate.

— Fratele meu e mai bolnav decît l-am văzut vreodată, îi mărturisi Iselle lui Cazaril. O să instalăm altarul meu personal și o să ne rugăm înainte de cină. Mă gîndesc dacă n-ar trebui să și postim.

— Cred că aici nu e nevoie de rugăciunile altora, ci de ale lui Teidez; și nu pentru sănătate, ci pentru iertare.

Iselle scutură din cap.

— Nu vrea sub nici o formă să se roage. Zice într-una că nu e vina lui, că e vina lui Dondo, ceea ce e adevărat pînă la un anumit punct... Țipă că nu a vrut niciodată să-i facă rău lui Orico, iar cei care zic asta sînt niște calomniatori.

— Zice cineva asta?

Betriz interveni:

— Nimeni nu-i spune asta prințului în față. Dar circulă niște zvonuri ciudate printre servitori, spune Nan.

Îngrijorarea de pe chipul Isellei se adînci.

— Cazaril... ar putea fi?

Cazaril se sprijini cu coatele de birou și se frecă la frunte, unde începuse să simtă o durere.

— Cred... că n-a fost inițiativa lui Teidez. Îl cred cînd spune că a fost ideea lui Dondo. În ceea ce-l privește pe Dondo... din partea lui m-aș aștepta la orice. Gîndiți-vă la toate, din punctul lui de vedere: se însoară cu sora lui Teidez, apoi face ca Teidez să acceadă la tron cît încă mai este minor. Știa, din cele ce văzuse la fratele lui, Martou, de cîtă putere poate dispune un om, stînd în preajma regelui. Vă garantez, nu știu cum intenționa să se descotorosească de Martou, dar sînt sigur că Dondo avea în plan să devină următorul cancelar, poate chiar regent, al Chalionului. Poate chiar rigă în Chalion, în funcție de ce soartă meschină îi pregătea lui Teidez.

Iselle își prinse buza de jos între dinți.

— Și eu, care mă gîndeam că m-ai salvat doar pe mine. Îl mîngîie în treacăt pe umăr și trecu în camerele ei.

Cazaril le însoți pe Iselle și Betriz în vizita pe care i-o făceau lui Orico înainte de cină. Deși starea lui nu se îmbunătățise, nu era nici mai rea. Îl găsiră înfofolit în schimburi curate, stînd în capul oaselor în pat și ascultînd-o pe Sara cum îi citea. Riga le spuse plin de speranță că începuse să vadă ceva mai bine cu ochiul drept, căci acum credea că vede siluete în mișcare.

Cazaril își spuse că diagnosticul de hidropizie era plauzibil, căci cărnurile bogate ale lui Orico erau și mai buhăite; cînd riga își apăsa cu degetul pe grăsimea tare a feței urma rămînea galbenă și vizibilă pentru mult timp. Iselle îi prezentă lui Orico mai pe ocolite veștile alarmante despre infecția lui Teidez, dar cînd ieși în anticameră îi spuse Sarei adevărul gol-goluț. Sara strînse din buze; făcu un mic comentariu către sora lui Teidez, iar Cazaril se convinse că măcar aici era cineva care nu se ruga pentru băiețașul acela zăpăcit și violent.

După masa de seară febra lui Teidez crescu și mai mult. Încetă să se mai lupte și să se plîngă și căzu în lîncezeală. Cu cîteva ore înainte de miezul nopții păru să adoarmă. Iselle și Betriz părăsiră în cele din urmă anticamera prințului și urcară în camerele lor să se odihnească.

Pe la miezul nopții, nefiind în stare să adoarmă din pricina presentimentelor lui obișnuite, Cazaril mai ieși o dată pe coridor, spre camerele lui Teidez. Încercînd să-l trezească din somn ca să-i administreze niște sirop pentru scăderea febrei, abia preparat și adus într-un suflet de un discipol, doctorul șef descoperi că băiatul nu putea fi trezit.

Cazaril urcă pe scări să-i ducă vestea lui Nan dy Vrit, care moțăia din picioare.

— Ei bine, Iselle nu poate să facă nimic în privința asta, își dădu cu părerea Nan. A căzut din picioare de oboseală, biata fată. N-am putea s-o lăsăm să doarmă?

Cazaril șovăi, apoi spuse:

— Nu.

Prin urmare, cele două femei obosite și îngrijorate, se îmbrăcară din nou și se deplasară grăbit jos, în odaia de primire aglomerată a lui Teidez. Sosi și cancelarul dy Jironal, adus de la palatul Jironal.

Dy Jironal se încruntă la Cazaril și se plecă în fața Isellei.

— Prințesă. Camera bolnavului nu e un loc potrivit pentru domnia voastră.

Privirea acră cu care se întoarse spre Cazaril, adăugă pe mutește *„ori pentru tine!"*

Iselle își miji ochii, dar răspunse cu un glas încet, demn:

— Nimeni de aici nu are un drept mai mare decît mine să fie prezent. Nici vreo datorie. După o mică pauză, adăugă: și trebuie să fiu martoră, în numele mamei mele.

Dy Jironal trase adînc aer în piept, iar apoi se răzgîndi în privința a ceea ce voia să spună. Ar face bine să lase confruntările de voință pentru alt moment și loc, gîndi Cazaril. Aveau să se ivească destule oportunități.

Compresele reci nu reușeau să-i scadă temperatura lui Teidez, iar înțepăturile cu ace nu îl făceau să reacționeze. Respirația îi deveni chiar mai hîrîită și mai agitată decît a lui Umegat, aflat în stare de inconștiență. Afară, pe hol, un cvintet de coriști, cîte o voce pentru fiecare dintre cele cinci ordine, cînta rugăciuni; vocile se amestecau și stîrneau ecouri, alcătuind un fundal sonor de o frumusețe înălțătoare pentru lucrurile cutremurătoare care se derulau.

Armoniile încetară. În clipa aceea, Cazaril își dădu seama că respirația chinuită din dormitor se oprise. Toată suflarea încremeni în fața acelei tăceri. Unul dintre cei cîțiva doctori care erau în preajmă veni în anticameră cu fața împietrită și udă de lacrimi și îi chemă pe dy Jironal și pe Iselle ca martori. Din camera lui Teidez se auziră timp de cîteva minute mai multe voci care creșteau în intensitate și apoi scădeau, domol și grav.

Amîndoi erau palizi cînd ieșiră din nou. Dy Jironal era palid și marcat; chiar și în ultimul moment, își dădu seama Cazaril, acesta se așteptase ca Teidez să răzbată și să-și revină. Iselle era palidă și aproape lipsită de

orice expresie. Umbra cea neagră dădea în clocot în jurul ei.

Fiecare față din anticameră se întoarse către ea, ca o busolă care are nevoie să fie ghidată. Regatul Chalionului avea o nouă Moștenitoare.

Capitolul 20

Ochii Isellei, deși roșii de oboseală și durere, erau uscați. Vrînd să o sprijine, Betriz își șterse lacrimile din colțurile alor săi. Era un pic cam greu de spus care din cele două tinere o sprijinea pe cealaltă.

Cancelarul dy Jironal tuși ca să-și dreagă vocea:

— Am să duc vestea grelei pierderi lui Orico. Cu oarecare întîrziere, mai spuse: dați-mi voie să vă stau la dispoziție în această încercare, prințesă.

— Da... Iselle își plimbă privirea pierdută prin cameră. Lăsați-i pe bieții oameni să se ducă la treburile lor.

Sprîncenele lui dy Jironal coborîră, ca și cum o sută de gînduri i-ar fi străbătut mintea îndărătul acelor ochi, iar el abia dacă știa căruia să-i dea curs mai întîi. Privi la Betriz și Cazaril:

— Suita domniei voastre... suita domniei voastre ar trebui sporită pentru a se ridica la demnitatea noului statut pe care l-ați dobîndit. Am să mă ocup de asta.

— Nu pot să mă gîndesc la toate lucrurile astea acum. Pînă mîine nu mai e mult. În astă seară, cancelare, vă rog, lăsați-mă cu durerea mea.

— Desigur, prințesă.

Dy Jironal făcu o plecăciune și se pregăti să plece.

— O și, mai zise Iselle, rogu-vă, nu trimiteți nici un curier la mama mea pînă nu-i scriu și eu o scrisoare pe care s-o includ în mesaj.

Ajuns în cadrul ușii dy Jironal se opri și mai făcu o frîntură de plecăciune pentru confirmare:

— Desigur.

În vreme ce Betriz o escorta afară din încăpere, prințesa îi șopti lui Cazaril în treacăt:

— Cazaril, vino să ne sfătuim în jumătate de oră. Trebuie să mă gîndesc.

Cazaril înclină din cap.

Mulțimea de curteni din anticameră și din camera de primire se împrăștie, mai puțin secretarul lui Teidez, care rămase în picioare, avînd un aer rătăcit și inutil. Mai rămaseră doar discipolii și servitorii, a căror sarcină era acum aceea de a spăla și de a pregăti trupul prințului. Corul, înmărmurit și bulversat, mai înălță o ultimă rugăciune, de data aceasta un bocet funebru pentru ridicarea sufletului mortului, cu vocile înecate și tremurate, apoi se pregătiră și cîntăreții să plece.

Cazaril nu era sigur dacă îl mai durea capul sau pîntecele. Fugi în odaia lui de la capătul culoarului, închise ușa în urma lui și își adună puterile pentru atacul nocturn al lui Dondo, care, după cum îi dădea de înțeles nodul din stomac, nu avea să mai întîrzie mult.

Durerile ascuțite, cu care era obișnuit, se dublară în intensitate. dar, spre surprinderea lui, Dondo era tăcut în seara aceasta. Să fi fost și el intimidat de moartea lui Teidez? Dacă Dondo intenționase ca distrugerea băiatului să decurgă din cea a lui Orico, dobîndise acest lucru acum; prea tîrziu pentru a servi vreunui scop pe care-l urmărise cît trăia.

Cazaril nu resimțea această tăcere ca pe o alinare. Simțurile, care i se ascuțiseră în privința prezenței aceleia malefice, îl asigurară că Dondo se afla închis în continuare în interiorul lui. Înfometat. Mînios. Gînditor? Inteligența nu fusese o caracteristică care să dea pe afară în comportamentul lui Dondo de pînă acum. Poate că șocul morții începea să se diminueze. Lăsînd în

urmă... ce anume? O așteptare? O pîndă? Dondo fusese un vînător iscusit pe vremuri.

Lui Cazaril îi trecu prin minte că în timp ce demonul ar putea căuta doar să-și umple cobilițele cu cele două suflete, Dondo nu putea să împărtășească aceeași dorință. Pîntecele celui mai mare dușman al său era o închisoare nesuferită pentru el, dar nici infernul purificator al Bastardului, nici uitarea rece a unei stafii abandonate de zei nu erau niște alternative satisfăcătoare ale sorții. Cazaril nu prea își închipuia ce altceva s-ar mai fi putut întîmpla, dar era pe deplin conștient că dacă Dondo căuta să capete o formă fizică prin care să descindă din nou în lume, a lui era cea mai la îndemînă. Într-un fel sau altul. Își frămîntă burta cu mîinile și încercă să-și dea seama, pentru a suta oară, cît de repede creștea, de fapt, tumoarea sa.

Crampele și sfertul de oră distrugător trecură. Îi reveni în minte rugămintea Isellei. Va fi o tortură să compună misiva necesară către Ista, prin care să o informeze de moartea fiului ei; ar fi fost de mirare ca Iselle să-și dorească asistență în privința aceasta. Oricît de nedemn s-ar fi simțit Cazaril în îndeplinirea unei asemenea sarcini, orice ajutor i-ar fi cerut ea în durerea și pustiirea prin care trecea, trebuia să-și asume răspunderea. Se ridică de pe patul unde stătea chircit și urcă scările.

O găsi pe Iselle așezată deja la biroul din anticameră, avînd în față cel mai bun pergament al său, penițele și ceara pentru sigiliu. Erau aprinse mai multe lumînări decît de obicei, de jur împrejurul camerei, care îndepărtau întunericul. Pe o bucată de mătase pătrată Betriz înșira și număra o adunătură pestriță de giuvaeruri: broșe, inele, precum și grămăjoara cu luciri palide a șiragului de perle dăruit de Dondo, pe care Cazaril nu avusese ocazia să îl doneze Templului.

Iselle se încrunta în jos, la pagina albă, învîrtindu-și iar și iar inelul cu sigiliu pe degetul cel mare. Ridică ochii și spuse pe o voce joasă:

— Bun, ai venit. Închide ușa.

El o închise fără zgomot în urma sa.

— La dispoziția Alteței voastre, prințesă.

— Așa mă rog și eu, Cazaril. Așa mă rog și eu să fie.

Îl căută cu privirea.

Betriz spuse cu o voce îngrijorată.

— Dar e așa de bolnav, Iselle. Ești sigură?

— Nu sînt sigură de nimic, dar nu mi-a mai rămas timp. Și n-am de ales.

Inspiră adînc.

— Cazaril, mîine de dimineață vreau să pleci în Ibra ca emisar în numele meu, ca să-mi stabilești căsătoria cu prințul Bergon.

Cazaril clipi, gîfîind ca să-și adune gîndurile, care deja îi zburau pe coclauri.

— Cancelarul dy Jironal nu îmi va permite niciodată să plec.

— De bună seamă că n-o să fie o mișcare fățișă. Iselle făcu un gest de nerăbdare. Așa că vei pleca mai întîi la Valenda, care e aproape în calea ta, în calitate de curier personal, ca să duci mamei mele vestea morții fratelui meu. Dy Jironal va fi de acord, chiar încîntat aș zice, să te vadă plecat — fără îndoială că îți va înmîna ștafeta de mesager prin care să dispui de caii la de poștalioanele cancelariei. Știi doar că pînă mîine la prînz o să-mi întețește casa cu spionii lui.

— Asta e limpede.

— Dar după ce vei poposi la Valenda ai să iei caii și ai să pleci nu înapoi la Cardegoss, ci către Zagosur sau oriunde va fi de găsit prințul Bergon. În timpul ăsta, eu am să insist ca Teidez să fie îngropat la Valenda, acasă, în pămîntul lui drag.

— Teidez abia aștepta să scape de la Valenda, îi atrase atenția Cazaril, începînd să-l ia amețeala.

— Da, bine, dy Jironal n-are de unde să știe asta, nu-i așa? Cancelarul nu mă va lăsa să plec din Cardegoss și de sub supravegherea lui pentru nici un alt

motiv, dar nu îmi va putea refuza solicitările legate de îndatoririle pioase față de neamul meu. Am să-i cer Sarei să mă ajute la planul meu, mîine dimineață, la prima oră.

— Sînteți în dublu doliu acum, după fratele domniei voastre și al lui. Nu are cum să vă mai vîre pe gît un alt logodnic cîteva luni de acum înainte.

Ea scutură din cap.

— Acum o oră am devenit viitorul Chalionului. Nici nu mă gîndesc că dy Jironal nu o să pună stăpînire pe mine, dacă și-a pus în gînd să controleze acel viitor. Momentul critic nu este începutul perioadei de doliu pe care îl țin pentru Teidez, ci acela pe care îl voi ține pentru Orico. Dată de la care — și nu mai înainte — am să fiu trecută sub controlul absolut al lui dy Jironal. Doar dacă nu mă mărit mai întîi. Odată ce-am să mă văd plecată din Cardegoss, nu am de gînd să mă mai întorc. Pe o vreme ca asta, cortegiul lui Teidez ar putea face săptămîni întregi pe drum. Iar dacă vremea nu ține cu noi, am să găsesc eu alte pricini de întîrziere. În momentul în care dumneata te vei întoarce împreună cu prințul Bergon, eu ar trebui să fiu deja în siguranță la Valenda.

— Așteptați, despre ce... întoarcere împreună cu prințul Bergon vorbiți?

— Da, desigur, va trebui să-l aduci la mine. Gîndește-te! Dacă plec din Chalion ca să mă căsătoresc în Ibra dy Jironal mă va declara o rebelă și mă va forța să mă întorc în fruntea unei coloane de trupe străine. Dar dacă voi cîștiga teren din prima, nu va mai trebui să lupt ca să-l recîștig. Doar dumneata m-ai învățat asta!

— Eu... ?

Ea se aplecă în față, devenind și mai concentrată.

— Am să pun mîna pe prințul Bergon, da, dar n-am să renunț la Chalion în schimbul lui, nu, n-am să renunț la nici o palmă de pămînt. Nici în favoarea lui dy Jironal,

nici în folosul Vulpoiului. Acestea sînt condițiile mele. Bergon si cu mine vom fi succesorii fiecăreia dintre coroanele care ne revin în parte. Bergon va deține puterea în Chalion ca rigă-consort, iar eu voi deține puterea în Ibra în calitate de roină-consoartă, fiecare prin intermediul celuilalt, în mod reciproc și egal. Viitorul nostru fiu — după cum va fi vrerea Mamei sau a Tatălui — va moșteni ambele regate și le va uni într-o singură coroană mai tîrziu. Dar viitoarea mea autoritate în Chalion va fi doar a mea, nu va fi transferată în chip de zestre soțului meu. N-am să mă las transformată într-o altă Sara, o simplă nevastă disprețuită, fără nici o putere de decizie în propriile mele consilii!

— Vulpoiul se va lăcomi la mai mult.

Ea își ridică bărbia.

— Tocmai din cauza asta trebuie ca dumneata să-mi fii emisar și nu altcineva. Dacă nu vei putea să mi-l obții pe prințul Bergon în termeni care să nu-mi încalce viitoarea suveranitate, atunci ai să te întorci înapoi acasă. Iar după moartea lui Orico am să-mi ridic drapelul împotriva lui dy Jironal eu însămi. O linie sumbră apăru pe buzele ei încordate; aura cea neagră i se tulbură.

— Cu blestem, fără blestem, n-am de gînd să fiu iapa pe care s-o țină dy Jironal în frîu și care să pornească atunci cînd o înghiontește el cu pintenii.

Da — Iselle avea curajul, voința și ascuțimea minții ca să-i țină piept lui dy Jironal, calități pe care Orico nu le avea și pe care Teidez nu le-ar fi avut niciodată. Cazaril vedea acestea în ochii ei; vedea oștiri cu fanioane în vîrful lăncilor, fluturînd în negura care plutea în jurul ei, asemeni unui lințoliu de fum care se ridică deasupra unei cetăți în flăcări. Asta era forma pe care blestemul Casei ei avea să o ia în generația care urma: nu suferință personală, ci război civil între facțiunea regală și cea aristocratică, sfîșiind țara de la un capăt la celălalt. În

caz că nu se va putea scutura de povara Casei și a blestemului și să intre sub protecția lui Bergon...

— Am să vă îndeplinesc porunca, prințesă.

— Bine.

Se rezemă pe spătarul scaunului și mătură cu palma pergamentele albe.

— Acum, trebuie să compunem cîteva scrisori. Prima va fi scrisoarea dumitale de acreditare către Vulpoi și cred că va trebui să o scriu cu mîna mea. Dumneata ai citit și ai scris tratate de negociere. Trebuie să-mi spui toate formulările potrivite, ca să nu par o fetișcană neștiutoare.

— Am să-mi dau toată silința, dar nu sînt avocat, Iselle.

Ea ridică din umeri.

— Dacă vom izbuti, vor exista o mulțime de săbii în sprijinul vorbelor mele. Iar dacă nu, atunci nu drăgălășeniile legislative îi vor face să ne susțină. S-o punem în cuvinte, deschis și clar. Să începem...

Trei sferturi de oră istovitoare de concentrare cu buzele mușcate avură drept rezultat o coală redactată cu acuratețe, pe care Iselle o iscăli cu o înfloritură și o sigilă cu inelul ei. Între timp, Betriz terminase de adunat și inventariat grămăjoara de monede și bijuterii.

— Ăia sînt toți banii pe care îi avem? întrebă Iselle.

— Din păcate, da, suspină Betriz.

— Atunci va trebui să amaneteze bijuteriile cînd va ajunge la Valenda ori în vreun alt loc sigur.

Iselle înfășură bijuteriile strălucitoare în bucata de mătase și le împinse peste masă înspre Cazaril.

— Diurna dumitale, Cazaril. Un dar suficient din partea Fiicei, ca să-ți ajungă să te duci și să te-ntorci.

— Mai mult decît suficient, dacă n-am să fiu tras pe sfoară.

— Fii atent, asta-i pentru cheltuială, nu ca să-i chivernisești. Trebuie să faci figură frumoasă în calitate de reprezentant al meu în Ibra. Adu-ți aminte să te

îmbraci cu straie demne de poziția dumitale. Iar prințul Bergon trebuie să călătorească într-un stil conform cu rangul său și-al meu, să nu facă de rușine Chalionul.

— Asta ar putea fi o problemă delicată. Vreau să zic, fără o armată. Am să cuget asupra acestui lucru. Multe vor depinde de, mă rog, o seamă de lucruri schimbătoare. Ceea ce-mi aduce aminte de faptul că ne trebuie o cale sigură de comunicare. Dy Jironal și spionii săi vor face toate eforturile pentru a intercepta orice scrisoare pe care o veți primi.

— Ah!

— Există un cifru simplu care este în același timp și imposibil de spart. Metoda se sprijină pe două copii ale aceleiași cărți tipărite. Pe una am să o iau la mine, una rămîne la voi două. Înșiruirile de trei cifre stabilesc cuvinte în funcție de niște coordonate — numărul paginii, numărul rîndului și poziția din rînd — pe care destinatarul le caută ca să găsească cuvîntul. Să nu folosiți întotdeauna aceleași numerotări pentru aceleași cuvinte, ci căutați-le pe o altă pagină dacă vreți. Există cifruri mai bune, dar nu avem timp să vă învăț acum, eu, of... nu am două exemplare dintr-una și aceeași carte totuși.

— Am să găsesc eu două astfel de cărți înainte să pleci mîine, spuse Betriz cu dîrzenie.

— Mulțumesc.

Cazaril se frecă la frunte. Era curată nebunie să întreprindă o astfel de călătorie, bolnav și poate că și sîngerînd, peste munți, în mijlocul iernii. O să cadă de pe cal în zăpadă și o să înghețe, iar el și calul și scrisorile lui de acreditare or să fie mîncate de lupi.

— Iselle, inima mea vrea cu toată ardoarea. Dar trupul meu e un teritoriu ocupat, pe jumătate risipit. Mi-e teamă că n-am să pot duce pînă la capăt călătoria. Prietenul meu, marchizul dy Palliar, e un bun călăreț și un braț de fier, care știe să poarte o sabie. Aș putea să-i propun să fie el emisarul domniei voastre în schimb?

Iselle se încrunta îngîndurată.

— Cred că va trebui să se poarte un duel al inteligenței cu Vulpoiul, pentru mîna lui Bergon, nu un duel de oțel. Mai bine să trimitem o minte ascuțită în Ibra și să păstrăm un braț de fier în Chalion.

Era un gînd ademenitor, să nu le lase pe Iselle și Betriz nepăzite la urma urmei, ci cu un prieten puternic la nevoie... un prieten cu prieteni chiar.

— În orice caz, îmi îngăduiți să-l aduc la sfatul nostru mîine?

Iselle se uită la Betriz; Cazaril nu detectă nici un semnal vădit pe care cele două să și-l facă, dar Iselle dădu din cap, cu hotărîre.

— Da. Adu-l la mine cît mai devreme cu putință.

Prințesa trase o altă bucată de hîrtie înspre ea și luă o pană nouă.

— Acum am să-i adresez o scrisoare personală prințului Bergon, pe care o vei lua sigilată și ai să i-o înmînezi nedeschisă. Iar după asta — suspină ea —, scrisoarea către mama. Cred că nu poți să mă ajuți la nici una din astea două. Du-te și dormi atît cît mai ai timp.

Cazaril se ridică și făcu o reverență.

Cînd el ajunse la ușă, îi mai spuse cu blîndețe:

— Mă bucur că dumneata îi vei da vestea, Cazaril, nu vreun mesager oarecare al Cancelariei. Cu toate că va fi greu.

Trase aer adînc în piept și se aplecă asupra scrisorii. Lumina lumînării îi făcea părul de culoarea ambrei să lucească într-o aureolă în jurul chipului ei absent. Cazaril o lăsă în baia de lumină și păși în întunecimea coridorului rece.

Fu trezit în zori de un ciocănit insistent în ușa camerei sale. Cînd se ridică, împiedicîndu-se, din pat și se duse să o deschidă, nu găsi un paj cu niscai convocări, așa cum se aștepta, ci pe Palli.

Palli, care în mod obișnuit avea o înfățișare foarte îngrijită, arăta acum de parcă s-ar fi îmbrăcat pe întuneric, pe bîjbîite; părul îi era turtit, așa cum dormise și zbîrlit în toate direcțiile. Avea ochii căscați și întunecați. Frații dy Gura, care căscau cu fețe somnoroase, dar voioase, zîmbeau la Cazaril de unde se opriseră, pe hol, în timp ce Palli își făcea loc cu umărul înăuntru. Cazaril îi înmînă lumînarea de la capul patului său celui mai înalt dintre ei, Ferda, să o aprindă de la candelabrul de perete din hol; el i-o înapoie lordului și comandantului său, Palli, care o luă în mîini și scutură ușor din cap. Palli nu deschise gura pînă ce nu se închise ușa în urma lui și-a lui Cazaril.

— Pe demonii Bastardului, Caz! Ce-i asta?

— Care asta? întrebă Cazaril destul de confuz.

Palli aprinse un alt candelabru de pe lavoarul lui Cazaril, învîrtindu-se de colo-colo.

— Roagă-te pentru îndrumare, mi-ai spus. În somn, dacă ești atît de amabil. Am fost omorît de cinci ori azi noapte-n vis, să știi! În timp ce mergeam călare undeva. De fiecare dată, într-un fel și mai oribil. În ultimul vis, m-au mîncat caii. Nu mai vreau să încalec pe nimic, fie ce-o fi, cal, catîr sau capră de tăiat lemne, cel puțin pentru o săptămînă de-acum înainte!

— Oh! Cazaril clipi, rumegînd o clipă cele auzite. Părea destul de clar. În cazul ăsta, nu vreau să pleci călare nicăieri.

— Mi-ai luat o piatră de pe inimă.

— Trebuie să plec eu însumi.

— Să pleci unde? Pe vremea asta? Sper că știi că ninge.

— Ah, numai asta mai lipsea. Nu ți-a spus nimeni nimic? Prințul Teidez a murit pe la miezul nopții astă noapte, din cauza rănii infectate.

Fața lui Palli deveni brusc gravă, gura îi luă forma unui „O" mut.

— Asta schimbă lucrurile în Chalion.

— Într-adevăr. Dă-mi voie să mă îmbrac și apoi vino cu mine pînă sus.

Cazaril își dădu cu apă rece pe față și se strecură în hainele pe care le purtase și cu o zi în urmă.

În apartamentele de sus Cazaril o găsi pe Betriz îmbrăcată tot cu rochia de doliu, negru cu mov, pe care o purtase seara precedentă. Era clar ca lumina zilei că nu dormise. Cazaril îi trase pe frații dy Gura de la vedere, de pe coridor și îi închise în biroul lui din anticameră.

El și cu Palli intrară în camera de primire.

Betriz atinse cu mîna un pachet sigilat, care aștepta pe o măsuță.

— Toate scrisorile sînt gata de drum — îi aruncă o ocheadă lui Palli și avu o ezitare — spre Valenda.

— Iselle doarme? întrebă Cazaril încet.

— Se odihnește numai. O să vrea să vă vadă. Pe amîndoi.

Betriz dispăru în dormitoare pentru o clipă, de unde se auziră niște murmure încete, apoi se întoarse cu o pereche de cărți la subraț.

— M-am strecurat jos, în biblioteca rigăi și am găsit două volume identice. Nu erau prea multe duplicate autentice. M-am gîndit să le iau pe cele mai groase ca să avem de unde alege cuvinte.

— Bun, zise Cazaril și luă una din mîna ei.

Se uită la ea și apoi scoase un rîset sinistru. *Ordol*, citi el slovele aurii de pe cotor. *Calea încincită*.

— Perfect. Chiar am nevoie să mă mai pun la punct cu noțiunile de teologie.

O așeză alături de pachetul de scrisori.

Ieși din dormitor și Iselle, înfășurată într-un halat din catifea grea, albastră, din care i se ițea dantela cămășii de noapte. Părul chihlimbariu îi cădea în valuri peste umeri. Fața îi era la fel de palidă și de umflată de nesomn ca și cea a lui Betriz. Dădu din cap înspre Cazaril și Palli.

— Milord dy Palliar. Vă mulțumesc că mi-ați venit în ajutor.

— Eu, uf... zise Palli. Aruncă o privire destul de disperată către Cazaril: *„la ce anume îmi dau consimțământul aici?“*

— Va pleca el în locul dumitale? îl întrebă Betriz neliniștită pe Cazaril. Dumneata n-ar trebui să încerci să faci asta, doar știi că n-ar trebui.

— A... nu. Palli, în schimb te rog să juri că ai să o slujești și ai să o aperi personal pe prințesa Iselle, în numele zeilor și în special al Crăiesei Primăverii. Nu e un act de trădare în asta; ea este Moștenitoarea de drept a Chalionului. Și astfel vei avea onoarea să fii primul ei curtean care să o facă.

— Eu, eu, eu... eu pot să vă jur aceeași loialitate pe care am jurat-o în fața fratelui domniei voastre, Orico, milady. Nu pot, însă, să înlocuiesc credința față de rigă cu cea față de domnia voastră.

— Eu nu îți cer să mă slujești mai presus de Orico, ci mai presus de cancelarul lui Orico.

— Ei, asta pot să o fac, zise Palli înseninându-se. Și cu toată inima.

Îi sărută fruntea Isellei, mîinile și papucii și, rămînînd încă în genunchi lîngă poalele ei, depuse jurămîntul de credință ca lord al Chalionului, asistat de Betriz și Cazaril. Zise apoi, tot în genunchi:

— Ce părere aveți, prințesă, despre lordul dy Yarrin, în calitate de nou sfînt general al Ordinului Fiicei?

— Cred că... asemenea alegeri importante nu-mi intră încă mie în atribuții. Dar l-aș prefera cu siguranță oricărui alt candidat din clanul lui dy Jironal.

Palli aprobă din cap cuvintele ei măsurate și se ridică în picioare.

— Am să-i aduc la cunoștință acest lucru.

— Iselle va avea nevoie de orice sprijin practic pe care i-l poți da, pe tot parcursul funeraliilor lui Teidez, îl înștiință Cazaril pe Palli. El o să fie îngropat la

Valenda. Aș putea să sugerez ca prințesa să-și aleagă trupa dumitale din Palliar pentru a face parte din cortegiul prințului? Vă va da ocazia să vă sfătuiți destul de des și vom fi siguri de faptul că îi vei fi alături atunci cînd va pleca din Cardegoss.

— Oh, ce gîndire rapidă, îl lăudă Iselle.

Cazaril nu se simțea deloc rapid în gîndire. Dimpotrivă, simțea că istețimea lui putea cu greu ține pasul cu cea a Isellei, ca și cum ar fi fost încălțată cu cizme de care atîrnau douăzeci de livre de mîl. Fiecare. Autoritatea care-i căzuse pe cap în noaptea trecută părea să fi eliberat o energie ascunsă în ea; ardea împreună cu această autoritate, în miezul coconului ei de întuneric. Lui Cazaril îi era teamă să închidă ochii, de teamă să nu o vadă strălucind încă acolo.

— Dar dumneata vei călători singur, Cazaril? întrebă Betriz nefericită. Nu-mi place lucrul ăsta.

Iselle bătu din buze:

— Pînă la Valenda, cred că trebuie să meargă singur. Nu există aproape nimeni în Cardegoss în care să am încredere să-l însoțească.

Îl cercetă pe Cazaril, cuprinsă de îndoieli.

— Odată ajuns la Valenda, bunica mea îi va putea da niște oameni de încredere. De fapt, nu ar trebui să ajungi la curtea Vulpoiului singur și fără escortă. Nu vreau să părem disperați în ochii lui.

Adăugă apoi pe un ton amar:

— Deși chiar sîntem.

Betriz se trase de catifeaua neagră a rochiei:

— Dar dacă ai să cazi bolnav pe drum? Să presupunem că tumoarea ți se agravează? Și cine ar ști să-ți ardă trupul dacă mori?

Palli își roti capul:

— Tumoare? Cazaril! Asta ce mai e?

— Cazaril, nu i-ai spus? Credeam că-ți e prieten!

Betriz se întoarse înspre Palli:

— Are de gînd să sară în șa și să meargă cale lungă — foarte lungă! — tocmai pînă în Ibra, cu o tumoare imensă, stranie și ucigătoare în măruntaie și fără un ajutor la drum. Nu cred că asta se numește curaj, cred că e prostie. În Ibra trebuie să plece, din lipsa unui alt om care să se ridice la înălțimea îndatoririi, dar nu singur, așa!

Palli se lăsă pe spetează, apăsîndu-și un deget peste buze și îl studie pe Cazaril printre gene. Zise în cele din urmă:

— Mi s-a părut mie că arăți bolnav.

— Da, bine, nu e nimic de făcut în privința asta.

— Hm... cît de grav... adică, ăăă, ești pe...

— Dacă sînt pe moarte? Da. Cît de curînd? Nimeni nu știe. Ceea ce face ca viața mea să nu fie diferită de a ta, așa cum sublinia și Învățatul Umegat. Și la urma urmei, cine vrea să moară în pat?

— Tu vroiai, întotdeauna ziceai asta. De o bătrînețe înaintată, în pat, cu nevasta altuia.

— A mea, de preferință, suspină Cazaril. Ei, în fine.

Reuși să nu se uite la Betriz.

— Moartea mea o las în seama zeilor. În ceea ce mă privește, pot să plec de îndată mi se înșeuează un cal.

Gemu cu privirea plecată și luă pachetul și cartea. Palli se uită la Betriz, care își frîngea mîinile și se uita rugător la el. El mormăi o înjurătură în barbă, se ridică și se duse val-vîrtej la ușa care dădea în anticameră, pe care o smuci în lături. Foix dy Gura, care stătea cu urechea lipită de cealaltă parte, se bălăbăni suprins pe picioare, clipi și zîmbi la comandantul lui. Fratele lui, Ferda, care stătea sprijinit de peretele opus, pufni.

— Bună, băieți, zise Palli potolit. Am o mică însărcinare pentru voi.

Cazaril, cu Palli pe urmele lui, ieși cu pași mari de pe porțile Zangrelui, îmbrăcat ca pentru o călătorie cu calul pe timp de iarnă, avînd pe umăr sacul de

corespondență, obișnuit prins la oblîncul șeii, îngreunat de haine pentru schimb, o mică avere, cartea de teologie și o trădare discutabilă.

Îi găsi pe frații dy Gura deja în curtea grajdurilor, chiar în fața lui. Trimiși de grabă la palatul lui Yarrin, cu ordine urgente din partea lui Palli, își schimbaseră și veșmintele albastre, de curte, într-o ținută mai practică pentru călărit, cu cizme destul de uzate, cu carîmbi înalți.

Betriz era și ea cu ei, înfășurată într-o pelerină albă din lînă. Stăteau la sfat, iar Betriz gesticula apăsat. Foix ridică ochii și-l văzu pe Cazaril apropiindu-se; fața lui lată căpătă o expresie sobră și mai degrabă intimidată. Făcu un semn și spuse ceva. Betriz aruncă o privire peste umăr, iar conversația încetă subit. Frații se întoarseră și-i făcură mici plecăciuni lui Cazaril. Betriz îl fixa cu privirea, ca și cum chipul lui ar fi fost o lecție pe care el o pusese să o memoreze.

— Ferda! zise Palli.

Dresorul de cai ciuli urechea la el. Palli trase două scrisori din mantia sa fără mîneci, una sigilată, alta doar împăturită.

— Asta — îi înmînă el scrisoarea împăturită lui Ferda — e o scrisoare de împuternicire din partea mea, ca lord devot al Ordinului Fiicei, îndreptățindu-te pe tine la orice sprijin vei avea nevoie din partea congregațiilor de maici, în călătoria voastră. Orice cheltuială îmi va fi trimisă mie, la Palliar. Astălaltă — îi întinse scrisoarea sigilată — e pentru tine, să o deschizi la Valenda.

Ferda încuviință din cap și le ascunse pe-amîndouă. Cea de a doua scrisoare, de mînă, îi punea pe frații dy Gura sub comanda lui Cazaril în numele Fiicei, fără nici un fel de explicație. Călătoria în Ibra avea să constituie o surpriză interesantă pentru ei.

Palli se plimbă pe lîngă ei, inspectîndu-i cu un ochi de comandant.

— Aveți destule haine groase? Sînteți înarmați pentru atacurile banditești?

Ei scoaseră la vedere niște săbii lustruite și arbalete pregătite — cu corzile protejate de umezeală, cu săgeți din belșug — tot echipamentul în stare bună. Doar cîțiva fulgi răzleți de zăpadă se învîrteau acum prin aerul umed, ca să se așeze pe țesăturile de lînă, pe harnașamentele din piele și pe părul lor, transformîndu-se în picături mici. Ninsoarea din zori se dovedise a fi doar o spoială, aici, în cetate. În munți erau toate șansele să fie mai groasă.

Betriz scoase un obiect micuț, pufos și alb. Cazaril se dumiri că era o căciulă de blană, așa cum purtau oamenii călîți de la munte, din sudul Chalionului, cu urechi care se legau sub bărbie și cu blană pe interior. Dacă acele căciuli erau asemănătoare atît pentru bărbați, cît și pentru femei, aceasta era evident făcută pentru o femeie, din piele de iepure alb, cu flori brodate cu fir auriu în jurul coroanei.

— Cazaril, m-am gîndit că poate ai să ai nevoie de asta în trecătorile de sus din munți.

Foix ridică din sprîncene și rînji, iar Ferda se ascunse pe după mînă.

— Fermecător! zise el.

Betriz se făcu roșie.

— A fost singura pe care am putut să o găsesc în așa timp scurt, zise ea, apărîndu-se. E mai bine decît să-ți înghețe urechile!

— Așa este, spuse Cazaril cu seriozitate. Eu nu am nici o căciulă la fel de bună. Am să-ți fiu recunoscător.

Neluîndu-i în seamă pe tinerii care rînjeau, o luă din mîinile ei și îngenunche ca să o împacheteze cu grijă în desagă. Nu era doar un gest ca să-i facă plăcere lui Betriz, deși zîmbi în sinea lui la pufnetul ei în direcția lui Ferda; atunci cînd frații vor de piept cu vîntul iernii din munții de la graniță rînjetele acelea li se vor șterge de pe fețe destul de repede.

Iselle își făcu și ea apariția printre porți, într-o mantie de catifea de un violet atît de închis, încît părea aproape negru, urmată de un slujbaș al Cancelariei, care îi înmînă o ștafetă numerotată, în schimbul semnăturii lui Cazaril în registrul lui. Omul pocni copertile bucoavnei și se grăbi să se întoarcă pe podul mobil înăuntru, să scape de frigul pătrunzător.

— Ați putut să obțineți ordinul lui dy Jironal? întrebă Cazaril, ascunzînd ștafeta într-un buzunar interior al hainei.

Ștafeta avea să-i pună la dispoziție cei mai odihniți cai, mîncare și paturi curate, deși înguste și tari, în orice clădire a poștalionului Cancelariei de pe drumurile principale de pe tot cuprinsul Chalionului.

— Nu pe al lui dy Jironal. Pe al lui Orico. Orico e încă rigă în Chalion, chiar dacă pînă și funcționarului Cancelariei trebuie să i se amintească acest lucru.

Iselle pufni scurt.

— Mergi în paza zeilor, Cazaril!

— Vai, da, oftă el, apoi își dădu seama că aceea nu fusese o remarcă, ci o urare de bun rămas.

Își plecă capul să îi sărute mîinile înghețate. Betriz se uita cu coada ochiului la el. El șovăi, apoi își drese vocea și îi luă și ei mîinile. Degetele i se încleștară de ale lui cînd le atinse cu buzele. Ea inspiră adînc, dar privea în zare, undeva deasupra capului lui plecat. Se îndreptă ca să-i vadă pe frații dy Gura făcîndu-se mici sub uitătura ei fioroasă.

Un rîndaș de la Zangre scoase din grajduri trei cai înșeuați pentru curieri. Palli își strînse mîinile cu verii săi. Ferda luă hățurile de la calul care părea a fi al lui Cazaril, un murg sprinten, care se potrivea cu înălțimea lui. Musculosul Foix se grăbi să îi țină scara, și, în timp ce Cazaril se așeza în șa cu un geamăt slab, îl întrebă grijuliu:

— Vă simțiți bine, milord?

Nici nu plecaseră bine; *ce* le-o fi spus Betriz?

— Da, totu-i bine, îl asigură Cazaril. Mulțumesc.

Ferda îi înmînă hățurile, iar Foix îl ajută să își fixeze de șa desaga prețioasă. Ferda se aruncă ușor pe calul lui, fratele lui se urcă un pic mai greoi pe al său și porniră afară din curtea grajdurilor. Cazaril se întoarse în șa să le vadă pe Iselle și pe Betriz făcîndu-și drum înapoi pe podul mobil și spre poarta mare a Zangrelui. Betriz privi în urmă și își ridică mîna în sus; Cazaril îi întoarse salutul. Apoi caii dădură primul colț, iar clădirile din Cardegoss îi ascunseră poarta cea mare, pierzînd-o din priviri. O singură cioară îi urmă, zburînd din jgheaburi pe cornișe.

Pe prima stradă îl întîlniră pe cancelarul dy Jironal urcînd încet cu calul dinspre palatul Jironal, flancat de doi însoțitori pe jos. Fusese, evident, acasă ca să se spele, să mănînce, să se schimbe de haine și să se îngrijească de corespondența sa cea mai urgentă. Judecînd după fața cenușie și ochii injectați cu sînge, nu dormise mai mult decît Iselle cu o noapte în urmă.

Dy Jironal își trase calul de dîrlogi și schiță înspre Cazaril un salut ciudat.

— Unde-ai pornit, milord Cazaril — ochi șeile ușoare pentru curieri, ștanțate cu emblema Chalionului, înfățișînd castelul și leopardul — pe caii Cancelariei mele?

Cazaril se înclină și el ușor.

— La Valenda, milord. Prințesa Iselle a decis că nu vrea ca un străin să-i ducă vestea cea rea mamei și bunicii ei, asa că m-a însărcinat pe mine să-i fiu curier.

— La nebuna de Ista, ei? Dy Jironal își răsfrînse buzele. Nu te invidiez pentru sarcina asta.

— Într-adevăr. Cazaril își ridică tonul vocii, plin de nădejde. Ordonați să mă întorc alături de Iselle și am să mă supun fără să stau pe gînduri.

— Nu, nu. Colțurile buzelor lui dy Jironal se curbară într-un zîmbet abia perceptibil de satisfacție. Nu mă pot gîndi la un om mai nimerit pentru această însărcinare

tristă. Mergi mai departe. Oh, cînd ai de gînd să te întorci?

— Deocamdată nu sînt sigur. Iselle și-a dorit ca eu să mă asigur că mama ei e în afară de orice pericol înainte să mă întorc. Nu mă aștept ca Ista să primească prea bine vestea.

— Adevărat. Ei, noi o să veghem în locul dumitale.

Nici nu mă îndoiesc că o să o faceți. Schimbă saluturi de plecare cu dy Jironal și cele două grupuri se puseră în mișcare în direcții opuse. Cazaril aruncă o privire în spate și îl surprinse pe dy Jironal uitîndu-se după el, chiar înainte să dea cotul străzii înspre porțile Zangrelui. Dy Jironal știa că nici o ambuscadă nu l-ar mai fi ajuns din urmă pe Cazaril, care pornise pe caii rapizi ai curierilor. Întoarcerea ar fi fost o oportunitate pentru el. *Numai că n-am să mă întorc pe același drum.*

Ori deloc? Învîrti pe-o parte și pe alta în mintea lui toate dezastrele posibile care ar urma unui eșec; care ar fi soarta lui dacă ar reuși? Ce făceau zeii cu sfinții folosiți? Nu mai întîlnise vreunul, după cîte știa el, cu excepția lui Umegat, care acum... dacă se gîndea bine. aceste gînduri nu erau prea linistitoare.

Ajunseră la poarta cetății și trecură podul de peste rîu ca să ajungă la drumul cel mare. Cioara lui Fonsa nu-i urmă mai departe, ci se proțăpi pe crenelurile înalte ale porții, scoțînd cîteva croncăneli triste, care răzbăteau în ecouri, în timp ce ei coborau în defileu. Peretele abrupt al Zangrelui, dezgolit de verdeață pe timp de iarnă, se ridica înalt și dezolant de-a lungul apei negre și repezi a rîului. Cazaril se întrebă dacă Betriz privea de la vreuna din ferestrele înalte ale castelului în timp ce ei treceau pe drum. El n-ar fi în stare să o vadă acolo, sus, pe înălțimile acelea învăluite în negură.

Gîndurile lui întunecate se risipiră la pocnetul înfundat și plescăiala unor copite. Un curier aplecat în șa trecu ca săgeata pe lîngă ei, în goana calului înspumat și suflînd greu. El — ba nu, ea — le flutură un salut

în trecere. Femeile-curier erau preferate de unii dintre stăpînii de cai ai Cancelariilor, cel puțin pe rutele mai sigure, căci susțineau că greutatea lor redusă și mîinile ușoare menajau animalele. Foix făcu și el un semn înapoi și se întoarse în șa să-i vadă cosițele negre în vînt.

Cazaril nu credea că el îi admira doar priceperea la călărie.

Ferda își înghionti animalul ca să țină pasul cu Cazaril.

— Putem să pornim la galop acum, milord? întrebă el plin de speranță. Lumina zilei e scumpă, iar animalele astea sînt odihnite.

Dar, pe cei cinci zei, eu nu sînt. Cazaril trase aer adînc în piept, anticipînd durerea.

— Da.

Își lipi călcîiele cizmelor de coastele calului său dereș, iar animalul țîșni într-un galop întins. Drumul se așternea în fața lor tăind peisajul posomorît, vărgat de dîre de zăpadă, șerpuind în cețuri plumburii, încărcate de putreziciunea ușor dulceagă a vegetației hibernale. Dispărînd apoi în necunoscut.

Capitolul 21

Ajunseră la Valenda a doua zi în amurg. Cetatea se îngrămădea mătăhăloasă pe fundalul cerului de culoarea cositorului, fiind luminată ici și colo de flacăra portocalie a cîte unei torțe sau lumînări, scîntei firave de viață. N-au mai făcut popasuri pe circuitul derivat înspre Valenda, stațiile curierilor fiind rezervate pentru ruta către cetatea de scaun de la Taryoon, din Baocia, așa că ultima porțiune de drum fusese istovitoare pentru cai. Cazaril a fost mulțumit să poată lăsa animalele stoarse de vlagă să meargă la pas, cu capul în jos și frîiele slobozite, cît au străbătut cetatea și au urcat dealul spre la castel. Și-ar fi dorit să se oprească aici, să se oprească și să se culce la marginea drumului, fără să se miște de acolo zile în șir. Peste numai cîteva clipe avea datoria să-i spună unei mame că fiul ei a murit. Din toate încercările pe care se aștepta să le înfrunte în călătoria lui, asta era cea mai grea.

Ajunseră mult prea curînd la porțile castelului provincarei. Gărzile îl recunoscură pe loc și dădură fuga să strige la servitori; rîndașul Demi îi ținu calul și fu cel dintîi care-l întrebă:

— De ce sînteți aici, milord?

Cel dintîi, dar dar nu și singurul.

— Am un mesaj pentru provincară și pentru lady Ista, răspunse scurt Cazaril, aplecat peste oblîncul șeii.

Foix își iți capul pe după coama calului său, uitîndu-se în sus în așteptare; Cazaril își petrecu un picior

peste crupa calului, și-l eliberă pe celălalt din scară și se lăsă în picioare. I se înmuiară genunchii și ar fi căzut în clipa aceea, dacă nu era o mînă forte care să-l susțină de cot. Scoseseră un timp bun. Se gîndi amețit cît de scump va plăti pentru asta. Rămase un moment pe loc, tremurînd, pînă cînd își recăpătă echilibrul.

— Dy Ferrej e aici?

— O însoțește pe provincară la un ospăț de nuntă, jos, în oraș, îi spuse Demi. Nu știu dacă au de gînd să se întoarcă prea curînd.

— Oh, spuse Cazaril.

Era atît de ostenit că abia mai putea gîndi. Fusese la fel de vlăguit și cu o seară înainte, încît căzuse buștean pe patul de campanie din clădirea poștalionului, după ce fusese nevoie ca ajutoarele lui să îl ducă la culcare și adormise chiar și în pofida chinurilor la care îl supunea Dondo. Să o aștepte pe provincară? Își pusese în gînd să îi raporteze întîi ei vestea și apoi să o lase să hotărască în ce fel să-i spună fiicei sale. Nu. Era insuportabil. *Termină odată cu asta!*

— În cazul ăsta, am să o văd pe lady Ista mai întîi.

Apoi mai spuse:

— Caii trebuie să fie țesălați, adăpați și hrăniți. Aceștia sînt Ferda și Foix dy Gura, oameni de familie bună, din Palliar. Vă rog, aveți grijă să li se pună la dispoziție... orice. Sîntem flămînzi.

Și aveau nevoie și de o baie, asta era evident. Fiecare dintre ei avea hainele groase de lînă asudate și stropite de noroiul de pe drumurile desfundate de intemperiile iernii, mîinile îmbîcsite de praf, fețele dungate de murdărie. La toți trei le cădeau pleoapele de oboseală în lumina torțelor din curte. Cazaril se repezi, cu degetele încleștate de la strînsoarea hățurilor și înghețate încă din zorii zilei, la desagii agățați de coburile șeii. Foix îl scuti și de sarcina asta și trase desaga de pe cal. Destul de hotărît, Cazaril o smulse înapoi, o plie sub braț și se întoarse.

— Du-mă la Ista acum, te rog, spuse el cu o voce pierită. Am scrisori pentru ea din partea prințesei Iselle.

Un servitor de casă îl conduse înăuntru și apoi pe scările din clădirea cea nouă. Omul fu nevoit să îl aștepte pe Cazaril să urce încet în urma lui. Avea picioarele ca de plumb. Un val de murmure se ridică și coborî atunci cînd doamnele roinei îi cerură explicații servitorului care încerca să-l introducă pe Cazaril în apartamentele ei. Aerul dinăuntru era parfumat de mireasma care se ridica din niște boluri cu flori și petale uscate și era roșiatic de la lumina lumînărilor și a focului care ardea într-un cămin dintr-un colț al iatacului. Cazaril se simți uriaș și stîngaci și mizerabil în aceast salonaș elegant.

Ista ședea pe o canapea cu perne, înfășurată în șaluri groase, avînd părul cenușiu prins într-o funie groasă pe spate. La fel ca și Sara, era înconjurată de umbra de cerneala a blestemului. *Așadar, am ghicit bine.*

Ista se întoarse spre el; deschise ochii mari și încremeni. Înțelesese cu siguranță că se întîmplase ceva teribil de grav doar din simpla lui prezență neașteptată aici. Cele o sută de moduri în care să-i dea vestea cu blîndețe, pe care și le repetase în minte în timpul orelor nesfîrșite de pe drum, păreau să i se scurgă printre degete, sub apăsarea acelor ochi negri, dilatați. Orice întîrziere acum ar fi fost crudă peste măsură. Căzu în genunchi în fața ei și își drese vocea.

— Mai întîi: Iselle e bine!

Inspiră, după care, zise:

— În al doilea rînd, Teidez a murit acum două nopți, din cauza unei răni infectate.

Cele două femei care o însoțeau pe Ista țipară și se luară în brațe una pe alta. Ista rămase aproape neclintită, cu excepția unui zvîcnet ușor perceptibil, ca și cum o săgeată nevăzută ar fi străpuns-o. Răsuflă prelung, rămînînd mută.

— Îmi înțelegeți cuvintele, roină? îndrăzni cu greu Cazaril să întrebe.

— O, da, respiră ea.

Își ridică un colț al gurii; Cazaril nu-l putea numi zîmbet. Nu era nici pe departe zîmbet acea ironie neagră.

— Atunci cînd este prea mult anticipată, o lovitură cade ca o ușurare, înțelegi? Așteptarea a luat sfîrșit. Acum pot să încetez să mă mai tem. Poți să-nțelegi lucrul ăsta?

Cazaril dădu din cap.

După un moment de tăcere, întreruptă numai de suspinele celor două femei, întrebă șoptit:

— Cum s-a ales cu rana asta? La vînătoare? Sau alt... cumva?

— Nu chiar... la vînătoare. Într-un fel, a fost...

Cazaril își linse buzele, crăpate de ger.

— Doamnă, vedeți ceva straniu în înfățișarea mea?

— Văd doar ce-mi arată ochii, acum. Am orbit de mulți ani, dacă înțelegi? *Tu* vezi?

Sublinierea făcuse lumină asupra înțelesului vorbelor ei, se gîndi Cazaril.

— Da.

Ea dădu din cap și se lăsă pe spate.

— Eram încredințată că e așa. E ceva anume în înfățișarea celor care văd cu acei ochi.

Una din îngrijitoarele Istei se strecură tremurînd pînă la ea și-i spuse pe o voce exagerat de grijulie:

— Doamnă, poate că ar trebui să mergeți acum la culcare. Doamna, mama dumneavoastră, se va întoarce cu siguranță în curînd...

Îi azvîrli o privire plină de înțeles peste umăr lui Cazaril: în mod clar, femeia credea că pe Ista o apucase o criză de nebunie. O criză de ceea ce toată lumea credea că e nebunie. Fusese vreodată nebună?

Cazaril își lăsă greutatea pe călcîie.

— Vă rog, lăsați-ne acum. Trebuie să am o discuție între patru ochi cu roina pe marginea unor chestiuni de urgență.

— Milord...!

Femeia reuși să scoată un zîmbet fals și îi șopti la ureche:

— Nu avem curaj să o lăsăm în acest moment de criză — ar putea să-și facă rău.

Cazaril se ridică de-a binelea în picioare și le luă pe cele două femei de cîte o mînă și le cîrmi cu delicatețe, dar neînduplecat, afară pe ușă.

— Am să am eu însumi grijă de asta. Uite, puteți aștepta în camera aceea, din partea cealaltă a holului, iar dacă voi avea nevoie de ajutor, vă voi striga, e bine?

Le închise ambele uși în nas, curmîndu-le protestele.

Ista aștepta nemișcată, cu excepția mîinilor cu care își făcea de lucru. Ținea în mînă o batistă fină, de dantelă, pe care se apucase să o împăturească iar și iar, în pătrate tot mai mici. Cazaril scoase un geamăt așezîndu-se turcește pe podea la picioarele ei și privind furat la chipul acela cu ochi mari și alb ca varul.

— Am văzut stafiile de la Zangre, zise el.

— Da.

— Mai mult de atît. Am văzut norul negru care plutește amenințător asupra Casei voastre. Blestemul Generalului de Aur, urgia urmașilor lui Fonsa.

— Da.

— Știați despre asta, atunci?

— Oh, da.

— Atîrnă și asupra domniei voastre acum.

— Da.

— Atîrnă deasupra lui Orico si Sara. Deasupra Isellei... și a lui Teidez.

— Da.

Scutură din cap și își feri privirea.

Cazaril se gîndi la starea de șoc pe care o văzuse cîteodată căzînd asupra oamenilor în bătălii, între momentul în care se prăvălea lovitura și momentul în care se prăbușeau trupurile lor; oameni care ar fi trebuit să-și fi pierdut cunoștința, să fie morți, împleticindu-se

totuși pe picioare pentru o clipă, ducînd la capăt, cîteodată, niște acte extraordinare. Să fi fost tăcerea asta coerentă un astfel de șoc, pe cale să se topească — se cădea să profite de ea? Sau Ista nu fusese niciodată cu adevărat incoerentă? *Ori poate că numai noi am fost incapabili să o înțelegem vreodată?*

— Orico a căzut greu bolnav. Cum am ajuns eu să capăt cel de al doilea simț al vederii face parte dintr-un tot care include această neagră încîlceală. Dar vă rog, vă rog, doamnă, spuneți-mi cum ați ajuns să știți. Ce ați văzut și cînd și cum? *Trebuie* să înțeleg. Pentru că sînt convins că mi-a fost dat, mi-a căzut pe cap, mă tem, să fac ceva în privința asta. Și totuși nu a fost nimic care să-mi spună cum anume să acționez. Nici clarviziunea nu poate străpunge bezna asta.

Ea ridică din sprîncene.

— Pot să-ți spun adevăruri. Nu pot să-ți dau înțelegere. Căci cum ar putea să dea cineva ceva ce nu are? Întotdeauna am spus adevărul.

— Da. Înțeleg acum.

Inspiră, ca să-și facă curaj.

— Dar ați spus cuiva vreodată tot ce știți?

Ea își frămîntă în dinți buza de jos, cercetîndu-l. Mîinile tremurătoare, care păreau să aparțină unei alte Ista decît aceasta cu chipul cioplit, începură să despăturească din nou pe genunchi nodul strîns al batistei. Încet-încet, începu să clatine din cap. Vocea îi era atît de stinsă, încît Cazaril trebui să-și ciulească urechea, să fie sigur că-i prinde cuvintele.

— Totul a început cînd eram însărcinată cu Iselle. Viziunile. Cea de a doua vedere apărea cînd și cînd. Credeam că este vreun efect al sarcinii, care le poate suci mințile unor femei. Doctorii m-au convins pentru o vreme că așa este. Vedeam plutind stafiile străvezii. Am văzut norul cel negru atîrnînd asupra lui Ias și asupra tînărului Orico. Auzeam voci. Îmi apăreau în vis zeii, Generalul de Aur, Fonsa și cei doi companioni

credincioși ai săi, arzînd în turnul acela. Întreg Chalionul arzînd ca și turnul. După ce s-a născut Iselle, vedeniile au încetat. Credeam că înnebunisem, iar apoi m-am făcut bine iar.

Ochiul nu se vede pe sine, nici ochiul dinlăuntru. Lui îi fusese dat Umegat, i se dăduse înțelepciune, cîștigată pe spinarea altora, iar apoi îi fusese înmînată ca un dar. Cît de înfricoșat ar fi el acum, dacă ar mai bîjbîi încă după explicații ale inexplicabilului?

— Apoi am rămas însărcinată din nou, cu Teidez. Iar viziunile au început din nou, de două ori mai rău ca înainte. Era insuportabil să mă cred nebună. Doar atunci cînd am amenințat că mă voi sinucide mi-a mărturisit Ias că era din cauza blestemului si că el știa despre asta. Știuse dintotdeauna.

Și ce trădare, să afle că cei care știau adevărul nu i l-au spus, ci au lăsat-o să se clatine pe picioare într-o teroare izolată?

— Am fost îngrozită că-mi adusesem copiii pe lume într-un pericol așa cumplit. M-am rugat și m-am tot rugat la zei să rupă acel văl blestemat sau măcar să îmi spună cum ar putea fi rupt, să îi salveze pe cei nevinovați. Apoi, Maica Verii mi s-a arătat, aproape cînd să îl nasc pe Teidez. Nu într-un vis, nu în timp ce dormeam, ci cînd eram trează și conștientă, ziua în amiaza mare. A stat la fel de aproape de mine cum stai dumneata acum și am căzut în genunchi. Puteam să îi ating mantia dacă vroiam. Avea răsuflarea înmiresmată, ca florile de cîmp în mijlocul verii. Frumusețea chipului ei era prea mare ca să o pot cuprinde cu mintea, era ca și cum aș fi privit în soare. Avea un glas suav ca un cîntec.

Buzele Istei fură străbătute de un fior; chiar și acum, pacea acelei viziuni arunca reverberații scurte pe chipul ei, străfulgerări de frumusețe aidoma reflexiei soarelui în niște ape întunecate. Dar sprîncenele i se îmbinară din nou și își reluă firul povestirii, aplecîndu-se în față,

devenind, dacă era posibil, și mai întunecată, și mai încordată.

— A zis că zeii căutau să-și retragă blestemul, că nu mai aparținea acestei lumi, că fusese un dar hărăzit Generalului de Aur, pe care el îl risipise greșit. A zis că zeii ar putea să ia blestemul înapoi la ei prin voința unui om care și-ar pune viața de trei ori pe altarul Casei regale din Chalion.

Cazaril se fîstîci. Sunetul propriilor sale nări, care scoteau o suflare precipitată, era de ajuns de puternic să acopere mărturia ei șoptită. Dar întrebarea se ivi neajutorată pe buzele lui, deși se blestemă în gînd pentru cît de prostește avea să sune.

— Ăă... presupun că nu s-ar putea în loc de asta, să-și sacrifice trei oameni viața pe rînd?

— Nu. Buzele ei se curbară în acel non-zîmbet ironic ciudat. Înțelegi unde-i problema.

— Eu... eu... nu întrevăd soluția, totuși. Are vreun tîlc profeția asta?

Ea își desfăcu mîinile scurt, vag, apoi începu să-și împăturească batista din nou.

— I-am spus lui Ias. El i-a spus lordului dy Lutez, bineînțeles; Ias nu avea nici un secret față de dy Lutez, cu excepția mea. Cu excepția mea.

O curiozitate de ordin istoric îl copleși pe Cazaril. Acum că erau tovarăși întru... cele sfinte, sau ceva pe-acolo, părea să-i vină ușor să vorbească cu Ista. Lejeritatea aceea implica un soi de alienare, de răsturnare, de fragilitate, încît dacă ar fi clipit, senzația aceea ar fi pierit dincolo de amintire și totuși...

Era o relație ca de la sfînt la sfînt și de la suflet la suflet, căci acest moment inefabil presupunea o intimitate străină și mai pîrjolitoare decît cea dintre doi iubiți. Începu să înțeleagă de ce tăbărîse Umegat asupra lui cu atîta sete.

— Care era relația dintre ei, cu adevărat?

Ea ridică din umeri.

— Erau amanți încă de dinainte să mă nasc eu. Cine eram eu să-i judec? Dy Lutez îl iubea pe Ias; eu îl iubeam pe Ias. Ias ne iubea pe amîndoi. Și-a dat atît de mult silința, i-a păsat atît de mult, încercînd să îndure povara morții tuturor fratilor lui și a tatălui lui, Fonsa. S-a consumat pînă la granița cu moartea păsîndu-i de toți și, cu toate astea, totul a mers din ce în ce mai rău.

Ea avu o ezitare, iar Cazaril se temu pentru o clipă că din vina lui își pusese capăt mărturisilor. Dar, după cum se vedea, își punea în ordine... nu gîndurile, ci bătăile inimii, căci continuă și mai rar:

— Nu-mi amintesc cui i-a venit ideea pentru prima dată. Ne-am așezat la sfat toți trei într-o noapte, după ce s-a născut Teidez. Mai am încă vie imaginea aceea în minte. Știam că amîndoi copiii noștri erau înghițiți de lucrul acela malefic, la fel și bietul Orico. „Salvează-mi copiii!“ striga Ias, lăsîndu-și fruntea pe masă și plîngînd. „Salvează-mi copiii“. Atunci, lord dy Lutez i-a spus: „Pentru dragostea ce ți-o port, am să încerc; am să provoc sacrificiul ăsta“.

El abia a îndrăznit să șoptească: „Dar, pe toți cinci zeii, în ce fel?“

Ista scutură din cap.

— Am adus în discuție o sumedenie de planuri; cum ar putea cineva să omoare un om, iar apoi să-l facă să moară din nou? Imposibil și totuși, nu chiar. Pînă la urmă ne-am oprit asupra înecului ca fiind cea mai bună modalitate de pus la încercare. N-ar da ocazia la nici cea mai mică vătămare corporală și existau atîtea povești despre oameni care au fost aduși înapoi la viață după ce s-au înecat. Dy Lutez s-a apucat să-i ia la întrebări pe unii dintre ei, în încercarea de a găsi secretul.

Cazaril expiră cu putere. *Prin înec, oh, zeilor!* Și cu tot sîngele rece posibil... începură să-i tremure și lui mîinile. Glasul ei se auzi din nou, încet și nemilos.

— L-am pus pe un doctor să jure că va păstra secretul și am coborît în temnițele din Zangre. Dy Lutez s-a

lăsat dezbrăcat și legat, cu brațele și picioarele pe lîngă corp, și spînzurat cu capul în jos pe fundul unei cuve. L-am cufundat întîi cu capul. Și l-am ridicat din nou, cînd a încetat să se mai zbată într-un final...

— Și murise? întrebă Cazaril moale. Atunci acuzația de trădare a fost...

— Murise într-adevăr, dar nu pentru ultima oară. L-am adus la viață din nou, cu greu.

— Oh!

— Oh, dar planul nostru mergea totuși! Își încleștă mîinile. Puteam să simt, vedeam cu ochii mei, spărtura din blestem! Însă pe dy Lutez l-a lăsat curajul. În cea de a doua seară s-a opus scufundării în apă. Țipa că vroiam să-l asasinez din gelozie. Atunci... Ias și cu mine am făcut o greșeală.

Cazaril începea să întrevadă deznodămîntul acum. Chiar dacă închidea ochii nu era scutit să vadă. Se forță să rămînă cu ei deschiși și asta în fața ei.

— L-am prins și am făcut a doua încercare cu forța. Țipa și plîngea... Ias se clătina, eu am strigat: „Dar trebuie să o facem! Gîndește-te la copii!" Numai că de data aceasta, cînd l-am scos afară era mort, iar toate lacrimile și rugăciunile noastre nu au fost în stare să-l mai învie. Ias era distrus, eu eram înnebunită. Vederea mea lăuntrică mi-a fost smulsă de pe ochi. Zeii și-au întors fața de la mine...

— Atunci învinuirea de trădare a fost falsă. *Întru totul falsă.*

— Da. O minciună care să ascundă păcatele noastre. Care să justifice cadavrul. Trase aer în piept. Dar familia lui nu a fost privată de drepturile civile și de proprietățile lui, așa cum se procedează în cazul unei crime grave, nimic nu i-a fost retras.

— Mai puțin reputația lui. Onoarea lui publică.

O onoare care fusese totul pentru mîndrul dy Lutez, pentru care bogăția și gloria erau niște semne exterioare ale acesteia.

— Am făcut-o în panica de moment care ne cuprinsese, iar mai apoi nu puteam să retractăm. Cred că asta l-a ros cel mai mult pe Ias, dintre toate regretele sale, în lunile care au urmat. Ias nu mai vroia să mai încerce, nu mai vroia să găsească alt voluntar. Trebuie să fie un sacrificiu de bunăvoie, înțelegi: nici o crimă în care victima s-ar zvîrcoli n-ar fi fost de vreun folos, ci numai un om care să facă un pas înainte din proprie inițiativă, cu ochii larg deschiși. Ias și-a întors fața lumii și a murit copleșit de durere și vină — mîinile ei întindeau de fîșia de dantelă, aproape să o rupă — lăsîndu-mă singură cu doi copilași și fără nici o cale de a-i proteja ori salva de acest... lucru... tenebros...

Respiră, cu pieptul zbătîndu-i-se agitat. Dar nu se lansă într-un acces de isterie așa cum se temuse Cazaril, care era gata să sară în picioare și să-i cheme îngrijitoarele. De îndată ce ritmul respirației ei încetini, își relaxă și el mușchii din nou.

— Dar dumneata? făcu ea în cele din urmă. Ai primit atingerea zeilor?

— Da.

— Îmi pare rău.

Un rîs neliniștitor îi scăpă de pe buze.

— Aha!

Își frecă ceafa. Acum îi venise lui rîndul să se confeseze. Putea să-și ascundă adevărul de ochii celorlalți, pentru că așa era mai convenabil. Dar nu și față de Ista. Îi era dator cu fiecare amănunt și fiecare durere suferită. Rană pentru rană.

— Ce v-a ajuns la urechi din Cardegoss despre scurta logodnă a Isellei și despre destinul lui Dondo dy Jironal?

— A venit un mesager după altul, înainte ca să avem timp să sărbătorim — n-am știut ce anume să-nțelegem din toate astea.

— Să sărbătoriți? Un bărbat de patruzeci de ani, împerecheat cu o fată de șaisprezece?

Ea își ridică bărbia, semănînd atît de bine cu Iselle, încît lui Cazaril îi pieri suflarea.

— Ias și cu mine era mult mai depărtați ca vîrstă decît atît.

Ah, da! Din pricina acestui motiv avea tendința să aibă o altă perspectivă asupra lucrurilor.

— Dondo nu era nici pe departe Ias, milady. Era corupt, desfrînat, hulitor, un delapidator și sînt aproape sigur că a pus să fie ucis dy Sanda. Poate că l-a ucis chiar cu mîna lui. Complota împreună cu fratele lui, Martou, că cîștige controlul absolut asupra Casei Chalionului, prin internediul lui Orico, Teidez și Iselle.

Ista își duse o mînă la gît.

— L-am întîlnit pe Martou cu ani în urmă, la curte. Aspira de pe atunci să fie următorul lord dy Lutez. Dy Lutez, cea mai strălucitoare și mai nobilă stea de pe firmamentul Chalionului dintotdeauna — Martou ar fi putut în cel mai bun caz să învețe cum să-i curețe cizmele. Pe Dondo nu l-am cunoscut.

— Dondo era un dezastru. Eu l-am întîlnit pentru prima oară acum cîțiva ani și nu avea vreun pic de caracter nici pe vremea aceea. A devenit mai rău cu vîrsta. Iselle era năucită și furioasă că îi fusese băgat pe gît. S-a rugat la zei să o elibereze din această uniune abominabilă, dar zeii... nu i-au răspuns. Așa că am făcut-o eu. L-am urmărit timp de o zi, intenționînd să îl asasinez pentru binele ei, dar nu m-am putut apropia de el. Așa că m-am rugat la Bastard pentru o minune prin magia morții. Și ruga mi s-a îndeplinit.

După o clipă, Ista ridică din sprîncene.

— De ce nu ești mort?

— Am crezut că am murit. Dar apoi m-am trezit ca să descopăr că Dondo murise fără mine, nu știam ce să cred. Dar Umegat și-a dat seama că rugăciunile Isellei au pogorît un al doilea miracol, iar Crăiasa Primăverii mi-a cruțat viața din mîinile demonului Bastardului,

dar numai pentru scurt timp. Sfîntul Umegat — am crezut că era un simplu rîndaș...

Ițele povestirii sale se încîlceau tot mai mult. Mai luă o gură de aer și aduse noi argumente în sprijinul relatării sale, explicîndu-i care era rostul lui Umegat, precum și miracolul menajeriei, care îl conserva pe bietul Orico în fălcile blestemului.

— Numai că Dondo, înainte să moară, atunci cînd încă mai credea că e pe cale să se însoare cu Iselle, i-a spus lui Teidez că era tocmai invers — cum că menajeria era o vrăjitorie malefică din partea roknarilor, menită să îl îmbolnăvească pe Orico. Iar Teidez l-a crezut. Acum cinci zile l-a luat pe gardianul său baocian și au ucis împreună aproape toate animalele sacre din ea și numai printr-o șansă a dat greș cu sfîntul. S-a ales cu o zgîrietură din partea leopardului muribund al lui Orico — jur, era doar o zgîrietură! Dacă mi-aș fi dat seama... Rana s-a infectat. Sfîrșitul lui a fost...

Cazaril își aminti cu cine stătea de vorbă.

— ... a fost rapid.

— Bietul Teidez, șopti Ista, privind în gol. Bietul meu Teidez. Te-ai născut ca să fii trădat, cred.

— Oricum, sfîrși Cazaril, din pricina acestei înlănțuiri stranii de miracole, demonul morții și duhul lui Dondo au fost închiși în pîntecele meu. Încapsulați într-un soi de tumoare, evident. Cînd vor fi eliberați, am să mor.

Chipul îndurerat al Istei rămase împietrit. Își ridică ochii ca să caute fața lui Cazaril.

— Asta ar însemna de două ori, zise ea.

— Ăăă... cum?

Mîinile ei abandonară batista torturată și se năpustiră la gulerul lui Cazaril. Privirea ei deveni arzătoare, aproape dureros de intensă. Respirația îi deveni precipitată.

— Tu ești dy Lutez pentru Iselle?

— Eu..., eu...,eu..., gîngăvi Cazaril; stomacul i se răsculă.

— De două ori. De două ori. Dar cum să o înfăptuiești și pe cea de-a treia? Oh! Oh! Oh!

Ochii i se dilataseră, pupilele îi pulsau. Buzele îi tremurau de speranță.

— *Ce ești tu?*

— Eu, eu..., eu... doar Cazaril, milady! Nu sînt dy Lutez, sînt sigur. Nu sînt sclipitor, nici bogat, nici puternic. Nici măcar curajos, deși știu să lupt atunci cînd sînt prins în capcană.

Ea făcu un gest de nerăbdare.

— Scoate toate acele ornamentatii — dezbrăcat, dezgolit, cu susul în jos, omul acela își păstrase sclipirea. Credincios. Pînă la moarte. Numai că... nu pînă la cea de-a doua moarte. Ori la a treia.

— Eu — asta e nebunie curată, de-acuma. Am un alt plan să o salvez pe Iselle de sub vraja blestemului.

Ochii ei îl sondară pînă în străfunduri, cu aceeasi sălbăticie înspăimîntătoare.

— Ți-au vorbit zeii, atunci?

— Nu. Mă ghidez după rațiune.

Ea se lăsă pe spate și, spre ușurarea lui, îl eliberă din strînsoarea ei, arcuindu-și sprîncenele nedumerită.

— Rațiune? În asta?

— Sara -- și domnia voastră — v-ați măritat întru Casa și blestemul Chalionului. Eu cred că Iselle se poate mărita în afara lui. Această scăpare nu i-ar fi fost disponibilă lui Teidez, dar acum... mă îndrept spre Ibra, ca să încerc să-i negociez căsătoria Isellei cu noul Moștenitor al Ibrei, prințul Bergon. Dy Jironal va căuta să împiedice acest lucru, întrucît va pune pecetea sfîrșitului puterii sale în Chalion. Iselle are de gînd să se sustragă din mîinile lui, aducîndu-i trupul lui Teidez înapoi aici, la Valenda, ca să fie îngropat.

Cazaril îl povesti de-a fir a păr planul Isellei de a însoți cortegiul funerar, apoi să îl întîlnească într-ascuns pe Bergon în Valenda.

— Poate, susură Ista. Poate...

Lui nu-i era clar la ce se referea ea. Încă se mai uita la el cu o privire neliniștită.

— Mama domniei voastre, zise el. Știe despre toate astea? Blestemul, adevărata poveste a lui dy Lutez?

— Am încercat să-i spun odată. A hotărît că eram pe deplin nebună. Nu-i un trai chiar rău să fii nebun, să știi. Are avantajele lui. Nu trebuie să iei nici o decizie. Ce să mănînci, ce să îmbraci, unde să te duci... cine trăiește, cine moare... Poti să încerci si dumneata să vezi cum e, dacă poftești. Numai să spui adevărul. Spune-le oamenilor că ai rămas greu cu un demon și un strigoi și că ai o tumoare care-ți vorbește necuviincios și că zeii îți păzesc pașii și ai să vezi ce se întîmplă mai apoi.

Rîsul ei gutural nu-i dădu ghies lui Cazaril să zîmbească și el. Buzele i se crispară.

— Nu te alarma, milord Cazaril. Dacă am să repet povestea dumitale, n-ai decît să negi tot ce spun eu și eu voi fi cea considerată nebună, nu dumneata.

— Cred că... ați fost negată destul, doamnă.

Își mușcă buza și își feri privirea, scuturată de un tremur în tot trupul.

Cazaril se urni și își aminti de desaga, care i se sprijinea de șold.

— Iselle v-a scris o scrisoare și alta pentru bunica ei și m-a însărcinat să vi le încredințez.

Scormoni în sac, găsi pachetul cu corespondența și îi înmînă Istei scrisoarea pentru ea. Îi tremurau mîinile de oboseală și nemîncare. Printre altele.

— Ar trebui să mă duc să scap de jegul ăsta și să mănînc ceva. Pînă se va întoarce provincara, poate că am să fiu pregătit să îi țin companie.

Ista ținu scrisoarea la piept.

— Cheamă-le pe doamnele mele, atunci. Am să mă retrag acum, cred. Nu mai am nici un motiv să veghez...

Cazaril ridică înspre ea o privire tăioasă.

— Iselle. Iselle e un motiv pentru a veghea.

— Ah! Da. Încă o prizonieră pe ducă. Apoi am să pot să adorm pe veci.

Se înclină și îl bătu pe umăr pe umăr ca să-l liniștească.

— Dar acum, doar am să dorm în noaptea asta. Sînt așa de obosită. Cred că mi-am sfîrșit toată jalea și doliul dinainte și nu a mai rămas nimic în mine acum. S-a golit totul.

— Înțeleg, milady.

— Da, înțelegi. Ce ciudat.

Cazaril se apucă delicat de marginea canapelei, se ridică în picioare și se duse să le lase pe însoțitoarele plîngăcioase înapoi în cameră. Ista își încleștă dinții și le suportă prezența. Cazaril își urcă desaga pe umăr și se înclină pentru a se retrage.

O baie, niște schimburi curate și o masă caldă făcură mult ca să-i restabilească lui Cazaril condiția fizică, deși mintea îi rămăsese tot la conversația cu Ista. Cînd servitorii îl lăsară să aștepte întoarcerea provincarei în parloarul ei micuț și liniștit din clădirea cea nouă. fu recunoscător pentru ocazia de a-și pune ordine în gînduri. Fusese aprins un foc vesel în căminul excelent din acea încăpere. Pătruns de dureri în toate oscioarele se așeză în scaunul ei tapetat cu perne, sorbind un vin bine diluat și încercă să nu atipească. Bătrîna doamnă nu avea cum să întîrzie prea mult.

Într-adevăr, nu mai dură mult și apăru, înconjurată de vara ei care o însoțea pretutindeni, lady dy Hueltar, și de sobrul ser dy Ferrej. Avea o ținută splendidă de gală, cu satinuri și catifele verzi, sclipind de giuvaeruri, însă dintr-o singură privire la fața ei pămîntie Cazaril își dădu seama că vreun servitor nerăbdător îi trîntise

deja vestea rea. Cazaril zvîcni în picioare și făcu o plecăciune.

Ea îl apucă de mîini, căutîndu-l cu privirea.

— Cazaril, e adevărat?

— Teidez a murit brusc, de la o infecție. Iselle e bine — luă o gură de aer — și e Moștenitoarea tronului Chalionului.

— Bietul băiat! Bietul băiat! I-ai spus deja Istei?

— Da.

— Oh, draga de ea. Cum a reacționat?

Bine nu era un cuvînt care să caracterizeze reacția ei.

— Cu calm, Înălțimea Voastră. Cel puțin nu a izbucnit într-o ploaie de lacrimi, așa cum mă temeam. Cred că loviturile pe care viața i le-a dat pînă acum i-au împietrit sufletul. Nu știu în ce stare va fi mîine. Însoțitoarele ei au dus-o la culcare.

Provincara scoase un suspin și ochii i se împînziră de lacrimi.

Cazaril îngenunche lîngă rănită.

— Iselle mi-a încredințat o scrisoare pentru domnia voastră. Și mai e și un bilet pentru dumneata, ser dy Ferrej, din partea lui Betriz. Nu a avut timp să scrie prea multe.

Le înmînă misivele sigilate.

— Vor veni amîndouă aici. Iselle are de gînd să-l îngroape pe Teidez la Valenda.

— Oh, zise provincara, desfăcînd cu un pocnet ceara uscată a sigiliului de pe scrisoare, fără să mai ia în seamă unde cădeau bucățelele. Oh, cît de mult tînjesc să o văd! Ochii ei devorară liniile încondeiate. Scurt, se plînse ea. Își ridică sprîncenele încărunțite. *O să vă explice Cazaril totul*, zice.

— Da, Înălțime. Am multe a vă spune, multe din ele în mod confidențial.

Ea își goni cu o mînă însoțitorii.

— Duceți-vă, am să vă chem eu înapoi.

Dy Ferrej își deschidea scrisoarea în momentul în care ajunse la ușă.

Ea se așeză cu un foșnet de mătăsuri, agățîndu-se încă de scrisoare și făcîndu-i un semn lui Cazaril să-si ia un scaun, pe care el îl trase lîngă genunchii ei.

— Trebuie să apuc să o văd pe Ista înainte să adormă.

— Am să încerc să fiu concis, Înălțimea Voastră. Asta am învățat în anotimpul care s-a scurs, la Cardegoss. Prin ce am trecut ca să învăț asta...

Asta ar fi însemnat să-si spargă lumea în bucăți, lume care Ista i-o înțelesese pe loc; nu era sigur că provincara putea să o cuprindă cu mintea.

— Nu mai contează. Dar arhipreotul Mendenal din Cardegoss vă poate confirma adevărul pe de-a întregul, dacă veți avea ocazia să-l întîlniți. Spuneți-i că eu v-am trimis și nu vă va refuza nimic.

Ea ridică circumspect din sprîncene.

— Cum se face că un arhipreot se înclină în fața dumitale?

Cazaril pufni ușor.

— M-am ridicat în rang.

Ea se îndreptă de spate, subțiindu-și buzele.

— Cazaril, lasă glumele prostești cu mine. Începi să devii la fel de misterios ca și Ista.

Da, umorul, sau, mai bine zis, ironia cu care se proteja Ista era supărătoare în confruntări directe. Ista. Cine îi lua partea Istei?

— Mărită provincară... fiica domniei voastre are inima frîntă și voința distrusă. Tînjește după o eliberare pe care numai moartea i-o poate aduce. Dar nu este nebună. Zeii nu sînt atît de milostivi.

Bătrîna avu o bănuială, ca și cum vorbele lui o atinseseră într-un punct vulnerabil.

— Jalea ei este o extravaganță. N-au mai rămas femei văduve pe lumea asta? Nu și-au mai pierdut alți

oameni copiii? Eu am trecut prin toate astea, dar nu m-am văicărit la nesfîrșit și n-am fost nefericită ani de-a rîndul. Am plîns și eu o vreme, da, dar apoi mi-am văzut de îndatoriri. Dacă nu și-a pierdut mințile, atunci înseamnă că e o alintată.

Ar fi putut el să o facă să-i înțeleagă comportamentul Istei fără să-i violeze confidențele tacite? Ei, măcar o parte din adevăr poate că ar fi fost de folos. Se dădu mai aproape de ea și-i spuse:

— Totul își are rădăcinile înapoi în timp, în vremea războiului cel mare al dus de Fonsa cel Prea-Înțelept împotriva Generalului de Aur...

În cei mai simpli termeni posibili îi explică mecanismele interne după care funcționase blestemul de-a lungul istoriei Casei Chalionului. Mai erau destule alte dezastre în domnia lui Ias, pe care abia dacă a mai fost nevoie să le amintească, întîmplate după moartea lui dy Lutez. Impotența lui Orico, corupția progresivă a sfetnicilor săi, eșecul atît al politicii, cît și al sănătății sale, aduseră firul povestirii în prezent.

Provincara aruncă o căutătură mînioasă.

— Atunci tot acest ghinion este lucrarea magiei negre a roknarilor?

— Nu... din cîte înțeleg eu. Este o scurgere în lumea noastră, o pervertire a unei divinități inefabile, care s-a rătăcit de locul de care aparține.

Ea ridică din umeri.

— E cam tot același lucru. Dacă se manifestă ca magia neagră, atunci magie neagră se cheamă. Întrebarea practică care se pune este cum poate fi contracarată?

Cazaril nu era sigur în privința confuziei celor două aspecte. Cu siguranță că numai o înțelegere corectă ar fi putut duce la o măsură corectă. Ista și Ias încercaseră să forțeze o cale de ieșire, ca și cum blestemul ar fi fost o magie, ca să fie contracarat tot prin magie. Un ritual săvîrșit în mugetul apelor.

Ea zise apoi:

— Și asta se leagă de povestea nebunească pe care am auzit-o despre Dondo cum că ar fi fost omorît prin magia morții?

La întrebarea asta, cel puțin, nu putea da nici un răspuns mai bun. Luase deja hotărîrea să scape de cele mai multe amănunte nenaturale în versiunea faptelor pe care o aducea în atenția ei. Nu credea că încrederea pe care o avea în el ar fi sporit prin bălmajelile lui despre demoni, stafii, sfinți, clarviziune sau alte lucruri și mai grotești. Mai rămîneau destule lucruri care să o uluiască. Începu cu povestea dezastruoasei logodne a Isellei, cu toate că nu-și atribui sursa miracolului morții lui Dondo, ascunzîndu-și crima, la fel cum o ascunsese pe cea săvîrșită de Ista.

Provincara nu făcu nici un fel de moft.

— Dacă lord Dondo era atît de rău precum zici, pufni ea, am să fac niște rugăciuni pentru acest binefăcător necunoscut!

— Într-adevăr, Înălțime, și eu mă rog pentru el în fiecare zi.

— Iar Dondo, un simplu fiu mai tînăr — pentru Iselle! Ce-o fi fost în mintea nebunului ăluia de Orico?

Lăsînd la o parte inefabilul, Cazaril îi prezentă în continuare povestea menajeriei, ca pe o minune ticluită de Templu pentru a păstra sănătatea șubrezită a lui Orico, poveste care era destul de adevărată pe măsură ce se depăna. Ea înțelese de îndată scopul politic cu care Dondo îl montase pe Teidez pe calea distrugerii proprii — și a lui Orico. Scrîșni din dinți. Gemu pentru trădarea a cărei victimă căzuse Teidez. Dar vestea că Valenda trebuia să se pregătească acum pentru o înmormîntare, o nuntă și un război, posibil în același timp, o remontă.

— Iselle ar putea conta pe sprijinul unchiului ei, dy Baocia? o întrebă Cazaril. Cît de mulți oameni ar putea

aduce riga Baociei și domnia voastră împotriva facțiunii lui dy Jironal?

Provincara făcu un inventar rapid al lorzilor pe care i-ar putea atrage la Valenda, aparent în scopul înmormîntării lui Teidez, dar de fapt ca să o smulgă pe Iselle din mîinile lui dy Jironal. Lista îl impresionă. După atîtea decenii în care ținuse sub observație politică Chalionul, provincara nu avea nevoie nici măcar să se uite pe o hartă ca să să-și plănuiască strategia.

— Spuneți-le să strîngă rîndurile aici pentru înmormîntarea lui Teidez, cu toți oamenii pe care pot să îi adune, zise Cazaril. Mai presus de asta, trebuie să controlăm toate drumurile de aici și pînă în Ibra, pentru ca prințul Bergon să se poată deplasa în siguranță.

— E dificil, spuse provincara, rezemîndu-se de speteaza scaunului și umflîndu-și buzele. Unele din pămînturile lui dy Jironal și cele ale cumnatului său se întind de aici pînă la graniță. Ar trebui ca dumneata să ai un detașament de cavalerie care să te însoțească. Am să storc Valenda ca să-ți dau oamenii care-ți trebuie.

— Nu, spuse Cazaril încet. O să aveți nevoie de toți oamenii domniei voastre atunci cînd va sosi Iselle, ceea ce ar putea fi înainte de întoarcerea mea. Să iau o trupă în Ibra, ne-ar încetini înaintarea. Nu putem să facem atîtea popasuri pe drum pentru o escortă așa de mare, iar păstrarea secretului ar fi imposibilă. E mai bine să plecăm la dus fără greutate, rapid și neobservați. Păstrați oastea pentru momentul în care ne vom întoarce. Oh, aveți grijă, căpitanul vostru baocian pe care l-ați trimis cu Teidez a fost cumpărat de Dondo — nu poate fi demn încredere. Va trebui să găsiți o cale prin care să îl înlocuiți atunci cînd se va întoarce.

Provincara înjură:

— Pe dracii Bastardului, o să-i tai urechile!

Se sfătuiră cum să transfere scrisorile lui cifrate către Iselle și pe ale ei înapoi la el, prin Valenda, făcînd

să pară în ochii spionilor lui dy Jironal că secretarul Isellei se afla tot în compania bunicii ei. Provincara se angajă să amaneteze bijuteriile Isellei în locul lui, a doua zi, într-un tîrg cît mai avantajos, pentru a face rost de banii de care avea nevoie pentru următoarea parte a călătoriei lui. Mai stabiliră o duzină de detalii practice în tot atîtea minute. Hotărîrea de care dădea dovadă provincara o făcea de neclintit chiar și în fața divinității. își închipui Cazaril; căci cu toată atenția pe care avea să o acorde ceremoniei pioase, nici un zeu nu avea să pătrundă în acea voință de fier, nici măcar cu tăișul. Zeii o hărăziseră cu daruri mai puțin primejdioase, iar el se simțea recunoscător pentru asta.

— Înțelegeți, spuse el într-un final, eu cred că planul acesta de căsătorie ar putea să o salveze pe Iselle. Nu știu dacă o va salva și pe Ista.

Nici pe Ista, care plutea tristă prin castelul de la Valenda, nici pe Orico, care zăcea orb și puhav în Zangre. Și nici o predică pe care i-ar ține-o provincara Istei ca să o facă să-și vină în fire nu va fi de nici un folos atîta timp cît norul acela negru îi tăia suflarea ca o ceață otrăvită.

— Dacă măcar o va salva pe Iselle din ghearele cancelarului dy Jironal am să fiu mulțumită. Nu-mi vine să cred că Orico și-a făcut asemenea clauze necinstite în testament.

Acea înștiințare de ordin legal o îngrijora aproape mai mult decît chestiunile legate de supranatural.

— Să-mi ia nepoata de sub tutelă, fără măcar să mă consulte!

Cazaril își pieptănă barba cu degetele.

— Vă dați seama că, dacă toate astea reușesc, nepoata domniei voastre vă va deveni stăpînă. Roină de drept în Chalion și roină-consoartă în Ibra.

Ea strîmbă din buze.

— Asta e cea mai mare nebunie din toate. E doar o copilă! Nu că n-ar fi avut întotdeauna mai multă minte decît sărmanul Teidez. Oare la ce s-or fi gîndind toți zeii din Chalion, să pună un asemenea copil pe tronul din Cardegoss!

Cazaril zise cu blîndețe:

— Poate că restaurarea Chalionului e o muncă de o viață și nimeni la fel de bătrîn ca domnia voastră ori ca mine n-ar putea trăi atît de mult ca să o vadă înfăptuită.

Ea fornăi.

— Nici dumneata nu ai trecut demult de vremea copilăriei. Cu atîția copii care să poarte răspunderea întregii lumi pe umerii lor, în zilele noastre, nu-i de mirare că lucrurile au luat-o toate razna. În fine... în fine. O să ne ne batem mîine capul cu tot ce-i de făcut. Pe toți cei cinci zei, Cazaril, du-te la culcare, deși mă îndoiesc că eu o să pot. Arăți ca moartea încălzită pe deasupra, și nici nu ai anii mei ca să ai vreo scuză.

Scîrțîind din toate mădularele se poticni înapoi în picioare și se înclină, ieșind din încăpere. Izbucnirile de nervozitate ale provincarei erau delicate. O găsi pe nerăbdătoarea lady dy Hueltar în camera alăturată și o trimise în ajutorul verișoarei ei.

Îi dăduseră înapoi lui Cazaril odaia cea răcoroasă, onorabilă, obișnuită din donjon. Se strecură recunoscător în așternuturile încălzite. Avea un sentiment de întoarcere acasă, care nu se compara cu nimic din ce trăise ani de-a rîndul. Cu toate astea, vederea lui cea nouă făcea ca locurile familiare să-i pară străine din nou; lumea îi devenea străină pe măsură ce se reinventa pe el iar și iar, fără să găsească un loc în care să se poată odihni de-a binelea.

Dondo, în toată gloria lui de fantasme caleidoscopice, nu prea reuși să îl țină treaz pe Cazaril în noaptea aceea.

Aproape că devenise un pericol prea de rutină ca să-l mai sperie pe Cazaril. Temeri noi îl asaltară pe Cazaril acum. Amintirea speranței teribile din privirea Istei îl făcea să-și piardă cumpătul. Și gîndul că a doua zi avea să încalece pe un cal care-l va purta, cu fiecare pas, mai aproape de mare.

Capitolul 22

Cu părere de rău, Cazaril fu nevoit să renunțe la popasurile de la poștalioane, care li se cuveneau în calitate de curieri ai Cancelariei domnești, pentru avantajul de a călători incognito. Nu avea nici un interes să-i pună pe tavă lui dy Jironal o înregistrare certificată a întregii lor rute și-a destinației la care aveau să ajungă. Înarmați, în schimb, cu scrisoarea de recomandare a lui Palli făcură rost de cai odihniți de la congregațiile locale de maici din Ordinul Fiicei. La picioarele munților de la frontiera vestică se văzură obligați să negocieze cu un negustor de cai din zonă pentru niște catîri zdraveni și rezistenți, care să-i poarte peste culmi.

Omul acela se vedea clar că-și făcuse un trai bun jupuind pielea de pe călătorii disperați. Ferda aruncă un ochi la animalele care le fuseseră oferite și spuse plin de indignare:

— Ăsta hîrîie de parcă-a tras la foale, iar dacă celălalt n-are un os mort, milord, io-ți mănînc pălăria!

Negustorul de cai și Ferda se luară imediat la harță.

Rezemîndu-se extenuat pe îngrăditura țarcului animalelor și gîndindu-se cît de mult și-ar dori să nu încalece vreun animal, fie el răpciugos ori sănătos, pentru următorii o mie de ani, Cazaril își adună puterile și se îndreptă către poartă. Intră în mijlocul cirezii de cai și catîri care nechezau, tulburați de prinderea la

repezeală a tovarășilor lor refuzați, stătu cu mîinile larg deschise și închise ochii:

— Stăpînă, dă-ne trei catîri buni, dacă așa ți-e voia.

Simțind un ghiont în coastă, deschise ochii iar. Un catîr curios, cu ochi căprui limpezi, se uita la el. Alți doi își făcură loc lîngă el, dînd din urechile lor mari; cel mai înalt dintre ei, de un maroniu închis și un nas smîntîniu, își odihni botul pe umărul lui și trase un fornăit de mulțumire, aruncînd stropi pe nări.

— Îți mulțumesc Stăpînă, murmură Cazaril.

Și apoi, pe-o voce ridicată:

— Haideți. Veniți după mine.

Își făcu drum cu greu prin mîzga aceea plină de urme de copite, pînă la poartă. Cei trei catîri mergeau în urma lui, sforăind plini de interes.

— O să-i luăm pe ăștia trei, îi puse el negustorului de cai, care, ca și Ferda, rămăsese mut și se holba cu gura căscată.

Negustorul de cai își recăpătă primul graiul.

— Dar..., dar acelea sînt cele mai bune animale ale mele!

— Da, știu.

Ieși din țarc, lăsîndu-l pe negustor să țină de poartă ca să-i împiedice pe cei trei catîri să iasă, cu toate că animalele încercau să îl urmeze pe Cazaril, împingîndu-se în împrejmuirile ocolului și scoțînd tot soiul de nechezături de nerăbdare.

— Ferda, înțelege-te tu la un preț. Mă duc să mă întind în căpița aia de paie minunată de colo. Treziți-mă cînd sîntem gata de drum...

Catîrul lui se dovedi a fi sănătos, cu un mers constant și plictisit. După părerea lui nu era nimic mai potrivit pe acele cărări înșelătoare de munte decît un catîr plictisit. Armăsarii aprigi, pe care Ferda îi prefera pentru a cîștiga timp la drum întins, nu ar fi putut să se cațere mai repede pe acele pante abrupte care-ți tăiau rasuflarea și, în plus, i-ar fi pus în pericol, alunecînd

nervoși prin locurile înguste. Iar mersul în buiestru al catîrului nu-i vîntura măruntaiele în el. Cu toate că zeița îl blagoslovise cu catîrii Ei sfinți, nu înțelegea de ce nu-i hărăzise și o vreme prielnică. Frații dy Gura încetară să rîdă de căciula lui Cazaril pe la jumătatea drumului în sus spre trecătoarea de peste lanțul muntos numit Colții Bastardului. El își petrecu urechile frumoase de blană ale căciulii pe sub bărbie, ca să se apere de zloata care bătea viscolită și care începuse să le înțepe chipurile. Aruncă o privire piezișă în vînt, printre urechile lăsate pe spate ale catîrului, la cărarea care șerpuia printre stînci și ghețuri și măsură în gînd cît timp le mai rămăsese de făcut pe lumină. După un timp Ferda își domoli catîrul, ca să meargă alături de Cazaril.

— Milord, n-ar trebui să ne adăpostim de vijelia asta?

— Vijelie?

Cazaril își mătură acele de gheață din barbă și clipi. A! Iernile de la Palliar erau blînde, mai degrabă ploioase decît cu zăpadă, iar frații nu mai plecaseră din provincia lor pînă acum.

— Dacă asta ar fi o vijelie, n-ai mai fi în stare să-ți vezi urechile catîrului de pe locul unde stai. Asta nu e o vreme periculoasă. Doar neplăcută.

Ferda făcu o față dezamăgită, dar trase mai strîns de hățuri și se aplecă împotriva vîntului.

Într-adevăr, în scurtă vreme ieșiră din bătaia furtunii și începură să-și recapete vizibilitatea: o vîlcea înaltă li se deschise în fața ochilor. Cîteva raze palide de soare se strecurară printre norii argintii, aruncînd pete de lumină pe povîrnișurile nesfîrșite — care se făceau din ce în ce mai mici. Cazaril arătă cu degetul și strigă încurajator:

— Ibra!

Vremea se mai îmbună în vreme ce ei își începură lunga coborîre înspre coastă, cu toate că îndărătnicii

catîri nu se mișcau deloc mai repede. Vîrfurile colțuroase ale munților de hotar făcură loc unor dealuri mai puțin impresionante, cu spinări cocoșate și brune, cu văi largi șerpuitoare printre ele. Cînd lăsară zăpada în urmă Cazaril îi dădu voie lui Ferda să dea la schimb nemaipomeniții lor catîri pentru niște cai mai rapizi. Drumurile din ce în ce mai bune și hanurile tot mai civilizate îi ajutară să ajungă în numai două zile la cursul rîului care curgea înspre Zagosur. Trecură prin apropierea unor ferme și pe niște poduri de peste canale de irigație, umflate de ploile iernii. Ieșiră la loc deschis din valea rîului, ca să dea cu ochii de priveliștea cetății care li se ridica în față: ziduri cenușii, un talmeș-balmeș de case pătrățoase, văruite în alb, cu acoperișurile în nuanța verde, distinctivă a acestei regiuni, cu fortăreața în vîrf și cu faimosul port, la poale. Marea se întindea în spate, cenușie ca oțelul, iar linia nesfîrșită a orizontului care se unea cu ea era vărgată de o lumină acvatică. Mirosul sărat amestecat cu cel al algelor marine din momentul refluxului, care adia purtat de o briză rece, îl făcu pe Cazaril să tresară de neplăcere. Foix inhală adînc, cu ochii lucind de fascinație, cufundîndu-se în priveliștea mării, de care avea parte pentru prima oară.

Scrisoarea lui Palli și rangul fraților dy Gura le asigurară găzduirea în casa Fiicei din piața Templului principal al orașului Zagosur. Cazaril îi trimise pe băieți să cumpere, să cerșească sau să împrumute o ținută formală a ordinului din care făceau parte, în timp ce el se îndrepta spre un croitor. Vestea că putea să ceară orice preț vroia atîta timp cît îi lucra hainele de zor îl aruncă pe croitor într-o agitație care avu drept rezultat faptul că, la numai o oră și ceva, Cazaril ieși purtînd la subraț o versiune acceptabilă a doliului chalionez de curte.

După o baie înviorătoare cu spumă, Cazaril își trase pe el iute o tunică de brocart greu de un mov-cenușiu, cu guler foarte înalt, niște pantaloni de lînă violet închis

și cizmele lui curățate și lustruite. Își potrivi centura și sabia pe care ser dy Ferrej i le împrumutase cu atîta timp în urmă, destul de uzate dar arătînd cu atît mai onorabil din pricina asta, și își aruncă pe umeri greutatea atît de plăcută a unei mantii din catifea și mătase negre. Unul dintre inelele care-i mai rămăseseră de la Iselle, un ametist șlefuit în formă pătrată, tocmai potrivit pentru degetul cel mic al lui Cazaril, cu o verigă de aur groasă, sugera, prin singularitatea sa, cumpătarea, mai curînd decît săracia. Între ținuta de doliu de curte și șuvițele cenușii din barbă, își dădu seama că efectul pe care-l avea era pe cît de grav și de demn și-l dorea. Sobru. Își împachetă prețioasele scrisori diplomatice și le plie la subsuoară. Își găsi însoțitorii, care se ferchezuiseră din nou în niște ținute impecabile albastru-cu-alb și astfel porni în fruntea lor pe străduțele înguste, în serpentine care urcau pînă la vizuina din deal a Vulpoiului.

Aspectul și mesajul pe care îl purta Cazaril îl aduseră în fața intendentului castelului rigăi din Ibra. După ce îi arătă acestui oficial scrisorile și sigiliile fu condus degrabă la însuși secretarul rigăi, care îi întîmpină stînd într-o anticameră goală, spoită cu var și răcoroasă din pricina umezelii permanente pe timp de iarnă din Zagosur.

Secretarul era un om simplu, între două vîrste și necăjit. Cazaril îl gratulă cu o plecăciune pe jumătate, ca de la egal la egal.

— Sînt castillarul dy Cazaril și vin de la Cardegoss într-o misiune diplomatică de mare urgență. Am asupra mea scrisori de acreditare către rigă și către prințul Bergon dy Ibra, din partea prințesei Iselle dy Chalion.

Îi arătă sigiliile, dar le împături din nou la piept atunci cînd secretarul întinse mîna dupa ele.

— Mi-au fost înmînate chiar de prințesă. M-a rugat să le las doar în mîna rigăi.

Secretarul rămase în cumpănă, precaut.

— Am să văd ce pot face pentru dumneavoastră, milord, dar suveranul nostru este destul de asaltat de petiționari, în mare parte rude sau foști rebeli care încearcă să obțină absolvirea de vină din partea sa, fără prea multe șanse de izbîndă în momentul de față.

Îl măsură din cap pînă în picioare pe Cazaril.

— Cred că probabil nu v-a avertizat nimeni, riga a interzis celor de la curte să poarte doliu după răposatul Moștenitor al Ibrei, căci a murit într-o stare de revoltă de nereconciliat. Numai cei care vor să-l sfideze pe rigă poartă astfel de veșminte triste, dar cei mai mulți dintre ei au prezența de spirit să o facă în, deh, absență. Dacă nu aveți de gînd să aduceți o insultă, vă recomand să vă schimbați înainte să cereți o audiență.

Cazaril rămase mirat.

— N-a mai ajuns nimeni aici înainte de mine, cu vestea? Am călătorit repede, dar nu cred că am depășit pe cineva care aducea această veste. Nu port aceste culori vinețiii pentru Moștenitorul Ibrei, ci pentru Moștenitorul Chalionului. Nu a trecut nici o săptămînă de cînd a murit subit prințul Teidez, din cauza unei infecții.

— Oh! făcu secretarul, surprins de această veste neașteptată. Oh!

Își recăpătă ușor echilibrul.

— Condoleanțele mele sincere Casei din Chalion, să piardă o așa speranță strălucită.

Șovăi apoi un pic.

— Scrisori din partea prințesei Iselle ați spus?

— Întocmai.

Cazaril găsi de folos să mai adauge:

— Riga Orico a căzut greu bolnav și nu se ocupă de treburile regatului sau cel puțin așa era cînd am părăsit eu Cardegossul, în mare grabă.

Secretarul rămase cu gura căscată, apoi se controlă. În cele din urmă spuse:

— Veniți cu mine.

Și îi conduse într-o încăpere mai confortabilă, încălzită de un foc aprins într-un șemineu dintr-un colț.

— Mă duc să văd ce pot să fac.

Cazaril se afundă într-un scaun tapițat, aproape de lumina blîndă a focului. Foix se așeză și el pe o canapea, deși Ferda stătea la pîndă, încruntîndu-se destul de neatent la toate ornamentele care atîrnau pe pereți.

— Oare or să vrea să ne primească, milord? întrebă Ferda. Să batem atîta drum, numai ca să fim ținuți în așteptare la ușă, ca niște vînzători ambulanți...

— O, da. Or să ne primească. Cazaril zîmbi ușor, văzînd ca intră un servitor, gonind într-un suflet, ca să îi servească pe călători cu vin și cu una din specialitățile din Zagosur, niște prăjiturele din aluat fraged, cu mirodenii, avînd forma sigiliului ibranez.

— De ce n-are cîinele ăsta picioare? întrebă Foix, uitîndu-se un pic pieziș la o creatură țepoasă, înainte să muște din prăjitură.

— Este un cîine de mare. Are aripioare în loc de labe și vînează pești. Trăiește în colonii, răspîndite ici și colo pe țărm pînă înspre Darthaca.

Cazaril îi dădu voie servitorului să-i toarne numai o înghițitură de vin, în parte pentru a-și păstra sobrietatea, dar și pentru a evita să se amețească; așa cum prevăzuse, abia apucă să-și înmoaie buzele în pahar, că secretarul își făcu de îndată apariția.

Omul făcu o plecăciune mai adîncă decît făcuse mai devreme.

— Veniți pe aici, dacă binevoiți, milord, domnilor.

Ferda își dădu peste cap pe nerăsuflate paharul cu vin negru de Ibra, iar Foix își scutură firimiturile de pe mantia albă de lînă. Îl urmară în grabă pe Cazaril și pe secretar, care îi conduse pe niște scări și pe un pod micuț cu arcade din piatră, către o parte mai nouă a fortăreței. După ce făcură tot felul de ocoluri, ajunseră în fața unor uși duble, pe care erau sculptate niște creaturi marine, în stil roknar. Acestea se dădură în

lături, lăsînd să iasă un lord bine îmbrăcat, ținut de brat de un alt curtean, și care se plîngea:

— Dar am așteptat cinci zile ca să obțin audiența asta! Ce-nseamnă toată nebunia asta... !

— Va trebui să mai așteptați un pic, milord, zise curteanul, conducîndu-l afară cu o mînă fermă, cu care-l strîngea de cot.

Secretarul îi invită pe Cazaril și pe frații dy Gura înăuntru, anunțîndu-le numele și rangul.

Nu era o sală a tronului, ci o sală de primire, mai puțin formală, destinată conferințelor, nu pentru ceremonii. O masă spațioasă, destul de încăpătoare pentru a împrăștia pe ea hărți și documente, ocupa un capăt al sălii. Celălalt capăt era străpuns de un șir de uși cu ferestre pătrate de sus pînă jos, care dădeau într-un balcon-parapete, care, la rîndul său, avea priveliște înspre port și șantier, cele două elemente care constituiau bogăția și puterea din inima Zagosurului. Lumina argintie a mării, difuză și palidă, lumina sala prin ferestrele largi, facînd flăcările lumînărilor din sfeșnice să pară șterse.

Erau de față vreo șase bărbați, dar lui Cazaril nu îi fu greu să-i recunoască pe Vulpoi și pe fiul său. La șaptezeci și ceva de ani riga din Ibra era vînos, chelit, părul roșcat pe care-l avusese în tinerețe se redusese la o șuviță subțiratică în jurul tigvei. Dar rămăsese în putere, nu șubrezit de bătrînețe, atent și destins în pernele din scaunul în care stătea. Tînărul înalt care stătea la dreapta lui avea părul castaniu și drept ca al răposatei sale mame din Darthaca, deși cu reflexii roșiatice, cam de lunginea unui coif, retezat drept. Măcar arata a fi sănătos. Bun!... Mantia lui, de un verde-marin, era împodobită cu sute de perle închipuind un val care se sparge de țărm, care, atunci cînd băiatul se întoarse spre noii vizitatori, vălurea în picături elegante, care cădeau greu.

Omul care stătea în partea cealaltă a Vulpoiului era trădat de lanțul de oficiu care-i atîrna la gît a fi cancelarul Ibrei. Era un om cu un aspect timid și precaut — din relatări se părea că muncea din greu — supus al Vulpoiului, nu un rival pentru putere. Emblemele unui alt bărbat din încăpere îl desemnau a fi un lord al mării, un amiral al flotei ibraneze.

Cazaril puse un genunchi în pămînt dinaintea Vulpoiului, destul de grațios în ciuda amorțelii din pricina șeii și a durerilor și își plecă capul.

— Milord, aduc vești triste din Cardegoss în privința morții prințului Teidez, precum și scrisori urgente din partea surorii sale, prințesa Iselle.

Îi întinse scrisorile de acreditare din partea Isellei.

Vulpoiul rupse sigiliul și își trecu privirea rapid peste rîndurile încondeiate cu simplitate. Ridică din sprîncene și îl cercetă atent din nou pe Cazaril.

— Foarte interesant! Ridică-te, milord ambasador, murmură el.

Cazaril trase aer în piept și reuși să se ridice în picioare fără să se sprijine cu mîinile de podea, sau, mai rău, să se agațe de scaunul rigăi. Își ridică ochii la prințul Bergon, care îl privea nemișcat, cu buzele întredeschise și încruntat. Cazaril clipi și îi adresă un zîmbet nesigur și o înclinare din capului. Era un tînăr destul de bine făcut în ansamblu, cu trăsături regulate, poate chiar frumos atunci cînd nu se încrunta în felul acela. Nu era nici sașiu, nici n-avea o buză atîrnată — un pic cam voinic, dar în formă, nicidecum gras. Și nici n-avea patruzeci de ani. Tînăr, proaspăt bărbierit, dar cu o umbră viguroasă pe bărbie, care arăta că ajunsese la vîrsta bărbăției. Cazaril se gîndi că Iselle ar fi mulțumită.

Privirea lui Bergon deveni și mai insistentă.

— Mai zi ceva! făcu el.

— Iertați-mă, milord? Cazaril se dădu cu un pas înapoi, tresărind ca și cum ar fi fost ars cu un fier încins, în timp ce prințul făcu un pas în față și îi dădea tîrcoale,

cercetîndu-l cu privirea de sus pînă jos, respirînd din ce în ce mai agitat.

— Scoateți-vă cămașa! îi ceru deodată Bergon.

— Ce?

— Scoateți-vă cămașa!! Scoateți-vă cămașa!

— Milord — prințe Bergon — lui Cazaril îi năvăli în minte scena înfiorătoare pusă la cale de dy Jironal ca să-i distrugă reputația în fața lui Orico. Dar nu mai erau ciori sfinte aici, în Zagosur, care să-l salveze.

Își coborî vocea:

— Vă implor, sire, nu mă faceți de rușine în fața acestui anturaj.

— Vă rog, milord, în urmă cu mai bine de un an, toamna, n-ați fost salvat de pe o galeră roknară, din largul coastei ibraneze?

— O, ba da... ?

— Dați-vă jos cămașa!

Prințul dansa practic fără încetare în jurul lui; Cazaril simți că-l cuprinde amețeala. Privi la Vulpoi, care arăta la fel de stupefiat ca și ceilalți, dar dădu din mînă curios, aprobînd cerința ciudată a prințului. Confuz și înfricoșat Cazaril se conformă, smulgîndu-și găitanele tunicii și lăsînd-o să cadă împreună cu mantia, împăturindu-și apoi toată îmbrăcămintea pe braț. Își împinse mandibula în față, încercînd să suporte cu demnitate, să îndure orice umilire ar fi urmat.

— Ești *Caz*! Ești *Caz*! țipă Bergon. Căutătura urîtă i se schimbă într-un rînjet dement.

Of, zeilor, prințul era nebun și după tot acel galop prin zloată peste munți și peste văi, se dovedea pînă la urmă nepotrivit pentru Iselle...

— Da, sigur, așa îmi spun prietenii...

Cazaril își înăbuși cuvintele, văzîndu-se luat în brațe pe nepregătite de prinț, aproape ridicîndu-l de la pămînt.

— Tată, țipă Bergon voios, ăsta-i omul! Ăsta-i omul!

— Ce, începu Cazaril, iar apoi, printr-un joc de umbre și o inflexiune a vocii, înțelese.

Și gura căscată a lui Cazaril se transformă în rînjet. Băiatul crescuse! Îl dădu înapoi în timp cu un an, iar apoi cu patru inci în înălțime, îi șterse umbra din barbă, îl rase pe cap, adăugă un strop de grăsime ca de cățelandru și niște arsuri de soare...

— Pe toți zeii, suflă el. Danni? Danni?

Prințul îi înșfăcă mîinile și i le sărută.

— Unde-ai plecat? Am zăcut bolnav o săptămînă după ce am fost adus acasă și cînd am trimis în cele din urmă oameni să te caute, dispăruseși. Am găsit alți oameni de pe corabie, dar nu pe tine, și nimeni nu știa unde-ai plecat.

— Am fost și eu bolnav, în Spitalul Mamei de aici, din Zagosur. După aceea, m-am dus, ă, acasă. în Chalion.

— Aici! Chiar aici, sub nasul meu în tot timpul ăla! O să explodez. Ah! Dar am trimis oameni la spitale — oh, cum de te-au scăpat? Am crezut că ai murit din cauza rănilor, erau atît de înfricoșătoare.

— Eram sigur că a murit, zise Vulpoiul încet, urmărind scena aceea cu o privire de nedescris. Să nu vină el să-și încaseze răsplata imensă pe care i-o datora Casa mea.

— N-am știut... cine ești de fapt, prințe Bergon.

Vulpoiul ridică din sprîncene lui cenușii.

— Chiar așa?

— Nu, Tată, îi confirmă plin de zel Bergon. N-am spus nimănui cine eram. M-am folosit de numele de alint cu care mă striga mama cînd eram mic. Mi s-a părut mai nesigur să-mi reclam rangul decît să trec drept un anonim.

Îi spuse apoi lui Cazaril:

— Cînd ucigașii plătiți ai răposatului meu frate m-au răpit nu i-au spus căpitanului roknar cine eram. Credeau, probabil, că am să mor pe galeră.

— Secretoșenia asta a fost o prostie, prințe, îl ocărî Cazaril. Roknarii te-ar fi lăsat deoparte, pentru răscumpărare.

— Da, o răscumpărare uriașă și concesii politice smulse de la tatăl meu, fără îndoială, dacă m-aș fi lăsat luat prizonier sub adevăratul meu nume. Bergon își încleștă fălcile. Nu. Nu m-aș fi lăsat pe mîna lor, ca să le fac jocurile.

— Așadar, zise Vulpoiul cu o voce ciudată, uitîndu-se la Cazaril, nu ți-ai pus trupul la bătaie ca să-l salvezi pe prințul Ibrei de la pîngărire, ci doar să salvezi un băiat ca oricare altul.

— Un oarecare băiat sclav, milord.

Cazaril își răsfrînse buzele într-o grimasă, văzîndu-l pe Vulpoi că încerca să înțeleagă ce anume era acest Cazaril, un erou sau un netot.

— Mă îndoiesc de înțelepciunea dumitale.

— Sînt sigur că îmi pierdusem mințile pe jumătate atunci, recunoscu Cazaril amiabil. Eram pe galere de cînd fusesem vîndut ca prizonier de război, după căderea Gotorgetului.

Vulpoiul îl scrută cu ochii micșorați.

— Așadar dumneata ești *acel* Cazaril, hm?

Cazaril îi făcu o scurtă plecăciune, întrebîndu-se ce i-o fi ajuns la urechi rigăi despre acea campanie sterilă și își scutură tunica. Bergon se grăbi să îl ajute să și-o îmbrace din nou. Cazaril se pomeni obiectul unor priviri uluite din partea fiecărui om din sală, inclusiv Ferda și Foix. Cu greu putu să-și ascundă un hohot de rîs, sub masca unui rînjet, deși în străfundurile lui simțea că începe să fiarbă o nouă teroare, pe care nu o putea defini. *De cînd tot merg eu pe drumul ăsta?*

Scoase și ultima scrisoare din pachet și îi făcu o plecăciune și mai adîncă prințului Bergon.

— Așa cum atestă documentul din mîinile tatălui domniei voastre vin în calitate de purtător de cuvînt al unei mîndre și frumoase domnițe, și am venit nu doar la el, ci și la domnia voastră. Moștenitoarea Chalionului vă cere mîna în căsătorie.

Îi înmînă prințului uluit misiva pecetluită.

— De data asta, am să o las pe prințesa Iselle să vă vorbească în numele ei, fiind cea mai în măsură să o facă, în virtutea inteligenței sale unice, a dreptului ce i se cuvine și a țelului său sfînt. După aceasta, am a vă spune multe altele, prințe.

— Ard de nerăbdare să vă ascult, milord Cazaril.

După ce aruncă o privire tensionată împrejur se îndreptă către una din ferestrele acelea imense, unde desfăcu sigiliul epistolei și o citi pe nerăsuflate, cu un zîmbet plin de mirare înflorindu-i pe buze.

Mirarea apăru și pe buzele Vulpoiului, deși nu se putea numi zîmbet acea expresie care-i apăru pe chip. Cazaril nu avea nici o îndoială că îl pusese pe omul acela pe gînduri. Se rugă să aibă și el prezența de spirit care să îl ajute să facă față cu bine acelei încercări.

Cazaril și companionii săi fură invitați, desigur, să ia cina în seara aceea în sala de ospețe a rigăi. Aproape de înserat Cazaril și Bergon plecară să se plimbe împreună de-a lungul țărmului, la picioarele fortăreței. Era un loc propice unei discuții intime pe care și-o dorea, se gîndi Cazaril, făcîndu-le semn fraților dy Gura să țină distanța în urma lor. Mugetul brizanților le acoperea sunetul vocilor. Cîțiva pescărușii albi se roteau în aer, țipînd la fel de ascuțit ca oricare cioară sau se repezeau să ciupească din resturile mirositoare aduse de valuri pe nisipul ud, iar Cazaril își aminti că aceste păsări care se hrăneau cu mortăciuni, cu ochii lor galbeni și reci, erau sacre pentru Bastard în Ibra.

Bergon își pusese și el propriile gărzi personale, înarmate pînă-n dinți, să meargă la oarcare distanță în urma lor, deși nu avea de gînd să se dispenseze de serviciul lor. Rutina tăcută a precauțiilor pe care prințul și le lua îi aminti încă o dată lui Cazaril că războiul civil din țara asta abia se sfîrșise, iar Bergon fusese deja atît pion, cît și jucător în acest joc necruțător. Un pion cu care jucase și el, se părea.

— N-am să uit niciodată ziua în care te-am cunoscut, zise Bergon, atunci cînd m-au aruncat pe banca galerei, lîngă tine. Pentru o clipă, m-ai speriat mai mult decît roknarii.

Cazaril rînji.

— De ce, doar pentru că eram o sperietoare de ciori plină de răni, de rîie, păroasă și împuțită?

Bergon rînji și el la fel.

— Cam așa ceva, recunoscu el timid. Dar apoi mi-ai zîmbit și mi-ai spus „bună seara, tinere domn" în fața tuturor, ca și cum m-ai fi invitat să iau loc pe o bancă dintr-o tavernă și nu pe o bancă de osîndă.

— Bine, dar erai o noutate, iar noi nu prea aveam parte de așa ceva.

— M-am gîndit la toate mai tîrziu. Sînt sigur că nu judecam prea limpede la vremea aia...

— Era firesc să fie așa. Veniseși destul de supărat.

— E-adevărat. Răpit, speriat — abia îmi încasasem prima bătaie adevărată —; dar dumneata m-ai ajutat. Mi-ai spus cum să merg mai departe, la ce să mă aștept, m-ai învățat cum să supraviețuiesc. M-ai dat în două rînduri apă, pe lîngă porția care mi se cuvenea, apă pe care ți-ai luat-o de la gură...

— Ei, doar atunci cînd era nevoie. Eu eram deja obișnuit cu arșița, oricît de deshidratat aș mai fi putut să ajung și fără apa aceea. După o vreme, ajungi să faci diferența între un om care are un anume disconfort și privirea aceea febrilă de chipul altuia care e în pragul colapsului. Era foarte important să nu leșini pe vîslă, înțelegi?

— Ai fost foarte bun cu mine.

Cazaril ridică din umeri.

— De ce nu? Ce mă costa, la urma urmei?

Bergon scutură din cap.

— Un om poate să-și permită să fie binevoitor atunci cînd îi este bine. Întotdeauna am considerat mărinimia o virtute indecentă, pe considerentul ăsta. Dar cînd ne

era foame, sete, rău, frică, trăind sub amenințarea morții, în inima groazei, dumneata nu ți-ai lepădat manierele curtenitoare, ca și cum ai fi fost un senior lipsit de griji, aflat în fața șemineului din propria-i casă.

— Unele lucruri care se întîmplă în viață pot fi oribile sau insurmontabile. *Oamenii* au întotdeauna de ales — dacă n-ar fi așa, atunci cum ar putea să îndure atîtea?

— Da, dar... eu nu știam asta, înainte să mă văd pus în fața faptului împlinit. Asta s-a întîmplat atunci cînd am început să cred că era posibil să supraviețuiesc. Și nu mă refer doar la trup.

Cazaril schiță un zîmbet schimonosit.

— Eu eram cu un picior în groapă pe atunci, doar știi.

Bergon clătină din nou din cap și lovi cu cizma în nisipul argintiu, în vreme ce mergeau agale. Soarele de apus îi arunca luciri de aramă în părul întunecat, de darthacan.

Răposatei lui mame i se dusese buhul în Chalion că era o scorpie, o intrusă din Darthaca, care își instiga bărbatul împotriva Moștenitorului la tron, pentru ca propiul ei fiu să tragă foloasele. Dar Bergon părea să și-o amintească cu drag; cînd era copil trecuse prin două asedii împreună cu ea, separat de sprijinul forțelor tatălui lui în războiul intermitent cu fratele lui vitreg. Era mai mult decît evident că băiatul fusese obișnuit cu femei energice, care aveau un cuvînt de spus în consiliile bărbaților. Atunci cînd împărțise cu Cazaril banca de vîslaș, în momentele în care încerca să se încurajeze singur, îi vorbise adesea, deși în termeni mascați, despre mama lui care murise. Niciodată, însă, despre tatăl lui care trăia. Inteligența și stăpînirea de sine precoce de care făcuse dovadă Bergon în zilele primejdioase de la galere nu erau pe de-a întregul moștenite de la Vulpoi.

Cazaril zîmbi cu toată fața.

— Așadar, hai să-ți povestesc totul despre prințesa Iselle dy Chalion...

Bergon îi sorbea cuvintele, în timp ce Cazaril îi descria părul ei cîrlionțat de culoarea ambrei și ochii cenușii luminoși, gura generoasă și veselă, talentul ei la echitație și cultura bogată. Curajul ei de neclintit și deciziile rapide pe care le lua în situații de urgență. Să i-o vîndă pe Iselle lui Bergon, părea la fel de greu ca și cum le-ar fi vîndut hrană unor înfometați, apă unor însetați ori mantale unor oameni dezgoliți pe timp de vijelie și nici măcar nu ajunsese încă la partea referitoare la faptul că era pe cale să moștenească un regat. Băiatul părea deja pe jumătate îndrăgostit. Vulpoiul avea să fie o provocare mult mai mare; el avea să suspecteze că e o șmecherie la mijloc. Cazaril nu avea nici o intenție să îi încredințeze adevărul Vulpoiului. Bergon însă, era altă mîncare de pește. *Pentru tine, iată adevărul.*

— Există o urgență întunecată în rugămintea prințesei Iselle, continuă Cazaril, odată ajunși pe culmea unei movile de pe țărm și făcînd cale întoarsă. Asta vi-o spun în cea mai mare taină, căci ea vrea să vi se încredințeze cu toată ființa, în calitate de viitor soț. Secretul ăsta e numai pentru urechile domniei voastre.

Trase pe nări aerul mării, făcîndu-și curaj.

— Totul se trage de la războiul purtat de Fonsa cel Prea-Înțelept împotriva Generalului de Aur...

Mai făcură două ture de-a lungul întinderii de nisip, bătătorindu-și pașii, pînă să-și termine Cazaril de depănat povestea. Soarele, care se cufunda într-un glob roșu, aproape că atingea linia întinsă a orizontului, iar valurile care se spărgeau de țărm licăreau în culori întunecate și uluitoare, îngustîndu-le tot mai mult drumul de pe plajă, în timp ce se revărsa mareea. Cazaril fu la fel de cinstit față de Bergon, cum fusese și față de Ista, neascunzîndu-i nimic, mai puțin mărturisirea pe care i-o făcuse Ista, nici măcar faptul că era

bîntuit de Dondo. Chipul lui Bergon, rumenit în lumina apusului, era furat de gînduri atunci cînd Cazaril își termină istorisirea.

— Lord Cazaril, de-aș auzi toate astea din gura oricărui alt om în afară de dumneata, mă îndoiesc că l-aș putea crede. L-aș lua drept nebun.

— Deși nebunia ar putea fi o consecință a acestor întîmplări, prințe, nu este și cauza lor. Totul e adevărat. Am văzut cu ochii mei. Sînt aproape convins că mă înec în aceste lucruri.

Era o întorsătură nefericită de frază, dar marea care clocotea atît de aproape îl scotea din fire pe Cazaril. Se întreba dacă Bergon observase că el se întorcea întotdeauna în așa fel încît să-l lase pe prinț între el și valurile care se căscau.

— M-ai face să fiu un fel de erou dintr-o carte cu povești pentru adormit copii, care o salvează pe frumoasa domniță de sub puterea vrăjii, cu un sărut.

Cazaril tuși ca să-și recapete vocea.

— De fapt, e nevoie de mai mult decît de un sărut, cred. Trebuie să se consume actul căsătoriei, pentru a vă putea uni legal. Din punct de vedere teologic, ca și în alte privințe, îndrăznesc să cred.

Prințul îi aruncă o ocheadă indescriptibilă. Rămase tăcut cît mai făcură alți cîțiva pași. Apoi îi spuse:

— Ți-am văzut integritatea la treabă. Mi-a... lărgit universul. Am fost crescut de tatăl meu, care este un om prudent, prevăzător, care întodeauna caută motivațiile ascunse, egoiste ale oamenilor. Nimeni nu poate să-l tragă pe sfoară. Dar eu l-am văzut trăgîndu-se singur pe sfoară. Dacă înțelegi ce vreau să spun.

— Da.

— A fost o mare nebunie din partea dumitale să-l ataci pe acel roknar mîrșav de la galere.

— Da.

— Și cu toate astea, cred că dacă ar fi să ne aflăm iarăși în aceeași situație, ai face-o din nou.

— Știind tot ce știu acum... ar fi mai greu. Dar aș spera... m-aș ruga, prințe, ca zeii să mă învrednicească cu o asemenea nebunie, la nevoie.

— Ce-i toată nebunia asta uimitoare, care strălucește mai tare decît tot aurul tatălui meu? Poți să mă înveți să fiu un astfel de nebun, Caz?

— Oh, suspină Cazaril. Sînt sigur de asta.

Cazaril se întîlni cu Vulpoiul a doua zi dimineață, pe răcoare. Fu condus din nou în sala aceea înaltă, luminoasă, care dădea înspre mare, dar de data aceasta pentru o discuție în cerc mai restrîns, doar el cu riga și cu secretarul rigăi. Secretarul se așeză în capătul mesei, cu un teanc mare de hîrtii, pene noi și o rezervă de cerneală la îndemînă.

Vulpoiul stătea la marginea lungă a mesei, făcîndu-și de lucru cu un joc cu castele și călăreți, avînd piesele superb sculptate în coral și jad, iar tabla lucrată în bucăți șlefuite de malachit, onix și marmură albă. Cazaril făcu o reverență, și, la semnul rigăi care îl pofti să ia loc, se așeză în fața acestuia la masă.

— Jucați? Întrebă Vulpoiul.

— Nu, milord, spuse cu părere de rău Cazaril. Sau, cel puțin, nu sînt un împătimit al jocului.

— Ah! Păcat.

Vulpoiul împinse tabla de joc un pic într-o parte.

— Bergon e foarte entuziasmat de felul în care i-ai descris acel model de perfecțiune al Chalionului. Îți îndeplinești sarcinile strălucit, domnule ambasador.

— Asta și nădăjduiesc.

Riga atinse scrisoarea de recomandare a Isellei, care se odihnea pe lemnul lucios al mesei.

— Rarisim document! Sînteți conștient că o obligă pe prințesă la tot ceea ce semnați în numele domniei sale.

— Da, sire.

— Autoritatea cu care v-a învestit este destul de discutabilă, să știți. Există chestiunea legată de vîrsta ei, pe de o parte.

— Ei bine, sire, dacă nu-i recunoașteți dreptul de a-și negocia propriul contract matrimonial, cred că nu mi-a mai rămas nimic de făcut decît să încalec și să plec înapoi în Chalion.

— Nu, n-am spus că eu îi pun la îndoială acest drept!

O ușoară tentă de panică se simți în vocea rigăi.

Cazaril își înfrînă un zîmbet.

— Într-adevăr, sire, faptul că stați cu noi la masa tratativelor, înseamnă că îi acordați o recunoaștere publică autorității prințesei.

— Hm, într-adevăr, într-adevăr. Tinerii ăștia sînt atît de încrezători. Numai că noi, cei bătrîni, trebuie să le apărăm interesele.

Luă de pe masă cealaltă listă pe care i-o înmînase Cazaril de cu seară.

— Am studiat clauzele pe care le-ați sugerat pentru contractul marital. Avem multe de discutat.

— Iertați-mă, sire. Nu am sugerat nimic. Acelea sînt niște cerințe obligatorii. Dacă doriți să propuneți condiții suplimentare, vă ascult.

Riga își arcui sprîncenele la el.

— Cu siguranță că nu. Doar să luă una, de pildă — această chestiune privind succesiunea din perioada minoratului lor, dacă vor fi atît de norocoși să o depășească. Un simplu accident de călărie si roina din Chalion poate deveni regentă în Ibra! Asta nu se poate. Bergon este supus riscurilor de pe cîmpul de bătălie, ceea ce nu e valabil în cazul soției lui.

— Ei bine, să sperăm că nici nu o să fie valabil. Ori sînt eu greșit informat asupra istoriei Ibrei, milord. Știam că mama prințului a cîștigat două asedii, parcă?

Vulpoiul își drese vocea.

— În orice caz, continuă Cazaril, să avem în vedere că riscul e de ambele părți și, prin urmare și clauza

trebuie să fie reciprocă. Iselle este supusă riscurilor nașterii, ceea ce nu se va întîmpla niciodată în cazul lui Bergon. O naștere nereușită și el ar putea deveni regent în Chalion. Cîte dintre soțiile domniei voastre v-au supraviețuit, sire?

Vulpoiul inspiră, păstră un moment de tăcere și apoi își reluă discursul:

— Și mai și clauza asta referitoare la titluri!

O discuție în contradictoriu, care dură cîteva minute, clarifică faptul că Bergon dy Ibra-Chalion nu era mai eufonic decît Bergon dy Chalion-Ibra și astfel trecu de ambele părți și clauza respectivă.

Vulpoiul își pungi buzele și se încruntă gînditor:

— Înțeleg că sînteți un om despămîntenit, lord Cazaril. Cum se face că prințesa nu vă răsplătește pe măsura rangului pe care-l purtați?

— Mă răsplătește pe măsura rangului de care se bucură domnia sa. Iselle nu este roină în Chalion — deocamdată.

— Eh. Pe de altă parte, eu sînt actualul rigă în Ibra și am puterea să dispun... de multe.

Cazaril nu făcu decît să zîmbească ușor.

Încurajat, Vulpoiul îi vorbi despre un conac elegant, cu vedere la mare și plasă o piesă din joc, înfățișînd un castel de coral, pe tabla dintre ei. Captivat să vadă unde duceau toate astea, Cazaril nu se osteni să remarce cît de puțin dorea să aibă o priveliște la mare. Vulpoiul îi vorbi despre cai mîndri și de o moșie pe care să și-i pască și despre cît de neadecvată i se părea lui cea de-a treia clauză. Mai adăugă și cîțiva călăreți pe tabla lui de joc. Cazaril scoase niște sunete neutre. Vulpoiul îi mai suflă subtil cîte ceva despre banii prin care ar putea dobîndi o un rang mai de soi în Ibra decît cel de castillar și despre cum putea fi rescrisă mai avantajos clauza șase. Un castel din jad fu adăugat pe tabla de joc, care devenea tot mai încărcată. Secretarul făcea însemnări. Cu fiecare murmur lipsit de cuvinte din partea lui

Cazaril, atît respectul, cît și mulțumirea creșteau în ochii Vulpoiului, deși mormanul de piese creștea dureros, remarcă el.

— Joci mai bine decît mă așteptam, castillare.

În cele din urmă, Vulpoiul se lăsă pe spate și flutură din mînă înspre mormanul de simboluri cadou.

— Ce-ți dorești Cazaril? Ce crezi că-ți poate da fata asta mai mult decît aș fi eu în stare, ei?

Zîmbetul lui Cazaril se transformă într-un rînjet.

— De ce spuneți asta, sire? Cred că-mi va da o proprietate în Chalion cu care să mă mulțumesc. Lată de un pas și lungă de doi, care să fie a mea pe veci.

Cu delicatețe, astfel încît să nu dea de înțeles că ar fi fost jignit sau că ar fi intenționat să aducă vreo jignire rigăi, întinse mîna și îi împinse piesele înapoi.

— Cred că ar trebui să dau o explicație, probabil. Sufăr de o tumoare intestinală, de la care mă aștept să nu-mi mai lase mult de trăit. Premiile sînt pentru oamenii vii, cred eu. Nu pentru cei aflați pe moarte.

Vulpoiul mișcă din buze fără să scoată nici un cuvînt; uluirea și spaima îi trecură peste chip, precum și o strălulgerare de rușine cu care era prea puțin obișnuit și pe care și-o suprimă cu repeziciune. Scoase un scurt hohot de rîs.

— Pe cei cinci zei! Fata asta are destulă inteligență și neîndurare să mă învețe pe mine meșteșugul meu propriu! Nu-i de mirare că ți-a acordat asemenea puteri. Pe boașele Bastardului, mi-a trimis un ambasador imposibil de mituit.

Lui Cazaril îi trecură trei gînduri prin minte: primul, că Iselle nu urzise nici un astfel de plan viclean, al doilea, că dacă i s-ar fi sugerat un astfel de plan, ar fi spus doar un Hm!, și un al treilea, că Vulpoiul nu trebuia să afle primul lui gînd.

Vulpoiul gîndi la rece, privindu-l din ce în ce mai insistent pe Cazaril.

— Îmi pare rău pentru necazul dumitale, castillare. Nu-i un lucru amuzant. Mama lui Bergon a murit din cauza unei tumori la sîn; moartea a luat-o prea de timpuriu — avea numai treizeci și șase de ani. Nu a descurajat-o nici măcar toată durerea pe care a stîrnit-o în mine, dar la sfîrșit... ah, în fine.

— Eu am treizeci și șase de ani, nu se putu abține să nu observe Cazaril, cu destulă tristețe.

Vulpoiul clipi.

— Nu arăți bine deloc, atunci.

Luă din nou în mînă lista de prevederi.

— Acum, sire, în ceea ce privește acest contract de căsătorie...

În cele din urmă, Cazaril nu cedă nimic din toată lista și a obținu acordul în privința tuturor condițiilor.

Cu mîhnire și pe căi ocolite Vulpoiul mai făcu niște adăugiri inteligente la clauzele care puteau implica și împrejurări neprevăzute, la care Cazaril își dădu bucuros acordul. Vulpoiul se mai tîngui un pic de formă și făcu niște referiri repetate la supunerea pe care o soție i-o datora unui soț — iarăși un detaliu care nu fusese proeminent în istoria recentă a Ibrei, dar pe care Cazaril, din tact diplomatic, nu îl scoase în evidență — și la bărbăția nefirească a femeilor care își petreceau prea mult timp în șa.

— Consolați-vă, sire, îl consolă Cazaril. Destinul nu vrea să cîștigați astăzi un regat pentru fiul domniei voastre. Ci să cîștigați un *imperiu* pentru nepotul domniei voastre.

Vulpoiul se însenină. Pînă și secretarul lui zîmbi.

În cele din urmă Vulpoiul îi oferi setul de călăreți și castele, ca pe un dar personal de aducere aminte.

— Eu unul mă văd nevoit să refuz, zise Cazaril aruncînd un ochi plin de regret la piesele elegante.

Dar îi veni în minte o altă idee, mai bună.

— Dar dacă veți binevoi să puneți să fie împachetate, aș fi încîntat să pot să le iau cu mine în Chalion, ca dar

de logodnă din partea domniei voastre pentru viitoarea voastră noră.

Vulpoiul izbucni în rîs, clătinînd din cap.

— Să fi avut eu un curtean care să-mi fie atît de fidel pentru o așa de mică recompensă! Chiar nu vrei nimic pentru dumneata, Cazaril?

— Vreau timp.

Vulpoiul pufni cu regret.

— Oare nu asta dorim cu toții? Pentru asta ar trebui să te adresezi zeilor, nu rigăi din Ibra.

Cazaril nu făcu nici un comentariu, deși fu scuturat de un tic nervos.

— Cel puțin aș vrea să trăiesc să o văd pe Iselle căsătorită cu bine. Acesta e un dar pe care chiar puteți să mi-l acordați, sire, grăbind toate procedurile în sensul acesta.

Adăugă apoi:

— Și este cu adevărat o chestiune de urgență ca Bergon să devină prinț-consort în Chalion, înainte ca Martou dy Jironal să devină regent în Chalion.

Pînă și Vulpoiul fu nevoit să dea aprobator din cap la observația asta.

În noaptea aceea, după banchetul obișnuit dat de rigă și după ce se descotorosi de Bergon care, dacă văzuse că nu-i chip să-l îndoape cu onorurile pe care Cazaril le refuza cu fermitate, părea să vrea să-l îndoape măcar cu mîncare, Cazaril se opri la Templu. Sălile mari și rotunde ale edificiului erau tăcute și sumbre la acea oră, aproape golite de credincioși, deși luminile din pereți, la fel ca și focul central, ardeau fără încetare, vegheate pe timpul nopții de doi discipoli. Le răspunse la salutul prietenos pe care i-l adresară și păși în curtea Fiicei pe sub arcadele decorate cu plăci de ceramică.

Întîlni în cale covorașe de rugăciune, frumos țesute de fecioarele și doamnele din Ibra, care le donaseră templelor în semn de pioșenie, ca să scutească genunchii

și trupurile celor care se rugau de răceala de marmură a pardoselii.

Cazaril se gîndi că dacă obiceiul acela ar fi importat în Chalion, odată cu Bergon, ar putea spori cu mult participarea la serviciile divine pe timp de iarnă de acolo. Covorașe de toate mărimile și formele erau așternute în jurul altarului Crăiesei. Cazaril își alese unul mare și gros, țesut din lînă grea, cu reprezentări ușor decolorate ale unor flori de primăvară, și se culcă pe el. Rugăciunea, nu somnul de bețiv, își re-aminti el, era scopul lui în acel loc...

Ori de cîte ori prinsese ocazia pe drumul spre Ibra intrase să se roage în casa rudimentară a Fiicei din orice cătun, în timp ce Ferda îngrijea de cai: se rugase ca Orico să rămînă în viață, pentru siguranța Isellei și a lui Betriz, pentru alinarea Istei. Mai presus de orice, intimidat de reputația Vulpoiului, se rugase să ducă cu succes la bun sfîrșit acea misiune. Acea rugăciune, se părea, își găsise răspunsul încă dinainte. Cu cît de mult timp în urmă oare? Trasă, cu mîinile desfăcute în lături, linii peste urzeala covorașului, țesută ochi cu ochi de mîinile răbdătoare ale unei femei. Sau poate că nu fusese răbdătoare. Poate fusese obosită, sau nervoasă, sau cu gîndurile împrăștiate, sau înfometată, sau mînioasă. Poate că era pe moarte atunci cînd l-a țesut. Dar mîinile ei continuaseră să se miște pînă la capăt, fără greș.

De cînd merg eu pe drumul ăsta?

Înainte, ar fi situat începuturile credinței sale întru lucrările Crăiesei în momentul în care un galben căzuse în noroiul iernii baociene, scăpat de un călăreț neîndemînatec. Acum, însă, nu mai era sigur deloc și, mai ales, nu era sigur că i-ar fi plăcut răspunsul cel nou. Coșmarul galerelor venise înaintea galbenului din noroi. Să fi fost oare toată durerea și frica și agonia pe care le suferise acolo manipulate de zeii care-și urmăreau scopurile lor proprii? Să nu fi fost decît o marionetă trasă de sfori? Sau fusese mai degrabă un catîr tras de funie,

greoi și încăpățînat, care trebuise să fie mînat cu biciul tot drumul? Nici nu știa dacă ceea ce simțea era uluire sau mînie. Medită asupra convingerii cu care Umegat susținea că zeii nu puteau să pună stăpînire pe voința unui om, ci numai așteptau să li se aștearnă la picioare. Cînd se angajase el oare să facă asta?

Oh!

Atunci.

Într-o noapte friguroasă de la Gotorget, în care era lihnit și disperat, își făcuse turele de veghe de pe crestele zidurilor, așa cum i-o cerea gradul de comandant. Ajuns în cel mai înalt turn, îi dăduse liber băiatului flămînd și leșinat care făcea de strajă, să se ducă și să-și revină cum putea, făcînd el însuși de veghe. Se zgîise în bezna nopții la focurile de tabără ale inamicului, care luceau batjocoritor în satul devastat, în vale, pe crestele dealurilor din jur, sugerînd căldură din belșug și mîncare gătită și siguranță și toate lucrurile de care ai săi duceau lipsă între zidurile fortăreței. Și s-a gîndit la toate planurile fantastice pe care le făcuse, la cum căutase să cîștige timp, cum își îndemnase oamenii să-și păstreze credința, cum astupase gropi, cum se luptase în misiuni, cum scurmase după mîncare spurcată, cum își spălase sabia în sîngele celor care urcau pe scările de atac și, mai presus de toate, cum se rugase. Pînă cînd ajunsese la capătul tuturor rugăciunilor.

În tinerețea lui de la Cazaril urmase calea obișnuită a celor mai mulți tineri de condiție nobilă și devenise un laic dedicat Ordinului Fratelui, cu toate aspirațiile și promisiunile unui ordin militar.

Închinase rugăciuni mecanice — atunci cînd se obosise să le facă — zeului care-i fusese atribuit în virtutea sexului, vîrstei și rangului său. Aflat în turnul acela, în întuneric, avea impresia că însuși faptul că urmase acea cale indiscutabilă, îl adusese, pas cu pas, spre acea cursă imposibilă abandonat atît de cei din tabăra lui, cît și de zeul lui.

Purta încă pe sub cămașă medalia simbolică a Fratelui, pe care o primise la ceremonia lui de consacrare de la treisprezce ani, cu puțin înainte să părăsească domeniul natal Cazaril ca să-și facă ucenicia ca paj la curtea bătrînului provincar. În noaptea aceea din turn, cu lacrimi de epuizare și disperare — și da, mînie — rostogolindu-i-se pe față, și-o smulsese de la gît și o azîrlise peste creasta zidului, negîndu-și zeul care îl negase pe el. Alunecarea rostogolită a bucății de aur se topise în întuneric pe tăcute. Cazaril se aruncase în prosternare pe pietrele acelea, așa cum zăcea întins și acum, și se jurase că oricare alt zeu, care din ei ar fi vrut, putea să îl revendice acum, sau nici unul, atîta timp cît oamenii care crezuseră în el scăpau din acea capcană. În ceea ce-l privea, era pregătit. Era gata.

Nimic, bineînțeles, nu se întîmplase.

Bine, în cele din urmă începuse să plouă.

După un timp, se ridicase de pe paviment, rușinat de mofturile sale, recunoscător că nici unul dintre oamenii lui nu fusese martor la spectacolul pe care-l dăduse.

Venise schimbul de pază, iar el plecase în liniște. Nimic altceva nu se mai petrecuse preț de cîteva săptămîni, pînă la sosirea acelui curier bine hrănit cu vestea că totul fusese în zadar, iar tot sîngele și sacrificiul lor urma să fie dat la schimb pe aur, care să se scurgă în visteriile lui dy Jironal.

Iar oamenii lui fuseseră scoși în siguranță.

Și numai picioarele lui porniseră pe un alt drum...

Ce spusese Ista? *Cele mai cumplite blesteme ale zeilor se pogoară asupră-ne în chip de răspunsuri la propriile noastre rugăciuni. Rugăciunea e un tîrg primejdios.*

Așa că, dacă alegeai să îți împarți voința cu zeii, era de ajuns să alegi o sigură dată, ca și cum te-ai înregimenta într-o companie militară printr-un jurămînt? Sau trebuia să alegi și să tot alegi mereu, în fiecare zi? Ori ambele? Ar putea el să pășească pe lîngă drumul ăsta în orice moment, să urce pe un cal și să pornească, să

zicem, înspre Darthaca, spre un nou nume, o nouă viață? Tot așa cum Umegat acceptase fără dovezi ideea unor o sută de alți Cazarili, care nici măcar nu apăruseră la apel. Abandonîndu-i, desigur, pe toți cei care aveau încredere în el, Iselle și Ista și provincara, Palli și Betriz...

Dar vai, nu și pe Dondo.

Se mai vînzoli un timp pe covorașul lui, stingherit de apăsarea pe care o simțea în pîntece, încercînd să se convingă pe sine că de vină era doar banchetul Vulpoiului și nu tumoarea lui, care căpăta niște proporții hidoase. Grăbindu-se înspre o desăvîrșire grotescă, așteptînd doar ca mîna Crăiesei să cedeze. Poate că zeii învățaseră din greșeala Istei, la fel ca și din curajul pierdut al lui dy Lutez? Poate că de data asta se asigurau că măgarul lor nu avea de gînd să dispară în ceață, lăsînd lucrurile pe jumătate făcute, așa cum făcuse dy Lutez... ?

Doar dacă nu murea. Ușa era mereu întredeschisă. Ce îl aștepta de partea cealaltă? Iadul Bastardului? Disoluția spectrală? Pacea?

Ptiu!

De partea cealaltă a pieței Templului, în casa Fiicei, îl aștepta un pat moale și plăcut. Faptul că mințile îi fuseseră cuprinse de acea învîrtejeală febrilă era un semn să se îndrepte spre el. Oricum, asta nu fusese o rugăciune, ci, mai degrabă, o ceartă cu zeii.

Rugăciunea, bănuia el în timp ce se scula în picioare și se îndrepta spre ușă, însemna să pui un picior în fața celuilalt. Menținînd un ritm constant.

Capitolul 23

În ultimul moment, după ce fuseseră convenite acordurile de principiu, după ce tratatele fuseseră redactate în mai multe copii, într-un scris frumos de curte, semnate de toate părțile implicate și de martorii lor, apoi sigilate, aspectele practice intrară în impas. Vulpoiul se opunea, în mod justificat după părerea lui Cazaril, trimiterii fiului său în Chalion fără să aibă nici o garanție însemnată în privința securității personale a acestuia. Riga nu avea nici oamenii, nici banii necesari în acest regat secătuit de război, să dispună de o forță armată apreciabilă, care să îl păzească pe Bergon. Pe de altă parte Cazaril se temea de efectul pe care îl putea avea asupra Chalionului strămutarea unei asemenea armate peste graniță, chiar și pentru o cauză atît de nobilă. Disputa se încinse; rușinat de faptul că i se amintise că Bergon îi datora viața lui Cazaril; Vulpoiul începu să se eschiveze de la cererile lui Cazaril, într-un fel care-i amintea acestuia cu putere de Orico.

Cazaril primi prima scrisoare cifrată de la Iselle prin curierii din Ordinul Fiicei, cu care stabilise o înțelegere dinainte, în drumul lor ocolit. Fusese încondeiată la numai patru zile după ce plecase el din Cardegoss și era scurtă, confirmînd doar faptul că ritualurile pentru funeraliile lui Teidez se desfășuraseră fără incidente și că Iselle avea să plece din capitală în după-amiaza aceea, însoțind cortegiul funerar spre Valenda în vederea înhumării. Observa cu o vădită ușurare că,

Rugăciunile noastre au fost ascultate — animalele sacre au arătat că Fiul Toamnei l-a luat la el, pînă la urmă. Mă rog să își găsească pacea în apropierea binefăcătoare a zeului. Apoi mai spunea: *Fratele meu cel mare trăiește și i-a revenit vederea la un ochi. Dar a rămas tot așa de umflat. Rămîne acasă, la pat.* Pe un ton mult mai rece, raporta, *Dușmanul nostru și-a postat două nepoate ca doamne de companie, în anturajul meu. N-am să fiu în stare să scriu mai des. Să-ți ajute Crăiasa în misiune!*

Căută în zadar să găsească vreun post-scriptum din partea lui Betriz, fiind cît pe ce să îl rateze, pînă ce întoarse foaia pe dos. Erau niște cifre încondeiate cu migală, cu scrisul ei inconfundabil, pe jumătate ascuns sub ceara crăpată a sigiliului. Rîcîi cu unghia resturile de ceară lipite. Însemnările scurte descoperite în felul acesta, îl îndrumară la o pagină de la sfîrșitul cărții, una dintre cele mai poetice rugăciuni ale lui Ordol: o rugă pătimașă pentru siguranța unei ființe iubite, care era plecată departe de casă. Cîți ani — cîți zeci de ani — trecuseră de cînd cineva de departe nu se mai rugase pentru sufletul lui? Cazaril nu era nici măcar sigur că aceasta era ursită privirilor lui sau era doar pentru cele ale zeilor, dar atinse într-ascuns micuțul cifru în cele cinci puncte sacre, păstrîndu-l o clipă pe buze, înainte să plece din cameră să îl caute pe Bergon.

Îi împărtăși cealaltă parte a scrisorii prințului, care studie fascinat rîndurile și sistemul de cod. Cazaril închegă un bilet scurt în care relata succesul misiunii sale, iar Bergon, cu limba prinsă între dinți, încifră și el laborios o scrisoare cu propria lui mînă, care să ajungă împreună cu cea a lui Cazaril la noua lui logodnică.

Cazaril numără zilele în gînd. Era imposibil ca dy Jironal să nu aibă spioni la curtea din Ibra. Mai devreme sau mai tîrziu, apariția lui acolo trebuia să fie raportată în Cardegoss. Cît de curînd? Ar putea ghici dy Jironal că negocierile lui Cazaril, în numele Isellei,

prosperaseră atît de surprinzător? Ar fi în stare să o ia captivă pe prințesă, ar putea să-i calculeze lui Cazaril următoarea mișcare, ar putea să încerce să-l intercepteze pe Bergon în Chalion?

După cîteva zile în care preparativele rămăseseră într-un punct mort din cauza măsurilor de protecție a prințului, străfulgerat de o idee genială, Cazaril îl trimise pe acesta să se bată pentru cauza lui. Bergon era un emisar din fața căruia Vulpoiul nu putea să se eschiveze, nici chiar în budoarele lui. Bergon era tînăr și energic, avînd imaginația puternic implicată în patima care-l cuprinsese pentru Iselle, iar Vulpoiul era bătrîn și obosit. Din păcate, sau poate că din fericire, în opinia lui Cazaril, într-un oraș din sudul Ibrei, care se afla sub stăpînirea facțiunii de rebeli ai fostului Moștenitor, izbucnise o revoltă din pricina unui tratat eșuat, iar Vulpoiul fusese nevoit să concentreze forțe armate în acel punct, pentru a liniști spiritele din nou. Înnebunit de îndoieli, sfîșiat între marile lui speranțe și temerile lui reci, Vulpoiul delegă decizia înapoi, către Bergon și tabăra sa. Cazaril descoperi că lui Bergon nu-i lipsea tăria de caracter. Prințul îmbrățișă imediat ideea lui Cazaril de a călători în număr cît mai mic și sub acoperire prin ținutul ostil dintre hotarul ibranez și Valenda. Drept escortă Bergon își alese, în afară de Cazaril și frații dy Gura, doar trei camarazi apropiați: doi lorzi ibranezi tineri, dy Tagille și dy Cembuer și pe marchizul dy Sould, care era o idee mai în vîrstă.

Entuziastul dy Tagille propuse să călătorească deghizați în negustori ibranezi, care se îndreptau spre Cardegoss. Cazaril insistă asupra faptului ca toți bărbații care îl însoțeau pe prinț, fie ei de condiție nobilă sau umilă, să aibă experiență în mînuirea armelor. Grupul se reuni în numai o zi, prin hotărîrea lui Bergon, și în ceea mai mare taină la rugămintea lui Cazaril, la unul din conacele lui dy Tagille din afara cetății Zagossur. Cazaril descoperi că nu era deloc o companie prea restrînsă; la

un loc cu servitorii, se ajunsese la peste o duzină de oameni călare și un alai de vreo șase catîri încărcați numai cu bagaje. În plus de asta, servitorii mai duceau de căpăstru și patru ponei albi de munte ibranezi, meniți a fi dar pentru logodnica lui Bergon, dubînd astfel, în caz de nevoie, numărul animalelor de rezervă.

Porniră la drum cu mult optimism; însoțitorii își închipuiau cu siguranță că pleacă într-o aventură demnă și nobilă. Bergon era mai sobru și mai gînditor, ceea ce-i era pe plac lui Cazaril, care se simțea ca și cum ar fi condus o ceată de copii în niște grote ale nebuniei. Dar, cel puțin în cazul lui Bergon, nu o făcea orbește. Ceea ce era mai mult decît făcuseră zeii pentru *el*, cugetă Cazaril înnegurat. Se întreba dacă nu cumva blestemul îi întindea o cursă, aruncîndu-i în război, mai curînd decît în afara lui. Nici dy Jironal nu fusese atît de corupt cînd pornise la drum.

Fiind împiedicați să înainteze mai repede din pricina celei mai încete herghelii de catîri pe care-i fusese dat să o vadă vreodată, ritmul călătoriei nu mai era la fel de dureros ca acela din drumul spre Zagosur. Urcușul pe coastă, pînă la poalele Colțiilor Bastardului, le luă patru zile pline. O altă misivă de la Iselle, scrisă cam la paisprezece zile de cînd plecase el din Cardegoss, îl ajunse pe Cazaril în acel loc. Îi aducea la cunoștință că înmormîntarea lui Teidez se făcuse cu toată ceremonia cuvenită, la Valenda, precum și reușita ei în planul pe care și-l urzise ca să-și prelungească șederea acolo, în compania mamei și a bunicii ei, după o așa pierdere grea. Dy Jironal fusese forțat să se întoarcă la Cardegoss de niște înștiințări privind starea de sănătate a lui Orico, care se agrava. Din nefericire, își lăsase în urmă nu doar femeile spioni, dar și cîteva companii de soldați, care să o păzească pe noua Moștenitoare a Chalionului. *Mă tot gîndesc ce să fac cu ei*, scria Iselle, o turnură de frază care făcu să i se zbîrlească părul de pe ceafă lui Cazaril. Alăturase și o scrisoare pentru Bergon, pe care

Cazaril i-o dădu acestuia nedesfăcută. Bergon nu-i împărtăși conținutul, dar zîmbea tot timpul, aplecat peste paginile din Ordol în timp ce o descifra, cu o lumînare sub ochi, în odaia sufocantă de han unde trăseseră.

Mai încurajator era mesajul provincarei, care trimisese și ea o scrisoare din partea ei, declarînd că Iselle obținuse promisiuni secrete de sprijin în vederea căsătoriei cu ibranezul nu doar din partea unchiului ei, provincarul de Baocia, ci și din partea altor trei provincari. Bergon avea să aibă apărători în momentul venirii sale.

Cînd Cazaril îi arătă biletul acesta lui Bergon, prințul dădu din cap hotărît:

— Bun. Mergem mai departe.

Întîmpinară un neajuns totuși aici, atunci cînd mai mulți călători descurajați care se întorseseră din drum înapoi la han în noaptea aceea le dădură de veste că trecătoarea era blocată de troienele de zăpadă proaspăt căzute. Consultîndu-și harta și memoria, Cazaril plecă în fruntea grupului care, în loc să facă o călătorie lungă de o zi înspre nord, se îndreptă spre o trecătoare mai înaltă și mai puțin bătută, care era liberă, potrivit spuselor localnicilor. Rapoartele lor se dovediră a fi corecte, numai că doi dintre cai își scrîntiră oasele picioarelor dinapoi la urcuș. Pe măsură ce se apropiau de creastă, marchizul dy Sould, care pretindea că se simte mai confortabil pe puntea unui vas decît pe spinarea unui cal, și care devenise din ce în ce mai tăcut pe toată durata dimineții, se aplecă deodată într-o parte și vomită.

Grupul se adună la un popas pe cărarea viscolită de vînt, în timp ce Cazaril, Bergon și Ferda se puseră la sfat, iar de obicei spiritualul dy Sould îngăimă stînjenit și tulburat o învălmășeală de scuze și proteste.

— Să ne oprim și să facem un foc să-l încălzim? întrebă îngrijorat prințul, privind în jur la culmile dezolante.

Cazaril, care stătea și el cam pe jumătate încovoiat, răspunse:

— Este ametit ca un om cu febră mare, dar nu are temperatură. A fost crescut la malul mării. Nu cred că e vorba despre o infecție, ci mai curînd o indispoziție care îi cuprinde cîteodată pe oamenii de la șes, atunci cînd ajung la înălțime. În orice caz, ar fi mai bine să îl coborîm mai repede din sălbăticia asta mizerabilă dintre stînci.

Uitîndu-se la el cu coada ochiului, Ferda îl întrebă:

— Cum vă mai simțiți, milord?

Bergon se încruntă și el, plin de îngrijorare.

— Dacă ne tot oprim sau mai zăbovim mult pe aici, nu o să ajute la nimic. Haideți să ne forțăm mai departe.

Urcară din nou pe cai, cu Bergon mergînd la pas lîngă dy Sould, atunci cînd cărarea le permitea. Bolnavul se agățase de șa cu o hotărîre sinistră. După vreo jumătate de oră Foix trase un chiot ușor și le arătă cu degetul mormanul de pietre de hotar care marcau granița dintre Ibra și Chalion. Călătorii scoaseră strigăte de bucurie și făcură un popas scurt ca să adauge și ei niște pietre la grămada aceea. Începură coborîșul, mai abrupt decît fusese urcușul. Starea lui dy Sould nu se mai înrăutăți, ceea ce confirmă diagnosticul lui Cazaril. Pe de altă parte nici starea lui Cazaril nu se amelioră, dar, de fapt, nici nu se mai aștepta la lucrul ăsta.

În după-amiaza acelei zile ajunseră la buza unei văi sterpe și coborîră printr-o pădure deasă de pini. Aerul părea mai înmiresmat aici, chiar și numai datorită asprimii delicioase a pinilor, iar patul de ace de sub picioarele lor amortiza bătăile copitelor inflamate ale cailor. Copacii tînguitori îi adăpostiră împotriva degetelor pătrunzătoare ale vîntului. La un colț de drum Cazaril prinse cu urechea în zbor tropotul înfundat al unor copite pe cărarea din față; era primul călăreț pe care-l întîlniseră în cale în acea zi, doar unul singur

totuși, așa că nu era nici o primejdie, avînd în vedere numărul lor.

Călărețul era un om cărunt, cu niște sprîncene și o barbă dese, fioroase, îmbrăcat în haine soioase din piele. Îi salută și, spre surprinderea lui Cazaril, își trase calul răpciugos de-a curmezișul drumului, blocîndu-le calea.

— Sînt intendentul castelului castillarului dy Zavar. V-am văzut grupul venind în vale, cînd s-a mai limpezit cerul. Lordul meu m-a trimis să vă avertizez că mai la vale s-a pornit o furtună. Vă invită sub acoperișul domniei sale pînă trece urgia aceea.

Dy Tagille îi primi ospitalitatea, plin de încîntare. Bergon se dădu înapoi, își coborî vocea și îl întrebă pe Cazaril:

— Crezi că ar trebui să primim, Caz?

— Nu sînt sigur...

Făcea sforțări să-și amintească dacă auzise vreodată de castillarul dy Zavar.

Bergon aruncă o privire la prietenul său, dy Sould, care se prăbușea peste oblîncul șeii.

— Aș vrea tare mult să pot să îl adăpostesc. Sîntem mulți și înarmați.

Cazaril trebui să recunoască:

— Nu înaintăm cine știe ce prin viscol, în plus, riscăm să pierdem cărarea.

Intendentul cel sur le strigă:

— Cum vă e voia, domnilor, dar de vreme mie îmi revine sarcina să adun cadavrele de prin șanțuri în districtul ăsta pînă vine primăvara, aș lua-o ca pe o favoare personală dacă ați accepta. Furtuna o să bată pînă mîine dimineață, după cîte bag de seamă.

— Ei, măcar mă bucur că am reușit să străbatem trecătoarea înainte să izbucnească vijelia. Da! hotărî Bergon. Își ridică vocea. Vă mulțumim, domnule, și acceptăm oferta amabilă a stăpînului dumitale!

Bărbatul cel sur salută și își înghionti calul înapoi, pe drum. După vreo milă de mers, coti la stînga și îi

conduse pe o cărare abia văzută, printre pinii înalți și întunecați. Cărarea coborî, apoi se ridică abrupt o bucată de vreme, mergînd în zig-zag. Crupele cailor se încordau și țîșneau, împingîndu-i sus pe deal. Departe, deasupra copacilor, Cazaril auzi gîlceava și croncăneala unui stol de ciori și se simți mîngîiat de amintiri.

După un colț de stîncă ieșiră în lumina cenușie. Cocoțată pe acel afloriment se ridica o fortăreață destul de dărăpănată și mică, construită din rocile brute din partea locului. O dîră de fum se ridica îmbucurător din coșul clădirii.

Trecură pe sub o boltă cu arcade, pătrunzînd într-o curte pavată cu plăci de ceramică; era un grajd care avea deschidere direct în această curte, precum și un portic lat din lemn deasupra porților care duceau în sala principală. Pe margine zăceau mormane de unelte, butoaie și gunoaie ciudate. Piei jupuite de căprioară atîrnau de zidul grajdului. Niște bărbați cu căutătură aprigă, slugi sau rîndași sau paznici, sau toate astea la un loc, se urniră de sub portic ca să ajute la legatul cailor și al catîrilor. Dar jumătatea de duzină de stafii care se roteau nebunește prin prejurul curții fură cele care îi deschiseră ochii lui Cazaril, oprindu-i suflarea în gît. Putea să vadă că oamenii aceia nu muriseră de multă vreme, după contururile cenușii, care încă mai păstrau forma pe care acele ființe le avuseseră în viață: trei bărbați, o femeie și un băiețel care plîngea. Silueta femeii arăta înspre bărbatul cărunt. Șuvoaie de flăcări albe țîșneau din gura ei, țipete mute.

Cazaril își smuci calul îndărăt, lîngă cel al lui Bergon, se înclină către el și murmură abia auzit:

— E o capcană. Fiți cu ochii pe arme. Transmiteți mai departe mesajul.

Bergon se dădu mai în spate, lîngă dy Tagille, care, la rîndul lui, se aplecă să le vorbească încet unor servitori din grupul lor. Cazaril zîmbi ca să nu trezească bănuieli și își strecură calul pe lîngă cel al lui Foix, unde

își ținu mîna în dreptul gurii, ca și cum ar fi repetat o glumă amuzantă și repetă avertismentul. Foix zîmbi amabil și dădu din cap. Săgetă cu privirea ungherele curții, calculînd șansele, în timp ce se apleca spre fratele său.

Nu păreau a fi în dezavantaj, cu excepția unui țărănoi bine clădit, care stătea pe cornișa de lemn de lîngă poartă, rezemat de peretele interior, cu o arbaletă bălăngănind în mînă, chipurile întîmplător. Numai că avea o săgeată pe trăgaci. Cazaril facu o manevră înapoi lîngă Bergon, interpunîndu-se cu calul între băiat și poartă:

— Ai grijă la arcaș, îi suflă el. Ascunde-te sub un catîr.

Stafiile zburau de colo-colo pe deasupra curții, făcînd semne înspre oameni ascunși pe după butoaie și unelte de grădinărit, în umbra grajdului și alții care păreau să aștepte chiar în spatele intrării. Cazaril își revizui părerea asupra șanselor pe care le avea tabăra lui. Bărbatul cel sur făcu un semn către unul din oamenii lui, iar poarta se trînti în urma grupului. Cazaril se foi în șa și scotoci în desagă. Dădu cu degetele de o bucată de mătase, apoi de răceala netedă a unor mărgele rotunde; nu amanetase perlele lui Dondo în Zagosur pentru că prețul era dezavantajos acolo, atît de aproape de sursă. Își ridică brațul în aer, într-un gest amplu, scoțînd șirajul cel lung și lucitor. Legănîndu-l deasupra capului, rupse firul care lega perlele, cu degetul gros. Mărgelele se rostogoliră înspre capătul firului și săriră pe dalele din curte. Uimiți de gestul său, bădăranii începură să rîdă și se aruncară după ele. Cazaril își lăsă brațul în jos și strigă:

— Acum!

Comandantul cel sur, care se pregătea, probabil, să dea același ordin, rămase perplex. Oamenii lui Cazaril își traseră săbiile din teci, azvîrlindu-se asupra dușmanului prins pe picior greșit. Cazaril căzu pe jumătate din șa, chiar înainte ca o săgeată de arbaletă să se înfigă

în ea. Calul i se ridică în două picioare și țîșni ca din praștie, iar el încercă să se țină pe picioare ca să-și scoată sabia din teacă.

Foix, binecuvîntat fie băiatul ăsta, reușise să-și scoată propria-i arbaletă discret, fără să fie observat, înainte să se iște acel haos de oameni care zbierau și cai care dădeau din copite. Unul dintre bărbații-stafii trecu dungă prin fața ochilor imaginari ai lui Cazaril și arătă înspre o siluetă obscură, care se ascundea pe după vîrful porticului. Cazaril îl bătu pe Foix pe braț și țipă:

— Acolo, sus!

Foix puse săgeata în arc și se răsuci chiar cînd răsări un al doilea arcaș; Cazaril ar fi putut să jure că strigoiul acela frenetic încerca să dirijeze încăierarea. Săgeata i se înfipse arcașului în ochiul drept și îl doborî instantaneu. Foix se aplecă și începu să armeze; mecanismul cu clichet vîjîia.

Întorcîndu-se să caute un dușman, Cazaril găsi unul care-l căuta pe el. Din ușa principală, cu lama săbiei trasă din teacă, o siluetă uimitor de familiară se îndrepta greoi spre el: ser dy Joal, scandalagiul lui dy Jironal, pe care Cazaril îl văzuse ultima oară în Cardegoss. Cazaril își ridică sabia tocmai la timp ca să devieze prima lovitură furioasă a lui dy Joal. Simți un junghi în burtă, apoi o crampă, apoi noduri-noduri care-l trimiseră în agonie în timp ce cîștigau avantaj asupra dușmanilor, încercuindu-i, iar dy Joal pătrundea în acel cerc.

Durerea cruntă din pîntece îi secă brațul de vlagă, aproape încovoindu-l; cu greu respinse următorul atac, iar un contraatac era în afara oricărei discuții. Zări cu colțul ochiului stafia femeii ghemuindu-se la pămînt. Ea — sau era vreuna din perle? — sau amîndouă la un loc, se strecurară sub cizma lui dy Joal. Acesta alunecă violent și neașteptat, cu capul înainte, pierzîndu-și echilibrul. Vîrful săbiei lui Cazaril i se înfipse scurt în beregată și se i se opri în oasele gîtului.

Un spasm hidos îi scutură brațul lui Cazaril. Nu doar pîntecele, ci întreg corpul părea să i se contracte, iar vederea i se înceţoşă şi i se întunecă. Înlăutrul lui, Dondo urla triumfător. Demonul morții țîșni la suprafață sub ochii lui, ca un foc răsucit, înverșunat și implacabil. Apucat de convulsii, Cazaril vărsă. În mișcarea de recul necontrolată a lui Cazaril sabia sări într-o parte, sfîșiindu-i beregata lui dy Joal; vasele de sînge împroșcară, iar dy Joal se prăbuși într-o baltă de sînge.

Cazaril se pomeni în patru labe pe pardoseala rece, cu sabia căzută din mîna lipsită de putere, zăngănind încă ușor pe dale. Tremura din tot corpul atît de rău, încît nu se mai putea ridica în picioare. Scuipa fiere din gura care i se umpluse cu lichid. Pe vîrful sabiei, așa cum căzuse pe piatră, sîngele lui dy Joal scotea aburi și un fum negru. Icnete de greață îi răvășeau stomacul umflat și pulsînd.

Înăuntru, Dondo se lamenta și urla plin de mînie și frustrare, dar țipetele fură, încet-încet, înăbușite. Demonul se așeză la pîndă, ca o pisică care vîna, cu burta la pămînt, atent și încordat. Cazaril își încleștă și dezîncleștă mîna ca să fie sigur că încă mai era în posesia trupului său.

Așadar, demonul morții nu era năzuros în privința sufletelor care-i umpleau găleţile, atîta timp cît erau două. Al lui Cazaril și al lui Dondo, al lui Cazaril și al vreunui alt criminal — sau victimă — nu era prea sigur care din astea, sau dacă chiar mai conta în situația aceea. Era limpede că Dondo sperase să se atîrne de trupul lui și să facă în așa fel încît demonul să-i smulgă sufletul lui Cazaril. Rămînînd el, Dondo, stăpîn pe trupul celui care-l omorîse. Țelurile lui Dondo și ale demonului erau, pare-se, oarecum divergente. Demonul ar fi fost mulțumit dacă Cazaril ar fi murit în vreun fel. Oricare. Dondo își dorea un asasin, ori un asasinat.

Prăbușit fără putere pe lespezi, cu pleoapele grele de lacrimi, Cazaril își dădu seama că zgomotul se

stinsese. O mînă îl atinse pe cot, iar el tresări. Vocea calmă a lui Foix îi mîngîie auzul:

— Milord? Milord, sînteți rănit?

— Nu... nu sînt înjunghiat, se căzni Cazaril să îngaime. Clipi, ametit. Întinse mîna după sabie, apoi și-o retrase înapoi ca fript, simțind înțepături în degete. Oțelul frigea la atingere. Ferda apăru și el în partea cealaltă, iar cei doi frați îi ridicară în picioare. Rămase în picioare tremurînd fără încetare.

— Sînteți sigur că n-ați pățit nimic? zise Ferda. Domnița cu părul negru din Cardegoss ne-a promis că prințesa o să ne taie urechile dacă nu vă aducem viu înapoi.

— Da, se băgă și Foix în vorbă, și ne-a mai zis că *ea* o să ne pună pielea pe tobă, după aia.

— Pieile voastre sînt în siguranță, deocamdată.

Cazaril se frecă la ochii împînziți de lacrimi și se îndreptă de șale o clipă, uitîndu-se împrejur. Un servitor cu înfățișare de sergent pusese cu fața la pămînt vreo șase vlăjgani, în semn de predare. Trei alți bandiți sprijineau pereții grajdurilor, gemînd și sîngerînd. Un alt servitor tîra leșul celui care mînuise arbaleta.

Cazaril aruncă o privire mînioasă la dy Joal, care zăcea împrăștiat la picioarele lui. Nu schimbaseră nici măcar un cuvîntel în scurta lor înfruntare. Îi părea tare rău că îi sfîrtecase beregata cuțitarului, trîntit la pămînt. Prezența lui aici spunea multe, dar nu-i confirma nimic. Era agentul lui dy Jironal sau acționa din proprie inițiativă?

— Conducătorul — unde este? Vreau să-l supun unui interogatoriu.

— Acolo, milord — îi arătă Foix — dar mi-e teamă că n-o să vă răspundă.

Bergon tocmai se ridica de lîngă un trup neclintit, de la care încercase să scoată ceva; din nefericire era bărbatul cel cărunt.

Ferda spuse neliniștit, pe un ton de scuză.

— S-a luptat cu înverșunare și nu a vrut să se predea. Ne-a rănit doi servitori, așa că Foix l-a doborît în cele din urmă cu o săgeată trasă din arbaletă.

— Credeți că era într-adevăr intendentul castelului de aici, milord? mai zise Ferda.

— Nu.

Bergon își croi drum pînă la el, cu sabia în mînă și îl măsură din cap pînă-n picioare, cu îngrijorare.

— Ce facem acum, Caz?

Stafia femeii, care devenise oarecum mai puțin agitată, îi făcea semne înspre poartă. Una din fantomele bărbaților, la fel de imperios, îi făcea semne către ușa principală.

— Eu... eu mă iau după urme, deocamdată.

— Ce? făcu Bergon.

Cazaril se smulse de imaginile pe care i le înfățișa vederea lăuntrică.

— Închideți-i — dădu el din cap înspre inamicii care se predaseră — într-un staul și puneți un om de pază. Și pe cei teferi și pe cei răniți deocamdată. O să-i îngrijim după ce vedem întîi de ai noștri. Apoi trimiteți o mînă de oameni în putere să cerceteze împrejurimile, să vadă dacă mai sînt și alții care se ascund. Sau... dacă mai e și altcineva. Ascuns. Sau... în fine.

Privirea îi fu atrasă din nou către poartă, unde femeia ca un văl străveziu, îi făcea din nou semne.

— Foix, ia-ți arbaleta și sabia și vino cu mine.

— N-ar trebui să luăm mai mulți oameni, milord?

— Nu, nu cred...

Lăsîndu-i pe Bergon și Ferda să se ocupe de curățenie, Cazaril se îndreptă în cele din urmă spre poartă.

Foix îl urmă, holbîndu-se la Cazaril care pășea fără nici o ezitare pe cărarea care ducea în pădurea de pini. În timp ce mergeau la vale, țipetele ciorilor se auzeau din ce în ce mai tare. Cazaril își luă inima-n dinți. Cărarea se sfîrșea pe marginea unei prăpăstii abrupte.

— Pe dracii Bastardului! șopti Foix. Își plecă arbaleta și își făcu semnul teologic în cinci puncte, frunte-buze-piept-vintre-inimă, într-un gest de protecție.

Găsiseră trupurile.

Erau aruncate pe un morman de gunoaie, împinse peste buza crevasei, în vîrful unui munte de resturi menajere și de la grajduri, vechi de ani de zile. Un bărbat mai tînăr, doi mai în vîrstă; în capătul ăsta de țară n-aveai cum să distingi clar stăpînul de slujbaș, după îmbrăcăminte, căci toți purtau veșminte de lucru, din piele și lînă. Femeia, dolofană și simplă, de vîrstă mijlocie, era despuiată, la fel era și băiețelul, care părea să aibă în jur de cinci ani. Amîndoi fuseseră mutilați cu o cruzime bolnavă. Probabil că fuseseră și siluiți. Morți cam de o zi, judecă Cazaril după cît de mult apucaseră ciorile să ciugulească din ei. Ștafia-femeie plîngea încetișor, iar fantoma copilașului se agățase de ea și se văita. Nu erau suflete respinse de zei, atunci, erau doar sfîșiate între două lumi, încă ametite din pricina morții și nefiind în stare să-și găsească calea, în lipsa unei ceremonii cuvenite.

Cazaril căzu în genunchi și șopti:

— Crăiasă! Dacă eu sînt în viață în locul acesta, la fel ești și Tu. Dă-le acestor biete spirite ușurare, dacă așa ți-e voia.

Chipurile strigoilor se schimbară, unduindu-se de la jale la uimire; trupurile fără substanță se estompară, asemeni difracției solare într-un nor înalt, pufos, apoi dispărură.

După cîteva clipe, Cazaril spuse confuz:

— Ajută-mă să mă ridic, te rog.

Foix, care era mut de uimire, îl ridică, sprijinindu-l cu o mînă pe sub cot. Cazaril se împletici în loc și porni din nou la deal, pe cărare.

— Milord, n-ar trebui să mai căutăm împrejur că poate mai sînt și alții?

— Nu, asta-i tot.

Foix îl urmă fără să crîcnească.

În curtea pavată cu plăci îl găsiră pe Ferda împreună cu un servitor înarmat, în timp ce ieșeau pe ușa principală.

— Ai mai găsit pe cineva?

— Nu, milord.

Lîngă ușă, numai stafia tînărului mai stăruia, deși corpul luminiscent părea să se destrame ca un fum purtat de vînt. Se contorsiona într-un soi de agonie, făcîndu-i semn lui Cazaril să o ia înainte. Ce mare urgență avea de se întorsese din brațele deschise ale zeiței ca să se agațe de această lume nimicitoare?

— Da, da, vin acum, îi spuse Cazaril.

Umbra se strecură înăuntru; Cazaril le făcu semn lui Foix și Ferda, care se uitau neliniștiți la el, să îl urmeze. Trecură printr-un hol central, pe sub o galerie, înapoi prin bucătarii și coborîră pe niște trepte din lemn într-o magazie întunecată, cu pereții pietruiți.

— Aici ați căutat? strigă Cazaril peste umăr.

— Da, milord, spuse Ferda.

— Faceți mai multă lumină.

Se uită încordat la strigoi care acum dădea roată la acea încăpare, într-o continuă agitație, răsucindu-se într-un soi de spirală strînsă. Cazaril indică cu degetul.

— Mișcați butoaiele alea de-acolo.

Foix le rostogoli într-o parte. Ferda se întorcea tropăind pe scări, din bucătărie, cu un sfeșnic cu două lumînări de seu, cu flacăra galbenă și fumegîndă, dar care făcea destulă lumină în întunericul acela. Ascunsă în spatele butoaielor, găsiră în pardoseală o lespede de piatră cu un inel de fier înfipt în ea. Cazaril îi făcu semn din nou lui Foix; băiatul apucă inelul, se încordă și urni din loc lespedea grea, descoperind niște trepte înguste, care coborau într-o beznă ca smoala.

De jos, se auzi o voce pierită strigînd.

Strigoiul se aplecă înspre Cazaril, părînd să-i sărute fruntea, mîinile și picioarele, apoi se scurse ca un

torent, mistuindu-se în eternitate. O scînteie slabă albăstrie, ca un acord muzical care prinde substanță, sclipi pentru o clipă în cel de-al doilea văz al lui Cazaril și apoi dispăru. Ferda, cu lumînările într-o mînă și cu sabia scoasă în cealaltă, coborî cu grijă pe treptele din piatră.

Din deschizătură aceea umedă și rece pluti prin aer pînă la ei o rumoare de tînguieli. După cîteva minute, Ferda apăru din nou, sprijinind pe scări un bătrîn voinic răvășit, cu chipul învinețit de bătaie, care tremura pe picioare. I se perindară apoi prin fața ochilor, urcînd scările unul cîte unul, plîngînd de bucurie, alți doisprezece oameni, la fel de zdruncinați.

Prizonierii eliberați se năpustiră asupra lui Ferda și Foix cu întrebări și istorisiri în același timp, sufocîndu-i; Cazaril se rezemă cuminte de un butoi și își făcu de îndată o idee completă asupra situației. Omul cel voinic se dovedi a fi adevăratul castillar dy Zavar, o femeie buimacă cam între două vîrste, castillara acestuia, iar cei doi tineri, fiul și fiica acestuia, care scăpase numai printr-o minune teafără, după părerea lui Cazaril. Restul erau servitori și vasali ai gospodăriei aceleia de țară.

Dy Joal și trupa lui descinseseră asupra lor cu o zi în urmă, la prima vedere părînd doar niște călători necioplți. Numai atunci cînd vreo doi cuțitari se apucaseră să o necăjească pe bucatăreasa castillarului, iar bărbatul aceleia și adevăratul intendent al castelului îi săriseră în apărare, încercînd să-i izgonească pe vizitatorii nepoftiți, scoseseră aceștia săbiile.

Era, într-adevăr, un obicei al castelului de a găzdui drumeții care treceau peste munți și pe care îi prindea noaptea pe drum sau care erau amenințați de vremea rea. Nimeni din partea locului nu-i știa sau nu-i recunoscuse pe dy Joal și oamenii lui.

Bătrînul castillar îl înșfăcă neliniștit pe Ferda de pelerină.

— Fiul meu cel mare trăiește? L-ați văzut? A plecat să-i dea ajutor intendentului meu...

— Era un tînăr cam de vîrsta acestor bărbați — făcu Cazaril semn cu capul înspre frații dy Gura — îmbrăcat în haine de lînă și piele ca ale dumitale?

— D-da...

Chipul bătrînului se scurse de sînge, cuprins de-o presimțire.

— E în grija zeilor și e mult mai împăcat acum, îi făcu Cazaril un rezumat asupra faptelor petrecute.

Strigăte de jale izbucniră la aflarea acestei vești; ostenit, Cazaril urcă scările spre bucătărie sub privirile oamenilor, care se împrăștiară și ei apoi să vadă ce s-a ales din casa lor, să-și recupereze morții și să îngrijească de răniți.

— Milord, îi șopti Ferda, în timp ce Cazaril se oprise pentru o clipă să se încălzească lîngă focul din bucătărie, ați mai fost vreodată în casa asta?

— Nu.

— Atunci cum de-ați știut — eu n-am auzit nimic atunci cînd am coborît în beciul acela. I-aș fi lăsat pe săracii oameni să moară de foame, de sete și de disperare în bezna aia.

— Cred că oamenii lui dy Joal ar fi mărturisit că îi ascunseseră acolo, înainte de venirea zorilor.

Cazaril se încruntă sumbru.

— Printre multe alte lucruri pe care am de gînd să le aflu de la ei.

Ucigașii plătiți capturați, supuși la o serie de presiuni pe care Cazaril le îngădui fără remușcare și pe care servitorii eliberați ai casei se grăbiră să le pună în practică, spuseră destul de curînd partea lor de poveste. Erau o ceată amestecată, din care făceau parte mai mulți nelegiuiți, cîțiva mercenari lăsați la vatră, ajunși la sapă de lemn, care îl urmaseră pe bărbatul încărunțit, cîțiva năimiți din partea locului, dintre care unul îi condusese pe domeniul lui dy Zavar pentru

avantajul uimitor pe care-l avea prin poziția panoramică asupra drumului care se vedea din cel mai înalt turn. Dy Joal, care plecase singur călare, în mare goană pînă la granița ibraneză, îi zărise pornind dintr-o localitate de la poalele munților, unde trăseseră cu o noapte înainte, și stătuse în cumpănă dacă să-i atragă în acea cursă ori să-i jefuiască pur și simplu la drumul mare.

Cuțitarii știau doar că dy Joal venise în părțile astea căutînd să acosteze un bărbat care era așteptat să treacă munții din Ibra. Ei nu știau cine era cu adevărat cel care-i tocmise, cu toate că oamenii manifestau un dispreț fățiș pentru ifosele și straiele lui de curtean. Lui Cazaril îi era mai mult decît clar faptul că dy Joal nu deținea control absolut asupra oamenilor pe care îi angajase în grabă. Atunci cînd altercația cu bucătăreasa culminase cu acele violențe, el nu avusese nici curajul, nici forța să-i pună capăt, să îi pedepsească pe cei din slujba lui sau să facă ordine în lucruri înainte să se ajungă la acel deznodămînt fatal.

Tulburat, Bergon îl trase pe Cazaril deoparte în lumina pîlpîitoare a torțelor din curte, unde avea loc acel interogatoriu brutal, dar eficient.

— Caz, eu sînt cel care a adus năpasta pe capul oamenilor aceștia de treabă ai lui dy Zavar?

— Nu, prințe. E limpede că dy Joal mă aștepta numai pe mine, în drumul de întoarcere, ca mesager trimis de Iselle. Cancelarul dy Jironal își dorea de ceva vreme să mă scoată din slujba ei — să mă asasineze în taină, dacă altfel nu se putea. Ce n-aș da să nu-l fi omorît pe nebunul ăla! Mi-aș da și dinții din gură să știu cît de multe a aflat dy Jironal pînă acum.

— Ești sigur că el ne-a întins cursa asta?

Cazaril șovăi un pic.

— Dy Joal avea un dinte împotriva mea, dar... toată lumea știa doar că plecasem la Valenda. Dy Joal nu putea bănui unde eram plecat, doar dacă dy Jironal îl pusese în temă. Putem fi siguri că dy Jironal a fost

înștiințat în privința mea de către spionii lui din Ibra. Nu ne cunoaște scopul adevărat pe de-a întregul — dar cred că bănuiește restul. Dy Joal era doar un element de întîrziere, trimis în grabă în calea noastră. Și cu siguranță că nu e singurul agent al lui dy Jironal. Ne mai așteaptă și altceva.

— Cît de curînd?

— Asta nu știu. Dy Jironal se află la conducerea Ordinului Fiului; îi stă în putere să dispună de oamenii înregimentați în acest ordin militar, de îndată ce născocește o minciună destul de plauzibilă ca să-i mobilizeze.

Bergon bătu cu degetele în teaca săbiei care-i atîrna la șoldul îmbrăcat în piele și se încruntă la cerul care se însenina pe măsură ce se lăsa noaptea. Spinările munților de la apus se reliefau ca niște forme întunecate pe fundalul luminos verzui care stăruia în înaltul cerului, iar primele stele se aprinseră deasupra capetelor lor. Povestea cu furtuna pe care le-o îndrugase bărbatul cel sur fusese doar pentru momeală, deși rafala ușoară de zăpadă care bătuse mai devreme ar fi putut să-i sădească ideea aceea în minte.

— E-aproape lună plină și o să tot lumineze pînă pe la miezul nopții. Dacă o să mergem noapte și zi, fără oprire, poate să o să răzbim prin ținutul ăsta înainte ca dy Jironal să mai trimită întăriri.

Cazaril dădu aprobator din cap.

— Să-l lăsăm să-și zorească oamenii care să patruleze pe lîngă o graniță pe care deja am trecut-o? Bine. Îmi place ideea asta.

Bergon îl cercetă cu îndoială.

— Dar... dumneata vei fi în stare să călărești, Caz?

— Mai degrabă merg călare decît să mă lupt.

Bergon oftă, dîndu-i dreptate.

— Da.

Îndureratul castillar dy Zavar, care le era recunoscător salvatorilor, îi omeni cu tot ce se mai găsea prin

gospodăria sa. Bergon se hotărî să-și lase catîrii, servitorii răniți și caii care șchiopătau în grija acestuia, urmînd să pornească și ei la drum atunci cînd erau în stare, ușurîndu-și astfel echipajul.

Ferda alesese cei mai rapizi și mai zdraveni cai și se asigură că erau bine țesălați, hrăniți și odihniți pînă în momentul în care aveau să pornească.

Machizul dy Sould își reveni după vreo cîteva ore de odihnă în acel aer sănătos și insistă să îl însoțească pe prinț. Dy Cembuer, care se alesese în lupta din curte cu un braț rupt și cîteva tăieturi care sîngerau abundent, se angajă să rămînă cu servitorii și bagajele și să îl ajute pe dy Zavar pînă cînd erau gata să-și continue călătoria.

În ceea ce privește pedeapsa tîlharilor, Cazaril fu ușurat să o lase în seama victimelor lor. Plecarea lui Bergon în toiul nopții îi scuti să asiste la spînzurarea vinovaților din zorii zilei următoare. Cazaril lăsă porția de perle împrăștiate prin curte din șiragul lui Dondo să fie adunată de cei ai casei, atît de greu loviți, și dosi rămășițele șiragului înapoi în desagă.

Cavalcada prințului se porni la drum din nou, cînd luna se ridica deasupra dealurilor din calea lor, umplînd văile ninse cu o lumină fluidă. Nu mai trebuiau să facă nici un ocol de-acum, cît ținea drumul pînă la Valenda.

Capitolul 24

Parcurseră în sens invers același drum lung pe care îl străbătuse Cazaril, traversînd partea de apus a ținutului Chalion și schimbînd caii pe la puncte obscure de poștalion ale Ordinului Fiicei. La fiecare oprire, el căuta nerăbdător vreun alt mesaj cifrat de la Iselle sau vreo veste din Valenda, care i-ar fi putut dezvălui situația tactică spre care se avîntau. Se neliniști tot mai mult din pricina absenței scrisorilor. Potrivit planului inițial, ei își imaginaseră că Iselle îi va aștepta alături de mama și bunica ei, păzite de trupele unchiului ei din Baocia. Cazaril se temu că această condiție ideală să nu mai fie valabilă.

Se opriră pe înserat la douăzeci și cinci de mile de Valenda, în satul din Palma. Regiunea din jurul localității Palma era recunoscută pentru pășunile sale grase; unul din poștalioanele Ordinului Fiicei era dedicat creșterii și pregătirii cailor de poștă din serviciul Templului. Cazaril era încredințat că va obține cai odihniți din Palma. Se mai ruga, de asemenea, să primească și vești proaspete.

Cazaril nu descălecă propriu zis de pe calul lui care sufla greu, ci mai degrabă alunecă ca un butuc, ca și cum trupul i-ar fi fost cioplit într-un trunchi de copac. A fost nevoie ca Ferda și Foix să îl ducă cu brațele pe după umerii lor prin clădirea răsfirată a ordinului. Îl duseră într-o odaie sărăcăcioasă, dar confortabilă, unde focul ardea vesel într-un cămin din piatră. O masă

simplă din lemn de pin pe care era împrăștiat un joc de cărți fu eliberată în grabă. Comandantul-devot al poștalionului veni degrabă să-i servească pe noii veniți. Bărbatul se uită nesigur de la dy Tagille la dy Sould; trecu cu privirea peste Bergon, care, pentru mai multă siguranță, îmbrăcase straie de servitor după ce trecuse granița. Comandantul se pierdu, năucit, într-o cascadă de scuze, atunci cînd îi fu prezentat prințul, trimițîndu-și locotenentul să aducă degrabă mîncare și băutură pentru distinșii oaspeți.

Cazaril stătea la masă într-un scaun cu perne, care-i crea o senzație minunată și atît de diferită față de șaua calului, cu toate că odaia încă mai părea să se legene în jurul său. Începea să simtă față de cai o aversiune aproape la fel de mare ca și cea pentru bărci. Simțea că parcă avea capul înfundat cu cîlți și nici măcar nu mai îndura să se gîndească la ce simțea în trup. Interveni și el în amabilitățile curtenitoare care se schimbau între gazdă și călători și întrebă răgușit:

— Ce vești vin de la Valenda? Aveți vreun mesaj nou de la prințesa Iselle?

Ferda îi împinse în mînă un pahar de vin îndoit cu apă, pe care îl și goli pe jumătate.

Comandantul-devot îi făcu un semn sugestiv din cap, strîngînd din buze.

— Cancelarul dy Jironal a mai concentrat o mie de oameni în cetate săptămîna trecută. Mai are o mie adăpostiți în bivuac de-a lungul rîului. Au răscolit provincia în lung și-n lat în căutarea domniei voastre. Unii dintre cei aflați în căutare s-au oprit de două ori ieri aici. A pus gheara pe Valenda.

— Dar provincarul dy Baocia n-are oameni aici?

— Ba da. Două companii, dar sînt depășiți numeric cu mult. Nici una din părți nu a vrut sa înceapă un conflict la înmormîntarea prințului Teidez, iar după aceea n-au mai îndrăznit să o facă.

— Ați auzit de marchizul dy Palliar?

— Chiar el obișnuia să aducă scrisorile. N-am mai primit nici o veste direct de la prințesă de cinci zile. Se zvonește că este foarte bolnavă și nu vrea să vadă pe nimeni.

Bergon căscă ochii cu teamă. Cazaril se uită bănuitor și-și masă ușor capul, unde simțea o durere.

— Bolnavă? Iselle? Ei... cine știe? Se poate. Altminteri poate a fost pusă sub cheie de dy Jironal și apoi s-a răspîndit povestea aceea cu boala.

Să fi căzut vreo scrisoare de-a lui Cazaril în mîinile cui nu trebuia? Se temuse că va fi nevoie să o răpească pe prințesă din Valenda sau să o elibereze cu forța armelor; evident, prima variantă ar fi fost de preferat. Dar nu prevăzuse ce ar putea face dacă ea s-ar îmbolnăvi atît de tare încît să nu mai fie în stare să fugă călare într-un asemenea moment crucial.

Creierul lui tulbure plăsmui o viziune nebunească în care îl strecura cumva pe Bergon la ea în iatac, peste acoperișuri și prin balcoane, ca pe un îndrăgostit dintr-un poem. Nu. O noapte de dragoste în taină între cei doi ar fi putut rupe blestemul, făcîndu-l să se întoarcă înapoi la zeii care l-au aruncat, dar nu vedea cum ar putea face să dispară ca prin minune două mii și mai bine de soldați în carne și oase.

— Orico mai trăiește? întrebă el în cele din urmă.

— Din cîte am auzit noi, da.

— Nu mai e nimic de făcut în seara asta.

Ar fi fost în stare să se încreadă în orice plan ce i-ar fi ieșit din mintea atît de ostenită în seara aceea.

— Mîine, Foix, Ferda și cu mine vom intra în Valenda pe jos, deghizați, în misiune de recunoaștere. Pot să vă jur că sînt în stare să trec drept un vagabond. Dacă vom găsi cale liberă, ne vom abate pe la oamenii provincarului de Baocia din Taryoon și vom urzi alt plan.

— Sînteți în stare să mergeți pe jos, milord? întrebă Foix pe un ton îndoielnic.

În momentul acela, nu era sigur nici dacă se putea ridica în picioare. Se uită neajutorat la Foix, care era obosit, dar energic, mai mult rozaliu în obraji decît pămîntiu, după ce stătuse zile la rînd în șa. Tinerețea. Deh.

— Pînă mîine am să fiu.

Își scărpină obrazul.

— Oamenii lui dy Jironal își dau seama că nu sînt gardieni, ci paznici ai unei închisori? Că sînt menținuți într-un act de trădare împotriva Moștenitoarei de drept?

Comandantul-devot se lăsă pe spate și își desfăcu mîinile-n lături.

— Asemenea acuzații sînt aruncate de colo-colo, cum ai arunca cu bulgări de zăpadă, din partea ambelor tabere în momentul de față. Zvonurile că prințesa și-a trimis agenți în Ibra în vederea contractării unei căsătorii cu noul Moștenitor circulă peste tot acum.

Îi adresă un semn din cap în chip de iertare prințului Bergon.

Se dusese pe apa sîmbetei secretul misiunii lor. Se gîndi la capcanele unor posibile tabere împărțite în Chalion. Iselle și Orico împotriva lui dy Jironal, ar fi fost în regulă. Iselle împotriva lui Orico și dy Jironal... îngrozitor de primejdios.

— Părerile au fost împărțite la aflarea veștii, continuă comandantul. Doamnele îl aprobă pe Bergon și vor să scoată o poveste romanțată din asta, căci se spune că tînărul e viteaz și bine înzestrat. Mințile treze își fac griji însă că Iselle i-ar putea vinde Chalionul Vulpoiului, pentru că este, ah, tînără și naivă.

Cu alte cuvinte, *prostuță și frivolă*. Mințile treze mai aveau multe de învățat. Cazaril scose un rînjet.

— Nu, bălmăji el. N-am făcut una ca asta.

Își dădu seama că vorbea la genunchi, căci fruntea îi căzu pe masă, fără să bage de seamă și rămase lipită acolo.

După vreun minut, auzi vocea blîndă a lui Bergon murmurîndu-i în ureche.

— Caz? Ești treaz?

— Mm.

Scînci un pic în vreme ce niște mîini puternice, care-l țineau pe sub brațe, îl forțară să se ridice în picioare. Erau Ferda și Foix care-l duceau undeva, fără milă. Masa fusese destul de moale la căpătîi... Nici măcar nu-și aminti cînd a căzut în pat.

Cineva îl scutură de umăr.

O voce înfiorător de veselă îi urlă la ureche:

— Pe cai, Căpitane Rază de Soare!

Se crispă și se agăță de așternuturi, încercă să se ridice în capul oaselor, dar era un efort cam mare pentru puterile lui. Deschise pleoapele lipite, clipind în lumina lumînării. Identifică în sfîrșit vocea aceea.

— Palli! Ești viu!

Ar fi vrut să fie un strigăt de bucurie. Dar de pe buze nu-i ieși decît un scîncet abia auzit.

— Cît e ora?

Se sforță din nou să se ridice în pat, reușind să se sprijine într-un cot. Părea să se afle în dormitorul mobilat complet al unui ofițer-devot care fusese evacuat.

— Cam peste o oră o să răsară soarele. Am mers cu calul toată noaptea. Iselle m-a trimis să te găsesc.

Înălță mai sus cele două brațe ale sfeșnicului. Bergon se ivi neliniștit pe după umărul lui. Și Foix.

— Pe dracii Bastardului, Caz, arăți de parcă ești sculat din mormînt.

— Asta... mi s-a mai spus.

Se lăsă la loc pe spate. Palli era aici. Era aici și totul mergea bine. Putea să i-l paseze pe Bergon în grijă, laolaltă cu toate poverile lui, iar el să rămînă locului, fără să se mai ridice. Să moară liniștit, luîndu-l pe Dondo cu el de pe lumea asta.

— Condu-l pe prințul Bergon și compania lui la Iselle. Pe mine lăsați-mă...

— Cum, să te găsească iscoadele lui dy Jironal? N-am să fac asta dacă țin la viitorul meu de curtean! Iselle te vrea teafăr în Taryoon.

— În Taryoon? Nu la Valenda?

Clipi.

— În siguranță?!

De data asta chiar făcu toate sforțările să se ridice în picioare, apoi leșină.

După ce i se ridică vălul negru de pe ochi îl văzu pe Bergon cu ochii rotunzi de spaimă, susținîndu-l răsturnat pe marginea patului.

— Stai o clipă cu capul în jos, îl sfătui Palli.

Ascultător, Cazaril se încovoie peste pîntecele cuprins de junghiuri. Dacă Dondo îl vizitase în noaptea aceea, nu-l găsise acasă. Stafia îl înghiontise de vreo cîteva ori în somn, parcă așa simțise. Dinăuntru.

Bergon zise cu blîndețe:

— Nu a mîncat nimic aseară cînd am ajuns aici. A căzut mort de oboseală și l-am dus în pat.

— Sigur, zise Palli făcîndu-i cu degetul lui Foix care se preumbla prin odaie și o zbughi imediat afară din cameră.

— În Taryoon? bîigui Cazaril cu capul între genunchi.

— Mda. A șters-o de sub nasul celor două mii de oameni ai lui dy Jironal, chiar a făcut-o. Bine, înainte de asta unchiul ei din Baocia și-a retras trupele. Proștii l-au lăsat să plece cu tot cu oamenii săi; își închipuiau că scapă de amenințarea din mijlocul lor. Și încă l-au lăsat să se miște în voie! Apoi Iselle a ieșit călare cinci zile la rînd, în goana calului. De fiecare dată cu o trupă a cavaleriei lui dy Jironal pe urmele ei, drept escortă. Și le-a dat de furcă, nu glumă. I-a făcut să creadă că avea de gînd să fugă călare. Așa că, într-o zi, cînd a ieșit la plimbare pe jos împreună cu lady dy Hueltar, au

lăsat-o să treacă. Eu așteptam cu doi cai înșeuați și cu două femei cu care să facă schimb de pelerine și care să se întoarcă înapoi la castel cu bătrîna doamnă. Am luat-o la vale prin rîpă atît de repede... Bătrîna provincară și-a luat răspunderea să-i ascundă fuga cît mai mult timp posibil, să dea sfoară în țară că era bolnavă în apartamentele mamei ei. Cred că pînă acum și-au dat seama că au fost trași pe sfoară, dar mă pun chezaș că ea ajunsese întreagă în Taryoon, la unchiul ei, înainte să afle cei din Valenda că dispăruse. Pe toți zeii, fetele alea chiar știu să călărească! Șaizeci de mile de galop de-a lungul țării, din zi pînă-n noapte, sub lumina lunii și numai cu un singur schimb de cai.

— Fetele? întrebă Cazaril. Lady Betriz e și ea în siguranță?

— O, da. Amîndouă ciripeau ca două păsărele atunci cînd am plecat de la ele. M-au făcut să mă simt îmbătrînit.

Cazaril se uită chiondorîș la Palli, care era mai tînăr cu cinci ani decît el, dar nu mai zise nimic.

— Dar ser dy Ferrej... Provincara, lady Ista?

Chipul lui Palli se adumbri.

— Sînt încă prizonieri în Valenda. Cu toții le-au îndemnat pe fete să plece, să știi.

— Ah!

Foix îi aduse pe o tavă un castron cu păsat de fasole, fierbinte și aromat, iar Bergon îi aranjă el însuși pernele și îl ajută să se ridice ca să mănînce. În ciuda faptului că se crezuse lihnit de foame, Cazaril nu fu în stare să înghită decît cîteva îmbucaturi. Palli era nerăbdător să spele putina atît cît mai puteau profita de mantia nopții. Cazaril se căzni să se supună, lăsîndu-l pe Foix să îl ajute să se îmbrace din nou. Îi era groază de faptul că trebuia să încalece iarăși.

În grajdul poștalionului descoperi că escorta lor, o duzină de oameni din Ordinul Fiicei care îl urmaseră pe Palli din Taryoon, așteptau cu o lectică agățată între

doi cai înșeuați. Indignat la început, se lăsă convins de Bergon să urce în ea, iar cavalcada țîșni în lumina zorilor. Drumurile și potecile dosnice desfundate pe care apucară făceau lectica să salte și să se balanseze în așa fel încît i se făcea greață. După vreo jumătate de oră de mers chinuit în felul acesta le strigă celorlalți să-și facă milă de el și se încumetă să se cocoațe pe un cal. Cineva se gîndise să aducă un buiestraș cu pas domol chiar în scopul ăsta, iar el se agăță de șa, îndurînd mersul acela vălurit în timp ce înconjurau Valenda și patrulele ocupanților cetății.

Pe la amiază coborîră de-a lungul unor versanți împăduriți, ajungînd pe un drum mai lat, iar Palli i se alătură. Îi aruncă curios o ocheadă, dintr-o parte.

— Am auzit că faci minuni cu catîrii.

— Nu eu. Zeița. Zîmbetul de pe chip i se schimonosi. Se pare că are ea un fel aparte de-a se purta cu catîrii.

— Mi s-a mai spus că ești ciudat de dur cu tîlharii.

— Eram o ceată puternică, bine înarmată. Dacă acei tîlhari n-ar fi fost asmuțiți aspura noastră de dy Joal, n-ar fi îndrăznit niciodată să se lege de noi.

— Dy Joal era una din cele mai bune spade ale lui dy Jironal. Foix zice că l-ai doborît cît ai clipi din ochi.

— Aia a fost o greșeală din partea mea. În afară de asta, i-a alunecat piciorul.

Palli strîmbă din buze.

— Nu trebuie să spui asta la toată lumea, să știi.

Privi înainte printre urechile cu smocuri de păr ale calului său.

— Așadar, băiatul pe care l-ai apărat pe galera roknară era însuși Bergon.

— Da. Fusese răpit de ucigașii plătiți de fratele lui, după cum a reieșit mai tîrziu. Acum știu de ce a vîslit cu atîta zel flota ibraneză după noi.

— N-ai ghicit niciodată cine era? Atunci sau mai tîrziu?

— Nu. Avea... avea o stăpînire de sine mult mai puternică decît mi-am putut eu imagina la acea vreme. Asta o să-l facă să fie un rigă demn de urmat, atunci cînd o să-i vină rîndul să domnească.

Palli privi înainte, unde mergeau Bergon și dy Sould, și își făcu semnul sacru, minunîndu-se.

— Avem dovezi destule că zeii sînt de partea noastră. Oare mai avem cum să dăm greș?

Cazaril fornăi cu amărăciune.

— Da.

Se gîndi la Ista, la Umegat, la rîndașul cu limba tăiată. La strîmtoarea mortală în care se găsea el.

— Și dacă noi dăm greș și zeii o vor face.

Nu credea că apucase să conștientizeze acel lucru mai înainte, nu în acei termeni.

Cel puțin Iselle era în siguranță acum, sub scutul unchiului ei; ca Moștenitoare, avea să atragă și alți oameni ambițioși de partea ei. Urma să aibă mulți protectori, în fața inamicului, ca să nu mai vorbim despre Bergon, deși sfetnici destul de înțelepți, care să o protejeze de prietenii din jurul ei, ar fi fost destul de greu să mai găsească... Dar ce garanții pentru siguranța lui Betriz putea să aibă el în tot acest joc al hazardului?

— Ai apucat să o cunoști pe lady Betriz cît ai escortat cortegiul pînă la Valenda și după aceea? Îl întrebă el pe Palli.

— O, da.

— Frumoasă fată, nu crezi? Ai reușit să stai de vorbă pe îndelete cu tatăl ei, ser dy Ferrej?

— Da. Un om tare cumsecade.

— Așa m-am gîndit și eu.

— Ea este foarte îngrijorată în privința lui acum, mai zise Palli.

— Îmi închipui. Iar el e la fel de îngrijorat în ceea ce o privește, acum și mai tîrziu. Dacă... totul merge ca pe roate, ea va fi favorita roinei. Acel gen de influență politică ar putea avea mai multă valoare în ochii unui

om priceput decît o simplă dotă materială. Dacă omul e în stare să înțeleagă asta.

— Fără îndoială.

— E foarte inteligentă, energică...

— Călărește și foarte bine.

Tonul lui Palli era ciudat de sec.

Cazaril înghiți și, cu un efort de a încerca un ton neutru, spuse:

— N-ai putea să o vezi ca pe viitoarea marchiză dy Palliar?

Palli își ridică un colț al gurii.

— Mă tem că încercarea mea ar fi lipsită de orice speranță. Cred că ea se gîndește la alt bărbat. Judecînd după toate întrebările pe care mi le-a pus despre el, oricum.

— Da? Cine?

Încercă pentru moment să se convingă, fără succes, că Betriz visa, să zicem la dy Rinal sau unul din ceilalți curteni din Carddegoss... eh!... cei mai mulți dintre ei nu făceau nici cît o ceapă degerată. Cîțiva dintre cei mai tineri erau oameni cu stare ori se bucurau de influență, dar nici unul nu avea istețimea care să se ridice la înălțimea puterii minții lui Betriz. De fapt, acum că începuse să cumpănească această chestiune, ajunse la concluzia că nici unul dintre ei nu era destul de bun pentru ea.

— Nu pot să-i trădez secretul. Dar sînt pe deplin convins că ar trebui să o întrebi chiar dumneata în privința asta cînd o să ajungem în Taryoon.

Palli zîmbi și își îndemnă calul înainte.

Cazaril se gîndi la ce vroia să spună acel zîmbet și la blănița albă de iepuraș, dosită în desagii lui. *Femeia pe care o iubești, te iubește?* Mai era loc de îndoială? Din păcate, mai erau destule impedimente care transformau acea bănuială plină de entuziasm în părere de rău.

Prea tîrziu, prea tîrziu, prea tîrziu. Căci nu-i putea răsplăti fidelitatea decît cu durere; catafalcul lui era

prea tare și prea strîmt ca să-i servească drept pat de nuntă.

Cu toate astea, era un dram de minune în tot acest joc al morții, la fel ca atunci cînd se mai găsește un supraviețuitor printre resturile unui naufragiu sau ca și cum ar răsări o floare prin cenușa unui cîmp pîrjolit. Ei bine... va trebui pur și simplu să treacă peste acel atașament nefast care o legase de el. Iar el va trebui să dea dovadă de cea mai mare stăpînire de sine că să nu-i dea speranțe deșarte. Se întrebă dacă n-ar putea să o facă să-l accepte pe Palli, ca o ultimă dorință a unui muribund.

La cincisprezece mile de Taryoon fură întîmpinați de o numeroasă companie baociană de gardă. Aceia aveau o lectică purtată de oameni pe umeri, făcînd cu schimbul; nemaiavînd încotro decît să le fie recunoscător Cazaril se lăsă urcat în ea fără proteste. Chiar apucă să tragă și un pui de somn de vreo cîteva ore, legănat și înfofolit într-o pilotă de puf, cu capul care-l durea îngrozitor culcat pe perne. Se trezi într-un tîrziu și privi peisajul posomorît de iarnă, cufundat în amurg, care-i trecea prin fața ochilor ca în vis.

Așadar așa arăta moartea. Nu părea atît de rea, stînd culcat. *Dar, te rog, mai lasă-mă să trăiesc cît să văd vălul blestemului ridicat din jurul Isellei.* Făcuse o treabă bună, oricine ar fi putut privi în urmă și ar fi zis: *Asta mi-a fost viața; a fost de ajuns.* Nu cerea nimic mai mult decît să fie lăsat să sfîrșească ceea ce începuse. Să o vadă pe Iselle căsătorită, să o știe pe Betriz în siguranță — dacă zeii l-ar binecuvînta cu aceste două daruri, ar fi putut să plece în pace, mulțumit.

Am obosit.

Intrară pe porțile capitalei provinciei baociene, Taryoon, la o oră după apusul soarelui. Tîrgoveți curioși se adunară în calea micii lor procesiuni, alții li se alăturară cu torțe ca să le lumineze calea ori se grăbiră

la balcoane, să-i privească în timp ce treceau. În trei rînduri femeile de la balcoane aruncară cu flori asupra lor și, după ce inițial tresăriseră surprinși, însoțitorii lui Bergon începură să le prindă; noroc că doamnele aveau țintă bună. Tinerii lorzi le trimiteau și ei în schimb bezele entuziaste și pline de speranță. Stîrniră în trecere murmure de interes, în special în rîndul doamnelor adunate pe la balcoane. Cînd ajunseră aproape de centrul cetății, Bergon și prietenii săi, escortați de Palli, fură îndrumați către palatul bogatului marchiz dy Huesta, una dintre căpăteniile susținătorilor provincarului și care era de asemenea, în mod deloc surprinzător, cumnatul acestuia. Garda baociană îi duse lectica lui Cazaril la pas domol, chiar la palatul cel nou al provincarului, pe strada care cobora dinspre vechea fortăreață, neîncăpătoare și mohorîtă.

Strîngîndu-și cu mîinile încleștate prețioșii desagi care conțineau viitorul celor două țări, Cazaril fu condus de intendentul castelului din Baocia într-un dormitor în care ardea focul. O sumedenie de lumînări din ceară aprinse dezvăluiau doi servitori care îl așteptau cu o baie de șezut, apă fierbinte de rezervă, săpun, foarfeci, esențe și prosoape. Un al treilea om aduse înăuntru o tavă încărcată cu brînzeturi, prăjituri cu fructe și ceai fierbinte de plante. Pe cît se părea cineva nu avea încredere în garderoba lui Cazaril și așezase pe pat un rînd de schimburi, un doliu de curte complet, de la lenjeria de corp și pînă la brocarturi și catifele și o centură din argint, bătută cu ametiste. Transformarea din epava care venise de la drum într-un curtean mîndru nu dură nici douăzeci de minute.

Cazaril scoase din desagii săi mizerabili pachetul cu documente, peste a căror mătase era înfășurată o pînză groasă ceruită. Le cercetă să nu aibă praf sau pete de sînge: nimic din afară nu se prelinsese înăuntru. Îndepărtă pînza soioasă și își piti ofranda la subraț. Intendentul îl conduse printr-o curte unde trudeau niște

muncitori în lumina torțelor, așezînd lespezi pe jos, iar apoi într-o clădire anexă. Trecură printr-o serie de încăperi și intrară într-o cameră spațioasă acoperită cu dale, al cărui aspect rece era îmblînzit de rogojinile de pe jos și de ornamentele țesute care atîrnau pe pereți. Candelabre din fier, înalte de un stat, cu cîte cinci lumini fiecare și cu împletituri complicate aruncau o lumină blîndă. Iselle ședea într-un jilț mare, sculptat, lîngă peretele îndepărtat, însoțită de Betriz și de provincar, cu toții înveșmîntați în ținută de doliu.

Își ridicară privirile la el cînd intră, femeile cu nerăbdare, provincarul cu o expresie temperată de prudență. Unchiul Isellei semăna ușor cu sora lui, Ista, fiind mai degrabă solid decît firav, cu toate că nu era foarte înalt, dar avea ca și sora sa aceeași culoare cenușie a părului, acum pe cale de încărunțire. Dy Baocia era însoțit la rîndul lui de un om voinic, pe care Cazaril îl luă drept secretarul acestuia, precum și de un individ mai în vîrstă, purtînd roba în cinci culori a arhipreotului din Taryoon. Cazaril îi aruncă o ocheadă, nădăjduind să vadă vreo sclipire de lumină, dar nu era decît un simplu preot.

Norul cel întunecat stăruia dens în jurul Isellei, deși nuanțele i se amestecau în chip mai lent și mai vîscos. *Dar nu pentru mult timp, prin îndurarea Crăiesei.*

— Bun venit acasă, castillare! zise Iselle.

Căldura din vocea ei era asemeni unei mîngîieri pe frunte, dar faptul că îi folosea titlul nobiliar era un avertisment camuflat.

Cazaril își făcu semnul cel sfînt.

— Pe cei cinci zei, prințesă, totul e bine.

— Ați adus tratatele? îl întrebă dy Baocia, cu privirea fixată pe legătura de sub brațul lui Cazaril. Întinse mîna, într-un gest de impacientă.

— Au provocat multă preocupare în consiliile noastre.

Cazaril schiță un zîmbet slab și trecu pe lîngă el ca să îngenuncheze la picioarele Isellei, reușind cu efort

și grijă să nu geamă de durere sau să se dea de-a berbeleacul și să se facă de rîs. Își trecu buzele peste dosul mîinilor care îi fuseseră întinse și încredință pachetul cu documente doar în acele mîini, cînd se întoarseră cu palmele în sus.

— Totul e întocmai cum ați poruncit.

Ochii ei sclipiră de recunoștință.

— Îți mulțumesc, Cazaril.

Se uită la secretarul unchiului ei.

— Aduceți un scaun pentru ambasadorul meu, vă rog. A bătut cale lungă și grea, călare, fără să se odihnească.

Începu să despăturească învelitoarea din mătase.

Secretarul aduse un scaun tapițat cu lînă. Cazaril zîmbi cu privirea fixă în semn de mulțumire și se gîndi cum să se ridice din nou în picioare cu grație. Spre stînjeneala lui, Betriz îngenunche lîngă el, iar după o clipă, se apropie și arhipreotul de cealaltă parte și amîndoi izbutiră să îl ridice. Betriz îl cercetă cu ochii ei negri, poposind scurt și cu teamă pe abdomenul lui umflat de tumoare, dar nu fu în stare să facă altceva decît să-i zîmbească încurajator.

Iselle citea contractul de căsătorie, deși zăbovi puțin în momentul în care Cazaril se așeză, ca să-i arunce un mic zîmbet. Cazaril privea și aștepta. Imediat ce termina de citit cîte o pagină, îi înmîna dreptunghiul de pergament caligrafiat și ștampilat cu cerneală, unchiului ei, căruia arhipreotul aproape că i le smulgea din mîini. Secretarul era ultimul la rînd, dar nu pentru că era mai puțin nerăbdător să-și arunce un ochi peste ele. Acesta adună paginile reverențios, înapoi, în ordinea în care îi parveniseră.

Dy Baocia își împreună mîinile strîns și privi la arhipreot, care tocmai parcurgea ultima pagină în fugă. Îi întinse pergamentul în tăcere secretarului cel vînjos.

— Ei? făcu provincarul.

— Nu a vîndut Chalionul.

Arhipreotul își făcu semnul cel sfînt și își desfăcu palmele în lături în chip de mulțumire zeilor.

— A cumpărat Ibra! Felicitările mele, prințesă, ambasasorului domniei tale — și dumitale!

— Cu toții le meritățm, zise dy Baocia.

Celor trei bărbați le mai venise acum sufletul la loc.

Cazaril își drese vocea.

— Într-adevăr, dar am încredere că nu-i veți spune același lucru și prințului Bergon. Tratatele aduc avantaje posibile ambelor părți, la urma urmei.

Aruncă o privire secretarului lui dy Baocia.

— Deși poate că le va lua oamenilor o povară de pe suflet dacă veți pune să fie copiate toate articolele într-un scris mare și frumos, pentru a fi expuse pe zidul de lîngă porțile palatului domniilor voastre, ca să poată fi citite de toată suflarea.

Dy Baocia se încruntă nesigur, dar arhipreotul dădu din cap aprobator și spuse:

— E o sugestie înțeleaptă, castillare.

— Mi-ar face o mare plăcere, spuse Iselle cu o voce suavă. Vă rog, unchiule, porunciți să se procedeze întocmai.

Un paj cu sufletul la gură dădu buzna în încăpere, alunecînd de-a lungul dalelor, oprindu-se brusc înaintea lui dy Baocia și lăsă să îi scape vorbele de-a valma:

— Doamna voastră zice că grupul prințului Bergon s-apropie de porți și că tre' să veniți degrabă să-l întîmpinați amîndoi.

— Am plecat.

Provincarul trase aer în piept pentru a-și face curaj și îi zîmbi nepoatei sale.

— Și iată că a venit vremea să îți aducem alesul. Adu-ți aminte, trebuie să-i ceri toate săruturile de supunere, pe frunte, pe mîini și picioare. Trebuie să avem în vedere ca Chalionul să fie în fruntea Ibrei. Păstrează demnitatea și onoarea Casei tale. Nu trebuie să îl lăsăm să se pună mai presus de tine, altfel își va lua aere de

superioritate. Trebuie să începi așa cum ai de gînd să continui.

Iselle își mîji ochii. Nimbul i se înnegri și mai tare, părînd să se strîngă mai mult în jurul ei. Cazaril se ridică și îi aruncă o privire plină de îngrijorare, clătinînd ușor din cap.

— Și prințul Bergon are mîndria lui, iar onoarea lui nu e cu nimic mai prejos decît a domniei tale, prințesă. Și el va sta tot în prezența oamenilor săi aici.

Ea șovăi; apoi strînse din buze.

— Am să încep așa cum am de gînd să continui.

Vocea i se preschimbă pe loc; din blîndă deveni oțelită. Făcu un semn înspre contract.

— Esența egalității dintre noi stă aici, unchiule. Mîndria mea nu are nevoie de nici o punere în scenă. Vom schimba săruturile de bun-venit, reciproc, numai pe mîini.

Umbra se mai descolăci un pic; Cazaril simți un fior ciudat, ca și cum i-ar fi trecut pe deasupra capului umbra unei creaturi de pradă, care se îndepărtă mai pe urmă, zadărnicită.

— Dați dovadă de o discreție admirabilă, subscrise ușurat Cazaril la decizia ei.

Pajul, care stătea ca pe ghimpi, deschise ușa pentru provincar, care ieși în grabă.

— Lord Cazaril, cum a fost călătoria? îl taxă Betriz, profitînd de acest moment de pauză. Arăți așa de... ostenit.

— A fost un drum obositor și lung, dar totul a decurs destul de bine.

Se foi în scaun și zîmbi la ea.

Sprîncenele ei negre se arcuiră.

— Cred că va trebui să-i luăm pe Foix și Ferda la întrebări ca să aflăm mai multe. Nu se poate să fi fost atît de simplu și de plictisitor totul.

— Ei, am avut de furcă cu tîlharii în munți. Era mîna lui dy Jironal, sînt aproape sigur de asta. Bergon a făcut

față foarte bine. Cu Vulpoiul... a mers mai ușor decît m-aș fi așteptat, pentru un motiv pe care nu l-aș fi prevăzut totuși.

Se aplecă în față și le vorbi amîndurora în șoaptă.

— Mai țineți minte că v-am povestit de tovarășul meu de bancă de pe galeră, Danni, băiatul de familie bună?

Betriz dădu din cap, iar Iselle zise:

— N-am cum să uit așa ceva.

— Nu mi-am dat seama că provenea dintr-o familie chiar atît de bună. Danni era un nume de împrumut pe care Bergon și l-a luat ca să-și ascundă identitatea față de cei care-l luaseră în captivitate. Se pare că răpirea lui a fost un complot urzit de răposatul Moștenitor al Ibrei. Bergon m-a recunoscut cînd m-am înfățișat la curtea din Ibra — s-a schimbat și a crescut aproape să nu-l mai recunosc.

Iselle rămase cu gura căscată de mirare. După un moment, suspină:

— Cu siguranță că zeița mi te-a adus.

— Da, recunoscu el șovăitor. Și eu am ajuns la aceeași concluzie.

Ea își întoarse ochii la ușa dublă din peretele din față. Își frămîntă mîinile în poală, cuprinsă brusc de un acces de nervozitate.

— Cum am să-l pot recunoaște? Este — este bine înzestrat?

— Nu știu cum apreciază doamnele lucrul ăsta...

Ușile se dădură în lături. O mulțime de persoane își făcu loc înăuntru: paji, oameni curioși, dy Baocia și soția acestuia, Bergon, dy Sould și dy Tagille, apoi Palli încheind șirul. Ibranezii fuseseră și ei primiți cum se cuvine și se îmbăiaseră. Purtau cele mai bune straie pe care reușiseră să le împacheteze în bagajele lor reduse, completate, Cazaril era aproape sigur, cu altele împrumutate cu atenție, în ultimul moment. Ochii lui Bergon licăriră în panică, trecînd de la Betriz la Iselle și se

opriră asupra ei. Iselle se zgîi de la un chip la altul, printre cei trei străini din Ibra, într-o groază de moment.

Palli cel înalt, care stătea în spatele lui Bergon, arătă înspre prinț și mimă fără glas: *Acesta-i!* Privirea cenușie a Isellei se însenină, iar obrajii palizi i se inundară de culoare.

Iselle îi întinse mîinile.

— Milord Bergon dy Ibra, zise ea cu o voce în care se simțea un ușor tremur, fii bine venit în Chalion.

— Milady Iselle dy Chalion, îi răspuse cu răsuflarea întretăiată Bergon, pășind spre ea, Ibra îți mulțumește.

Căzu într-un genunchi în fața ei și îi sărută mîinile. Ea își plecă capul și i le sărută pe ale lui.

Bergon se ridică și își prezentă companionii, care se înclinară cum se cuvine. Cu un ușor hîrșîit, provincarul și arhipreotul aduseră cu mîinile lor un scaun pentru Bergon și îl așezară lîngă cel al Isellei, de cealaltă parte a lui Cazaril. Dintr-o pungă de piele pe care dy Tagille i-o întinse, Bergon scoase darul lui de primire, un colier din smaralde splendide — una dintre ultimele bijuterii ale mamei lui pe care Vulpoiul nu o amanetase ca să-și cumpere armate. Căluții cei albi rămăseseră din nefericire undeva, înapoi, pe drum. Bergon avusese de gînd să aducă un șirag de perle noi din Ibra, dar le înlocuise, la sugestia inspirată a lui Cazaril.

Dy Baocia ținu un mic discurs de întîmpinare, care s-ar fi lungit mai mult dacă mătușa Isellei, surprinzîndu-i privirea, nu ar fi prins o pauză în tirada soțului ei și nu ar fi invitat cinstita adunare în sala alăturată să profite de ospitalitatea casei. Tînărul cuplu a fost lăsat să discute între patru ochi, iar ei își plecară capetele unul lîngă altul, vorbind pe șoptite, să nu poată fi auziți de cei care mai trăgeau cu urechea pe lîngă ușile deschise și se mai strecurau înăuntru să vadă cum se înțelegeau cei doi.

Cazaril nu era mai prejos de acei curioși, întinzîndu-și neliniștit gîtul din scaunul lui mutat acum în sala

de mese, oscilînd între a molfăi o prăjitură si a-și mușca nervos pumnii. Vocile lor creșteau în intensitate cîteodată, alteori deveneau duioase; Bergon gesticula, iar Iselle izbucni în rîs de două ori, de trei ori rămase cu răsuflarea tăiată, ducîndu-și mîna la buze, cu ochii măriți de uimire. Iselle își coborî vocea și vorbi cu un ton serios; Bergon își plecă capul și ascultă încordat fără a-și dezlipi privirea de la chipul ei, mai puțin în două rînduri, cînd aruncă un ochi afară din încăpere, spre Cazaril, după care își coborîră amîndoi tonul vocii și mai mult.

Lady Betriz îi aduse un pahar de vin îndoit cu apă, dînd din cap la mulțumirile lui pline de recunoștință. Cazaril simți că știa cui îi trecuse prin minte să îi trimită apă fierbinte și servitori și de-ale gurii și haine care să îl aștepte gata pregătite pentru cînd avea să vină. Pielea ei tînără lucea aurie în lumina lumînării, netedă și proaspătă, dar rochia sobră și părul strîns în sus la spate îi dădeau un aer de eleganță matură. O energie arzătoare, pe cale să se prefacă în putere și înțelepciune...

— Cum au rămas lucrurile în Valenda? o întrebă Cazaril.

Zîmbetul i se adumbri.

— Încordate. Dar să sperăm că odată ce Iselle a scăpat de acolo, nu va mai fi chiar așa. Sper că dy Jironal nu va îndrăzni să se arate violent cu văduva și soacra rigăi Ias?

— Hm, nu ca un prim pas. Dar, în disperare de cauză, totul e posibil.

— Asta așa e. Sau, cel puțin, lumea încetează să te mai contrazică în privința lucrurilor care sînt posibile și care nu.

Cazaril se gîndi la fuga pe timp de noapte a celor două tinere, lucru care răsturnase atît de abrupt situația tactică cu susul în jos.

— Cum ați scăpat?

— Ei bine, dy Jironal se aștepta, pesemne, să ne tupilăm în castel, intimidați de demonstrația de forță pe care o făcuse. Îți închipui cum a primit batrîna provincară toate astea. Femeile pe care și le trimisese ca iscoade nu o scăpau din ochi pe Iselle deloc, dar eu nu făceam parte din preocupările lor. Am luat-o pe Nan la plimbare prin cetate, cu mici treburi domestice și astfel am avut ocazia să cercetăm împrejurimile. Apărarea oamenilor lui era îndreptată înspre afară, fiind pregătiți să respingă așa-ziși salvatori. Și nimeni nu ne putea împiedica să ne ducem la Templu, unde stătea lordul Palliar ca să se roage pentru sănătatea lui Orico.

Zîmbi, arătîndu-și gropița din obraz.

— Am devenit foarte cucernice pentru o vreme.

Gropița îi dispăru.

— Apoi bătrîna provincară a primit de veste, nu știu prin ce sursă, că domnul cancelar îl trimisese pe fiul lui cel mic cu o trupă de cavalerie din partea Casei sale să se asigure că Iselle era în siguranță și să o aducă în mare grabă înapoi, în Cardegoss, căci Orico era pe moarte. Ceea ce ar putea fi adevărat, din cîte știm noi, dar cu atît mai multe motive aveam să nu o lăsăm în mîna lui dy Jironal. Așa că evadarea devenise o chestiune de urgență și am procedat în consecință.

Palli se abătuse și el să asculte discuția lor; dy Baocia li se alătură și el.

Cazaril îi făcu un semn din cap lui dy Baocia.

— Mama domniei voastre mi-a scris despre niște promisiuni de sprijin din partea provincarilor care vă sînt prieteni. Ați mai primit și alte asigurări?

Dy Baocia începu să recite o listă de oameni cărora le scrisese sau de la care primise răspuns. Lista nu era așa de lungă pe cît și-ar fi dorit Cazaril.

— Asta în ce privește promisiunile. Cît despre trupe?

Dy Baocia ridică din umeri.

— Doi dintre vecinii mei mi-au promis mai mult ajutor material pentru Iselle, la nevoie. Nu agreează mai

mult decît mine ideea ca trupele lui dy Jironal să îmi ocupe vreunul din orașe. Cel de-al treilea — ei, acesta e însurat cu una din fiicele lui dy Jironal. Stă în cumpănă deocamdată, fără să se pronunțe față de nici una din părți.

— E de înțeles. Știe cineva unde se află dy Jironal acum?

— În Cardegoss, credem noi, zise Palli. Ordinul militar al Fiicei a rămas tot fără general. Dy Jironal se teme să lipsească prea mult de lîngă Orico, ca să nu reușească dy Yarrin să îl atragă pe rigă de partea sa. Orico însuși atîrnă de un fir de păr, mi-a trimis vorbă în secret dy Yarrin. Bolnav sau nu, eu cred că e mai degrabă lipsit de judecată; riga pare să se folosească de propria-i boală ca să amîne decizia, încercînd să nu ofenseze pe nimeni.

— Asta seamănă cu felul lui de a fi.

Cazaril își trecu degetele prin barbă și se uită la dy Baocia.

— Și dacă tot veni vorba despre soldații Templului, cît e de mare forța din Ordinul Fratelui care există în Taryoon?

— Doar o companie, vreo două sute de oameni, îi răspunse provincarul. Nu avem o garnizoană numeroasă ca Guarida sau alte provincii de la granița cu principatele roknare.

Asta înseamnă două sute de oameni între zidurile Taryoonului, meditā Cazaril.

Dy Baocia îl citi din priviri.

— Arhipreotul și cu mine vom vorbi cu comandantul lor în seara asta. Cred că tratatul de căsătorie va atîrna greu ca să îl convingem că noua Moștenitoare este credincioasă, ăă... viitorului Chalionului.

— Cu toate astea, au și ei jurămintele lor de credință, murmură Palli. Ar fi de preferat să nu îi forțăm să și le încalce.

Cazaril se gîndi la distanțele care puteau fi parcurse cu calul în timp.

— Vestea că Iselle a fugit din Valenda trebuie să fi ajuns deja în Cardegoss de acum. Vestea venirii lui Bergon e pe cale să o ajungă din urmă pe cealaltă. În acel moment dy Jironal va vedea regența asupra Chalionului scăpîndu-i printre degete.

Dy Baocia zîmbi, jubilînd de mîndrie.

— În momentul acela totul va lua sfîrșit. Evenimentele i-au luat-o înainte sau — într-adevăr —, ne-au depășit așteptările tuturor.

Ocheada pe care i-o aruncă lui Cazaril avea o nuanță de respect și admirație.

— E mai bine așa, zise Cazaril. Nu trebuie să fie determinat să facă mișcări din care să nu mai poată da înapoi mai tîrziu.

Dacă cele două părți, ambele stînd sub puterea blestemului, s-ar înfrunta într-un război civil, ar fi aproape sigur că vor ieși în pierdere și una și cealaltă. Ar fi un apogeu fulminant al darului de moarte din partea Generalului de Aur ca întreg Chalionul să se prăbușească, din interior, într-o asemenea agonie.

Cîștigarea luptei pentru supremație consta în evitarea încleștării pentru a nu se ajunge la vărsare de sînge. Cu toate că atunci cînd Bergon o va lua pe Iselle de sub vălul blestemului, probabil bietul Orico ar rămîne sub influența nefastă, iar dy Jironal va împărtăși soarta stăpînului său... *Și ce s-ar alege de Ista, atunci?*

— Dacă e să vorbim pe de-a dreptul, foarte multe depind de momentul în care riga va închide ochii. Și ar putea să o mai ducă așa, să știți.

Blestemul avea să-i rezerve cu siguranță lui Orico cea mai îngrozitoare soartă posibilă. Aceasta ar fi fost o cale sigură după care se puteau călăuzi în raționamentul lor de anticipare a evenimentelor, dacă n-ar fi existat atîtea chipuri prin care se putea manifesta dezastrul. Cazaril își dădu seama că menajeria lui

Umegat dăduse semnale de alarmă în privința mai multor forme ale răului, decît cea privind doar sănătatea monarhului.

— Privind în perspectivă, trebuie să avem în vedere care ar fi avantajele pe care i le-am putea oferi cancelarului dy Jironal ca să-și salveze orgoliul rănit — atît înainte de ascensiunea la tron a Isellei, cît și după.

— Nu cred că se va mulțumi doar cu niște ciolane de ros, Caz, obiectă Palli. Doar este rigă în Chalion, mai puțin cu numele, de mai bine de zece ani.

— Atunci poate că o fi obosit, oftă Cazaril. Poate că se va înmuia dacă fii lui se vor alege cu niscaiva delicatese. Loialitatea față de familie a fost dintotdeauna slăbiciunea lui ascunsă.

Sau cel puțin așa indica blestemul, care convertea orice virtute în viciul advers.

— Să îl eliminăm pe el, dar să le acordăm favoruri celor din clanul lui... să-i scoatem colții încet și cu grijă, și gata.

Își ridică ochii înspre Betriz, care îl asculta încordată; da, putea fi sigur că ea avea să-i relateze mai tîrziu Isellei acea dezbatere.

În încăperea alăturată Iselle și Bergon se ridicară de pe scaune. Ea își odihni mîna pe brațul lui întins, amîndoi aruncîndu-și ocheade timide unul altuia: Cazaril nu și-ar fi putut imagina că două persoane erau în stare să fie atît de mîndre una de alta. Cu toate că atunci cînd Iselle a intrat în sala de recepții cu logodnicul ei și s-a uitat triumfătoare la cei aflați de față, părea a fi la fel de mîndră de ea însăși. Mîndria lui Bergon nu părea a fi la fel de ostentativă, totuși îl liniști pe Cazaril, care se ridică cu greu de pe scaunul lui, cu o mică înclinare a capului.

— Moștenitoarea din Chalion, rosti Iselle, apoi se opri.

— Și Moștenitorul din Ibra, interveni și Bergon.

— Avem plăcerea să vă anunțăm că vom ne depune jurămintele de căsătorie, continuă Iselle, în fața zeilor, a nobililor noștri oaspeți din Ibra și a poporului din această cetate...

— În Templul din Taryoon, poimîine la amiază, sfîrși Bergon.

Micuța adunare izbucni în urale de felicitare. Socotind viteza cu care putea înainta o coloană a trupelor inamice, Cazaril nu mai avea nici o îndoială asupra căruia din cele două evenimente inevitabile li se potrivea ca îndemn, *Nu așa repede!* Odată ce erau uniți și întăriți reciproc, cei doi tineri conducători puteau să se miște pe viitor ca o singură entitate. Odată ce Iselle era salvată de sub vraja blestemului prin căsătorie, timpul avea să fie de partea lor. Pe zi ce trecea, urmau să cîștige mai mult sprijin. Destinzîndu-se, Cazaril se cufundă înapoi în scaunul lui, rînjind la durerile care-l îmboldeau în intestine.

Capitolul 25

Într-un palat aflat în febra pregătirilor, Cazaril se pomeni a doua zi fiind singurul om fără nimic de făcut. Iselle sosise în Taryoon cu foarte puține lucruri în afară de hainele de pe ea; toată corespondența lui Cazaril și registrele casei ei rămăseseră în Cardegoss. Cînd încercă să se ducă în apartamentele ei să o întrebe ce sarcini avea să-i dea găsi odăile ticsite cu garderobiere ușor isterice, dirijate de mătușa ei, dy Baocia, toate intrînd și ieșind cu brațele încărcate cu vrafuri de îmbrăcăminte.

Iselle își scoase cu greu capul printre niste fîșii de mătase, ca să-i răspundă gîtuită:

— Tocmai ai bătut peste opt sute de mile în numele meu. Du-te și *odihnește-te*, Cazaril.

Își întinse docilă brațul în lateral, în timp ce o femeie îi încerca o mînecă.

— Ba nu, mai bine compune două scrisori, pe care să le copieze secretarul unchiului meu, una adresată tuturor provincarilor din Chalion și cîte una pentru arhipreoții din cadrul fiecărui Templu, prin care să le anunțăm mariajul meu. Unele pe care aceștia să le poată face cunoscute poporului. Asta ar fi o însărcinare plăcută, tihnită. Cînd vei avea șaptesprezece — ba nu, șaisprezece exemplare...

— Șaptesprezece, interveni mătușa ei de după poalele rochiei pe care tocmai o proba. Unchiul tău o să vrea una pentru arhivele cancelariei sale. Stai dreaptă!

— Cînd ai să le ai gata pe toate, trimite-le ca eu și cu Bergon să le iscălim mîine, după nuntă și ai grijă să fie expediate.

Dădu din cap, severă, la garderobiera care o agasa cu ajustarea liniei gîtului.

Cazaril făcu o plecăciune și se retrase înainte să fie înțepat cu vreun ac și se aplecă o clipă peste balustrada galeriei.

Era o zi deosebit de frumoasă, care promitea venirea primăverii. Cerul era de un albastru siniliu, iar lumina soarelui inunda curtea proaspăt pavată, unde grădinarii cărau portocali înfloriți în hîrdaie mari, pe care le roteau ca să-i așeze în jurul fîntînii arteziene, care acum clipocea. Cazaril îl opri pe unul din servitorii care dădeau zor cu treaba și îl puse să ii aducă o masă de scris pe care să i-o așeze la soare. Și un scaun cu perne groase, căci dacă cele opt sute de mile erau acum învăluite în ceață în mintea sa, spatele lui Cazaril părea să și le amintească pe toate. Se rezemă pe spate, lăsînd să-i cadă lumina călduță pe față, cu ochii închiși în timp ce-și compunea în minte frazele, apoi se aplecă să le aștearnă în scris. Secretarul lui dy Baocia își duse la bun sfîrșit însărcinarea de a le multiplica într-un scris mult mai arătos decît al lui Cazaril, iar asta destul de repede. După aceasta, rămase culcat în scaun, cu ochii închiși. Și-atît.

Nici măcar nu catadicsi să deschidă ochii la auzul unor pași apropiindu-se, pînă cînd îl luă prin surprindere un pocnet pe masă. Dădu cu ochii de o slugă, care, la ordinele lui Betriz, așeza o tavă cu ceai, o cană cu lapte, o farfurie cu fructe uscate și o pîine glazurată cu miere și nuci. Betriz o concedie pe slugă, apucîndu-se să toarne ea însăși ceaiul, împingînd pîinea înspre el, așezîndu-se pe marginea fîntînii ca să-l privească cum mînca.

— Ți-e fața suptă din nou. Ai mîncat cum trebuie? îl întrebă ea severă.

— N-am idee. Ce soare minunat este! Sper să țină pînă mîine așa.

— Lady dy Baocia crede că așa va fi, deși spune că s-ar putea să plouă din nou pînă de Ziua Fiicei.

Mireasma florilor de portocali se revărsa sub adăpostul curții, părînd să se amestece cu mierea pe care o savura. Luă o înghițitură de ceai ca să i se ducă pîinea din gît și remarcă cu o mirare leneșă:

— Peste trei zile se va împlini exact un an de cînd am pășit în castelul din Valenda. Aveam de gînd să devin ajutor de bucătar.

Gropița din obrazul ei se adînci.

— Mi-aduc aminte. Era în seara din ajunul Zilei Fiicei cînd ne-am întîlnit prima oară, la masa provincarei.

— Oh, eu te văzusem mai înainte. Intrînd în goana cailor în curte cu Iselle și... și Teidez. *Și cu bietul dy Sanda.*

Ea se miră.

— Adevărat? Unde erai? Nu te-am văzut.

— Stăteam pe o bancă, lîngă perete. Erai prea ocupată ca să fii admonestată de tatăl dumitale pentru că goniseși caii, ca să mă observi.

— Oh.

Suspină și trase o dîră cu mîna prin apa din micuțul bazin al fîntînii, apoi se scutură de picăturile reci, încruntîndu-se. Fiica Primăverii ar fi trebuit să aducă un suflu nou, călduț, de-acum, însă apa era tot rece ca suflarea Bătrînului Iernii.

— Parcă ar fi trecut un veac de atunci, nu doar un an.

— Mie mi se pare că a trecut într-o clipită. Timpul mi-o ia înainte acum. Ceea ce explică și respirația asta hîrîită pe care o simt în piept, fără îndoială.

După o clipă, o întrebă:

— I-a mărturisit Iselle unchiului ei ceva în privința blestemului pe care căutăm să-l rupem mîine?

— Nu, sigur că nu.

Ridicînd din sprîncene, adăugă:

— Iselle e fiica Istei. Nu poate să vorbească despre asta, altminteri oamenii ar considera-o și pe ea nebună. Și s-ar folosi de asta drept scuză ca să acapareze... totul. Dy Jironal s-a gîndit și el la asta. La înmormîntarea lui Teidez nu a scăpat nici o ocazie ca să arunce tot felul de comentarii la urechea fiecărui lord sau provincar. Dacă plîngea, nu comitea o extravaganță? Dacă rîdea, vai, dar ce ciudat să facă un asemenea gest la înmormîntarea fratelui ei! Dacă vorbea, el se apuca să șușotească cum că era nebună. Dacă tăcea, dar de ce s-a posomorît dintr-o dată? Și puteai citi pe fața oamenilor că începeau să vadă ceea ce le spusese el că vedeau, chiar dacă era doar în închipuirea lor. Spre sfîrșitul vizitei lui acolo începuse să spună asemenea lucruri chiar în prezența ei, ca să vadă dacă o putea speria sau mînia, ca apoi să o acuze că ar fi o scorpie dezechilibrată. Și lansa tot felul de minciuni sfruntate. Dar eu cu Nan și cu provincara ne dăduserăm seama de jocul pe care-l făcea și am avertizat-o pe Iselle, iar ea și-a ținut firea în apropierea lui.

— Ah. Extraordinară fată.

Ea încuviință.

— Dar de îndată ce am auzit că oamenii cancelarului veneau să o ia înapoi în Cardegoss, Iselle era înnebunită să evadeze din Valenda. Pentru că odată ce o avea închisă în colivie, putea să răspîndească orice poveste ar fi poftit pe seama comportamentului ei și cine ar fi putut să mai dezmintă? Putea să-i convingă pe provincarii din Chalion să aprobe extinderea mandatului său de regență în locul bietei fete nebune atît cît dorea, fără să fie nevoie să ridice nici măcar o spadă.

Betriz făcu o pauză, trăgînd aer în piept.

— Așa că nu îndrăznește să amintească de blestem.

— Înțeleg. Este înțelept din partea ei să fie prudentă. Ei, cu vrerea zeilor, năpasta asta se va sfîrși în curînd.

— A zeilor și a castillarului dy Cazaril.

Cazaril făcu un gest care vroia să spună că rolul lui nu era atît de important și mai luă o înghițitură de ceai.

— Cînd a aflat dy Jironal că am plecat în Ibra?

— Nu cred că a ghicit ceva decît după ce a ajuns cortegiul la Valenda, iar dumneata nu erai de găsit acolo. Bătrîna provincară zicea că a primit niște înștiințări din partea spionilor lui din Ibra; cu toate că era nerăbdător să se întoarcă pentru a-i bloca accesul lui dy Yarrin la Orico, cred că în mare parte nu vroia să plece din Valenda pînă cînd nu-și instala trupele acolo.

— Și-a trimis asasini să mă intercepteze la graniță. Mă întreb dacă s-o fi gîndit că mă voi întoarce singur, cu următoarea tură de negocieri? Nu cred că se aștepta ca prințul Bergon să vină atît de curînd.

— Nimeni nu se aștepta. În afară de Iselle.

Își netezi cu degetele stofa fină de lînă neagră, care îi atîrna peste genunchi. Cînd se uită din nou la el, îl sfredeli cu privirea.

— În timp ce te-ai sacrificat ca să o salvezi pe Iselle... ai descoperit vreo cale ca să te salvezi și pe dumneata?

El rămase tăcut un răstimp, apoi îi zise simplu:

— Nu.

— Dar nu-i... nu-i cinstit.

El își mută privirea pe împrejurimile curții, scăldată delicios în lumina soarelui, ferindu-se de ochii ei cercetători.

— Îmi place clădirea asta nouă, frumoasă. Nu are nici picior de stafie care să o bîntuie, știai?

— Schimbi subiectul.

Se încruntă și mai tare.

— Știi că mereu faci asta atunci cînd nu vrei să vorbești despre ceva? Tocmai mi-am dat seama.

— Betriz... vocea lui căpătă o nuanță duioasă. Pașii noștri au fost îndreptați în direcții diferite din noaptea în care am invocat moartea asupra lui Dondo. Nu pot să mă întorc înapoi. Tu ai să trăiești, iar eu nu. N-am

putea să mergem pe același drum nici dacă... în orice caz, nu putem, pur și simplu.

— Nu ai de unde ști cît timp ți s-a dat. Ar putea fi săptămîni. Luni. Dar dacă o oră este darul pe care zeii ni l-au dat, cu atît mai mare ar fi hula adusă lor, dacă ai disprețui-o.

— Nu-i vorba despre scurtimea timpului rămas.

Se fîstîci simțindu-se ca un netrebnic.

— E vorba despre faptul că nu sîntem singuri. Gîndește-te la noi împreună — tu cu mine, cu Dondo, cu demonul morții... nu te îngrozesc?

Tonul lui deveni aproape rugător.

— Crede-mă că pînă și eu sînt oripilat de mine însumi!

Ea privi la protuberanța din pîntecele lui, apoi se uită în lungul curții, cu falca de jos trădîndu-i încăpățînarea.

— Nu cred că posedarea e un lucru molipsitor. Crezi că îmi lipsește curajul?

— Asta nu, niciodată, șopti el.

Ea își plecă capul gemînd:

— Aș pogorî toată pronia cerească asupra ta, de-aș ști unde este.

— Cum, nu ai citit cartea lui Ordol în timp ce o ajutai pe Iselle să-și încifreze scrisorile? El susține că zeii și noi sîntem laolaltă tot timpul, aici, și numai o umbră groasă ne desparte. Nu avem nici o distanță de parcurs ca să ne găsim unii pe alții.

Eu pot să văd lumea lor de la locul meu, de fapt. Așadar Ordol avea dreptate.

— Dar nu poți să-i forțezi pe zei. Bănuiesc că n-ar fi cinstit. Nici ei nu ne pot constrînge pe noi.

— Uite, *iar* începi. O iei pe căi ocolite ca să eviți subiectul.

— Ce rochie ai de gînd să îmbraci mîine? O să fie drăguță? N-ai voie să o pui în umbră pe mireasă, știi, nu?

Ea îi aruncă o privire ucigătoare.

Pe culoar, ieșind brusc din camerele Isellei, apăru lady dy Baocia și o strigă pe Betriz în legătură cu o problemă complicată legată de niște materiale pentru rochii. Betriz îi făcu un semn să aștepte și se ridică îndărătnică în picioare. Îi aruncă lui Cazaril peste umăr, în timp ce se îndrepta spre scară:

— Bine, așa să fie atunci, iar dumneata n-ai decît să rămîi cît de blestemat poftești, dar dacă am să cad de pe cal mîine și am să-mi frîng gîtul, sper să te simți ca un adevărat nătărău ce ești!

— Asta-i puțin spus, murmură el în urma foșnetului rochiei ei.

Curtea luminoasă începu să i se încețoșeze în ochii care nu vroiau să-i dea ascultare, iar el și-i șterse pe ascuns, cu o mișcare brutală, cu mîneca hainei.

Zorii zilei nunții se arătară limpezi, pe măsura așteptărilor tuturor. Curtea înmiresmată de parfumul florilor de portocal era plină ochi atunci cînd Iselle, însoțită de mătușa ei și de Betriz, își făcu apariția în capul scărilor care coborau din balcon. Cazaril își ridică fața, privindu-le fericit. Garderobiera făcuse minuni cu mătăsurile și satinurile, învești mîntînd-o cu toate nuantele de albastru, potrivite pentru o mireasă. Mantia albastră era lucrată cu toate perlele ibraneze care putuseră fi găsite în Tarvoon, așezate într-o friză orizontală înfățișînd leoparzi stilizați. Un ropot de aplauze izbucni, iar ea, mișcîndu-se un pic rigidă în acea gățeală complicată, zîmbi și coborî scările. Părul îi lucea ca un rîu de comori în lumina soarelui. Două din verișoarele ei din Baocia îi duceau trena, sub îndrumările sporadice ale mamei lor. Chiar și mantia neagră a blestemului părea a se înfășura în jurul ei ca o blană de samur. *Dar nu pentru mult timp...*

Cazaril se așeză docil de o parte a provincarului dy Baocia, așa că se trezi dînd o mînă la ajutor la

conducerea paradei pe jos, pe străzile întortocheate ale Taryoonului, pînă în preajma Templului.

Printr-o minune a coincidenței alaiul lui Bergon, plecat de la palatul marchizului dy Huesta, ajunse în fața porticului Templului în același timp cu cel al Isellei. Prințul purta culorile sîngerii și portocalii, potrivite cu vîrsta și sexul lui, dar și o expresie de curaj și dîrzenie, care nu ar fi fost deplasată pe chipul unui bărbat ce ia cu asalt un bastion. Palli și cei doisprezece soldați din frăție, în ținuta de curte a ordinului lor, se alăturaseră grupului prințului, laolaltă cu Foix și Ferda, pentru a nu-i lăsa pe ibranezi să pară ori să se simtă în inferioritate numerică. În ciuda timpului scurt de cînd fusese anunțat evenimentul, Cazaril numără peste o mie de persoane de rang înalt îngrămădite în rotunda curte centrală a templului; iar ceea ce părea a fi întreaga populație din Taryoon părea să se fi înșiruit de-a lungul drumului pe unde aveau să treacă prințul și prințesa. Spiritul sărbătorii pusese evident stăpînire peste cetate.

Cele două procesiuni se întrepătrunseră într-un amalgam de culori și intrară în incinta sacră.

Templul din Taryoon se mîndrea cu un cor deosebit, ai cărui membri făcură să zbîrnîie ferestrele în avîntul cu care cîntau. Tînărul cuplu, condus de arhipreot, intră pe rînd prin fiecare braț al templului. Îngenunchează pe niște covorașe noi și înălțară rugi pentru a primi binecuvîntarea tuturor zeilor: Fiicei și Fiului, în semn de recunoștință pentru protecția pe care o primiseră pe calea vieții pînă în acel moment, Mamei și Tatălui, în speranța că vor trece de partea lor atunci cînd va veni vremea.

Prin tradiția teologică, Bastardul nu-și avea nici un loc oficial în ceremonia de nuntire, dar toate cuplurile prevăzătoare trimiteau de obicei o ofrandă de împăcare. Cazaril și dy Tagille fuseseră însărcinați să joace rolul curierilor în acea zi. Ei primiră ofrandele din partea lui

Bergon și a Isellei și, laolaltă cu un mic, dar zelos detașament de copii care cîntau cu suflet, înconjurară corpul central al Templului, îndreptîndu-se spre turnul Bastardului. Un preot zîmbitor, înveșmîntat în robe albe, îi aștepta să îi primească în altar.

Cuplul princiar fusese nevoit să ia cu împrumut haine, bani, mîncare și găzduire pentru această zi, însă Bergon nu se zgîrci cu zeul; dy Tagille depuse o pungă grea cu aur ibranez, odată cu rugăciunile sale. Iselle trimise o făgăduință, scrisă de mîna ei, angajîndu-se să suporte costurile reparației acoperișului din turnul Bastardului din Cardegoss, atunci cînd va deveni suverană în cetatea de scaun. Cazaril adăugă un dar din partea sa — firul pătat de sînge și rupt, cu cele cîteva perle rămase din șiragul lui Dondo, care nu încăpuseră pe mîna tîlharilor. Un astfel de obiect, încărcat de blestem, li se cuvenea fără discuție, numai zeilor, iar Cazaril oftă ușurat atunci cînd îl lăsă din mînă.

Făcînd calea întoarsă din turnul Bastardului în urma corului ușor șovăielnic de ștrengari, Cazaril privi în mulțime și i se tăie respirația: acolo era un bărbat de vîrstă mijlocie, cu un contur verzui de lumină, asemeni unei zile de iarnă. Cînd Cazaril închise ochii, lumina aceea slabă continuă să lucească. Privi din nou, cu ochii deschiși. Bărbatul purta robele cernite și împletitura roșie pe umăr, care arătau că era un oficial de la Curtea Municipală din Taryoon — probabil vreun judecător de rang mai mic. Să fi fost și vreun micuț sfînt al Tatălui, așa cum era Clara în slujba Mamei în Cardegoss... ?

Omul întoarse capul, uitîndu-se după Cazaril cu gura căscată de uimire și chipul livid. Nu aveau nici o șansă să schimbe vreun cuvînt aici, de vreme ce Cazaril fu atras înapoi, în cadrul ceremoniei, înăuntrul curții înalte, din care se ridicau ecouri, însă decise să îl întrebe pe arhipreot în legătură cu acel om cu prima ocazie care se va ivi.

Lîngă focul din mijlocul templului, proaspăt căsătoriții prinț și prințesă ținură fiecare cîte un scurt discurs, apoi arhipreotul. Cazaril și ceilalți defilară înapoi, pe străzile împodobite cu drapele, către palatul cel nou al lui dy Baocia. Acolo fusese întins un mare ospăț, care să umple întreaga după-amiază și să-i îndestuleze pe nuntași. Bucatele erau cu atît mai uimitoare cu cît fuseseră adunate în numai două zile; Cazaril avu o bănuială că fuseseră sustrase proviziile destinate festivalului Zilei Fiicei, care bătea la ușă. Dar se mai gîndi că zeița nu le va purta pică din pricina asta. În calitate de oaspeți însemnați, atît Cazaril, cît și arhipreotul, își aveau locurile desemnate la masă, așa că nu avură nici o ocazie să poarte o discuție privată, pînă cînd începu muzica de după cină, iar dănțuiala îi scoase pe tineri afară, în grădină. În acel moment fu găsit de cei doi oameni pe care îi căuta.

Judecătorul cel mărunt se ivi speriat pe după umărul arhipreotului. Cazaril schimbă cu el niște priviri lungi, în timp ce arhipreotul le făcu prezentările.

— Milord dy Cazaril — dați-mi voie să vi-l prezint pe onorabilul Paginine. Domnia sa se află în slujba minicipalității din Taryoon... Arhipreotul își coborî tonul vocii. Zice că ați primit atingerea zeilor. E adevărat?

— Din păcate, da, suspină Cazaril.

Paginine dădu din cap într-un fel care vroia să spună: *„Eram sigur"*. Cazaril aruncă o privire în jur și îi trase pe cei doi deoparte. Era greu de găsit un locșor ferit; ajunseră într-o curte micuță interioară, din dreptul uneia din intrările în palat. Muzica și rîsetele răzbăteau prin aerul înserării. Un servitor aprinse torțele din zidurile împrejmuitoare și apoi se întoarse înăuntru. Deasupra capetelor lor, cîțiva nori înalți începeau să acopere primele stele apărute.

— Confratele dumitale din Cardegoss știe totul despre mine, îi spuse Cazaril arhipreotului din Taryoon.

— Oh!

Arhipreotul clipi, ca și cînd i s-ar fi luat o piatră de pe inimă. Cazaril se temu să nu fi făcut vreo confidență nelalocul ei, dar se hotărî să nu retragă nimic.

— Mendenal este un om pe cinste.

— Părintele Iernii v-a înzestrat cu un har, observ, îi spuse Cazaril micului judecător. Despre ce dar e vorba mai exact?

Paginine își înclină capul cu nervozitate.

— Cîteodată — nu de fiecare dată — îmi permite să știu cine minte și cine nu în sala mea de judecată. Paginine șovăi. Nu-i chiar un pustiu de bine, așa cum ați putea crede.

Cazaril scose un hohot de rîs scurt.

Paginine străluci vizibil ochilor normali, cît vederii interioare ai lui Cazaril și zîmbi sec.

— A, deci înțelegeți.

— O, da.

— Dar dumneata, domnule...

Paginine se întoarse către arhipreot, cu o privire răvășită.

— Am spus eu că a primit atingerea zeilor, dar asta nu descrie nici pe departe ceea ce-mi văd ochii. E... aproape că e dureros să îl privești pe acest om. De cînd mi s-a dat darul viziunii mi-a fost dat de trei ori să întîlnesc alți oameni care au trecut prin ordaliile divinităților, dar n-am văzut niciodată ceva asemănător.

— Sfîntul Umegat din Cardegoss a zis că arăt ca un oraș în flăcări, recunoscu Cazaril.

— Asta-i...

Paginine îl privi dintr-o parte.

— Asta-i o formulare bună.

— El a fost un om de litere. Cîndva.

— Care e harul dumitale?

— Eu, ă... cred că *eu* sînt de fapt darul. Pentru prințesa Iselle.

Arhipreotul își duse palma la gură, apoi își făcu semnul sfînt.

— Deci așa se explică poveștile care circulă pe seama dumitale!

— Ce povești? întrebă Cazaril uimit.

— Dar, lord Cazaril, îi întrerupse judecătorul, ce-i cu umbra aceea teribilă care atîrnă în urma prințesei Iselle? Acela nu-i un dat divin curat! O vezi și dumneata?

— Sînt... pe cale să o scot la capăt cu asta. Se pare că îndatorirea pe care zeii mi-au pus-o în cîrcă e să o scap de acel spectru urît. Cred că mi-am cam îndeplinit sarcina.

— Oh, ăsta e un lucru îmbucurător.

Paginine arăta mult mai vesel acum.

Cazaril își dădu seama că nu vroia nimic mai mult decît să poarte cu el o discuție liberă și ferită de urechi străine. *Cum rezolvi asemenea probleme?* Arhipreotul o fi fost el un credincios, poate că și un bun administrator, posibil un teolog învățat, dar Cazaril bănuia că nu înțelegea neplăcerile tagmei sfinților. Zîmbetul amar de pe chipul lui Paginine spunea totul. Cazaril ar fi vrut să tragă o beție cu el, iar apoi să-și pună amîndoi în balanță nemulțumirile.

Spre jena lui Cazaril, arhipreotul se înclină adînc în fața lui și, pe un ton plin de admirație și abia șoptit, îl întrebă:

— Binecuvîntate Domn, aș putea face ceva pentru domnia voastră?

Întrebarea lui Betriz îi răsuna în minte: *Ai descoperit vreo cale prin care să te salvezi?* Poate că nu se putea salva. Poate că menirea lui era doar să-și pună pielea în saramură pentru a-i salva pe alții...

— În astă seară, nu. Mîine... săptămîna asta, ar fi o chestiune personală pe care aș dori să o discut cu domnia voastră. Dacă se poate.

— Bineînțeles, Binecuvîntate Domn. Sînt la dispoziția domniei voastre.

Se întoarseră la petrecere. Cazaril era epuizat și tînjea să se lungească în pat, însă curtea de sub odaia lui era plină de petrecăreți gălăgioși. Betriz veni la el o dată, abia trăgîndu-și suflarea, ca să-l invite la dans, caznă de la care Cazaril se scuză cu zîmbetul pe buze; nu ducea ea lipsă de parteneri. Îl cerceta mereu cu privirea, în vreme ce el privea de pe margine, degustîndu-și vinul subțiat cu apă. Nu ducea nici el lipsă de companie, întrucît un șir de bărbați și de femei deschiseră prietenoși subiecte de conversație cu el, referitoare la posibilitatea de a fi angajați la curtea viitoarei roine. Fiecăruia dintre ei le dădu răspunsuri politicoase, dar fără să promită nimic.

Lorzii ibranezi atrăgeau doamnele chalioneze așa cum atrage mierea împrăștiată furnicile, iar ei arătau foarte fericiți. Pe la jumătatea serii ajunse și lordul dy Cembuer, sporindu-le anturajul și încîntarea. Ibranezii își povestiră peripețiile din călătorie, în fața fascinatei audiențe chalioneze, care căzuse în admirație. Spre satisfacția intens politică a lui Cazaril, Bergon a fost zugrăvit drept eroul acelei aventuri romantice, Iselle nefiind cu nimic mai prejos ca eroină în evadarea ei pe timp de noapte din Valenda. În vreme ce erau zămislite acele mituri atrăgătoare, care convergeau către aceeași idee, Cazaril nu putu să nu se gîndească la fabula slăbuță născocită de dy Jironal, despre biata prințesă nebună, fabulă care era total lipsită de substanță. *Măcar povestea noastră e adevărată!*

În cele din urmă veni și ora ceremoniei pe care Cazaril o aștepta cu sufletul la gură, în care Bergon și Iselle erau conduși sus, în odaia lor nupțială. Nici unul din ei, observă Cazaril mulțumit, nu băuse într-atît de mult încît să se îmbete. Dar de vreme ce vinul lui devenise tot mai puțin subțiat pe parcursul serii, se pomeni cu limba legată atunci cînd prințul și prințesa îl chemară la picioarele scărilor pentru a schimba cu el săruturile ceremoniale pe mîini, în semn de mulțumire.

Mișcat, Cazaril își făcu semnul sacru și invocă binecuvîntări pline de speranță asupra capetelor lor. Privirile lor solemne, pline de recunoștință, îl făcură să se rușineze.

Lady dy Baocia poruncise ca un cor micuț să înalțe rugăciuni cu care să-i petreacă pe tineri pe scări; vocile cristaline reușiră să reducă la dimensiuni suportabile hărmălaia care se stîrnise la petrecere. Frumusețea Isellei spori și mai mult cînd, îmbujorată și cu sclipiri în ochi, se aplecă, împreună cu Bergon, peste balustradă ca să arunce zîmbete pline de recunoștință tuturor. Se făcură nevăzuți în lumina lumînărilor din apartamentul nupțial, iar ușile se închiseră în urma lor. Doi ofițeri din garda lui dy Baocia se postară în mijlocul galeriei, pentru a le veghea odihna. La scurt timp după aceasta ieșiră cele mai multe dintre cameriste și însoțitoare, inclusiv lady Betriz. Aceasta a fost imediat luată pe sus de Palli și dy Tagille ca să-și continue dansul.

Petrecerea părea să se lungească pînă în zori, dar, spre ușurarea lui Cazaril, începu să cearnă o burniță măruntă din cerul înghețat, gonindu-i din curte pe muzicanți și pe dansatori, care se retraseră înăuntru și în clădirea anexă. Încet-încet, simțindu-și mîna grea pe balustrada scării, Cazaril urcă în odaia lui, aflță pe colțul galeriei care ducea spre apartamentul prințului și al prințesei. *Datoria mea s-a încheiat. Ce-mi mai rămîne de făcut acum?* Nu știa. O grea teroare morală părea să i se fi ridicat de pe umeri. Numai de-ar putea acum să trăiască și să moară — și să greșească — la propria-i alegere. *Nu vreau să regret nimic. N-am să privesc în urmă.* Un punct de cumpănă, la granița dintre trecut și viitor.

Se gîndi să-l caute pe micul judecător din nou, a doua zi. Compania acelui om ar fi putut să îi mai ușureze din povara singurătății.

De fapt, nu sînt chiar singur de tot, se gîndi el nu cu mult mai tîrziu, auzind mugetele incoerente și obscene scoase de Dondo la ora obișnuită la care își făcea el mendrele. Strigoiul împărțit între cele două lumi se dezlănțuia mult mai sălbatic în acea seară decît în oricare alta din experiențele sinistre prin care trecuse Cazaril, sfîșiindu-și ultimele rămășițe ale inteligenței și minții lui de demult. Cazaril își putea imagina motivul și rînji în toiul agoniei sale, zvîrcolindu-se în pat și încovoindu-se în jurul durerii care îi pulsa în pîntece. Fu pe punctul de a-și pierde cunoștința, dar făcu sforțări să rămînă conștient, oripilat de posibilitatea ca diabolicul Dondo să prindă viață în timp ce el, Cazaril, încă mai trăia și să pună stăpînire pe trupul lui ca să îl folosească astfel într-un asalt josnic împotriva lui Bergon și Iselle. Se încovrigă pe jos, convulsionat, înăbușind mizeriile pe care le răcnea Dondo și care păreau să-i scape lui din gură, fără să mai fie sigur cui îi aparțineau pînă la urmă. După ce trecu atacul, rămase întins pe dalele reci, cu cămașa de noapte suflecată în jurul lui, cu unghiile rupte și sîngerînd. Vomitase și apoi rămăsese neclintit. Își atinse barba udă și dădu cu degetele peste saliva plină de spume care-i atîrna în jurul gurii. Stomacul — ori visase cumva acea umflătură grotească? — îi revenise la forma netedă de la început, cu toate că întregul abdomen îi tremura și îl durea ca niște mușchi sfîșiați în urma unor întinderi și răsuciri exagerate.

Nu mai pot continua așa prea multă vreme. Ceva trebuia să cedeze: trupul, sănătatea mintală, suflarea. Credința. Ceva din toate astea.

Se ridică, curăță podeaua și se spălă, găsi o cămașă curată și uscată cu care să se îmbrace peste noapte, apoi își netezi așternuturile pătate de sudoare, aprinse toate lumînările din odaie și se strecură înapoi în pat. Rămase culcat pe spate, cu ochii larg deschiși, devorînd lumina.

Într-un tîrziu, sunetele șoaptelor servitorilor și zgomotul ușor de pași de-a lungul galeriei îi dădură de înțeles că lumea din palat începea să se trezească. Probabil că moțăise, căci lumînările erau arse complet și nu-și amintea să le fi văzut fumegînd. O lumină lăptoasă i se strecura pe sub ușă și printre oboanele de la ferestre.

Trebuia să aibă loc rugăciunile de dimineață. Părea o idee bună să ia parte la aceste rugăciuni, chiar dacă ideea de a încerca să se miște i se părea înfricoșătoare. Se ridică din pat. Încetișor. Ei, oricum nu avea să fie el singurul mahmur din Taryoon în dimineața asta. Chiar dacă el nu fusese beat. Toți cei de la curte lăsaseră la o parte straiele de doliu, pentru nuntă; alese o parte din hainele care-i fuseseră dăruite, ajungînd la o combinație pe care el o credea sobră, dar care era totuși veselă.

Se duse jos în curte să aștepte venirea soarelui și a tinerilor. Soarele se lăsa așteptat; ploaia se oprise, dar cerul era acoperit și rece. Cazaril se folosi de batistă ca să șteargă marginea de piatră a fîntînii și se așeză. Schimbă un zîmbet și un bună dimineața cu o slujnică, care trecea cu un teanc de rufării. O cioară țopăia de colo-colo în celălalt capăt al curții, căutînd firimituri de mîncare. Cazaril schimbă o privire într-ascuns cu pasărea, dar aceasta nu manifestă nici o fascinație față de el. După ce chibzui mai bine, fu mai degrabă ușurat decît altminteri la indiferența aceea aviară. Într-un sfîrșit, sus, în galerie, ușile pe care Cazaril aștepta să le vadă deschizîndu-se, se dădură în lături. Gărzile baociene care le flancau luară poziție de drepți. Răsunară mai multe voci de femeie și una de bărbat, gravă și veselă. Bergon și Iselle apărură, îmbrăcați ca pentru rugăciunile de dimineață, ea sprijinindu-și ușor mîna pe brațul lui întins. Se întoarseră ușor să coboare scările, unul lîngă altul, și păși în afara umbrei galeriei.

Nu!... Umbra se ținea după ei.

Cazaril se frecă la ochi, apoi îi deschise din nou. Îi îngheță respirația.

Norul înăbușitor care o învăluia pe Iselle se înfășura acum și în jurul lui Bergon.

Iselle îi aruncă un zîmbet soțului ei, iar Bergon îi zîmbi la rîndul său; cu o seară înainte amîndoi arătau tulburați și obosiți și un pic speriați. În dimineața aceea arătau amîndoi ca niște oameni îndrăgostiți. Cu negura aceea care clocotea deasupra lor, ca fumul care se ridică în rotocoale deasupra unui vas cuprins de flăcări.

În timp ce se apropiau, Iselle îi gînguri un salut voios:

— Bună dimineața, lord Caz!

Bergon rînji mînzește și zise:

— Nu mergeți cu noi, milord? Avem cu toții motive pentru care să fim recunoscători în dimineața asta, nu-i așa?

Colțurile buzelor lui Cazaril se ridicară în sus, într-un surîs prefăcut:

— Eu... ă... un pic mai tîrziu. Mi-am uitat ceva în odaie.

Se sculă în picioare, apoi trecu ca o furtună pe lîngă ei, zbughind-o pe scări. Se întoarse și se uită din nou de sus, din galerie, în timp ce ei traversau curtea. Tîrîndu-și umbrele după ei.

Trînti ușa de la cameră în urma lui și rămase cu respirația întretăiată, aproape plîngînd.

Zeilor!... Zeilor!... Ce-am făcut?

N-am eliberat-o pe Iselle. Am asmuțit blestemul și asupra lui Bergon.

Capitolul 26

Distrus, Cazaril rămase închis în odaia lui toată dimineața. În cursul după-amiezii un paj ciocăni la ușă, cu vestea nedorită cum că prințul și prințesa îl doreau prezent în apartamentele lor. Cazaril se gîndi să se prefacă a fi bolnav, cu toate că nu prea avea nevoie să se prefacă. Nu, căci Iselle i-ar fi adus cu siguranță vraci pe cap, probabil chiar haite întregi de vraci — își aminti de ultima întîmplare cu Rojeras și fu scuturat de un fior. Cu o îndărătnicie fără marigini își netezi straiele, izbutind să capete un aer prezentabil, si ieși în galerie, îndreptîndu-se către apartamentul regal.

Ferestrele înalte din camera de primire erau deschise pentru a lăsa înăuntru lumina răcoroasă de primăvară. Iselle și Bergon, îmbrăcați tot cu straiele festive de la banchetul de după-amiază, dat la palatul marchizului dy Huesta, îl asteptau. Stăteau fiecare de o parte și de alta a colțului unei mese pe care erau înșirate pergamente si pene noi de scris, cu un al treilea scaun tras, care-l invita să ia loc de cealaltă parte. Capetele lor, chihlimbariu și castaniu, erau unite într-o conversatie cu voce scăzută. Umbra fierbea încă deasupra lor, vîscoasă, cum e smoala care dă în clocot. La auzul pașilor lui Cazaril, amîndoi își ridicară capetele și îi zîmbiră. El își umezi buzele și se înclină, cu chipul împietrit. Iselle făcu un semn înspre hîrtii.

— Următoarea noastră sarcină de mare urgență e să îi compunem o scrisoare fratelui meu, Orico, să-l

punem în temă cu demersurile pe care le-am făcut și să îl asigurăm de supunerea noastră loială. Cred că ar trebui să includem extrase din toate articolele contractului nostru de căsătorie, care aduce atîtea avantaje Chalionului, în scopul de a-l face să fie împăcat cu situația de față, nu crezi?

Cazari tuși și înghiți un nod.

Bergon își încruntă sprîncenele.

— Caz, dar arăți palid ca un m... Hm. Te simți bine? Te rog, ia loc!

Cazaril dădu ușor din cap. Încercă din nou să se refugieze într-o minciună prin care să simuleze o stare precară de sănătate — sau un adevăr spus pe jumătate, căci se simțea oricum destul de rău.

— Nimic nu e cum trebuie, șopti el.

Căzu într-un genunchi în fața prințului.

— Am comis o greșeală imensă. Îmi pare rău. Îmi pare rău.

Imaginea Isellei, al cărei chip era încordat și speriat, i se încețoșă.

— Lord Caz... ?

— Căsătoria voastră — înghiți din nou cu greutate și își forță buzele amorțite să vorbească mai departe — nu a ridicat vălul blestemului de pe Iselle, așa cum sperasem. În schimb, l-a împrăștiat asupra amîndurora.

— *Ce?* șopti Bergon.

Lacrimile îi înecau vorbele-n gît.

— Iar acum nu știu ce să fac...

— Cum ți-ai dat seama de asta? îl întrebă iute Iselle.

— Văd pur și simplu. Văd cum v-a cuprins pe amîndoi. Iar acum umbra e și mai neagră și mai deasă. Și mai strînsă.

Bergon rămase cu buzele întredeschise, nevenindu-i să-și creadă urechilor.

— Am făcut ceva... am greșit cu ceva? Cumva?

— Nu, nu! Dar și Sara și Ista s-au măritat întru Casa Regală a Chalionului și întru blestem. Am crezut că a

fost așa din cauză că femeile și bărbații sînt diferiți, că urgia se transmisese pe linia bărbătească a urmașilor lui Fonsa, odată cu numele.

— Dar și eu sînt urmașa lui Fonsa, zise Iselle încet. Iar carnea și sîngele înseamnă ceva mai mult decît niște nume. Cînd doi oameni se unesc prin căsătorie nu înseamnă că unul dispare și celălalt rămîne. Sîntem uniți, nu subsumați unul altuia. Of, nu-i nimic de făcut în privința asta? Trebuie să fie ceva!

— Ista zicea, începu Cazaril, apoi se opri.

Nu era sigur că vroia să le spună acestor doi tineri hotărîți ceea ce spusese Ista. Iselle ar putea intra la bănuieli din nou...

Ignoranța nu înseamnă prostie, dar ar putea însemna, îi strigase cîndva Iselle lui Cazaril. Era mult prea tîrziu să o mai poată pune la adăpost acum. Prin mînia zeilor, ea urma să fie următoarea roină în Chalion. Odată cu dreptul de a domni venea datoria de a proteja — privilegiul de a primi protecție trebuia să fie lăsat în urmă, laolaltă cu jucăriile copilăriei. Chiar și protecția față de adevărurile amare.

Mai ales protecția față de cunoașterea lucrurilor.

Cazaril înghiți să-și descleștеze gîtul.

— Ista spunea că mai există o cale.

Se cățără pe scaun și se așeză cu greutate. Cu vorbe frînte, în termeni atît de simpli încît păreau aproape brutali, Cazaril le repetă povestea pe care i-o spusese Ista despre lordul dy Lutez, riga Ias și viziunea ei cu zeița. Despre cele două nopți de iad din temnițele Zangrelui, omul legat de cuva cufundată în apa înghețată. Cînd sfîrși povestea, amîndoi ascultătorii erau palizi și cu ochii ficși.

— M-am gîndit — m-am temut — că aș putea fi eu acela, spuse Cazaril. Din pricina noptii în care am încercat să-mi dau viața în schimbul morții lui Dondo. Am fost cutremurat de faptul ca aș putea fi eu acela. Un dy Lutez al Isellei, cum m-a numit Ista. Dar jur în

fața tuturor zeilor că dacă aș crede că o să meargă, v-aș pune să mă scoateți afară chiar acum, ca să mă înecați în fîntîna din curte. De două ori. Dar n-am cum să devin eu obiectul sacrificiului acum. Cea de a doua moarte a mea va fi și ultima probabil, căci demonul morții va zbura odată cu sufletul meu și cel al lui Dondo și nu văd cum ar putea apărea ceva care să îmi readucă sufletul înapoi în trup, atunci.

Își șterse ochii umezi cu dosul mîinii.

Bergon își privi proaspăta-i soață ca și cînd ar fi putut s-o înghită din priviri. În cele din urmă, spuse cu o voce înecată:

— Dar eu?

— Ce? făcu Iselle.

— Am ales să vin aici să te salvez din gheara acestui lucru sinistru. Așadar, metoda devine un pic mai dură, asta e tot. Nu mi-e teamă de apă. Ce-ar fi să mă înecați pe mine?

Protestele neîntîrziate ale lui Cazaril și ale Isellei se rostogoliră asupra lui Bergon simultan; Cazaril renunță cu un mic gest din mînă. Iselle repetă:

— S-a încercat acest lucru o dată. S-a încercat și nu a funcționat. Nu am de gînd să-l înec pe nici unul din voi, mulțumesc frumos! Nu, nici să vă spînzur, nici să încerc orice alt lucru oribil la care v-ați putea duce cu gîndul. Nu!

— În afară de asta, interveni Cazaril, vorbele zeiței au fost acestea: un om trebuie să-și jertfească viața de trei ori *pentru* Casa Chalionului. Nu *din* Casa Chalionului.

Cel puțin, conform celor spuse de Ista. Și-o fi repetat viziunea cuvînt cu cuvînt? Ori ascundeau vorbele ei vreo greșeală înșelătoare? Nu mai conta, atîta timp cît îl oprea pe Bergon din calea acelei propuneri înspăimîntătoare.

— Nu cred că blestemul poate fi rupt din interior, altfel ar fi fost Ias cel care s-ar fi lăsat cufundat în apă în locul lui dy Lutez. Și în numele celor cinci zei,

iartă-mă Bergon, dar acum faci parte din această năpastă.

— Oricum, ar fi o greșeală, zise Iselle, îngustîndu-și ochii. Ca un soi de trișare. Ce-mi ziceai că ți-a spus sfîntul Umegat atunci cînd l-ai întrebat ce ar trebui să faci? În legătură cu îndatoririle zilnice?

— Mi-a zis că ar trebui să-mi urmez îndatoririle zilnice, așa cum apar ele.

— Ei bine, iată! Cu siguranță că zeii nu si-au terminat treaba cu noi.

Iselle bătu cu degetele în tăblia mesei.

— Mi se pare... că mama și-a riscat de două ori viața pentru Casa Regală din Chalion, atunci cînd era pe patul lăuziei. N-a mai avut ocazia la o a treia încercare. Asta cu siguranță că este o îndatorire pe care zeii i-o pot da unui om.

Cazaril medită asupra calamităților pe care le-ar putea genera blestemul, intersectîndu-se cu riscurile sarcinilor sau ale nașterii, tot la fel cum se intersectase cu șansele lui Ias sau ale lui Orico în luptă și se cutremură. Neputința de a da naștere la urmași, ca în cazul Sarei, era cel mai mic dintre posibilele dezastre.

— Pe toți cinci zeii, Iselle, cred că am face mai bine dacă m-ați băga pe mine într-un butoi cu apă.

— Și, în plus, zise Bergon, zeița a spus că trebuie să fie un bărbat. A vorbit despre un bărbat, nu-i așa, Caz?

— Uf... asta a fost relatarea pe care mi-a făcut-o Ista, da.

— Preoții spun că atunci cînd zeii îi îndrumă pe oameni în îndatoririle lor pioase se referă și la femei, mîrîi Iselle. Iar asta nu lasă loc la interpretări. Oricum, am trăit sub blestem șaisprezece ani, fără să știu. Am supraviețuit cumva.

Dar devine din ce în ce mai rău. Mai puternic.

Moartea lui Teidez i-a fost o pildă grăitoare lui Cazaril în privința felului în care lucrează blestemul — virtuțile și puterile aparte care-i fuseseră ursite

băiatului, sporadice așa cum fuseseră ele, se transformaseră toate într-un rău primejdios. Iselle și Bergon erau plini de virtuți și puteri. Așa că orizontul de întindere al distorsiunilor blestemului era imens.

Iselle și Bergon se prinseră de mîini peste masă. Iselle se frecă la ochi cu mîna rămasă liberă și-și trase nasul cu putere.

— Cu blestem sau fără, spuse ea, trebuie să ne supunem, așa cum ne-o cere datoria, în fața lui Orico, iar asta cît mai repede posibil. Astfel încît dy Jironal să nu poată să mă declare a fi o răsculată. Numai de-aș fi lîngă Orico, știu sigur că aș putea să îl fac să înțeleagă avantajele acestei casătorii pentru Chalion!

— Orico e foarte ușor de convins, recunoscu Cazaril pe un ton sec. Numai că să îl faci să rămînă convins, e mult mai greu.

— Da, iar eu nu uit nici măcar o clipă că dy Jironal este cu Orico în Cardegoss. Teama mea cea mare e că, auzind vestea asta, cancelarul ar putea să îl convingă pe Orico să-și schimbe clauzele din testament.

— Atrage-i pe cei mai mulți dintre provincarii din Chalion de partea domniei tale, prințesă, iar ei s-ar putea să vrea să te ajute în cazul unor asemenea codiciluri de ultimă oră.

Cutele de pe fruntea Isellei se adînciră, încruntîndu-se.

— Aș vrea să putem merge pînă în Cardegoss. Ar trebui să fiu lîngă Orico, dacă se dovedește că e pe patul de moarte. Ar trebui sa fim în capitală atunci cînd evenimentele se vor precipita.

Cazaril tăcu, apoi spuse:

— E dificil. Nu trebuie să-i pici în gheară lui dy Jironal.

— Nu mă gîndeam să mă duc neînsoțită.

Un zîmbet întunecat îi flutură pe chip, asemeni lunii care se oglindește în lama unui cuțit.

— Dar ar trebui să ne folosim de orice truc legal ca și de toate avantajele tactice. Ar fi bine să le amintim lorzilor din Chalion că toată acea putere a cancelarului îi este transferată de rigă. Și numai de rigă.

Bergon zise neliniștit.

— Voi îl cunoșteți pe acest om mai bine decît mine. Credeți că dy Jironal va sta cu brațele în sîn la aflarea acestei vești?

— Cu cît va fi obligat să stea așa mai multă vreme, cu atît mai bine. Noi cîștigăm tot mai mult sprijin pe zi ce trece.

— Ați auzit ceva despre reacția lui dy Jironal? întrebă Cazaril.

— Încă nu, răspunse Bergon.

Întîrzierea mergea în ambele sensuri, din nefericire.

— Să-mi dați de știre de îndată ce veți afla ceva.

Cazaril trase adînc aer în piept, îndreptă o coală curată și luă o pană.

— Acum. Cum vreți să sune scrisoarea voastră... ?

Problema privind modul în care trebuia să parvină acea misivă vitală destinatarului era un pic delicată, gîndi Cazaril, în timp ce traversa curtea de sub apartamentele regale, ținînd în mîini documentul semnat și pecetluit. Nu se făcea să îl arunce în tașca vreunui curier ca să-l livreze din fuga calului Cancelariei de la Zangre. Articolul acela avea nevoie de o delegație alcătuită din oameni de rang, nu numai pentru a-i da greutatea cuvenită Isellei și lui Bergon, dar și pentru a avea garanția că avea să ajungă la urechile lui Orico și nu la ale lui dy Jironal. Era nevoie ca niște oameni de încredere să dea citire scrisorii cu glas răspicat în prezența unui rigă orb și muribund și care să dea răspunsuri diplomatice la orice întrebare pe care Orico ar fi avut-o în legătură cu nunta precipitată a surorii sale. Din acea delegație trebuia să facă parte lorzi și preoți — cîțiva din fiecare categorie, hotărî Cazaril. Unchiul Isellei era

în măsură să recomande oameni potriviți, care puteau să plece călare chiar în acea seară. Mări pasul în căutarea unui paj sau servitor care să-i spună pe unde îl putea găsi pe dy Baocia.

Sub o arcadă acoperită cu țiglă, din curte, îi găsi pe Palli și pe dy Baocia însuși, grăbindu-se să intre în castel. Și acestia erau îmbrăcați tot cu hainele de banchet.

— Caz! îl întîmpină Palli. Unde ai fost la cină?

— Mă odihneam. Am... avut o noapte albă.

— Cum și eu care aș fi putut să bag mîna-n foc că tu ai fost singurul dintre noi care ai plecat la culcare treaz.

Cazaril nu răspunse la remarca asta.

— Ce-i asta?

Palli ridică un teanc de scrisori deschise.

— Vești de la dy Yarrin din Cardegoss, trimise în grabă prin curierii Templului. M-am gîndit că prințul și prințesa trebuie să afle de îndată. Dy Jironal a plecat călare din Zangre ieri, dis de dimineață, nimeni nu știe unde.

— A luat trupe cu el? Hai, spune odată! Zi!

Cazaril se întoarse pe călcîie și îi conduse înapoi pe scările care urcau spre galerie, către odăile regale. Una din slugile Isellei îi primi și plecă să scoată din nou tînărul cuplu în camera de primire. În vreme ce așteptau, Cazaril le arătă scrisoarea pentru Orico și le explică ce conținea. Provincarul aprobă judicios și numi cîțiva lorzi pe care îi considera potriviți pentru însărcinarea de a o duce la Cardegoss.

Iselle și Bergon își făcură apariția în timp ce Iselle încă își mai potrivea părul răvășit, pe care-l ținea împletit în coadă, iar cei trei bărbați se înclinară în fața lor. Alertat dintr-o dată de hîrtiile din mîna lui Palli, prințul Bergon îi pofti să se așeze în jurul mesei.

Palli repetă vestea despre dy Jironal.

— Cancelarul a luat cu el numai o forță ușoară din cadrul cavaleriei casei sale. Lui dy Yarrin i-a făcut impresia că avea de gînd fie să străbată o distanță foarte scurtă, fie să înainteze foarte repede.

— Ce vești sînt despre fratele meu, Orico? întrebă Iselle.

— Ei, aici...

Palli dădu din mînă în mînă scrisoarea pentru a fi analizată.

— Odată ce dy Jironal a plecat din calea sa, dy Yarrin a încercat pe dată să intre ca să-l vadă pe rigă, însă roina Sara i-a zis că dormea și ca nu vroia să-i strice somnul pentru jalba lui. De vreme ce ea se oferise să îl strecoare pe dy Yarrin în odăile rigăi în ciuda lui dy Jironal, el se teme ca nu cumva starea rigăi să se fi înrăutățit și mai mult.

— Ce conține scrisoarea cealaltă? întrebă Bergon.

— Vești răsuflate, dar interesante în același timp, zise Palli. Cazaril, ce tot spune bătrînul arhipreot despre tine? Comandantul trupelor din Taryoon, care fac parte din ordinul Fiului, a venit la mine, tremurînd tot — crede, pare-se, că ai primit atingerea zeilor și nu îndrăznește să se apropie de dumneata. Vroia să stea de vorbă cu un om care făcuse jurămînt în fața Templului, ca și el. Primise copia unui ordin care plecase de la Cancelarie către toate posturile militare din Ordinul Fiului din partea de apus a Chalionului — pentru arestarea dumitale, mă rog frumos, pentru înaltă trădare. Ai fost calomniat...

— Iarăși? murmură Cazaril luînd scrisoarea.

— Și-ai fost și acuzat că ai încercat să te strecori în Ibra ca să vinzi Chalionul Vulpoiului. Ceea ce, de vreme ce toată lumea știe acum cazul adevărat, e o chestie cam searbădă.

Cazaril trecu cu privirea peste ordin.

— Pricep. Asta era plasa lui ca să mă prindă, în caz că nu reușeau să o facă asasinii plătiți care ne-au

așteptat la graniță. L-a trimis un pic cam tîrziu, mă tem. Precum ziceai, vești răsuflate.

— Da, dar au și-o urmare. Acest prost care e comandant de trupe i-a trimis o scrisoare la rîndul său lui dy Jironal, scuzîndu-se pentru faptul că nu te-a arestat. A protestat, susținînd că ordinul de arest era cu siguranță o greșeală. Că ai acționat la ordinele prințesei Iselle și că ai făcut un pustiu de bine Chalionului, nefiind vorba de nici o trădare; că mariajul se bucură de asentimentul populației din Taryoon. Și că toată lumea mai crede că prințesa este extraordinar de frumoasă. Că noua Moștenitoare este văzută de oricine ca fiind înțeleaptă și bună și o mare ușurare și nădejde după dezastrele domniei lui Orico.

Dy Baocia pufni.

— Care, de vreme ce sînt în același timp dezastrele guvernării lui dy Jironal, a ieșit drept o insultă neintenționată. Sau a fost cu intenție?

— Cred mai degrabă că omul nu și-a dat seama. Este un individ cam sărac cu duhul, dar cinstit. Mi-a zis că a vrut să dea o mînă de ajutor ca să-l convingă pe dy Jironal să treacă în sprijinul prințesei.

— E mai probabil să aibă un efect contrar, spuse Cazaril rar. Îl va convinge pe dy Jironal că propriul său sprijin se năruie rapid și că mai bine ar acționa să contracareze această tendință. Cînd se aștepta ca dy Jironal să primească acest sfat înțelept de la subordonatul lui?

Palli strîmbă din buze.

— Ieri dimineață, la prima oră.

— În fine... oricum nu era nici un detaliu în această misivă pe care să nu-l fi aflat din sursele proprii pînă la acea oră, bănuiesc.

Cazaril îi înmînă ordinul și lui Bergon, așteptînd cu un interes crescut.

— Așadar, dy Jironal a plecat din Cardegoss, spuse Iselle gînditoare.

— Da, dar unde? întrebă Palli.

Dy Baocia luă o mină îngîndurată.

— Dacă a plecat doar cu cîțiva oameni, însemnă că s-a dus undeva unde își are concentrate forțele armate. Undeva la distanță mare de Taryoon. Asta înseamnă ori la ginerele său, provincarul din Thistan, la rasărit de noi, ori la Valenda, în nord-vest.

— Thistan e, de fapt, mai aproape de noi, zise Cazaril.

— Dar la Valenda le ține ostatice pe mama si pe sora mea, spuse cu ciudă dy Baocia.

— Nu mai mult decît înainte, spuse Iselle cu vocea înghețată de îngrijorarea pe care încerca să si-o suprime. Ele au stăruit să plec, unchiule...

Bergon asculta cu mare atenție. Prințul din Ibra crescuse în mijlocul unui război civil, își aminti Cazaril; putea fi tulburat, însă nu dădea semne de panică.

— Cred că ar trebui să plecăm direct în Cardegoss dacă dy Jironal a plecat oricum de acolo și să punem stăpînire pe capitală, propuse Iselle.

— Dacă tot e să ne lansăm într-o astfel de incursiune, opină cu seriozitate unchiul ei, ar trebui să luăm cu asalt mai întîi Valenda, să ne punem familia în libertate și să se asigurăm baza. Dar dacă dy Jironal își mobilizează oamenii ca să atace Taryoonul, n-aș vrea să-mi las cetatea lipsită de apărare.

Iselle gesticulă nerăbdatoare din mînă.

— Dar dacă Bergon si cu mine plecăm din Taryoon dy Jironal nu va avea nici un motiv să pornească la atac încoace. Nici înspre Valenda. Pe mine vrea să mă aibă — cu orice preț.

— Dar nici imaginea caravanei voastre căzînd într-o ambuscadă creată de dy Jironal pe drum nu prea îmi surîde, zise Cazaril.

— De cîți oameni te-ai putea lipsi ca să mă escorteze pînă la Cardegoss, unchiule? întrebă Iselle. Călare. Iar soldații pedeștri să ne urmeze cu toată viteza de care

vor fi în stare. Și cît de repede ar putea fi chemați la arme?

— Aș putea să fac rost de cinci sute pe cai pînă mîine seară, iar de o mie de pedeștri, pînă poimîine, recunoscu dy Baocia cam fără tragere de inimă. Cei doi vecini ai mei cu care mă împac bine ar putea să trimită cam tot atîția, dar nu tot atît de curînd.

Dy Baocia putea să scoată din pălărie de două ori pe-atîția oameni, se gîndi Cazaril, de n-ar fi fost atît de șovăielnic. Prea multă grijă putea fi o greșeală la fel de fatală ca și lipsa totală de precauții, în momentele decisive.

Iselle își încleștă mîinile în poală, înverșunată.

— Atunci poruncește-le să se pregătească. Vom priveghea în noaptea dinaintea Zilei Fiicei ca să ne rugăm și vom lua parte la procesiune, așa cum aveam de gînd. Unchiule, lord dy Palliar, dacă binevoiți, trimiteți cîți oameni veți putea găsi, care să plece în toate direcțiile după vești asupra mișcărilor lui dy Jironal. Să vedem ce vești avem pînă mîine seară și vom lua hotărîrea finală atunci.

Cei doi bărbați se înclinară și se grăbiră să părăsească încăperea; Iselle îl rugă pe Cazaril să mai rămînă o clipă.

— N-am vrut să-l contrazic pe unchiul meu, îi zise ea pe un ton de îndoială, dar cred ca Valenda este un motiv de distragere a atentiei. Dumneata ce părere ai, Cazaril?

— Din punctul vostru strict de vedere... Valenda nu deține o poziție geografică importantă. Oricine ar fi la conducerea acesteia.

— Atunci să lăsăm forțele lui dy Jironal să se afunde în acest punct mort. Dar am impresia că unchiul meu nu se va lăsa convins de lucrul acesta.

Bergon își drese vocea.

— Drumul spre Valenda și cel spre Cardegoss sînt unul și același într-o primă etapă. Am putea să dăm de

înțeles că ne îndreptăm spre Valenda, dar apoi să apucăm drumul spre Cardegoss, odată ajunși la bifurcație.

— Să dăm de înțeles cui?

— Tuturor. În mod evaziv. Apoi, oricare ar fi spionii pe care dy Jironal îi are printre noi, aceștia îl vor dirija într-o direcție greșită.

Da, de fapt, Bergon era doar fiul Vulpoiului din Ibra... Cazaril ridică din sprîncene aprobator.

Iselle medită asupra acestei strategii, apoi se încruntă.

— Asta o să dea roade numai dacă oamenii unchiului meu ne vor urma.

— Dacă noi îi vom conduce, nu vor avea de ales și ne vor urma, cred.

— Nădejdea mea e să evit un război, nu să pornesc unul, spuse Iselle.

— În cazul ăsta, nu de marșul spre o cetate împînzită de oamenii cancelarului avem nevoie, nu crezi? spuse Bergon.

Iselle zîmbi vag, se aplecă și îl sărută pe obraz; el își atinse locul acela ușor mirat.

— O să ne gîndim amîndoi pînă mîine seară, anunță ea. Cazaril, pornește scrisoarea aceea către fratele meu, Orico, oricum, ca și cum am avea de gînd să rămînem aici, în Taryoon. Poate că o vom ajunge din urmă pe drum și i-o vom înmîna chiar noi.

Cu ajutorul lui dy Baocia și al arhipreotului, Cazaril nu duse lipsă de oameni, din oraș sau de la templu, dornici să ducă scrisoarea prințesei în Cardegoss. Oamenii se țineau ca scaiul de partea cuplului princiar. Cei care lipsiseră de la nuntă se scurgeau acum în cetate pentru a participa la celebrarea Zilei Fiicei de a doua zi. Toată tinerețea și frumusețea aceea acționa cu puterea unui talisman asupra inimilor oamenilor; anotimpul reînnoitor al Crăiesei Primăverii era identificat fără echivoc cu domnia iminentă a Isellei. Trucul care

se impunea era ca ea să ajungă la guvernare în Chalion atîta timp cît era pe val și se bucura de asentimentul poporului, ca să poată rezista în momentele mai puțin fericite. Cu siguranță că nici un martor prezent în Taryoon n-avea să uite momentele pline de nădejde pe care le trăia acum; sentimentul avea să persiste în ochii oamenilor și atunci cînd se vor uita la Iselle și Bergon peste ani și ani.

În felul acesta, Cazaril se îngriji ca un grup de doisprezece oameni să urce în șa, într-un moment al nopții în care cei mai mulți oameni se urcau în pat. Încredință documentul oficial în mîinile unui preot senior, un lord sobru, care se ridicase pe treptele ierarhice ale Ordinului Tatălui. Marchizul dy Sould plecă cu ei, în calitate de martor și purtător de cuvînt al lui Bergon. Cinstiții ambasadori porniră în tropot de copite din piața templului, iar Palli îl conduse pe Cazaril la palatul lui dy Baocia, urîndu-i noapte bună.

De îndată ce tumultul evenimentelor încetă să-i mai ocupe gîndurile, Cazaril își simți pașii îngreunați, urcînd scările spre galeria care dădea în curte. Blestemul atîrna greu, ca o povară secretă care trage la vale toate speranțele luminoase. Tînărul Orico își începuse domnia, în urmă cu vreo doisprezece ani, la fel de nerăbdător și de dornic cum era acum Iselle. Ca și cum ar fi crezut că numai depunînd destul efort, bună-credință, virtuți neabătute, ar fi fost în stare să depășească pacostea cea negră. Dar se înșelase atît de mult...

Erau și destine mai crunte decît acela de a fi un dy Lutez pentru Iselle, reflectă Cazaril. Putea deveni un *dy Jironal* pentru Iselle. Cîtă frustrare, cîtă erodare poate să îndure un om loial pînă să își piardă mințile, văzînd atîta amar de scurgere a tinereții și a speranței în genunea timpului și a disperării? Și totuși, oricum ar fi fost Orico, a rezistat destul de multă vreme pentru ca următoarea generație să își cîștige șansa. Ca un erou neînsemnat, sortit pieirii, care se pune stavilă în fața

valului de nenorociri, iar apoi se înecă în vreme ce restul alor săi se salvează din fața potopului.

Cazaril se pregăti de culcare și pentru obișnuitul atac nocturn, însă Dondo era surprinzător de tăcut. Să fi obosit? Și-o fi refăcînd forțele? Oare stătea la pîndă... În ciuda prezenței și a promisiunii malefice, Cazaril reuși să doarmă într-un sfîrșit.

Un servitor îl trezi cu o oră înainte de venirea zorilor și îl chemă, la lumina lumînării, jos în curte, unde toți cei din slujba tinerilor căsătoriți urmau să privegheze, postind în așteptarea Zilei Fiicei. Atmosfera era răcoroasă și încețoșată, dar cele cîteva stele care pîlpîiau slab deasupra capetelor lor promiteau un răsărit frumos de soare. Covorașe în stil ibranez fuseseră așternute în jurul fîntînii din mijlocul curții și fiecare se opri pe cîte unul, în genunchi sau prosternați, dacă erau atît de pătrunși de cucernicie; Iselle și Bergon îngenunchează unul lîngă cealălalt. Lady Betriz se așeză între prințesă și Cazaril. Dy Tagille și dy Cembuer, căscînd, se grăbiră și ei să se alăture, pe marginile așternute cu rogojini ale cercului exterior, împreună cu alte cîteva persoane de rang mai mic. Un preot de la templu ținu o scurtă slujbă cu glas înalt, apoi îi invită pe toți cei de față să mediteze la binecuvîntările aduse de schimbarea de anotimp. Toate focurile de iarnă din Taryoon fuseseră stinse. Cînd totul era pregătit, se suflă și în ultimele lumînări aprinse. O beznă și o tăcere profunde se lăsară.

Tăcut, Cazaril se prosternă cu brațele întinse. Rostise cele două rugăciuni de primăvară pe care le știa, de cîte trei ori pe fiecare, dar apoi renunță să-și mai umple mintea cu vorbe învățate pe de rost, ca să-și abată gîndurile. Dacă își lăsa gîndurile să își urmeze cursul firesc, poate că avea să aibă și parte de liniște. Și apoi ar fi putut să audă... ce?

Schimba subiectul, îl acuzase Betriz, atunci cînd răspunsurile deveneau prea dificile pentru el. La fel

încercase să facă și cu zeii. Numai că nici pe ei nu reușise să-i amăgească, se pare.

Ista avusese șansa ei să ridice vălul blestemului și dăduse greș; eșuase, se pare, pentru întreaga ei generație. Dacă dădea și el greș, bănuia că nu i se va mai da altă șansă pentru a încerca din nou. Așadar Iselle ori Bergon, ori ambii, ar ajunge să-i ia locul lui Orico, să țină piept potopului pînă ce se prăbușeau, ca să poată zămisli o nouă șansă?

Or să fie tare nefericiți din pricina progeniturilor lor. Ideea asta îl trăzni deodată, cu o limpezime rece. Toate năzuințele lor de pace și ordine se bazau pe speranța unui moștenitor puternic și strălucit, care să le calce pe urme amîndurora. Aveau să se irosească pînă la ultima picătură dînd naștere unor copii morți prematur, nebuni, exilați, trădați...

Aș pogorî pronia cerească asupra ta, numai de-aș ști unde se află.

El însă știa unde se află. Se afla de cealaltă parte a fiecărei ființe vii, a fiecărei creaturi, la fel de aproape ca fața cealaltă a medaliei, ca și cealaltă parte a ușii. Fiecare suflet era un posibil portal către zei. *Mă întreb ce s-ar întîmpla dacă ne-am deschide cu toții la un semn?*

S-ar inunda lumea de miracol, secătuind raiul? Fu lovit dintr-o dată de viziunea sfinților, care păreau a fi un sistem de irigații pentru zei, ca acela din jurul cetății Zagosur; o deschidere rațională și prudentă de ecluzei care să alimenteze fiecare fermă micuță a sufletelor, porția exactă de binecuvîntare. Doar că vedea acest lucru ca pe un potop de ape năvalnice, în spatele unui baraj în care apar fisuri.

Sufletele rătăcite erau exilate pe malul greșit, oamenii se întorceau pe dos. De ce nu funcționau lucrurile și invers? Cum ar fi fost să fie o anti-stafie în carne și oase, eliberată în lumea spiritelor? Ar fi la fel de frustrant să fii invizibil pentru majoritatea spiritelor,

la fel de neputincios acolo, așa cum erau strigoii în ochii celor mai mulți dintre oameni?

Și dacă pot să văd stafiile despărțite de trupurile lor, de ce nu pot să le văd și atîta timp cît se află încă în trupurile lor materiale? Încercase măcar vreodată să vadă? Cîți oameni erau înșiruiți în jurul lui acum? Închise ochii și încercă să-i vadă prin întuneric, cu ajutorul ochilor minții. Simțurile îi erau tulburate de materie; cineva din șirul exterior al covoarelor începuse să sforăie și fu dezmeticit cu un mormăit brusc, scos de un tovarăș care chicotea pe seama sa. De-ar fi putut să vadă în felul acela, ar fi fost ca și cum ar privi pe o fereastră în ceruri.

Dacă zeii vedeau sufletele oamenilor și nu trupurile acestora, la fel cum oamenii vedeau trupuri, dar nu și suflete, s-ar fi putut explica de ce zeilor le păsa atît de puțin de lucruri precum aspectul sau alte funcții ale trupului. Cum ar fi durerea? Să fi fost durerea o iluzie din perspectiva zeilor? Poate că raiul zeilor nu era un loc cu doar un punct de vedere, o panoramă, o perspectivă.

În momentul morții, cu toții alunecăm în neant. Pierzîndu-ne ancorarea în materie, cîștigînd... ce? Moartea spinteca o gaură între cele două universuri. Iar dacă o moarte tăia o mică spărtură în lume, care se vindeca cu repeziciune, ce ar putea să provoace o spărtură mai mare? Nu doar o ușă dosnică de ieșire, ci o breșă cuprinzătoare, minată, care să persiste, prin care să poată pătrundă armiile cerești în lume.

Dacă ar muri un zeu, ce fel de spărtură ar sfîșia El între cer și pămînt? Ce era blestemul Generalului de Aur, la urma urmei, ce era *acel lucru* exilat de dincolo? Ce fel de portal își deschisese geniul roknar, în ce fel de canal de comunicare între aici și dincolo se transformase el... ?

Cazaril începu să simtă crampe în burta umflată și se rostogoli puțin într-o parte, ca să și-o elibereze de greutate. *Sînt una dintre cele mai ciudate locații în*

momentul de față. Doi exilați din lumea spiritelor erau blocați în trupul său. Demonul, care nu-și avea sub nici o formă locul aici, și Dondo, care ar fi trebuit să plece, dar era țintuit în loc de păcatele sale de care nu a vrut să se dezică. Dondo nu-și dorea să se ridice la zei. Dondo era un cheag de voință autonomă, un dop de plumb, care săpa în carnea lui cu ghearele ca niște cîrlige înfipte adînc. Dacă n-ar fi fost Dondo, el ar fi putut să scape.

Aș putea?

Își imagină... să presupunem ca acest cîrlig înfipt adînc, ar fi dintr-o dată și — ha! — printr-o minune, îndepărtat. Ar fi putut să plece dintre oameni... dar atunci n-ar mai afla niciodată ce s-a ales de cei rămași în urma lui.

A, acel Cazaril. De-ar mai fi rezistat încă o zi, încă o milă, ar fi putut salva lumea. Dar s-a dus cu o oră mai devreme... Apoi era osînda aceea veșnică care făcea ca sufletele împărțite ale strigoilor să pară un amuzament ușor straniu. O viață de om — o eternitate? — cît i-ar fi putut lua să-și dea seama cît dura menirea lui pe lumea asta?

Dar singura modalitate să afle cu siguranță era să meargă pînă la capăt pe calea către distrugere.

Pe toți cinci zeii, cred că am luat-o razna. Cred că am să merg șchiopătînd tot drumul pînă la Iadul Bastardului din cauza acestei curiozități îngrozitoare.

Auzea, în jurul lui, respirația celorlalți și, din cînd în cînd, cîte un foșnet de îmbrăcăminte. Fîntîna clipocea liniștit. Sunetele acelea îi aduceau mîngîiere. Se simțea foarte singur, dar cel puțin se afla într-o companie plăcută.

Bun-venit în lumea sfinților, Cazaril. Prin binecuvîntarea zeilor, tu ai fost ales să fii gazda unor miracole! Trucul e că nu tu alegi care sînt acestea...

Betriz îi spusese tocmai pe dos. Nu era cazul să pogoare cerurile asupra cuiva, ci, mai degrabă să se lase

la mila cerurilor. Ar putea să învețe un bătrîn maestru al asediilor să se predea, să-și deschidă porțile?

În mîinile voastre, o, lorzi ai luminii, îmi încredințez sufletul. Faceți ce trebuie ca să se vindece lumea. Eu sînt în mîinile voastre.

Cerul începea să se lumineze, transformîndu-se din cenușiul Părintelui Iernii în albastrul senin al Fiicei. În umbrele curții Cazaril vedea siluetele tovarășilor lui începînd a prinde formă, primid darul de culoare al luminii. Parfumul portocalilor în floare cădea greu în umezeala dimineții, amestecat în nările lui Cazaril cu parfumul subtil răspîndit de părul lui Betriz. Se ridică în genunchi, înțepenit și înghețat.

De undeva din palat urletul unui bărbat sfîșie aerul, fiind imediat curmat. O femeie țipă ascuțit.

Capitolul 27

Cazaril se sprijini cu o mînă de caldarîm, ridicîndu-se în picioare și își dădu pe spate mantia fără mîneci, ca să-și elibereze garda spadei. În jurul lui toți se ridicau, uitîndu-se împrejur alarmați.

— Dy Tagille, făcu Bergon un semn compatriotului lui. Du-te și vezi ce se întîmplă.

Dy Tagille încuviință și plecă în fugă.

Dy Cembuer, cu avea mîna dreaptă încă în bandaj, își încleștă și descleștă mîna stîngă, eliberîndu-și cu stîngăcie mînerul săbiei și porni cu pași mari în urma tovarășului său.

— Ar trebui să baricadăm porțile.

Cazaril se uită în jurul curții și la arcada acoperită cu țigle, a cărei poartă decorativă, din fier răsucit, se legăna în lături în urma lui dy Tagille. Să mai fi fost și altă intrare în curte?

— Prințe, prințesă, nu trebuie să rămîneți blocați aici.

Alergă în urma lui dy Cembuer, cu inima spărgîndu-i deja pieptul. Dacă i-ar putea scoate de acolo, înainte să...

Un paj înnebunit intră împleticindu-se cînd dy Cembuer ajunse la arcadă.

— Oameni buni, ajutor, oameni înarmați au pătruns în palat!

Se uită înspăimîntat peste umăr.

Și chiar erau acolo! Doi bărbați veneau cu săbiile în mînă în urma pajului. Dy Cembuer, care încerca să

închidă poarta cu sabia în mîna stîngă, abia reuși să pareze prima lovitură. În clipa următoare, Cazaril se și năpusti asupra lor. Sabia lui căzu cu sălbăticie asupra unuia dintre ei, care pară lovitura cu un dangăt ce făcu toată curtea să răsune.

— Ieșiți de aici! răcni el peste umăr. Pe acoperiș dacă n-aveți încotro!

Putea Iselle să se cațere îmbrăcată în ținuta ei de curte? Nu se putea uita să vadă dacă îi dădeau ascultare, căci oponentul lui își revenise și ataca în forță. Cuțitarii, soldații, orice ar fi fost acei atacatori, purtau haine obișnuite, de stradă, fără culori sau embleme de indentificare — putînd să se infiltreze mai bine în grupuri mici, amestecîndu-se, fără îndoială, în mulțimea care se adunase la festival. Dy Cembuer îl răni pe omul lui. Primi în schimb o lovitură puternică peste brațul rupt, care-l făcu să se albească la față; căzu pe spate cu un țipăt înnăbușit. Un alt soldat apăru de după colț și alergă înspre drumul boltit, purtînd culorile Baociei, verde și negru, și, pentru un moment lui Cazaril îi crescu inima de nădejde. Asta pînă cînd îl recunoscu pe subordonatul lui Teidez, căpitanul gărzii care îi însoțise în Cardegoss — care, după cum se vedea, devenise și mai expert în trădare. Căpitanul baocian rînji văzîndu-l pe Cazaril și își înșfăcă sabia amenințător, alăturîndu-i-se camaradului lui. Cazaril nu avea loc de manevră, nici o mînă liberă ca să încerce să le închidă poarta în față și, în plus, oponentul lui dy Cembuer căzuse chiar în drum, blocînd trecerea. Cazaril nu îndrăznea să bată în retragere. Unghiul îngust nu le permitea celor doi să îl atace decît pe rînd, cel mai mare noroc pe care îl avea probabil pe ziua aceea. Mîna începea să-i amorțească de la șocurile loviturilor pe care le para și care i se transmiteau din lama săbiei în cingătoarea metalică, făcîndu-i durerea din pîntece și mai greu de suportat. Dar fiecare sforțare pe care o făcea însemna

încă un pas cîștigat de Iselle și Bergon în fuga lor. Un pas, doi pași, cinci pași... Unde era dy Tagille? Nouă pași, unsprezece, cincisprezece... Cîți oameni mai veneau după aceștia oare? Lama săbiei ciopîrți o halcă din falca primului său atacator, iar bărbatul se tîrî înapoi, cu un țipăt înecat de sînge, dar nu făcu decît să-i lase căpitanului gărzii un unghi mai bun de atac. Bărbatul încă mai purta inelul lui Dondo. Piatra din montură aruncă o sclipire verde atunci cînd sabia acestuia se lansă și pară. Patruzeci de pași. Cincizeci...

Cazaril se lupta cu energia pe care o dă groaza, fiind atît de disperat să se apere, încît pericolul supranatural al unui atac reușit asupra sa, eliberînd demonul morții, smulgîndu-i sufletul din trup, odată cu cel al victimei sale muribunde, părea puțin probabil. Universul i se îngusta; nu mai căuta să cîștige acea zi, sau acea confruntare, sau propria lui viață, ci doar o sforțare în plus. Cu fiecare pas pe care îl făcea, obținea o mică victorie. Șaizeci... și ceva... pierduse șirul numărătorii. *De la capăt! Unu. Doi. Trei...*

Probabil că nu mi-a mai rămas mult de trăit. A doua oară nu mai putea interveni nici o vrajă. Urlă în sinea lui de ciudă că trebuia să irosească această posibilitate de a muri, înnebunit de regret că nu putea muri *îndeajuns*. Brațul îi tremura de oboseală. Această poartă avea nevoie de un spadasin, nu de un secretar, dar veghea privată a prințesei nu inclusese decît cîțiva nobili. Nu avea de gînd să-i vină din spate vreun ajutor? Cu siguranță că măcar servitorii cei bătrîni puteau înșfăca ceva cu care să arunce în dușman... *Douăzeci și doi...*

Putea să fugă acum în curte, să urce scările? Plecase oare grupul princiar? Aruncă o privire înnebunită înapoi, o greșeală, căci își pierdu ritmul; cu un scrîșnet de metal sabia căpitanului i-o smulse pe a lui din strînsoarea nesigură. Lama săbiei sale clănțăni peste

pietre, învîrtindu-se. Baocianul îl împinse cu sălbăticie pe Cazaril prin poarta boltită și îl doborî pe caldarîm. Vreo șase atacatori apărură pe poartă în urma căpitanului și se împrăștiară prin curte; vreo doi din ei, mai precauți și mai experimentați îl loviră cu picioarele în fugă, ca să-l țină culcat la pămînt. Nici acum nu știa cine sînt, dar nu avea nici un dubiu *ai cui* erau.

Tușind, se rostogoli pe o parte chiar la timp ca să îl vadă pe dy Jironal înjurînd, pășind pe poartă în prezența altor doisprezece oameni. Dy Cembuer era tot la pămînt, încovoiat, cu dinții încleștați în agonie. Or fi ajuns Iselle și Bergon în siguranță? Pe vreo scară a servitorilor, peste țiglele acoperișului? Să dea zeii ca nu cumva să fi intrat în panică și să se fi baricadat în camerele lor... Dy Jironal se îndrepta spre scările care duceau sus, în galerie, acolo unde așteptau cîțiva din oamenii lui, ca să pornească un atac concertat.

— Martou! mugi Cazaril, smucindu-se și ridicîndu-se în genunchi.

Dy Jironal se învîrti împrejur, ca și cum ar fi fost răsucit pe capătul unei funii.

— Tu!

La semnul lui, căpitanul baocian și un alt soldat îl apucară pe Cazaril de brațe, legîndu-i-le la spate și trăgîndu-l în picioare.

— Ai ajuns prea tîrziu! strigă Cazaril. S-a măritat și și-a consumat noaptea nunții și nu mai ai ce face ca să dezlegi această uniune. Chalionul are acum si Ibra, cu cel mai frumos preț plătit vreodată si toată țara își sărbătorește norocul. Ea este Copilul Primăverii și o încîntare pentru zei. Nu poți cîștiga în fața ei. Renunță! Salvează-ți viața și viețile oamenilor tăi.

— Măritată? mîrîi dy Jironal. O să rămînă văduvă dacă e nevoie. E o trădătoare nebună și o tîrfă a Ibrei și o blestemată, iar eu n-am să permit una ca asta!

Se întoarse din nou val-vîrtej spre scări.

— Tu ești tîrfa, Martou! Ai vîndut Gotorgetul pentru banii roknarilor pe care i-am refuzat eu, iar pe mine m-ai vîndut la galere ca să-mi închizi gura!

Cazaril privi în jur la trupa lui dy Jironal care șovăia. *Cincizeci și cinci, cincizeci și șase, cincizeci și șapte...*

— Mincinosul ăsta își vinde propriii oameni. Urmați-l și vă veți risca pielea, căci vă va trăda cu prima ocazie cînd va mirosi orice cîștig de pe urma voastră!

Dy Jironal se întoarse din nou, scoțîndu-și sabia.

— Am să-ți închid eu gura, nenorocit scîrbavnic ce ești! Țineți-l!

— Stați, nu...

Cei doi oameni care îl țineau pe Cazaril se smuciră în lături, cu ochii măriți de uimire, cînd dy Jironal se apropie cu pași mari, răsucindu-l și pe Cazaril în strînsoarea lor.

— Milord, asta-i crimă curată, bîigui cel care îl ținea pe Cazaril de brațul stîng.

Unghiul din care l-ar fi putut decapita pe Cazaril, era blocat de cei doi bandiți, iar dy Jironal își schimbă traiectoria spadei la mijlocul mișcării, recurgînd la o lovitură violentă joasă, fandînd cu toată furia de care era în stare.

Lama oțelită străpunse brocartul lucios, pielea și muschii și trecu prin măruntaiele lui Cazaril, acesta fiind aproape aruncat pe spate sub puterea impactului.

Zgomotele încetară. Spada aluneca prin el acum cu lentoarea cu care o perlă se cufundă într-un vas cu miere și fără nici o durere. Fața stacojie a lui dy Jironal era încremenită într-o grimasă de ură viscerală. De o parte și de alta a lui Cazaril nelegiuiții care-l luaseră ostatec se aplecau, ferindu-se, cu gurile căscate de țipete îngrozite, care întîrziau să se audă.

Cu un urlet triumfător, pe care numai Cazaril îl auzi, demonul morții se prelinse de-a lungul lamei sabiei, lăsînd o dîră de foc în urma sa și pe mîna lui dy Jironal.

Un vaier chinuit însoți un lichid negru vîscos, scurs în urma demonului, dovedindu-se a fi chiar Dondo. Scîntei albastre și albe se iviră sfîrîind în jurul brațului care ținea spada, cuprinzînd apoi într-o spirală tot trupul lui dy Jironal, ca o iederă cățărătoare. Puțin cîte puțin, capul lui dy Jironal căzu pe spate, vîlvătăi albe îi țîșniră din gură, iar sufletul îi fu dezrădăcinat. Părul i se ridică măciucă, iar globii ochilor i se albiră. Sabia din mîna lui dy Jironal continuă să se răsucească odată cu greutatea atacatorului care se prăbușea, iar carnea lui Cazaril sfîrîia în jurul lamei. Culori amestecate, alb, negru și roșu, se învolburau, se împleteau și se împrăștiau pretutindeni. Simțurile lui Cazaril fură atrase în vîrtejul acela ciclonic care se ridica din trupul lui, ca o dîră groasă de fum. Trei morți și un demon, legați într-un singur mănunchi. Se pomeniră ca din senin, alunecînd într-o albastră... *Entitate.*

Cazaril își simți mintea explodînd.

Întreaga lui ființă se deschise iar și iar, pînă ce lumea întreagă ajunse să se aștearnă sub el, ca și cum ar fi privit-o din vîrful unui munte. Dar nu era un tărîm pămîntesc. Era un peisaj al spiritelor; culori pentru care nu avea nume, de o strălucire nimicitoare, îl purtară pe sus, pe culmea unui tumult magnific. Toate gîndurile din lume îi șopteau la unison în urechi, așa cum suspină vîntul într-o pădure — ca și cum ar fi putut să distingă simultan și totuși în parte, cîntecul fiecărei frunze. Și toate strigătele de durere și de jale ale lumii. Și de rusine și de bucurie. Și de speranță și de deznădejde și de năzuință... Mii și mii de momente din mii și mii de vieți picurau în spiritul lui dilatat.

De pe suprafața care i se așternea la picioare se ridicau, una cîte una, himere de culori sufletești, dănțuind de jur împrejur, cu sutele, cu miile, ca picăturile de ploaie care cad de jos în sus... Sînt cei care mor, strecurîndu-se prin spărturile din vălul care acoperă

lumea în acest loc. Suflete zămislite din materie în lume, care mureau pentru a renaște în această nouă formă stranie. *Prea mult, prea mult, prea mult...* Nu putea cuprinde cu mintea toată această deschidere, iar viziunile izbucneau din interiorul lui asemeni apei care cade printre degete.

Odinioară se gîndise la Crăiasa Primăverii ca la o tînără blîndă, plăcută, în închipuirile lui vagi de tînăr naiv. Preoții lui Ordol nu ajunseseră nici ei la o percepție mai exactă asupra înfățișării Ei, redînd doar o imagine mentală a unei femei nemuritoare. Această Minte copleșitoare asculta fiece plînset ori cîntec din lume, deodată. Privea acum la acea spirală de suflete care se înălța într-o teribil de complexă frumusețe, cu încîntarea unui grădinar care inspiră parfumul florilor sale. Iar acum, această Minte își îndrepta toată atenția Ei asupra lui Cazaril.

Cazaril se topi si fu luat în căușul palmelor Ei. Se crezu sorbit de buzele ei, aspirat din acea înlănțuire violentă a fraților dy Jironal și a demonului, care se împrăștiară într-aiurea. Fu suflat de pe buzele Ei din nou, înapoi, într-o spirală strînsă, prin marea spărtură din lume pe care o generase moartea lui, ajungînd încă o dată în propriu-i trup. Sabia lui dy Jironal tocmai îi ieșea prin spate. Sîngele înflorea pe vîrful lamei, ca un trandafir.

— *Și acum, la treabă*, îi șopti Crăiasa. *Deschide-mi-te, dulce Cazaril!*

— *Pot să privesc?* întrebă el, vibrînd din toate fibrele.

— *Orice poti suporta, îți este îngăduit.*

Se cufundă înapoi, într-o languroasă ușurare, în timp ce zeița se strecura prin el, în lume. Pe buze îi înflori un zîmbet; trupul lui pămîntesc îi era la fel de inert ca și trupurile care zăceau în jurul lui, împrăștiate prin curte. Era pe cale să se prăbușească în genunchi. Cadavrul lui dy Jironal se mai afla încă în cădere, cu

toate că mîna lui, moartă, se scuturase de pe mînerul spadei. Dy Cembuer se ridica în brațul rămas întreg, cu gura deschizîndu-i-se într-un strigăt care avea să devină în cele din urmă, *Cazaril!* Cîțiva oameni se aruncau la pămînt, prosternați. Alți cîțiva o luară la fugă.

Zeița luă în mîinile Ei blestemul Chalionului, cum ai trage un văl de lînă neagră pe un caier. Ridicîndu-l de pe Iselle și Bergon, aflați undeva pe străzile din Taryoon. De pe Ista, care se afla în Valenda. De pe Sara, din Cardegoss. De pe tot ținutul din Chalion, din pisc în pisc, de pe rîu și cîmpie. Cazaril nu-l simți pe Orico în negura aceea deasă. Crăiasa îl învîrti din nou în afară, prin trupul lui Cazaril. Pe măsură ce se învîrtejea prin el, ieșind în celălalt tărîm, negura se risipea și nu mai era sigur dacă fusese un fir sau un șuvoi de apă limpede, cristalină, sau poate de vin, sau poate altceva chiar mai minunat.

O altă Entitate, solemnă și cenușie, aștepta dincolo, trăgînd blestemul afară din lume. Înghițindu-l în propria-i ființă. Și suspinînd a ceva ce părea alinare, ori desăvîrșire, ori găsirea unui echilibru. *Cred că a fost sîngele unui zeu.* Risipit, murdărit, recuperat, curățat și înapoiat într-un sfîrșit...

Nu pricep. S-a înșelat Ista? Mi-am numărat greșit morțile?

Zeița rîdea.

— Gîndește-te...

Apoi Prezența aceea albastră imensă se strecură prin el afară din lume ca un rîu care tună în cădere deasupra unei cascade. Frumusețea nespusă a unei muzici glorioase pe care știa că nu și-o va mai putea aminti pînă ce nu va ajunge din nou pe tărîmul Ei îi frînse inima. Spărtura uriașă dintre cele două lumi se închise. Vindecată. Sigilată.

Și, cît ai clipi din ochi, totul se mistui ca într-un vis.

Pocnetul piatrei din caldarîm lovindu-i cu putere genunchii fu prima senzație pe care o simți revenind printre cei vii. Disperat, se ținu drept, sprijinindu-se de vîrfurile cizmelor, astfel încît să nu-și sfredelească și mai tare carnea cu lama spadei înfiptă în el. Mutîndu-și privirea în jos observă garda și mînerul spadei atîrnîndu-i afară din stomac, îndreptate într-un unghi pieziș, ascendent, în stînga, sub coșului piptului. Vîrful părea să fi ieșit undeva mai sus, în partea dreaptă a șirei spinării. *Acum* venea durerea. Trăgînd prima gură de aer, arma se clătină un pic. Duhoarea cărnii cauterizate, amestecată cu parfumul celest al florilor de primăvară, îi umplu nările. Șocul și răceala fierului înfipt în el îl făcură să tremure. Încercă să nu se miște deloc.

Simțea un imbold de neînvins să chicotească. Asta l-ar fi durut. Mai tare...

Nu tot mirosul acela de carne pîrjolită venea de la el. Dy Jironal zăcea dinaintea lui. Cazaril văzuse cadavre arse din afară înăuntru — dar niciodată dinăuntru în afară. Părul și hainele cancelarului duhneau puțin, dar erau doar încinse, fără să fi fost cuprinse de flacără. Atenția lui Cazaril fu reținută de o pietricică de pe jos, de lîngă genunchiul său. *Era atît de densă. Atît de durabilă.* Zeii nu puteau să ridice nici o pană, dar el, un simplu muritor, putea culege acel obiect străvechi, imuabil și putea să îl așeze oricunde poftea, chiar și în propriul buzunar. Se mira de ce nu fusese niciodată în stare să prețuiască consecvența încăpățînată a materiei. O frunză uscată zăcea alături, chiar mai uluitoare, în toată complexitatea ei. Materia inventase atîtea și-atîtea *forme*, apoi continuase să zămislească frumusețe mai presus de ea însăși, minți și suflete care se ridicau din ea asemeni sunetului melodios care se înalță din instrumente... materia era o minune pentru zei. Materia își amintea de ea însăși cu atîta acuratețe.

Nu-i venea să creadă că nu fusese în stare să observe toate astea înainte. Mîna lui tremurîndă era un miracol, așa cum era și sabia aceea superbă din metal, înfiptă în pîntecele lui și portocalii din ciubere — unul din ei era răsturnat acum, frînt și risipit în chip minunat — și ciuberele, și cîntecul păsărilor care se ivesc în zorii zilei, și apa — apa!

Pe toți zeii, apa din fîntînă, și lumina dimineții care se filtra din cer...

— Lord Cazaril? veni o voce pierită de lîngă cotul său.

Își întoarse privirea într-o parte și văzu că dy Cembuer se tîrîse pînă la el.

— *Ce-a fost asta?*

Vocea lui dy Cembuer era emoționată pînă la lacrimi.

— Niște miracole.

Prea multe într-un singur loc și într-un singur moment. Era copleșit de miracole. Îi asaltau privirea din toate părțile.

Faptul că vorbise era o greșeală, căci vibrațiile stîrnite îi răscoliră durerea din vintre. Totuși *putea* să vorbească; aparent sabia nu-i perforase plămînul. Își imagina cît de mult l-ar fi durut dacă ar fi scuipat sînge, chiar acum. Era, prin urmare, o rană în intestine. *Peste trei zile, am să mor din nou.* Simțea un vag miros de fecale, amestecat cu cel de carne pîrlită și cu parfumul zeiței. Și un icnet... nu, stai puțin, putoarea mortală de fecale nu venea de la el, încă. Căpitanul baocian era încovrigat într-un ghem strîns, un pic mai la dreapta lui, cu mîinile înfășurate în jurul capului, plîngînd. Nu părea să fie deloc vătămat. Ah! Da. Fusese cel mai apropiat martor ocular rămas în viață. Pesemne că zeița îl atinsese în trecerea Ei.

Cazaril se riscă din nou și mai luă o gură de aer.

— Ce ai văzut? îl întrebă pe dy Cembuer.

— Omul acela — era dy Jironal?

Cazaril făcu o mișcare abia perceptibilă din cap.

— Cînd te-a înjunghiat s-a auzit un zgomot infernal, iar el a izbucnit în niște flăcări albastre. Este... cumva... l-au trăsnit zeii?

— Nu chiar. A fost... ceva puțin mai complicat decît asta...

Curtea părea a fi ciudat de tăcută. Cazaril se aventură să întoarcă capul. Vreo jumătate de duzină de cuțitari și cîțiva dintre cei aflați în slujba Isellei erau la pământ. Unii bolboroseau ceva nedeslușit, cu răsuflarea tăiată, alții plîngeau, la fel ca baocianul. Ceilalți dispăruseră.

Cazaril crezu că înțelesese acum de ce un om trebuia să moară de trei ori ca să înfăptuiască acel lucru. Și el care-și imaginase că zeii erau arbitrari și dificili de dragul unei pedepse de neînțeles. Avusese nevoie de primele două morți doar pentru a exersa. Prima, pentru a învăța cum să accepte moartea în trupul său — biciuirea aceea cruntă de pe galere asta fusese. Nu greșise numărătoarea — acea moarte nu fusese pentru Casa din Chalion la vremea aceea. Dar devenise ulterior, odată cu căsătoria Isellei cu Bergon și consumarea acesteia; unirea celor doi într-unul, împărtășind blestemul atît de feroce unul cu celălalt, dusese de asemenea la împărțirea sacrificiului, se pare. Zestrea secretă a lui Bergon, eh! Cazaril spera că va mai trăi atît cît să-i poată spune acest lucru, iar prințul să se bucure. Cea de a doua acceptare, a morții sufletului, fusese cea suferită în compania singuratică a ciorilor din turnul lui Fonsa. Așa că, atunci cînd a ajuns în cele din urmă la aceasta, i s-a putut deschide zeiței, lin și neclintit... umile comparații implicînd dresajul catîrilor îi veniră în minte.

Auzi zgomot de pași. Cazaril ridică privirea și îl văzu pe dy Tagille, mergînd sinuos prin curte, cu straiele în

neorînduială, dar cu sabia în teacă. Se grăbi înspre ei și se opri brusc.

— Pe toți dracii Bastardului!

Îi aruncă o privire tovarășului din Ibra.

— Ești teafăr, dy Cembuer?

— Nenorociții mi-au rupt brațul din nou. Dar el e într-o stare de speriat. Ce se întîmplă afară?

— Dy Baocia și-a adunat trupele și i-a gonit pe invadatori din palat. Totul e foarte neclar acum, dar restul atacatorilor par să alerge prin oraș acum, încercînd să ajungă la templu.

— Să îl ia cu asalt? întrebă dy Cembuer alarmat.

Încercă să se ridice din nou în picioare.

— Nu. Ca să se predea în mîinile unor oameni înarmați, care să nu încerce să îi sfîșie mădular cu mădular. Se pare că toți cetățenii din Taryoon, pînă la unul, au pornit pe străzi după ei. Femeile sînt cele mai înverșunate. Pe toți dracii Bastardului! repetă el, holbîndu-se la stîrvul lui dy Jironal, care fumega. Un soldat chalionez țipa și îngăima ceva, cum că îl văzuse pe dy Jironal lovit de trăsnet, căzut din seninul cerului, pentru sacrilegiul pe care îl comisese pornind un masacru de Ziua Fiicei. Și nu prea mi-a venit să-l cred.

— Și eu am văzut, zise dy Cembuer. A fost un zgomot oribil. Nici măcar n-a mai avut timp să țipe.

Dy Tagille tîrî cadavrul într-o parte si îngenunche în fața lui Cazaril, uitîndu-se cu ochii scoși din orbite la stomacul lui tras în țeapă, apoi la chipul lui.

— Lord Cazaril, trebuie să încercăm să tragem sabia asta din dumneata. Cel mai bine ar fi să o facem dintr-o singură mișcare.

— Nu... așteaptă...

Cazaril văzuse odată un om în care se înfipsese o săgeată trasă cu arbaleta, trăise numai jumătate de oră după ce i-a fost scoasă săgeata; sîngele îi țîșnise cu un jet puternic și murise.

— Vreau să o văd pe lady Betriz mai întîi.

— Milord, dar nu poți să rămîi așa, cu o sabie înțepenită în dumneata!

— Păi, spuse Cazaril împăciuitor, oricum nu mă pot *mișca*...

Efortul de a vorbi îl lăsă fără suflare. Ăsta nu un lucru bun. Tremura tot și îi era frig. Dar durerea aceea pulsîndă nu era atît de nimicitoare pe cît se așteptase, probabil din cauză că reușise să rămînă atît de neclintit. Atîta timp cît se ținea nemișcat, nu era cu mult mai rău decît chinurile pe care i le provocase Dondo.

Veniră și alți oameni în curte. Flecăreala și larma și strigătele celor răniți se loveau de zidurile împrejmuitoare, precum și povești repetate neîncetat, pe un ton din ce în ce mai crescut. Cazaril nu le luă în seamă, absorbit din nou de prundișul din fața lui. Se întreba de unde fusese adus acolo, cum ajunsese acolo. Ce-o fi fost înainte să se prefacă în prundiș? O stîncă? Un munte? De unde? De cît amar de ani? Îi copleșise mintea cu totul. Iar dacă niște pietricele puteau să-i umple mintea, ce-ar fi făcut un munte? Zeii cuprind munții cu mintea lor și tot restul lucrurilor în același timp. Totul, cu aceeași atenție pe care el i-o acorda unui singur lucru. Văzuse asta prin ochii Crăiesei. Dacă ar fi îndurat acea presiune mai mult de clipita aceea infinitezimală, credea că i-ar fi ars sufletul. Așa cum fusese, se simțea ciudat de micșorat. Acea privire fusese un dar sau doar o șansă pe care zeii i-o scăpaseră din neatenție?

— Cazaril?

O voce tremurîndă, vocea pe care o așteptase. Își ridică ochii. Dacă pietricelele erau uimitoare, chipul lui Betriz era cu desăvîrșire uluitor. Numai felul în care era îmbinat nasul ei putea să-l arunce în transă ore în șir. Își abandonă pietricelele pentru noua imagine care-i oferea atîtea delicii. Dar lacrimi țîșneau, sclipind în ochii ei întunecați, iar de pe față îi pierise orice urmă de

culoare. Asta nu era bine. Și ce era mai rău de atît, îi dispăruseră și gropițele din obraji.

— Iată-te! zise el vesel. Vocea îi suna ca un croncănit confuz. Sărută-mă acum.

Ea înghiți, îngenunche, se tîrî în genunchi pînă la el și își întinse gîtul. Avea buzele calde. Mireasma gurii ei nu se asemăna prin nimic cu aceea a zeiței, ci cu cea a unei femei în carne și oase, și avea un gust minunat, unde mai pui. Ale lui erau reci, dar și le apăsă peste cele ale lui Betriz, ca să-i împrumute căldura și tinerețea, mai mult decît orice altceva. Așadar. Înotase printre miracole în fiecare zi a vieții sale, fără măcar s-o știe.

Își slăbi încordarea, retrăgîndu-și capul.

— Așa.

Nu mai adăugase, *de-ajuns*, pentru că nu era.

— Acum puteți să scoateți sabia.

Mai mulți oameni se mișcau în jurul lui, majoritatea fiind străini cu fețe îngrijorate. Betriz își frecă fața, îi desfăcu găitanele tunicii și se ridică, rămînînd de veghe. Cineva îl apucă de umeri. Un paj întinse un tampon împăturit, cu care să i se astupe rana, iar altcineva venise cu fîșii de bandaje, gata să îi înfășoare torsul.

Cazaril privi pieziș, plin de nesiguranță. Betriz era aici: prin urmare, Iselle trebuia să fie, trebuia să fie...

— Iselle? Bergon?

— Sînt aici, lord Caz, se auzi vocea Isellei dintr-o parte.

Înconjură mulțimea și veni în fața lui, uitîndu-se fix la el, înmărmurită. Își sfîșiase în fugă volanele rochiei brodate și încă mai gîfîia un pic. I se sfîșiase și mantia neagră a blestemului... sau nu? Da, se asigură el. Vederea lui interioară i se întuneca, dar, cu toate astea, nu putea să se înșele.

— Bergon e cu unchiul meu, continuă ea, îl ajută să curețe împrejurimile de ultimii din oamenii lui dy Jironal rămași.

Glasul îi era ferm, în ciuda lacrimilor care i se rostogoleau pe obraji.

— Umbra cea neagră a fost ridicată, îi spuse el, de deasupra ta și a lui Bergon. De peste toată lumea.

— *Cum?*

— Am să îți spun totul, dacă mai apuc să trăiesc.

— *Caz*aril!

El nu-și putu stăpîni un zîmbet amar, la auzul bine-cunoscutelor cadențe exasperate din jurul numelui său.

— Atunci, să trăiești! Vocea îi tremura. Îți... îți poruncesc!

Dy Tagille îngenunche în fața lui Cazaril.

Cazaril îi făcu un semn din cap.

— Trage-o!

— Foarte drept și încet, lord dy Tagille, îl instrui Iselle încordată, așa încît să nu-l tai și mai rău.

— Cu grijă, suflă Cazaril, dar nu chiar atît de încet, te rog...

Lama îi părăsi trupul; lichidul cald îi gîlgîi din gura rănii lăsate de sabie. Cazaril sperase să își piardă cunoștința, dar nu făcu decît să se clatine în vreme ce tampoanele îi erau apăsate cu putere de o parte și de alta a corpului. Se uită în jos, așteptîndu-se să vadă o mare de sînge în poală, dar nici un șuvoi roșu nu-i răsări în fața ochilor; era doar un lichid limpede, ușor colorat în roz. *Probabil că sabia mi-a străpuns tumoarea.* Și nu era, după toate aparențele, mînca-l-ar focul Bastardului pe Rojeras pentru că-l înnebunise cu acel coșmar, plină cu vreun fetus grotesc de demon, la urma urmei. Încercă să nu se mai gîndească. *Cel puțin nu acum.* Un murmur de uimire trecu în rîndul privitorilor în timp ce parfumul florilor celeste împrăștiat de sudoarea lui se răspîndea în aer.

Se lăsă să cadă, moale ca o cîrpă și fără să se mai împotrivească, în brațele celor care îi săreau nerăbdători în ajutor. Reuși să scoată pe ascuns o pietricică din

pavaj, înainte să fie ridicat de mîinile dornice să îl poarte sus pe scări, pînă în dormitorul lui. Cu toții erau emoționați și speriați, însă el cădea tot mai mult într-o stare de delicioasă relaxare. Părea să fie alintat prea mult, ceea ce i se părea încîntător. Cînd Betriz îl apucă de mînă, în timp ce era așezat pe pat, îi prinse și el mîinile, fără să îi mai dea drumul.

Capitolul 28

O bătaie ușoară în ușă și niște voci șoptite îl treziră pe Cazaril din moțăială. Camera era întunecată. O lumînare aprinsă, care ținea întunericul la distanță, îl făcu pe Cazaril să-și dea seama că se înserase. Îl auzi pe vraciul care stătea lîngă el, murmurînd:

— Doarme, prințe..., prințesă...

— Ba nu, nu dorm, strigă energic Cazaril. Intrați!

Își încordă brațul ca să se ridice, apoi se gîndi mai bine. Mai zise:

— Faceți mai multă lumină. Puțin mai multă. Vreau să vă văd.

Un grup destul de numeros intră în camera lui, încercînd să nu facă gălăgie și să păsească ușor, ca o paradă de oameni intimidați instantaneu. Iselle și Bergon, cu Betriz și Palli venind în urma lor; arhipreotul din Taryoon, împreună cu măruntul judecător al Tatălui, care privea atent în jur. Odaia deveni aproape neîncăpătoare. Cazaril zîmbi prietenos la ei, din paradisul lui orizontal de așternuturi curate și de încremenire. în timp ce vizitatorii aprindeau lumînări unul de la altul, multiplicînd flăcările de lumină.

Bergon îl cercetă temător și șopti răgușit către tămăduitor:

— Cum se simte?

— Mai devreme a eliminat o mare cantitate de sînge în urină, dar în seara asta mai puțin. Nu a făcut febră deocamdată. N-am îndrăznit să-l las să înghită decît

cîteva sorbituri de ceai, pînă ce nu știm cum evoluează rana din abdomen. Nu știu cîtă durere îndură.

Cazaril hotărî că prefera să vorbească el în numele său.

— Mă doare, fără îndoială.

Făcu o altă încercare să se întoarcă pe o parte și fu scuturat de un fior.

— Aș vrea să mă ridic un pic în capul oaselor. Nu pot să vorbesc cu voi așa, uitîndu-mă la nasurile voastre.

Palli și Bergon se grăbiră să îl ajute să se ridice ușor, umflîndu-i pernele la spate.

— Vă mulțumim, îl spuse Iselle doctorului, care se înclină și, pricepînd aluzia princiară, le făcu loc.

Ușurat, Cazaril se lăsă pe perne cu un suspin și spuse:

— Ce s-a mai aflat? Taryoon se află sub asediu? Și nu mai vorbiți așa în șoaptă, ca la mort.

Iselle îi zîmbi de la picioarele patului.

— Multe s-au întîmplat între timp, îi spuse ea, cu vocea revenită la timbrul ferm, obișnuit. Dy Jironal avea armate care avansau pe cît de repede puteau mărșălui, atît din partea ginerelui său din Thistan, cît și pe cei de la Valenda, ca să-i ajungă din urmă și să-i sprijine pe spionii și pe răpitorii lui pătrunși în cetate cu ocazia festivalului. Astă noapte, tîrziu, coloana care venea de la Valenda a întîlnit în cale delegația care ducea scrisoarea noastră pentru Orico, la Cardegoss, și i-a luat prizonieri pe oamenii noștri.

— Sînt în viață? întrebă Cazaril alarmat.

— A fost o încăierare, dar nimeni nu a fost ucis, slavă zeilor. O grămadă de discuții s-au iscat din cauza asta în tabăra lor.

Ei, doar îi trimisese drept ambasadori pe cei mai rezonabili și convingători oameni cu greutate și de valoare care se găseau din Taryoon.

— Mai tîrziu, în cursul după-amiezii, ne-am trimis reprezentanții pentru negocieri. Am inclus în acel grup

și cîțiva oameni de-ai lui dy Jironal care fuseseră martori ai luptei din curte și... ai acelui foc miraculos care se zice că l-ar fi omorît, ca să explice și să depună mărturie. Au țipat și s-au bîlbîit o vreme, dar pînă la urmă au fost convingători. Cazaril, în realitate ce... — oh, și au mai spus că Orico a murit.

Cazaril suspină. *Știam asta.*

— Cînd?

Arhipreotul din Taryoon răspunse:

— Există niște incertitudini în privința asta. Un curier al templului a venit călare la noi în după-amiaza asta cu vestea. Mi-a adus o scrisoare din partea arhipreotului Mendenal din Cardegoss, spunînd că s-a întîmplat în noaptea de după nunta prințesei — a roinei. Dar oamenii lui dy Jironal ne-au spus cu toții că murise cu o noapte înainte de nuntă și că el era acum regentul de drept în Chalion. Am o bănuială că a mințit. Nu sînt sigur că mai are vreo importanță, de-acum.

— Dar ar fi putut avea importanță dacă lucrurile ar fi luat o altă turnură... Cazaril se încruntă, afundat în speculații.

— În orice caz, interveni Bergon, între vestea neașteptatei plecări a lui dy Jironal din Cardegoss, cu eșecul demersului lui, a capturării iscoadelor lui și conștientizarea faptului că mărșăluiau nu împotriva unei Moștenitoare rebele, ci împotriva roinei lor de drept, oștile au rupt rîndurile. Oamenii se întorc acum la casele lor. Tocmai am fost acum să mă încredințez de faptul ăsta.

Era, într-adevăr, stropit de noroi, cu ochii strălucitori de exuberanța acelui succes — și de ușurare.

— Credeți că e un armistițiu de durată? întrebă Cazaril. Dy Jironal ținea frîiele unei rețele considerabile de putere și relații și toți cei implicați își au interesele în joc.

Palli mormăi și clătină din cap.

— Și-au pierdut susținerea din partea forțelor Ordinului Fiului, care acum a fost decapitat; mai rău,

au certitudinea că facțiunea lor nu va mai deține controlul asupra acestui ordin militar. Am impresia că cei din clanul dy Jironal vor învăța să fie precauți pe viitor.

— Provincarul din Thistan ne-a trimis deja o scrisoare în care își declară supunerea față de noi, întări Iselle. Tocmai a ajuns. Se pare că a fost încondeiată în grabă. Avem de gînd să mai așteptăm încă o zi ca să fim siguri că drumurile sînt libere și ca să le aducem mulțumiri zeilor în templul din Taryoon. Apoi Bergon și cu mine vom pleca la Cardegoss cu un contingent din cadrul cavaleriei unchiului meu, pentru înmormîntarea lui Orico și încoronarea mea.

Iselle își mai tăie din avînt.

— Mă tem că vom fi nevoiți să te lăsăm aici pentru o vreme, lord Caz.

El se uită la Betriz, care îl privea cu ochii ei negri, plini de îngrijorare. Oriunde pleca Iselle, Betriz, prima ei doamnă de la curte, trebuia să o urmeze.

Iselle continuă:

— Nu vorbi dacă te doare prea tare, dar Cazaril... *ce s-a petrecut în curte?* Chiar l-a lovit Fiica pe dy Jironal cu un trăsnet și l-a lăsat mort?

— Într-adevăr așa arăta corpul lui, trebuie să recunosc, zise Bergon. Prăjit din cap pînă-n picioare. N-am mai văzut niciodată ceva asemănător.

— Asta e o poveste interesantă, spuse Cazaril rar. Și va servi drept explicație pentru cei mai mulți dintre oameni. Voi, cei de aici ar trebui să cunoașteți adevărul, dar... cred că adevărul n-ar trebui spus mai departe, nu?

Iselle îl rugă pe doctor să se retragă. Se uită intrigată la micul judecător.

— Și acest domn, Cazaril?

— Onorabilul Paginine este... într-un fel, un coleg de breaslă de-al meu. El ar trebui să rămînă, iar arhipreotul, de asemenea.

Cazaril se pomeni cu tot auditoriul înșiruit în jurul patului lui, făcînd ochii mari, cu respirația la gură.

Nici Paginine, nici arhipreotul, nici Palli nu știau preambulul în legătură cu Dondo și demonul morții, își dădu seama Cazaril și astfel se văzu nevoit să o ia de la început, deși în cîteva vorbe pe care le putea articula fără să pară sărit de pe fix. Cel puțin, trăgea nădejde că era coerent și că nu bate cîmpii ca un om nebun.

— Arhipreotul Mendenal din Cardegoss cunoaște toată această poveste, îi asigură el pe cei doi oameni din Taryoon, care se uitau la el șocați.

Gura lui Palli se strîmbase într-un soi de expresie între uluire și indignare; Cazaril se feri de privirea lui, simțindu-se ușor vinovat.

— Dar cînd dy Jironal le-a poruncit oamenilor lui să mă imobilizeze și a trecut prin mine — cînd m-a ucis, demonul morții ne-a ridicat pe toți, de-a valma, fără să se mai știe care era victimă și care ucigaș. Adică demonul i-a luat cu el pe cei doi frați, dar sufletul meu a rămas cumva agățat, și i-a urmat... ce am văzut atunci... zeița... vocea i se stinse în gîtlej. Nu mă pricep cum să deschid gura și să redau acel univers în cuvinte. N-ar încăpea. Dacă aș cunoaște toate cuvintele din toate limbile pămîntului care au fost și care vor mai fi și aș vorbi pînă la capătul timpului și tot n-aș reuși...

Tremura și dintr-o dată, ochii i s-au încețoșat de lacimi.

— Dar n-ai murit cu adevărat, nu-i așa? întrebă Palli neliniștit.

— O, ba da. Doar pentru scurt timp... timp pe care l-am perceput dintr-un unghi ciudat asupra scurtimii timpului, care s-a dovedit a fi, ăă, foarte vastă. De n-aș fi murit cu adevărat, n-aș fi putut să fac acea spărtură între cele două lumi, iar zeița n-ar fi putut ajunge aici ca să ridice blestemul. Blestem care a fost o picătură din sîngele Tatălui, din cîte am înțeles eu, deși n-aș ști să spun cum a ajuns Generalul de Aur să dobîndească

un asemenea har. Asta e o metaforă, că tot veni vorba. Îmi pare rău. Nu am... Nu am cuvinte ca să descriu ce am văzut. Să vorbești despre asta ar fi ca și cum ai încerca să țesi o cutie din plăsmuiri ireale, în care să torni apă. Iar sufletele noastre sînt uscate. Crăiasa Primăverii m-a lăsat să privesc prin ochii Ei și cu toate că vederea mea ascunsă mi-a fost luată — cred — ochii mei nu mai văd la fel ca înainte...

Arhipreotul își făcu semnul cel sfînt. Paginine tuși și vorbi cu sfioșenie.

— Într-adevăr, nu mai luminați în văpăile acelea clocotitoare, pe care le vedeam în jurul domniei voastre.

— Nu? Oh, mai bine.

Cazaril se grăbi să mai adauge:

— Dar pelerina cea neagră care îi înfășura pe Iselle și pe Bergon, a dispărut și aceea, nu-i așa?

— Da, milord. Prințe, prințesă, permiteți-mi. Umbra pare să se fi ridicat cu totul.

— Așadar, totul a intrat în normal. Zeii, demonii, strigoii, toată acele apariții, s-au dus cu totul. N-a mai rămas nimic ciudat nici în ceea ce mă privește, zise Cazaril, plin de voioșie.

Paginine făcu o grimasă care nu era nici de groază, nici de veselie.

— N-aș merge pînă acolo încît să pot spune asta, milord, zise el din vîrful buzelor.

Arhipreotul îl înghionti pe Paginine și îi șopti:

— Dar spune adevărul, nu? Fanstastic, așa cum pare...

— O, da, sfinția voastră. Nu am nici o îndoială în privința asta.

Privirea prevenitoare pe care o schimbă cu Cazaril avea mai mult înțeles în ea decît cea a arhipreotului, care parcă era trăsnit și picat într-o admirație infinită.

— Mîine, anunță Iselle, Bergon și cu mine vom organiza o procesiune de recunoștință pînă la templu și vom

merge cu toții desculți ca să ne arătăm gratitudinea față de zei.

Cazaril sări năucit și îngrijorat:

— Oh. Oh, să aveți grijă atunci. Să nu călcați pe cioburi de sticlă sau cuie ruginite, cumva.

— O să ne păzim pașii unul celuilalt tot drumul, îi promise Bergon.

Cazaril îi mai spuse în parte, lui Betriz, întinzînd mîinile peste curverturi, ca să le atingă pe-ale ei.

— Să știi că nu mai sînt bîntuit. Mi s-a ridicat o greutate de pe suflet, nu doar dintr-o privință. E un sentiment eliberator pentru un bărbat să știe asta...

Vocea îi scăzu în intensitate, răgușită de oboseală. Mîinile ei se răsuciră sub ale lui și îl apucă într-o strînsoare ferită de privirile celorlalți.

— Ar trebui să ne retragem și să te lăsăm să te odihnești, se încruntă Iselle, cuprinsă din nou de îngrijorare. Dorești ceva anume, Cazaril? Orice!

Era gata să răspundă: „*Nu, nimic*", dar se răzgîndi și spuse:

— O, da. Vreau să ascult niște muzică.

— Muzică?

— Poate că ar fi bună o muzică liniștită, își făcu Betriz curaj. Ca să adoarmă mai bine.

Bergon zîmbi:

— Dacă îți face plăcere, atunci îngrijește-te de asta. lady Betriz.

Mulțimea se retrase, în vîrful picioarelor, dar schimbînd impresii cu glas tare. Doctorul se întoarse. Îl lăsă pe Cazaril să bea ceai, cu condiția să-i mai dea o mostră de urină înroșită pe care o examină suspicios la lumina lumînării, ca să scoată apoi un mîrîit destul de neliniștitor. În cele din urmă se întoarse și Betriz, cu un cîntăreț din lăută, care părea să fi fost trezit din somn ca să țină o reprezentație la comandă. Dar își încălzi degetele și cîntă șapte bucăți scurte. Nici una nu s-a ridicat la așteptările lui Cazaril; nici una nu i-o evoca

pe Crăiasă și florile sufletelor Ei, pînă ce nu o cîntă și pe a opta, un contrapunct îmbinat într-o dulceață sonoră nemaiauzită. Aceea avea un ecou slăbuț al muzicii cerurilor în compoziția ei. Cazaril îl puse să o mai cînte încă de două ori la rînd și plînse un pic, după care Betriz îi spuse ferm că era prea obosit și că trebuia să doarmă și îl pofti pe tînărul instrumentist afară. Iar Cazaril tot nu apucă să-i vorbească despre nasul ei. Cînd încercă să-i explice acest miracol doctorului, omul îi răspunse administrîndu-i o lingură mare de sirop de maci, după care încetară să se mai alarmeze unul pe celălalt pentru restul nopții.

După trei zile, leziunile lui Cazaril conteniră să împrăștie fluide parfumate, cicatrizîndu-se curat, iar doctorul îi permise să mănînce la micul dejun un terci subțire din fulgi de ovăz. Asta îl revigoră atît cît să insiste să fie lăsat să iasă în curte, la lumina soarelui de primăvară. Expediția părea să implice un mare număr de servitori și ajutoare, dar în cele din urmă fu condus cu grijă pe scări, într-un scaun vătuit cu lînă groasă și perniță umplute cu pene, cu picioarele sprijinite pe un alt scaun îmbrăcat cu perniță. Își goni personalul de îngrijire și se abandonă în brațele unei lenevii încîntătoare. În pomișorii din ciubere noi flori, din ce în ce mai parfumate, se desfăceau acum. O pereche de păsări cu penaj portocaliu și negru împungeau văzduhul, ducînd în ciocuri iarbă uscată si crenguțe subțiri ca să-și clădească cuib în scobiturile din piatră cioplită ale pilaștrilor ce susțineau galeria. O grămadă de hîrtii și pene de scris zăceau în neorînduială pe măsuța unde-și așezase Cazaril coatele, iar el le privea cum fluturau în bătaia vîntului.

Palatul lui dy Baocia era foarte tăcut, de vreme ce oaspeții de viță regală și toată nobilimea de la curte plecaseră la Cardegoss. Cu atât mai mult zîmbi Cazaril cu o încîntare lenesă cînd văzu poarta de fier forjat de

sub arcadă dîndu-se în lături și pe Palli apărînd în cadrul ei. Marchizul fusese însărcinat de noua lui roină să îl păzească pe secretarul ei, aflat în convalescență, în vreme ce toți ceilalți își luaseră zborul către marile evenimente din capitală, ceea ce i se părea lui Cazaril o răsplată ingrată pentru serviciile curajoase pe care le îndeplinise Palli. Acesta se îngrijise de Cazaril cu atîta bună credință, încît bolnavul încerca un sentiment de vină pentru că își dorise ca Iselle să se fi lipsit mai degrabă de Betriz, în locul lui Palli.

Rînjind, Palli îl întîmpină cu un salut comic și se așează pe ghizdurile fîntînii.

— Ei, castillare! Arăți mai bine. Te-ai și ridicat din așternut. Dar ce-i asta — arătă înspre masă — muncești? Ieri, înainte să plece, domnițele dumitale m-au însărcinat să te oblig să te conformezi la o întreagă listă de lucruri nepermise, pe care, în mare parte ai să fi bucuros să afli că le-am uitat, dar sînt sigur că munca era în capul listei.

— Nicidecum, zise Cazaril. Aveam de gînd să încerc să compun niște versuri în stilul lui Behar, dar apoi au venit păsările astea... uite că trece una chiar acum.

Făcu o pauză ca să-i arate săgeata portocalie amestecată cu negru.

— Oamenii laudă păsările ca pe niște constructori minunați, dar astea două par îngrozitor de stîngace. Poate că sînt tinere și asta e prima lor încercare. Sînt foarte stăruitoare totuși. Cu toate că dacă ar trebui să construiesc o colibă folosindu-mă numai de gură, n-aș fi mai breaz ca ele. Ar trebui să scriu un poem de laudă a păsărilor cerului. Dacă materia care se ridică și se mișcă, asemeni ție, are ceva miracolos în ea, cît de minunată poate fi materia care se ridică și zboară!

Palli căscă gura, nedumerit.

— Asta e poezie sau ți s-a ridicat temperatura, Caz?

— Oho, e o infecție de poezie, o boală a imnurilor contagioase. Poeții sînt o încîntare pentru zei, știi?

Cîntecele și poeziile, avînd aceeași compoziție ca și sufletele, pot transcende în lumea lor fără opreliști. Cît despre cioplitorii în piatră... chiar și zeii cad în admirație în fața acestora.

Se uită piezîș la soare și îi zîmbi lui Palli.

— Cu toate astea, îngăimă Palli pe un ton sec, cineva are impresia că strofa ta din patru versuri de ieri dimineață, dedicată nărilor lui lady Betriz, a fost o greșeală tactică.

— Dar *nu* încercam să fac glume pe seama ei! protestă indignat Cazaril. Mai era supărată pe mine cînd a plecat?

— Nu era supărată! A fost convinsă că era din cauza febrei și pînă la capăt a ajuns să se îngrijoreze din nou. Dacă aș fi în locul tău, aș da vina pe febră.

— N-aș putea să scriu un poem pentru întreaga ei ființă. Am încercat. Este copleșitor.

— Ei, dacă trebuie să scrii cîntece de laudă închinate părților corpului ei, alege buzele. Buzele sînt mai romantice decît nasul.

— De ce? întrebă Cazaril. Nu-i oare fiecare părticică din ea un prilej de mirare?

— Da, dar noi sărutăm buze, nu nasuri. În mod obișnuit. Bărbații scriu poeme dedicate părților acelora pe care le doresc în scopul de a le ademeni.

— Ia te uită ce practici sînt! În cazul ăsta. te pomenești că bărbații ar trebui să scrie poeme închinate părților intime ale doamnelor.

— Doamnele ne-ar trage niște scatoalce în cazul ăsta. Buzele sînt un compromis sigur, oricum ar fi ele, un teren sigur ori o piatră de încercare pentru misterele cele mari.

— Hm. Oricum, eu o doresc cu totul. Cu nas și buze și picioare și toate părțile de legătură și cu sufletul ei, fără de care trupul ei singur ar fi țeapăn și rece, ca de tină și ar începe să putrezească și n-ar mai fi un obiect al dorinței defel.

— Deh, își trecu Palli mîna prin păr. Prietene, habar n-ai cu ce se mănîncă romantismul.

— Te asigur că nu știu să mă mai hrănesc cu nimic altceva. Sînt pierdut pentru o altă cauză.

Zicînd acestea, se rezemă înapoi pe perne și rîse încetișor. Palli pufni și se aplecă să ia în mînă pagina din vîrful teancului aflat pe masă, singura pe care era ceva scris. Aruncă o privire peste ea și ridică din sprîncene:

— Ce-i asta? Asta nu vorbește despre năsucul nici unei doamne.

Se întunecă la față, privirea lui urcă din nou în susul paginii și o parcurse din nou.

— De fapt nici măcar nu sînt sigur despre ce-i vorba aici. Cu toate mi se zbîrlește părul pe brațe.

— O, chestia aia. Nu-nseamnă nimic, mă tem. Încercam — dar nu e ceea ce — Cazaril dădu neputincios din mîini, apoi și le duse la frunte — nu e ceea ce am văzut. Adăugă apoi, în chip de explicație:

— Credeam că în poezie cuvintele pot duce mai mult din încărcătura aceea existentă de ambele părți ale peretelui despărțitor dintre cele două lumi, așa cum fac și oamenii. Dar pînă acum n-am făcut decît să irosesc hîrtia, numai bună de aprins focul.

— Hm, făcu Palli.

Pe furiș, împături hîrtia și o dosi în interiorul mantiei sale.

— Am să încerc din nou, suspină Cazaril. Poate că într-o bună zi o să-mi iasă cum trebuie. Ar trebui să scriu și niște imnuri închinate materiei. Păsărilor. Pietrelor. Asta i-ar face plăcere Crăiesei, cred.

Palli clipi.

— Ca să o ademenești?

— Posibil.

— E o chestiune periculoasă poezia asta. Cred că am să mă rezum la acțiune, în ceea ce mă privește.

Cazaril rînji mînzește la el.

— Ai grijă, domnule devot. Acțiunea poate fi în același timp și rugăciune.

Șoapte și chicoteli înfundate răsunară din capătul galeriei. Cazaril se uită în sus ca să dea cu ochii peste niște servitoare și băieți, ghemuiți pe după barele sculptate de sus, iscodindu-l pe ascuns. Palli îi urmări privirea. Una din fete se ridică în picioare, cu îndrăzneală și le flutură din mînă.

Afabil, Cazaril îi răspunse la salut, făcîndu-i și el din mînă. Chicotele se întețiră, iar femeile o luară la sănătoasa. Palli își scărpină o ureche și îl privi pe Cazaril întrebător.

Cazaril îl făcu să se dumirească:

— Tot felul de oameni se strecoară în palat în fiecare dimineață să vadă locul în care nefericitul ăla de dy Jironal a fost străfulgerat. Dacă nu e atent, lord dy Baocia o să vadă curtea asta nouă și frumoasă transformată în curînd într-un loc de pelerinaj.

Palli își drese vocea:

— De fapt, Caz, să știi se strecoară înăuntru ca să te pîndească pe tine. Vreo doi dintre servitorii lui dy Baocia și-au luat permisiunea să-i conducă pe curioși înăuntru și afară din palat. Eu am stat în cumpănă dacă să tolerez sau să zădărnicesc afacerea asta, dar dacă ajung să te deranjeze, am să-i...

Se foi, ca și cum ar da să se ridice în picioare.

— O, nu. Nu-i necăji. Le-am dat atîta bătaie de cap servitorilor de la castel! Lasă-i și pe ei să profite un pic.

Palli pufni din nou pe nas și ridică din umeri, consimțind tacit.

— Și pînă la urmă n-ai mai făcut febră?

— N-am fost sigur la început, dar nu. Vindecătorul m-a lăsat să mănînc în cele din urmă, deși nu îndeajuns. Cred că sînt pe cale să mă vindec.

— Ăsta e un miracol în sine și merită cîte o vaidă din partea curioșilor.

— Da. Nu sînt destul de sigur dacă faptul că m-a trimis din nou pe lume a fost un dar de bun-rămas din partea zeiței, sau doar o șansă în beneficiul nevoii Ei de a avea pe cineva de partea astălaltă, care să-i țină poarta deschisă. Ordol avea dreptate în privința zgîrceniei zeilor. Mă rog, e bine oricum ar fi. O vom întîlni cu siguranță într-o bună zi.

Se lăsă pe spate, privind pierdut la cerul vopsit în culoarea proprie Ei. Zîmbi fără să vrea.

— Ai fost dintotdeauna cel mai serios om pe care mi-a fost dat să-l întîlnesc. Iar acum te hlizești tot timpul. Caz, ești sigur că nu ți-a întors sufletul pe dos?

Cazaril izbucni într-un hohot puternic de rîs.

— Poate că nu! Știi cum e cînd călătorești. Îți împachetezi toate lucrurile în desagi, iar pe la sfîrșitul călătoriei bagajele par să-și fi dublat volumul și atîrnă în toate părțile, chiar dacă ai putea să juri că nu ai mai adăugat nimic în plus...

Se bătu cu mîna peste coapsă.

— Poate că nu mai sînt împachetat în carcasa asta tăbăcită la fel de ordonat cum eram înainte.

Palli clătină din cap a mirare.

— Și uite-așa ai început să dai pe-afară de poezie. Hm!

Încă zece zile de recuperare si Cazaril nu se plictisise de odihnă, cu toate că acea tihnă era lipsită de prezenta oamenilor după care tînjea. În cele din urmă dorul de ei îi învinse repulsia la gîndul de a se urca din nou pe cal și îl îndemnă pe Palli să se îngrijească de plecarea lor. Împotrivirile lui Palli la acest efort prematur fură lipsite de convingere; se dovedi ușor de înduplecat, avînd în vedere că nici el nu era mai puțin nerăbdător să vadă cum evoluau lucrurile în Cardegoss.

Cazaril și escorta lui, care îi includea pe veșnic credincioșii Ferda și Foix, porniră la drum pe o vreme frumoasă, în etape ușoare, domoale; o cu totul altă viață

față de goana disperată pe timp de iarnă. În fiecare seară Cazaril era ajutat să coboare de pe cal, jurîndu-se că următoarea zi vor merge mai încet, dar în fiecare dimineață se trezea tot mai nerăbdător să ajungă mai repede. Într-un sfîrșit, priveliștea îndepărtată a fortăreței din Zangre îi răsări din nou în priviri. Pe fundalul norilor albi, pufoși, al cerului albastru și al cîmpiilor înverzite bastionul părea o bijuterie somptuoasă care încununa peisajul.

La cîteva mile distanță de Cardegos, întîlniră în cale o altă procesiune. Oameni îmbrăcați în livreaua provincarului din Labran escortau trei care și o caravană de catîri și servitori. Două din care erau încărcate cu vîrf cu bagaje. Coviltirul celui de-al treilea car, răsucit în sus ca să lase priveliștea liberă în părți, dezvăluia cîteva doamne.

Carul doamnelor trase la marginea drumului și o servitoare se aplecă în afară ca să strige la unul din însoțitorii din ariergardă. Aprodul labranez făcu o plecăciune în fața ei, apoi își îndreptă calul înspre Palli și Cazaril și îi salută.

— Dacă aveți bunăvoința, domnilor, dacă cineva dintre domniile voastre este castillarul dy Cazaril, stăpîna mea, văduva roină Sara vă poruncește — vă roagă, se corectă el —, să vă apropiați.

Actualul provincar de Labran, își aminti Cazaril, era nepotul roinei Sara. Înțelese că tocmai asista la îndepărtarea ei — sau retragerea ei — către domeniile familiei sale de acolo. Salută și el la rîndul său.

— Sînt întru totul la dispoziția roinei.

Foix îl ajută pe Cazaril să se dea jos de pe cal. O scăriță mobilă se lăsă în spatele carului, iar doamnele și servitoarele coborîră laolaltă ca să se plimbe pe țarina de pe cîmpul din preajmă și să admire florile de cîmp. Sara rămase așezată în umbra coviltirului.

— Vă rog, castillare, îl chemă ea cu o voce blîndă. Mă bucur că am avut ocazia să vă-ntîlnesc în cale. Puteți să îmi oferiți cîteva clipe?

— Mă simt onorat, milady.

Își plecă capul și se urcă în car, așezîndu-se pe banca tapițată din fața ei. Catîrii încărcați cu sarsanale trecură agale pe lîngă ei. Întreaga scenă era învăluită de un plăcut murmur de voci domoale, de cîntec îndepărtat de păsări, zornăit de hamuri și rumegat de cai care pășteau la marginea drumului, dar și de trilurile sporadice de rîs ale vreunei servitoare.

Sara era înveșmîntată acum într-o rochie cu tăietura simplă și o manta în nuanțe de lavandă și negru, jelind, probabil, după nefericitul de Orico.

— Îmi cer iertare că n-am putut fi prezent la funeraliile rigăi. Eram prea slăbit de boală ca să pot călători.

Ea făcu un semn din mînă, respingîndu-i scuzele.

— Din cele cîte mi-au povestit Iselle, Bergon și lady Betriz e o minune că ați supraviețuit acelor răni.

— Da, ei bine... așa este.

Ea îi aruncă o privire ciudat de compătimitoare.

— Prin urmare, Orico s-a ridicat la cer, în siguranță? întrebă Cazaril.

— Da, a fost luat de Bastard. A fost respins de zei în moarte, așa cum a fost și în viață. Din nefericire s-au iscat în felul acesta o seamă de speculații neplăcute privind paternitatea sa.

— Nu-i chiar așa, doamnă. A fost cu siguranță copilul lui Ias. Cred că Bastardul a devenit un fel de proteguitor al Casei Regale din vremea lui Fonsa. Și-n felul acesta, zeul a ales El primul, nu a mai rămas la urmă.

Ea ridică din umerii plăpînzi.

— A fost o protecție tristă, în cazul ăsta. În ziua dinaintea morții sale Orico mi-a mărturisit că ar fi preferat să fi fost fiul unui tăietor de lemne și nu fiul rigăi din Chalion. Din toate epitafurile rostite în urma morții sale, acesta mi se pare cel mai potrivit.

Vocea ei căpătă o nuanță dură.

— Se zice că Martou dy Jironal a fost revendicat de Tată.

— Așa am auzit și eu. I-au trimis trupul neînsuflețit la fiica lui din Thistan, care să se ocupe de toate rînduielile. Ei bine, și el a avut rolul său în toate astea și s-a ales cu prea puțină satisfacție în final.

După o clipă, îi mai spuse îndatoritor:

— Eu pot să vă asigur personal că fratele lui, Dondo, a fost azvîrlit în Iadul Bastardului.

Un mic zîmbet macabru îi curbă buzele.

— Poate că acolo va deprinde niște maniere mai de soi.

Părea să nu mai fi rămas nimic de spus la toate astea, în urma acestor epitafuri.

Cazaril își aminti de o curiozitate a sa și își drese glasul, cu timiditate.

— Ziua de dinaintea morții lui Orico. Și care zi a fost asta mai exact, milady?

Privirea ei îl străfulgeră, ridicînd din sprîncene, nedumerită:

— De ce, a fost în ziua următoare căsătoriei Isellei, desigur.

— Nu cu o zi înainte? Martou dy Jironal se pare că a fost teribil de dezinformat, în cazul ăsta. Ca să nu mai amintesc de unele dintre acțiunile lui premature. Și... mi se pare un ghinion de-a dreptul blestemat să mori cu o zi înainte să-ți vină salvarea.

— Eu, medicul lui Orico și arhipreotul Mendenal am stat cu toții de veghe la căpătîiul lui. Și toți pot să jure că Orico a trăit și chiar ne-a vorbit în acea după-amiază și seara și că nu și-a dat ultima suflare decît a doua zi, dis de dimineață.

Îi înfruntă privirea lui Cazaril, cu buzele arcuite în același zîmbet țeapăn.

— Și astfel, căsătoria Isellei cu prințul Bergon este validă și imposibil de contestat.

Și astfel, tertipul legal de care se agățase dy Jironal devenise inaccesibil lorzilor neloiali ca pretext pentru sfidarea noii guvernări. Cazaril și-o imagină priveghind o zi întregă lîngă cadavrul rece și buhăit al soțului ei. La ce s-o fi gîndit, la ce-o fi meditat, în vreme ce orele se scurgeau în acea încăpere încuiată? Și, cu toate astea, făcuse din acea oroare un dar pragmatic pentru Iselle și Bergon, pentru Casa Chalionului pe care o părăsea. Și-o imagină dintr-o dată ca pe o gospodină impecabilă, măturînd toată murdăria din încăperi pentru ultima oară și lăsînd o glastră cu flori pe cămin pentru noii proprietari.

— Cred că... înțeleg.

— Și eu cred că înțelegi. Întotdeauna ai știut să deschizi ochii, castillare.

Și adăugă după o clipă.

— Și să ai o limbă discretă.

— E o condiție a serviciului pe care îl îndeplinesc, roină.

— Ai slujit bine Casa din Chalion. Mai bine, poate. decît ar fi meritat.

— Dar nici pe jumătate atît de bine pe cît avea nevoie.

Ea suspină aprobator.

El o întrebă politicos ce planuri avea; se întorcea într-adevăr în provincia ei de baștină, să se stabilească pe un domeniu de țară, fericită să fie pe de-a întregul propria-i stăpînă. Părea a fi nu doar resemnată, ci și nerăbdătoare să plece din Cardegoss, pe care îl lăsa succesorilor săi. Ridicîndu-se, Cazaril îi făcu, din toată inima, urări de bine și pentru o călătorie în siguranță. Îi sărută mîinile; ea, la rîndul ei, le sărută pe ale lui, atingîndu-i în treacăt fruntea, cu vîrful degetelor, în timp ce el îi făcea o plecăciune.

Privi șirul de care huruind în depărtare, cutremurîndu-se de duioșie în vreme ce alaiul ei înainta cu greu peste făgașele brăzdate în drum. Drumurile din

Chalion aveau nevoie de îmbunătiri, hotărî Cazaril, iar el bătuse destule dintre ele ca să știe asta. Văzuse drumuri în Arhipelag, lărgite și netede pe orice fel de vreme — poate ca Iselle și Bergon ar fi trebuit să aducă meșteri roknari în Chalion. În Chalion-Ibra, se corectă în sinea lui și îi zîmbi lui Foix, care îi ținu scara ca să se împingă înapoi în șa.

Capitolul 29

Palli îl trimisese pe Ferda înainte în galop, în timp ce Cazaril zăbovise pe marginea drumului ca să stea de vorbă cu roina Sara. Drept urmare, intendentul de la Zangre și o adevărată cohortă de slujitori așteptau acum să-i întîmpine pe călătorii de la Taryoon, cînd intrară într-un sfîrșit în curtea castelului. Intendentul îi făcu o plecăciune lui Cazaril, în timp ce slujitorii îl ajutau să coboare de pe cal. Cazaril își întinse trupul amorțit, cu grijă să nu-și scrîntească ceva, și întrebă nerăbdător:

— Roina Iselle și prințul Bergon sînt înăuntru?

— Nu, milord. Tocmai au plecat de vreo oră la templu, pentru ceremoniile de învestitură a lordului dy Yarrin și a prințului Bergon.

Noua suverană îl alesese, așa cum era de așteptat, pe dy Yarrin pentru titlul de sfînt general al Ordinului Fiicei. Numirea lui Bergon la conducerea Ordinului Fiului era, după părerea lui Cazaril, o lovitură ingenioasă de recuperare a controlului direct asupra acelei armate importante pentru regat, îndepărtînd acel ciolan al discordiei din rîndul lorzilor de rang înalt din Chalion. Fusese tot ideea Isellei, atunci cînd discutaseră acea problemă, înainte ca ea și Bergon să plece din Taryoon. Cazaril îi arătase că ar fi fost o măsură binevenită să-i răsplătească fidelitatea lui dy Yarrin prin acea numire pe care și-o dorea atît de aprins și, în plus, el nu era

tînăr; în timp, titlul de general al Fiicei avea să revină tot Casei regale.

— Ah! țipă Palli. Astăzi are loc, nu-i așa? Iar ceremonia este în desfășurare, atunci?

— Cred că da, marchize.

— Dacă mă grăbesc, poate că am să mai prind ceva. Cazaril, pot să te las în grija neprețuită a acestor domni? Milord intendent, aveți grijă să se odihnească. Nu și-a revenit nici pe departe după rănile recente pe care le-a suferit, așa cum poate va încerca să vă facă să credeți.

Palli întoarse calul de frîie și trase un chiuit în chip de salut pentru Cazaril.

— Am să mă întorc să-ți povestesc de-a fir a păr totul, cînd se va termina.

Urmat de micuța lui companie, se îndreptă în tropotul cailor înapoi pe poartă. Valeții și slugile ridicară bagajele, îndepărtîndu-se în grabă cu ele. Cazaril refuză, cu o atitudine pe care o crezu demnă, sprijinul oferit de intendentul castelului care-i întinsese brațul, cel puțin pînă cînd aveau să ajungă la scări. Intendentul îl strigă înapoi, cînd îl văzu că se îndreaptă către corpul central.

— Camera domniei voastre a fost mutată din ordinul roinei în Turnul lui Ias, îi explică intendentul, ca să fiți mai aproape de ea și de prinț.

— Oh.

Asta îi mîngîie auzul. Plin de solicitudine, Cazaril îl urmă pînă la al treilea palier, unde prințul Bergon și curtenii lui din Ibra își stabiliseră cartierul general, deși Bergon își alesese evident un alt dormitor oficial pentru el decît cel în care murise Orico de curînd. Nu că prințul ar fi dormit și în acela, i se dădu de înțeles lui Cazaril. Iselle ocupase apartamentul predecesoarei sale, la etajul de deasupra. Intendentul îl conduse pe Cazaril în camera vecină cu cea a lui Bergon, care urma să fie a lui. Cineva îi mutase aici din vechea lui cameră cufărul și cele cîteva bunuri care îi aparțineau, iar un

rînd de îmbrăcăminte cu totul nouă, pentru banchetul din acea seară, era deja gata așezat pe pat. Cazaril îi lăsă pe servitori să îi aducă apă pentru spălat, dar apoi îi goni și se culcă, menajîndu-și forțele.

Asta nu dură mai mult de zece minute. Se ridică din nou și plecă să dea o raită pentru a cerceta noile aranjamente din biroul său. O servitoare, care îl recunoscu, îi făcu o reverență, în trecere pe hol. Își vîrî nasul în camera pe care Sara o rezervase secretarului ei. Așa cum se așteptase era plină cu registrele lui, cu cărțile și registrele din vechea zestre a prințesei, dar și cu multe altele în plus. Surprinzător, un individ cu părul negru, cu aspect îngrijit, care părea să aibă vreo treizeci de ani, îi ocupa biroul cel lat. Purta roba cenușie și împletitura de culoarea carminului pe umăr, însemne ale preoților din Ordinul Tatălui. Se apucă să mîzgălească tot felul de cifre într-unul din registrele de contabilitate ale lui Cazaril. Corespondența era desfăcută, așezată într-un evantai în stînga lui, iar un teanc de scrisori terminate se ridica în partea dreaptă.

Ridică privirea înspre Cazaril într-o expresie întrebătoare politicoasă, dar rece.

— Pot să vă fiu de folos cu ceva, domnule?

— Eu — scuzați-mă, nu cred că ne cunoaștem. Cine sînteți?

— Eu sînt Învățatul Bonneret, secretarul particular al roinei Iselle.

Cazaril deschise gura, dar rămase mut. *Dar eu sînt secretarul particular al roinei Iselle!*

— E o numire temporară, bănuiesc.

Sprîncenele lui Bonneret se ridicară a nedumerire.

— Ei, am fost încredințat că va fi permanentă.

— Cum ați ajuns în funcția asta?

— Arhipreotul Mendenal a fost atît de amabil încît să mă recomande roinei.

— De curînd?

— Poftim?

— Ați fost numit de curînd?

— De două săptămîni, domnule.

Bonneret se încruntă ușor enervat.

— Ah... să-nțeleg că știți ceva mai mult decît mine?

Ba dimpotrivă.

— Roina... nu mi-a spus, făcu Cazaril.

Să fi fost înlăturat, trecut pe linie moartă din poziția de încredere pe care o deținuse? Cu certitudine, avalanșa de sarcini care așteptau odată cu ascensiunea Isellei la tron nu prea avea cum să se oprească atîta timp cît se recupera Cazaril după boală; cineva trebuia să se ocupe de toate astea. Iar Cazaril remarcă după inscripțiile care i așterneau sub ochi că Bonneret avea un scris desăvîrșit. Preotul se încrunta din ce în ce mai tare la el. Adăugă atunci:

— Numele meu este Cazaril.

Încruntarea de pe chipul lui Bonneret se mistui ca să-i ia locul un zîmbet și mai alarmant, plin de umilință; acesta scăpă pana din mînă, împroșcînd cu cerneală și nu mai prididi să se ridice în picioare.

— Milord dy Cazaril! Sînt onorat!

Făcu o plecăciune adîncă.

— Ce aș putea face ca să vă fiu de folos, milord? repetă el, pe un cu totul alt ton.

Această curtoazie plină de emoție din partea lui Bonneret îl ului pe Cazaril mult mai mult decît răceala exagerată de mai înainte. Bolborosi o scuză incoerentă pentru indiscreție, dădu vina pe osteneala de pe drum și o luă la fugă pe scări.

Își umplu o parte din timp inventariind îmbrăcămintea și cele cîteva cărți, aranjîndu-și-le în noua încăpere. În mod ciudat, nimic nu părea să lipsească din lucrurile lui. Se plimbă pînă la fereastra îngustă care avea priveliște înspre cetate. Deschise larg fereastra și își lungi gîtul, dar nici o cioară sfîntă nu zbură înăuntru să-l viziteze. Odată ce blestemul fusese rupt, iar menajeria dispăruse, oare se mai găseau păsările acelea

aciuate în Turnul lui Fonsa? Studie domurile templului și se gîndi să-l caute pe Umegat cu prima ocazie care i se ivea. Apoi rămase pierdut în reverie.

Fu străbătut de un fior și știu că era doar în parte efectul oboselii. Puterile îi era încă șubrede, spasmodice. Măruntaiele îl dureau de la mersul călare de dimineață, cu toate că nu atît de tare ca atunci cînd îl sfîșia Dondo cu ghearele din interior. Se bucura acum de o singurătate glorioasă, fapt care fusese suficient ca să îl țină într-o bucurie extatică zile de-a rîndul. Dar nu părea să simtă aceeași bucurie și în după-amiaza aceasta, totuși. Toate sforțările lui de a ajunge aici prefăcuseră acea tihnă la care toată lumea îl considera îndreptățit într-un sentiment de abandon.

Simți că i se înecau corăbiile. Poate că nu mai era de nici un folos în acest nou Chalion-Ibra. Iselle avea nevoie acum de oameni mai învățați, mai rafinați, care să o ajute să-și conducă uriașele afaceri, nu de o ciudată fostă cătană, zdrobită în bătaie, cu o slăbiciune pentru poezie. Mai rău de atît: să fie expulzat din serviciul Isellei însemna să fie exilat din compania zilnică a lui Betriz. Nimeni nu îi va mai aprinde lumînările de pe masa de citit la lăsarea întunericului, nici nu-l va mai face să poarte căciuli călduroase și caraghioase, nici nu va mai observa dacă se simte rău ca să-i aducă doctori și nici nu o să se mai roage pentru siguranța lui atunci cînd va fi plecat departe de casă...

Auzi pași pe scări și o zarvă ce i se părea lui Cazaril a fi compania Isellei și a lui Bergon, care se întorceau de la ceremoniile de la templu. Chiar dacă avea acea priveliște amplă, fereastra sa nu avea vedere înspre curte. Ar fi trebuit să se ducă în întîmpinarea lor, să îi salute. *Nu. Acum mă odihnesc.* Erau niște vorbe de om îndărătnic și capricios, chiar dacă și le spusese în gînd. *Nu te prosti!* Dar o sfîrșeală îngrozitoare îl țintuia în scaun.

Înainte să poată să își învingă valul acela de melancolie însuși Bergon dădu năvală în camera lui, iar apoi îi fu imposibil să mai rămînă bosumflat. Prințul purta încă robele maronii, cu portocaliu și galben, culorile generalului Ordinului Fiului, cu centura lată, ornamentată cu simbolurile toamnei, toate arătînd incomparabil mai bine pe el decît arătaseră vreodată pe bătrînul acela posac care fusese dy Jironal. Dacă Bergon nu era o bucurie pentru zeu, atunci înseamnă că nimeni n-ar fi putut să-i fie pe plac. Cazaril se ridică, iar Bergon îl îmbrățișă, îl întrebă cum călătorise din Taryoon și cum se mai simțea. Aproape că nu aștepta să îi răspundă, încercînd să-i zică și el opt lucruri deodată, apoi îl pufni rîsul pe seama propriei nerăbdări.

— O să avem timp pentru toate astea în curînd. Acum însă, am fost trimis într-o misiune de către soția mea, roina Chalionului. Dar mai întîi spune-mi numai mie, lord Caz: o iubești pe lady Betriz?

Cazaril clipi.

— Eu... ea... foarte atașat, prințe.

— Bun. Adică, eram eu sigur de asta, dar Iselle a insistat să întreb mai întîi. Acum, și este foarte important! Vrei să te lași bărbierit?

— Eu...ce!?

Cazaril își acoperi barba cu mîinile. Nu mai era așa crescută la întîmplare, cum fusese la început, îi acoperise fața uniform, se gîndi el, în plus, o ținea tunsă scurt.

— E vreun motiv pentru care mă întrebi asta? Nu că ar avea o mare importanță, bărbile cresc la loc, cred...

— Dar nu ești legat nebunește de ea sau ceva de genul ăsta, nu?

— Nu nebunește, nu. O perioadă îndelungată mi-a tremurat mîna după cele ce pățisem pe galere și nu vroiam să mă tai pe față, dar nu-mi permiteam să mă duc la bărbier. Apoi, m-am obișnuit așa.

— Bun.

Bergon se întoarse către ușă și își scoase capul pe coridor.

— În regulă, haideți înăuntru.

Un bărbier și un servitor care ducea o cană cu apă caldă intrară la comanda prințului. Bărbierul îl puse pe Cazaril să se așeze și îi înfășură o bucată de pînză în jurul gîtului. Cazaril se pomeni umplut de clăbuc înainte să poată să mai zică ceva. Servitorul îi ținea vasul cu apă sub bărbie, în timp ce bărbierul, fredonînd ceva cu gura închisă, își puse în funcțiune lama. Cazaril privi cruciș pe deasupra nasului cînd începură să curgă stropi grei de săpun, amestecați cu fire cenușii și negre, în vasul de tinichea. Bărbierul scotea tot felul de ciripituri vesele care-l scoteau din sărite pe Cazaril, dar în cele din urmă zîmbi satisfăcut și îndepărtă cu un gest grandios ligheanul de sub bărbia lui Cazaril.

— Iată, milord!

Cu niște fricționări cu un prosop fierbinte și o tinctură cu parfum de lavandă, care îl înțepa, își desăvîrși efortul artistic. Prințul lăsă să cadă o monedă în mîna bărbierului, făcîndu-l să se încline adînc și murmurînd tot felul de complimente, după care se retrase cu spatele către ușă din nou.

Niște chicote de femei se auziră din hol. O voce, care nu era destul de reținută, șopti:

— Uite, Iselle! Are și el bărbie. Ți-am zis doar.

— Da, aveai dreptate. Și chiar o bărbie frumoasă.

Iselle păși înăuntru, cu spatele drept, încercînd să adopte o alură cît se poate de maiestuoasă în ținuta ei elaborată de la învestitură, dar nu-și putea menține sobrietatea; se uită la Cazaril și izbucni în rîs. Lîngă ea, Betriz, aproape la fel de frumos îmbrăcată, era toată numai gropițe și ochi lucitori, iar o coafură complicată care parea să implice o mulțime de cîrlionți încadrîndu-i fața, se legăna într-un fel fascinant în timp ce se mișca. Iselle își acoperi gura cu mîna.

— Pe toți zeii, Cazaril! Odată ce-ai fost scos de după gardul ăla cenușiu, nu pari atît de bătrîn, la urma urmei.

— Nu e bătrîn deloc, o corectă Betriz, îndîrjită.

El se ridicase la intrarea prințesei și le făcu o plecăciune curtenitoare. Involuntar, își atinse bărbia neobișnuit de golașă și rece. Nimeni nu-i dăduse o oglindă în care să cerceteze cauza acelei ilarități femeiești.

— Totu-i gata, raportă Bergon misterios.

Zîmbind, Iselle îi luă mîna lui Betriz într-a sa. Bergon i-o apucă pe a lui Cazaril. Iselle își luă o mină serioasă și anunță, cu o voce care se preta la o sală de tron:

— Mult-iubita și prea-credincioasa mea lady Betriz dy Ferrej mi-a cerut o favoare, pe care i-o îndeplinesc cu toată bucuria inimii. Și de vreme ce nu mai ai tată, lord Cazaril, Bergon și cu mine îi vom lua locul, în calitate de lorzi seniori. Ea ne-a cerut mîna dumitale. Cum Ne face o plăcere imensă ca doi dintre cei mai iubiți slujbași ai Noștri să se iubească și ei unul pe altul, fiți logodiți prin bunăvoința Noastră.

Bergon își întoarse palma în sus, cu mîna lui Cazaril într-a sa; cea a lui Betriz coborî pe aceasta, acoperită de mîna Isellei. Prințul și roina își strînseră mîinile și apoi se dădură înapoi, cu gurile la urechi.

— Dar, dar, dar, se bîlbîi Cazaril. E o mare greșeală, Iselle — Bergon — să sacrificați fecioara asta ca să-mi răsplătiți părul sur e un lucru dezgustător!

Cu toate astea, nu-i dădu drumul mîinii lui Betriz.

— Tocmai am scăpat de părul dumitale sur, îi atrase atenția Iselle.

Se uită la el cu toată atenția.

— E o mare îmbunătățire, trebuie să fiu de acord.

Bergon remarcă și el:

— Și trebuie să spun că ea nu pare cîtuși de puțin oripilată.

Gropițele lui Betriz erau mai adînci decît le văzuse vreodată Cazaril, iar ochii ei veseli luceau, privind la el printre genele care i se zbăteau cu sfioșenie.

— Dar... dar...

— Și, oricum, continuă aspru Iselle, nu o sacrific pe ea pentru dumneata, ca recompensă pentru loialitatea dumitale. I te dăruiesc pe dumneata ei în semn de răsplată pentru loialitatea ei. Așa.

— Oh! Oh, bine, asta-i mai bine, atunci...

Cazaril se uita pieziș, încercînd să-și regrupeze gîndurile care i se învîrtejeau.

— Dar... cu siguranță că există lorzi mai de rang... mai bogați... mai tineri, mai chipeși... care să o merite mai mult...

— Da, bine, ea nu l-a vrut pe nici unul din aceia. Ea te-a cerut pe dumneata. N-ai cum să te pui cu gustul omului, ei? zise Bergon cu ochi aprinși.

— Și mă văd nevoită să te contrazic cel puțin într-o parte a aprecierilor tale Cazaril, zise Betriz dintr-o suflare. Nu există nici un alt lord care să mă merite mai mult, pe tot cuprinsul Chalionului, în afară de tine.

Îl strînse mai tare de mînă, ca pentru a-și întări vorbele.

— Stați puțin, zise Cazaril, avînd sentimentul că alunecă la vale, pe un derdeluș, fără să fie tras de nimic. Pe o zăpadă caldă și moale. Nu am pămînturi, nu am nici bani. Cum aș putea să întrețin o nevastă?

— Am de gînd să transform conducerea Cancelariei într-o poziție remunerată, spuse Iselle.

— Așa cum a făcut Vulpoiul în Ibra? E o decizie foarte înțeleaptă, roina, să puneți în legătură strînsă lealitatea principalilor voștri servitori cu interesele regatului, nu așa cum a fost dy Jironal, împărțit între coroană și clan. Pe cine veți numi în locul lui? Am cîteva idei...

— *Caz*aril!

Exasperarea drăgăstoasă din vocea ei creă acele inflexiuni cînd îi rosti numele.

— *Bineînțeles* că tu ești acela, pe cine-ți închipuiai că am să numesc? Se-nțelege de la sine: sarcina asta îți revine ție.

Cazaril căzu cu zgomot în scaunul în care fusese bărbierit, neslăbind deloc din strînsoare mîna lui Betriz.

— Chiar acum? îngăimă el abia auzit.

Ea își înălță bărbia.

— Nu, nu, sigur că nu! În seara asta sărbătorim. De mîine ar fi bine.

— Dacă ai să te simți în stare pînă atunci, completă Bergon în grabă.

— E o sarcină uriașă.

Își dorise pîine și primise un festin... între cei care căutau să îl cocoloșească și cei care îi sacrificau confortul fără milă în favoarea scopurilor lor și fără să stea pe gînduri, Cazaril își dădu seama că îi prefera pe cei din a doua categorie. *Cancelarul dy Cazaril. Milord cancelar.* Mișcă din buze, rostind acele silabe pe mutește, apoi gura i se lăti într-un zîmbet.

— Vom face aceste anunțuri publice astă seară, după cină, spuse Iselle, așa că îmbracă-te corespunzător, Cazaril. Bergon și cu mine îți vom prezenta lanțul cu cheile oficiului, în fața întregii curți. Betriz, să vii pînă la mine — zîmbi cu subînțeles — mai tîrziu un pic. Își îndoi brațul pe după cel al lui Bergon și îl trase pe prinț afară din cameră. Ușa se închise în urma lor.

Cazaril își strecură brațul în jurul mijlocului lui Betriz și o trase, fără milă și fără pic de rușine, jos, la el în poală. Ea chițăi surprinsă.

— Buzele, care va să zică! murmură el ca și cum ar fi răspuns unui gînd ascuns și își lipi buzele strîns de ale ei.

Cîteva momente mai tîrziu, oprindu-se ca să poată respira, ea își retrase capul și își scărpina fericită bărbia, apoi pe a lui.

— Și uite că acum săruturile tale nu mă mai înțeapă!

Se făcuse tîrziu a doua zi dimineață cînd Cazaril reuși, în cele din urmă, să plece să-l caute pe Umegat la casa Bastardului. Un discipol respectuos îl conduse în niște camere de la al treilea palier; servitorul fără limbă, Daris, răspunse la ușă și îl pofti cu o plecăciune pe Cazaril înăuntru. Cazaril nu fu deloc surprins să îl vadă purtînd veșmîntul de laic supus al ordinului, alb și curat. Daris își frecă obrazul și gesticulă la fața dezgolită a lui Cazaril, scoțînd zîmbitor o remarcă pe care Cazaril fu la fel de bucuros să nu o înțeleagă. Omul fără degete îi făcu semn să îl urmeze prin încăperea mobilată ca o cameră de primire și ieși într-un balcon din lemn, împodobit cu ghirlande de viță de vie și mușcate roz în ghivece, avînd vedere înspre Piața Templului.

Umegat, îmbrăcat și el tot într-un alb ca omătul, ședea la o măsuță în umbra răcoroasă, iar Cazaril fu încîntat să zărească hîrtie, pene de scris și cerneală în fața lui. Daris aduse degrabă un scaun, astfel încît oaspetele să apuce să se așeze înainte ca Umegat să încerce să se ridice în picioare. Daris îngînă niște zgomote de invitație; Umegat îi tălmăci gestul de ospitalitate, iar Cazaril acceptă să bea un ceai, pe care Daris se și năpusti să îl aducă.

— Ce-i asta? arătă Cazaril nerăbdător la hîrtii. Ți-ai recăpătat îndemînarea la scris?

Umegat făcu o grimasă.

— Pînă acum, se pare că am ajuns la nivelul vîrstei de cinci ani. Ce n-aș da să fi reîntinerit alte părți din mine în felul ăsta!

Îi arătă pagina cu un exercițiu laborios, constînd în niște litere desenate cu stîngăcie.

— Mi le tot sădesc înapoi în minte, iar ele se încăpățînează să dispară. Mîna mea și-a pierdut dibăcia de a ține o pană — și totuși pot să mai cînt din lăută la fel de prost ca și înainte! Doctorii insistă pe ideea că starea mea e în continuă îmbunătățire și bănuiesc că așa o fi,

căci nu puteam să fac nici măcar atîta cu o lună de zile în urmă. Cuvintele se risipesc pe pagină care încotro, precum racii și doar foarte rar reușesc să prind cîte unul.

Privi în sus și ridică din umeri resemnat.

— Dar dumneata! Cîte lucruri mărețe ai înfăptuit în Taryoon! Mendenal spune că ai fost tras printr-o spadă.

— Înțepat din față pînă în spate, recunoscu Cazaril. Dar i-a scos afară pe Dondo și demon, ceea ce a meritat pînă la urmă toată durerea. Crăiasa m-a scutit de febra fatală de după.

Umegat se uită după Daris.

— Deci ai scăpat ușor.

— Miraculos de ușor.

Umegat se aplecă un pic înainte peste masă și îl privi direct în față pe Cazaril.

— Hm. Hm. Văd că ai avut parte de o aleasă companie.

— Ți-a revenit vederea interioară? îl întrebă Cazaril tresărind.

— Nu. E doar o privire care-i este dată fiecărui om. Una pe care învață să o recunoască.

Într-adevăr. Umegat avea și el acea capacitate. Se părea că dacă un om primea atingerea zeilor și totuși nu era împins peste marginea prăpastiei, rămînea, în chip misterios, cu un fel de nucleu după aceea.

— Ți-ai văzut și dumneata zeul.

Nici nu încăpea vreo îndoială.

— De vreo două ori, recunoscu Umegat.

— Cît timp îți ia ca să îți revii?

— Nu sînt sigur încă.

Umegat își frecă buzele gînditor, studiindu-l pe Cazaril.

— Spune-mi — dacă poți — ce ai văzut... ?

Asta nu mai era doar o curiozitate a unui învățat teolog; Cazaril zări setea fără margini pentru divinitate în ochii cenușii ai roknarului. *Oare și eu arăt la fel cînd*

vorbesc despre Ea? Nu-i de mirare că oamenii se uită la mine ca la un ciudat.

Cazaril îi depănă povestea, pornind de la plecarea lui grăbită din Cardegoss, la ordinul prințesei. Veni și ceaiul, se termină, iar cănile se umplură din nou înainte ca el să sfîrșească de povestit. Daris se chirci pe vine în pragul ușii, ascultînd; Cazaril bănui că nu mai era nevoie să-i ceară discreția așa-zisului servitor. Cînd încercă să descrie momentul în care a fost cules de Crăiasă din acel vîrtej al sufletelor, limba i se împletici. Umegat se agăța de cuvintele lui poticnite, cu buzele întredeschise.

— Poezia — poezia ar putea să redea asta, zise Cazaril. Am nevoie de cuvinte care să însemne mai mult decît înseamnă, cuvinte nu doar cu înălțime și lărgime, ci și cu adîncime și greutate și..., și alte dimensiuni pe care nici măcar nu le pot numi.

— Hm, făcu Umegat. Eu am încercat să-l prind înapoi pe zeu prin muzică, după prima mea... experiență. Dar, din păcate, îmi lipsea talentul.

Cazaril încuviință. Îl întrebă apoi, cu modestie.

— Există ceva de care să aveți nevoie — oricare dintre voi — de care să vă fac rost? Iselle m-a numit ieri cancelar peste Chalion, așa că presupun că pot să dispun de multe acum.

Umegat ridică din sprîncene; îl gratulă pe Cazaril cu o plecăciune de felicitare, din scaunul de unde stătea.

— E un lucru bun din partea tinerei roine.

Cazaril făcu o grimasă:

— Mă tot gîndesc la potcoave de cai morți, de fapt.

Pe chipul lui Umegat licări un zîmbet.

— Înțeleg. Cît despre noi, Templul are grijă de foștii sfinți destul de bine și ne aprovizionează cu tot ce avem acum trebuință. Îmi plac încăperile astea, orașul ăsta, aerul primăverii, tovărășia în care îmi petrec zilele. Mai sper ca zeul să îmi rezerve vreo două sarcini înainte să

mă duc dintre cei vii. Deși aș prefera să nu implice animale. Sau capete încoronate.

Cazaril făcu un gest de compătimire.

— Presupun că ai fost omul care l-a cunoscut cel mai bine pe Orico, cu excepția Sarei, probabil.

— L-am văzut aproape zi de zi în ultimii șase ani. Îmi vorbea cu toată deschiderea, aproape de sfîrșit. Sper că am fost o consolare pentru el.

Cazaril șovăi.

— Dacă te mai ajută cu ceva acum, să știi că am ajuns la concluzia că a fost un fel de erou.

Umegat încuviință scurt din cap.

— Și eu la fel. Într-un mod frustrant. A fost un om de sacrificiu.

Oftă.

— Ei, e un mare păcat să lași jalea după ceva ce s-a dus să otrăvească lauda pentru binecuvîntările ce ne rămîn.

Omulețul fără limbă se ridică de la locul lui tăcut ca să curețe masa după servirea ceaiului.

— Mulțumesc, Daris, zise Umegat și îl bătu pe mîna cu care îl atinsese ușor pe umăr; Daris adună cești cuțele și farfurioarele și se făcu nevăzut.

Cazaril se uită lung în urma lui, plin de curiozitate.

— Îl cunoști de multă vreme?

— Cam de vreo douăzeci de ani.

— Atunci înseamnă că nu ți-a fost doar ajutor la menajerie...

Cazaril își coborî tonul vocii.

— El a fost cel martirizat atunci?

— Nu. Nu încă.

— Oh.

Umegat zîmbi.

— Nu te posomorî așa, lord Cazaril. Ne e mai bine acum. Asta a fost ieri. Acum trăim clipa de azi. Am să-i cer permisiunea să-ți spun întreaga poveste cîndva.

— Aș fi onorat de încrederea lui.

— Totul e bine, iar dacă nu e, atunci măcar fiecare zi ne duce mai aproape de zeul nostru.

— Am observat asta. Mi-a fost cam greu să țin socoteala timpului în primele zile după... după ce mi s-a înfățișat Crăiasa. Timpul și proporțiile, astea două s-au schimbat atît de mult încît n-am mai fost în stare să le apreciez ca înainte.

Un ciocănit ușor se auzi la ușa încăperii. Daris ieși din cealaltă cameră și se duse la ușă să-i dea drumul unei tinere îmbrăcate în roba alb-cenușie de devotă, care ținea o carte în mînă.

— Ah, se însenină Umegat la față. E lectorița mea. Înclină-te în fața lordului cancelar!

Îl lămuri pe Cazaril:

— Mi-au trimis o delincventă devotă ca să-mi citească cîte o oră pe zi, ca o pedeapsă ușoară pentru micile infracțiuni pe care le comite împotriva regulilor casei. Te-ai hotărît ce regulă ai de gînd să mai încalci mîine, fetițo?

Devota rînji spășită.

— Mă gîndesc la asta, Învățatule Umegat.

— Dacă rămîi fără idei, am să scotocesc prin trecutul din tinerețea mea să văd dacă nu cumva îmi amintesc eu cîteva.

Devota îi arătă cartea lui Cazaril.

— Credeam că am fost trimisă să-i citesc preotului cărți plicticoase de teologie, dar în loc de asta el a ales această carte de povești.

Cazaril își aruncă un ochi peste volum, cu mare interes; era o carte importată din Ibra, judecînd după marca tiparniței.

— E o concepție interesantă, spuse Umegat. Autorul urmărește un grup de călători într-un pelerinaj la un altar, iar fiecare din ei își spune povestea pe rînd. Foarte, ah, evlavios.

— De fapt, milord, șopti devota, unele dintre ele sînt chiar foarte indecente.

— Înțeleg că va trebui să șterg de praf predicile lui Ordol despre lecția tentațiilor cărnii. I-am promis devotei că am să o scutesc de penitențele Bastardului pentru fiecare dintre îmbujorările ei. Mă tem că a ajuns să mă creadă.

Umegat zîmbi.

— Eu, ah... aș fi tare încîntat să iau cu împrumut această carte, cînd o veți termina, spuse Cazaril plin de speranță.

— O să trimit pe cineva să vi-o aducă, milord.

Cazaril își luă rămas bun. Traversă din nou Piața Templului în formă de pentagramă și o luă la deal, dar coti într-o parte înainte să zărească clădirea Zangrelui și se îndreptă spre palatul din cetate al provincarului dy Baocia. Clădirea masivă din piatră aducea la înfățișare cu cea a palatului Jironal, deși mult mai mică, lipsită de ferestre la nivelul de jos, iar cadrele ferestrelor de la următorul etaj erau protejate de grilaje răsucite de fier. Fusese redeschis nu numai pentru doamnele și lorzii de la curtea din Baocia, ci și pentru bătrîna provincară și Ista, care sosiseră de la Valenda. Era plin pînă la refuz, iar liniștea mohorîtă de dinainte se transformase acum în zarvă mare. Cazaril își declară rangul și scopul vizitei unui străjer care i se plecă pe dinainte, după care fu poftit înăuntru fără zăbavă sau alte întrebări. Străjerul îl conduse într-o încăpere însorită din spatele casei. Acolo o găsi pe văduva roină Ista ieșită pe un balcon împrejmuit cu fier forjat, care dădea înspre o grădină micuță cu plante de leac și niște grajduri. Ea îi făcu semn doamnei de companie să se retragă și îl invită pe Cazaril să ocupe scaunul rămas gol, așezîndu-se unul în fața celuilalt. Părul cenușiu îi era împletit cu grijă astăzi, într-o cunună în jurul capului. Părea să aibă chipul și îmbrăcămintea cumva împrospătate, mai clar definite decît i le văzuse vreodată Cazaril.

— Ce loc plăcut! observă el, așezîndu-se ușurat în scaun.

— Da, îmi place iatacul ăsta. Este cel pe care îl ocupam în vremea cînd eram fată, ori de cîte ori ne lua tata cu el, în capitală, ceea ce nu se întîmpla foarte des. Cel mai mare avantaj pe care îl are e că nu se vede clădirea Zangrelui de aici.

Privi în jos, la grădinița domestică, brodată cu verde, protejată și liniștită.

— Dar ați venit acolo aseară, la banchet.

Cazaril nu reușise să schimbe decît cîteva vorbe cu ea, în compania în care se aflau; Ista doar îl felicitase pentru numirea la conducerea Cancelariei și pentru logodna lui, apoi plecase devreme.

— Vă stă foarte bine împreună, trebuie s-o spun. Și se vedea că Iselle e mulțumită.

Ista înclină din cap.

— Am luat masa acolo ca să-i fac ei pe plac, dar nu vreau să dorm acolo.

— Bănuiesc că stafiile mai bîntuie primprejur. Eu nu le mai văd acum, spre marea mea ușurare.

— Nici eu, nici cu ochii trupești, nici cu cei ai sufletului, dar le simt ca pe o răceală în ziduri. Sau poate că e doar amintirea lor care mă îngheață.

Își frecă brațele, ca pentru a și le încălzi.

— Am oroare de Zangre.

— Îi înțeleg pe bieții strigoi mai bine acum decît prima oară cînd mi-au băgat spaima în oase, îndrăzni Cazaril sfios. La început, credeam că exilul și uzura lor erau niște urmări ale respingerii din partea zeilor. o osîndă, dar acum știu că e un semn de îndurare. Cînd sufletele sînt luate la cer, își amintesc cum erau în viață... viețile lor trec întru totul în stăpînirea minților lor, dintr-o dată, așa cum fac și zeii, cu aproape toată claritatea cu care materia își amintește de sine. Pentru unii... pentru unii acel rai ar fi la fel de insuportabil ca orice iad, așa că zeii îi eliberează întru uitare.

— Uitare. Acea pată de uitare îmi pare și mie a fi raiul însuși, acum. Mă rog să ajung o asemenea stafie, cred.

Mă tem că e o milostenie care îți va fi refuzată. Cazaril își drese glasul.

— Știți că blestemul a fost luat de pe Iselle și Bergon și toți ceilalți și a fost izgonit din Chalion?

— Da. Iselle mi-a povestit despre asta, în limita în care e în stare ea să înțeleagă, dar eu am știut chiar în clipa în care s-a întîmplat. Doamnele mele mă îmbrăcau ca să cobor la rugăciunile de dimineață de Ziua Fiicei. Nu era nimic de văzut, nimic de auzit sau de simțit, dar a fost ca și cum se ridicase o ceață care-mi învăluia mintea. Nu-mi dădusem seama cît de strîns eram înfășurată în vălul acela, ca într-o negură jilavă, lipindu-se pe pielea sufletului meu, pînă cînd nu a fost ridicat. Mi-a părut rău atunci, căci mi-am închipuit că asta însemna moartea ta.

— Am murit într-adevăr, însă Crăiasa m-a adus înapoi pe lume. Adică, în corpul fizic. Prietenul meu, Palli ar prefera să creadă că m-a trimis înapoi cu susul în jos.

Surîsul i se stinse pe buze lui Cazaril.

Ista își feri privirea.

— Ridicarea blestemului m-a făcut să-mi înțeleg durerea mult mai acut, deși de la distanță. A fost un simțămînt foarte straniu.

Cazaril tuși.

— Ați avut dreptate, lady Ista, în legătură cu profeția. Cu cele trei morți. M-am înșelat în privința planului privind căsătoria și persistam în îndărătnicia mea, căci îmi era frică. Calea arătată de domnia voastră îmi părea dificilă. Și totuși a ieșit bine într-un final, în ciuda mea, prin îndurarea Crăiesei.

Ea dădu din cap.

— Aș fi făcut-o eu însămi dacă..., dacă mi-ar fi fost permis. Sacrificiul meu nu era socotit acceptabil, așa cum s-a dovedit.

Amărăciunea răbufni din vocea ei.

— Nu a fost o chestiune de... nu ăsta-i motivul, protestă Cazaril. Adică, mă rog, este și nu este. Are de a face cu forma sufletului tău, nu cu valoarea lui. Trebuie să îți transformi ființa într-o cupă, ca să primești ceea ce curge. Domnia ta ești o sabie. Întotdeauna ai fost o sabie. Ca mama și ca fiica domniei tale — spinările de oțel se moștenesc din mamă în fiică în familia voastră. Acum îmi dau seama de ce nu am mai văzut sfinți pînă acum. Lumea nu se lovește de voințele lor ca valurile de o stîncă, nici nu se despică în jurul lor asemeni apelor mării în calea unei corăbii. În schimb ei sînt supli și înoată prin lume la fel de tăcut precum peștii din ocean.

Ea își încreți fruntea la el, deși Cazaril nu era sigur dacă o făcea drept aprobare, dezaprobare sau ironie politicoasă.

— Unde veți pleca? o întrebă el. Acum, că vă simțiți mai bine, vreau să zic.

Ea ridică din umeri.

— Mama devine tot mai fragilă. Presupun că vom schimba jilțurile, iar eu am să am grijă de ea în castelul de la Valenda, așa cum a făcut-o și ea pentru mine. Aș prefera să mă duc undeva unde n-am mai fost niciodată. Nu la Valenda, nu în Cardegoss. Într-un loc fără amintiri.

Nu putea să o contrazică în privința asta. Se gîndi la Umegat, care nu era tocmai superiorul ei spiritual, dar care fusese atît de măcinat de pierderi și jale, încît ajunsese să le perceapă ca pe niște simple acte de rutină. Ista mai avea încă douăzeci de ani înainte pînă să afle calea către un asemenea echilibru. Pe la vîrsta pe care o avea Ista acum trăise el episodul în care pescuise trupul schilodit al prietenului său din apele mării și poate că și Umegat împroșcase cu înjurături și jelise cu

inima golită, așa cum o făcuse și ea sau tunase împotriva zeilor cu tot atîta răceală ca și tăcerile ei înghețate.

— Va trebui să vi-l prezint pe prietenul meu, Umegat, îi spuse el Istei. El a fost sfîntul dăruit întru protecția lui Orico. Fost-sfînt acum, ca și dumneata și ca mine. Cred... cred că ați avea niște discuții interesante de purtat cu el.

Ea își deschise palma, șovăitoare, nici încurajînd acea idee, nici negîndu-i posibilitatea. Cazaril se hotărî să le facă prezentările mai tîrziu.

Încercînd să-i îndrepte gîndurile la lucruri mai vesele, o întrebă despre ceremonia de încoronare a Isellei, pentru care Ista, împreună cu mîndra și nerăbdătoarea provincară, veniseră în Cardegoss chiar la timp ca să participe. Le ceruse pînă acum la vreo patru-cinci persoane să i-o descrie, dar nu se săturase de relatări deocamdată. Ea se animă puțin, încîntarea cu care vorbea de victoria fiicei ei îmblînzindu-i chipul și aprinzîndu-i privirile. Subiectul destinului lui Teidez rămase neatins, printr-un consimțămînt tacit. Asta nu era o zi în care să pună degetul pe acele răni sensibile, căci se puteau desface și sîngera din nou; într-un alt ceas, mai tîrziu și mai puternic, va veni timpul de a vorbi despre băiatul pierdut.

În cele din urmă, Cazaril se înclină și dădu să îi ureze o zi bună. Ista, se aplecă, cuprinsă de un avînt subit, ca să îl atingă, pentru prima dată, pe mînă.

— Binecuvîntează-mă, Cazaril, înainte să pleci.

El rămase surprins.

— Doamnă, nu sînt cu nimic mai sfînt decît domnia voastră și cu siguranță nu sînt un zeu, ca să dau binecuvîntări din propria-mi voință. Și totuși... el nu era nici prințesă, dar fusese împuternicit de una să se ducă în Ibra și să încheie un contract de uniune în numele ei. *Crăiasă a Primăverii, dacă ți-am fost vreodată de folos, întoarce-ți răsplata către mine acum!* Își umezi buzele.

— Dar am să încerc.

Se aplecă în față și își așeză palma pe fruntea albă a Istei. Nu știu de unde îi veneau cuvintele, dar acestea i se rostogoleau de pe buze involuntar.

— Aceasta e o profeție adevărată, la fel de adevărată precum a fost a ta odată. Cînd sufletele se vor ridica în slava cerului, al tău nu va rămîne nesocotit, nici nu va fi despărțit în bucăți, ci va primi răsplata grădinilor zeilor. Chiar și întunericul tău va fi prețuit atunci, iar durerea ta va deveni sfîntă.

Cazaril se dădu înapoi și închise gura brusc, în timp ce groaza urca din străfundurile ființei lui. *O fi bine, o fi rău, oi fi nebun?*

Ochii Istei se umplură cu lacrimi care nu curgeau. Mîna pe care și-o ținea căuș pe genunchi încremeni. Își plecă capul într-o acceptare stîngace, la fel de stîngaci cum ar face un copil primul său pas. Cu o voce tremurată, îi spuse:

— Te pricepi foarte bine, Cazaril, pentru cineva care se pretinde a fi un diletant.

El își înghiți nodul care i se pusese în gît, clătină și el din cap, zîmbi, se retrase și goni în stradă. După un timp o coti în sus, pe deal și lungi pasul, în ciuda pantei abrupte. Domnițele lui îl așteptau, probabil.